JASHER

BÖLÜM 1

1 Tanrı dedi ki: "İnsanları kendi suretimizde, kendi benzerliğimizde yaratalım." Ve Tanrı insanı kendi suretinde yarattı.
2 Tanrı topraktan insanı yarattı ve burnuna hayat nefesini üfledi; böylece insan konuşma yeteneğiyle donatılmış canlı bir ruh oldu.
3 Rab şöyle dedi: “İnsan yalnız değildir; ona bir yardımcı yaratacağım.”
4 Rab, Âdem'in üzerine derin bir uyku verdi ve Âdem uyudu. Rab onun kaburga kemiklerinden birini aldı, onun üzerine et koydu, şekillendirdi ve Âdem'e getirdi. Âdem uykusundan uyandı ve karşısında bir kadın duruyordu.
5 İsa, “Bu benim kemiklerimden bir kemiktir; ona kadın denilecek, çünkü bu insandan alınmıştır” dedi. Âdem ona Havva adını verdi; çünkü o bütün canlıların annesiydi.
6 Tanrı onları kutsadı ve onları yarattığı gün onlara Adem ve Havva adlarını verdi. Rab Tanrı şöyle dedi: "Üreyin, çoğalın ve yeryüzünü doldurun."
7 Rab Tanrı, Âdem'i ve karısını alıp Aden bahçesine yerleştirdi; onları bahçeyi ekip biçmeleri ve korumaları için görevlendirdi. Onlara şöyle buyurdu: "Bahçedeki her ağaçtan yiyebilirsiniz, ancak iyiyi ve kötüyü bilme ağacından yemeyeceksiniz; çünkü ondan yediğiniz gün kesinlikle öleceksiniz."
8 Tanrı onları kutsayıp buyurduktan sonra yanlarından ayrıldı ve Âdem ile karısı, Rabbin kendilerine buyurduğu gibi bahçede yaşadılar.
9 Tanrı'nın yeryüzünde onlarla birlikte yarattığı yılan, onlara gelip, Tanrı'nın kendilerine emrettiği buyruğu çiğnemeleri için onları kışkırttı.
10 Yılan, kadını bilgi ağacından yemeye ikna etti ve kadın yılanın sözlerine kulak verdi, Tanrı'nın sözünü çiğnedi ve iyiyi ve kötüyü bilme ağacından aldı, yedi ve ondan kocasına da verdi, o da yedi.
11 Âdem ve karısı, Tanrı'nın kendilerine emrettiği buyruğu çiğnediler; Tanrı bunu bildi ve öfkesi onlara karşı alevlendi ve onları lanetledi.
12 Rab Tanrı o gün onları Aden bahçesinden kovdu ve alındıkları toprağı işlemeye gönderdi; onlar da gidip Aden bahçesinin doğusunda yerleştiler. Adem karısı Havva ile birlikte oldu ve Havva iki oğul ve üç kız çocuğu doğurdu.
13 İlk oğluna Kayin adını verdi ve “Rabbimden bir erkek çocuk aldım” dedi. Diğerine ise Habil adını verdi; çünkü “Yeryüzüne boş yere geldik, boş yere de yok olacağız” dedi.
14 Oğlanlar büyüdüler ve babaları onlara o topraklardan birer tane verdi; Kabil çiftçi, Habil ise koyun çobanı oldu.
15 Birkaç yıl geçtikten sonra, Rabbe yaklaşık bir sunu getirdiler; Kabil toprağın ürünlerinden, Habil ise sürüsünün ilk doğanlarından, onların yağlarından getirdi. Tanrı Habil'e ve sunusuna yöneldi ve gökten Rabbe ait bir ateş indi ve onu yaktı.
16 Rab, Kayin'e ve onun sunusuna yüz çevirmedi ve onu kabul etmedi; çünkü Kayin, Rabbin huzuruna toprağın kalitesiz ürünlerinden getirmişti. Kayin bu yüzden kardeşi Abel'i kıskandı ve onu öldürmek için bahane aradı.
17 Bir süre sonra Kabil ve kardeşi Habil bir gün tarlaya işlerini yapmak üzere gittiler; ikisi de tarladaydı, Kabil tarlasını sürüyordu, Habil ise sürüsünü otlatıyordu; sürü, Kabil'in sürdüğü yerden geçti ve bu durum Kabil'i çok üzdü.
18 Kabil öfkeyle kardeşi Habil'e yaklaştı ve ona dedi ki: "Seninle aramda ne var ki, gelip benim ülkemde yaşıyor ve sürünü otlatıyorsun?"
19 Abel, kardeşi Kabil'e şöyle dedi: "Benimle senin aranda ne var ki, sürümün etini yiyip yünlerini giyesin?"
20 Şimdi, giydiğin koyunlarımın yününü çıkar ve yediğin meyve ve etlerinin karşılığını bana ver. Bunu yaptığın zaman, dediğin gibi ülkenizden ayrılacağım.
21 Kabil kardeşi Habil'e dedi ki: "Bugün seni öldürürsem, kim benden senin kanının hesabını soracak?"
22 Abel, Kayin'e şöyle cevap verdi: "Şüphesiz ki, bizi yeryüzünde yaratan Tanrı benim intikamımı alacak ve beni öldürürsen kanımın hesabını senden soracaktır. Çünkü Rab yargıç ve hakemdir; O, insanı kötülüğüne göre, kötü insanı da yeryüzünde işlediği kötülüklere göre cezalandıracaktır."
23 Eğer beni burada öldürürsen, Tanrı senin gizli niyetlerini biliyor ve bugün bana yapmayı planladığın kötülükten dolayı seni yargılayacaktır.
24 Kayin, kardeşi Abel'in söylediği sözleri işitince, bu durumu bildirdiği için kardeşi Abel'e karşı öfkesi kabardı.
25 Kabil aceleyle kalktı ve saban aletinin demir parçasını alıp kardeşine aniden vurdu ve onu öldürdü. Kabil kardeşi Habil'in kanını yere döktü ve Habil'in kanı sürünün önünde yere aktı.
26 Bunun üzerine Kabil kardeşini öldürdüğüne pişman oldu, çok üzüldü, onun için ağladı ve bu onu son derece üzdü.
27 Kayin kalkıp tarlada bir çukur kazdı, kardeşinin cesedini oraya koydu ve üzerini toprakla örttü.
28 Rab, Kayin'in kardeşine yaptıklarını biliyordu ve Kayin'e görünerek ona, "Yanında olan kardeşin Abel nerede?" dedi.
29 Kayin ise yalan söyleyerek, “Bilmiyorum, ben kardeşimin bekçisi miyim?” dedi. Rab ona, “Ne yaptın sen? Öldürdüğün kardeşinin kanının sesi yerden bana feryat ediyor!” dedi.
30 Çünkü sen kardeşini öldürdün ve bana karşı ikiyüzlülük yaptın; kalbimde seni görmediğimi ve bütün yaptıklarını bilmediğimi sandın.
31 Fakat sen bunu yaptın ve kardeşini boş yere, sana doğru konuştuğu için öldürdün; bu yüzden, kardeşinin kanını elinden alan ve onu gömdüğün topraktan lanetli ol!
32 Ve onu sürdüğün zaman, artık sana başlangıçtaki gibi güç vermeyecek; çünkü toprak dikenler ve yabani otlar bitirecek ve sen ölüm gününe kadar yeryüzünde dolaşıp duracaksın.
33 O zaman Kayin, bulunduğu yerden, Rabbin huzurundan ayrıldı ve kendisiyle birlikte bütün halkıyla birlikte Aden'in doğusundaki topraklarda dolaşmaya başladı.
34 O günlerde Kabil karısıyla birlikte oldu ve karısı hamile kaldı ve bir oğul doğurdu; ona Hanok adını verdi ve şöyle dedi: "O zaman Rab ona yeryüzünde huzur ve sükunet vermeye başladı."
35 O zamanlar Kayin de bir şehir kurmaya başladı; şehri kurdu ve oğlunun adına, şehrin adını Enoch koydu; çünkü o günlerde Rab ona yeryüzünde huzur vermişti ve başlangıçtaki gibi dolaşıp gezip dolaşmıyordu.
36 İrad, Enoch'un oğlu oldu; İrad, Mechuyael'i doğurdu; Mechuyael de Metusael'i doğurdu.

BÖLÜM 2

1 Âdem yeryüzünde yaşayalı yüz otuzuncu yılında, karısı Havva ile tekrar birleşti ve Havva, Adem'in suretinde ve benzerinde bir oğul doğurdu. Ona Şit adını verdi ve şöyle dedi: "Çünkü Tanrı, Habil'in yerine bana başka bir soy verdi; çünkü Kabil onu öldürdü."
2 Ve Seth yüz beş yıl yaşadı ve bir oğul doğurdu; Seth oğluna Enoş adını verdi ve şöyle dedi: Çünkü o zamanlar insanlar çoğalmaya ve Tanrı'ya karşı gelip isyan ederek canlarını ve kalplerini eziyet etmeye başladılar.
3 Ve Enoş zamanında insanlar Tanrı'ya karşı isyan etmeye ve günah işlemeye devam ettiler; bu da Rabbin insanlara karşı öfkesini artırdı.
4 İnsanlar gidip başka tanrılara taptılar ve kendilerini yeryüzünde yaratan Rab'bi unuttular. O günlerde insanlar tunçtan, demirden, tahtadan ve taştan putlar yaptılar, onlara taptılar.
5 Herkes kendi tanrısını yaptı ve onlara tapındı. İnsanoğulları ise Enoş ve oğullarının yaşadığı bütün günler boyunca Rab'bi terk ettiler. Onların yeryüzünde işledikleri iğrenç işler ve sapkınlıklar yüzünden Rab'bin öfkesi alevlendi.
6 Rab, Gihon nehrinin sularını onların üzerine gönderdi ve onları yok edip kül etti; yeryüzünün üçte birini de yok etti. Buna rağmen, insanlar kötü yollarından dönmediler ve Rab'bin gözünde kötülük yapmaya devam ettiler.
7 O günlerde yeryüzünde ne ekim ne de biçme vardı; insanoğluna yiyecek yoktu ve o günlerde kıtlık çok büyüktü.
8 O günlerde toprağa ektikleri tohumlar diken, devediken ve çalı oldu; çünkü Âdem zamanından beri yeryüzü hakkında şöyle bir bildiri vardı: Tanrı'nın yeryüzüne laneti, Âdem'in Rabbe karşı işlediği günah yüzündendi.
9 İnsanlar Tanrı'ya karşı isyan edip, O'na karşı günah işlemeye ve yollarını bozmaya devam edince, yeryüzü de bozuldu.
10 Enosh doksan yıl yaşadı ve Cainan'ı doğurdu;
11 Kayin büyüdü ve kırk yaşına geldiğinde bilge oldu, her türlü bilgelikte bilgi ve beceri sahibi oldu ve bütün insan oğullarının üzerinde hüküm sürdü; insan oğullarını bilgelik ve bilgiye yönlendirdi; çünkü Kayin çok bilge bir adamdı ve her türlü bilgelikte anlayış sahibiydi ve bilgeliğiyle ruhların ve cinlerin üzerinde hüküm sürdü;
12 Kayin, bilgeliğiyle, Tanrı'nın yeryüzünde günah işledikleri için insan oğullarını yok edeceğini ve Rabbin son günlerde üzerlerine tufan sularını indireceğini biliyordu.
13 O günlerde Kayin, gelecekte olacakları taş levhalara yazdı ve onları hazinesine koydu.
14 Kayin bütün yeryüzüne hükmetti ve insanların bir kısmını Tanrı'nın hizmetine yönlendirdi.
15 Kayin yetmiş yaşına geldiğinde üç oğul ve iki kız çocuğu oldu.
16 Kayinan'ın oğullarının adları şunlardır: İlk doğan Mahlallel, ikinci Enan, üçüncü Mered; kız kardeşleri ise Adah ve Zillah'tır. Bunlar Kayinan'ın doğan beş çocuğudur.
17 Metusael'in oğlu Lameh, evlilik yoluyla Kayinan ile akraba oldu ve onun iki kızını eş olarak aldı. Ada hamile kaldı ve Lameh'e bir oğul doğurdu; adını Yabal koydu.
18 Ve o yine gebe kaldı ve bir oğul doğurdu; adını Jubal koydu. O günlerde kız kardeşi Zillah kısırdı ve çocuğu yoktu.
19 Çünkü o günlerde insanlar Tanrı'ya karşı günah işlemeye ve Tanrı'nın Âdem'e yeryüzünde çoğalıp üreyebilmeleri için verdiği buyrukları çiğnemeye başladılar.
20 Bazı insanlar ise, güzel görünüşlerini korumak ve solmamaları için, karılarına kısırlık yapacak bir içki içirdiler.
21 Ve erkekler karılarından bazılarını içmeye teşvik edince, Zillah da onlarla birlikte içti.
22 Çocuk doğuran kadınlar, kocaları hayattayken, kocalarının gözünde dul kadınlar gibi iğrenç görünüyorlardı; çünkü onlar sadece kısır erkeklere bağlıydılar.
23 Günlerin ve yılların sonunda, Zillah yaşlandığında, Rab onun rahmine açıklık verdi.
24 Ve hamile kaldı ve bir oğul doğurdu; ona Tubal Kain adını verdi ve şöyle dedi: "Ben kuruyup öldükten sonra, onu Yüce Tanrı'dan aldım."
25 Ve tekrar gebe kaldı ve bir kız çocuğu doğurdu; ona Naamah adını verdi, çünkü şöyle dedi: "Kuruyup gittikten sonra zevk ve mutluluk buldum."
26 Lameh yaşlı ve ileri yaştaydı, gözleri zayıflamıştı, göremiyordu. Oğlu Tübal Kain ona önderlik ediyordu. Bir gün Lameh tarlaya gitti, oğlu Tübal Kain de onunla birlikteydi. Tarlada yürürlerken, Âdem oğlu Kain onlara doğru yaklaştı; çünkü Lameh çok yaşlıydı ve pek göremiyordu, oğlu Tübal Kain ise çok gençti.
27 Ve Tubal Kain babasına yayını çekmesini söyledi; babası da oklarla henüz uzakta olan Kain'i vurdu ve onu öldürdü, çünkü Kain onlara bir hayvan gibi görünüyordu.
28 Oklar, Kabil'in bedenine saplandı, oysa ki oklardan uzaktaydı; yere düştü ve öldü.
29 Rab, Kayin'in kardeşi Abel'e yaptığı kötülüğün karşılığını, kendisinin söylediği söze göre verdi.
30 Kabil öldüğünde, Lamek ve Tubal öldürdükleri hayvanı görmeye gittiler ve büyükbabaları Kabil'in yere yığılmış ölü olduğunu gördüler.
31 Lameh bu yaptığından dolayı çok üzüldü ve ellerini birbirine vurarak oğluna vurdu ve ölümüne sebep oldu.
32 Lameh'in yaptıklarını onun karıları duyunca onu öldürmeye kalkıştılar.
33 Lameh'in karıları o günden itibaren ondan nefret ettiler; çünkü Lameh, Kabil'i ve Tübal Kabil'i öldürmüştü ve Lameh'in karıları ondan ayrılıp o günlerde onu dinlemediler.
34 Lameh karılarının yanına geldi ve onlardan bu konuda kendisini dinlemelerini rica etti.
35 Ve karıları Ade ve Zillah'a şöyle dedi: "Ey Lameh'in karıları, sesimi dinleyin, sözlerime kulak verin; çünkü şimdi bir adamı yaralarımla, bir çocuğu da yaralarımla öldürdüğümü sandınız ve söylediniz, oysa onlar hiçbir şiddet uygulamamışlardı. Ama bilin ki ben yaşlıyım, ak saçlıyım ve gözlerim yaşlılıktan ağırlaşmıştır; bunu bilmeden yaptım."
36 Lamek'in karıları bu konuda onu dinlediler ve babaları Adem'in tavsiyesiyle ona döndüler; fakat o zamandan sonra ondan çocuk sahibi olmadılar, çünkü o günlerde Tanrı'nın öfkesinin insanlara karşı arttığını ve kötülükleri yüzünden onları tufan sularıyla yok edeceğini biliyorlardı.

37 Kayin oğlu Mahlallel altmış beş yıl yaşadı ve Yared'i doğurdu; Yared de altmış iki yıl yaşadı ve Enoch'u doğurdu.

BÖLÜM 3

1 Hanok altmış beş yıl yaşadı ve Metuselah'ı doğurdu; Hanok, Metuselah'ı doğurduktan sonra Tanrı ile birlikte yürüdü, Rabbe hizmet etti ve insanların kötü yollarından nefret etti.
2 Hanok'un ruhu ise Rabbin öğretisine, bilgiye ve anlayışa dalmıştı; akıllıca davranarak insanlardan uzaklaştı ve uzun süre onlardan gizlendi.
3 Ve uzun yıllar boyunca Rabbe hizmet edip evinde O'nun önünde dua ederken, Rabbin bir meleği gökten ona seslendi ve o da, "İşte buradayım," dedi.
4 Ve dedi ki: Kalk, evinden ve saklandığın yerden çık, insan oğullarına görün ki, onlara Tanrı'nın yoluna girmek için izlemeleri gereken yolu ve yapmaları gereken işi öğretesin.
5 Ve Hanok, Rabbin sözüne göre kalktı, evinden, bulunduğu yerden ve saklandığı odadan çıktı; insanların yanına gitti ve onlara Rabbin yollarını öğretti; o zaman insanların oğullarını bir araya topladı ve onlara Rabbin öğretilerini anlattı.
6 Ve bunu, insanların yaşadığı bütün yerlerde ilan ettirdi ve şöyle dedi: "Rabbin yollarını ve iyi işleri öğrenmek isteyen kimdir? Hanok'a gelsin."
7 O zaman bütün insanoğulları onun yanına toplandılar; çünkü bunu arzu edenlerin hepsi Hanok'a gidiyordu ve Hanok, Rabbin sözüne göre insanoğulları üzerinde hüküm sürüyordu. İnsanlar gelip onun önünde eğildiler ve onun sözünü dinlediler.
8 Tanrı'nın ruhu Hanok'un üzerindeydi ve o, bütün adamlarına Tanrı'nın bilgeliğini ve yollarını öğretti; insanlar Hanok'un yaşadığı bütün günler boyunca Rabbe hizmet ettiler ve onun bilgeliğini dinlemeye geldiler.
9 İnsan oğullarının bütün kralları, hem ilk hem de sonuncular, prensleri ve yöneticileriyle birlikte Enoch'un bilgeliğini duyunca onun yanına geldiler, önünde eğildiler ve Enoch'tan kendilerine hükmetmesini istediler; o da bunu kabul etti.
10 Ve yüz otuz kral ve prens bir araya geldiler; Enoch'u başlarına kral yaptılar ve hepsi onun egemenliği ve komutası altında oldular.
11 Ve Hanok onlara bilgelik, bilgi ve Rabbin yollarını öğretti; aralarında barış sağladı ve Hanok'un yaşamı boyunca yeryüzünde barış hüküm sürdü.
12 Hanok, insanoğulları üzerinde iki yüz kırk üç yıl hüküm sürdü; bütün halkına adalet ve doğrulukla davrandı ve onları Rabbin yolunda yönlendirdi.
13 İşte Hanok, Metuselah, Elişa ve Elimelek'in üç oğlu; kız kardeşleri Melka ve Nahma idi. Metuselah seksen yedi yıl yaşadı ve Lameh'i doğurdu.
14 Lameh 56 yaşındayken Adem öldü; öldüğünde 930 yaşındaydı ve iki oğlu, Enoch ve oğlu Metuselah ile birlikte, Tanrı'nın kendisine söylediği mağaraya, kralların cenaze töreni gibi büyük bir ihtişamla onu gömdüler.
15 Ve o yerde bütün insanlar Âdem yüzünden büyük bir yas tuttular ve ağladılar; bu yüzden bu, günümüze kadar insanlar arasında bir gelenek haline geldi.
16 Âdem, bilgi ağacından yediği için öldü; kendisi ve ondan sonra gelen çocukları, Rab Tanrı'nın buyurduğu gibi öldüler.
17 Adem'in ölüm yılı olan Hanok'un hükümdarlığının iki yüz kırk üçüncü yılında, Hanok, Rabbe hizmet etmek için ilk başta olduğu gibi insan oğullarından ayrılıp gizlenmeye karar verdi.
18 Hanok da öyle yaptı, fakat onlardan tamamen gizlenmedi; üç gün insan oğullarından uzak kaldı, sonra bir günlüğüne yanlarına gitti.
19 Ve odasında kaldığı üç gün boyunca Rab Tanrısına dua etti ve O'nu övdü; tebaasının yanına gittiği gün ise onlara Rabbin yollarını öğretti ve Rab hakkında sordukları her şeyi onlara anlattı.
20 Ve o bunu uzun yıllar boyunca böyle yaptı; sonra altı gün kendini gizledi ve yedi günde bir halkına göründü; ondan sonra ayda bir, sonra da yılda bir kez göründü. Ta ki bütün krallar, prensler ve insanlar onu arayıp, Enoch'un yüzünü tekrar görmek ve sözünü duymak isteyene kadar. Fakat bunu başaramadılar, çünkü bütün insanlar Enoch'tan çok korkuyorlardı ve yüzündeki tanrısal heybet yüzünden ona yaklaşmaktan çekiniyorlardı; bu yüzden hiç kimse ona bakamıyordu, çünkü cezalandırılıp öleceğinden korkuyorlardı.
21 Bütün krallar ve prensler, insan oğullarını bir araya toplamaya ve Hanok'un yanına gelmeye karar verdiler; Hanok aralarına çıktığında hep birlikte onunla konuşabileceklerini düşündüler ve öyle de yaptılar.
22 Ve o gün geldi; Hanok çıktı ve hepsi toplanıp onun yanına geldiler. Hanok onlara Rabbin sözlerini anlattı, onlara bilgelik ve bilgi öğretti. Onlar da onun önünde eğilip, “Kral yaşasın! Kral yaşasın!” dediler.
23 Bundan bir süre sonra, krallar, prensler ve insanlar Hanok'la konuşurlarken ve Hanok onlara Tanrı'nın yollarını öğretirken, Rabbin bir meleği gökten Hanok'u çağırdı ve onu göğe çıkarıp, yeryüzünde insanlar üzerinde hüküm sürdüğü gibi orada da Tanrı'nın oğulları üzerinde hüküm sürmesini istedi.
24 O zaman Hanok bunu duyunca gidip yeryüzünün bütün sakinlerini topladı, onlara bilgelik ve bilgi öğretti, ilahi öğütler verdi ve onlara dedi ki: "Göğe yükselmem istendi, bu yüzden ne zaman gideceğimi bilmiyorum."
25 Şimdi ise size bilgelik ve bilgi öğreteceğim ve sizi terk etmeden önce, yeryüzünde nasıl davranmanız gerektiği konusunda size öğüt vereceğim ki, böylece yaşayasınız; ve o da öyle yaptı.
26 Ve onlara bilgelik ve bilgi öğretti, onlara öğüt verdi, onları azarladı, yeryüzünde yerine getirmeleri gereken kanunları ve hükümleri önlerine koydu, aralarında barış sağladı, onlara sonsuz yaşamı öğretti ve bir süre onlarla birlikte yaşadı, onlara bütün bunları öğretti.
27 O sırada insanlar Hanok'la birlikteydiler ve Hanok onlarla konuşuyordu; onlar da gözlerini kaldırdılar ve gökten büyük bir at sureti indi ve at havada tepindi.
28 Onlar da gördüklerini Enok'a anlattılar. Enok da onlara, "Bu at benim yüzümden yeryüzüne indi; sizden ayrılma vaktim geldi ve artık beni bir daha görmeyeceksiniz" dedi.
29 O sırada at indi ve Hanok'un önünde durdu; Hanok'la birlikte olan bütün insanlar onu gördüler.
30 Bunun üzerine Hanok yine bir sesin duyurulmasını emretti ve şöyle dedi: "Tanrı'nın yollarını öğrenmekten

zevk alan adam nerede? Bugün Hanok'un yanına gelsin, yoksa aramızdan alınacak."
31 O gün bütün insanoğulları toplanıp Hanok'un yanına geldiler; bütün yeryüzü kralları, prensleri ve danışmanları da o gün onunla birlikte kaldılar; Hanok da insanoğullarına bilgelik ve bilgi öğretti, onlara ilahi öğütler verdi; onlara Rabbe hizmet etmelerini ve ömürleri boyunca O'nun yolunda yürümelerini emretti ve aralarında barışı sağlamaya devam etti.
32 Bundan sonra kalkıp ata bindi ve yola koyuldu; bütün insanlar da onun peşinden gittiler, yaklaşık sekiz yüz bin kişi; onunla birlikte bir günlük yolculuk yaptılar.
33 İkinci gün onlara, "Çadırlarınıza dönün, neden gidiyorsunuz? Belki öleceksiniz" dedi. Onlardan bazıları ondan ayrıldı, kalanlar ise onunla altı günlük yolculuk yaptı. Hanok onlara her gün, "Çadırlarınıza dönün, yoksa öleceksiniz" diyordu; fakat onlar dönmek istemediler ve onunla birlikte gittiler.
34 Altıncı günde adamlardan bazıları ona yapışıp kaldılar ve ona dediler ki: "Senin gittiğin yere biz de geleceğiz; Tanrı şahit olsun ki, bizi sadece ölüm ayırabilir."
35 Onlar da onunla gitmek için o kadar ısrar ettiler ki, o onlarla konuşmayı kesti; onlar da onun peşinden gittiler ve geri dönmek istemediler.
36 Krallar geri döndüklerinde, Hanok'la birlikte gidenlerin sayısını öğrenmek için bir sayım yaptırdılar; ve Hanok yedinci günde ateşten atlar ve savaş arabalarıyla bir kasırga içinde göğe yükseldi.
37 Sekizinci günde, Hanok'la birlikte olan bütün krallar, Hanok'un göğe yükseldiği yerden onunla birlikte olan adamların sayısını geri getirmeleri için adamlar gönderdiler.
38 Bütün krallar o yere gittiler ve orada yeryüzünün karla kaplı olduğunu, karın üzerinde de büyük kar taşları olduğunu gördüler. Biri diğerine, "Gel, karı yarıp bakalım, belki Hanok'la birlikte kalan adamlar ölmüşlerdir ve şimdi kar taşlarının altındadırlar" dedi. Aradılar ama onu bulamadılar, çünkü o göğe yükselmişti.

BÖLÜM 4

1 Ve Hanok yeryüzünde yaşadığı bütün günler üç yüz altmış beş yıl oldu.
2 Hanok göğe yükselince, yeryüzünün bütün kralları kalkıp oğlu Metuselah'ı alıp meshettiler ve babasının yerine onu hükümdar yaptılar.
3 Ve Metuselah, babası Enoch'un kendisine öğrettiği gibi, Tanrı'nın gözünde dürüst davrandı; o da ömrü boyunca insanlara bilgelik, bilgi ve Tanrı korkusunu öğretti ve doğru yoldan ne sağa ne de sola sapmadı.
4 Fakat Metuselah'ın son günlerinde insanlar Rab'den yüz çevirdiler, yeryüzünü bozdular, birbirlerini soyup yağmaladılar, Tanrı'ya isyan ettiler, haddini aştılar, yollarını saptırdılar ve Metuselah'ın sözünü dinlemediler, ona karşı isyan ettiler.
5 Rab onlara karşı çok öfkelendi ve o günlerde Rab, soylarını yok etmeye devam etti; öyle ki yeryüzünde ne ekim ne de biçme oldu.
6 Çünkü geçimlerini sağlamak için yiyecek elde etmek amacıyla toprağa ekin ektiler; ama ekmedikleri dikenler ve yabani otlar bitti.
7 Ama insanoğulları yine de kötü yollarından dönmediler ve elleri Tanrı'nın gözünde kötülük yapmaya devam etti; kötü yollarıyla RAB'bi kızdırdılar ve RAB çok öfkelendi ve insanı yarattığına pişman oldu.
8 Ve onları yok etmeyi, ortadan kaldırmayı düşündü ve öyle de yaptı.
9 O günlerde, Metuselah oğlu Lameh yüz altmış yaşında iken, Âdem oğlu Seth öldü.
10. Şeh'in yaşadığı bütün günler dokuz yüz on iki yıl sürdü ve sonra öldü.
11 Lameh, amcası Enoch'un oğlu Elişa'nın kızı Aşmua'yı aldığında yüz seksen yaşındaydı ve Aşmua hamile kaldı.
12 O zaman insanlar toprağı ektiler ve az ürün aldılar; fakat insanlar kötü yollarından dönmediler, Tanrı'ya karşı günah işlediler ve isyan ettiler.
13 Lameh'in karısı o zaman, yılın üçüncü gününde, hamile kaldı ve ona bir oğul doğurdu.
14 Metuselah, oğluna Nuh adını verdi ve şöyle dedi: "Onun zamanında yeryüzü huzur içindeydi ve bozulmamıştı." Babası Lameh ise oğluna Menakem adını verdi ve şöyle dedi: "Bu, Tanrı'nın lanetlediği yeryüzündeki işlerimizde ve sefil çalışmalarımızda bize teselli verecektir."
15 Çocuk büyüdü, sütten kesildi ve babası Metuselah'ın yolundan giderek, Tanrı'nın gözünde kusursuz ve dürüst bir hayat sürdü.
16 O günlerde, yeryüzünde çoğalan ve oğullar ile kızları olan bütün insanlar Rabbin yolundan saptılar; birbirlerine kötü uygulamaları öğrettiler ve Rabbe karşı günah işlemeye devam ettiler.
17 Herkes kendine bir tanrı edindi ve komşusunu, akrabasını soyup yağmaladı; yeryüzünü bozdu ve yeryüzü şiddet ile doldu.
18 Ve onların yargıçları ve yöneticileri, insanların kızlarına gidip, kendi seçimlerine göre kocalarından zorla eşlerini aldılar; o günlerde insanların oğulları da yeryüzünün hayvanlarından, kır hayvanlarından ve gökteki kuşlardan alıp, bir türden diğeriyle hayvanları karıştırarak RAB'bi kızdırdılar; ve Tanrı bütün yeryüzünü gördü ve yeryüzünün bozulmuş olduğunu gördü; çünkü bütün canlılar, bütün insanlar ve bütün hayvanlar, yeryüzünde kendi yollarını bozmuşlardı.
19 Rab dedi ki: "Yeryüzünden yarattığım insanı, gökteki kuşlara kadar, sığırlar ve kırlardaki vahşi hayvanlarla birlikte yok edeceğim; çünkü onları yarattığıma pişman oldum."
20 Rabbin yolunda yürüyen bütün insanlar o günlerde öldüler; çünkü Rab, insanlara önceden bildirdiği kötülüğü getirmeden önce bu gerçekleşti. Çünkü bu, Rabbin insanoğulları hakkında söylediği kötülüğü görmemeleri içindi.
21 Nuh, Rabbin gözünde lütuf buldu ve Rab onu ve çocuklarını seçti; onlardan bütün yeryüzüne soy üretmek üzere seçti.

BÖLÜM 5

1 Nuh'un hayatının seksen dördüncü yılında, Şit'in oğlu Hanok öldü; öldüğünde dokuz yüz beş yaşındaydı.
2 Nuh'un hayatının yüz yetmiş dokuzuncu yılında, Enoş oğlu Kayinan öldü. Kayinan'ın ömrü dokuz yüz on yıl idi ve o da öldü.

3 Nuh'un hayatının iki yüz otuz dördüncü yılında, Kayan oğlu Mahalel öldü. Mahalel'in ömrü sekiz yüz doksan beş yıldı ve öldü.
4 Ve Mahlallel oğlu Yared o günlerde, Nuh'un hayatının üç yüz otuz altıncı yılında öldü. Yared'in ömrü dokuz yüz altmış iki yıl oldu ve öldü.
5 Ve o günlerde, Rabbin peşinden gidenlerin hepsi, Tanrı'nın yeryüzünde yapacağını açıkladığı kötülüğü görmeden önce öldüler.
6 Ve aradan uzun yıllar geçtikten sonra, Nuh'un hayatının dört yüz sekseninci yılında, Rabbin peşinden giden bütün adamlar insanoğlu arasından ölüp gitmiş ve yalnızca Metuselah kalmışken, Tanrı Nuh'a ve Metuselah'a şöyle dedi:
7 İnsan oğullarına şöyle söyleyin: "RAB şöyle diyor: Kötü yollarınızdan dönün, yaptığınız işlerden vazgeçin; böylece RAB size yapmayı planladığı kötülükten vazgeçecek ve o kötülük gerçekleşmeyecektir."
8 Çünkü Rab şöyle diyor: İşte size yüz yirmi yıllık bir süre veriyorum; eğer bana döner ve kötü yollarınızdan vazgeçerseniz, ben de size söylediğim kötülükten vazgeçeceğim ve o kötülük ortadan kalkacaktır, diyor Rab.
9 Nuh ve Metuselah, Rabbin bütün sözlerini insanlara her gün, aralıksız olarak anlattılar.
10 Fakat insanlar onları dinlemediler, sözlerine kulak vermediler ve inatçı oldular.
11 Rab onlara yüz yirmi yıl süre verdi ve şöyle dedi: "Eğer geri dönerlerse, Tanrı kötülükten vazgeçer ve yeryüzünü yok etmez."
12 Lamek oğlu Nuh o günlerde çocuk sahibi olmak için evlenmekten kaçındı; çünkü şöyle dedi: "Şüphesiz Tanrı şimdi yeryüzünü yok edecek, o halde neden çocuk sahibi olayım ki?"
13 Nuh doğru bir adamdı, neslinde kusursuzdu ve Rab onu yeryüzünde soyundan nesil yetiştirmek üzere seçti.
14 Rab Nuh'a şöyle dedi: "Kendine bir eş al ve çocuk doğur; çünkü seni bu nesilde benim önümde doğru ve dürüst gördüm."
15 Ve sen, kendi soyundan gelen çocukları da yeryüzünün ortasında yetiştireceksin; ve Nuh gidip bir eş aldı ve Hanok'un kızı Naama'yı seçti; Naama beş yüz seksen yaşındaydı.
16 Nuh, Naama'yı eş olarak aldığında dört yüz doksan sekiz yaşındaydı.
17 Naama gebe kaldı ve bir oğul doğurdu; ona Yafet adını verdi ve şöyle dedi: "Tanrı beni yeryüzünde çoğalttı." Sonra tekrar gebe kaldı ve bir oğul doğurdu; ona Şem adını verdi ve şöyle dedi: "Tanrı beni yeryüzünün ortasında soy yetiştirmek üzere bir kalıntı kıldı."
18 Nuh beş yüz iki yaşındayken Naama, Şem'i doğurdu ve çocuklar büyüyüp Rabbin yolunda yürüdüler; babaları Nuh ve Metuselah'ın onlara öğrettiği her şeyi yaptılar.
19 Nuh'un babası Lameh o günlerde öldü; fakat o, babasının yolundan tam olarak gitmedi ve Nuh'un hayatının yüz doksan beşinci yılında öldü.
20 Lamek'in ömrü yedi yüz yetmiş yıl oldu ve öldü.
21 Ve Rabbe iman eden bütün insanlar, Rab onlara kötülük getirmeden önce o yıl öldüler; çünkü Rab, kardeşleri ve akrabaları üzerine getireceği kötülüğü görmesinler diye onların ölmesini istedi; nitekim bunu daha önce bildirmişti.
22 O zaman Rab Nuh ve Metuselah'a şöyle dedi: "Çıkın ve o günlerde size söylediğim bütün sözleri insan oğullarına bildirin; belki kötü yollarından dönerler ve ben de kötülükten vazgeçerim, onu getirmem."
23 Nuh ve Metuselah öne çıktılar ve Tanrı'nın onlar hakkında söylediği her şeyi insanların önünde bildirdiler.
24 Fakat insanoğulları dinlemediler, onların tüm açıklamalarına kulak vermediler.
25 Bundan sonra Rab Nuh'a şöyle dedi: “Bütün canlıların sonu geldi; kötülükleri yüzünden yeryüzünü yok edeceğim.”
26 Sen de yanına gopher ağacından odun al, belli bir yere git ve orada büyük bir gemi yap, onu oraya yerleştir.
27 Ve onu şöyle yapacaksın: uzunluğu üç yüz arşın, genişliği elli arşın ve yüksekliği otuz arşın.
28 Kendine bir kapı yapacaksın, yanından açık bırakacaksın ve yüksekliğini bir arşın olacak şekilde tamamlayacaksın; içini ve dışını ziftle kaplayacaksın.
29 Ve işte, yeryüzüne tufan getireceğim ve bütün canlılar yok olacak; göklerin altında bulunan her şey, yeryüzündeki her şey helak olacak.
30 Sen ve ev halkın, bütün canlılardan erkek ve dişi olmak üzere ikişer çift toplayıp gemiye getireceksiniz; böylece yeryüzünde onlardan soy devam ettireceksiniz.
31 Bütün hayvanların yediği bütün yiyecekleri kendine topla ki, hem kendine hem de onlara yiyecek olsun.
32 Oğulların için, erkek kızlarından üç genç kız seçeceksin; bunlar oğullarına eş olacaklardır.
33 Nuh kalktı ve Tanrı'nın kendisine emrettiği yerde gemiyi yaptı; Nuh, Tanrı'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.
34 Nuh, beş yüz doksan beşinci yılında gemiyi yapmaya başladı ve Rabbin emrettiği gibi gemiyi beş yılda tamamladı.
35 Bunun üzerine Nuh, Rabbin kendisine emrettiği gibi, Metuselah oğlu Eliakim'in üç kızını oğullarına eş olarak aldı.
36 Ve o sırada Enoch oğlu Metuselah öldü; öldüğünde dokuz yüz altmış yaşındaydı.

BÖLÜM 6

1 O zaman, Metuselah'ın ölümünden sonra, Rab Nuh'a şöyle dedi: "Sen ve ailen gemiye girin; işte ben yeryüzünün bütün hayvanlarını, kır hayvanlarını ve gökteki kuşları sana toplayacağım; hepsi gelip gemiyi kuşatacaklar."
2 Sen de gidip geminin kapılarının önüne oturacaksın; bütün vahşi hayvanlar, kuşlar ve diğer kuşlar senin önünde toplanıp yerlerini alacaklar. İçlerinden sana gelip önünde eğilenleri alıp oğullarına teslim edeceksin; onlar da onları gemiye götürecekler. Önünde duranların hepsini ise bırakacaksın.
3 Ve Rab ertesi gün bunu gerçekleştirdi; hayvanlar, vahşi hayvanlar ve kuşlar büyük kalabalıklar halinde gelip sandığı kuşattılar.
4 Nuh gidip geminin kapısına oturdu ve önünde çömelmiş olan bütün canlıları gemiye aldı; önünde duranların hepsini ise yeryüzünde bıraktı.
5 Ve bir dişi aslan, bir erkek bir dişi yavrusuyla geldi; üçü Nuh'un önünde yere çömeldi. İki yavru aslana saldırdı ve onu dövdü; dişi aslan yerinden kaçtı ve gitti. Diğerleri de yerlerine döndüler ve Nuh'un önünde yere çömeldiler.
6 Dişi aslan kaçıp gitti ve aslanların yerine geçti.

7 Nuh bunu görünce çok şaşırdı, kalkıp iki yavruyu aldı ve gemiye koydu.
8 Nuh, yeryüzündeki bütün canlıları gemiye aldı; Nuh'un gemiye aldığı canlılardan başka hiçbir şey kalmadı.
9 Nuh'un yanına ikişer ikişer hayvanlar ve temiz kümes hayvanları geldi; fakat o, Tanrı'nın kendisine emrettiği gibi, yedi çift hayvan aldı.
10 Bütün hayvanlar, vahşi hayvanlar ve kuşlar hâlâ oradaydı; gemiyi her taraftan kuşatmışlardı ve yağmur yedi gün sonrasına kadar yağmamıştı.
11 O gün Rab bütün yeryüzünü sarstı, güneş karardı, dünyanın temelleri sarsıldı, bütün yeryüzü şiddetle altüst oldu, şimşekler çaktı, gök gürledi ve yeryüzündeki bütün kaynaklar yarıldı; bunlar daha önce yeryüzünde yaşayanların bilmediği şeylerdi. Tanrı bu kudretli işi, insanları korkutmak ve yeryüzünde artık kötülük olmaması için yaptı.
12 Ama insanlar yine de kötü yollarından dönmediler ve o zaman Rabbin öfkesini daha da artırdılar; üstelik bütün bunlara da gönüllerini vermediler.
13 Nuh'un hayatının altı yüzüncü yılında, yedi günün sonunda tufan suları yeryüzünü kapladı.
14 Derinliklerin bütün kaynakları yarıldı, göklerin pencereleri açıldı ve kırk gün kırk gece yeryüzüne yağmur yağdı.
15 Nuh ve ev halkı ile birlikte olan bütün canlılar, tufan suları yüzünden gemiye girdiler; Rab ise onları geminin içine kapattı.
16 Yeryüzünde kalan bütün insanlar, yağmur yüzünden bitkin düştüler; çünkü sular yeryüzüne daha şiddetli bir şekilde geliyordu ve hayvanlar ve vahşi hayvanlar hâlâ geminin etrafını sarmıştı.
17 İnsanoğulları bir araya geldiler, yaklaşık yedi yüz bin erkek ve kadın, Nuh'un yanına, gemiye geldiler.
18 Onlar da Nuh'a seslenerek, "Bize kapıyı aç da gemiye binip sana gelelim; neden öleceğiz?" dediler.
19 Nuh, gemiden yüksek sesle onlara şöyle cevap verdi: “Hepiniz RABbe karşı gelip, O’nun olmadığını söylemediniz mi? İşte bu yüzden RAB size bu kötülüğü getirdi, sizi yok edip yeryüzünden sildi.”
20 Bu, size yüz yirmi yıl önce söylediğim şey değil miydi? Rabbin sesine kulak vermediniz, şimdi ise yeryüzünde yaşamayı mı arzuluyorsunuz?
21 Onlar da Nuh'a dediler ki: "Rabbe dönmeye hazırız; yeter ki yaşayalım, ölmeyelim, kapımızı bize açın."
22 Nuh onlara şöyle cevap verdi: “İşte, canlarınızın sıkıntısını görüyorsunuz ve Rabbe dönmek istiyorsunuz; Rabbin size belirlediği bu yüz yirmi yıllık süre içinde neden dönmediniz?”
23 Fakat siz şimdi canlarınızın sıkıntısı yüzünden bana bunları söylüyorsunuz; fakat Rab sizi dinlemeyecek, bugün size kulak vermeyecek; bu yüzden istekleriniz gerçekleşmeyecek.
24 İnsanlar, yağmurdan dolayı dayanamadıkları için, gemiye girmek üzere yaklaştılar ve gemiyi zorla açmaya çalıştılar.
25 Rab, geminin etrafında duran bütün vahşi hayvanları ve yaratıkları gönderdi. Vahşi hayvanlar onları alt edip oradan kovdular; herkes kendi yoluna gitti ve yeryüzüne dağıldılar.
26 Yağmur yeryüzüne kırk gün kırk gece boyunca yağmaya devam etti ve sular yeryüzünü çok kapladı; yeryüzünde veya sularda bulunan bütün canlılar, insanlar, hayvanlar, vahşi hayvanlar, sürünenler ve gökteki kuşlar öldü; geriye sadece Nuh ve onunla birlikte gemide bulunanlar kaldı.
27 Sular yükseldi ve yeryüzünü kaplayarak çoğaldı; gemiyi yerden kaldırdılar.
28 Ve gemi suların üzerinde sürüklendi ve sular üzerinde çalkalandı; böylece içindeki bütün canlılar bir kazandaki çorba gibi sağa sola savruldu.
29 Gemideki bütün canlılar büyük bir endişeye kapıldı ve gemi neredeyse parçalanacak gibiydi.
30 Gemideki bütün canlılar dehşete kapıldılar; aslanlar kükredi, öküzler böğürdü, kurtlar uludu ve gemideki her canlı kendi dilinde konuşup feryat etti; sesleri çok uzaklara kadar ulaştı. Nuh ve oğulları da sıkıntıdan ağlayıp sızlandılar; ölümün eşiğine geldiklerinden çok korktular.
31 Nuh Rabbe dua etti ve bu durumdan dolayı O'na yalvardı ve dedi ki: "Ey Rab, bize yardım et! Çünkü bizi kuşatan bu kötülüğe dayanacak gücümüz yok. Suların dalgaları bizi sardı, tehlikeli seller bizi korkuttu, ölüm tuzakları önümüze geldi. Ey Rab, bize cevap ver, bize yüzünü çevir, bize lütfet, bizi kurtar ve bize özgürlük ver."
32 Rab Nuh'un sözünü işitti ve onu hatırladı.
33 Ve yeryüzüne bir rüzgâr esti, sular durgunlaştı ve gemi yerinde kaldı.
34 Derinliklerin kaynakları ve göğün pencereleri kapandı, gökten yağan yağmur durdu.
35 O günlerde sular çekildi ve gemi Ararat dağlarına oturdu.
36 Bunun üzerine Nuh geminin pencerelerini açtı ve o sırada hâlâ Rabbe seslenerek şöyle dedi: "Ey Rab, yeri, gökleri ve içindekilerin hepsini yaratan Sensin! Canlarımızı bu esaretten, bizi koyduğun bu hapishaneden kurtar! Çünkü iç çekmekten çok yoruldum."
37 Rab Nuh'un sözünü dinledi ve ona şöyle dedi: "Bir yıl dolduktan sonra dışarı çıkacaksın."
38 Ve yılın dönüşünde, Nuh'un gemide ikamet etmesinin üzerinden tam bir yıl geçtikten sonra, sular yeryüzünden çekildi ve Nuh geminin örtüsünü kaldırdı.
39 O zaman, ikinci ayın yirmi yedinci gününde, yeryüzü kurumuştu; fakat Nuh, oğulları ve onunla birlikte olanlar, Rab onlara söylemeden gemiden çıkmadılar.
40 Ve Rab onlara çıkmalarını söylediği gün geldi ve hepsi gemiden çıktılar.
41 Ve herkes kendi yoluna ve yerine döndü; Nuh ve oğulları Tanrı'nın kendilerine bildirdiği diyarda yaşadılar ve ömürleri boyunca RAB'be hizmet ettiler; RAB, Nuh'u ve oğullarını gemiden çıkışlarında kutsadı.
42 Ve onlara dedi ki: "Üreyin ve bütün yeryüzünü doldurun; güçlenin, yeryüzünde çoğalın ve orada yayılıp artın."

BÖLÜM 7

1 Nuh'un oğullarının adları şunlardır: Yafet, Ham ve Şem. Tufandan sonra onlara çocuklar doğdu; çünkü tufandan önce evlenmişlerdi.
2 Bunlar Yafet'in oğullarıdır: Gomer, Magog, Madai, Yavan, Tubal, Meşek ve Tiras; yedi oğlu.
3 Gomer'in oğulları ise Askinaz, Refat ve Tegarmah idi.
4 Magog'un oğulları Elichanaf ve Lubal idi.

5 Madai'nin oğulları ise Ahon, Zeelo, Hazoni ve Lot idi.
6 Ve Yavan'ın oğulları Elişa, Tarşiş, Kittim ve Dudonim idi.
7 Tubal'ın oğulları ise Ariphi, Kesed ve Taari idi.
8 Meşek'in oğulları ise Dedon, Zaron ve Şebaşni idi.
9 Tiras'ın oğulları Benib, Gera, Lupirion ve Gilak idi; bunlar ailelerine göre Yafet'in oğullarıdır ve o günlerde sayıları yaklaşık dört yüz altmış kişiydi.
10 Ham'ın oğulları şunlardır: Kuş, Mısır, Fhut ve Kenan; Kuş'un oğulları Seba, Havilah, Sabta, Rama ve Satika; Rama'nın oğulları ise Şeba ve Dedan'dır.
11 Mısır'ın oğulları ise Lud, Anom, Pathros, Chasloth ve Chaphtor idi.
12 Füt'ün oğulları ise Gebul, Hadan, Benah ve Adan idi.
13 Kenan'ın oğulları: Zidon, Het, Amori, Gergaşi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi ve Chamothi.
14 Bunlar, Ham'ın oğullarıdır ve ailelerine göre sayıları o günlerde yaklaşık yedi yüz otuz kişiydi.
15 Şem'in oğulları şunlardır: Elam, Aşur, Arpakşad, Lud ve Aram; Elam'ın oğulları ise Şuşan, Machul ve Harmon'dur.
16 Aşar'ın oğulları Mirus ve Mokil, Arpakşad'ın oğulları ise Şelah, Enar ve Aşkol idi.
17 Lud'un oğulları Pethor ve Bizayon, Aram'ın oğulları ise Uz, Çul, Topr ve Meş idi.
18 Bunlar, ailelerine göre Şem'in oğullarıdır; o günlerde sayıları yaklaşık üç yüz kişiydi.
19 Şem'in soyu şöyledir: Şem, Arpakşad'ı doğurdu; Arpakşad, Şelah'ı doğurdu; Şelah, Eber'i doğurdu; Eber'in iki çocuğu oldu; birinin adı Peleg idi. Çünkü onun zamanında insanlar bölündü, son zamanlarda da yeryüzü bölündü.
20 İkinci hükümdarın adı Yoktan idi; bu da onun zamanında insanların yaşam sürelerinin kısaldığı ve azaldığı anlamına geliyordu.
21 Yoktan'ın oğulları şunlardır: Almodad, Şelaf, Hazarmoveth, Yerah, Hadurom, Özel, Diklah, Obal, Abimael, Şeba, Ofir, Havilah ve Jobab; bunların hepsi Yoktan'ın oğullarıdır.
22 Ve Peleg'in kardeşi Yen'i doğurdu, Yen de Serug'u doğurdu, Serug da Nahor'u doğurdu, Nahor da Terah'ı doğurdu. Terah otuz sekiz yaşındaydı ve Haran ile Nahor'u doğurdu.
23 Nuh'un oğlu Ham'ın oğlu Kuş, o günlerde yaşlılığında bir kadınla evlendi ve ondan bir oğul doğdu. Ona Nimrod adını verdiler ve şöyle dediler: "O zamanlar insanlar yine isyan edip Tanrı'ya karşı gelmeye başladılar." Çocuk büyüdü ve babası onu çok sevdi, çünkü o babasının yaşlılığında doğan oğluydu.
24 Tanrı'nın Âdem ve karısı için yaptığı deri giysiler, onlar cennetten çıktıklarında Kuş'a verildi.
25 Çünkü Âdem ve karısının ölümünden sonra, giysiler Yared oğlu Enok'a verildi; Enok Tanrı'nın yanına alınınca da onları oğlu Metuselah'a verdi.
26 Metuselah'ın ölümünden sonra Nuh onları yanına alıp gemiye götürdü ve Nuh gemiden çıkıncaya kadar onunla birlikte kaldılar.
27 Ham, dışarı çıkarken babası Nuh'tan o giysileri çaldı ve kardeşlerinden sakladı.
28 Ham ilk oğlu Kuş'u doğurunca, giysileri ona gizlice verdi ve Kuş ile uzun süre birlikte kaldılar.
29 Kuş da bu giysileri oğullarından ve kardeşlerinden sakladı. Kuş, Nimrod'u doğurunca, ona olan sevgisinden dolayı bu giysileri verdi. Nimrod büyüdü ve yirmi yaşına gelince bu giysileri giydi.
30 Nimrod giysileri giyince güçlendi; Tanrı ona kudret ve güç verdi; yeryüzünde güçlü bir avcı oldu, evet, tarlada güçlü bir avcı oldu; hayvanları avladı, sunaklar kurdu ve Rabbin önünde bu sunaklarda kurbanlar sundu.
31 Nimrod kendini güçlendirdi, kardeşlerinin arasından kalktı ve kardeşlerinin savaşlarını, etrafındaki bütün düşmanlarına karşı yaptı.
32 Rab, kardeşlerinin bütün düşmanlarını onun eline teslim etti ve Tanrı, savaşlarında ona zaman zaman başarılar verdi ve o yeryüzünde hüküm sürdü.
33 Bu nedenle o günlerde, bir adam savaşa hazırladığı askerlerini öne sürerken onlara şöyle derdi: “Tanrı, yeryüzünde güçlü bir avcı olan ve kardeşlerine karşı yapılan savaşlarda galip gelen Nimrod'u düşmanlarının elinden kurtardığı gibi, bugün de Tanrı bize güç versin ve bizi kurtarsın.”
34 Nimrod kırk yaşında iken, kardeşleri ile Yafet'in oğulları arasında savaş çıktı ve düşmanlarının eline düştüler.
35 O zaman Nimrod yola çıktı ve Kuş oğullarının ve ailelerinin tamamını, yaklaşık dört yüz altmış kişiyi topladı; ayrıca arkadaşlarından ve tanıdıklarından yaklaşık seksen kişiyi de kiraladı, onlara ücretlerini verdi ve onlarla birlikte savaşa gitti. Yolda iken Nimrod, kendisiyle birlikte gidenlerin yüreklerini güçlendirdi.
36 Ve onlara dedi ki: "Korkmayın, telaşlanmayın; çünkü bütün düşmanlarımız elimize teslim edilecek ve onlarla dilediğiniz gibi davranacaksınız."
37 Ve gidenlerin toplam sayısı beş yüz kadardı; düşmanlarıyla savaştılar, onları yok ettiler ve boyun eğdirdiler. Nimrod da onların başına, bulundukları yerlere daimi subaylar atadı.
38 Ve onların çocuklarından bazılarını kefil olarak aldı; hepsi Nimrod'un ve kardeşlerinin hizmetkârı oldular. Nimrod ve yanındakilerin hepsi evlerine döndüler.
39 Nimrod, düşmanlarını yenerek savaştan sevinçle döndüğünde, bütün kardeşleri ve onu daha önce tanıyanlar, onu kral yapmak için toplandılar ve başına krallık tacını koydular.
40 Ve krallar arasında adet olduğu üzere, tebaasının ve halkının başına prensler, yargıçlar ve yöneticiler atadı.
41 Ve Nahor oğlu Terah'ı ordusunun komutanı yaptı, onu yüceltti ve bütün komutanlarının üstüne çıkardı.
42 Ve gönlünün istediği gibi hüküm sürerken, etrafındaki bütün düşmanlarını yendikten sonra, danışmanlarıyla birlikte sarayı için bir şehir inşa etmeyi kararlaştırdı ve onlar da öyle yaptılar.
43 Ve doğuda, karşıda geniş bir vadi buldular ve ona büyük ve geniş bir şehir inşa ettiler. Nimrod, inşa ettiği şehre Şinar adını verdi; çünkü Rab düşmanlarını şiddetle sarsmış ve onları yok etmişti.
44 Nimrod Şinar'da ikamet etti ve güven içinde hüküm sürdü; düşmanlarıyla savaştı ve onları alt etti; bütün savaşlarında başarılı oldu ve krallığı çok büyüdü.
45 Bütün milletler ve diller onun şöhretini duydular ve ona toplandılar, yere kapanarak önünde eğildiler ve ona adaklar sundular. O da onların efendisi ve kralı oldu ve hepsi

onunla birlikte Şinar şehrinde yaşadılar. Nimrod, Nuh'un bütün oğullarının üzerinde yeryüzünde hüküm sürdü ve hepsi onun egemenliği ve öğütleri altındaydı.
46 Bütün yeryüzü tek dilli ve birlik içinde konuşuyordu, fakat Nimrod Rabbin yolundan gitmedi ve tufan günlerinden o günlere kadar kendisinden önce gelen bütün insanlardan daha kötüydü.
47 Ve o, tahtadan ve taştan putlar yaptı, onlara tapındı ve RAB'be isyan etti; bütün tebaasına ve yeryüzündeki insanlara kötü yollarını öğretti; oğlu Mardon ise babasından daha kötüydü.
48 Nimrod oğlu Mardon'un yaptıklarını duyan herkes onun hakkında, "Kötüden kötülük çıkar" derdi; bu yüzden bu söz bütün dünyada bir atasözü haline geldi ve o zamandan bugüne insanların sözlerinde yaygınlaştı.
49 O günlerde Nimrod'un ordusunun komutanı Nahor'un oğlu Terah, kral ve tebaası nezdinde çok saygın biriydi; kral ve prensler onu çok seviyor ve onu çok yüksek mevkilere yükseltiyorlardı.
50 Tera bir kadınla evlendi; onun adı Kornebo'nun kızı Amthelo idi. O günlerde Tera'nın karısı hamile kaldı ve ona bir oğul doğurdu.
51 Terah, oğlunu doğurduğunda yetmiş yaşındaydı ve doğan oğluna İbrahim adını verdi; çünkü kral o günlerde onu yetiştirmiş ve yanındaki bütün prenslerden üstün bir konuma getirmişti.

BÖLÜM 8

1 İbrahim'in doğduğu gece, Terah'ın bütün hizmetkarları, Nimrod'un bütün bilginleri ve büyücüleri Terah'ın evine gelip yiyip içtiler ve o gece onunla birlikte sevindiler.
2 Bütün bilge adamlar ve büyücüler Terah'ın evinden çıktıklarında, o gece gözlerini göğe kaldırıp yıldızlara baktılar ve gördüler ki, doğudan çok büyük bir yıldız geldi ve göklerde koştu; göklerin dört tarafındaki dört yıldızı yuttu.
3 Kralın bütün bilge adamları ve büyücüleri bu manzaraya hayret ettiler; bilginler bu meseleyi anladılar ve önemini kavradılar.
4 Ve birbirlerine dediler ki: “Bu gece Terah'ın doğan çocuğu, büyüyüp üreyecek, çoğalacak ve bütün yeryüzüne sahip olacak olan, kendisi ve çocukları sonsuza dek orada kalacak, büyük kralları öldürecek ve topraklarına mirasçı olacak olan çocuktur.”
5 Bilge adamlar ve büyücüler o gece evlerine gittiler ve sabahleyin bütün bu bilge adamlar ve büyücüler erkenden kalkıp belirlenmiş bir evde toplandılar.
6 Onlar da kendi aralarında şöyle dediler: “İşte dün gece gördüğümüz manzara kraldan gizli kaldı, ona bildirilmedi.”
7 Eğer bu olay son günlerde kralın kulağına gelirse, bize, ‘Bunu benden neden gizlediniz?’ diyecek ve hepimiz öleceğiz. Bu yüzden şimdi gidip krala gördüğümüz manzarayı ve yorumunu anlatalım, böylece aklanmış oluruz.
8 Onlar da öyle yaptılar ve hepsi kralın yanına gidip yere kapanarak önünde eğildiler ve "Kral yaşasın, kral yaşasın!" dediler.
9 Ordunun komutanı Nahor oğlu Terah'ın bir oğlu olduğunu duyduk ve dün gece onun evine gittik, onunla birlikte yedik içtik ve sevindik.
10 Hizmetkârların Terah'ın evinden çıkıp geceyi geçirmek üzere kendi evlerine gittiklerinde, gözlerimizi göğe kaldırdık ve doğudan gelen büyük bir yıldız gördük; bu yıldız büyük bir hızla hareket etti ve göğün dört tarafındaki dört büyük yıldızı yuttu.
11 Ve kulların gördüklerimize hayret ettiler ve çok korktular. Gördüklerimiz üzerine hüküm verdik ve bilgeliğimizle bunun doğru yorumunu bildik: Bu şey, Terah'ın doğacak çocuğuyla ilgilidir; o büyüyüp çoğalacak, güçlü olacak, yeryüzündeki bütün kralları öldürecek ve bütün topraklarını miras alacak, kendisi ve soyu sonsuza dek.
12 Ey efendimiz ve kralımız, işte bu çocukla ilgili gördüklerimizi sana doğru bir şekilde anlattık.
13 Eğer kral bu çocuğa babasına değer vermeyi uygun görürse, o büyüyüp ülkede çoğalmadan ve bize karşı kötülüğü artmadan önce onu öldüreceğiz; böylece biz ve çocuklarımız onun kötülüğü yüzünden helak olacağız.
14 Kral onların sözlerini işitti ve bunlar ona hoş geldi. Bunun üzerine Terah'ı çağırması için adam gönderdi ve Terah kralın huzuruna geldi.
15 Kral Terah'a dedi ki: "Bana dün gece sana bir oğul doğduğu bildirildi ve doğumunda göklerde şöyle bir olay yaşandı."
16 Şimdi bana çocuğu ver ki, kötülüğü bize zarar vermeden önce onu öldürelim; ben de sana onun değeri karşılığında gümüş ve altın dolu evini vereyim.
17 Terah krala şöyle cevap verdi: "Efendim ve kralım, sözlerini işittim; kulun kralının dilediği her şeyi yerine getirecektir."
18 Ama efendim ve kralım, dün gece başıma gelenleri sana anlatacağım ki, kralın hizmetkârına ne öğüt vereceğini göreyim ve sonra kralın az önce söylediklerine cevap vereyim; ve kral, 'Söyle' dedi.
19 Terah krala şöyle dedi: "Mored oğlu Ayon dün gece bana geldi ve dedi ki,
20 Kralın sana verdiği o büyük ve güzel atı bana ver, ben de sana onun değeri karşılığında gümüş, altın, saman ve yem vereceğim. Ben de ona dedim ki: Sözlerin hakkında kralın huzuruna çıkayım, kral ne derse onu yapacağım.
21 Ey efendim ve kralım, işte sana bunu bildirdim; kralımın kuluna vereceği öğüdü de yerine getireceğim.
22 Kral, Terah'ın sözlerini işitti ve öfkesi kabardı; onu bir aptal zannetti.
23 Kral Terah'a şöyle cevap verdi: "Bu kadar akılsız, cahil veya anlayışsız mısın ki, güzel atını gümüş ve altın karşılığında, hatta saman ve yem karşılığında satıyorsun?"
24 Gümüşün ve altının mı azaldı ki, atını beslemek için saman ve yem bulamadığından bunu yapıyorsun? Altın, saman ve yem senin için ne ifade eder ki, sana verdiğim o güzel atı, yeryüzünde benzeri bulunmayan o atı, başkasına veriyorsun?
25 Kral sözünü kesti ve Terah krala şöyle cevap verdi: "Kral da hizmetkârına işte böyle konuştu;
26 Ey efendim ve kralım, sana yalvarıyorum, bana söylediğin şu söz ne anlama geliyor: “Oğlunu ver de onu öldürelim, ben de sana onun değeri karşılığında gümüş ve altın vereyim.” Oğlumun ölümünden sonra gümüş ve altınla ne yapacağım? Kim bana mirasçı olacak? O halde, benim ölümümden sonra gümüş ve altın, bunları bana veren kralıma geri dönecektir.

27 Kral, Terah'ın sözlerini ve onun kral hakkında anlattığı benzetmeyi işitince çok üzüldü, bu duruma çok sinirlendi ve öfkesi içinde alevlendi.
28 Terah, kralın kendisine karşı öfkelendiğini görünce krala şöyle cevap verdi: “Sahip olduğum her şey kralın elindedir; kral kuluna ne yapmak isterse yapsın, evet, oğlum bile, hiçbir bedel karşılığı olmaksızın, kralın elindedir; kendisi ve ondan büyük iki kardeşi de.”
29 Kral Terah'a, "Hayır, ama küçük oğlunu bir bedel karşılığında satın alacağım" dedi.
30 Terah krala şöyle cevap verdi: "Efendim ve kralım, rica ediyorum, kulunuzun huzurunuzda bir söz söylemesine izin verin ve kral kulunun sözünü dinlesin." Terah, "Kralım, bu meseleyi kendi içimde düşünüp ailemle istişare edeyim diye bana üç gün süre verin" dedi ve kralı bunu kabul etmesi için çok uğraştırdı.
31 Kral Terah'ı dinledi ve dediği gibi yaptı; ona üç gün süre verdi. Terah kralın huzurundan ayrılıp ailesinin yanına gitti ve onlara kralın bütün sözlerini anlattı. Halk çok korktu.
32 Üçüncü gün kral Terah'a haberci gönderdi ve şöyle dedi: "Söz verdiğim gibi oğlunu bedel karşılığında bana gönder; eğer bunu yapmazsan, evindeki bütün insanları öldürteceğim, bir köpeğin bile kalmayacak."
33 Terah acele etti (çünkü kralın isteği çok acildi) ve cariyesinin o gün doğurduğu çocuğu krala götürdü ve bedelini aldı.
34 Rab bu konuda Terah'la birlikteydi; Nimrod, İbrahim'in ölümüne sebep olmasın diye. Kral çocuğu Terah'tan aldı ve bütün gücüyle başını yere vurdu, çünkü onun İbrahim olduğunu sanıyordu. Bu olay o günden sonra ondan gizlendi ve kral tarafından unutuldu; çünkü İbrahim'in ölmesine izin vermemek, Tanrı'nın takdiriydi.
35 Tera, oğlu İbrahim'i, annesini ve dadısını gizlice yanına alıp bir mağaraya sakladı ve onlara her ay yiyeceklerini getirdi.
36 Rab, Abram'la birlikte mağaradaydı ve Abram büyüdü. Abram on yıl mağarada kaldı. Kral ve prensleri, kahinler ve bilginler, kralın Abram'ı öldürdüğünü sandılar.

BÖLÜM 9

1 O günlerde İbrahim'in en büyük ağabeyi Terah'ın oğlu Haran bir kadınla evlendi.
2 Haran, bu kadını aldığında otuz dokuz yaşındaydı; Haran'ın karısı hamile kaldı ve bir oğul doğurdu; ona Lut adını verdi.
3 Ve tekrar gebe kaldı ve bir kız çocuğu doğurdu; ona Milka adını verdi; sonra tekrar gebe kaldı ve bir kız çocuğu doğurdu; ona da Sarai adını verdi.
4 Haran, Sarai'yi doğurduğunda kırk iki yaşındaydı; bu, İbrahim'in hayatının onuncu yılındaydı. O günlerde İbrahim, annesi ve dadısı mağaradan çıktılar, çünkü kral ve halkı İbrahim'in olayını unutmuşlardı.
5 İbrahim mağaradan çıktıktan sonra Nuh ve oğlu Şem'in yanına gitti ve Rabbin öğretilerini ve yollarını öğrenmek için onlarla birlikte kaldı. İbrahim'in nerede olduğunu kimse bilmiyordu ve İbrahim uzun süre Nuh ve oğlu Şem'e hizmet etti.
6 İbrahim, Nuh'un evinde otuz dokuz yıl kaldı. İbrahim, üç yaşından beri RAB'bi tanıyordu ve Nuh ile oğlu Şem'in öğrettiği gibi, ölümüne kadar RAB'bin yolunda yürüdü. O günlerde yeryüzünün bütün oğulları RAB'be karşı büyük günah işlediler, O'na isyan ettiler ve başka tanrılara taptılar; kendilerini yeryüzünde yaratan RAB'bi unuttular. O zamanlar yeryüzünün sakinleri, her biri kendine bir tanrı edindi; tahtadan ve taştan, konuşamayan, duyamayan ve kurtaramayan tanrılar. İnsanlar da onlara taptılar ve bu tanrılar onların ilahları oldular.
7 Kral ve bütün hizmetkarları, Terah ve bütün ailesi de o zamanlar taştan ve tahtadan putlara tapanların ilkleriydiler.
8 Tera'nın, yılın on iki ayını temsil eden, tahta ve taştan yapılmış, büyük on iki tanrısı vardı ve her ay onlara kurban sunardı; Tera her gün böyle devam etti.
9 O neslin tamamı Rabbin gözünde kötüydü; her biri kendi tanrısını edindi, fakat kendilerini yaratan Rab'bi terk ettiler.
10 O günlerde, Nuh ve ailesi ile onun öğütlerine uyanların hepsi hariç, bütün yeryüzünde RAB'bi tanıyan bir kimse yoktu (çünkü herkes kendi tanrısına tapıyordu).
11 O günlerde Terah oğlu İbrahim Nuh'un evinde hızla büyüyordu ve kimse bunu bilmiyordu; Rab de onunla birlikteydi.
12 Rab, İbrahim'e anlayışlı bir kalp verdi ve o da o neslin bütün işlerinin boş olduğunu, bütün tanrılarının da boş ve faydasız olduğunu anladı.
13 İbrahim, güneşin yeryüzünü aydınlattığını gördü ve kendi kendine şöyle dedi: "Şüphesiz ki, yeryüzünü aydınlatan bu güneş Tanrı'dır ve ben O'na kulluk edeceğim."
14 O gün İbrahim güneşe kulluk etti ve ona dua etti. Akşam olunca güneş her zamanki gibi battı ve İbrahim kendi kendine, "Bu Tanrı olamaz herhalde?" dedi.
15 İbrahim kendi kendine konuşmaya devam etti: "Gökleri ve yeri yaratan kimdir? Yeryüzünü yaratan kimdir? O nerededir?"
16 Gece çöktü ve gözlerini batıya, kuzeye, güneye ve doğuya çevirdi; güneşin yeryüzünden kaybolduğunu ve günün karardığını gördü.
17 İbrahim önünde yıldızları ve ayı gördü ve dedi ki: "Şüphesiz bu, bütün yeryüzünü ve insanı yaratan Tanrı'dır; işte, O'nun kulları da O'nun çevresinde ilahlar gibidir." Ve İbrahim bütün gece aya tapındı ve ona dua etti.
18 Sabahleyin, her zamanki gibi güneş yeryüzünü aydınlatırken, İbrahim Rab Tanrı'nın yeryüzünde yarattığı her şeyi gördü.
19 İbrahim kendi kendine, “Şüphesiz bunlar yeryüzünü ve bütün insanlığı yaratan tanrılar değil, Tanrı’nın kullarıdır” dedi. İbrahim Nuh’un evinde kaldı ve orada RAB’bi ve O’nun yollarını tanıdı. Ömrünün tamamı boyunca RAB’be hizmet etti. O neslin tamamı ise RAB’bi unuttu, tahtadan ve taştan başka tanrılara taptılar ve ömürleri boyunca isyan ettiler.
20 Kral Nimrod güven içinde hüküm sürdü ve bütün yeryüzü onun yönetimi altındaydı; bütün yeryüzü tek dilli ve birlik içinde konuşuyordu.
21 Nimrod'un bütün prensleri ve ileri gelenleri, Fhut, Mısır, Kuş ve Kenan aileleriyle birlikte bir araya gelip istişarede bulundular ve birbirlerine şöyle dediler: "Gelin, kendimize bir şehir ve onun içinde göğe uzanan güçlü bir kule kuralım; böylece bütün dünyaya hükmedelim, düşmanlarımızın kötülüğü bizden uzaklaşsın, onlara karşı güçlü bir şekilde

hüküm sürelim ve savaşları yüzünden yeryüzüne dağılmayalım."
22 Ve hepsi kralın huzuruna çıktılar ve bu sözleri krala bildirdiler; kral da bu konuda onlarla hemfikir oldu ve öyle yaptı.
23 Bütün aileler toplandı, sayıları altı yüz bini aşkındı. Şehri ve kuleyi inşa etmek için geniş bir arazi aramaya koyuldular. Bütün yeryüzünde aradılar, ama Şinar ülkesinin doğusunda, yaklaşık iki günlük yürüyüş mesafesindeki bir vadi gibi bir yer bulamadılar. Oraya gidip orada yerleştiler.
24 Ve hayal ettikleri şehri ve kuleyi inşa etmek için tuğla yapmaya ve ateş yakmaya başladılar.
25 Kuleyi inşa etmek onlar için bir isyan ve günahtı; onu inşa etmeye başladılar ve göklerin Tanrısı RAB'be karşı inşa ederken, yüreklerinde O'na karşı savaşmayı ve göğe çıkmayı tasarladılar.
26 Bütün bu insanlar ve bütün aileler üç kısma ayrıldılar; birincisi, "Göğe çıkıp onunla savaşacağız" dedi; ikinci kısım, "Göğe çıkıp kendi tanrılarımızı oraya yerleştirip onlara tapacağız" dedi; üçüncü kısım ise, "Göğe çıkıp onu ok ve mızraklarla vuracağız" dedi. Allah onların bütün işlerini ve bütün kötü düşüncelerini biliyordu; inşa ettikleri şehri ve kuleyi de gördü.
27 İnşaata başladıklarında kendilerine büyük bir şehir ve çok yüksek ve sağlam bir kule inşa ettiler; yüksekliği nedeniyle, kuleye çıkanlar bir yıl geçene kadar harç ve tuğlalar inşaatçılara ulaşmadı; ondan sonra da inşaatçılara ulaşıp harcı ve tuğlaları verdiler; bu her gün böyle devam etti.
28 Ve bakın, bütün gün bunlar çıkıp iniyorlardı; ellerinden bir tuğla düşüp kırılsa, hepsi ağlıyorlardı; bir adam düşüp ölse, hiçbiri ona bakmıyordu.
29 Rab onların düşüncelerini biliyordu ve onlar yapıyı inşa ederken okları göğe doğru attılar; bütün oklar kanla dolu olarak üzerlerine düştü. Bunu görünce birbirlerine, "Şüphesiz göktekilerin hepsini öldürdük!" dediler.
30 Çünkü bu, onları yoldan çıkarmak ve yeryüzünden silmek için Rab tarafından yapılmıştır.
31 Kuleyi ve şehri inşa ettiler ve bunu günlerce, yıllarca her gün yaptılar.
32 Tanrı, önünde en önde duran yetmiş meleğe ve kendisine yakın olanlara şöyle dedi: “Gelin, inelim ve dillerini karıştıralım ki, kimse komşusunun dilini anlamasın.” Ve onlar da öyle yaptılar.
33 Ve o günden sonra herkes birbirinin dilini unuttu, tek dil konuşmayı anlayamadılar; bir inşaatçı komşusunun elinden istemediği kireci veya taşı aldığında, onu fırlatıp komşusunun üzerine atardı, böylece komşusu ölürdü.
34 Bunu uzun günler boyunca yaptılar ve bu şekilde birçoğunu öldürdüler.
35 Rab oradaki üç bölüğü vurdu ve onları yaptıkları işlere ve niyetlerine göre cezalandırdı: “Göğe çıkıp tanrılarımıza kulluk edeceğiz” diyenler maymunlar ve filler gibi oldular; “Göğe oklar yağdıracağız” diyenleri Rab öldürdü, her biri komşusunun eliyle öldü; “Göğe çıkıp O’na karşı savaşacağız” diyen üçüncü bölüğü ise Rab yeryüzüne dağıttı.
36 Onlardan geriye kalanlar, başlarına gelecek kötülüğü bilip anladıkları zaman, o binayı terk ettiler ve bütün yeryüzüne dağıldılar.
37 Şehri ve kuleyi inşa etmeyi bıraktılar; bu yüzden o yere Babil adını verdi; çünkü orada Rab bütün dünyanın dilini karıştırdı; işte o yer Şinar ülkesinin doğusundaydı.
38 İnsanoğullarının inşa ettiği kuleye gelince, yer ağzını açtı ve onun üçte birini yuttu; gökten de bir ateş indi ve diğer üçte birini yaktı; geriye kalan üçte biri ise bugüne kadar kaldı ve o, yukarıda olan kısımdandır; çevresi üç günlük yürüyüş mesafesindedir.
39 Ve o kulede insan oğullarından çok sayıda insan öldü; sayıları sayısızdı.

BÖLÜM 10

1 Eber oğlu Peleg o günlerde, Terah oğlu Abram'ın kırk sekizinci yılında öldü. Peleg'in ömrü iki yüz otuz dokuz yıl oldu.
2 Rab, kulede işledikleri günah yüzünden insanları dağıttığında, onlar birçok gruba ayrıldılar ve bütün insanlar dünyanın dört bir yanına dağıldılar.
3 Ve bütün aileler, dillerine, topraklarına veya şehirlerine göre ayrıştılar.
4 Ve insanoğulları, gittikleri her yerde ve Rabbin onları dağıttığı yeryüzünün her tarafında, ailelerine göre birçok şehir kurdular.
5 Onlardan bazıları, daha sonra kovuldukları yerlerde şehirler kurdular ve bu şehirlere kendi adlarını, çocuklarının adlarını veya başlarına gelen olaylara göre ad verdiler.
6 Nuh oğlu Yafet'in oğulları gidip dağıldıkları yerlerde kendilerine şehirler kurdular ve bütün şehirlerine kendi adlarını verdiler. Yafet'in oğulları yeryüzünde çeşitli bölgelere ve dillere ayrıldılar.
7 Ve bunlar, soylarına göre Yafet'in oğullarıdır: Gomer, Magog, Medai, Yavan, Tubal, Meşek ve Tiras; bunlar, nesillerine göre Yafet'in çocuklarıdır.
8 Gomer oğulları ise şehirlerine göre Franz ülkesinde, Franz nehri kıyısında ve Senah nehri kıyısında yaşayan Frankum halkıydı.
9 Refat oğulları ise, sularını büyük Gihon denizine, yani okyanusa döken Ledah nehri kıyısındaki Bartonya ülkesinde yaşayan Bartonimlerdir.
10 Tugarma'nın oğulları on aileden oluşuyordu ve isimleri şunlardı: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal ve Tilmaz. Bunların hepsi kuzeye yayılıp yerleştiler ve kendilerine şehirler kurdular.
11 Ve şehirlerine kendi adlarını verdiler; bunlar, Hithlah ve İtalak nehirlerinin kıyısında bugüne kadar ikamet edenlerdir.
12 Angoli, Balgar ve Parzunac aileleri ise büyük Dubnee nehri kıyısında yaşarlar; şehirlerinin isimleri de kendi isimlerine göredir.
13 Yavan oğulları, Makdonia ülkesinde yaşayan Yavanlılardır; Medayare oğulları, Curson ülkesinde yaşayan Orelumlardır; Tubal oğulları ise Paşiya nehri kıyısındaki Tuskanah ülkesinde yaşayanlardır.
14 Meşek oğullarından Şibaşni, Tiras oğullarından ise Ruşaş, Kuşni ve Ongoli vardır; bunların hepsi gidip kendilerine şehirler kurdular; bunlar, Yabus denizi kıyısında, Tragan nehrine dökülen Kura nehri kenarında bulunan şehirlerdir.

15 Elişa'nın oğulları Almanimlerdir ve onlar da gidip kendilerine şehirler kurdular; bunlar Eyüp ve Şibatmo dağları arasında bulunan şehirlerdir; ve onlardan Eyüp ve Şibatmo dağlarının karşısında oturan Lumbardi halkı da vardı ve onlar İtalya topraklarını fethettiler ve bugüne kadar orada kaldılar.
16 Kittim'in oğulları ise Tibreu nehri kıyısındaki Kanopia vadisinde yaşayan Romimlerdir.
17 Dudonim oğulları ise Bordna ülkesindeki Gihon denizi şehirlerinde yaşayanlardır.
18 Bunlar, kule yıkıldıktan sonra dağıldıkları zaman Yafet oğullarının aileleri, şehirleri ve dillerine göre; şehirlerine kendi adlarını ve olayların adlarını verdiler; ve bunlar, kule yıkıldıktan sonra o günlerde kurdukları, ailelerine göre bütün şehirlerinin adlarıdır.
19 Ham'ın oğulları ise soylarına ve şehirlerine göre Kuş, Mısır, Fhut ve Kenan idi.
20 Bütün bunlar gidip kendilerine uygun yerler bulup şehirler kurdular ve şehirlerine atalarının adlarını verdiler: Kuş, Mısır, Fhut ve Kenan.
21 Mısır oğulları ise Ludim, Anamim, Lehabim, Naphtuchim, Pathrusim, Casluchim ve Caphturim olmak üzere yedi ailedir.
22 Bütün bunlar Mısır deresi olan Sihor nehri kıyısında yaşadılar ve kendilerine şehirler kurup onlara kendi adlarını verdiler.
23 Pathros ve Casloch oğulları kendi aralarında evlendiler ve onlardan Pelishtim, Azathim, Gerarim, Githim ve Ekronim olmak üzere beş aile türedi; bunlar da kendilerine şehirler kurdular ve şehirlerine atalarının adlarını verdiler, bu isim günümüze kadar kaldı.
24 Kenan oğulları da kendilerine şehirler kurdular ve şehirlerine kendi adlarını verdiler; on bir şehir ve sayısız başka şehir.
25 Ham soyundan dört adam ovalar ülkesine gittiler; bu dört adamın isimleri şunlardır: Sodom, Gomorra, Admah ve Zeboyim.
26 Bu adamlar ova bölgesinde kendilerine dört şehir kurdular ve şehirlerine kendi isimlerini verdiler.
27 Onlar ve çocukları ve onlara ait olan herkes o şehirlerde yaşadılar; çoğaldılar, çokça ürediler ve huzur içinde yaşadılar.
28 Hur oğlu, Hivi oğlu, Kenan oğlu Seir, Paran Dağı'nın karşısında bir vadi buldu ve orada bir şehir kurdu. Kendisi, yedi oğlu ve ailesi orada yaşadılar. Kurduğu şehre kendi adına Seir adını verdi; bu, bugüne kadar Seir ülkesidir.
29 Bunlar, Ham'ın oğullarının aileleridir; kuleden sonra ülkelerine dağıldıkları zamanki dillerine ve şehirlerine göre.
30 Nuh oğlu Şem'in (Eber'in bütün oğullarının atası) oğullarından bazıları da gidip dağıldıkları yerlerde kendilerine şehirler kurdular ve şehirlerine kendi adlarını verdiler.
31 Şem'in oğulları Elam, Aşur, Arpakşad, Lud ve Aram idi. Kendilerine şehirler kurdular ve bütün şehirlerine kendi adlarını verdiler.
32 O zaman Şem oğlu Aşur, çocukları ve ev halkı çok kalabalık bir grup halinde yola çıktılar ve uzak bir diyara gittiler. Gittikleri diyarda çok geniş bir vadiye rastladılar ve kendilerine dört şehir kurdular. Şehirlere kendi adlarını ve bulundukları yerlere göre isimler verdiler.
33 Aşur oğullarının kurduğu şehirlerin adları şunlardır: Ninova, Resen, Kalah ve Rehobother; Aşur oğulları bugün bile orada yaşamaktadırlar.
34 Aram oğulları da gidip kendilerine bir şehir kurdular ve şehre en büyük kardeşlerinin adını, Uz adını verdiler ve orada ikamet ederler; Uz ülkesi bugüne kadar bu topraklardır.
35 Kulenin yıkılmasından iki yıl sonra, Aşur soyundan Bela adında bir adam, ailesiyle birlikte Ninova diyarından ayrılıp yerleşebilecekleri herhangi bir yere gitti; Sodom'un karşısındaki ova şehirlerinin yanına kadar geldiler ve orada yerleştiler.
36 Adam kalkıp orada küçük bir şehir kurdu ve adını kendi adından esinlenerek Bela koydu; bu, bugüne kadar Zoar ülkesidir.
37 Şem'in oğullarının aileleri, kule yıkıldıktan sonra yeryüzüne dağıldıktan sonra, dillerine ve şehirlerine göre şunlardır.
38 Bundan sonra Nuh'un oğullarının her krallığı, şehri ve ailesi kendilerine birçok şehir kurdu.
39 Ve onlar, kendi şehirlerinde yönetimler kurdular ve bu yönetimlerin kurallarına göre yönetildiler; Nuh'un oğullarının bütün aileleri de sonsuza dek böyle yaptılar.

BÖLÜM 11

1 Kuş oğlu Nimrod hâlâ Şinar ülkesindeydi; orada hüküm sürdü, orada yaşadı ve Şinar ülkesinde şehirler kurdu.
2 Ve bunlar, kurduğu dört şehrin adlarıdır; bu adları, kulenin inşası sırasında başlarına gelen olaylara göre koymuştur.
3 Ve ilkine Babil adını verdi ve şöyle dedi: "Çünkü Rab orada bütün dünyanın dilini karıştırdı." İkinciye de Erek adını verdi; çünkü Tanrı onları oradan dağıttı.
4 Üçüncüsüne Eched adını verdi ve orada büyük bir savaş olduğunu söyledi; dördüncüsüne ise Calnah adını verdi, çünkü orada prensleri ve güçlü adamları yok edilmişti ve Rabbe karşı gelmiş, isyan etmiş ve O'na karşı günah işlemişlerdi.
5 Nimrod Şinar ülkesinde bu şehirleri kurduktan sonra, krallığında kalan halkının, prenslerinin ve güçlü adamlarının geri kalanını bu şehirlere yerleştirdi.
6 Nimrod Babil'de ikamet etti ve orada tebaasının geri kalanı üzerinde egemenliğini yeniledi ve güven içinde hüküm sürdü. Nimrod'un tebaası ve prensleri ona Amraphel adını verdiler ve kulede prenslerinin ve adamlarının onun yüzünden öldüğünü söylediler.
7 Buna rağmen Nimrod Rabbe dönmedi ve kötülük yapmaya, insanlara kötülük öğretmeye devam etti; oğlu Mardon ise babasından daha kötüydü ve babasının iğrençliklerine yenilerini eklemeye devam etti.
8 Ve insan oğullarını günaha sevk etti; bu yüzden, "Kötülük kötüden doğar" denilmiştir.
9 O zamanlar, Ham oğullarının kabileleri, kurdukları şehirlerde yaşadıkları yerlerden dolayı aralarında savaş çıkmıştı.
10 Elam kralı Chedorlaomer, Ham oğullarının ailelerinden ayrıldı, onlarla savaştı ve onları boyun eğdirdi; ovadaki beş şehre gitti, onlarla savaştı ve onları boyun eğdirdi; böylece o şehirler onun kontrolü altına girdi.

11 Onlar da ona on iki yıl hizmet ettiler ve her yıl vergi verdiler.
12 O zamanlar, Terah oğlu Abram'ın kırk dokuzuncu yaşında Serug oğlu Nahor öldü.
13 Terah oğlu Abram, hayatının ellinci yılında Nuh'un evinden ayrılıp babasının evine gitti.
14 İbrahim RAB'bi tanıdı ve O'nun yollarında ve öğütlerinde yürüdü; RAB Tanrısı da onunla birlikteydi.
15 O günlerde babası Terah, Kral Nimrod'un ordusunun komutanıydı ve hâlâ yabancı tanrılara tapıyordu.
16 Abram babasının evine geldi ve orada tapınaklarında duran on iki tanrı gördü. Babasının evinde bu heykelleri görünce Abram'ın öfkesi kabardı.
17 Abram dedi ki: "Rabbin hakkı için yemin ederim ki, bu putlar babamın evinde kalmayacak; beni yaratan Rab, eğer üç gün içinde hepsini kırmazsam, bana böyle yapacaktır."
18 Abram onların yanından ayrıldı ve içinde öfke alevlendi. Abram aceleyle odadan babasının avlusuna gitti ve babasını avluda bütün hizmetkârlarıyla birlikte otururken buldu; Abram da gelip onun önüne oturdu.
19 Abram babasına sordu: “Baba, bana söyle, göğü ve yeri, yeryüzündeki bütün insanları ve seni ve beni yaratan Tanrı nerede?” Terah oğlu Abram'a şöyle cevap verdi: “İşte, bizi yaratanların hepsi bizimle birlikte evde bulunuyorlar.”
20 Abram babasına, “Efendim, lütfen bana onları göster,” dedi. Terah da Abram'ı iç avlunun odasına götürdü ve Abram gördü ki, oda tahtadan ve taştan yapılmış, on iki büyük ve sayısız küçük putla doluydu.
21 Terah oğluna dedi ki: "İşte bunlar, yeryüzünde gördüğün her şeyi yaratanlar, beni, seni ve bütün insanlığı yaratanlardır."
22 Terah tanrılarına secde etti ve onlardan uzaklaştı; oğlu İbrahim de onunla birlikte gitti.
23 İbrahim onların yanından ayrılıp annesinin yanına gitti ve onun önüne oturdu. Annesine, “Bak, babam bana göğü ve yeri yaratanları ve bütün insan oğullarını gösterdi” dedi.
24 Şimdi, acele et ve sürüden bir oğlak getir, ondan lezzetli bir et yap ki, onu babamın tanrılarına kurban olarak sunayım; belki böylece onların gözünde makbul olurum.
25 Annesi de öyle yaptı, bir oğlak getirdi, ondan lezzetli bir et hazırladı ve İbrahim'e getirdi. İbrahim de annesinden o lezzetli eti alıp babasının tanrılarının önüne getirdi ve onlara yaklaştı ki yesinler; babası Terah ise bundan habersizdi.
26 İbrahim, onların arasında oturduğu gün, onların ne seslerinin, ne duyduklarının, ne de hareketlerinin olmadığını, hiçbirinin elini uzatıp yemek yiyemediğini gördü.
27 İbrahim onlarla alay ederek şöyle dedi: "Hazırladığım lezzetli yemek onları memnun etmedi, ya da belki de onlara az geldi ve bu yüzden yemediler; bu yüzden yarın daha iyi ve daha bol, taze ve lezzetli bir yemek hazırlayacağım ki sonucu göreyim."
28 Ertesi gün Abram annesine lezzetli yemeği anlattı ve annesi kalkıp sürüden üç güzel oğlak getirdi ve onlardan oğlunun sevdiği nefis bir yemek yaptı ve oğlu Abram'a verdi; babası Terah bundan habersizdi.
29 Abram, annesinin verdiği lezzetli yemeği alıp babasının tanrılarının huzuruna, odaya getirdi; yemek yemeleri için onlara yaklaştı ve yemeği önlerine koydu. Abram bütün gün onların önünde oturdu, belki yerler diye düşündü.
30 İbrahim onlara baktı ve gördü ki, ne konuşma yetenekleri vardı ne de duyuyorlardı; hiçbiri yemeğe elini uzatmadı.
31 O günün akşamında, o evde İbrahim Tanrı'nın ruhuyla giydirildi.
32 Ve şöyle seslendi: "Babamın ve bu kötü neslin vay haline! Kalpleri tamamen boş şeylere yönelmiş, ne yiyebilen, ne koklayabilen, ne duyabilen ne de konuşabilen, ağızları konuşamayan, gözleri görmeyen, kulakları duymayan, elleri hissetmeyen ve ayakları hareket edemeyen bu tahta ve taş putlara tapanların vay haline! Onları yapanlar ve onlara güvenenler de onlara benzer!"
33 İbrahim bütün bunları görünce babasına karşı öfkelendi; hemen eline bir balta alıp tanrıların odasına gitti ve babasının bütün tanrılarını kırdı.
34 Heykelleri kırdıktan sonra, baltayı önlerinde duran büyük tanrının eline verdi ve dışarı çıktı; babası Terah da kapıda baltanın çarpma sesini duyduğu için eve geldi; Terah neler olup bittiğini öğrenmek için eve girdi.
35 Terah, putların bulunduğu odada baltanın sesini duyunca putların bulunduğu odaya koştu ve orada İbrahim'i dışarı çıkarken gördü.
36 Terah odaya girdiğinde bütün putların devrilmiş ve kırılmış olduğunu, en büyüğünün elindeki baltanın ise kırılmamış olduğunu ve oğlu İbrahim'in hazırladığı lezzetli yemeğin hâlâ önlerinde durduğunu gördü.
37 Terah bunu görünce öfkesi çok kabardı ve aceleyle odadan çıkıp İbrahim'in yanına gitti.
38 İsa, oğlu İbrahim'i hâlâ evde otururken buldu ve ona, "Tanrılarıma yaptığın bu iş nedir?" dedi.
39 Abram babası Terah'a şöyle cevap verdi: "Hayır efendim, öyle değil. Çünkü ben onlara lezzetli yemekler getirdim. Yemeği onlara sunmak için yanlarına yaklaştığımda, büyük adam daha elini uzatmadan hepsi birden ellerini uzatıp yemeye başladılar."
40 Büyük olan, onların önünde yaptıkları işleri gördü ve onlara karşı öfkesi şiddetle alevlendi; gidip evdeki baltayı aldı, yanlarına geldi ve hepsini kırdı; işte, gördüğün gibi balta hâlâ onun elindedir.
41 Bu sözleri söylediğinde Tera'nın öfkesi oğlu Abram'a çok kabardı; Tera öfkeyle oğlu Abram'a, "Söylediğin bu hikaye de ne? Bana yalan söylüyorsun," dedi.
42 Bu tanrıların ruhu, canı veya gücü var mı ki bana anlattığın her şeyi yapabilsinler? Onlar tahta ve taştan değil mi, onları ben kendim yaratmadım mı? Ve sen, onlarla birlikte olan büyük tanrının onları vurduğunu söyleyerek böyle yalanlar mı söylüyorsun? Baltayı onun eline sen verdin ve sonra da hepsini vurduğunu söylüyorsun.
43 Abram babasına şöyle cevap verdi: “Öyleyse, hiçbir işe yaramayan bu putlara nasıl tapacaksın? Güvendiğin bu putlar seni kurtarabilir mi? Onlara yalvardığında dualarını işitebilirler mi? Seni düşmanlarının elinden kurtarabilirler mi, yoksa senin için düşmanlarına karşı savaşabilirler mi ki, sen konuşamayan ve duyamayan tahta ve taşa tapasın?”
44 Şimdi, bu işleri yapmanız ne sizin için ne de sizinle bağlantılı olan insanların oğulları için iyidir; tahtaya ve taşa tapınacak ve böyle davranacak kadar akılsız, ahmak veya anlayışsız mısınız?
45 Gökleri ve yeri yaratan, sizi yeryüzünde yaratan Rab Tanrı'yı unutup, taş ve tahtaya taparak bu konuda canlarınıza büyük bir kötülük mü getiriyorsunuz?

46 Eski zamanlarda atalarımız bu konuda günah işlemediler mi? Bunun üzerine evrenin Tanrısı Rab, üzerlerine tufan sularını gönderip bütün yeryüzünü yok etmedi mi?
47 Peki nasıl olur da bunu yapmaya devam edersiniz ve sizi duymayan, konuşamayan ve sizi zulümden kurtaramayan tahta ve taştan putlara taparsınız? Böylece evrenin Tanrısının gazabını üzerinize indirirsiniz.
48 Şimdi babam, bundan sakın ve ne kendi canına ne de ev halkının canına kötülük getirme.
49 Abram aceleyle babasının önünden fırladı ve babasının en büyük putundan baltayı alıp onunla putu kırdı ve kaçtı.
50 Terah, İbrahim'in bütün yaptıklarını görünce aceleyle evinden çıktı, kralın yanına gitti ve Nimrod'un önünde durup eğildi. Kral, "Ne istiyorsun?" diye sordu.
51 O da dedi ki: "Efendim, yalvarıyorum sana, beni dinle! Elli yıl önce bana bir çocuk doğdu ve tanrılarıma böyle davrandı, böyle konuştu. Bu yüzden, efendim ve kralım, onu çağırtın ki huzuruna gelsin ve kanuna göre yargılasın ki, biz onun kötülüğünden kurtulalım."
52 Kral, hizmetkarlarından üç adam gönderdi; onlar da gidip İbrahim'i kralın huzuruna getirdiler. O gün Nimrod ve bütün prensleri ve hizmetkarları onun önünde oturuyorlardı; Terah da onların önünde oturuyordu.
53 Kral, İbrahim'e, "Babana ve tanrılarına ne yaptın?" dedi. İbrahim de babasına söylediği sözlerle krala cevap verdi ve şöyle dedi: "Evde onlarla birlikte olan büyük tanrı, senin duyduğun şeyi onlara yaptı."
54 Kral İbrahim'e, "Onların konuşma, yeme ve senin dediğin gibi yapma gücü var mıydı?" dedi. İbrahim krala, "Eğer onlarda böyle bir güç yoksa, neden onlara hizmet ediyorsun ve akılsızlığınla insanları saptırıyorsun?" diye cevap verdi.
55 Onların seni kurtarabileceğini veya sana küçük ya da büyük bir şey yapabileceklerini mi sanıyorsun ki, onlara hizmet etesin? Ve seni yaratan, öldürmeye ve yaşatmaya gücü yeten bütün evrenin Tanrısını neden hissetmiyorsun?
56 0 Akılsız, saf ve cahil kral, sonsuza dek sana yazıklar olsun.
57 Ben senin kullarına doğru yolu öğreteceğini sanıyordum; fakat sen bunu yapmadın, bütün yeryüzünü kendi günahlarınla ve senin yolunu izleyenlerin günahlarıyla doldurdun.
58 Bilmiyor musun, ya da duymadın mı ki, yaptığın bu kötülüğü atalarımız eski zamanlarda işlemişti ve ebedi Tanrı onlara tufan sularını göndererek hepsini ve bütün yeryüzünü yok etmişti? Şimdi sen ve halkın kalkıp da aynısını yaparak, evrenin Tanrısı Rab'bin gazabını üzerinize çekmek ve size ve bütün yeryüzüne kötülük getirmek mi istiyorsunuz?
59 Şimdi bu kötü işini bırak ve evrenin Tanrısına kulluk et; çünkü canın O'nun elindedir. O zaman her şey yoluna girecektir.
60 Eğer kötü yüreğin, seni kötü yollarından vazgeçirmek ve ebedi Tanrı'ya hizmet etmeni sağlamak için sözlerime kulak vermezse, o zaman sen, halkın ve seninle bağlantılı olan herkes, sözlerini dinleyerek veya kötü yollarında yürüyerek, son günlerde utanç içinde öleceksin.
61 İbrahim kral ve prenslerin önünde konuşmasını bitirdikten sonra gözlerini göğe kaldırdı ve şöyle dedi: "RAB bütün kötüleri görüyor ve onları yargılayacak."

BÖLÜM 12

1 Kral, İbrahim'in sözlerini işitince onu hapse attırdı; İbrahim on gün hapiste kaldı.
2 O günlerin sonunda kral, bütün kralları, prensleri, valileri ve bilginleri huzuruna çağırdı; hepsi onun huzuruna oturdular ve İbrahim hâlâ hapis evindeydi.
3 Kral, prensler ve bilginlere şöyle dedi: “Terah oğlu İbrahim’in babasına ne yaptığını duydunuz mu? Ona şöyle yaptı; ben de onu huzuruma getirilmesini emrettim ve o da şöyle konuştu: Kalbi onu terk etmedi, huzurumda da kıpırdamadı; işte şimdi hapiste.”
4 Öyleyse, krala hakaret eden, bütün bunları söyleyen ve yapan bu adama nasıl bir hüküm verileceğine karar verin.
5 Onlar da krala şöyle cevap verdiler: “Kralı aşağılayan kişi ağaca asılmalıdır; fakat o, söylediği her şeyi yapmış ve tanrılarımızı hor görmüş olduğundan, yakılarak öldürülmelidir; çünkü bu konuda kanun böyledir.”
6 Eğer kral bunu uygun görürse, hizmetkârlarına tuğla fırınında gece gündüz ateş yakmalarını emretsin; sonra da bu adamı içine atacağız. Kral da öyle yaptı ve hizmetkârlarına Kasdim'deki kralın fırınında üç gün üç gece boyunca ateş hazırlamalarını emretti; ve kral onlara İbrahim'i hapisten çıkarıp yakılmak üzere getirmelerini emretti.
7 Kralın bütün hizmetkarları, prensleri, beyleri, valileri ve yargıçları ile ülkenin bütün halkı, yaklaşık dokuz yüz bin kişi, İbrahim'i görmek için fırının karşısında toplandılar.
8 Bütün kadınlar ve çocuklar, İbrahim'in yaptıklarını görmek için çatılara ve kulelere doluştular; hepsi bir arada, uzaktan durdular; o gün bu manzarayı görmeye gelmeyen tek bir erkek bile kalmadı.
9 İbrahim geldiğinde, kralın kâhinleri ve bilginler İbrahim'i gördüler ve krala şöyle seslendiler: "Efendimiz, şüphesiz bu, elli yıl önce krala bildirdiğimiz, büyük yıldızın dört yıldızı yuttuğu çocuğun oğludur."
10 Bak, babası da senin buyruklarını çiğnedi ve sana başka bir çocuk getirerek seninle alay etti; sen de onu öldürdün.
11 Kral onların sözlerini işitince çok öfkelendi ve Terah'ın huzuruna getirilmesini emretti.
12 Kral dedi ki: "Büyücülerin söylediklerini duydun mu? Şimdi bana doğruyu söyle, ne yaptın? Eğer doğru söylersen beraat edeceksin."
13 Kralın öfkesinin iyice alevlendiğini gören Terah, krala şöyle dedi: “Efendim ve kralım, gerçeği duydun ve bilginlerin söyledikleri doğru çıktı.” Kral ise şöyle dedi: “Nasıl olur da benim emirlerimi çiğnersin, bana kendi doğurmadığın bir çocuğu verirsin ve ondan değer biçersin?”
14 Tera krala şöyle cevap verdi: "O sırada oğluma duyduğum sevgi kabarmıştı ve cariyemin oğullarından birini alıp kralın huzuruna getirdim."
15 Kral dedi ki: "Bunu sana kim öğütledi? Söyle bana, benden hiçbir şey gizleme, o zaman ölmeyeceksin."
16 Terah, kralın huzurunda çok korktu ve krala şöyle dedi: "Bunu bana en büyük oğlum Haran tavsiye etti; Haran, İbrahim'in doğduğu günlerde otuz iki yaşındaydı."
17 Fakat Haran babasına hiçbir şey öğütlemedi; çünkü Terah, canını kraldan kurtarmak için bunu krala söylemişti, zira çok korkuyordu. Kral da Terah'a, "Sana bunu öğütleyen oğlun Haran, İbrahim'le birlikte ateşte yanarak

ölecek; çünkü bu işi yaparak kralın isteğine karşı geldiği için ölüm cezasına çarptırıldı" dedi.
18 O zamanlar Haran, İbrahim'in yolunu izlemeye meyletti, fakat bunu kendine sakladı.
19 Haran içinden şöyle dedi: "İşte, kral İbrahim'i bu yaptıklarından dolayı yakaladı. Eğer İbrahim krala üstün gelirse, ben de onu izleyeceğim; ama eğer kral üstün gelirse, kralın peşinden gideceğim."
20 Terah, oğlu Haran hakkında krala bunları söylediğinde, kral Haran'ın İbrahim ile birlikte yakalanmasını emretti.
21 Ve İbrahim'i de, kardeşi Haran'ı da ateşe atmak için getirdiler; o gün bütün ülke halkı, kralın hizmetkarları, prensler, bütün kadınlar ve çocuklar onların başında duruyorlardı.
22 Kralın hizmetkarları İbrahim'i ve kardeşini yakalayıp, üzerlerindeki alt giysileri hariç bütün elbiselerini çıkardılar.
23 Ellerini ve ayaklarını keten iplerle bağladılar ve kralın hizmetkarları onları kaldırıp fırına attılar.
24 Rab İbrahim'i sevdi ve ona acıdı; Rab indi ve İbrahim'i ateşten kurtardı, İbrahim yanmadı.
25 Fakat onu bağladıkları iplerin hepsi yandı; İbrahim ise ateşin içinde dolaştı.
26 Haran ateşe atıldığında öldü; kül oldu, çünkü kalbi Rabbe karşı tam değildi. Onu ateşe atanların üzerine ateşin alevi yayıldı ve yandılar; içlerinden on iki kişi öldü.
27 İbrahim üç gün üç gece ateşin ortasında yürüdü. Kralın bütün hizmetkarları onu ateşin içinde yürürken gördüler ve gelip krala şöyle dediler: "İşte İbrahim'i ateşin ortasında yürürken gördük. Üzerindeki alt giysileri yanmadı, fakat bağlandığı ip yandı."
28 Kral onların sözlerini işitince yüreği üşüdü ve onlara inanmadı; bu yüzden bu meseleyi görmeleri için başka sadık prensler gönderdi. Onlar da gidip durumu gördüler ve krala bildirdiler. Kral da gidip durumu görmeye karar verdi ve İbrahim'in ateşin ortasında bir o yana bir bu yana yürüdüğünü, Haran'ın cesedinin yanmış olduğunu gördü. Kral çok hayrete düştü.
29 Kral, İbrahim'in ateşten çıkarılmasını emretti; hizmetkârları onu çıkarmak için yaklaştılar, ama çıkaramadılar, çünkü ateş her tarafını sarmıştı ve alevler fırından onlara doğru yükseliyordu.
30 Kralın hizmetkarları oradan kaçtılar ve kral onları azarlayarak, "Çabuk olun ve İbrahim'i ateşten çıkarın ki ölmeyesiniz" dedi.
31 Kralın hizmetkarları İbrahim'i dışarı çıkarmak için tekrar yaklaştılar; alevler onların üzerine geldi ve yüzlerini yaktı, sekizi öldü.
32 Kral, hizmetkarlarının yanmamak için ateşe yaklaşamayacaklarını görünce, İbrahim'e şöyle seslendi: "Ey göklerdeki Tanrı'nın kulu, ateşin içinden çıkıp yanıma gel!" İbrahim kralın sözünü dinledi, ateşten çıktı, geldi ve kralın önünde durdu.
33 İbrahim dışarı çıktığında, kral ve bütün hizmetkarları İbrahim'in kralın huzuruna geldiğini gördüler; İbrahim'in alt giysileri üzerindeydi, çünkü alt giysileri yanmamıştı, fakat bağlandığı ip yanmıştı.
34 Kral İbrahim'e, "Ateşte nasıl yanmadın?" dedi.
35 İbrahim krala şöyle dedi: "Göğün ve yerin Tanrısı, ki ona güvenirim, her şeye gücü yeten O'dur, beni senin attığın ateşten kurtardı."
36 İbrahim'in kardeşi Haran ise yakılarak kül oldu. Cesedini aradılar ve yanmış halde buldular.
37 Haran, Kasdim ateşinde öldüğünde seksen iki yaşındaydı. Kral, prensler ve ülke halkı, İbrahim'in ateşten kurtarıldığını görünce gelip İbrahim'in önünde secde ettiler.
38 İbrahim onlara dedi ki: "Bana değil, sizi yaratan dünyanın Tanrısı'na secde edin, O'na kulluk edin ve O'nun yolunda yürüyün. Çünkü beni bu ateşten kurtaran O'dur; bütün insanların ruhlarını ve canlarını yaratan O'dur; insanı anasının rahminde şekillendirip dünyaya getiren de O'dur; O, kendisine güvenenleri her türlü acıdan kurtaracaktır."
39 Bu olay, kral ve prenslerin gözünde çok şaşırtıcıydı: İbrahim ateşten kurtarılmış, Haran ise yanmıştı. Kral İbrahim'e birçok hediye verdi ve ona sarayından iki baş hizmetkarını verdi; birinin adı Oni, diğerinin adı ise Eliezer idi.
40 Bütün krallar, prensler ve hizmetkarlar İbrahim'e çok sayıda gümüş, altın ve inci hediye ettiler; kral ve prensleri onu gönderdiler ve o da huzur içinde gitti.
41 İbrahim kralın yanından barış içinde ayrıldı; kralın birçok hizmetkarı da onu takip etti ve yaklaşık üç yüz adam da ona katıldı.
42 Ve Abram o gün geri döndü ve babasının evine gitti; kendisi ve yanındaki adamlar da onunla birlikte gittiler. Abram ömrü boyunca Tanrısı RAB'be hizmet etti, O'nun yolunda yürüdü ve O'nun kanununa uydu.
43 Ve o günden itibaren Abram, insanların kalplerini Rabbe hizmet etmeye yöneltti.
44 O zamanlar Nahor ve Abram, kardeşleri Haran'ın kızlarını eş olarak aldılar; Nahor'un karısının adı Milka, Abram'ın karısının adı ise Sarai idi. Abram'ın karısı Sarai kısırdı; o günlerde çocuğu yoktu.
45 İbrahim'in ateşten çıkışından iki yıl sonra, yani elli ikinci yaşında, Babil'de Kral Nimrod tahtta oturuyordu. Kral uykuya daldı ve rüyasında ordusuyla birlikte, kralın fırınının karşısındaki bir vadide durduğunu gördü.
46 Ve gözlerini kaldırdı ve fırından İbrahim'e benzeyen bir adamın çıktığını gördü; adam kılıcını çekmiş halde kralın önünde durdu ve sonra kılıcıyla krala saldırdı. Kral adamdan korktuğu için kaçtı; kaçarken adam kralın başına bir yumurta attı ve yumurta büyük bir nehir oldu.
47 Kral rüyasında bütün askerlerinin o nehirde battığını ve öldüğünü gördü; kral, önündeki üç adamla birlikte kaçtı ve kurtuldu.
48 Kral bu adamlara baktı ve onların krallara yakışır, prens kıyafetleri giymiş olduklarını, kralların görünüşüne ve ihtişamına sahip olduklarını gördü.
49 Onlar koşarlarken, nehir kralın önünde yine bir yumurtaya dönüştü ve yumurtadan bir kuş çıktı; kralın önüne geldi, başına doğru uçtu ve kralın gözünü oydu.
50 Kral bu manzarayı görünce çok üzüldü, uykusundan uyandı ve ruhu altüst oldu; büyük bir korku hissetti.
51 Sabahleyin kral korku içinde yatağından kalktı ve bütün bilginleri ve sihirbazları huzuruna çağırdı; ardından onlara rüyasını anlattı.
52 Kralın bilge hizmetkârlarından Anuki adındaki kişi krala şöyle cevap verdi: "Bu, İbrahim'in ve soyunun son günlerde Rabbim ve kralıma karşı çıkaracağı kötülükten başka bir şey değildir."

53 Ve işte, İbrahim ve soyu ile ev halkının çocuklarının kralımla savaşacağı ve kralın bütün ordularını ve askerlerini bozguna uğratacağı gün gelecek.
54 Üç adam hakkında söylediklerine gelince, onlardan kendin gibi gördüklerin ve kurtulmuş olanlardan bahsediyorsun; bu, savaşta seninle birlikte olacak olan yeryüzü krallarından yalnızca üç kralla birlikte kurtulacağın anlamına gelir.
55 Ve nehrin ilk başta olduğu gibi yumurtaya dönüştüğünü ve genç kuşun gözünü oyduğunu gördüğün olay, İbrahim'in soyundan gelen ve son günlerde kralı öldürecek olanlardan başka bir şey ifade etmez.
56 Bu, kralımın gördüğü rüyadır ve bu da onun yorumudur; rüya gerçektir ve kulunun sana verdiği yorum da doğrudur.
57 Ey kralım, elbette biliyorsun ki, bilgelerin İbrahim'in doğumunda bunu gördüklerinden beri elli iki yıl geçti. Eğer kralım İbrahim'in yeryüzünde yaşamasına izin verirse, bu efendim ve kralım için zararlı olur; çünkü İbrahim yaşadığı sürece ne sen ne de krallığın kurulacaktır, zira bu onun doğumunda önceden biliniyordu. Peki kralım neden onu öldürmüyor ki, kötülüğü senden uzak tutulsun?
58 Nimrod, Anuki'nin sözünü dinledi ve bazı hizmetkarlarını gizlice göndererek İbrahim'i yakalayıp kralın huzuruna getirip ölüm cezasına çarptırılmasını emretti.
59 Ve o sırada kralın İbrahim'e verdiği hizmetkârı Eliyzer, kralın huzurundaydı ve Anuki'nin krala verdiği tavsiyeyi ve kralın İbrahim'in ölümüne sebep olacak sözlerini işitti.
60 Eliyzer, İbrahim'e şöyle dedi: "Çabuk kalk ve canını kurtar ki kralın elinden ölmeyesin; çünkü o senin hakkında rüyasında böyle gördü, Anuki de onu böyle yorumladı ve Anuki de krala senin hakkında böyle öğüt verdi."
61 Abram, Eliez'in sözünü dinledi ve Nuh ile oğlu Şem'in evine koşarak sığındı ve orada kendini gizledi, güvenli bir yer buldu. Kralın hizmetkarları Abram'ı aramak için evine geldiler, ama onu bulamadılar. Ülkenin her yerini aradılar, ama bulunamadı. Her yöne gidip aradılar, ama ona rastlamadılar.
62 Kralın hizmetkarları İbrahim'i bulamayınca kralın yanına döndüler, fakat onu bulamayınca kralın İbrahim'e olan öfkesi dindi ve kral İbrahim'le ilgili bu meseleyi aklından çıkardı.
63 İbrahim bir ay boyunca Nuh'un evinde gizli kaldı; kral bu meseleyi unutuncaya kadar orada kaldı. Fakat İbrahim hâlâ kraldan korkuyordu. Tera ise oğlu İbrahim'i gizlice Nuh'un evinde ziyaret etti. Tera kralın gözünde çok büyük bir adamdı.
64 Abram babasına, “Kralın beni öldürmeyi ve kötü danışmanlarının tavsiyesiyle adımı yeryüzünden silmeyi düşündüğünü bilmiyor musun?” dedi.
65 Şimdi burada kimin var, bu ülkede neyin var? Kalk, hep birlikte Kenan diyarına gidelim ki, onun elinden kurtulalım; yoksa sen de son günlerde onun yüzünden helak olursun.
66 Bilmiyor musun, ya da duymadın mı ki, Nimrod sana bütün bu onuru sevgiden dolayı değil, yalnızca kendi çıkarı için bahşediyor?
67 Eğer sana bundan daha büyük bir iyilik yaparsa, bunlar dünya nimetlerinden başka bir şey değildir; çünkü gazap ve öfke gününde servet ve zenginlik hiçbir işe yaramaz.
68 Öyleyse şimdi sesimi dinleyin, kalkıp Kenan diyarına gidelim, Nimrod'un zararından uzaklaşalım; seni yeryüzünde yaratan Rabbe kulluk et, böylece her şey yoluna girecektir; peşinden koştuğun bütün boş şeyleri bir kenara bırak.
69 Abram konuşmayı kesti; bunun üzerine Nuh ve oğlu Şem, Tera'ya şöyle cevap verdiler: "Abram'ın sana söylediği söz doğrudur."
70 Tera, oğlu Abram'ın sözünü dinledi ve Abram'ın söylediği her şeyi yaptı; çünkü bu, Rab'den gelen bir emirdi: Kral Abram'ın ölümüne sebep olmasın.

BÖLÜM 13

1 Terah, oğlu Abram'ı, Haran oğlu torunu Lut'u, oğlu Abram'ın karısı gelini Sarai'yi ve bütün ev halkını yanına alarak Ur-Kasdim'den Kenan diyarına gitti. Haran diyarına vardıklarında orada kaldılar; çünkü orası otlak için son derece verimli ve yanlarındakiler için yeterince geniş bir araziydi.
2 Haran halkı, İbrahim'in Tanrı ve insanlar nezdinde iyi ve dürüst olduğunu, Tanrı'nın da onunla birlikte olduğunu gördüler. Haran halkından bazıları gelip İbrahim'e katıldılar ve İbrahim onlara Rabbin öğretilerini ve yollarını öğretti. Bu adamlar İbrahim'in evinde onunla birlikte kaldılar ve ona bağlı kaldılar.
3 İbrahim üç yıl boyunca o diyarda kaldı. Üç yılın sonunda Rab İbrahim'e göründü ve ona şöyle dedi: "Seni Ur Kasdim'den çıkaran ve bütün düşmanlarının elinden kurtaran Rab benim."
4 Şimdi eğer sesimi dinler ve emirlerimi, hükümlerimi ve yasalarımı yerine getirirsen, düşmanlarını önünde yere sereceğim, soyunu gökteki yıldızlar gibi çoğaltacağım ve ellerinin bütün eserlerine bereketimi göndereceğim; hiçbir şeyden yoksun kalmayacaksın.
5 "Kalk şimdi, karını ve bütün malını al, Kenan diyarına git ve orada kal; orada ben sana Tanrı olacağım ve seni kutsayacağım." Ve İbrahim kalktı, karısını ve bütün malını aldı ve Rabbin kendisine söylediği gibi Kenan diyarına gitti; İbrahim Haran'dan ayrıldığında elli yaşındaydı.
6 Ve İbrahim Kenan diyarına geldi ve şehrin ortasında yerleşti; orada Kenan oğulları, yani o ülkenin sakinleri arasında çadırını kurdu.
7 Rab, İbrahim Kenan diyarına vardığında ona göründü ve şöyle dedi: “Bu diyarı sana ve senden sonraki soyuna sonsuza dek verdim. Soyunu gökteki yıldızlar gibi yapacağım ve gördüğün bütün diyarları sana miras olarak vereceğim.”
8 Ve İbrahim, Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yerde bir sunak yaptı ve orada Rabbin adını çağırdı.
9 O zaman, İbrahim'in Kenan diyarında ikametinin üçüncü yılında, Nuh öldü; bu, İbrahim'in hayatının elli sekizinci yılıydı. Nuh'un ömrü dokuz yüz elli yıldı ve öldü.
10 İbrahim, karısı ve bütün mal varlığıyla birlikte, ona eşlik edenlerle ve o ülkenin halkından ona katılanlarla birlikte Kenan diyarında yaşadı. Fakat İbrahim'in kardeşi Nahor, babası Terah ve Haran oğlu Lut ve onlara ait olan herkes Haran'da yaşadı.
11 İbrahim'in Kenan diyarında yaşadığı beşinci yılda, Sodom ve Gomorra halkı ve ovadaki bütün şehirler, Elam kralı Chedorlaomer'in yönetimine karşı ayaklandılar; çünkü ovadaki bütün şehirlerin kralları on iki yıl boyunca Chedorlaomer'e hizmet etmiş ve ona yıllık vergi

vermişlerdi, fakat o günlerde, on üçüncü yılda, ona karşı isyan ettiler.
12 İbrahim'in Kenan diyarında yaşadığı onuncu yılda Şinar kralı Nimrod ile Elam kralı Chedorlaomer arasında savaş çıktı. Nimrod, Chedorlaomer'i alt etmek için onunla savaşmaya geldi.
13 Çünkü o zamanlar Chedorlaomer, Nimrod'un ordusunun prenslerinden biriydi ve kuledeki bütün halk dağılıp geriye kalanlar da yeryüzüne saçılınca, Chedorlaomer Elam ülkesine gidip orada hüküm sürdü ve efendisine isyan etti.
14 O günlerde Nimrod, ovadaki şehirlerin isyan ettiğini görünce, gurur ve öfkeyle Chedorlaomer'e savaş açmaya geldi. Nimrod, bütün prenslerini ve tebaasını, yaklaşık yedi yüz bin adamını topladı ve Chedorlaomer'e karşı yürüdü. Chedorlaomer ise beş bin adamıyla ona karşı çıktı ve Elam ile Şinar arasında bulunan Babil vadisinde savaşa hazırlandılar.
15 Bütün krallar orada savaştılar ve Nimrod ile adamları Chedorlaomer halkının önünde yenilgiye uğradılar; Nimrod'un adamlarından altı yüz bin kadar kişi öldü ve kralın oğlu Mardon da onların arasında öldü.
16 Nimrod kaçtı ve utanç ve rezalet içinde ülkesine döndü; uzun süre Chedorlaomer'in yönetimi altında kaldı. Chedorlaomer ülkesine döndü ve ordusunun prenslerini çevresindeki krallara, Elasar kralı Arioch'a ve Goyim kralı Tidal'a gönderdi ve onlarla bir antlaşma yaptı; hepsi de onun emirlerine itaat etti.
17 İbrahim'in Kenan diyarında yaşadığı on beşinci yılda, yani İbrahim'in yetmişinci yılında, Rab İbrahim'e göründü ve ona şöyle dedi: "Ben, seni Ur Kasdim'den çıkarıp bu toprakları sana miras olarak veren Rab'bim."
18 Şimdi önümde yürü, kusursuz ol ve buyruklarımı tut; çünkü Mısır nehrinden büyük Fırat nehrine kadar olan bu toprakları sana ve soyuna miras olarak vereceğim.
19 Ve sen atalarının yanına barış içinde ve sağlıklı bir yaşta döneceksin; dördüncü kuşak bu topraklara dönecek ve burayı sonsuza dek miras alacak. İbrahim bir sunak yaptı ve kendisine görünen Rabbin adını çağırdı; sunakta Rabbe kurbanlar sundu.
20 O zaman Abram geri döndü ve babasını, annesini ve babasının ailesini görmek için Haran'a gitti. Abram, karısı ve bütün malları Haran'a döndüler ve Abram beş yıl Haran'da kaldı.
21 Haran halkından yetmiş iki kadar adam İbrahim'in peşinden gitti. İbrahim onlara Rabbin öğretilerini ve yollarını öğretti, onlara Rabbi tanımayı öğretti.
22 O günlerde Rab, Haran'da İbrahim'e göründü ve ona şöyle dedi: "İşte, yirmi yıl önce sana şöyle demiştim:
23 Doğduğun yerden, babanın evinden ayrılıp, sana ve çocuklarına vermek üzere gösterdiğim toprağa git; çünkü orada seni kutsayacağım, seni büyük bir millet yapacağım, adını yücelteceğim ve senin aracılığınla yeryüzünün aileleri kutsanacak.
24 Şimdi kalkın, buradan çıkın; sen, karın ve sana ait olan herkes, evinizde doğan herkes ve Haran'da yarattığın bütün canlar, onları da yanınıza alıp buradan çıkın ve Kenan diyarına dönmek üzere yola koyulun.
25 İbrahim kalktı, karısı Sarai'yi, kendisine ait olan herkesi, evinde doğan bütün çocukları ve Haran'da edindikleri canları yanına alarak Kenan diyarına gitmek üzere yola çıktı.
26 Ve Abram, Rabbin sözüne göre Kenan diyarına geri döndü. Kardeşi Haran'ın oğlu Lut da onunla birlikte gitti. Abram, Haran'dan Kenan diyarına dönmek üzere yola çıktığında yetmiş beş yaşındaydı.
27 Ve Rabbin İbrahim'e verdiği söz üzerine Kenan diyarına geldi; çadırını kurdu ve Mamre ovasında oturdu. Yanında kardeşinin oğlu Lut ve bütün ailesi de vardı.
28 Rab, İbrahim'e tekrar göründü ve şöyle dedi: "Bu toprakları senin soyuna vereceğim." İbrahim de kendisine görünen Rab için bir sunak yaptırdı; bu sunak, Mamre ovalarında bugüne kadar durmaktadır.

BÖLÜM 14

1 O günlerde Şinar ülkesinde her türlü bilgeliğe sahip, güzel görünüşlü, ama fakir ve muhtaç bir bilge adam vardı; adı Rikayon'du ve geçimini zorlukla sağlıyordu.
2 Rikayon, Mısır kralı Anom'un oğlu Oswiris'e gidip, krala bilgeliğini göstermeye karar verdi; belki kralın gözünde lütuf bulur, onu yükseltir ve geçindirirdi; ve Rikayon öyle yaptı.
3 Rikayon Mısır'a vardığında, Mısır halkına kral hakkında sorular sordu. Mısır halkı ona Mısır kralının adetini anlattı; çünkü o zamanlar Mısır kralının adeti şuydu: yılda sadece bir gün sarayından ayrılır ve dışarıda görünür, ondan sonra da sarayına döner ve orada kalırdı.
4 Kral o gün dışarı çıktığında, ülkede hüküm verdi ve davası olan herkes isteğini elde etmek için o gün kralın huzuruna geldi.
5 Rikayon, Mısır'daki adeti ve kralın huzuruna çıkamayacağını duyunca çok üzüldü ve kederlendi.
6 Akşamleyin Rikayon dışarı çıktı ve Mısır'da eskiden fırın olan, harabe halinde bir ev buldu. Geceyi orada, yüreği acı ve açlık içinde geçirdi; gözlerinden uyku kaçtı.
7 Rikayon, kral gelene kadar şehirde ne yapacağını ve orada nasıl geçineceğini kendi kendine düşündü.
8 Sabahleyin kalkıp dolaştı ve yolda sebze ve çeşitli tohumlar satan, bunlarla halkın ihtiyaçlarını karşılayan kişilerle karşılaştı.
9 Rikayon da şehirde geçimini sağlamak için aynı şeyi yapmak istedi, fakat halkın adetlerini bilmediği için aralarında kör gibiydi.
10 Adam gidip geçimini sağlamak için sebze topladı ve sattı; etrafını saran kalabalık onu alaya aldı, sebzelerini elinden aldı ve ona hiçbir şey bırakmadı.
11 Ve o, yüreğinde buruk bir acıyla oradan kalktı ve bir önceki gece bütün gece kaldığı fırına gidip iç çekerek ikinci geceyi de orada geçirdi.
12 O gece de kendi kendine açlıktan nasıl kurtulabileceğini düşündü ve bir plan kurdu.
13 Sabahleyin kalktı ve kurnazca davranarak, ellerinde savaş aletleri taşıyan otuz güçlü adamı kiraladı ve onları Mısır mezarlığının tepesine götürüp oraya yerleştirdi.
14 Ve onlara şöyle buyurdu: “Kral şöyle diyor: Kendinizi güçlendirin ve yiğit olun; iki yüz gümüş parçası verilmeden kimse burada gömülmesin; ondan sonra gömülebilir.” Ve o adamlar, o yıl boyunca Mısır halkına Rikayon'un emrine göre hareket ettiler.
15 Sekiz ay içinde Rikayon ve adamları çok miktarda gümüş ve altın topladılar. Rikayon çok sayıda at ve başka

hayvanlar aldı, daha fazla adam tuttu ve onlara atlar verdi; onlar da onunla birlikte kaldılar.
16 Yıl dolduğu zaman, kral şehre gittiğinde, Mısır'ın bütün halkı Rikayon ve adamlarının yaptıklarını anlatmak için bir araya toplandı.
17 Kral, belirlenen günde dışarı çıktı ve bütün Mısırlılar onun önüne gelip ona şöyle seslendiler:
18 Kral sonsuza dek yaşasın. Şehirde hizmetkârlarına yaptığın bu şey nedir? Ölülerin gömülmesi için belli bir miktar gümüş ve altın verilmesini mi istiyorsun? Eski kralların zamanından, hatta Âdem zamanından bugüne kadar, bütün yeryüzünde böyle bir şey hiç yapıldı mı? Ölülerin gömülmesi için belirli bir bedel ödenmesi mi gerekiyor?
19 Kralların yaşayanlardan yıllık vergi alma geleneği olduğunu biliyoruz; fakat sen bunu yapmakla kalmıyorsun, ölülerden de her gün vergi alıyorsun.
20 Ey kral, artık buna daha fazla dayanamıyoruz; çünkü bu yüzden bütün şehir harap oldu, sen bunu bilmiyor musun?
21 Kral, onların söylediklerinin hepsini duyunca çok öfkelendi ve bu olaydan haberi olmadığı için kızgınlığı iyice arttı.
22 Kral dedi ki: "Benim emrim olmadan ülkemde bu kötülüğü yapmaya cüret eden kim ve nerededir? Elbette bana söyleyeceksin."
23 Onlar da Rikayon ve adamlarının bütün yaptıklarını ona anlattılar. Bunun üzerine kralın öfkesi kabardı ve Rikayon ile adamlarının huzuruna getirilmesini emretti.
24 Rikayon yaklaşık bin kadar oğlan ve kız çocuğu aldı, onları ipek ve işlemeli elbiseler giydirdi, atlara bindirdi ve adamları aracılığıyla krala gönderdi. Ayrıca çok miktarda gümüş, altın ve değerli taşlar ile güçlü ve güzel bir atı da krala hediye olarak aldı. Bu atla kralın huzuruna çıktı ve önünde yere kadar eğildi. Kral, hizmetkarları ve Mısır'ın bütün halkı Rikayon'un bu yaptıklarına, zenginliğine ve krala getirdiği hediyeye hayran kaldılar.
25 Bu durum kralı çok memnun etti ve hayrete düşürdü; Rikayon onun huzuruna oturduğunda kral ona bütün yaptıklarını sordu ve Rikayon kralın, hizmetkarlarının ve Mısır halkının önünde bütün sözlerini bilgece anlattı.
26 Kral, Rikayon'un sözlerini ve bilgeliğini işitince, Rikayon onun gözünde lütuf buldu ve bilgeliği ve güzel konuşmaları sayesinde kralın bütün hizmetkarları ve Mısır halkının tamamı tarafından sevgi ve saygı gördü; o zamandan itibaren de onu çok sevdiler.
27 Kral, Rikayon'a şöyle cevap verdi: "Artık adın Rikayon değil, Firavun olacak; çünkü ölülerden vergi aldın." Ve adını Firavun koydu.
28 Kral ve tebaası Rikayon'u bilgeliğinden dolayı çok sevdiler ve onu kralın emrinde vali yapmak için Mısır'ın bütün halkıyla istişare ettiler.
29 Mısır'ın bütün halkı ve ileri gelenleri de öyle yaptılar ve bu Mısır'da kanun oldu.
30 Ve Rikayon Firavunu Mısır kralı Oswiris'in yönetimine vali olarak atadılar. Rikayon Firavunu Mısır'ı yönetti ve her gün tüm şehre adalet dağıttı. Kral Oswiris ise yılda bir gün, halkın yargısını sunmak üzere dışarı çıktığında yapardı.
31 Ve Firavun Rikayon, hileyle Mısır'ın yönetimini ele geçirdi ve Mısır halkının tamamından vergi topladı.
32 Mısır halkının tamamı Firavun Rikayon'u çok sevdi ve Mısır'da kendilerine ve soylarına hükmedecek her krala Firavun denmesi yönünde bir kararname çıkardılar.
33 Bu nedenle o zamandan itibaren Mısır'da hüküm süren bütün krallar bugüne kadar Firavun diye anıldılar.

BÖLÜM 15

1 O yıl Kenan diyarında şiddetli bir kıtlık baş gösterdi ve kıtlık o kadar şiddetliydi ki, halk orada kalamadı.
2 Abram ve bütün malı kıtlık yüzünden kalkıp Mısır'a gittiler ve Mısır deresi kenarına vardıklarında, yolculuğun yorgunluğunu atmak için bir süre orada kaldılar.
3 İbrahim ve Sara Mısır deresi kıyısında yürüyordu ve İbrahim karısı Sara'yı görünce onun çok güzel olduğunu fark etti.
4 İbrahim karısı Sarai'ye şöyle dedi: "Tanrı seni böylesine güzel bir yüzle yarattığına göre, Mısırlılardan korkuyorum; beni öldürüp seni de götürmelerinden endişe ediyorum, çünkü bu yerlerde Tanrı korkusu yok."
5 Öyleyse şunu yapacaksın: Sana soran herkese, 'Ben benim kız kardeşimim' diyeceksin. Böylece bana iyilik olsun, biz yaşayalım ve öldürülmeyelim.
6 Abram, kıtlık yüzünden Mısır'a kendisiyle birlikte gelenlerin hepsine de aynı şeyi emretti; yeğeni Lut'a da şöyle buyurdu: "Mısırlılar sana Sarai hakkında sorarlarsa, onun Abram'ın kız kardeşi olduğunu söyle."
7 Ama bütün bu emirlere rağmen Abram onlara güvenmedi, Sarai'yi alıp bir sandığa koydu ve eşyalarının arasına sakladı; çünkü Abram, Mısırlıların kötülüklerinden dolayı Sarai için çok endişeleniyordu.
8 İbrahim ve ona ait olan herkes Mısır deresinden kalkıp Mısır'a geldiler; şehrin kapılarından içeri girer girmez muhafızlar onlara yaklaşıp, "Sahip olduklarınızdan krala ondalık verin, sonra şehre girebilirsiniz" dediler; İbrahim ve yanındakiler de öyle yaptılar.
9 İbrahim, yanındakilerle birlikte Mısır'a geldi. Geldiklerinde, Sarai'nin saklandığı sandığı da getirdiler ve Mısırlılar sandığı gördüler.
10 Kralın hizmetkarları İbrahim'e yaklaşıp, "Bu sandıkta görmediğimiz ne var? Şimdi sandığı aç ve içindekilerin hepsinin onda birini krala ver" dediler.
11 İbrahim, “Bu sandığı açmayacağım, ama içindeki her şeyi size vereceğim” dedi. Firavunun görevlileri ise İbrahim'e, “Bu değerli taşlarla dolu bir sandık, bize onda birini verin” diye cevap verdiler.
12 Abram dedi ki: "Dilediğiniz her şeyi vereceğim, fakat sandığı açmayın."
13 Kralın görevlileri İbrahim'e baskı yaptı ve sandığa ulaşıp onu zorla açtılar; sandığın içinde güzel bir kadın olduğunu gördüler.
14 Kralın görevlileri Sarai'yi görünce güzelliğine hayran kaldılar ve Firavun'un bütün prensleri ve hizmetkarları Sarai'yi görmek için toplandılar, çünkü o çok güzeldi. Kralın görevlileri koşarak Firavun'a gördüklerini anlattılar ve Sarai'yi kralın huzurunda övdüler; Firavun da onu getirtmelerini emretti ve kadın kralın huzuruna geldi.
15 Firavun Sarai'yi görünce ondan çok etkilendi; güzelliğine hayran kaldı ve ondan dolayı çok sevindi. Ona haber getirenleri hediyelerle ödüllendirdi.

16 Kadın Firavun'un evine getirildi ve İbrahim karısı için üzüldü; Rabbe, onu Firavun'un elinden kurtarması için dua etti.
17 O sırada Sara da dua etti ve şöyle dedi: "Ey Rabbim, sen Rabbim İbrahim'e ülkesinden ve babasının evinden ayrılıp Kenan diyarına gitmesini söylemiştin ve eğer senin emirlerine uyarsa ona iyilik edeceğine söz vermiştin; işte biz de senin emrettiğin gibi yaptık, ülkemizi ve ailelerimizi bırakıp yabancı bir diyara ve daha önce tanımadığımız bir halkın yanına gittik."
18 Biz kıtlıktan kaçmak için bu diyara geldik, ama bu kötü olay başıma geldi; ey Rabbimiz, bizi bu zalimin elinden kurtar ve merhametinle bana iyilik et.
19 Rab Sarai'nin sözünü işitti ve Sarai'yi Firavun'un elinden kurtarmak için bir melek gönderdi.
20 Kral geldi ve Sarai'nin önüne oturdu. İşte, Rabbin bir meleği onların üzerinde duruyordu. Melek Sarai'ye göründü ve ona, "Korkma, çünkü Rab duanı işitti," dedi.
21 Kral Sarai'ye yaklaştı ve ona, "Seni buraya getiren o adam senin için kim?" dedi. Sarai de, "O benim kardeşim," diye yanıtladı.
22 Kral dedi ki: "Onu yüceltmek, onu yükseltmek ve bize emredeceğin bütün iyilikleri ona yapmak bizim görevimizdir." Bunun üzerine kral, İbrahim'e bol miktarda gümüş, altın ve değerli taşlar, büyükbaş hayvanlar, erkek ve kadın hizmetçiler gönderdi. Kral, İbrahim'in getirilmesini emretti ve İbrahim kralın sarayının avlusunda oturdu. Kral o gece İbrahim'i çok yüceltti.
23 Kral Sarai ile konuşmak için yaklaştı ve ona dokunmak üzere elini uzattı; o sırada melek onu şiddetle vurdu ve kral çok korktu, ona elini uzatmaktan vazgeçti.
24 Kral Sarai'ye yaklaşınca melek onu yere serdi ve bütün gece ona böyle davrandı; kral çok korktu.
25 O gece melek, Sarai yüzünden kralın bütün hizmetkârlarını ve tüm maiyetini ağır şekilde cezalandırdı ve Firavun'un saray halkı arasında o gece büyük bir ağıt koptu.
26 Firavun, başına gelen bu kötülüğü görünce, "Şüphesiz bu kadın yüzünden başıma bunlar geldi," dedi ve ondan biraz uzaklaşarak ona hoş sözler söyledi.
27 Kral Sarai'ye, "Lütfen bana buraya birlikte geldiğin adam hakkında bilgi ver," dedi. Sarai de, "Bu adam kocamdır. Sana onun kardeşim olduğunu söyledim, çünkü kötülük yaparak onu öldürmenden korktum," dedi.
28 Kral Sarai'den uzak durdu ve Rabbin meleğinin belaları ondan ve ev halkından uzaklaştı; Firavun, Sarai yüzünden cezalandırıldığını anladı ve bu duruma çok şaşırdı.
29 Sabahleyin kral İbrahim'i çağırdı ve ona, "Bana ne yaptın böyle? Neden 'O benim kız kardeşimdir, bu yüzden onu kendime eş olarak aldım' dedin? Bu yüzden bu ağır bela bana ve ev halkıma geldi." dedi.
30 İşte karın burada, onu al ve ülkemizden git, yoksa hepimiz onun yüzünden öleceğiz. Firavun da İbrahim'e vermek üzere daha çok büyükbaş hayvan, erkek ve kadın hizmetçi, gümüş ve altın aldı ve karısı Sarai'yi ona geri verdi.
31 Kral, cariyelerinden doğurduğu bir kızı alıp Sarai'ye cariye olarak verdi.
32 Kral kızına şöyle dedi: “Kızım, bu kadının yüzünden başımıza gelen kötülüğü gördükten sonra, benim evimde hanımefendi olmaktansa, bu adamın evinde cariye olman senin için daha iyidir.”
33 İbrahim kalktı ve bütün malıyla birlikte Mısır'dan ayrıldı; Firavun da adamlarından bazılarına onunla ve onunla birlikte gidenlerle birlikte gitmelerini emretti.
34 Ve Abram Kenan diyarına, sunak kurduğu yere, ilk başta çadırını kurduğu yere döndü.
35 Haran oğlu Lut, İbrahim'in kardeşi, çok sayıda büyükbaş hayvan, koyun ve çadıra sahipti; çünkü Rab, İbrahim'den dolayı onlara bolca nimet vermişti.
36 İbrahim o ülkede yaşarken, Lut'un çobanları ile İbrahim'in çobanları arasında kavga çıktı; çünkü malları çok fazlaydı ve birlikte o ülkede yaşamaları mümkün değildi, ayrıca ülke de hayvanlarının çokluğu yüzünden onları geçindiremiyordu.
37 İbrahim'in çobanları sürülerini otlatmaya gittiklerinde, o ülkenin halkının tarlalarına girmezlerdi; fakat Lut'un çobanlarının hayvanları farklı davranırdı, çünkü onların o ülkenin halkının tarlalarında otlamalarına izin verilmişti.
38 Ve o ülkenin halkı bu olayı her gün görüyordu ve Abram'ın yanına gelip Lut'un çobanları yüzünden onunla çekişmeye başladılar.
39 Abram, Lut'a dedi ki: "Bana ne yapıyorsun? Beni bu ülkenin halkının gözünde aşağılık hale getirmek için, çobanına hayvanlarını başkalarının tarlalarında otlatmasını emrediyorsun. Ben bu ülkede, Kenan oğulları arasında yabancı olduğumu bilmiyor musun? Bunu bana neden yapıyorsun?"
40 Bu yüzden Abram her gün Lut'la tartıştı, fakat Lut Abram'ı dinlemedi ve aynı şekilde davranmaya devam etti. Bunun üzerine ülkenin halkı gelip Abram'a durumu anlattı.
41 Abram, Lut'a dedi ki: "Ne zamana kadar bu ülkenin halkı için bir tökezleme taşı olacaksın? Yalvarıyorum sana, artık aramızda kavga olmasın, çünkü biz akrabayız."
42 Fakat senden ricam, benden ayrıl, git ve hayvanlarınla ve bütün mallarınla birlikte oturabileceğin bir yer seç; fakat sen ve ev halkın benden uzak durun.
43 Benden uzaklaşmaktan korkma; çünkü eğer biri sana zarar verirse, bana haber ver, ben de onun intikamını alırım; sadece benden uzaklaş.
44 İbrahim bütün bu sözleri Lut'a söyledikten sonra Lut ayağa kalktı ve gözlerini Ürdün ovasına çevirdi.
45 Ve bu yerin tamamının bol su kaynaklarına sahip olduğunu, insanlar için de verimli olduğunu, hayvanlar için de otlak sağladığını gördü.
46 Lut, İbrahim'den ayrılıp o yere gitti ve orada çadırını kurup Sodom'da oturdu; böylece birbirlerinden ayrıldılar.
47 İbrahim, Hebron'da bulunan Mamre ovasında oturdu ve çadırını oraya kurdu; İbrahim o yerde uzun yıllar kaldı.

BÖLÜM 16

1 O zaman Elam kralı Chedorlaomer, bütün komşu krallara, o sırada kendi egemenliği altında olan Şinar kralı Nimrod'a, Goyim kralı Tidal'a ve Elasar kralı Arioch'a bir antlaşma göndererek şöyle dedi: "Bana gelin ve bana yardım edin ki, Sodom'un bütün şehirlerini ve halkını yok edelim; çünkü onlar on üç yıldır bana karşı isyan ediyorlar."
2 Bu dört kral, sekiz yüz bin kadar askerden oluşan ordularıyla birlikte yola koyuldular ve yollarında buldukları her adamı öldürdüler.

3 Sodom ve Gomorra'nın beş kralı, Admah kralı Şinab, Zeboyim kralı Şemeber, Sodom kralı Bera, Gomorra kralı Berşa ve Zoar kralı Bela, onları karşılamak için yola çıktılar ve hepsi Siddim vadisinde bir araya geldiler.
4 Bu dokuz kral Siddim vadisinde savaştılar; Sodom ve Gomorra kralları Elam krallarının önünde yenilgiye uğradılar.
5 Siddim vadisi kireç ocaklarıyla doluydu ve Elam kralları Sodom krallarını kovaladılar. Sodom kralları ordularıyla birlikte kaçıp kireç ocaklarına düştüler ve geriye kalanların hepsi güvenlik için dağa çıktı. Beş Elam kralı da onların peşinden gelip Sodom'un kapılarına kadar kovaladılar ve Sodom'da bulunan her şeyi ele geçirdiler.
6 Ve Sodom ve Gomorra şehirlerinin tamamını yağmaladılar; ayrıca İbrahim'in kardeşinin oğlu Lut'u ve mallarını da aldılar; Sodom şehrinin bütün mallarına el koyup gittiler. Savaşta bulunan İbrahim'in hizmetkârı Unik bunu gördü ve kralların Sodom şehrine yaptıklarını ve Lut'un esir alındığını İbrahim'e anlattı.
7 Abram bunu duydu ve yanındaki üç yüz on sekiz kadar adamla birlikte kalktı. O gece bu kralları takip etti ve onları öldürdü. Hepsi Abram ve adamlarının önünde öldüler. Geriye sadece kaçan dört kral kaldı ve her biri kendi yoluna gitti.
8 Ve İbrahim Sodom'un bütün mallarını geri aldı; Lut'u ve mallarını, karılarını, çocuklarını ve ona ait olan her şeyi de geri aldı; böylece Lut hiçbir şeyden yoksun kalmadı.
9 Ve bu kralları yenilgiye uğrattıktan sonra geri döndüğünde, adamlarıyla birlikte kralların savaştığı Siddim vadisinden geçti.
10 Sodom kralı Bera ve yanındaki diğer adamları, düştükleri kireç ocaklarından çıkarak Abram ve adamlarını karşılamaya gittiler.
11 Yeruşalim kralı Adonizedek (Şem), adamlarıyla birlikte ekmek ve şarapla İbrahim ve halkını karşılamaya çıktı ve birlikte Melek vadisinde kaldılar.
12 Adonizedek, Abram'ı kutsadı ve Abram da düşmanlarından aldığı ganimetlerin onda birini ona verdi; çünkü Adonizedek Tanrı'nın huzurunda bir rahip idi.
13 Orada bulunan Sodom ve Gomorra krallarının hepsi, hizmetkârlarıyla birlikte İbrahim'e yaklaştılar ve esir aldığı hizmetkârlarını geri vermesini ve bütün mallarını kendisine almasını rica ettiler.
14 Abram, Sodom krallarına şöyle cevap verdi: “Göğü ve yeri yaratan, canımı her türlü sıkıntıdan kurtaran, bugün beni düşmanlarımdan kurtarıp onları elime veren Rab'bin adına yemin ederim ki, yarın ‘Abram, kurtardığı mallardan zengin oldu’ diyerek övünmeyesiniz diye, sizden hiçbir şey almayacağım.”
15 Çünkü güvendiğim Tanrım RAB bana şöyle dedi: “Hiçbir şeyden yoksun kalmayacaksın, çünkü ellerinin bütün işlerini bereketlendireceğim.”
16 İşte size ait olan her şey burada, alın ve gidin; Rab'bin hayatı üzerine yemin ederim ki, sizinle birlikte savaşa gidenlerin yiyecek masrafları hariç, diri bir candan ayakkabı bağcığına, ipliğe kadar hiçbir şey almayacağım. Ayrıca benimle birlikte savaşa giden Anar, Aşkol ve Mamre'nin ve adamlarının payları ile ganimetleri korumak için kalanların payları da ganimetten kendilerine düşeni alacaklardır.
17 Sodom kralları Abram'a söylediği her şeyi verdiler ve ona dilediği her şeyi alması için ısrar ettiler, fakat o istemedi.
18 Ve Sodom krallarını ve geri kalan adamlarını gönderdi; onlara Lut hakkında emirler verdi ve onlar da kendi yerlerine gittiler.
19 Kardeşinin oğlu Lut'u da mallarıyla birlikte gönderdi ve Lut onlarla birlikte gitti. Lut memleketi Sodom'a döndü; İbrahim ve halkı da yurtlarına, Hebron'daki Mamre ovalarına döndüler.
20 O zaman Rab, Hebron'da İbrahim'e tekrar göründü ve ona şöyle dedi: "Korkma, ödülün benim önümde çok büyüktür; seni çoğaltıp, seni kutsayıp, soyunu gökteki yıldızlar gibi, ölçülemeyecek ve sayılamayacak kadar çok kılıncaya kadar seni yalnız bırakmayacağım."
21 Ve bu bütün toprakları senin soyuna vereceğim, gözlerinle gördüğün bu toprakları onlara sonsuza dek miras olarak vereceğim; güçlü ol, korkma, önümde yürü ve kusursuz ol.
22 İbrahim'in yetmiş sekizinci yılında, Peleg'in oğlu Reu öldü. Reu'nun ömrü iki yüz otuz dokuz yıldı ve öldü.
23 Haran'ın kızı ve İbrahim'in karısı Sarai o günlerde hâlâ kısırdı; İbrahim'e ne oğul ne de kız çocuğu doğurdu.
24 Çocuk doğuramadığını görünce, Firavun'un kendisine verdiği cariyesi Hacer'i alıp kocası İbrahim'e eş olarak verdi.
25 Çünkü Hacer, Sarai'nin öğrettiği bütün yolları öğrendi; onun iyi yollarını izlemekte hiçbir şekilde eksik kalmadı.
26 Sarai, İbrahim'e dedi ki: "İşte cariyem Hacer, ona git ki dizlerimin üzerinde bir çocuk doğursun, böylece ben de ondan çocuk sahibi olayım."
27 İbrahim'in Kenan diyarında on yıl kaldıktan sonra, yani hayatının seksen beşinci yılında, Sarai ona Hacer'i verdi.
28 İbrahim karısı Sarai'nin sözünü dinledi ve cariyesi Hacer'i yanına aldı; İbrahim onunla birlikte oldu ve Hacer hamile kaldı.
29 Hacer hamile kaldığını görünce çok sevindi ve efendisi Sarai'yi gözünde hor gördü. Kendi kendine, "Bu ancak efendim Sarai'den daha üstün olduğum anlamına gelebilir; çünkü efendim Sarai, efendimle birlikte geçirdiği bütün günler boyunca hamile kalmadı, ama Rabbim beni çok kısa bir sürede onunla hamile bıraktı" dedi.
30 Sarai, Hagar'ın İbrahim'den hamile kaldığını görünce cariyesini kıskandı ve kendi kendine, "Bu, onun benden daha iyi olduğu anlamına geliyor, değil mi?" diye düşündü.
31 Sarai, İbrahim'e dedi ki: "Sana haksızlık ediyorum! Çünkü sen Rabbin huzurunda çocuk sahibi olmak için dua ettiğin halde, neden benim için de dua etmedin? Rab bana senden soy versin diye dua etmedin?"
32 Senin huzurunda Hagar'la konuştuğumda, o sözlerimi hor gördü, çünkü hamile kalmıştı; sen de ona hiçbir şey söylemedin. Bana yaptığın bu şeyden dolayı, Rab benimle senin aranda hüküm versin.
33 İbrahim Sarai'ye, "İşte cariyen senin elindedir, ona dilediğin gibi davran" dedi. Bunun üzerine Sarai ona zulmetti ve Hacer ondan kaçarak çöle gitti.
34 Rabbin meleği onu kaçtığı yerde, bir kuyunun yanında buldu ve ona şöyle dedi: “Korkma, soyunu çoğaltacağım; bir oğul doğuracaksın ve adını İsmail koyacaksın. Şimdi efendin Sarai'nin yanına dön ve onun emrine boyun eğ.”

35 Hacer o kuyunun bulunduğu yere Beer-lahai-roi adını verdi; o kuyu Kadeş ile Bered çölü arasındadır.
36 O zaman Hacer efendisinin evine döndü ve günün sonunda Hacer, İbrahim'den bir oğul doğurdu; İbrahim ona İsmail adını verdi; İbrahim onu doğurduğunda seksen altı yaşındaydı.

BÖLÜM 17

1 O günlerde, İbrahim'in hayatının doksan birinci yılında, Kittim oğulları Tubal oğullarıyla savaşa girdiler; çünkü Rab insan oğullarını yeryüzüne dağıttıktan sonra, Kittim oğulları gidip Kanopia ovasında bir araya geldiler, orada şehirler kurup Tibreu nehri kıyısında yerleştiler.
2 Tubal oğulları Toskana'da yaşadılar ve sınırları Tibre nehrine kadar uzandı. Tubal oğulları Toskana'da bir şehir kurdular ve babaları Tubal'ın oğlu Sabina'nın adını vererek şehre Sabina adını koydular ve bugüne kadar orada yaşadılar.
3 İşte o zaman Kittim oğulları Tubal oğulları ile savaşa girdiler ve Tubal oğulları Kittim oğullarının önünde yenilgiye uğradılar; Kittim oğulları Tubal oğullarından üç yüz yetmiş kişiyi öldürdüler.
4 O zaman Tubal oğulları, Kittim oğullarına yemin ederek şöyle dediler: "Aramızda kimseyle evlenmeyeceksiniz ve hiç kimse kızını Kittim oğullarından birine vermeyecek."
5 Çünkü o günlerde Tubal'ın bütün kızları güzeldi; çünkü o zamanlar yeryüzünde Tubal'ın kızları kadar güzel kadın bulunmazdı.
6 Kadınların güzelliğinden hoşlananların hepsi Tubal kızlarına gidip onlardan eşler aldılar; erkeklerin oğulları, krallar ve prensler de, kadınların güzelliğinden çok hoşlandıkları için o günlerde Tubal kızlarından eşler aldılar.
7 Tubal oğullarının, Kittim oğullarına kızlarını kendilerine eş olarak vermeyeceklerine dair yemin etmelerinden üç yıl sonra, Kittim oğullarından yirmi kadar adam Tubal'ın kızlarından bazılarını almak için gittiler, fakat hiçbirini bulamadılar.
8 Çünkü Tubal'ın oğulları onlarla evlenmeyeceklerine dair verdikleri yeminlere sadık kaldılar ve yeminlerini bozmadılar.
9 Hasat gününde Tubal oğulları hasatlarını toplamak için tarlalarına gittiler; o sırada Kittim'in gençleri toplanıp Sabina şehrine gittiler ve her biri Tubal kızlarından birer genç kız alıp kendi şehirlerine döndüler.
10 Tubal oğulları bunu duyunca onlarla savaşmaya gittiler, ama onlara üstünlük sağlayamadılar; çünkü dağ onlardan çok yüksekti. Üstünlük sağlayamayacaklarını anlayınca kendi ülkelerine geri döndüler.
11 Yılın devriminde Tubal oğulları, yakınlarındaki şehirlerden on bin kadar adam kiralayıp Kittim oğullarıyla savaşa gittiler.
12 Tubal oğulları, Kittim oğulları ile savaşa girdiler; onların topraklarını yıkmak ve onları sıkıntıya sokmak istediler. Bu savaşta Tubal oğulları Kittim oğullarına üstün geldiler. Kittim oğulları, büyük sıkıntıya düştüklerini görünce, Tubal'ın kızlarından olan çocuklarını, Tubal oğulları'nın gözleri önünde, inşa edilmiş olan surun üzerine çıkardılar.
13 Kittim oğulları onlara dediler ki: "Kendi öz oğullarınız ve kızlarınızla savaşmaya mı geldiniz? Biz o zamandan beri öz akrabalarınız sayılmadık mı?"
14 Tubal oğulları bunu duyunca, Kittim oğullarıyla savaşmayı bıraktılar ve oradan ayrıldılar.
15 Ve onlar şehirlerine döndüler; o sırada Kittim oğulları bir araya gelip deniz kıyısında iki şehir kurdular; birine Purtu, diğerine Ariza adını verdiler.
16 Terah oğlu İbrahim o zaman doksan dokuz yaşındaydı.
17 O zaman Rab ona göründü ve şöyle dedi: "Benimle senin aranda bir antlaşma yapacağım ve soyunu çok çoğaltacağım. İşte seninle aramda yaptığım antlaşma şudur: Sen ve senden sonra gelen soyunun her erkek çocuğu sünnet olsun."
18 Sekiz günlükken sünnet edilecek ve bu antlaşma sonsuza dek bedeninizde kalacak.
19 Bu nedenle artık adın Abram değil, İbrahim olacak; karının adı da Sarai değil, Sara olacak.
20 Çünkü ben ikinizi de kutsayacağım ve sizden sonra soyunuzu çoğaltacağım; büyük bir millet olacaksınız ve aranızdan krallar çıkacak.

BÖLÜM 18

1 İbrahim kalktı ve Tanrı'nın kendisine emrettiği her şeyi yaptı; ev halkını ve parasıyla satın aldığı adamları yanına aldı ve Rabbin kendisine emrettiği gibi onları sünnet etti.
2 Ve sünnet etmediği kimse kalmadı; İbrahim ve oğlu İsmail de sünnet edildiler; İsmail sünnet edildiğinde on üç yaşındaydı.
3 Üçüncü gün İbrahim çadırından çıktı ve bedeninin ağrısına rağmen güneşin sıcaklığından faydalanmak için kapının önünde oturdu.
4 Rab, Mamre ovasında ona göründü ve onu ziyaret etmeleri için üç hizmetçi meleğini gönderdi. O, çadırın kapısında oturuyordu; gözlerini kaldırdı ve baktı, uzaktan üç adam geliyordu. Ayağa kalktı, koşarak onları karşıladı, önlerinde eğildi ve onları evine aldı.
5 İsa onlara, "Eğer şimdi gözünüzde lütuf bulmuşsam, içeri gelin ve bir lokma ekmek yiyin" dedi. Onları ısrarla davet etti, onlar da içeri girdiler. İsa onlara su verdi, ayaklarını yıkadılar ve onları çadırın kapısındaki bir ağacın altına oturttu.
6 İbrahim koşarak gitti, taze ve güzel bir buzağı aldı, onu kesmek için acele etti ve hazırlaması için hizmetçisi Eliezer'e verdi.
7 İbrahim, Sara'nın yanına çadıra geldi ve ona, "Çabuk üç ölçek ince un hazırla, yoğur ve etin bulunduğu tencereyi örtecek şekilde hamur topları yap" dedi. Sara da öyle yaptı.
8 İbrahim aceleyle gidip onlara tereyağı, süt, sığır eti ve koyun eti getirdi ve buzağı eti pişmeden önce onlara yedirdi; onlar da yediler.
9 Yemeklerini bitirdikten sonra içlerinden biri ona, "Ömrünün sonuna doğru sana döneceğim ve karın Sara'nın bir oğlu olacak" dedi.
10 Ve adamlar daha sonra ayrılıp gönderildikleri yerlere gittiler.
11 O günlerde Sodom ve Gomorra halkı ve beş şehrin tamamı Rabbe karşı son derece kötü ve günahkârdı; iğrençlikleriyle Rabbe karşı öfke duyuyorlardı ve yaşlandıkça Rabbin önünde iğrenç ve alaycı bir şekilde

güçleniyorlardı; kötülükleri ve suçları o günlerde Rabbin önünde çok büyüktü.
12 Onların topraklarında, yaklaşık yarım günlük yürüyüş mesafesinde, çok geniş bir vadi vardı; bu vadide su kaynakları ve suyun etrafında bol miktarda ot bulunuyordu.
13 Sodom ve Gomorra halkının tamamı, eşleri, çocukları ve tüm mallarıyla birlikte yılda dört kez oraya gittiler ve tef çalıp dans ederek sevinç gösterilerinde bulundular.
14 Sevinç zamanında hepsi kalkıp komşularının karılarını, bazıları da komşularının bakire kızlarını yakalayıp onlarla birlikte oluyorlardı; her adam karısını ve kızını komşusunun elinde görüyor, ama bir şey de söylemiyordu.
15 Bunu sabahtan akşama kadar yaptılar ve sonra her erkek kendi evine, her kadın da kendi çadırına döndü; bunu her yıl dört kez tekrarladılar.
16 Ayrıca, yabancı birisi şehirlerine gelip, orada satmak amacıyla satın aldığı malları getirdiğinde, bu şehirlerin halkı, erkekler, kadınlar, çocuklar, gençler ve yaşlılar, toplanıp adama gider ve mallarını zorla alırlardı; her birine biraz vererek, sahibinin ülkeye getirdiği tüm mallar bitene kadar bu işlemi sürdürürlerdi.
17 Malların sahibi onlarla tartışıp, “Bana yaptığınız bu iş de ne?” derse, hepsi birer birer yanına gelir, aldıkları azıcık şeyi gösterip, “Ben sadece bana verdiğin o azıcık şeyi aldım” diyerek alay ederlerdi. Bunu hepsinden duyunca, keder ve acı içinde kalkıp giderdi; onlar da kalkıp peşinden gider, büyük bir gürültü ve kargaşayla onu şehirden kovarlardı.
18 Elam ülkesinden bir adam vardı; eşeğine binmiş, yolda ağır ağır ilerliyordu. Eşeğin taşıdığı, rengarenk güzel bir pelerin, bir iple eşeğin boynuna bağlanmıştı.
19 Adam, Sodom sokaklarından geçerken akşam güneş batıyordu ve geceyi orada geçirmek için kaldı; fakat kimse onu evine almadı. O zamanlar Sodom'da kötü ve fesatlık yapmaya meraklı, adı Hedad olan bir adam vardı.
20 Ve gözlerini kaldırdı, şehrin sokağında yolcuyu gördü ve ona yaklaşıp, “Nereden geliyorsun ve nereye gidiyorsun?” dedi.
21 Adam ona dedi ki: "Hebron'dan memleketim Elam'a doğru yolculuk ediyorum. Geçerken güneş battı ve kimse beni evine almadı. Ekmeğim, suyum, eşeğim için samanım ve yemim vardı, hiçbir şeyim eksik değildi."
22 Hedad ona şöyle cevap verdi: “İhtiyaç duyacağın her şeyi ben karşılayacağım, fakat geceyi sokakta geçirmeyeceksin.”
23 Hedad onu evine götürdü ve eşeğin üzerindeki örtüyü iple birlikte çıkarıp evine getirdi. Yolcu Hedad'ın evinde yiyip içerken, Hedad eşeğe saman ve yem verdi ve o gece orada kaldı.
24 Sabahleyin yolcu yolculuğuna devam etmek için erkenden kalktı. Hedad ona, “Bekle, bir parça ekmekle yüreğini rahatlat, sonra git,” dedi. Adam da öyle yaptı; Hedad onunla kaldı ve gün boyunca birlikte yiyip içtiler. Sonra adam kalkıp gitti.
25 Hedad ona, “Bak, gün batıyor, yüreğin rahatlasın diye bütün gece burada kalsan iyi olur” dedi. Adam onu ısrarla orada bütün gece kaldı ve ikinci gün erkenden kalkıp gitmek üzereyken Hedad ısrarla, “Yüreğini bir lokma ekmekle rahatlat, sonra git” dedi. Adam ikinci gün de onunla birlikte kaldı, yemek yedi ve sonra adam yolculuğuna devam etmek üzere kalktı.
26 Hedad ona dedi ki: "Bak, gün batıyor; yüreğini rahatlatmak için benimle kal, sabahleyin erkenden kalkıp git."
27 Adam orada kalmadı, kalkıp eşeğini eyerledi. Eşeğini eyerlerken Hedad'ın karısı kocasına, "Bak, bu adam iki gündür bizimle birlikte, yiyip içti, bize hiçbir şey vermedi. Şimdi de bize hiçbir şey vermeden gidecek mi?" dedi. Hedad ona, "Sus!" dedi.
28 Adam eşeğini eyerledi ve Hedad'dan eşeği bağlamak için ip ve örtü istedi.
29 Hedad ona, "Ne diyorsun?" dedi. O da ona, "Efendim, bana evinde sakladığın, çeşitli renklerdeki ipi ve örtüyü ver," dedi.
30 Hedad adama şöyle cevap verdi: “Rüyanın yorumu şudur: Gördüğün ip, ömrünün bir ip gibi uzayacağına; çeşitli renklerle boyanmış pelerin görmen ise, her türlü meyve ağacını dikeceğin bir bağa sahip olacağına işaret eder.”
31 Yolcu, "Hayır efendim, öyle değil. Sana ipi ve farklı renklerde dokunmuş bir pelerini verdiğimde uyanıktım. Sen de onları eşeğin üzerinden alıp benim için bir kenara koymuştun." dedi. Hedad da, "Sana rüyanın yorumunu anlattım, güzel bir rüyadır. İşte yorumu." dedi.
32 Şimdi insanoğulları bana rüyaları yorumlama ücretim olarak dört gümüş veriyorlar; senden ise üç gümüş istiyorum.
33 Adam, Hedad'ın sözlerine öfkelendi ve acı acı ağladı; Hedad'ı Sodom'un kâhyası Serak'ın yanına götürdü.
34 Adam davasını yargıç Serak'ın önüne getirdi. Hedad, "Öyle değil, durum şöyledir" diye cevap verdi. Yargıç da yolcuya, "Hedad sana doğru söylüyor, çünkü o şehirlerde rüyaları doğru yorumlamasıyla ünlüdür" dedi.
35 Adam, hakimin sözü üzerine bağırdı ve şöyle dedi: "Hayır efendim, öyle değil. Çünkü ona eşeğin üzerindeki ipi ve örtüyü evinde saklaması için verdiğim gün öyle oldu." İkisi de hakimin önünde tartıştılar; biri "İşte böyleydi" derken, diğeri aksini iddia etti.
36 Hedad adama dedi ki: "Rüyaların yorumlanması karşılığında aldığım dört gümüş parayı bana ver; hiçbir taviz vermeyeceğim; ayrıca evimde yediğin dört öğün yemeğin masrafını da ver."
37 Adam Hedad'a dedi ki: "Evinde yediğim şeyin parasını sana ödeyeceğim, yeter ki evinde sakladığın ipi ve pelerini bana ver."
38 Hedad, hakimin huzurunda adama şöyle cevap verdi: “Sana rüyanın yorumunu söylememiş miydim? İp, günlerinin bir ip gibi uzayacağı anlamına gelir; pelerin ise, her türlü meyve ağacını dikeceğin bir bağın olacağı anlamına gelir.”
39 Bu, rüyanın doğru yorumudur; şimdi bana tazminat olarak istediğim dört gümüş parayı ver, çünkü sana hiçbir taviz vermeyeceğim.
40 Adam, Hedad'ın sözleri üzerine bağırdı ve ikisi de hakimin önünde tartıştılar. Hakim de hizmetkârlarına emir verdi ve onlar da onları aceleyle evden kovdular.
41 Yargıcın yanından kavga ederek uzaklaştılar; Sodom halkı onları işitti, etraflarına toplandılar ve yabancıya karşı bağırdılar, onu aceleyle şehirden kovdular.
42 Adam, yüreğinde buruk bir acılıkla, feryat ederek ve ağlayarak eşeğinin üzerinde yolculuğuna devam etti.

43 Ve yolda giderken, yozlaşmış Sodom şehrinde başına gelenlere ağladı.

BÖLÜM 19

1 Sodom şehrinin dört şehrine dört ayrı yönetici atandı; bunların isimleri şunlardı: Sodom şehrinde Serak, Gomorra'da Şarkad, Admah'ta Zebnak ve Zeboyim'de Menon.
2 İbrahim'in hizmetkârı Eliyzer onlara farklı isimler verdi ve Serak'ın adını Şakra, Şarkad'ın adını Şakrura, Zebnak'ın adını Kezobim ve Menon'un adını Matzlodin olarak değiştirdi.
3 Dört yöneticilerinin isteği üzerine Sodom ve Gomorra halkı şehirlerin sokaklarına yataklar kurdurdular; bu yerlere gelenleri yakalayıp yataklarından birine götürdüler ve zorla yatırdılar.
4 Adam yatağa uzandığında, üç adam başucunda, üç adam da ayakucunda durup onu yatağın uzunluğuyla ölçerdi. Eğer adam yataktan kısa ise, bu altı adam onu yatağın iki ucundan gererdi ve adam onlara seslendiğinde ona cevap vermezlerdi.
5 Ve eğer adam yataktan daha uzunsa, adam ölüm kapısına ulaşana kadar yatağın iki ucunu bir araya getirirlerdi.
6 Eğer onlara seslenmeye devam ederse, onlar da ona şöyle cevap vereceklerdir: "Ülkemize gelen adama böyle yapılacaktır."
7 Sodom halkının bu yaptıklarını duyanlar, oraya gelmekten vazgeçtiler.
8. Bir fakir onların topraklarına geldiğinde ona gümüş ve altın verirlerdi ve bütün şehirde ona bir lokma ekmek bile vermemeleri için ilan çıkarırlardı. Eğer yabancı orada birkaç gün kalır ve bir lokma ekmek bile bulamadan açlıktan ölürse, öldüğünde şehrin bütün halkı gelir ve ona verdikleri gümüş ve altını geri alırlardı.
9 Ve ona verdikleri gümüşü veya altını tanıyanlar onu geri aldılar; ölümünde de elbiselerini soyup aldılar ve elbiseleri için kavga ettiler; komşusuna üstün gelen elbiseleri aldı.
10 Bundan sonra onu taşıyıp çöllerdeki çalılıkların altına gömerlerdi; böylece, ülkelerine gelip ölen herkese bütün günler boyunca böyle yaparlardı.
11 Zamanla Sara, Lut'u ziyaret etmesi ve halini hatırını sorması için Eliyzer'i Sodom'a gönderdi.
12 Eliyzer Sodom'a gitti ve orada Sodomlu bir adamın bir yabancıyla kavga ettiğini gördü. Sodomlu adam zavallı adamın bütün giysilerini soydu ve oradan uzaklaştı.
13 Bu zavallı adam, Sodomlu adamın kendisine yaptıklarından dolayı Eliyzer'e yalvardı ve ondan iyilik diledi.
14 İsa ona, "Ülkene gelen bu yoksul adama neden böyle davranıyorsun?" dedi.
15 Sodomlu adam Eliyzer'e şöyle cevap verdi: "Bu adam senin kardeşin mi, yoksa Sodom halkı seni bugün yargıç mı yaptı da bu adam hakkında konuşuyorsun?"
16 Eliezer, fakir adam yüzünden Sodomlu adamla çekişmeye girdi. Eliezer, fakir adamın giysilerini Sodomlu adamdan geri almak için yaklaştığında, Sodomlu adam aceleyle bir taşla Eliezer'in alnına vurdu.
17 Eliezer'in alnından bolca kan aktı. Adam kanı görünce Eliezer'i yakalayıp, "Alnındaki bu kötü kanı temizlediğim için bana ücretimi ver; çünkü ülkemizdeki gelenek ve kanun böyledir" dedi.
18 Eliyzer ona, "Beni yaraladın ve benden ücretini ödememi istiyorsun" dedi. Eliyzer, Sodomlu adamın sözlerine kulak asmadı.
19 Adam Eliezer'i yakalayıp Sodom'un yargıcı Şakra'ya götürdü.
20 Adam yargıca şöyle dedi: "Efendim, size yalvarıyorum, bu adam işte böyle yaptı! Onu taşla vurdum, alnından kan aktı, oysa bana ücretimi vermek istemiyor."
21 Yargıç Eliyzer'e, "Bu adam sana doğru söylüyor, ona ücretini ver, çünkü bu bizim ülkemizdeki adettir" dedi. Eliyzer yargıcın sözlerini işitti, bir taş alıp yargıca vurdu; taş yargıcın alnına isabet etti ve alnından bolca kan aktı. Eliyzer, "Eğer bu sizin ülkenizde adet ise, ona benim vermem gerekeni sen ver, çünkü bu senin kararın, sen böyle emrettin" dedi.
22 Eliyzer, Sodomlu adamı yargıcın yanında bırakıp gitti.
23 Elam kralları Sodom krallarıyla savaşa girince, Elam kralları Sodom'un bütün mallarını ele geçirdiler ve Lut'u da mallarıyla birlikte esir aldılar. Bu durum İbrahim'e anlatılınca, o da gidip Elam krallarıyla savaştı ve Lut'un mallarını ve Sodom'un mallarını onların elinden geri aldı.
24 O zaman Lut'un karısı ona bir kız çocuğu doğurdu ve Lut ona Paltit adını verdi. Bunun sebebinin, Tanrı'nın kendisini ve bütün ailesini Elam krallarından kurtarmış olması olduğunu söyledi. Lut'un kızı Paltit büyüdü ve Sodomlu erkeklerden biri onu eş olarak aldı.
25 Ve fakir bir adam geçimini sağlamak için şehre geldi ve birkaç gün şehirde kaldı. Sodom halkı, geleneklerine göre bu adama ölüp yere yığılıncaya kadar bir lokma ekmek vermeyeceklerine dair bir bildiri yayınladılar ve öyle de yaptılar.
26 Lut'un kızı Paltit, bu adamı sokaklarda açlıktan ölmek üzere yatarken gördü; kimse ona hayatta kalması için bir şey vermiyordu ve adam ölüm döşeğindeydi.
27 Kadın, adama acıdı ve onu günlerce gizlice ekmekle doyurdu; böylece adamın ruhu dirildi.
28 Çünkü kadın su almaya gittiğinde ekmeği su testisine koyar, yoksul adamın yanına vardığında ise testiden ekmeği alıp ona yedirirdi; bunu birçok gün yaptı.
29 Sodom ve Gomorra halkı, bu adamın bunca gün açlığa nasıl dayanabildiğine hayret etti.
30 Ve birbirlerine dediler ki: "Bu ancak yiyip içtiği anlamına gelir; çünkü hiçbir insan bu kadar uzun süre aç kalamaz, yüzünde hiçbir değişiklik olmadan bu adam gibi yaşayamaz." Üç adam da, ona yiyecek getirenin kim olduğunu öğrenmek için, yoksul adamın bulunduğu yere saklandılar.
31 Lut'un kızı Palti o gün su almaya çıktı, su testisine ekmek koydu ve fakir adamın bulunduğu yerden su çekmeye gitti. Testiden ekmeği çıkarıp fakir adama verdi ve o da yedi.
32 Üç adam, Paltith'in zavallı adama yaptıklarını görünce ona şöyle dediler: "Onu sen destekledin, bu yüzden o açlıktan ölmedi, görünüşü değişmedi ve diğerleri gibi ölmedi."
33 Ve üç adam saklandıkları yerden çıktılar ve Paltith'i ve fakir adamın elindeki ekmeği aldılar.
34 Onlar da Paltith'i alıp yargıçlarının önüne getirdiler ve onlara dediler ki: "İşte böyle yaptı, o yoksul adama ekmek

verdi, bu yüzden adam bunca zamandır ölmedi; şimdi bize bu kadının kanunumuzu çiğnediği için hak ettiği cezayı bildirin."
35 Sodom ve Gomorra halkı toplandı ve şehrin caddesinde bir ateş yaktılar; kadını alıp ateşe attılar ve kadın kül oldu.
36 Admah şehrinde de ona aynı şeyi yaptıkları bir kadın vardı.
37 Admah şehrine bir yolcu geldi; geceyi orada geçirmek ve sabah eve dönmek niyetindeydi. Güneş batmış olduğu için oraya vardığında, genç kızın babasının evinin kapısının karşısına oturdu ve orada kaldı. Genç kız onu evin kapısında otururken gördü.
38 Adam ondan bir bardak su istedi. Kadın ona, "Sen kimsin?" diye sordu. Adam ona, "Bugün yoldaydım ve güneş batarken buraya vardım. Bu yüzden bütün gece burada kalacağım, sabah erken kalkıp yolculuğuma devam edeceğim" dedi.
39 Genç kadın eve girdi ve adama yiyecek ve içecek olarak ekmek ve su getirdi.
40 Bu olay Admah halkı arasında duyuldu ve onlar da toplanıp genç kızı bu davranışından dolayı yargılanmaları için hakimlerin önüne getirdiler.
41 Hakim şöyle dedi: "Bu kadın hakkında ölüm cezası verilmelidir, çünkü o kanunumuzu çiğnedi; bu nedenle onun hakkında verilen karar budur."
42 O şehirlerin halkı toplandı ve genç kadını dışarı çıkardılar, hakimin buyurduğu gibi baştan ayağa balla meshettiler ve onu kovanlarında bulunan bir arı sürüsünün önüne koydular; arılar üzerine üşüştüler ve onu soktular, böylece bütün vücudu şişti.
43 Genç kadın arılar yüzünden feryat etti, fakat kimse ona aldırış etmedi, acımadı ve feryatları göğe yükseldi.
44 Rab, hem bu durumdan hem de Sodom şehirlerinin bütün bu yaptıklarından öfkelendi; çünkü bol bol yiyecekleri vardı, aralarında huzur hüküm sürüyordu, ama yine de yoksulları ve muhtaçları doyurmuyorlardı ve o günlerde kötülükleri ve günahları Rabbin gözünde çok büyük bir sorun haline gelmişti.
45 Rab, Sodom'u ve şehirlerini yok etmek için İbrahim'in evine gelen meleklerden ikisini çağırdı.
46 Ve melekler, yiyip içtikten sonra İbrahim'in çadırının kapısından kalktılar ve akşam vakti Sodom'a vardılar. Lut o sırada Sodom'un kapısında oturuyordu ve onları görünce ayağa kalkıp onları karşıladı ve yere kadar eğildi.
47 Adam onları çok sıkıştırdı ve evine götürdü; onlara yiyecek verdi, yediler ve bütün gece onun evinde kaldılar.
48 Melekler Lut'a şöyle dediler: "Kalk, sen ve bütün mal varlığın bu şehirden çıkın; yoksa bu şehrin kötülüğü yüzünden helak olursunuz, çünkü Rab bu şehri yıkacaktır."
49 Melekler Lut'un, karısının ve çocuklarının ve ona ait olan herkesin ellerinden tuttular ve onu şehirlerin dışına çıkardılar.
50 Ve Lut'a, "Canını kurtarmak için kaç!" dediler. O da bütün mal varlığıyla birlikte kaçtı.
51 Bunun üzerine Rab, Sodom'un, Gomorra'nın ve bütün bu şehirlerin üzerine gökten kükürt ve ateş yağdırdı.
52 Ve o, bu şehirleri, bütün ovayı ve şehirlerin bütün sakinlerini ve yerde yetişen her şeyi yerle bir etti. Lut'un karısı Ado, şehirlerin yıkımını görmek için geriye baktı; çünkü Sodom'da kalan kızlarına acımıştı, çünkü kızları onunla birlikte gitmemişlerdi.
53 Geriye baktığında tuzdan bir sütun oldu ve o sütun bugüne kadar orada durmaktadır.
54 O yerde duran öküzler her gün tuzları ayaklarının uçlarına kadar yalarlardı ve sabahleyin tuz yeniden ortaya çıkardı; öküzler de bugüne kadar tuzları yalamaya devam ettiler.
55 Lut ve yanında kalan iki kızı kaçarak Adullam mağarasına sığındılar ve orada bir süre kaldılar.
56 İbrahim sabah erkenden kalkıp Sodom şehirlerine ne olduğunu görmek istedi; bakındı ve şehirlerden fırın dumanı gibi yükselen dumanı gördü.
57 Lut ve iki kızı mağarada kaldılar; babalarına şarap içirdiler ve onunla yattılar. Çünkü yeryüzünde kendilerinden soy üretebilecek hiçbir erkek olmadığını, bütün yeryüzünün yok olduğunu düşünüyorlardı.
58 İkisi de babalarıyla yattılar ve ikisinden de çocuk sahibi oldular. İki oğul, ilk doğan oğluna Moab adını verdi ve şöyle dedi: "Onu babamdan doğurdum; o, bugüne kadar Moablıların atası olmuştur."
59 Küçük kız da oğluna Benami adını verdi; o, Ammon oğullarının bugüne kadarki atasıdır.
60 Bundan sonra Lut ve iki kızı oradan ayrılıp Ürdün'ün öte yakasında, iki kızı ve oğullarıyla birlikte yaşadılar. Lut'un oğulları büyüyüp Kenan diyarından kendilerine eşler aldılar, çocuk sahibi oldular, çoğaldılar ve nesilleri uzadı.

BÖLÜM 20

1 O zaman İbrahim Mamre ovasından ayrılıp Filistliler ülkesine gitti ve Gerar'da yerleşti. İbrahim'in Kenan ülkesinde bulunduğu yirmi beşinci yıl ve hayatının yüzüncü yılında Filistliler ülkesindeki Gerar'a geldi.
2 Ve ülkeye girdiklerinde, karısı Sara'ya şöyle dedi: "Sana soran herkese 'Ben kız kardeşimim' de ki, böylece ülke halkının kötülüğünden kurtulalım."
3 İbrahim Filistliler ülkesinde yaşarken, Filistliler kralı Abimelek'in hizmetkarları Sara'nın çok güzel olduğunu gördüler ve İbrahim'e onun hakkında sordular. İbrahim de, "O benim kız kardeşimdir," dedi.
4 Abimelek'in hizmetkarları Abimelek'e gidip şöyle dediler: "Kenan ülkesinden bir adam bu ülkeye yerleşmeye geldi ve çok güzel bir kız kardeşi var."
5 Abimelek, hizmetkârlarının Sara'yı övdüklerini işitti ve görevlilerini göndererek Sara'yı kralın huzuruna getirdiler.
6 Sara, Abimelek'in evine geldi ve kral Sara'nın güzel olduğunu görünce ondan çok hoşlandı.
7 Ve ona yaklaşıp, “Ülkeye birlikte geldiğin o adam senin için kim?” dedi. Sara da, “O benim kardeşimdir ve Kenan ülkesinden, yer bulabildiğimiz her yere yerleşmek için geldik” diye cevap verdi.
8 Abimelek Sara'ya dedi ki: "İşte ülkem önündedir; kardeşini bu ülkenin dilediğin herhangi bir yerine yerleştir. Kardeşin olduğu için onu bütün halkın üstüne yükseltmek ve yüceltmek bizim görevimizdir."
9 Abimelek İbrahim'i çağırdı ve İbrahim Abimelek'in yanına geldi.
10 Abimelek İbrahim'e dedi ki: "Bak, kız kardeşin Sara'nın hatırı için dilediğin gibi onurlandırılmanı emrettim."
11 İbrahim kralın yanından ayrıldı ve kralın maiyeti de onu izledi.

12 Akşam vakti, insanlar yatmadan önce, kral tahtında oturuyordu; derin bir uykuya daldı ve sabaha kadar tahtında yatıp uyudu.
13 Ve rüyasında Rabbin bir meleğinin elinde çekilmiş bir kılıçla kendisine geldiğini gördü; melek Abimelek'in üzerinde durdu ve onu kılıçla öldürmek istedi. Kral rüyasında çok korktu ve meleğe, "Sana karşı ne günah işledim de gelip beni kılıcınla öldürüyorsun?" dedi.
14 Melek Abimelek'e şöyle cevap verdi: "İşte, dün gece evine getirdiğin kadın yüzünden ölüyorsun; çünkü o evli bir kadın, evine gelen İbrahim'in karısıdır. Şimdi o adama karısını geri ver, çünkü o onun karısıdır. Eğer onu geri vermezsen, bil ki sen ve sana ait olan herkes kesinlikle öleceksiniz."
15 O gece Filistliler ülkesinde büyük bir feryat koptu. Ülke halkı elinde çekilmiş bir kılıç tutan bir adam gördüler ve adam ülke halkını kılıçla vurdu, hatta vurmaya devam etti.
16 O gece Rabbin meleği Filistlilerin bütün ülkesini vurdu ve o gece ve ertesi sabah büyük bir kargaşa oldu.
17 İbrahim'in karısı Sara'nın, Abimelek'in aldığı Sara yüzünden her rahim kapandı, bütün yavrular da kesildi ve Rabbin eli onların üzerindeydi.
18 Sabahleyin Abimelek dehşet ve şaşkınlık içinde, büyük bir korkuyla kalktı; hizmetkârlarını çağırdı ve onlara rüyasını anlattı. Halk çok korktu.
19 Kralın hizmetkârları arasında bulunan bir adam krala şöyle cevap verdi: “Ey yüce kral, bu kadını kocasına geri ver; çünkü o onun kocasıdır. Çünkü bu adam Mısır'a geldiğinde Mısır kralının başına da aynısı gelmişti.”
20 Ve karısı hakkında, “O benim kız kardeşimdir” dedi; çünkü o, yabancı bir ülkede yerleşmeye geldiğinde böyle davranır.
21 Firavun adamlar gönderip bu kadını kendine eş olarak aldı ve Rab, kadını kocasına geri verinceye kadar ona şiddetli felaketler gönderdi.
22 Ey yüce kral, dün gece bütün ülkede olanları bil; çünkü orada büyük bir kargaşa, büyük bir acı ve ağıt vardı ve biliyoruz ki bu, senin aldığın kadın yüzündendi.
23 Bu nedenle, Mısır kralı Firavun ve tebaasının başına gelenler bizim başımıza gelmesin ve ölmeyelim diye, bu kadını kocasına geri verin. Abimelek aceleyle gidip Sara'yı çağırdı ve Sara onun huzuruna geldi. Abimelek İbrahim'i çağırdı ve o da onun huzuruna geldi.
24 Abimelek onlara dedi ki: "Kendinizi kardeş olarak tanıtıp, 'Ben de bu kadını eş olarak aldım' diyerek ne yapıyorsunuz siz?"
25 İbrahim, “Karım yüzünden öleceğimi sandım” dedi. Abimelek de sürüler, büyükbaş hayvanlar, erkek ve kadın hizmetçiler ve bin gümüş para alıp İbrahim'e verdi ve Sara'yı ona geri verdi.
26 Abimelek İbrahim'e dedi ki: "İşte bütün ülke önündedir, dilediğin yerde yaşa."
27 İbrahim ve karısı Sara, kralın huzurundan şeref ve saygı içinde ayrıldılar ve Gerar'da, o topraklarda yerleştiler.
28 Filistliler ülkesinin bütün halkı ve kralın hizmetkarları, meleğin Sara yüzünden bütün gece onlara verdiği veba yüzünden hâlâ acı çekiyorlardı.
29 Abimelek İbrahim'i çağırdı ve ona şöyle dedi: "Şimdi Rab Tanrın'a kulların için dua et ki, bu ölümlülüğü aramızdan uzaklaştırsın."
30 İbrahim, Abimelek ve tebaası için dua etti; Rab İbrahim'in duasını işitti ve Abimelek ile bütün tebaasını iyileştirdi.

BÖLÜM 21

1 İbrahim'in Filistliler ülkesinde, Gerar'da ikamet etmesinin üzerinden bir yıl dört ay geçtikten sonra, Tanrı Sara'yı ziyaret etti; Rab onu hatırladı ve Sara hamile kaldı ve İbrahim'e bir oğul doğurdu.
2 İbrahim, Sara'dan doğan oğluna İshak adını verdi.
3 İbrahim, Tanrı'nın kendisinden sonraki nesli için yapmasını emrettiği gibi, oğlu İshak'ı sekiz günlükken sünnet etti. İshak doğduğunda İbrahim yüz, Sara ise doksan yaşındaydı.
4 Çocuk büyüdü ve sütten kesildi; İbrahim, İshak'ın sütten kesildiği gün büyük bir ziyafet verdi.
5 Şem, Eber ve ülkenin bütün ileri gelenleri, Filistliler kralı Abimelek ve hizmetkarları, ordusunun komutanı Fikol, İbrahim'in oğlu İshak'ın sütten kesildiği gün verdiği ziyafete gelip yemek yediler, içtiler ve sevindiler.
6 İbrahim'in babası Terah ve kardeşi Nahor da Haran'dan geldiler; kendileri ve bütün aileleri, Sara'ya bir oğul doğduğunu duyunca çok sevinmişlerdi.
7 Ve İbrahim'in yanına geldiler; İbrahim'in İshak'ın sütten kesildiği gün verdiği ziyafette yiyip içtiler.
8 Terah ve Nahor da İbrahim'le birlikte sevindiler ve Filistliler ülkesinde onunla birlikte uzun süre kaldılar.
9 O zamanlar, İbrahim oğlu İshak'ın doğumunun birinci yılında, Reu oğlu Serug öldü.
10 Serug'un ömrü iki yüz otuz dokuz yıl oldu ve öldü.
11 İbrahim'in oğlu İsmail o günlerde yetişkin bir gençti; Sara, İbrahim'e İshak'ı doğurduğunda İsmail on dört yaşındaydı.
12 Tanrı, İbrahim'in oğlu İsmail ile birlikteydi; İsmail büyüdü, yay kullanmayı öğrendi ve okçu oldu.
13 İshak beş yaşındayken İsmail ile birlikte çadırın kapısında oturuyordu.
14 İsmail İshak'ın yanına geldi, karşısına oturdu, yayı aldı, gerdi, oku yerleştirdi ve İshak'ı öldürmeye niyetlendi.
15 Sara, İsmail'in oğlu İshak'a yapmayı planladığı şeyi gördü ve oğlu için çok üzüldü. İbrahim'i çağırdı ve ona şöyle dedi: "Bu cariyeyi ve oğlunu kov; çünkü onun oğlu benim oğlumla birlikte mirasçı olmayacak. Çünkü İsmail bugün ona böyle bir şey yapmaya çalıştı."
16 İbrahim Sara'nın sözünü dinledi, sabah erken kalktı, on iki ekmek ve bir şişe su aldı, bunları Hacer'e verdi ve onu oğluyla birlikte gönderdi. Hacer oğluyla birlikte çöle gitti ve Paran çölünde, çöl halkıyla birlikte yaşadılar. İsmail okçu idi ve uzun süre çölde kaldı.
17 O ve annesi daha sonra Mısır ülkesine gittiler ve orada yaşadılar. Hacer, oğlu için Mısır'dan bir eş aldı; onun adı Meribe idi.
18 İsmail'in karısı hamile kaldı ve dört oğul iki kız çocuğu doğurdu. İsmail, annesi, karısı ve çocukları daha sonra çöle geri döndüler.
19 Çölde kendilerine çadırlar kurdular ve orada yaşadılar; yolculuk edip ayda bir ve yılda bir dinlenmeye gittiler.
20 Tanrı, İbrahim'in anısına İsmail'e sürüler, büyükbaş hayvanlar ve çadırlar verdi; böylece İsmail'in hayvan sayısı arttı.

21 İsmail çöllerde ve çadırlarda yaşadı, uzun süre yolculuk edip dinlendi ve babasının yüzünü görmedi.
22 Bir süre sonra İbrahim karısı Sara'ya, "Oğlum İsmail'i görmeye gideceğim, çünkü onu görmek istiyorum; uzun zamandır onu görmedim" dedi.
23 İbrahim, oğlu İsmail'i aramak için develerinden birine binip çöle gitti; çünkü İsmail'in bütün mal varlığıyla birlikte çölde bir çadırda yaşadığını duymuştu.
24 İbrahim çöle gitti ve öğle vakti İsmail'in çadırına ulaştı. İsmail'i sordu ve İsmail'in karısını çocuklarıyla birlikte çadırda otururken buldu. Kocası İsmail ve annesi ise yanlarında değildi.
25 İbrahim, İsmail'in karısına, "İsmail nereye gitti?" diye sordu. Kadın, "Avlanmaya gitti" dedi. İbrahim hâlâ deveye binmişti, çünkü karısı Sara'ya deveden inmeyeceğine dair yemin etmişti.
26 İbrahim, İsmail'in karısına, "Kızım, bana biraz su ver de içeyim, çünkü yolculuktan çok yoruldum," dedi.
27 İsmail'in karısı İbrahim'e, "Ne suyumuz ne de ekmeğimiz var" dedi ve çadırda oturmaya devam etti; İbrahim'i fark etmedi ve ona kim olduğunu sormadı.
28 Fakat kadın çadırda çocuklarını dövüyor, onlara küfrediyor, kocası İsmail'e de küfrediyor ve onu azarlıyordu. İbrahim, İsmail'in karısının çocuklarına söylediği bu sözleri işitti ve çok öfkelenip hoşnutsuz oldu.
29 İbrahim kadını çadırdan yanına çağırdı; kadın geldi ve İbrahim'in karşısında durdu, çünkü İbrahim hâlâ deveye binmişti.
30 İbrahim, İsmail'in karısına şöyle dedi: "Kocan İsmail eve döndüğünde ona şu sözleri söyle:
31 Filistliler ülkesinden çok yaşlı bir adam seni aramak için buraya geldi; görünüşü ve sureti şöyleydi. Ona kim olduğunu sormadım ve sen burada olmadığın için bana şöyle dedi: Kocan İsmail döndüğünde ona bu adamın dediğini söyle: Eve döndüğünde buraya koyduğun çadırın bu çivisini sök ve yerine başka bir çivi koy.
32 İbrahim kadına verdiği talimatları bitirdi ve devesine binip evine doğru yola koyuldu.
33 Bundan sonra İsmail avdan annesiyle birlikte döndü ve çadıra geldi. Karısı ona şu sözleri söyledi:
34 Filistliler ülkesinden çok yaşlı bir adam seni aramaya geldi; görünüşü ve sureti şöyleydi: Ona kim olduğunu sormadım ve sen evde olmadığın için bana, “Kocan eve geldiğinde ona, yaşlı adamın dediği gibi, çadıra kurduğun çiviyi kaldır ve yerine başka bir çivi çak” dedi.
35 İsmail karısının sözlerini işitti ve onun babası olduğunu, karısının kendisine saygı göstermediğini anladı.
36 İsmail babasının karısına söylediği sözleri anladı ve babasının sözünü dinledi; o kadını terk etti ve kadın gitti.
37 İsmail daha sonra Kenan ülkesine gitti, başka bir kadınla evlendi ve onu, yaşadığı yerdeki çadırına getirdi.
38 Üç yılın sonunda İbrahim, "Oğlum İsmail'i tekrar görmeye gideceğim, çünkü onu uzun zamandır görmedim" dedi.
39 Ve devesine binip çöle gitti ve öğle vakti İsmail'in çadırına ulaştı.
40 İbrahim, İsmail'i sordu. Karısı çadırdan çıktı ve "Efendim, o burada değil; tarlalarda avlanmaya ve develeri otlatmaya gitti" dedi. Kadın İbrahim'e, "Efendim, çadıra girin ve biraz ekmek yiyin; çünkü yolculuktan yorgun düşmüş olmalısınız" dedi.
41 İbrahim ona, “Duraklamayacağım, çünkü yolculuğuma devam etmek için acelem var; bana biraz su ver, susadım” dedi. Kadın aceleyle çadıra koştu ve İbrahim'e su ve ekmek getirdi, bunları önüne koydu ve yemesi için ısrar etti. İbrahim yedi, içti ve yüreği rahatladı; oğlu İsmail'i kutsadı.
42 Yemeğini bitirdikten sonra Rabbe şükretti ve İsmail'in karısına, "İsmail eve geldiğinde ona şu sözleri söyle," dedi.
43 Filistliler ülkesinden çok yaşlı bir adam buraya geldi ve seni sordu; sen burada yoktun. Ona ekmek ve su getirdim, yedi içti ve yüreği rahatladı.
44 Ve bana şu sözleri söyledi: Kocan İsmail eve geldiğinde ona de ki: "Çadırının çivisi çok iyidir, onu çadırdan sökme."
45 İbrahim kadına emrini verdikten sonra Filistliler ülkesindeki evine doğru yola çıktı; İsmail çadırına vardığında karısı onu sevinç ve neşeyle karşılamaya çıktı.
46 Kadın ona şöyle dedi: “Filistliler ülkesinden yaşlı bir adam buraya geldi, görünüşü şöyleydi. Seni sordu, ama sen burada değildin. Ben de ona ekmek ve su getirdim. Yedi, içti ve yüreği rahatladı.”
47 Ve bana şu sözleri söyledi: "Kocan İsmail eve geldiğinde ona de ki: 'Sahip olduğun çadırın çivisi çok iyidir, onu çadırdan sökme.'"
48 İsmail onun babası olduğunu ve karısının kendisine saygı gösterdiğini biliyordu ve Rab İsmail'i kutsadı.

BÖLÜM 22

1 Bunun üzerine İsmail kalktı, karısını, çocuklarını, hayvanlarını ve kendisine ait her şeyi alıp oradan ayrıldı ve Filistliler ülkesindeki babasının yanına gitti.
2 İbrahim, oğlu İsmail'e, İsmail'in ilk karısıyla olan ilişkisini, onun yaptıklarına göre anlattı.
3 İsmail ve oğulları uzun süre İbrahim'le birlikte o ülkede yaşadılar; İbrahim de uzun süre Filistliler ülkesinde kaldı.
4 Ve günler çoğaldı ve yirmi altı yıla ulaştı. Bundan sonra İbrahim, hizmetkârlarıyla ve bütün malıyla birlikte Filistliler ülkesinden ayrılıp uzak bir yere gittiler ve Hebron yakınlarına geldiler ve orada kaldılar. İbrahim'in hizmetkârları su kuyuları kazdılar ve İbrahim ile bütün malı suyun kenarında oturdular. Filistliler kralı Abimelek'in hizmetkârları, İbrahim'in hizmetkârlarının ülkenin sınırlarında su kuyuları kazdıklarını duydular.
5 Gelip İbrahim'in hizmetkârlarıyla kavga ettiler ve kazdıkları büyük kuyuyu yağmaladılar.
6 Filistliler kralı Abimelek bu olayı duydu ve ordusunun komutanı Fikol ve yirmi adamıyla birlikte İbrahim'in yanına geldi. Abimelek, İbrahim'e hizmetkarları hakkında konuştu ve İbrahim, hizmetkarlarının kendisini soyduğu kuyu yüzünden Abimelek'i azarladı.
7 Abimelek İbrahim'e dedi ki: "Yeryüzünü yaratan RAB'bin adına yemin ederim ki, kullarımın senin kullarına yaptıkları bu kötülüğü bugüne kadar duymadım."
8 İbrahim yedi dişi kuzu alıp Abimelek'e verdi ve şöyle dedi: "Lütfen bunları elimden al; bu kuyuyu benim kazdığıma dair bir şahitlik olsun."
9 Abimelek, İbrahim'in kendisine verdiği yedi dişi kuzuyu aldı; çünkü İbrahim ona bol miktarda büyükbaş hayvan ve sürü de vermişti. Abimelek, kuyu hakkında İbrahim'e yemin etti; bu yüzden İbrahim o kuyuya Beerşeba adını

verdi, çünkü ikisi de orada o kuyu hakkında yemin etmişlerdi.
10 İkisi de Beerşeba'da bir antlaşma yaptılar ve Abimelek, ordusunun komutanı Fikol ve bütün adamlarıyla birlikte kalkıp Filistliler ülkesine döndüler. İbrahim ve ona ait olan herkes Beerşeba'da yaşadı ve o ülkede uzun süre kaldı.
11 İbrahim, Beerşeba'da büyük bir koruluk dikti ve ona dünyanın dört tarafına bakan dört kapı yaptırdı; ayrıca oraya bir bağ dikti. Böylece, İbrahim'e gelen bir yolcu, yolunda bulunan herhangi bir kapıdan girip orada kalsın, yesin, içsin, doysun ve sonra ayrılsın diye.
12 Çünkü İbrahim'in evi, gelip geçen insanlara her zaman açıktı; her gün İbrahim'in evinde yemek yiyip içerlerdi.
13 İbrahim'in evine aç gelen herkese İbrahim, yiyip içmesi ve doyması için ekmek verirdi; evine çıplak gelen kimseyi de dilediği gibi giydirir, ona gümüş ve altın verir, kendisini yeryüzünde yaratan Rab'bi tanıtırdı. İbrahim bunu hayatı boyunca yaptı.
14 İbrahim ve çocukları ve ona ait olan herkes Beerşeba'da yaşadılar ve çadırını Hebron'a kadar kurdu.
15 İbrahim'in kardeşi Nahor, babası ve bütün ailesi Haran'da yaşadılar; çünkü onlar İbrahim'le birlikte Kenan diyarına gelmediler.
16 Ve İbrahim'in karısı Sara'nın kız kardeşi Haran'ın kızı Milka'dan Nahor'a çocuklar doğdu.
17 Ve ona doğanların isimleri şunlardır: Uz, Buz, Kemuel, Kesed, Chazo, Pildash, Tidlaf ve Bethuel. Bunlar, İbrahim'in kardeşi Nahor'dan Milka'nın doğurduğu sekiz oğludur.
18 Nahor'un bir cariyesi vardı ve onun adı Reumah idi; o da Nahor'a Zebach, Gachash, Tachash ve Maacha adında dört oğul doğurdu.
19 Nahor'un kızlarının yanı sıra on iki oğlu oldu ve onların da Haran'da çocukları oldu.
20 Nahor'un ilk oğlu Uz'un çocukları Abi, Cheref, Gadin, Melus ve kız kardeşleri Deborah idi.
21 Buz'un oğulları ise Berachel, Naamath, Sheva ve Madonu idi.
22 Kemuel'in oğulları Aram ve Rechob idi.
23 Kesed'in oğulları Anamlech, Meshai, Benon ve Yifi; Chazo'nun oğulları ise Pildash, Mechi ve Opher idi.
24 Pildaş'ın oğulları ise Arud, Hamum, Mered ve Molok idi.
25 Tidlaf'ın oğulları ise Mushan, Cushan ve Mutzi idi.
26 Betuel'in oğulları ise Sekar, Laban ve kız kardeşleri Rebeka idi.
27 Bunlar, Haran'da doğan Nahor'un çocuklarının aileleridir; Kemuel'in oğlu Aram ve kardeşi Rechob Haran'dan ayrılıp Fırat Nehri kıyısındaki bir vadiye yerleştiler.
28 Ve orada bir şehir kurdular ve şehre Aram oğlu Pethor'un adını verdiler; bu isim bugüne kadar Aram Naherayim olarak kalmıştır.
29 Kesed oğulları da yerleşebilecekleri bir yer bulmak için oraya gittiler ve Şinar ülkesinin karşısında bir vadi buldular ve oraya yerleştiler.
30 Ve orada kendilerine bir şehir kurdular ve şehre babalarının adından esinlenerek Kesed adını verdiler; bu ülke, bugüne kadar Kasdim topraklarıdır ve Kasdimler o topraklarda yaşadılar, verimli oldular ve çokça çoğaldılar.
31 Nahor ve İbrahim'in babası Terah, yaşlılığında gidip başka bir kadınla evlendi; onun adı Pelilah'tı. Pelilah hamile kaldı ve ona bir oğul doğurdu; Terah oğluna Zoba adını verdi.
32 Terah, Zoba'yı doğurduktan sonra yirmi beş yıl daha yaşadı.
33 Ve Terah o yıl, yani İbrahim oğlu İshak'ın doğumundan otuz beşinci yılda öldü.
34 Terah'ın ömrü iki yüz beş yıl oldu ve Haran'da gömüldü.
35 Terah oğlu Zoba otuz yıl yaşadı ve Aram, Achlis ve Merik'i doğurdu.
36 Zoba oğlu Terah oğlu Aram'ın üç karısı vardı ve ondan on iki oğlu ve üç kızı oldu. Rab, Zoba oğlu Aram'a zenginlik, mal mülk, bol miktarda büyükbaş hayvan, sürü ve büyükbaş hayvan verdi ve adam çok çoğaldı.
37 Zoba oğlu Aram, kardeşi ve bütün ailesi Haran'dan yola çıktılar ve kendilerine yer bulabilecekleri bir yere gittiler; çünkü malları Haran'da kalamayacak kadar çoktu; Nahor oğullarıyla birlikte Haran'da kalamazlardı.
38 Zoba oğlu Aram kardeşleriyle birlikte gitti ve doğu ülkesine doğru uzakta bir vadi buldular ve oraya yerleştiler.
39 Ve orada bir şehir kurdular ve ona en büyük kardeşlerinin adından esinlenerek Aram adını verdiler; bu şehir bugün de Aram Zoba olarak bilinir.
40 O günlerde İbrahim'in oğlu İshak büyüyordu ve babası İbrahim ona Rabbin yolunu, O'nu tanımayı öğretti; Rab de onunla birlikteydi.
41 İshak otuz yedi yaşında iken, kardeşi İsmail de onunla birlikte çadırda dolaşıyordu.
42 İsmail, İshak'a övünerek şöyle dedi: "Rab babama bizi sünnet etmelerini söylediğinde ben on üç yaşındaydım ve Rabbin babama söylediği sözü yerine getirdim, canımı Rabbe verdim ve babama emrettiği sözünü çiğnemedim."
43 İshak, İsmail'e şöyle cevap verdi: "Rabbin sana emrettiği, bedeninden aldığın bu azıcık et parçasıyla neden bana övünüyorsun?"
44 Babam İbrahim'in Tanrısı Rab'bin hakkı için yemin ederim ki, eğer Rab babama, "Oğlun İshak'ı al ve bana kurban olarak getir" dese, ben tereddüt etmez, sevinçle kabul ederdim.
45 Rab, İshak'ın İsmail'e söylediği sözü işitti ve bu söz Rab'bin gözünde iyi göründü; bu konuda İbrahim'i denemeye karar verdi.
46 Ve o gün geldi; Tanrı'nın oğulları gelip Rabbin huzuruna çıktılar; Şeytan da Tanrı'nın oğullarıyla birlikte Rabbin huzuruna geldi.
47 Rab, Şeytan'a, "Nereden geliyorsun?" dedi. Şeytan da Rabbe, "Yeryüzünde dolaşıp durdum, orada bir aşağı bir yukarı yürüdüm." diye cevap verdi.
48 Rab, Şeytan'a, "Yeryüzündeki bütün çocuklar hakkında bana ne diyeceksin?" dedi. Şeytan da Rabbe, "Yeryüzündeki bütün çocukları gördüm; sana kulluk ediyorlar ve senden bir şey istediklerinde seni hatırlıyorlar." diye cevap verdi.
49 Sen onlara istediklerini verdiğin zaman, rahatlarına bakarlar, seni terk ederler ve seni bir daha hatırlamazlar.
50 Terah oğlu İbrahim'i gördün mü? Başlangıçta çocuğu yoktu. Sana hizmet etti, gittiği her yerde sana sunaklar kurdu, onlarda kurbanlar sundu ve adını yeryüzündeki bütün çocuklara sürekli duyurdu.

51 Oğlu İshak doğunca seni terk etti, bütün ülke halkı için büyük bir ziyafet verdi ve Rab'bi unuttu.
52 Çünkü bütün yaptıklarına rağmen sana hiçbir kurban sunmadı; ne yakmalık kurban, ne barış kurbanı, ne de oğlunun sütten kesildiği gün kestiği öküz, kuzu veya keçi kurbanı.
53 Oğlunun doğumundan bugüne, yani otuz yedi yıla kadar, senin önünde hiçbir sunak kurmadı, sana hiçbir kurban sunmadı; çünkü senin onun isteklerini yerine getirdiğini gördü ve bu yüzden seni terk etti.
54 Rab, Şeytan'a şöyle dedi: "Kulum İbrahim'i böyle mi düşündün? Çünkü yeryüzünde onun gibisi yok; benim gözümde kusursuz ve dürüst bir adam, Allah'tan korkan ve kötülükten sakınan biridir. Yemin ederim ki, ona 'Oğlun İshak'ı huzuruma getir' desem, onu benden esirgemez; hele ki ona sürüsünden veya hayvanlarından yakmalık kurban getirmesini söylesem, hiç esirgemez."
55 Şeytan da Rabbe şöyle cevap verdi: “Öyleyse İbrahim’e söylediğin gibi söyle, göreceksin ki bugün sana karşı gelip sözlerini bir kenara atmayacak mı?”

BÖLÜM 23

1 O sırada Rab İbrahim'e şöyle dedi: "İbrahim!" İbrahim de "İşte buradayım" dedi.
2 İsa ona şöyle dedi: “Şimdi oğlunu, tek oğlunu, sevdiğin İshak'ı al ve Moriah diyarına git. Orada sana gösterilecek dağlardan birinin üzerinde onu yakmalık kurban olarak sun. Çünkü orada bir bulut ve Rabbin görkemi göreceksin.”
3 İbrahim kendi kendine, “Oğlum İshak’ı annesi Sara’dan nasıl ayıracağım da onu Rabbin huzurunda yakmalık kurban olarak sunacağım?” diye düşündü.
4 İbrahim çadıra girdi, karısı Sara'nın önüne oturdu ve ona şu sözleri söyledi:
5 Oğlum İshak büyüdü ve bir süredir Tanrısına hizmet etmeyi öğrenmedi. Yarın gidip onu Şem'e ve oğlu Eber'e götüreceğim; orada Rabbin yollarını öğrenecek. Çünkü onlar ona hem Rabbin nasıl olduğunu, hem de Rabbin önünde sürekli dua ettiğinde dualarının kabul edileceğini öğretecekler. Böylece orada Tanrısı Rabbe nasıl hizmet edeceğini öğrenecek.
6 Sara dedi ki: "İyi söyledin, efendim, git ve dediğin gibi yap; fakat onu benden çok uzaklaştırma, orada da çok uzun süre kalmasına izin verme; çünkü ruhum onun ruhuna bağlıdır."
7 İbrahim Sara'ya dedi ki: "Kızım, Rabbimiz Tanrı'ya dua edelim ki, bize iyilik etsin."
8 Sara oğlu İshak'ı yanına aldı ve İshak bütün gece onunla kaldı. Sara onu öptü, kucakladı ve sabaha kadar ona öğütler verdi.
9 Ve ona dedi ki: "Ey oğlum, canım senden nasıl ayrılabilir?" Ve onu öptü, ona sarıldı ve İbrahim'e onun hakkında talimatlar verdi.
10 Sara İbrahim'e dedi ki: "Ey efendim, lütfen oğluna göz kulak ol, onu gözet; çünkü ondan başka oğlum ya da kızım yok."
11 Onu yalnız bırakmayın. Açsa ekmek verin, susamışsa su verin; onu yürüyerek yürütmeyin, güneşte oturmasına da izin vermeyin.
12 Onu yolda yalnız bırakma, ne de arzu ettiği şeyden onu zorla alıkoyma; sana ne derse onu yap.
13 Sara, İshak yüzünden bütün gece acı acı ağladı ve sabaha kadar ona talimatlar verdi.
14 Sabahleyin Sara, evde bulunan ve Abimelek'in kendisine verdiği çok güzel ve ince bir elbise seçti.
15 Ve o, oğlu İshak'ı bununla giydirdi, başına bir sarık taktı ve sarığın tepesine değerli bir taş yerleştirdi. Onlara yolculuk için yiyecek verdi ve yola çıktılar. İshak babası İbrahim ile birlikte gitti ve bazı hizmetkarları da onları uğurlamak için onlara eşlik etti.
16 Sara da onlarla birlikte çıktı ve onları uğurlamak için yolda onlara eşlik etti. Onlar da ona, “Çadıra geri dön,” dediler.
17 Sara, oğlu İshak'ın sözlerini duyunca hıçkıra hıçkıra ağladı; kocası İbrahim de onunla birlikte ağladı; oğulları da onlarla birlikte çok ağladı; onlarla birlikte gidenler de çok ağladılar.
18 Sara oğlu İshak'ı tuttu, onu kucakladı ve onunla birlikte ağlamaya devam etti. Sara, "Bugünden sonra seni bir daha görüp görmeyeceğimi kim bilir?" dedi.
19 İbrahim, Sara ve İshak hep birlikte ağladılar; yolda onlara eşlik edenlerin hepsi de onlarla birlikte ağladı. Sara daha sonra acı acı ağlayarak oğlundan yüz çevirdi ve bütün erkek ve kadın hizmetçileri de onunla birlikte çadıra döndüler.
20 İbrahim, Rabbin kendisine emrettiği gibi, oğlu İshak'ı kurban olarak sunmak üzere onunla birlikte gitti.
21 İbrahim yanına iki genç adamını, Hacer oğlu İsmail'i ve hizmetkârı Eliezer'i aldı. Onlarla birlikte yola koyuldular ve yolda yürürlerken gençler kendi aralarında şu sözleri söylediler:
22 İsmail, Eliyzer'e dedi ki: "Babam İbrahim, Rabbin emrettiği gibi, İshak'ı yakmalık kurban olarak sunmak üzere onunla birlikte gidiyor."
23 O geri döndüğünde, kendisinden sonra miras olarak bana bütün mal varlığını verecektir; çünkü ben onun ilk doğan çocuğuyum.
24 Eliyzer, İsmail'e şöyle cevap verdi: "Şüphesiz İbrahim seni annenle birlikte terk etti ve bütün mallarından hiçbir şey miras almayacağına yemin etti. Bütün mallarını, bütün hazinelerini kime verecek ki? Bana, evinde sadık olan, gece gündüz ona hizmet eden ve istediği her şeyi yapan kuluna verecek. Ölümünde bütün mallarını bana miras bırakacak."
25 İbrahim oğlu İshak ile yolda ilerlerken, Şeytan İbrahim'e yaşlı, alçakgönüllü ve pişman bir adam suretinde göründü ve İbrahim'e yaklaşıp, "Sen aklını mı kaçırdın yoksa vahşi misin ki, bugün biricik oğluna bunu yapmaya gidiyorsun?" dedi.
26 Çünkü Tanrı sana yaşlılığında, son günlerinde bir oğul verdi; sen ise bugün gidip onu, hiçbir şiddet suçu işlemediği için öldürecek misin? Biricik oğlunun canının yeryüzünden silinmesine mi sebep olacaksın?
27 Bunun Rab'den olamayacağını bilmiyor ve anlamıyor musun? Çünkü Rab, insana yeryüzünde, "Git, çocuğunu öldür" diyerek böyle bir kötülük yapamaz.
28 İbrahim bunu işitti ve bunun, kendisini Rabbin yolundan saptırmaya çalışan Şeytan'ın sözü olduğunu anladı. Fakat İbrahim Şeytan'ın sözlerine kulak vermedi ve onu azarlayarak uzaklaştırdı.
29 Şeytan geri döndü ve İshak'ın yanına geldi; İshak'a yakışıklı ve güzel bir genç adam suretinde göründü.

30 İsa İshak'a yaklaştı ve ona dedi ki: "Yaşlı, akılsız babanın seni bugün hiçbir sebep yokken kurban etmeye götürdüğünü bilmiyor musun?"
31 Bu nedenle, oğlum, onu dinleme ve ona kulak verme; çünkü o, akılsız bir ihtiyardır. Değerli ruhun ve güzel suretin yeryüzünden silinmesin.
32 İshak bunu işitti ve İbrahim'e dedi ki: "Babam, bu adamın söylediklerini duydun mu? Aynen böyle söyledi."
33 İbrahim oğlu İshak'a şöyle dedi: "Ona dikkat et, sözlerine kulak verme, ona önem verme; çünkü o şeytandır, bugün bizi Tanrı'nın buyruklarından uzaklaştırmaya çalışıyor."
34 İbrahim şeytanı azarlamaya devam etti ve şeytan onlardan uzaklaştı; onlara üstün gelemeyeceğini görünce kendini onlardan gizledi ve yolda onların önünden geçti; yolda büyük bir su akıntısına dönüştü ve İbrahim, İshak ve iki genç adamı oraya vardıklarında, kudretli sular gibi büyük ve güçlü bir akıntı gördüler.
35 Ve dereye girdiler, içinden geçtiler ve sular önce ayaklarına kadar geldi.
36 Dere boyunca daha derine indiler ve sular boylarına kadar yükseldi; suyun yüksekliğinden hepsi çok korktular. Dereyi geçerlerken İbrahim o yeri tanıdı ve orada daha önce su olmadığını anladı.
37 İbrahim oğlu İshak'a dedi ki: "Ben bu yeri biliyorum; orada ne dere vardı. Bütün bunları bize şeytan yapıyor, bizi bugün Tanrı'nın buyruklarından uzaklaştırmak istiyor."
38 İbrahim onu azarlayarak şöyle dedi: "Ey Şeytan, Rab seni azarlasın! Bizden uzaklaş, çünkü biz Tanrı'nın buyruklarına göre yürüyoruz."
39 Şeytan İbrahim'in sesinden çok korktu ve onlardan uzaklaştı; böylece o yer ilk başta olduğu gibi tekrar kuru toprak oldu.
40 İbrahim, İshak ile birlikte Tanrı'nın kendisine bildirdiği yere doğru gitti.
41 Üçüncü gün İbrahim gözlerini kaldırdı ve Tanrı'nın kendisine bildirdiği yeri uzaktan gördü.
42 Ve ona yerden göğe uzanan bir ateş sütunu göründü; dağın üzerinde bir ihtişam bulutu vardı ve bulutta Rabbin ihtişamı görüldü.
43 İbrahim İshak'a dedi ki: "Oğlum, uzaktan gördüğümüz şu dağda, benim gördüğüm şeyi sen de görüyor musun?"
44 İshak babasına şöyle dedi: "İşte, bir ateş sütunu ve bir bulut görüyorum; bulutun üzerinde Rabbin görkemi görünüyor."
45 İbrahim, oğlu İshak'ın Rabbin huzurunda yakmalık kurban olarak kabul edildiğini biliyordu.
46 İbrahim, Eliyzer'e ve oğlu İsmail'e dedi ki: "Uzaktaki dağda gördüğümüz şeyi siz de görüyor musunuz?"
47 Onlar da, "Yeryüzünün diğer dağlarından farklı bir şey görmüyoruz" diye cevap verdiler. İbrahim, Rabbin onları kabul etmeyeceğini biliyordu ve onlara, "Siz burada eşeğinizle kalın, ben ve oğlum İshak ise öte dağa gidip orada Rabbin önünde ibadet edeceğiz, sonra size döneceğiz" dedi.
48 Ve İbrahim'in emrettiği gibi Eliyzer ve İsmail o yerde kaldılar.
49 İbrahim yakmalık kurban için odun aldı, oğlu İshak'ın üzerine koydu; ateşi ve bıçağı da alıp ikisi birlikte o yere gittiler.
50 Onlar yolda giderken İshak babasına, "İşte burada ateş ve odun görüyorum, peki Rabbin huzurunda yakılacak kurban olacak kuzu nerede?" dedi.
51 İbrahim oğlu İshak'a şöyle cevap verdi: "Rab seni, oğlum, kuzu yerine kusursuz bir yakmalık kurban olarak seçti."
52 İshak babasına, "Rabbin sana söylediği her şeyi sevinç ve neşeyle yapacağım" dedi.
53 İbrahim oğlu İshak'a tekrar dedi ki: "Bu konuda aklından geçen, uygunsuz bir düşünce veya plan var mı? Lütfen bana söyle oğlum, benden gizleme."
54 İshak babası İbrahim'e şöyle cevap verdi: "Ey babam, Rab'bin ve senin canın adına yemin ederim ki, O'nun sana söylediği sözden ne sağa ne de sola sapmama sebep olacak hiçbir şey kalbimde yoktur."
55 Bu olay karşısında ne uzuvlarım ne de kaslarım kıpırdadı, kalbimde de bu konuda kötü bir düşünce ya da plan yok.
56 Ama ben bu konuda sevinçli ve mutluyum ve diyorum ki: Bugün beni kendi huzurunda yakmalık kurban olarak seçen RAB'be ne mutlu!
57 İbrahim, İshak'ın sözlerine çok sevindi ve birlikte Rabbin bahsettiği yere vardılar.
58 İbrahim o yerde sunak yapmak için yaklaştı; İbrahim ağlıyordu ve İshak taşları ve harcı alıp sunağı tamamlayana kadar çalıştı.
59 İbrahim odunları alıp, inşa ettiği sunağın üzerine düzenli bir şekilde yerleştirdi.
60 Oğlu İshak'ı alıp bağladı ve onu Rabbin huzurunda yakmalık kurban olarak kesmek üzere sunağın üzerindeki odunların üzerine koydu.
61 İshak babasına, "Beni sıkıca bağla ve sonra da sunağın üzerine koy ki, dönüp kıpırdamayayım ve bıçağın bedenime uyguladığı kuvvetten kurtulup yakılan kurbanı kirletmeyeyim" dedi. İbrahim de öyle yaptı.
62 İshak babasına şöyle dedi: "Ey babam, beni öldürüp kurban olarak yaktığın zaman, küllerimden geriye kalanları da yanına alıp annem Sara'ya götür ve ona de ki: 'Bu, İshak'ın güzel kokulu külüdür.' Ama eğer bir kuyunun yanında veya yüksek bir yerde oturuyorsa, ona bunu söyleme; yoksa canını benim ardımdan atıp ölebilir."
63 İbrahim, İshak'ın sözlerini işitti ve İshak bu sözleri söylediğinde sesini yükseltip ağladı; İbrahim'in gözyaşları oğlu İshak'ın üzerine döküldü ve İshak acı acı ağladı ve babasına dedi ki: "Ey babam, acele et ve Tanrımız RAB'bin sana emrettiği gibi bana itaat et."
64 İbrahim ve İshak, Rabbin kendilerine emrettiği bu şey karşısında sevinç duydular; fakat yürekleri sevinçle dolarken gözleri acı acı ağladı.
65 İbrahim oğlu İshak'ı bağladı ve onu odunların üzerine, sunağın üzerine koydu. İshak boynunu babasının önünde sunağa uzattı. İbrahim de elini uzatıp bıçağı aldı ve oğlunu Rabbin huzurunda yakmalık kurban olarak kesti.
66 O zaman merhamet melekleri Rabbin huzuruna gelip İshak hakkında ona şöyle dediler:
67 0 Ya Rab, sen gökte ve yerde yarattığın her şeyin üzerinde merhametli ve şefkatli bir Kralsın ve hepsini desteklersin; bu nedenle kulun İshak'ın yerine fidye ve kurtuluş ver ve bugün senin emirlerini yerine getiren İbrahim'e ve oğlu İshak'a acı ve şefkat göster.

68 Ey Rab, İbrahim oğlu İshak'ın, kulun olarak nasıl bir hayvan gibi kesime götürüldüğünü gördün mü? Ey Rab, onlara acı!
69 O zaman Rab İbrahim'e göründü ve gökten ona seslenerek şöyle dedi: "Çocuğa elini sürme, ona hiçbir şey yapma; çünkü biliyorum ki, bunu yaparak ve biricik oğlunu benden esirgemeyerek Tanrı'dan korkuyorsun."
70 İbrahim gözlerini kaldırdı ve baktı; bir koçun boynuzlarından çalılığa takıldığını gördü. Bu, Rab Tanrı'nın yeri ve göğü yarattığı gün yeryüzünde yarattığı koçtu.
71 Çünkü Rab, İshak'ın yerine yakılacak kurban olarak bu koçu o günden beri hazırlamıştı.
72 Bu koç İbrahim'e doğru ilerlerken, Şeytan onu yakaladı ve boynuzlarını çalılığa doladı ki İbrahim'e yaklaşamasın; böylece İbrahim oğlunu kesebilsin.
73 İbrahim, kendisine doğru yaklaşan koçu ve şeytanın onu engellemesini görünce, koçu getirip sunağın önüne koydu; oğlu İshak'ı bağlarından çözdü ve onun yerine koçu koydu. İbrahim koçu sunağın üzerinde kesti ve oğlu İshak'ın yerine kurban olarak sundu.
74 İbrahim, koçun kanından bir kısmını sunağın üzerine serpti ve şöyle dedi: "Bu, oğlumun yerine konmuştur; bugün Rabbin huzurunda oğlumun kanı gibi kabul edilsin!"
75 İbrahim o gün sunağın önünde yaptığı her şey için şöyle haykırır ve derdi: "Bu, oğlumun yerine yapılmıştır ve bugün Rab'bin huzurunda oğlumun yerine sayılacaktır." İbrahim sunağın önünde bütün ibadeti tamamladı ve ibadet Rab'bin huzurunda kabul edildi ve İshak'ın yaptığı gibi sayıldı; Rab o gün İbrahim'i ve soyunu kutsadı.
76 Şeytan Sara'nın yanına gitti ve ona çok alçakgönüllü ve uysal bir yaşlı adam suretinde göründü. İbrahim ise o sırada Rabbin huzurunda yakmalık kurbanı sunmakla meşguldü.
77 Ve ona dedi ki: "İbrahim'in bugün tek oğlu İshak'la yaptığı bütün işi bilmiyor musun? Bir sunak yaptı, onu öldürdü ve kurban olarak sunağa çıkardı. İshak babasının önünde ağladı, feryat etti; ama babası ona bakmadı, ona acımadı."
78 Şeytan bu sözleri tekrarladı ve ondan uzaklaştı. Sara şeytanın bütün sözlerini işitti ve onu, oğlunun yanında olan, gelip kendisine bunları anlatan yaşlı bir adam sandı.
79 Sara sesini yükseltip ağladı ve oğlunun acısıyla feryat etti; yere kapandı, başına toprak serpti ve dedi ki: "Ey oğlum, ey İshak, ey İshak, ey bugün senin yerine ben ölmüş olsaydım!" Ağlamaya devam etti ve dedi ki: "Senin için çok üzülüyorum, ey oğlum, ey İshak, ey bugün senin yerine ben ölmüş olsaydım!"
80 Kadın ağlamaya devam etti ve şöyle dedi: "Seni büyütüp yetiştirdiğim halde, şimdi senin için çok üzülüyorum; senin için duyduğum sevinç, yasa dönüştü. Seni doksan yaşında doğururken, sana hasret duydum, Tanrı'ya yalvardım ve ağladım. Şimdi ise bıçak ve ateşe kurban edildin."
81 Ama ben, oğlum, bunun Rabbin sözü olduğuna inanarak seninle teselli buluyorum; çünkü sen Tanrının emrini yerine getirdin. Çünkü her canlının ruhu elinde olan Tanrımızın sözünü kim çiğneyebilir?
82 Ey Rabbimiz Tanrı, sen adilsin; çünkü bütün işlerin iyi ve doğrudur. Senin buyurduğun sözünle ben de sevinç duyuyorum; gözlerim acı acı ağlarken kalbim sevinçle doludur.
83 Sara başını hizmetçilerinden birinin göğsüne koydu ve taş gibi hareketsiz kaldı.
84 Bunun üzerine kadın kalkıp Hebron'a kadar gidip soruşturma yaptı ve yolda karşılaştığı herkese sordu; ama hiç kimse ona oğluna ne olduğunu söyleyemedi.
85 Ve o, cariyeleri ve erkek hizmetçileriyle birlikte Kireat-arba'ya (Hebron) geldi ve oğlunu sordu. Orada kaldı ve İbrahim'in İshak'la birlikte nereye gittiğini bulmak için bazı hizmetçilerini gönderdi; Şem ve Eber'in evinde onu aramaya gittiler, ama bulamadılar; bütün ülkeyi aradılar, ama orada yoktu.
86 Ve işte, Şeytan yaşlı bir adam suretinde Sara'nın yanına geldi, önünde durdu ve ona dedi ki: "Sana yalan söyledim, çünkü İbrahim oğlunu öldürmedi ve oğlu ölmedi." Sara bu sözü işitince, oğluna duyduğu sevinç o kadar şiddetli oldu ki, canı sevinçten dışarı çıktı; öldü ve halkının yanına katıldı.
87 İbrahim hizmetini bitirince oğlu İshak ile birlikte gençlerinin yanına döndü; kalkıp birlikte Beerşeba'ya gittiler ve evlerine döndüler.
88 İbrahim Sara'yı aradı, ama bulamadı. Onun hakkında bilgi aldı ve ona şöyle dediler: "Sizin nereye gittiğinizi öğrenmek için Hebron'a kadar gitti."
89 İbrahim ve İshak, Hebron'a onun yanına gittiler ve onu ölü bulunca seslerini yükseltip hıçkıra hıçkıra ağladılar; İshak annesinin yüzüne kapanıp ağladı ve dedi ki: "Ey annem, ey annem, beni nasıl terk ettin, nereye gittin? Ey nasıl, nasıl beni terk ettin!"
90 İbrahim ve İshak, Sara'nın ölümü yüzünden çok ağladılar; bütün hizmetkârları da onlarla birlikte ağladılar ve onun için büyük ve ağır bir yas tuttular.

BÖLÜM 24

1 Sara'nın ömrü yüz yirmi yedi yıl oldu ve Sara öldü. İbrahim, karısı Sara'yı gömmek için bir mezar yeri aramak üzere onun ölümünden sonra kalktı ve gidip o ülkenin sakinleri olan Hit oğullarına şöyle dedi:
2 Ben sizin ülkenizde yabancı ve misafirim; bana ülkenizde bir mezarlık yeri verin ki, ölülerimi önümden gömeyim.
3 Ve Hitoğulları İbrahim'e dediler ki: "İşte bu topraklar önündedir; ölülerini bizim mezarlarımızdan dilediğine göm; kimse seni ölülerini gömmekten alıkoyamaz."
4 İbrahim onlara dedi ki: "Eğer bunu kabul ederseniz, gidin ve Zokar oğlu Efron'a yalvarın; tarlasının sonunda bulunan Makpelah mağarasını bana vermesini rica edin. Ben de onu, dilediği fiyata ondan satın alacağım."
5 Efron, Hit oğulları arasında oturuyordu. Onlar gidip onu çağırdılar. Efron İbrahim'in huzuruna geldi ve İbrahim'e, "İşte, kulun ne istersen onu yapacaktır" dedi. İbrahim ise, "Hayır, ama senin değerli olan mağarayı ve tarlayı satın alacağım. Böylece orası sonsuza dek mezarlık olarak bana ait olacaktır" dedi.
6 Efron cevap verip dedi ki: "İşte tarla ve mağara önündedir, ne dilersen ver." İbrahim ise dedi ki: "Onu ancak tam bedeliyle senden, şehrinin kapısından girenlerin ellerinden ve soyundan sonsuza dek satın alacağım."
7 Efron ve bütün kardeşleri bunu işittiler ve İbrahim, Efron'un ve bütün kardeşlerinin elinde dört yüz şekel

gümüş tarttı; İbrahim bu işlemi yazdı ve dört şahitle birlikte tasdik etti.
8 Şahitlerin isimleri şunlardır: Hititli Abişna oğlu Amigal, Hivli Aşunak oğlu Adikorom, Gomerli Akiram oğlu Abdon, Sidonlu Ebudiş oğlu Bakdil.
9 İbrahim, satın alma belgesini alıp hazinesine koydu ve İbrahim o belgeye şunları yazdı:
10 İbrahim'in Hititli Efron'dan, onun soyundan ve onun şehrinden çıkanlardan ve onların soyundan sonsuza dek satın aldığı mağara ve tarla, İbrahim'e, onun soyuna ve onun soyundan gelenlere sonsuza dek bir mezarlık yeri olarak kalacaktır; ve İbrahim buna bir mühür vurdu ve şahitlerle tasdik etti.
11 Ve o tarla, içindeki mağara ve bütün o yer, İbrahim'e ve ondan sonra gelen Hit oğullarından olan soyuna kesin olarak verildi; işte orası Kenan diyarındaki Hebron'da, Mamre'nin önündedir.
12 Bundan sonra İbrahim karısı Sara'yı oraya gömdü ve o yer ve bütün sınırları İbrahim'e ve soyuna mezarlık mülkü olarak kaldı.
13 İbrahim, Sara'yı kralların cenaze törenlerinde olduğu gibi büyük bir ihtişamla gömdü; Sara çok güzel ve zarif giysiler içinde gömüldü.
14 Cenaze alayının başında Şem, oğulları Eber ve Abimelek, Enar, Aşkol ve Mamre vardı; ülkenin bütün ileri gelenleri de cenaze alayını takip ettiler.
15 Sara'nın ömrü yüz yirmi yedi yıl oldu ve öldü. İbrahim büyük bir yas tuttu ve yedi gün boyunca yas ritüellerini yerine getirdi.
16 Ve ülkenin bütün halkı Sara yüzünden İbrahim'i ve oğlu İshak'ı teselli etti.
17 Yas günleri sona erdiğinde, İbrahim oğlu İshak'ı gönderdi ve İshak, Rabbin yollarını ve öğütlerini öğrenmek için Şem ve Eber'in evine gitti; İbrahim orada üç yıl kaldı.
18 O zaman İbrahim bütün hizmetkârlarıyla birlikte kalktı, gidip Beerşeba'daki evlerine döndüler ve İbrahim ile bütün hizmetkârları Beerşeba'da kaldılar.
19 Yılın başında Filistliler kralı Abimelek öldü; öldüğünde yüz doksan üç yaşındaydı. İbrahim halkıyla birlikte Filistliler ülkesine gitti, bütün ev halkını ve hizmetkârlarını teselli etti ve sonra geri dönüp evine gitti.
20 Abimelek'in ölümünden sonra Gerar halkı, oğlu Benmalik'i aldılar; o daha on iki yaşındaydı ve onu babasının yerine yatırdılar.
21 Ve babasının adından dolayı ona Abimelek adını verdiler; çünkü Gerar'da böyle yapılması adetti. Abimelek, babası Abimelek'in yerine tahta geçti ve onun tahtına oturdu.
22 Haran oğlu Lut da o günlerde, İshak'ın otuz dokuzuncu yılında öldü. Lut'un ömrü yüz kırk yıldı ve o da öldü.
23 Bunlar Lut'un kızlarından doğan çocuklarıdır; ilk doğan oğlunun adı Moab, ikincisinin adı ise Benami idi.
24 Lut'un iki oğlu gidip Kenan ülkesinden kendilerine eşler aldılar ve onlardan çocukları oldu. Moab oğulları Ed, Mayon, Tarsus ve Kanvil'di; bunlar, bugüne kadar Moab oğullarının babalarıdır.
25 Lut'un oğullarının bütün aileleri, buldukları her yere yerleştiler; çünkü verimli oldular ve çoğaldılar.
26 Ve gittikleri ülkede kendilerine şehirler kurdular ve kurdukları şehirlere kendi isimlerini verdiler.
27 İbrahim'in kardeşi Terah oğlu Nahor, o günlerde İshak'ın kırkıncı yaşında öldü. Nahor'un ömrü yüz yetmiş iki yıl oldu ve Haran'da gömüldü.
28 İbrahim kardeşinin öldüğünü duyunca çok üzüldü ve uzun günler boyunca kardeşinin yasını tuttu.
29 İbrahim, evine dair emirler vermek üzere baş hizmetkârı Eliyzer'i çağırdı; Eliyzer gelip onun önünde durdu.
30 İbrahim ona dedi ki: "Bak, ben yaşlandım, ölüm günümü bilmiyorum; çünkü ömrüm ilerledi. Şimdi kalk, git ve oğlum için bu yerden, bu ülkeden, aramızda yaşadığımız Kenanlı kızlardan birini eş olarak alma."
31 Ama sen benim ülkeme, doğduğum yere git ve oradan oğlum için bir eş bul. Beni babamın evinden alıp buraya getiren ve bana, 'Bu toprakları senin soyuna sonsuza dek miras olarak vereceğim' diyen, göklerin ve yerin Tanrısı RAB, senin önünde meleğini gönderecek ve yolunu kolaylaştıracak ki, oğlum için babamın evinden, ailemden bir eş bulabilesin.
32 Hizmetçi efendisi İbrahim'e şöyle cevap verdi: "Bak, senin doğduğun yere, babanın evine gidiyorum ve oradan oğlun için bir eş alacağım; fakat eğer kadın benimle bu diyara gelmek istemezse, oğlunu doğduğu yere geri mi götüreyim?"
33 İbrahim ona dedi ki: "Oğlumu buraya tekrar getirme sakın; çünkü önünde yürüdüğüm Rab, senin önünde meleğini gönderecek ve yolunu bereketlendirecektir."
34 Eliyzer, İbrahim'in kendisine emrettiği gibi yaptı ve bu konuda efendisi İbrahim'e yemin etti. Eliyzer kalkıp efendisinin on devesini ve efendisinin on hizmetkarını yanına alarak, İbrahim ve Nahor'un şehri Haran'a, İbrahim'in oğlu İshak'a eş getirmek üzere gittiler. Onlar yokken İbrahim, Şem ve Eber'in evine haber gönderdi ve oradan oğlu İshak'ı getirdiler.
35 İshak babasının evine, Beerşeba'ya döndü; Eliyzer ve adamları ise Haran'a geldiler. Şehirde, su kaynağının yanında durdular ve develerini suyun kenarına diz çöktürdüler; orada kaldılar.
36 İbrahim'in hizmetçisi Eliyzer dua ederek şöyle dedi: "Ey efendim İbrahim'in Tanrısı; lütfen bana bugün iyi şans gönder ve efendime lütuf göster ki, bugün efendimin oğluna ailesinden bir eş tayin et."
37 Rab, kulu İbrahim hatırına Eliezer'in sözünü dinledi ve Eliezer, İbrahim'in kardeşi Nahor'un karısı, Milka oğlu Betuel'in kızıyla karşılaştı ve onun evine geldi.
38 Eliezer onlara bütün dertlerini anlattı ve İbrahim'in hizmetkârı olduğunu söyledi; bunun üzerine çok sevindiler.
39 Ve hepsi bu olayı gerçekleştiren Rabbe şükrettiler ve İshak'a Betuel'in kızı Rebeka'yı eş olarak verdiler.
40 Genç kız çok güzel bir görünüşe sahipti, bakireydi ve o zamanlar Rebeka on yaşındaydı.
41 O gece Betuel, Laban ve çocukları bir ziyafet verdiler; Eliyzer ve adamları da gelip orada yiyip içtiler ve sevindiler.
42 Eliyzer sabahleyin kalktı, yanındaki adamlarla birlikte Betuel'in bütün ev halkına seslenerek, "Beni efendimin yanına göndereyim" dedi. Onlar da kalkıp Rebeka'yı ve dadısı Uz'un kızı Debora'yı gönderdiler, ona gümüş ve altın verdiler, erkek ve kadın hizmetçiler verdiler ve onu kutsadılar.

43 Ve Eliezer'i adamlarıyla birlikte gönderdiler; hizmetkârlar Rebeka'yı yanlarına aldılar ve Eliezer gidip efendisinin yanına, Kenan diyarına döndü.
44 İshak, Rebeka'yı aldı ve onunla evlendi; onu çadıra getirdi.
45 İshak, amcası Betuel'in kızı Rebeka'yı eş olarak aldığında kırk yaşındaydı.

BÖLÜM 25

1 O zaman İbrahim yaşlılığında yine bir eş aldı; bu eşin adı Kenan ülkesinden Ketura idi.
2 Ve ona Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, İşbak ve Şuah adında altı oğul doğurdu. Zimran'ın çocukları ise Abihen, Molich ve Narim idi.
3 Jokshan'ın oğulları Şeba ve Dedan, Medan'ın oğulları Amida, Yoab, Gochi, Elisha ve Notah, Midyan'ın oğulları ise Efah, Efer, Hanok, Abida ve Eldaah idi.
4 İşbak'ın oğulları ise Makiro, Beyodua ve Tator idi.
5 Şuah'ın oğulları Bildad, Mamdad, Munan ve Meban'dı; bunların hepsi, İbrani İbrahim'e doğurduğu Kenanlı kadın Ketura'nın çocuklarının aileleridir.
6 İbrahim bunların hepsini gönderdi, onlara hediyeler verdi ve onlar da oğlu İshak'ın yanından ayrılıp, buldukları herhangi bir yere yerleştiler.
7 Ve bunların hepsi doğudaki dağa gittiler ve kendilerine altı şehir kurdular; bu şehirlerde bugüne kadar ikamet etmektedirler.
8 Fakat Şeba ve Dedan oğulları, Yokşan oğulları, çocuklarıyla birlikte şehirlerinde kardeşleriyle birlikte yaşamadılar; yolculuk edip, bugüne kadar çeşitli ülkelerde ve ıssız yerlerde konakladılar.
9 İbrahim oğlu Midyanlılar, Kuş ülkesinin doğusuna gittiler ve orada doğu bölgesinde büyük bir vadi buldular. Orada kaldılar, bir şehir kurdular ve orada yaşadılar. Bu, bugüne kadar Midyan ülkesidir.
10 Midyan, onun inşa ettiği şehirde, kendisi, beş oğlu ve tüm mal varlığıyla birlikte yaşadı.
11 Midyan oğullarının şehirlerindeki adlarına göre isimleri şunlardır: Efah, Efer, Hanok, Abida ve Eldaah.
12 Efah'ın oğulları Methach, Meshar, Avi ve Tzanua; Efer'in oğulları Ephron, Zur, Alirun ve Medin; Hanok'un oğulları ise Reuel, Rekem, Azi, Alyoshub ve Alad idi.
13 Abida'nın oğulları Çur, Melud, Kerury, Molchi; Eldaah'ın oğulları ise Miker, Reba, Malchiyah ve Gabol idi. Bunlar, Midyanlıların ailelerine göre isimleridir. Daha sonra Midyan aileleri Midyan topraklarına yayıldılar.
14 İşte İbrahim'in cariyesi Hacer'in İbrahim'e doğurduğu oğlu İsmail'in soyu:
15 İsmail Mısır ülkesinden bir kadınla evlendi; onun adı Ribah'tı, yani Meribah.
16 Ribah, İsmail'e Nebayot, Kedar, Adbeel, Mibsam ve kız kardeşleri Bosmath'ı doğurdu.
17 İsmail karısı Ribah'ı terk etti ve Ribah ondan ayrılıp Mısır'a, babasının evine döndü ve orada yaşadı; çünkü Ribah, İsmail'in ve babası İbrahim'in gözünde çok kötü bir kadın olmuştu.
18 Bunun üzerine İsmail Kenan ülkesinden Malçut adında bir kadınla evlendi ve ondan Nişma, Dumah, Masa, Çardad, Tema, Yetur, Nafiş ve Kedma adında iki çocuğu oldu.
19 Bunlar İsmail'in oğullarıdır ve milletlerine göre on iki prenstirler; İsmail'in ailesi daha sonra dağıldı ve İsmail çocuklarını, edindiği bütün malları, ev halkının canlarını ve kendisine ait olan her şeyi alıp, kendilerine yer buldukları yere yerleşmek üzere gittiler.
20 Onlar da gidip Paran çölünün yakınlarında yerleştiler; meskenleri Havilah'tan Şur'a kadar, yani Asur'a doğru giderken Mısır'ın önündeydi.
21 İsmail ve oğulları o ülkede yaşadılar; çocukları oldu, çoğaldılar ve nesilleri bollaştı.
22 İsmail'in ilk oğlu Nebayot'un oğullarının adları şunlardır: Mend, Send, Mayon; Kedar'ın oğulları ise Alyon, Kezem, Chamad ve Eli idi.
23 Adbeel'in oğulları Chamad ve Jabin; Mibsam'ın oğulları ise Obadiah, Ebedmelech ve Yeush idi; bunlar İsmail'in karısı Ribah'ın çocuklarının aileleridir.
24 İsmail oğlu Mişma'nın oğulları Şamua, Zekaryon ve Obed; Dumah'ın oğulları ise Kezed, Eli, Makmad ve Amed idi.
25 Masa'nın oğulları Melon, Mula ve Ebidadon; Chadad'ın oğulları Azur, Minzar ve Ebedmelek; Tema'nın oğulları ise Seir, Sadon ve Yakol idi.
26 Yetur'un oğulları Merith, Yaish, Alyo ve Pachoth; Naphish'in oğulları Ebed-Tamed, Abiyasaph ve Mir; Kedma'nın oğulları ise Calip, Tachti ve Omir idi. Bunlar, ailelerine göre İsmail'in karısı Malchuth'un çocuklarıydı.
27 Bunların hepsi, nesillerine göre İsmail'in aileleridir ve o topraklarda, kendilerine şehirler kurmuşlardır ve bugüne kadar orada yaşamışlardır.
28 İbrahim'in oğlu İshak'ın karısı Betuel'in kızı Rebeka o günlerde kısırdı, çocuğu yoktu; İshak babasıyla Kenan diyarında yaşıyordu; Rab İshak'la birlikteydi; Nuh'un oğlu Şem'in oğlu Arpakşad da o günlerde, İshak'ın kırk sekizinci yılında öldü. Arpakşad'ın ömrü toplamda dört yüz otuz sekiz yıldı ve o da öldü.

BÖLÜM 26

1 İbrahim oğlu İshak'ın elli dokuzuncu yılında, karısı Rebeka o günlerde hâlâ kısırdı.
2 Rebeka İshak'a dedi ki: "Efendim, doğrusunu duydum ki, annen Sara çok uzun süre kısırdı. Baban İbrahim onun için dua etti ve ondan hamile kaldı."
3 Şimdi ayağa kalk, sen de Tanrı'ya dua et; O duanı işitecek ve merhametiyle bizi hatırlayacaktır.
4 İshak karısı Rebeka'ya şöyle cevap verdi: "İbrahim benim için Tanrı'ya yalvardı ki, soyunu çoğaltsın; şimdi bu kısırlık senden bize geçmelidir."
5 Rebeka ona dedi ki: "Sen de kalk ve dua et ki, Rab duanı işitsin ve bana çocuk versin." İshak karısının sözlerini dinledi ve karısıyla birlikte kalkıp Moriah diyarına gittiler; orada dua etmek ve Rabbe yönelmek için. Oraya vardıklarında İshak ayağa kalktı ve karısının kısırlığı yüzünden Rabbe dua etti.
6 İshak dedi ki: "Ey göklerin ve yerin Tanrısı Rab, iyiliğin ve merhametin yeryüzünü dolduran! Babamı babasının evinden ve doğduğu yerden alıp bu diyara getiren, ona 'Bu toprakları senin soyuna vereceğim' diyen, 'Soyunu göklerin yıldızları ve denizin kumları gibi çoğaltacağım' diye söz veren ve ona bildiren sen! Babama söylediğin sözlerin gerçekleşsin."

7 Çünkü sen Rabbimiz Tanrı'sın, gözlerimiz sana çevrilmiştir; bize insan soyu vermen için, söz verdiğin gibi, çünkü sen Rabbimiz Tanrı'sın ve gözlerimiz yalnızca sana çevrilmiştir.
8 Ve Rab, İbrahim oğlu İshak'ın duasını işitti; İshak'ın yalvarışından sonra karısı Rebeka gebe kaldı.
9 Ve bundan yedi ay kadar sonra çocuklar onun karnında birbirleriyle boğuşmaya başladılar ve bu durum onu çok üzdü, onlardan dolayı çok yoruldu ve o sırada ülkede bulunan bütün kadınlara, "Sizin de başınıza böyle bir şey geldi mi?" diye sordu. Onlar da ona, "Hayır" dediler.
10 Ve onlara dedi ki: "Yeryüzündeki bütün kadınlar arasında neden yalnızım bu konuda?" Ve bu yüzden RAB'be danışmak üzere Moriah ülkesine gitti; bu konuda onlardan bilgi almak ve kendisiyle ilgili bu meselede RAB'be yönelmelerini istemek için Şem ve oğlu Eber'in yanına gitti.
11 Ayrıca İbrahim'den başına gelen her şey hakkında Rabbe danışmasını ve O'ndan bilgi almasını istedi.
12 Ve hepsi bu mesele hakkında RAB'be danıştılar ve RAB'den ona şu haberi getirdiler: "Rahminde iki çocuk var; onlardan iki millet doğacak; bir millet diğerinden daha güçlü olacak ve büyük olan küçük olana hizmet edecek."
13 Doğum günleri tamamlandığında diz çöktü ve Rabbin kendisine söylediği gibi, karnında ikizler olduğunu gördü.
14 İlk doğan, tüylü bir elbise gibi baştan aşağı kırmızıydı ve ülkenin bütün halkı ona Esau adını verdi ve şöyle dediler: "Bu, ana rahminden itibaren eksiksiz doğmuştur."
15 Ondan sonra kardeşi geldi ve Esau'nun topuğundan tuttu; bu yüzden ona Yakup adını verdiler.
16 İbrahim'in oğlu İshak, onları doğurduğunda altmış yaşındaydı.
17 Oğlanlar on beş yaşına geldiler ve erkekler topluluğuna katıldılar. Esau hilekâr ve kurnaz bir adamdı, tarlada usta bir avcıydı; Yakup ise kusursuz ve bilge bir adamdı, çadırlarda yaşar, sürüleri otlatır, Rabbin öğütlerini ve annesiyle babasının emirlerini öğrenirdi.
18 İshak ve ev halkı, Tanrı'nın kendilerine emrettiği gibi, babaları İbrahim'in yanında Kenan diyarında yaşadılar.
19 İbrahim'in oğlu İsmail, çocuklarıyla ve bütün ailesiyle birlikte Havilah diyarına döndü ve orada yerleşti.
20 İbrahim'in cariyelerinin bütün oğulları doğu ülkesine gittiler; çünkü İbrahim onları oğlundan uzaklaştırmış, onlara hediyeler vermiş ve onlar da gitmişlerdi.
21 İbrahim, sahip olduğu her şeyi oğlu İshak'a verdi; ayrıca bütün hazinelerini de ona verdi.
22 Ve ona şöyle buyurdu: "Rabbin göklerde ve yerde Tanrı olduğunu, O'ndan başka Tanrı olmadığını bilmiyor musun?"
23 Beni babamın evinden ve doğduğum yerden alan, bana yeryüzündeki bütün zevkleri veren, beni kötülerin öğütlerinden kurtaran O'ydu; çünkü ben O'na güvendim.
24 Ve beni buraya getirdi ve beni Ur Kasdim'den kurtardı; ve bana dedi ki: "Bütün bu toprakları senin soyuna vereceğim; onlar, sana emrettiğim ve onlara da emredeceğim buyruklarımı, kanunlarımı ve hükümlerimi yerine getirdikleri zaman bu topraklara mirasçı olacaklardır."
25 Şimdi oğlum, sözüme kulak ver ve sana buyurduğum Rab Tanrının emirlerini tut; doğru yoldan ne sağa ne de sola sapma ki, sen ve senden sonra gelen çocukların sonsuza dek iyi olsunlar.
26 Rabbin harika işlerini ve bize gösterdiği iyiliği hatırla; bizi düşmanlarımızın elinden kurtardı ve Rabbimiz Tanrı onları bizim elimize düşürdü. Şimdi de sana buyurduğum her şeyi tut, Tanrının buyruklarından sapma ve O'ndan başka kimseye kulluk etme ki, senin ve senden sonra gelen soyunun iyiliği olsun.
27 Çocuklarına ve soyuna Rabbin öğütlerini ve buyruklarını öğret; onlara doğru yolu, yani yürüyecekleri yolu öğret ki, sonsuza dek iyi ve esen olsunlar.
28 İshak babasına şöyle cevap verdi: "Rabbimin emrettiği her şeyi yapacağım, Rabbim Tanrı'nın emirlerinden ayrılmayacağım, bana emrettiği her şeyi tutacağım." İbrahim oğlu İshak'ı ve diğer çocuklarını kutsadı; İbrahim Yakup'a Rabbin öğretilerini ve yollarını öğretti.
29 İbrahim, İshak'ın oğulları Yakup ve Esau'nun on beşinci yılında öldü. İbrahim'in ömrü yüz yetmiş beş yıldı. Yaşlı ve huzurlu bir halde, halkının yanına kaldırıldı. Oğulları İshak ve İsmail onu gömdüler.
30 Kenan halkı İbrahim'in öldüğünü duyunca, kralları, prensleri ve bütün adamlarıyla birlikte İbrahim'i gömmek için geldiler.
31 İbrahim'in ölümünü duyunca Haran ülkesinin bütün halkı, İbrahim'in soyundan gelen bütün aileler, bütün prensler, ileri gelenler ve İbrahim'in cariyelerinden olan oğulları geldiler; İbrahim'in iyiliğine karşılık verdiler, oğlu İshak'ı teselli ettiler ve İbrahim'i, Hititli Efron ve çocuklarından mezar yeri olarak satın aldığı mağaraya gömdüler.
32 Kenan'ın bütün halkı ve İbrahim'i tanıyan herkes, bir yıl boyunca İbrahim için ağladı; erkekler ve kadınlar onun için yas tuttular.
33 Bütün küçük çocuklar ve bütün ülke halkı İbrahim'in yüzünden ağladılar; çünkü İbrahim onlara karşı iyi davranmış, Tanrı'ya ve insanlara karşı dürüst olmuştu.
34 İbrahim gibi Tanrı'dan korkan bir adam çıkmadı; çünkü o gençliğinden beri Tanrı'sından korkmuş, Rabbe hizmet etmiş ve çocukluğundan ölümüne kadar hayatı boyunca O'nun yolundan gitmişti.
35 Rab onunla birlikteydi ve onu Nimrod'un ve halkının planlarından kurtardı; Elam'ın dört kralıyla savaşa girdiğinde onları yendi.
36 Ve bütün yeryüzü çocuklarını Tanrı'nın hizmetine getirdi, onlara Rabbin yollarını öğretti ve Rabbin kim olduğunu anlamalarını sağladı.
37 Ve bir koruluk oluşturdu, oraya bir bağ dikti ve çadırında, ülkeden geçenlere yiyecek ve içecek hazırlayarak, evinde doymalarını sağladı.
38 Ve Rab Tanrı, İbrahim yüzünden bütün yeryüzünü kurtardı.
39 İbrahim'in ölümünden sonra Tanrı oğlu İshak'ı ve çocuklarını kutsadı ve Rab, babası İbrahim'le olduğu gibi İshak'la da birlikte oldu; çünkü İshak, babası İbrahim'in kendisine emrettiği bütün buyrukları yerine getirdi; babasının kendisine emrettiği doğru yoldan sağa veya sola sapmadı.

BÖLÜM 27

1 İbrahim'in ölümünden sonra Esav sık sık avlanmaya giderdi.

2 Babil kralı Nimrod, yani Amraphel, sık sık güçlü adamlarıyla birlikte tarlada avlanmaya ve günün serinliğinde adamlarıyla birlikte dolaşmaya giderdi.
3 Nemrod ise bütün gün Esav'ı gözetliyordu; çünkü Nemrod'un kalbinde Esav'a karşı bütün gün bir kıskançlık oluşmuştu.
4 Bir gün Esau avlanmaya çıktı ve Nimrod'u iki adamıyla birlikte çölde yürürken buldu.
5 Bütün güçlü adamları ve halkı çölde onunla birlikteydi, fakat ondan uzaklaştılar ve avlanmak için farklı yönlere gittiler. Esau ise Nimrod'dan saklandı ve çölde onu pusuya düşürdü.
6 Nimrod ve yanındaki adamları onu tanımıyorlardı. Nimrod ve adamları, günün serinliğinde sık sık tarlada dolaşıyor ve adamlarının tarlada nerede avlandığını öğreniyorlardı.
7 Nimrod ve yanındaki iki adamı bulundukları yere geldiler; bunun üzerine Esau saklandığı yerden aniden fırladı, kılıcını çekti, aceleyle Nimrod'un yanına koştu ve onun başını kesti.
8 Ve Esav, Nimrod'un yanındaki iki adamla şiddetli bir mücadeleye girdi; onlar Esav'a seslendiler, Esav onlara döndü ve kılıcıyla onları öldürdü.
9 Nimrod'un, onu bırakıp çöle gitmiş olan bütün güçlü adamları, uzaktan gelen çığlığı duydular ve o iki adamın seslerini tanıdılar. Bunun sebebini öğrenmek için koştular ve krallarını ve yanındaki iki adamı çölde ölü olarak buldular.
10 Esau, Nimrod'un güçlü adamlarının uzaktan geldiğini görünce kaçtı ve böylece kurtuldu; Nimrod'un babasının ona miras bıraktığı ve Nimrod'un bütün ülkeye hükmetmesini sağlayan değerli giysilerini alıp evine koştu ve sakladı.
11 Esav o giysileri alıp Nimrod'un adamları yüzünden şehre kaçtı ve savaştan yorgun ve bitkin bir halde babasının evine geldi. Kardeşi Yakup'un yanına vardığında kederden ölmek üzereydi ve onun önüne oturdu.
12 Ve Esau kardeşi Yakup'a dedi ki: "İşte, ben bugün öleceğim, öyleyse miras hakkımı neden isteyeyim ki?" Yakup bu konuda Esau'ya karşı akıllıca davrandı ve Esau miras hakkını Yakup'a sattı; çünkü bu, Rab tarafından böyle gerçekleştirilmişti.
13 İbrahim'in, mezarlık yeri olarak kullanmak üzere Hit oğullarından satın aldığı, Makpelah tarlasındaki mağaradaki Esau'nun payını da Esau Yakup'a sattı ve Yakup da bütün bunları kardeşi Esau'dan bedel karşılığında satın aldı.
14 Yakup bunların hepsini bir kitaba yazdı, şahitler huzurunda tasdik etti ve kitabı mühürledi; kitap Yakup'un elinde kaldı.
15 Kuş oğlu Nimrod öldüğünde, adamları onu dehşet içinde kaldırıp şehrine götürdüler ve gömdüler. Nimrod iki yüz on beş yıl yaşadı ve öldü.
16 Nemrod'un o ülke halkı üzerinde hüküm sürdüğü günler yüz seksen beş yıl oldu; Nemrod, Esau'nun kılıcıyla utanç ve aşağılanma içinde öldü ve İbrahim'in soyu, rüyasında gördüğü gibi onun ölümüne sebep oldu.
17 Nimrod'un ölümünden sonra krallığı birçok bölüme ayrıldı ve Nimrod'un hüküm sürdüğü bütün bölgeler, Nimrod'un ölümünden sonra onları geri alan ülkenin krallarına iade edildi; Nimrod'un hanedanından olan bütün halk ise uzun bir süre ülkenin diğer krallarının kölesi oldu.

BÖLÜM 28

1 O günlerde, İbrahim'in ölümünden sonra, o yıl Rab ülkeye şiddetli bir kıtlık getirdi. Kenan ülkesinde kıtlık şiddetlenirken, İshak da babası İbrahim gibi kıtlık yüzünden Mısır'a gitmek üzere yola çıktı.
2 O gece Rab İshak'a göründü ve ona şöyle dedi: “Mısır'a inme, kalk, Filistliler kralı Abimelek'in yanına, Gerar'a git ve kıtlık sona erene kadar orada kal.”
3 İshak, Rabbin kendisine emrettiği gibi kalkıp Gerar'a gitti ve orada bir yıl kaldı.
4 İshak Gerar'a vardığında, halk karısı Rebeka'nın güzel bir kız olduğunu gördü ve İshak'a karısı hakkında sordular. İshak, "O benim kız kardeşimdir" dedi; çünkü halkın onu kız kardeşi yüzünden öldürmesinden korktuğu için karısı olduğunu söylemekten çekinmişti.
5 Abimelek'in prensleri gidip krala kadını övdüler, fakat kral onlara cevap vermedi, sözlerine de kulak asmadı.
6 Fakat kral, İshak'ın onu kız kardeşi olarak tanıttığını duyunca bu bilgiyi kendi içinde sakladı.
7 İshak ülkede üç ay kaldıktan sonra, Abimelek pencereden dışarı baktı ve İshak'ın karısı Rebeka ile eğlendiğini gördü; çünkü İshak krala ait dış evde oturuyordu, yani İshak'ın evi kralın evinin karşısındaydı.
8 Kral İshak'a dedi ki: "Karın için, 'O benim kız kardeşimdir' diyerek bize ne yaptın? Halkın ileri gelenlerinden biri onunla kolayca birlikte olabilirdi ve sen de o zaman bizi suç altına sokardın."
9 İshak Abimelek'e dedi ki: "Karım yüzünden ölmekten korktuğum için, 'O benim kız kardeşimdir' dedim."
10 Bunun üzerine Abimelek bütün prenslerine ve ileri gelenlerine emir verdi; onlar da İshak'ı ve karısı Rebeka'yı alıp kralın huzuruna getirdiler.
11 Kral, onları prens kıyafetleri giydirmelerini, şehrin sokaklarında dolaştırmalarını ve her yerde şöyle ilan etmelerini emretti: "Bu adam ve bu da karısıdır; bu adama veya karısına dokunan herkes ölecektir." İshak karısıyla birlikte kralın evine döndü; Rab İshak'la birlikteydi ve o büyümeye devam etti, hiçbir şeyden yoksun kalmadı.
12 Rab, İshak'ın Abimelek'in ve bütün tebaasının gözünde itibar kazanmasını sağladı ve Abimelek, İshak'a iyi davrandı; çünkü Abimelek, babası İbrahim ile aralarındaki yemini ve antlaşmayı hatırladı.
13 Abimelek İshak'a dedi ki: "İşte bütün yeryüzü önündedir; diyarına dönene kadar dilediğin yerde yaşa." Abimelek İshak'a tarlalar, bağlar ve Gerar topraklarının en iyi kısmını verdi; kıtlık günleri geçinceye kadar ekin eksin, biçsin ve toprağın ürünlerini yesin diye.
14 İshak o toprağa ekin ekti ve aynı yıl yüz kat ürün aldı; Rab de onu bereketlendirdi.
15 Adam zenginleşti, sürüler ve büyükbaş hayvanlar ile çok sayıda hizmetçiye sahip oldu.
16 Kıtlık günleri sona erdiğinde Rab İshak'a göründü ve ona, “Kalk, buradan ayrıl ve ülkene, Kenan diyarına dön” dedi. İshak kalktı ve Rabbin emrettiği gibi, kendisine ait olan her şeyle birlikte Kenan diyarındaki Hebron'a döndü.

17 Bundan sonra, Yakup ve Esau'nun yaşamlarının on sekizinci yılında, Arpakşad'da bulunan Şelah öldü; Şelah'ın ömrü dört yüz otuz üç yıldı ve öldü.
18 O zaman İshak, küçük oğlu Yakup'u Şem ve Eber'in evine gönderdi; Yakup orada Rabbin öğütlerini öğrendi ve Şem ve Eber'in evinde otuz iki yıl kaldı. Kardeşi Esau ise gitmek istemediği için gitmedi ve Kenan ülkesindeki babasının evinde kaldı.
19 Esau, avlayabildiği her şeyi eve getirmek için sürekli olarak tarlalarda avlanıyordu; Esau bunu bütün günler boyunca yaptı.
20 Esau ise hilekâr ve düzenbaz bir adamdı; insanların kalplerini avlayan ve onları kandıran biriydi. Esau savaş alanında cesur bir adamdı ve zamanla her zamanki gibi ava çıktı; Seir ovasına, yani Edom'a kadar geldi.
21 Ve o, Seir ülkesinde bir yıl dört ay boyunca tarlada avlanarak kaldı.
22 Ve Esav, Seir ülkesinde Kenanlı bir adamın kızını gördü; adı Yehudith idi, Epher oğlu Beeri'nin kızıydı ve Kenan oğlu Heth'in soyundandı.
23 Ve Esau onu kendine eş olarak aldı ve onunla evlendi; Esau onu aldığında kırk yaşındaydı ve onu babasının memleketi olan Hebron'a götürdü ve orada yerleşti.
24 O günlerde, İshak'ın hayatının yüz onuncu yılında, yani Yakup'un hayatının ellinci yılında, Nuh'un oğlu Şem öldü; Şem öldüğünde altı yüz yaşındaydı.
25 Şem öldüğünde Yakup babasının yanına, Kenan diyarındaki Hebron'a döndü.
26 Yakup'un hayatının elli altıncı yılında Haran'dan gelenler, Rebeka'ya Betuel oğlu kardeşi Laban hakkında haber verdiler.
27 Çünkü o günlerde Laban'ın karısı kısırdı ve hiç çocuğu olmamıştı; cariyelerinin hiçbiri de ondan çocuk doğurmamıştı.
28 Rab daha sonra Laban'ın karısı Adina'yı hatırladı ve Adina hamile kaldı ve ikiz kız çocukları doğurdu. Laban kızlarına, büyüğüne Lea, küçüğüne de Rahel adını verdi.
29 O kişiler gelip bunları Rebeka'ya anlattılar ve Rebeka, Rabbin kardeşini ziyaret etmesinden ve onun çocuk sahibi olmasından dolayı çok sevindi.

BÖLÜM 29

1 İbrahim oğlu İshak yaşlandı, ömrü ilerledi ve gözleri yaşlılıktan ağırlaştı; görme yetisi azaldı, artık göremiyordu.
2 O sırada İshak oğlu Esau'yu çağırdı ve şöyle dedi: "Lütfen silahlarını, ok torbanı ve yayını al, kalk tarlaya git, bana biraz av eti getir, lezzetli bir yemek yap ve bana getir ki, yaşlanıp saçlarım ağardığı için ölmeden önce seni kutsayayım."
3 Ve Esau öyle yaptı; silahını aldı ve her zamanki gibi babasının emrettiği gibi ona getirmek üzere avlanmak için tarlaya çıktı; böylece babası onu kutsasın.
4 Rebeka, İshak'ın Esau'ya söylediği bütün sözleri işitti ve hemen oğlu Yakup'u çağırdı ve ona dedi ki: "Baban kardeşin Esau'ya böyle söyledi, ben de böyle işittim. Şimdi acele et ve sana söyleyeceklerimi yerine getir."
5 Lütfen kalk ve git, sürüye git ve bana iki güzel keçi yavrusu getir; ben de baban için lezzetli et hazırlayacağım. Baban, kardeşin avdan dönmeden önce o lezzetli eti yesin diye getir; böylece baban seni kutsasın.
6 Yakup aceleyle annesinin emrettiği gibi yaptı, lezzetli yemeği hazırladı ve Esau avdan dönmeden önce babasının önüne getirdi.
7 İshak Yakup'a, "Sen kimsin, oğlum?" dedi. Yakup da, "Ben senin ilk doğan oğlun Esau'yum. Bana emrettiğin her şeyi yaptım. Şimdi lütfen kalk ve avladığım etten ye ki, bana söylediğin gibi beni kutsasın," dedi.
8 İshak kalktı, yedi içti ve yüreği rahatladı. Yakup'u kutsadı ve Yakup babasının yanından ayrıldı. İshak Yakup'u kutsayıp o ayrıldıktan hemen sonra, Esau avdan tarladan geldi. O da lezzetli bir yemek hazırlayıp babasına getirdi, o da yesin ve onu kutsasın.
9 İshak, Esau'ya dedi ki: "Sen gelmeden önce bana av eti getirip kutsadığım o kimdi?" Esau, bunu kardeşi Yakup'un yaptığını biliyordu ve Yakup'un kendisine böyle davranmasından dolayı Esau'nun öfkesi kabardı.
10 Esav dedi ki: "Ona Yakup denmesi doğru değil mi? Çünkü o beni iki kez yerime geçti, miras hakkımı aldı, şimdi de kutsamamı aldı." Esav çok ağladı. İshak, oğlu Esav'ın ağlamasını duyunca, Esav'a dedi ki: "Ne yapayım oğlum, kardeşin kurnazlıkla gelip kutsamanı aldı." Esav, babasının kendisine verdiği kutsama yüzünden kardeşi Yakup'tan nefret etti ve ona karşı öfkesi çok kabardı.
11 Yakup, kardeşi Esau'dan çok korktu ve kalkıp Şem oğlu Eber'in evine kaçtı ve kardeşi yüzünden orada saklandı. Yakup, Kenan diyarından Hebron'dan ayrıldığında altmış üç yaşındaydı ve kardeşi Esau yüzünden Eber'in evinde on dört yıl saklandı ve orada Rabbin yollarını ve emirlerini öğrenmeye devam etti.
12 Esau, Yakup'un kaçıp kurtulduğunu ve Yakup'un kurnazca bereketi elde ettiğini görünce çok üzüldü; babasına ve annesine de kızdı. O da kalkıp karısını aldı ve babasıyla annesinin yanından ayrılıp Seir ülkesine gitti ve orada yaşadı. Orada, Hititli Elon'un kızı olan, Heth kızlarından Bosmat adında bir kadın gördü ve onu ilk karısının yanı sıra eş olarak aldı. Esau, ona Ada adını verdi ve bereketin o zaman kendisinden geçtiğini söyledi.
13 Esau, altı ay boyunca Seir ülkesinde kaldı, babasını ve annesini görmedi. Sonra karılarını alıp kalktı ve Kenan ülkesine döndü. Esau, iki karısını da Hebron'daki babasının evine yerleştirdi.
14 Esau'nun karıları ise yaptıklarıyla İshak ve Rebeka'yı kızdırdılar ve kışkırttılar; çünkü onlar Rabbin yolunda yürümediler, babalarının kendilerine öğrettiği gibi tahtadan ve taştan putlara taptılar ve babalarından daha kötü oldular.
15 Onlar da kalplerinin kötü arzularına göre hareket ettiler; Baalimlere kurban kestiler ve buhur yaktılar. İshak ve Rebeka onlardan bıktılar.
16 Rebeka dedi ki: "Heth kızlarından bıktım usandım; Yakup Heth kızlarından, yani bu ülkenin kızlarından birini eş olarak alırsa, hayatımın bana ne faydası olur ki?"
17 O günlerde Esau'nun karısı Ade hamile kaldı ve ona bir oğul doğurdu. Esau, doğan oğluna Elifaz adını verdi. Esav, oğul doğduğunda altmış beş yaşındaydı.
18 İbrahim oğlu İsmail o günlerde, Yakup'un hayatının altmış dördüncü yılında öldü. İsmail'in ömrü yüz otuz yedi yıldı ve öldü.
19 İshak, İsmail'in öldüğünü duyunca onun için yas tuttu ve günlerce onun için ağıt yaktı.
20 Yakup, Eber'in evinde on dört yıl kaldıktan sonra babasını ve annesini görmek istedi ve Hebron'daki

babasının ve annesinin evine geldi. O günlerde Esau, Yakup'un kendisinden kutsamayı almasıyla yaptığı hatayı unutmuştu.
21 Esau, Yakup'un babasının ve annesinin yanına geldiğini görünce, Yakup'un kendisine yaptıklarını hatırladı ve ona karşı çok öfkelendi; onu öldürmeye kalkıştı.
22 İbrahim oğlu İshak yaşlanmış ve ömrünün sonuna yaklaşmıştı. Esau, "Babamın ölüm vakti yaklaşıyor; öldüğü zaman kardeşim Yakup'u öldüreceğim" dedi.
23 Bu durum Rebeka'ya bildirildi ve o da aceleyle gidip oğlu Yakup'u çağırdı ve ona şöyle dedi: "Kalk, git ve Haran'a, kardeşim Laban'ın yanına kaç. Orada bir süre kal, kardeşinin öfkesi dininceye kadar. Sonra geri döneceksin."
24 İshak Yakup'u çağırdı ve ona dedi ki: "Kenan kızlarından birini eş olarak alma; çünkü babamız İbrahim, Rabbin kendisine buyurduğu sözüne göre bize şöyle buyurmuştu: 'Bu toprakları senin soyuna vereceğim; eğer çocukların benimle yaptığım antlaşmaya uyarlarsa, ben de sana söylediğim sözü yerine getireceğim ve onları terk etmeyeceğim.'"
25 Şimdi oğlum, sözüme kulak ver, sana emredeceğim her şeye uy ve Kenan kızlarından birini eş olarak almaktan sakın; kalk, annenin babası Betuel'in evine, Haran'a git ve oradan annenin erkek kardeşi Laban'ın kızlarından birini kendine eş olarak al.
26 Bu nedenle, gideceğin ülkede Rab Tanrını ve bütün yollarını unutmamaya, oradaki insanlara katılmamaya, boş şeylere kapılmamaya ve Rab Tanrını terk etmemeye dikkat et.
27 Fakat o ülkeye vardığında orada RAB'be kulluk et; sana buyurduğum ve öğrendiğin yoldan sağa ya da sola sapma.
28 Yüce Tanrı sana yeryüzündeki insanların gözünde lütuf versin ki, orada dilediğin gibi, Rabbin yolunda iyi ve dürüst bir kadınla evlenebilesin.
29 Tanrı sana ve soyuna baban İbrahim'in bereketini versin, seni verimli kılsın, çoğaltsın ve gittiğin ülkede kalabalık bir halk olasın. Tanrı seni, babanın yurduna, çocuklarınla, büyük zenginliklerle, sevinç ve mutluluk içinde geri döndürsün.
30 İshak, Yakup'a emirlerini verip onu kutsadıktan sonra ona birçok hediye, gümüş ve altın verdi ve onu gönderdi. Yakup da babasını ve annesini dinledi, onları öptü, kalkıp Padan-aram'a gitti. Yakup, Kenan diyarından, Beerşeba'dan ayrıldığında yetmiş yedi yaşındaydı.
31 Yakup Haran'a gitmek üzere yola çıktığında, Esau oğlu Elifaz'ı çağırdı ve ona gizlice şöyle dedi: "Hemen acele et, kılıcını eline al, Yakup'u takip et, yolda önünden geç, onu pusuya düşür ve dağlardan birinde kılıcınla öldür, bütün malını al ve geri dön."
32 Esau'nun oğlu Elifaz ise babasının öğrettiği gibi güçlü ve yay kullanmada ustaydı; ayrıca avcılıkta da başarılı ve cesur bir adamdı.
33 Elifaz babasının kendisine emrettiği gibi yaptı. O zamanlar on üç yaşında olan Elifaz kalktı, annesinin on erkek kardeşini de yanına alarak Yakup'un peşine düştü.
34 Ve Yakup'u yakından izledi ve Kenan ülkesinin sınırında, Şekem şehrinin karşısında onu pusuya düşürdü.
35 Yakup, Elifaz ve adamlarının kendisini kovaladığını gördü ve ne olduğunu anlamak için gittiği yerde durdu; çünkü bu durumu bilmiyordu. Elifaz kılıcını çekti ve adamlarıyla birlikte Yakup'a doğru ilerlemeye başladı. Yakup onlara, "Buraya gelmenizin sebebi nedir? Kılıçlarınızla kovalamanızın anlamı nedir?" dedi.
36 Elifaz Yakup'a yaklaştı ve Yakup ona şöyle dedi: "Babam bana böyle emretti, bu yüzden babamın bana verdiği emirlerden sapmayacağım." Yakup, Esau'nun Elifaz'a zor kullanma emri verdiğini görünce, Elifaz'a ve adamlarına yalvararak şöyle dedi:
37 İşte, babamın ve annemin bana verdiği her şeye sahipsin; bunları alıp benden uzaklaşırsan, beni öldürme; bu senin için bir doğruluk sayılsın.
38 Rab, Yakup'un Esau oğlu Elifaz ve adamlarının gözünde lütuf bulmasını sağladı; onlar Yakup'un sözünü dinlediler ve onu öldürmediler. Elifaz ve adamları, Yakup'a ait olan her şeyi, Beerşeba'dan getirdiği gümüş ve altınla birlikte aldılar; ona hiçbir şey bırakmadılar.
39 Elifaz ve adamları ondan ayrılıp Beerşeba'daki Esau'nun yanına döndüler ve Yakup'la ilgili başlarına gelen her şeyi ona anlattılar ve Yakup'tan aldıkları her şeyi ona verdiler.
40 Esau, oğlu Elifaz'a ve yanındaki adamlarına, Yakup'u öldürmedikleri için çok kızmıştı.
41 Onlar da Esau'ya şöyle cevap verdiler: "Yakup bu konuda bizi kendisini öldürmemeye yalvardığı için ona acıdık ve ona ait olan her şeyi alıp sana getirdik." Esau da Elifaz'ın Yakup'tan aldığı bütün gümüş ve altını alıp evinde sakladı.
42 O zaman Esav, İshak'ın Yakup'u kutsadığını ve ona, "Kenan kızlarından birini eş olarak almayacaksın" diye buyurduğunu, Kenan kızlarının İshak ve Rebeka'nın gözünde kötü olduğunu görünce,
43 Sonra amcası İsmail'in evine gitti ve önceki karılarının yanı sıra İsmail'in kızı, Nebayot'un kız kardeşi Machlath'ı da eş olarak aldı.

BÖLÜM 30

1 Yakup yoluna devam ederek Haran'a gitti ve Moriah dağına kadar geldi. Orada, Luz şehrinin yakınlarında bütün gece kaldı. O gece Rab Yakup'a göründü ve ona şöyle dedi: "Ben, İbrahim'in ve baban İshak'ın Tanrısı Rab'bim. Üzerinde yattığın bu toprakları sana ve soyuna vereceğim."
2 Ve işte ben seninleyim ve nereye gidersen git seni koruyacağım; soyunu gökteki yıldızlar gibi çoğaltacağım ve bütün düşmanlarını önünde yere sereceğim; sana savaş açtıkları zaman sana üstün gelemeyecekler ve seni bu diyara sevinçle, çocuklarla ve büyük zenginliklerle geri getireceğim.
3 Yakup uykusundan uyandı ve gördüğü bu görümden dolayı çok sevindi; o yere de Beytel adını verdi.
4 Yakup o yerden sevinçle kalktı; yürürken ayakları sevinçten hafifledi ve oradan doğudaki ülkelerine gitti, Haran'a döndü ve çoban kuyusunun yanına oturdu.
5 Orada Haran'dan sürülerini otlatmaya giden bazı adamlar buldu. Yakup onlara sordu ve onlar da, "Biz Haran'dan geliyoruz," dediler.
6 İsa onlara, "Nahor oğlu Laban'ı tanıyor musunuz?" dedi. Onlar da, "Onu tanıyoruz. İşte kızı Rahel de babasının sürüsünü otlatmaya geliyor" dediler.
7 O daha onlarla konuşurken, Laban'ın kızı Rahel, babasının koyunlarını otlatmaya geldi; çünkü o bir çobandı.
8 Yakup, annesinin erkek kardeşi Laban'ın kızı Rahel'i görünce koşup onu öptü ve yüksek sesle ağladı.

9 Yakup, Rahel'e babasının kız kardeşi Rebeka'nın oğlu olduğunu söyledi. Rahel koşarak babasına anlattı. Yakup ise Laban'ın evine götüreceği hiçbir şeyi olmadığı için ağlamaya devam etti.
10 Laban, kız kardeşinin oğlu Yakup'un geldiğini duyunca koşup onu öptü, kucakladı, eve götürdü, ona ekmek verdi ve Yakup yedi.
11 Yakup, Laban'a kardeşi Esau'nun ve oğlu Elifaz'ın yolda kendisine yaptıklarını anlattı.
12 Yakup bir ay boyunca Laban'ın evinde kaldı, Laban'ın evinde yedi içti. Sonra Laban Yakup'a, "Bana ne kadar ücret ödeyeceksin? Çünkü nasıl olur da bana karşılıksız hizmet edersin?" dedi.
13 Laban'ın oğulları yoktu, sadece kızları vardı ve diğer karıları ve cariyeleri o günlerde kısırdı; Laban'ın karısı Adinah'tan doğan kızlarının isimleri şunlardı: büyük kızın adı Lea, küçük kızın adı ise Rahel idi; Lea'nın gözleri masumdu, Rahel ise güzel ve alımlıydı ve Yakup onu severdi.
14 Yakup Laban'a, "Küçük kızın Rahel için sana yedi yıl hizmet edeceğim" dedi. Laban da bunu kabul etti ve Yakup kızı Rahel için Laban'a yedi yıl hizmet etti.
15 Yakup'un Haran'da yaşadığı ikinci yılda, yani Yakup'un yetmiş dokuzuncu yılında, Şem'in oğlu Eber öldü; öldüğünde dört yüz altmış dört yaşındaydı.
16 Yakup, Eber'in öldüğünü duyunca çok üzüldü ve uzun günler boyunca onun için yas tuttu.
17 Yakup'un Haran'da yaşadığı üçüncü yılda, Esau'nun karısı İsmail'in kızı Bosmat, ona bir oğul doğurdu ve Esau ona Reuel adını verdi.
18 Yakup'un Laban'ın evinde kaldığı dördüncü yılda, Rab Laban'ı ziyaret etti ve Yakup'tan dolayı onu hatırladı; Laban'a oğullar doğdu; ilk oğlu Beor, ikincisi Alib, üçüncüsü ise Koraş oldu.
19 Rab Laban'a zenginlik ve şeref verdi, oğullar ve kızlar verdi; Laban Yakup sayesinde çok zenginleşti.
20 O günlerde Yakup, Laban'a evde ve tarlada her türlü işte hizmet ediyordu ve Rabbin bereketi Laban'a ait olan her şeyde, evde ve tarlada bulunuyordu.
21 Beşinci yılda, Esau'nun karısı Beeri'nin kızı Yehudith, Kenan ülkesinde öldü; onun oğlu yoktu, sadece kızları vardı.
22 Esau'dan doğurduğu kızlarının adları şunlardı: Büyük kızın adı Marzith, küçük kızın adı ise Puith idi.
23 Yehudith öldüğünde, Esau kalkıp her zamanki gibi avlanmak için Seir'e gitti ve Esau uzun süre Seir ülkesinde yaşadı.
24 Altıncı yılda Esau, diğer eşlerinin yanı sıra, Hivli Zebeon'un kızı Ahlibame'yi de eş olarak aldı ve onu Kenan diyarına götürdü.
25 Ahlibame hamile kaldı ve Esau'ya Yeşus, Yaalan ve Korah adında üç oğul doğurdu.
26 O günlerde Kenan ülkesinde, Esau'nun çobanları ile Kenan halkının çobanları arasında bir kavga çıktı; çünkü Esau'nun sığırları ve malları o kadar çoktu ki, babasının evinde Kenan ülkesinde kalması mümkün değildi ve Kenan ülkesi de onun sığırlarının çokluğu yüzünden onu kaldıramıyordu.
27 Esau, Kenan halkıyla olan anlaşmazlığının arttığını görünce, kalkıp karılarını, oğullarını, kızlarını ve kendisine ait olan her şeyi, sahip olduğu hayvanları ve Kenan ülkesinde edindiği bütün mallarını yanına alarak Seir ülkesine gitti. Esau ve kendisine ait olan her şey Seir ülkesinde yaşadı.
28 Fakat Esau zaman zaman Kenan diyarındaki babasını ve annesini ziyarete giderdi. Esau, Horitlerle evlendi ve kızlarını Horitli Seir'in oğullarına verdi.
29 Ve büyük kızı Merzit'i karısının kardeşi Zebeon'un oğlu Ana'ya verdi; Puith'i ise Horitli Bilhan'ın oğlu Azar'a verdi. Esau ve çocukları dağda yaşadılar, çoğaldılar ve nesilleri yeşerdi.

BÖLÜM 31

1 Yedinci yılda Yakup'un Laban'a olan hizmeti sona erdi ve Yakup Laban'a, "Bana karımı ver, çünkü hizmet günlerim doldu" dedi. Laban da öyle yaptı ve Yakup ile Laban o yerin bütün halkını topladılar ve bir ziyafet verdiler.
2 Akşamleyin Laban eve geldi; ondan sonra Yakup da bayram kalabalığıyla birlikte oraya geldi ve Laban evdeki bütün ışıkları söndürdü.
3 Yakup Laban'a, "Bize bunu neden yapıyorsun?" dedi. Laban da, "Bu topraklarda böyle davranmak adetimizdir," diye cevap verdi.
4 Sonra Laban kızı Lea'yı alıp Yakup'un yanına getirdi. Yakup onun Lea olduğunu bilmiyordu.
5 Laban, kızı Lea'ya cariyesi Zilpah'ı cariye olarak verdi.
6 Ziyafette bulunanların hepsi Laban'ın Yakup'a yaptıklarını biliyordu, fakat bunu Yakup'a söylemediler.
7 O gece bütün komşular Yakup'un evine geldiler, yediler içtiler, sevindiler ve Lea'nın önünde tef çalıp dans ettiler; Yakup'un önünde de "Helea, Helea" diye karşılık verdiler.
8 Yakup onların sözlerini işitti, fakat anlamını anlamadı; ancak bunun bu ülkede adetleri olabileceğini düşündü.
9 Komşular bu sözleri geceleyin Yakup'un önünde söylediler ve Laban o gece evdeki bütün ışıkları söndürdü.
10 Sabahleyin, gün ağarınca Yakup karısına döndü ve baktı; kucağında yatan Lea'ydı. Yakup, "İşte şimdi komşuların dün gece ne dediklerini anladım. Lea, demişler, ben bilmiyordum," dedi.
11 Yakup Laban'ı çağırdı ve ona dedi ki: "Bana yaptığın bu nedir? Ben sana Rahel için hizmet ettim, neden beni aldattın ve bana Lea'yı verdin?"
12 Laban Yakup'a şöyle cevap verdi: "Bizim yerimizde küçüğü büyüğünden önce vermek adet değildir. Eğer kız kardeşini de almak istiyorsan, onu da yanına al; çünkü bana yedi yıl daha hizmet edeceksin."
13 Yakup da öyle yaptı ve Rahel'i kendine eş olarak aldı. Laban'a yedi yıl daha hizmet etti. Yakup Rahel'in yanına geldi ve Lea'dan daha çok Rahel'i sevdi. Laban da ona cariyesi Bilha'yı verdi.
14 Rab, Lea'nın nefret edildiğini görünce, onun rahmine bereket verdi ve Lea hamile kaldı ve o günlerde Yakup'a dört oğul doğurdu.
15 Onların isimleri şunlardı: Ruben, Şimeon, Levi ve Yahuda. Ondan sonra kadın çocuk doğurmayı bıraktı.
16 O zamanlar Rahel kısırdı ve çocuğu yoktu. Rahel, kız kardeşi Lea'yı kıskanıyordu ve Lea'nın Yakup'a çocuk doğuramadığını görünce cariyesi Bilha'yı yanına aldı ve Bilha Yakup'a Dan ve Naftali adında iki oğul doğurdu.

17 Lea artık çocuk doğuramadığını görünce cariyesi Zilpa'yı da yanına alıp Yakup'a eş olarak verdi. Yakup da Zilpa'yı istedi ve Zilpa Yakup'tan Gad ve Aşer adında iki oğul doğurdu.
18 Lea o günlerde tekrar hamile kaldı ve Yakup'tan iki oğul ve bir kız çocuğu doğurdu. Bunların isimleri İssakar, Zebulon ve kız kardeşleri Dinah'tır.
19 O günlerde Rahel hâlâ kısırdı ve Rahel o sırada Rabbe dua etti ve şöyle dedi: "Ey Rab Tanrım, beni hatırla ve bana merhamet et, yalvarıyorum sana; çünkü kocam beni terk edecek, çünkü ona hiç çocuk doğurmadım."
20 Ey Rabbim, yakarışımı işit, çektiğim sıkıntıyı gör ve bana cariyeler gibi çocuklar ver ki, artık bu ayıbı taşımayayım.
21 Tanrı onun duasını işitti ve rahmini açtı; Rahel gebe kaldı ve bir oğul doğurdu. Rahel, "RAB benim ayıbımı kaldırdı" dedi ve ona Yusuf adını verdi. "RAB bana bir oğul daha versin" dedi. Yakup, onu doğurduğunda doksan bir yaşındaydı.
22 O sırada Yakup'un annesi Rebeka, dadısı Uz'un kızı Debora'yı ve İshak'ın iki hizmetkarını Yakup'a gönderdi.
23 Haran'da Yakup'un yanına geldiler ve ona dediler ki: "Rebeka bizi sana gönderdi, babanın evine, Kenan diyarına döneceksin." Yakup annesinin sözünü dinledi.
24 O zaman Yakup'un Rahel için Laban'a hizmet ettiği diğer yedi yıl da tamamlanmıştı ve Haran'da on dört yıl kaldıktan sonra Yakup Laban'a şöyle dedi: "Bana karılarımı ver ve beni gönder ki, memleketime gideyim; çünkü annem Kenan diyarından bana haber gönderdi, babamın evine dönmemi istedi."
25 Laban ona dedi ki: "Hayır, rica ederim; eğer senin gözünde lütuf bulmuşsam beni bırakma; bana ücretini belirle, onu vereyim ve benimle kal."
26 Yakup ona dedi ki: "Bugün bütün sürünü dolaşıp, benekli, lekeli ve kahverengi olan bütün kuzuları ayıklayacağım; eğer bunu benim için yaparsan, geri dönüp sürünü otlatacağım ve onları eskisi gibi koruyacağım."
27 Laban da öyle yaptı ve Yakup'un söylediği bütün hayvanları sürüsünden ayırıp ona verdi.
28 Yakup, Laban'ın sürüsünden aldığı bütün hayvanları oğullarının eline verdi ve Laban'ın sürüsünün geri kalanını kendisi otlattı.
29 İshak'ın Yakup'a gönderdiği hizmetkârlar, Yakup'un kendileriyle birlikte Kenan diyarına, babasının yanına dönmek istemediğini görünce, ondan ayrılıp kendi yurtlarına, Kenan diyarına geri döndüler.
30 Debora ise Haran'da Yakup'la birlikte kaldı ve İshak'ın hizmetkarlarıyla birlikte Kenan diyarına dönmedi; Debora, Haran'da Yakup'un eşleri ve çocuklarıyla birlikte yaşadı.
31 Yakup, Laban'ın yanında altı yıl daha hizmet etti ve koyunlar doğurunca, Laban'la anlaştığı gibi, benekli ve lekeli olanları ayırdı. Yakup, Laban'ın yanında altı yıl böyle devam etti ve adam çok çoğaldı; büyükbaş hayvanları, cariyeleri, erkek hizmetçileri, develeri ve eşekleri oldu.
32 Yakup'un iki yüz sürü sığırı vardı; sığırları iri, güzel görünüşlü ve çok verimliydi. Bütün insanoğullarının aileleri Yakup'un sığırlarından edinmek istiyordu, çünkü sığırlar son derece bereketliydi.
33 Ve birçok insanoğlu Yakup'un sürüsünden hayvan almak için geldi; Yakup onlara bir erkek hizmetçi, bir kadın hizmetçi, bir eşek veya bir deve karşılığında bir koyun verdi; Yakup'un onlardan dilediği her şeyi verdiler.
34 Yakup, insan oğullarıyla yaptığı bu alışverişler sayesinde zenginlik, şeref ve mal mülk elde etti; Laban oğulları ise bu şerefi kıskandılar.
35 Zamanla Laban'ın oğullarının şu sözlerini işitti: "Yakup babamızın bütün mallarını aldı, babamızın mallarından ise bu şan şöhreti elde etti."
36 Yakup, Laban'ın ve oğullarının yüzlerine baktı ve o günlerdeki gibi kendisine karşı aynı şekilde davranmadıklarını gördü.
37 Altı yılın sonunda Rab Yakup'a göründü ve ona şöyle dedi: "Kalk, bu diyardan çık, doğduğun diyara dön; ben seninle birlikte olacağım."
38 O zaman Yakup kalktı, çocuklarını, karılarını ve bütün mallarını develere bindirdi ve babası İshak'ın yanına, Kenan diyarına gitmek üzere yola çıktı.
39 Laban, Yakup'un kendisinden ayrıldığını bilmiyordu; çünkü Laban o gün koyun kırkıyordu.
40 Rahel babasının heykellerini çaldı, onları alıp bindiği deveye sakladı ve yoluna devam etti.
41. İşte putların yapılış şekli şöyledir: İlk doğan bir adamı kesip saçlarını yolarlar, başına tuz serperler ve yağla meshederler. Sonra küçük bir bakır veya altın levha alıp üzerine ismini yazarlar, levhayı dilinin altına koyarlar. Levha dilinin altında olan adamı alıp eve koyarlar, önüne mumlar yakıp önünde secde ederler.
42 Onlar ona secde ettikleri zaman, içinde yazılı olan ismin gücüyle, ondan istedikleri her konuda onlara cevap verir.
43 Kimileri de onları insan suretinde, altından ve gümüşten yaparlar ve bildikleri zamanlarda onlara giderler; bu suretler yıldızların etkisine girer ve onlara geleceği anlatırlar. Rahel'in babasından çaldığı heykeller de bu şekilde yapılmıştı.
44 Rahel, Laban'ın Yakup'un nereye gittiğini bu heykeller aracılığıyla öğrenmemesi için, babasının bu heykellerini çaldı.
45 Laban eve geldi ve Yakup ile ev halkını sordu, ama Yakup'u bulamadı. Laban, Yakup'un nereye gittiğini öğrenmek için putlarına baktı, onları da bulamadı. Başka putlara gitti ve onlara sordu; putlar da Yakup'un babasının yanına, Kenan diyarına kaçtığını söylediler.
46 Bunun üzerine Laban kalktı, kardeşlerini ve bütün hizmetkârlarını yanına aldı, Yakup'un peşine düştü ve onu Gilead Dağı'nda yakaladı.
47 Laban Yakup'a dedi ki: "Beni kandırıp, kızlarımı ve onların çocuklarını kılıçla esir alınmış gibi yanımda götürmek de ne demek?"
48 Ve sen onların öpülmelerine ve sevinçle uğurlanmalarına izin vermedin, tanrılarımı çaldın ve gittin.
49 Yakup Laban'a şöyle cevap verdi: "Kızlarımı zorla benden almandan korktum; şimdi ise hangi tanrıyı bulursan onun yanında ölecek."
50 Laban putları aradı ve Yakup'un bütün çadırlarını ve eşyalarını inceledi, fakat onları bulamadı.
51 Laban Yakup'a dedi ki: "Biz seninle bir antlaşma yapacağız ve bu antlaşma aramızda şahitlik olsun; eğer kızlarıma zulüm edersen veya kızlarımdan başka kadınlarla evlenirsen, bu konuda Allah aramızda şahitlik etsin."

52 Onlar da taşlar alıp bir yığın yaptılar. Laban, "Bu yığın, benimle senin aranda şahittir" dedi ve bu yığına Gilead adını verdi.
53 Yakup ve Laban dağda kurban sundular, orada yığın halinde yediler ve bütün gece dağda kaldılar. Laban sabah erkenden kalktı, kızlarıyla birlikte ağladı, onları öptü ve yerine döndü.
54 Ve aceleyle on yedi yaşında olan oğlu Beor'u, Uz oğlu Nahor oğlu Abihorof ile birlikte gönderdi; yanlarında on adam vardı.
55 Onlar da aceleyle yola koyuldular ve Yakup'un önünden geçerek başka bir yoldan Seir ülkesine vardılar.
56 Ve Esau'nun yanına gelip ona dediler ki: "Kardeşin ve akraban, annenin kardeşi Betuel oğlu Laban şöyle diyor:
57 Kardeşin Yakup'un bana yaptıklarını duydun mu? İlk önce bana çıplak ve yalınayak geldi, ben de onu karşılamaya gittim, evime şerefle getirdim, onu yücelttim ve ona iki kızımı ve iki cariyemi eş olarak verdim.
58 Tanrı da benim yüzümden onu bereketlendirdi; çoğaldı, oğulları, kızları ve cariyeleri oldu.
59 Ayrıca çok sayıda koyun ve sığırı, develeri ve eşekleri, bol miktarda gümüşü ve altını vardı; servetinin arttığını görünce, ben koyunlarımı kırkmaya giderken beni bırakıp gizlice kaçtı.
60 Karılarını ve çocuklarını develere bindirdi; bütün hayvanlarını ve ülkemde edindiği mallarını alıp gitti; yüzünü yukarı kaldırarak babası İshak'ın yanına, Kenan diyarına gitmek üzere yola koyuldu.
61 Kızlarımı ve torunlarımı öpmeme izin vermedi; kızlarımı kılıçla esir aldı ve tanrılarımı da çalıp kaçtı.
62 Şimdi onu ve ona ait olan herkesi Yabuk deresi kıyısındaki dağa bıraktım; hiçbir eksiği yok.
63 Eğer onun yanına gitmek istiyorsan, git; orada onu bulacaksın ve gönlün istediğini ona yapabilirsin. Laban'ın elçileri de gelip Esau'ya bütün bunları anlattılar.
64 Esau, Laban'ın elçilerinin bütün sözlerini işitti ve Yakup'a karşı öfkesi çok kabardı; nefretini hatırladı ve öfkesi içinde alevlendi.
65 Ve Esau aceleyle çocuklarını, hizmetkarlarını ve ev halkının canlarını, yani altmış adamı yanına aldı ve gidip Horitli Seir'in bütün oğullarını ve halkını, yani üç yüz kırk adamı topladı ve kılıçlarını çekmiş dört yüz adamın hepsini yanına alarak Yakup'u öldürmek için yanına gitti.
66 Esau bu sayıyı birkaç parçaya böldü ve altmış adamını, oğulları ve hizmetkarlarını ve ev halkının canını bir araya getirerek en büyük oğlu Elifaz'ın himayesine verdi.
67 Geriye kalan başları ise Horitli Seir'in altı oğlunun bakımına verdi ve her birini kendi neslinin ve çocuklarının başına getirdi.
68 Bütün ordu olduğu gibi gitti ve Esau da aralarında Yakup'a doğru ilerledi ve onları hızla yönlendirdi.
69 Laban'ın habercileri Esau'dan ayrılıp Kenan diyarına gittiler ve Yakup ile Esau'nun annesi Rebeka'nın evine vardılar.
70 Onlar da ona şöyle dediler: “İşte oğlun Esau, Yakup’un geldiğini duyunca dört yüz adamla kardeşi Yakup’a karşı savaşa gitti; onu öldürmek ve bütün malını almak için gitti.”
71 Rebeka aceleyle İshak'ın hizmetkarlarından yetmiş iki adamı Yakup'u yolda karşılamaları için gönderdi; çünkü şöyle dedi: "Belki Esau yolda Yakup'la karşılaştığında ona savaş açar."
72 Bu haberciler Yakup'u karşılamak üzere yola koyuldular ve Yakup'la derenin karşı tarafındaki dere yolunda karşılaştılar. Yakup onları görünce, "Bu kamp Tanrı tarafından bana verilmiştir" dedi ve o yere Machnayim adını verdi.
73 Yakup babasının bütün halkını tanıdı, onları öptü, kucakladı ve onlarla birlikte yürüdü. Yakup onlara babası ve annesi hakkında sorular sordu; onlar da, "İyiler," dediler.
74 Bu haberciler Yakup'a şöyle dediler: "Annen Rebeka bizi sana gönderdi ve şöyle dedi: 'Oğlum, kardeşin Esau'nun, Horlu Seir oğulları ile birlikte yolda sana karşı çıktığını duydum.'"
75 Bu nedenle, oğlum, sesimi dinle ve aklınla ne yapacağına karar ver; o sana geldiğinde ona yalvar, aceleci konuşma ve sahip olduklarından ve Allah'ın sana lütfettiklerinden ona bir hediye ver.
76 Ve o, senin işlerin hakkında sana sorduğunda, ondan hiçbir şey gizleme; belki sana olan öfkesinden vazgeçer ve böylece hem kendi canını hem de sana ait olan herkesi kurtarırsın; çünkü ona saygı göstermek senin görevindir, zira o senin büyük kardeşindir.
77 Yakup, habercilerin kendisine ilettiği annesinin sözlerini işitince, sesini yükseltip hıçkıra hıçkıra ağladı ve annesinin kendisine emrettiği her şeyi yaptı.

BÖLÜM 32

1 O zaman Yakup, kardeşi Esau'ya Seir ülkesine doğru haberciler gönderdi ve ona yalvaran sözler söyledi.
2 Ve onlara şöyle buyurdu: “Efendim Esau'ya şöyle söyleyin: Kulunuz Yakup şöyle diyor: Efendim, babamın bana verdiği kutsamanın bana yararlı olduğunu sanmasın.”
3 Çünkü yirmi yıldır Laban'ın yanındayım ve o beni aldattı, ücretimi on kez değiştirdi; bunların hepsi efendime daha önce anlatılmıştı.
4 Ben de onun evinde çok çalışarak ona hizmet ettim; Tanrı sonradan çektiğim sıkıntıları, emeğimi ve ellerimin işini gördü ve beni kendi gözünde lütuf ve iyilik bulmaya vesile etti.
5 Ve ben de Tanrı'nın büyük merhameti ve iyiliği sayesinde öküzler, eşekler ve diğer büyükbaş hayvanlar ile erkek ve kadın hizmetçiler edindim.
6 Şimdi ise memleketime, babamın ve annemin yanına, Kenan diyarına dönüyorum. Efendimin gözünde itibar kazanmak ve kendi başıma zenginlik elde ettiğimi ya da babamın bana bahşettiği bereketin bana fayda sağladığını düşünmemesi için, bütün bunları ona bildirmem için elçiler gönderdim.
7 Ve o haberciler Esau'ya gittiler ve onu Edom ülkesinin sınırlarında, Yakup'a doğru giderken buldular; Horitli Seir oğullarından dört yüz adam da kılıçlarını çekmiş halde orada duruyordu.
8 Yakup'un elçileri de Yakup'un Esau hakkında kendilerine söylediği bütün sözleri Esau'ya ilettiler.
9 Esau onlara kibir ve küçümsemeyle cevap verdi ve şöyle dedi: “Şüphesiz ben işittim ve bana doğru anlatıldı ki, Yakup Laban’a ne yaptıysa yaptı. Laban onu evinde yüceltti, kızlarını ona eş olarak verdi ve Yakup ondan oğullar ve kızlar doğurdu, Laban’ın evinde kendi sayesinde servet ve zenginliği artırdı.”

10 Servetinin bol ve zengin olduğunu görünce, Laban'ın evinden mal varlığıyla birlikte kaçtı ve Laban'ın kızlarını da babalarının gözünden uzaklaştırarak, onlara haber vermeden kılıçla esir edilmiş gibi götürdü.
11 Yakup, bunu sadece Laban'a değil, bana da yaptı ve beni iki kez yerime geçirdi. Ben sessiz mi kalacağım?
12 Bu nedenle bugün ordumla birlikte O'nu karşılamaya geldim ve O'na gönlümün istediği gibi davranacağım.
13 Elçiler geri döndüler ve Yakup'a gelip ona dediler ki: "Kardeşin Esau'ya gittik ve ona bütün sözlerini anlattık; o da bize şöyle cevap verdi: İşte o, seni karşılamaya dört yüz adamla geliyor."
14 Şimdi ne yapacağını bil ve gör; ondan kurtulmak için Tanrı'ya dua et.
15 Kardeşinin Yakup'un elçilerine söylediği sözleri işitince Yakup çok korktu ve sıkıntıya düştü.
16 Yakup, Tanrısı RAB'be dua etti ve şöyle dedi: "Ey atalarım İbrahim ve İshak'ın Tanrısı RAB! Babamın evinden ayrıldığım zaman bana şöyle demiştin:
17 Ben, baban İbrahim'in ve İshak'ın Tanrısı RAB'bim. Bu toprakları ve senden sonra gelen soyunu sana veriyorum. Soyunu gökteki yıldızlar gibi çoğaltacağım; sen göğün dört tarafına yayılacaksın ve senin ve soyun aracılığıyla yeryüzündeki bütün aileler kutsanacak.
18 Sen de sözünü tuttun ve bana zenginlik, çocuklar ve büyükbaş hayvanlar verdin; gönlümün en büyük arzusu olan her şeyi kuluna verdin; senden istediğim her şeyi bana verdin, böylece hiçbir şeyim eksik kalmadı.
19 Sen de daha sonra bana, “Anne babana ve doğduğun yere dön, ben yine de sana iyilik yapacağım” dedin.
20 Ve şimdi ben geldim ve sen beni Laban'dan kurtardın, ama şimdi Esau'nun eline düşeceğim ve o beni, çocuklarımın anneleriyle birlikte öldürecek.
21 Bu nedenle, ey Tanrım, yalvarırım, beni kardeşim Esau'nun elinden de kurtar; çünkü ondan çok korkuyorum.
22 Eğer bende doğruluk yoksa, bunu İbrahim ve babam İshak hatırına yapın.
23 Çünkü biliyorum ki, bu zenginliği iyilik ve merhamet sayesinde elde ettim; bu yüzden senden bugün beni iyiliğinle kurtarmanı ve dualarıma cevap vermeni rica ediyorum.
24 Yakup Rabbe dua etmeyi bıraktı ve yanındaki halkı, sürüleri ve büyükbaş hayvanlarıyla birlikte iki ordugaha ayırdı. Ordugaha İbrahim'in hizmetkârı Eliyzer'in oğlu Damesik'e, çocuklarıyla birlikte bir ordugaha verdi; diğer yarısını da Eliyzer'in oğlu kardeşi Elianus'a, çocuklarıyla birlikte bir ordugaha verdi.
25 Ve onlara şöyle buyurdu: “Tarlalarınızdan uzakta durun, birbirinize çok yaklaşmayın. Eğer Esau bir ordugaha gelir ve onu öldürürse, uzakta olan diğer ordugaha dokunulmaz.”
26 Yakup o gece orada kaldı ve bütün gece boyunca hizmetkârlarına ordu ve çocukları hakkında talimatlar verdi.
27 O gün Rab Yakup'un duasını işitti ve Yakup'u kardeşi Esau'nun elinden kurtardı.
28 Rab gökteki meleklerden üçünü gönderdi; onlar Esau'nun önünden gidip ona geldiler.
29 Ve bu melekler, Esau'ya ve halkına, her türlü savaş aletiyle donatılmış atlara binmiş iki bin adam şeklinde göründüler; Esau'nun ve bütün adamlarının gözü önünde dört orduya ayrılmış ve her ordunun dört komutanı vardı.
30 Bir ordu ilerledi ve Esau'nun dört yüz adamıyla kardeşi Yakup'a doğru geldiğini gördüler. Bu ordu Esau'ya ve adamlarına doğru koştu ve onları korkuttu. Esau korkudan atından düştü ve bütün adamları o anda ondan ayrıldılar, çünkü çok korkmuşlardı.
31 Esau'dan kaçtıkları sırada bütün ordugâh arkalarından bağırdı ve bütün savaşçılar şöyle karşılık verdi:
32 "Şüphesiz biz, Tanrı'nın kulu olan Yakup'un kullarıyız. Öyleyse kim bize karşı durabilir?" dedi Esau onlara. "Ey efendim ve kardeşim Yakup, sizin efendinizdir; onu yirmi yıldır görmedim, bugün onu görmeye geldim, bana böyle mi davranıyorsunuz?"
33 Melekler ona şöyle cevap verdiler: “Rabbin hakkı için yemin ederim ki, bahsettiğin Yakup senin kardeşin olmasaydı, senden ve halkından tek bir kişiyi bile sağ bırakmazdık; fakat Yakup yüzünden onlara hiçbir şey yapmayacağız.”
34 Bu ordu Esau ve adamlarından ayrılıp gitti ve Esau ile adamları onlardan yaklaşık bir fersah uzaklaşmışlardı ki, ikinci ordu her türlü silahla onlara doğru geldi ve onlar da Esau ve adamlarına, birinci ordunun onlara yaptığı gibi davrandılar.
35 Onlar yola koyulduktan sonra, üçüncü bir ordu ona doğru geldi. Hepsi çok korktu; Esau attan düştü ve bütün ordu bağırarak, "Biz gerçekten de Tanrı'nın kulu olan Yakup'un kullarıyız. Kim bize karşı durabilir?" dedi.
36 Esav onlara tekrar şöyle cevap verdi: "Ey efendim Yakup, benim ve sizin efendiniz, benim kardeşimdir. Yirmi yıldır yüzünü görmedim. Bugün geleceğini duyunca onu karşılamaya gittim. Siz bana böyle mi davranıyorsunuz?"
37 Onlar da ona şöyle cevap verdiler: “Tanrı şahit olsun ki, Yakup dediğin gibi kardeşin olmasaydı, senden ve adamlarından bir artakalan bırakmazdık. Ama bahsettiğin Yakup senin kardeşin olduğu için, sana ve adamlarına karışmayacağız.”
38 Üçüncü ordu da onlardan ayrıldı ve o, adamlarıyla birlikte Yakup'a doğru yoluna devam etti. Bu sırada dördüncü ordu ona doğru geldi ve onlar da ona ve adamlarına diğerleri gibi davrandılar.
39 Esav, dört meleğin kendisine ve adamlarına yaptığı kötülüğü görünce kardeşi Yakup'tan çok korktu ve barış içinde onun karşısına çıktı.
40 Esau, Yakup'a olan nefretini gizledi; çünkü hem kardeşi Yakup'tan dolayı canından korkuyordu, hem de rastladığı dört ordugâhın Yakup'un hizmetkârları olduğunu sanıyordu.
41 Yakup o gece hizmetkârlarıyla birlikte kamplarında kaldı ve hizmetkârlarıyla birlikte, yanında bulunan bütün mallarından ve bütün mülkünden Esau'ya bir hediye vermeye karar verdi. Yakup sabahleyin adamlarıyla birlikte kalktı ve Esau için hayvanlar arasından bir hediye seçtiler.
42 Yakup, kardeşi Esau'ya vermek üzere sürüsünden iki yüz kırk baş hayvan seçti; develerden ve eşeklerden otuzar tane, büyükbaş hayvanlardan ise elli tane inek seçti.
43 Ve onları on sürü halinde ayırdı; her sürüyü ayrı bir yere koydu ve her birini kendi başına on hizmetçisinin eline verdi.
44 Ve onlara şöyle buyurdu: “Birbirinizden uzak durun, sürüler arasında mesafe bırakın. Esau ve yanındakiler size rastlayıp, ‘Kimsiniz? Nereye gidiyorsunuz? Önünüzdeki bütün bunlar kime ait?’ diye sorduklarında, onlara, ‘Biz Yakup’un hizmetkarlarıyız, Esau’yu barış içinde

karşılamaya geldik. İşte Yakup da arkamızdan geliyor' deyin."
45 Önümüzdeki şey ise Yakup'un kardeşi Esau'ya gönderdiği bir hediyedir.
46 Eğer size, 'Kardeşiyle buluşmak ve yüzünü görmek için neden sizden sonra gecikiyor?' derlerse, onlara şöyle deyin: 'Şüphesiz o, kardeşiyle buluşmak için sevinçle arkamızdan geliyor; çünkü şöyle dedi: 'Ona giden hediyeyle onu yatıştıracağım, ondan sonra yüzünü göreceğim, belki beni kabul eder.'
47 Böylece bütün armağan, hizmetkârlarının elinde ilerleyerek o gün onun önünden gitti ve o gece ordunun kampıyla birlikte Yabuk deresi kıyısında konakladı. Gece yarısı kalktı, karılarını, cariyelerini ve kendisine ait olan herkesi yanına aldı ve o gece onları Yabuk geçidinden geçirdi.
48 Ve bütün mallarını derenin karşı yakasına geçirdiğinde, Yakup yalnız kaldı. Bir adam onunla karşılaştı ve o gece, şafak sökene kadar onunla güreşti. Güreşmekten Yakup'un uyluk kemiği yerinden çıktı.
49 Ve şafak sökerken adam Yakup'u orada bıraktı, Yakup onu kutsadı ve gitti. Yakup da şafak sökerken dereyi geçti ve uyluğunun üzerine çöktü.
50 Dereyi geçtikten sonra güneş doğdu ve hayvanlarının ve çocuklarının bulunduğu yere çıktı.
51 Ve öğle vaktine kadar yürüdüler; yolda giderken hediyeler de önlerinden geçip gidiyordu.
52 Yakup gözlerini kaldırdı ve baktı; Esau'nun uzaktan, dört yüz kadar adamla birlikte geldiğini gördü ve Yakup kardeşinden çok korktu.
53 Yakup aceleyle gidip oğullarını karıları ve cariyeleri arasında paylaştırdı; kızı Dinah'ı ise bir sandığa koyup hizmetkârlarına teslim etti.
54 Ve Esau, kardeşiyle buluşmak için çocuklarının ve karılarının önünden geçti ve yere kadar eğildi; evet, kardeşine yaklaşınca yedi kez yere kadar eğildi. Tanrı, Yakup'un duasını işittiği için, Yakup'un Esau ve adamlarının gözünde lütuf ve iyilik bulmasını sağladı.
55 Yakup'un korkusu ve dehşeti kardeşi Esau'ya da düştü; çünkü Esau, Tanrı'nın meleklerinin kendisine yaptıklarından dolayı Yakup'tan çok korkuyordu ve Esau'nun Yakup'a karşı duyduğu öfke, şefkate dönüştü.
56 Esau, Yakup'un kendisine doğru koştuğunu görünce, o da ona doğru koştu, onu kucakladı, boynuna sarıldı, öpüştüler ve ağladılar.
57 Tanrı, Esau ile birlikte gelen adamların kalplerine Yakup'a karşı korku ve şefkat yerleştirdi; onlar da Yakup'u öptüler ve ona sarıldılar.
58 Esau'nun oğlu Elifaz da, Esau'nun dört oğlu olan erkek kardeşiyle birlikte Yakup'la birlikte ağladılar, onu öptüler ve kucakladılar; çünkü Yakup'tan duydukları korku hepsini sarmıştı.
59 Ve Esau gözlerini kaldırdı ve Yakup'un arkasından yürüyen, yolda Esau'ya doğru eğilen kadınları ve çocuklarını, yani Yakup'un oğullarını gördü.
60 Esav Yakup'a, "Yanındakiler kimler, kardeşim? Çocukların mı, yoksa hizmetkârların mı?" dedi. Yakup Esav'a, "Onlar benim çocuklarım; Allah onları senin kuluna lütfetti." diye cevap verdi.
61 Yakup, Esau ve adamlarıyla konuşurken, Esau bütün orduyu gördü ve Yakup'a, "Dün gece karşılaştığım bu orduyu nereden buldun?" dedi. Yakup da, "Efendimin gözünde lütuf bulmak için, Tanrı'nın kuluna lütfettiği bu orduyu sana getirdim" dedi.
62 Hediye Esau'nun önüne getirildi ve Yakup Esau'ya, "Efendim için getirdiğim hediyeyi lütfen al," dedi. Esau ise, "Bu neden böyle olsun ki? Sahip olduğun şeyi kendine sakla," dedi.
63 Yakup dedi ki: "Senin yüzünü gördüğüme ve hâlâ huzur içinde yaşadığına göre, bütün bunları vermek bana düşen bir görevdir."
64 Esav hediyeyi almayı reddetti. Yakup ona, "Efendim, yalvarıyorum sana; eğer şimdi senin gözünde lütuf bulmuşsam, hediyemi elimden kabul et. Çünkü senin yüzünü, sanki tanrısal bir yüz görmüş gibi gördüm; çünkü sen benden hoşnut oldun," dedi.
65 Esau hediyeyi aldı; Yakup da Esau'ya gümüş, altın ve bdelyum verdi, çünkü Esau onu çok sıkıştırmıştı ve sonunda bunları almıştı.
66 Esau, ordugâhtaki sığırları paylaştırdı; yarısını kendisiyle birlikte gelen, ücret karşılığı gelen adamlara verdi, diğer yarısını da çocuklarının eline teslim etti.
67 Gümüşü, altını ve bedelyumu en büyük oğlu Elifaz'ın eline verdi ve Esau Yakup'a dedi ki: "Seninle kalalım, sen benim yerime gelene kadar yavaş yavaş seninle birlikte yürüyelim ki orada birlikte yaşayalım."
68 Yakup kardeşine şöyle cevap verdi: "Efendimin dediğini yapmak isterim, fakat efendim çocukların küçük olduğunu, yanımda bulunan sürülerin ve yavrularının da yavaş gitmeleri gerektiğini biliyor; çünkü hızlı gitseler hepsi ölürdü. Sen onların yüklerini ve yorgunluklarını biliyorsun."
69 Bu nedenle efendim hizmetkarının önünden geçsin, ben de çocukların ve sürünün hatırı için yavaş yavaş ilerleyeceğim, ta ki efendimin Seir'deki evine varıncaya kadar.
70 Esau Yakup'a, "Yolda sana yardımcı olmaları, yorgunluğunu ve yükünü taşımaları için yanımda olanlardan bazılarını yanına alacağım" dedi. Yakup ise, "Efendim, eğer senin gözünde lütuf bulursam, buna ne gerek var?" diye karşılık verdi.
71 İşte, senin sözün gibi, seninle birlikte yaşamak üzere Seir'e geleceğim; sen de halkınla birlikte git, çünkü ben seni takip edeceğim.
72 Yakup, Esau'yu ve adamlarını kendisinden uzaklaştırmak ve daha sonra babasının evi olan Kenan diyarına gitmek için Esau'ya bunları söyledi.
73 Esau, Yakup'un sözünü dinledi ve yanındaki dört yüz adamla birlikte Seir'e döndü. Yakup ve ona ait olan herkes o gün Kenan topraklarının sınırındaki en uç noktasına kadar gitti ve orada bir süre kaldı.

BÖLÜM 33

1 Bir süre sonra Yakup ülke sınırlarından ayrılıp Şalem ülkesine, yani Kenan ülkesindeki Şekem şehrine geldi ve şehrin önünde dinlendi.
2 Ve oradaki tarlanın bir bölümünü, Hamor oğullarından, yani o ülkenin halkından, beş şekel karşılığında satın aldı.
3 Yakup orada kendine bir ev yaptı, çadırını kurdu ve hayvanları için barınaklar yaptı; bu yüzden o yere Sukkot adını verdi.

4 Yakup Sukkot'ta bir yıl altı ay kaldı.
5 O zamanlar, ülkenin kadınlarından bazıları, şehrin kızlarıyla birlikte dans edip sevinmek için Şekem şehrine gittiler. Onlar gittikten sonra, Yakup'un eşleri Rahel ve Lea da aileleriyle birlikte şehrin kızlarının sevincini görmek için oraya gittiler.
6 Yakup'un kızı Dinah da onlarla birlikte gitti ve şehrin kızlarını gördü. Şehrin bütün halkı onların sevinçlerini izlemek için yanlarında toplanmışken, onlar da bu kızların önünde kaldılar. Şehrin bütün ileri gelenleri de oradaydı.
7 Hamor oğlu Şekem, ülkenin hükümdarı da onları görmek için oradaydı.
8 Şekem, Yakup'un kızı Dinah'ı annesiyle birlikte şehrin kızlarının önünde otururken gördü. Kızdan çok hoşlandı ve orada arkadaşlarına ve halkına sordu: "Bu şehirde tanımadığım, kadınların arasında oturan bu kız kimin kızı?"
9 Onlar da ona dediler ki: "Şüphesiz bu, İbrani İshak oğlu Yakup'un kızıdır. Bir süredir bu şehirde ikamet ediyordu. Ülkenin kızlarının sevinçle dışarı çıktığı haberi gelince, annesi ve cariyeleriyle birlikte aralarına oturmaya gitti, gördüğün gibi."
10 Şekem, Yakup'un kızı Dinah'ı gördü ve ona baktığında gönlü Dinah'a takıldı.
11 Ve adam adamlarını göndererek Dinah'ı zorla yakalattı; Dinah Şekem'in evine geldi ve adam onu zorla yakalayıp onunla yattı, onu alçalttı; ona çok aşık oldu ve onu kendi evine yerleştirdi.
12 Onlar gelip durumu Yakup'a anlattılar. Yakup, Şekem'in kızı Dinah'ı kirlettiğini duyunca, Dinah'ı Şekem'in evinden getirmeleri için on iki hizmetkarını gönderdi. Onlar da gidip Dinah'ı oradan aldılar.
13 Onlar geldiğinde Şekem adamlarıyla birlikte dışarı çıktı ve onları evinden kovdu; Dinah'ın yanına gelmelerine izin vermedi. Ama Şekem onların gözleri önünde Dinah ile oturup onu öpüyor ve kucaklıyordu.
14 Yakup'un hizmetkarları geri dönüp ona şöyle dediler: "Biz geldiğimizde o ve adamları bizi kovdular ve Şekem, Dinah'a gözümüzün önünde böyle yaptı."
15 Yakup, Şekem'in kızını kirlettiğini biliyordu, fakat hiçbir şey söylemedi; oğulları tarlada hayvanlarını otlatıyorlardı ve Yakup onların dönüşüne kadar sessiz kaldı.
16 Oğulları eve gelmeden önce Yakup, Dinah'a bakmaları ve onunla birlikte kalmaları için hizmetkârlarının kızlarından iki genç kızı Şekem'in evine gönderdi. Şekem de babası Hamor'a, Kiddikem oğlu Pered oğlu Hamor'a, "Bana bu kızı eş olarak al," diyerek üç arkadaşını gönderdi.
17 Hivli Kiddikem'in oğlu Hamor, oğlu Şekem'in evine geldi ve onun önüne oturdu. Hamor oğluna, "Şekem, halkının kızları arasında, kendi halkından olmayan bir İbrani kadını alacak kadar kadın yok mu?" dedi.
18 Şekem ona, "Yalnızca onu benim için alacaksın, çünkü o benim gözümde çok hoştur" dedi. Hamor da oğlunun sözünü dinledi, çünkü oğlu onun tarafından çok seviliyordu.
19 Hamor bu mesele hakkında Yakup'la konuşmak için onun yanına gitti. Oğlu Şekem'in evinden ayrıldıktan sonra, Yakup'la konuşmak için yanına gelmeden önce, Hamor oğlu Şekem'in yaptığını duyar duymaz Yakup'un oğulları tarladan gelmişlerdi.
20 Adamlar kız kardeşleri için çok üzüldüler ve hayvanlarını toplama vaktinden önce hepsi öfkeyle evlerine döndüler.
21 Onlar da gelip babalarının önüne oturdular ve öfkeyle ona şöyle dediler: "Şüphesiz bu adam ve ailesi ölüm cezasına çarptırılmalıdır; çünkü bütün yeryüzünün Tanrısı RAB, Nuh'a ve oğullarına, insanın asla hırsızlık yapmayacağını ve zina etmeyeceğini emretmişti. İşte Şekem, kız kardeşimizle hem yağmalama hem de zina etme eylemi gerçekleştirdi ve şehrin halkından hiç kimse ona bir söz bile söylemedi."
22 Şüphesiz ki, Şekem'in, babası'nın ve bütün şehrin yaptığı bu şey yüzünden ölüm cezasına çarptırılacağını biliyor ve anlıyorsun.
23 Onlar bu meseleyi babalarının önünde konuşurlarken, Şekem'in babası Hamor, oğlu Dinah hakkında Yakup'a sözlerini iletmek üzere geldi ve Yakup'un ve oğullarının önüne oturdu.
24 Hamor onlara şöyle dedi: "Oğlum Şekem sizin kızınıza özlem duyuyor; yalvarıyorum, onu ona eş olarak verin ve bizimle evlenin; bize kızlarınızı verin, biz de size kızlarımızı verelim ve siz de bizim ülkemizde bizimle birlikte yaşayın, böylece o ülkede tek bir halk olalım."
25 Çünkü ülkemiz çok geniştir; orada yerleşin, ticaret yapın, mülk edinin ve dilediğiniz gibi davranın; kimse size bir söz söyleyerek sizi engellemesin.
26 Hamor, Yakup ve oğullarıyla konuşmayı kesti ve işte oğlu Şekem onun ardından gelmiş ve onların önüne oturmuştu.
27 Şekem, Yakup ve oğullarının önünde şöyle dedi: "Bana kızınızı vermenizi ve ne derseniz onu yapmamı dilerim."
28 Benden bolca çeyiz ve hediye isteyin, vereceğim; ne derseniz yapacağım; emirlerinize karşı gelen ölecektir; yeter ki bana o kızı eş olarak verin.
29 Simeon ve Levi, Hamor ve oğlu Şekem'e hileli bir şekilde şöyle cevap verdiler: "Bize söylediğiniz her şeyi sizin için yapacağız."
30 Kız kardeşimiz sizin evinizdedir, fakat bu mesele hakkında babamız İshak'a haber gönderinceye kadar ondan uzak durun; çünkü onun izni olmadan hiçbir şey yapamayız.
31 Çünkü o, atamız İbrahim'in yollarını bilir ve bize ne söylerse size bildireceğiz, sizden hiçbir şeyi gizlemeyeceğiz.
32 Simeon ve Levi, Şekem ve babasına bunu anlattılar; böylece bir bahane bulup, Şekem ve şehrine bu konuda ne yapılacağına dair tavsiye alabileceklerdi.
33 Şekem ve babası Simeon ve Levi'nin sözlerini işitince, bu sözler onlara hoş geldi ve Şekem ile babası evlerine gitmek üzere dışarı çıktılar.
34 Onlar gittikten sonra Yakup'un oğulları babalarına şöyle dediler: "Bakın, bu kötülerin ve şehirlerinin ölüm cezasına çarptırıldığını biliyoruz; çünkü onlar Tanrı'nın Nuh'a, çocuklarına ve onlardan sonra gelen soyuna emrettiği şeyi çiğnediler."
35 Ayrıca Şekem'in kız kardeşimiz Dinah'ı kirletmesi yüzünden, aramızda böyle bir alçaklık asla yapılmayacaktır.
36 Şimdi ne yapacağınızı bilin ve görün; bu şehrin bütün sakinlerini öldürmek için onlara ne yapılacağına dair planlar yapın ve bahaneler arayın.
37 Simeon onlara şöyle dedi: "İşte size uygun bir tavsiye: Onlara, bizim sünnet olduğumuz gibi, aralarındaki tüm erkekleri sünnet etmelerini söyleyin. Eğer bunu yapmak istemezlerse, kızımızı onlardan alıp gideceğiz."

38 Eğer bunu yapmaya razı olurlarsa ve bunu yapacak olurlarsa, acıdan bitkin düştükleri zaman, biz de onlara kılıçlarımızla, sakin ve barışsever birine saldırır gibi saldıracağız ve aralarındaki her erkeği öldüreceğiz.
39 Simeon'un tavsiyesi onların hoşuna gitti ve Simeon ile Levi, önerileni onlara yapmaya karar verdiler.
40 Ertesi sabah Şekem ve babası Hamor, Dinah hakkında konuşmak ve Yakup oğullarının sözlerine verecekleri cevabı dinlemek için tekrar Yakup ve oğullarının yanına geldiler.
41 Yakup'un oğulları onlara hileli bir şekilde şöyle dediler: "Babamız İshak'a bütün sözlerinizi anlattık ve sözleriniz onu memnun etti."
42 Fakat o bize şöyle dedi: “Babası İbrahim, bütün yeryüzünün Rabbi olan Tanrı'dan ona şöyle buyurmuştu: Onun soyundan olmayan kimse, kızlarından birini almak isterse, kendi erkeklerinin hepsini bizim gibi sünnet ettirsin; sonra biz de ona kızımızı eş olarak verelim.”
43 Babamızın bize söylediği bütün yolumuzu size bildirdik; çünkü bize söylediğiniz bu sözü, yani kızımızı sünnetsiz bir adama vermeyi yapamayız, çünkü bu bizim için bir utançtır.
44 Fakat biz bu konuda size razı olacağız: Kızımızı size vereceğiz, sizin kızlarınızı da kendimize alacağız ve sizin söz verdiğiniz gibi aranızda yaşayıp tek bir halk olacağız; yeter ki bizi dinleyin ve bizim gibi olmayı kabul edin, aramızdaki her erkeği bizim gibi sünnet edin.
45 Eğer bize kulak vermezseniz ve bizim emrettiğimiz gibi her erkeği sünnet ettirmezseniz, o zaman size gelip kızımızı sizden alıp gideceğiz.
46 Şekem ve babası Hamor, Yakup oğullarının sözlerini işittiler ve bu durum onları çok memnun etti. Şekem ve babası Hamor, Yakup oğullarının isteklerini yerine getirmek için acele ettiler; çünkü Şekem Dinah'ı çok seviyordu ve gönlü ona kilitlenmişti.
47 Şekem ve babası Hamor şehrin kapısına koştular ve şehrin bütün erkeklerini topladılar ve onlara Yakup oğullarının sözlerini bildirdiler:
48 Yakup oğulları olan bu adamlara gittik ve onlarla kızları hakkında konuştuk. Bu adamlar da bizim isteklerimizi yerine getirmeye razı oldular. İşte, topraklarımız onlara çok geniştir; orada yaşayacaklar, ticaret yapacaklar ve biz tek bir halk olacağız. Onların kızlarını alacağız, kendi kızlarımızı da onlara eş olarak vereceğiz.
49 Fakat bu adamlar, ancak şu şartla bu işi yapmaya razı olacaklardır: Bizim aramızdaki her erkek, Tanrı'nın kendilerine emrettiği gibi, onların sünnet edildiği gibi sünnet edilecektir. Onların talimatlarına göre sünnet olduktan sonra, hayvanları ve mallarıyla birlikte aramızda yaşayacaklar ve onlarla tek bir halk olacağız.
50 Şehrin bütün erkekleri Şekem ve babası Hamor'un sözlerini işitince, bu teklifi kabul ettiler ve sünnet olmayı kabul ettiler; çünkü Şekem ve babası Hamor, ülkenin ileri gelenleri oldukları için onlar arasında çok saygı görüyordu.
51 Ertesi gün Şekem ve babası Hamor sabah erkenden kalkıp şehrin bütün erkeklerini şehrin ortasına topladılar ve Yakup'un oğullarını çağırdılar; onlar da o gün ve ertesi gün bütün erkek çocuklarını sünnet ettiler.
52 Ve Şekem'i, babası Hamor'u ve Şekem'in beş kardeşini sünnet ettiler; sonra herkes kalkıp evine gitti. Çünkü bu, Rab'bin Şekem şehrine karşı bir emriydi ve Şimeon'un bu konudaki tavsiyesi de Rab'dendi; böylece Rab, Şekem şehrini Yakup'un iki oğlunun eline teslim etsin diye.

BÖLÜM 34

1 Sünnet edilen erkeklerin toplam sayısı altı yüz kırk beş erkek ve iki yüz kırk altı çocuktu.
2 Fakat Hamor'un babası Pered'in oğlu Kiddikem ve altı kardeşi, Şekem'i ve babası Hamor'u dinlemediler ve sünnet olmayı reddettiler; çünkü Yakup oğullarının bu teklifi onların gözünde iğrençti ve şehir halkının onları dinlememesi öfkelerini çok kabartmıştı.
3 İkinci günün akşamında, sünnet edilmemiş sekiz küçük çocuk buldular; çünkü anneleri onları Şekem'den, babası Hamor'dan ve şehrin erkeklerinden saklamışlardı.
4 Şekem ve babası Hamor, onları sünnet ettirmek üzere huzurlarına getirtmek için adamlar gönderdiler; bunun üzerine Kiddikem ve altı kardeşi kılıçlarıyla üzerlerine atılıp onları öldürmeye çalıştılar.
5 Bu olay yüzünden Şekem'i ve babası Hamor'u da öldürmeye kalkıştılar; Dinah'ı da onlarla birlikte öldürmeye çalıştılar.
6 Onlar da onlara, “Bu yaptığınız nedir? Kenanlı kardeşlerinizin kızları arasında hiç kadın yok mu ki, daha önce tanımadığınız İbrani kızlarını kendinize alıp, atalarınızın size asla emretmediği bu işi yapacaksınız?” dediler.
7 Yaptığın bu işle başarılı olacağını mı sanıyorsun? Yarın gelip bu konuda sana soru soracak olan Kenanlı kardeşlerin karşısında ne cevap vereceksin?
8 Eğer yaptığınız iş onların gözünde adil ve iyi görünmezse, bizim sözlerimize kulak vermeyerek kendi canlarınız için, benim canlarım için ne yapacaksınız?
9 Eğer ülkenin halkı ve bütün kardeşleriniz, Ham oğulları, sizin bu davranışınızı duyup şöyle derlerse:
10 İbrani bir kadın yüzünden Şekem ve babası Hamor ile şehrin bütün halkı, daha önce bilmedikleri ve atalarının da asla emretmediği bir şeyi yaptılar. Öyleyse nereye kaçacaksınız, utancınızı nereye gizleyeceksiniz, bütün gününüzde Kenan diyarının halkı olan kardeşlerinizin önünde?
11 Bu nedenle, yaptığınız bu şeye artık tahammül edemeyiz; atalarımızın bize emretmediği bu boyunduruğu da taşıyamayız.
12 Yarın gidip bütün kardeşlerimizi, o ülkede yaşayan Kenanlı kardeşlerimizi toplayacağız ve hepimiz gelip sizi ve size güvenenlerin hepsini vuracağız; ne sizden ne de onlardan tek bir kişi kalmasın.
13 Hamor, oğlu Şekem ve şehrin bütün halkı, Kiddikem ve kardeşlerinin sözlerini duyunca canlarından çok korktular ve yaptıklarından pişman oldular.
14 Şekem ve babası Hamor, babaları Kiddikem ve kardeşlerine şöyle cevap verdiler: "Bize söylediğiniz bütün sözler doğrudur."
15 Şimdi, atalarımızın bize emretmediği bu şeyi, İbranilere duyduğumuz sevgi yüzünden yaptığımızı söylemeyin, aklınızdan bile geçirmeyin.
16 Fakat kızlarını almamız konusunda isteklerimize, bu şart dışında, razı olmak istemediklerini görünce, onların sözlerine kulak verdik ve onlardan isteğimizi elde etmek için gördüğünüz bu işi yaptık.

17 Onlardan isteğimizi aldıktan sonra onlara döneceğiz ve bize söylediğiniz şeyi onlara yapacağız.
18 Bu nedenle sizden rica ediyoruz, bedenimizin iyileşmesi ve yeniden güçlenmemiz için bekleyin ve sabredin; o zaman hep birlikte onlara karşı yürüyeceğiz ve sizin ve bizim kalplerimizde olanı onlara karşı yapacağız.
19 Yakup'un kızı Dinah, Kiddikem ve kardeşlerinin söyledikleri bütün bu sözleri ve Hamor ile oğlu Şekem ve şehir halkının onlara verdikleri cevapları işitti.
20 Kadın aceleyle babasının Şekem'deki evinde kendisine bakması için gönderdiği hizmetçilerinden birini babası Yakup'a ve kardeşlerine göndererek şöyle dedi:
21 Kiddikem ve kardeşleri sizin hakkınızda böyle öğüt verdiler; Hamor, Şekem ve şehir halkı da onlara böyle cevap verdiler.
22 Yakup bu sözleri işitince öfkeyle doldu, onlara çok kızdı ve gazabı alevlendi.
23 Simeon ve Levi yemin ederek şöyle dediler: "Yeryüzünün Tanrısı RAB'bin hakkı için yemin ederim ki, yarın bu saatte bütün şehirde tek bir kişi bile kalmayacak."
24 Sünnetsiz yirmi genç adam kendilerini gizlemişlerdi ve bu gençler Simeon ile Levi'ye karşı savaştılar. Simeon ve Levi onlardan on sekizini öldürdüler, ikisi ise kaçarak şehirdeki kireç ocaklarına sığındılar. Simeon ve Levi onları aradılar, ama bulamadılar.
25 Simeon ve Levi şehirde dolaşmaya devam ettiler ve şehrin bütün halkını kılıç zoruyla öldürdüler, hiç kimseyi sağ bırakmadılar.
26 Şehrin ortasında büyük bir kargaşa oldu; şehir halkının feryadı göğe yükseldi; bütün kadınlar ve çocuklar yüksek sesle ağladılar.
27 Simeon ve Levi bütün şehri öldürdüler; şehirde tek bir erkek bile sağ bırakmadılar.
28 Hamor'u ve oğlu Şekem'i kılıçtan geçirdiler ve Dinah'ı Şekem'in evinden alıp oradan ayrıldılar.
29 Yakup'un oğulları gidip geri döndüler ve öldürülenlerin üzerine gelerek şehirdeki ve tarladaki bütün mallarını yağmaladılar.
30 Onlar ganimetleri toplarken, üç yüz adam ayağa kalkıp onlara toz attılar ve taşlarla saldırdılar. Bunun üzerine Simeon onlara döndü ve hepsini kılıcıyla öldürdü. Simeon Levi'nin önünden döndü ve şehre girdi.
31 Koyunlarını, öküzlerini ve diğer büyükbaş hayvanlarını, ayrıca kadınların ve küçük çocukların geri kalanını da alıp götürdüler; bir kapı açıp dışarı çıktılar ve babaları Yakup'un yanına büyük bir güçle geldiler.
32 Yakup, onların şehre yaptıkları her şeyi ve aldıkları ganimetleri görünce onlara çok kızdı ve onlara şöyle dedi: "Bana ne yaptınız böyle? İşte ben Kenanlılar arasında huzur buldum ve hiçbiri bana karışmadı."
33 Ve şimdi beni Kenanlılar ve Perizitler arasında, o ülkenin halkı arasında nefret edilen biri haline getirdiniz. Ben az sayıda bir topluluğuz ve kardeşleriyle birlikte yaptığınız bu işi duyduklarında hepsi bana karşı toplanıp beni öldürecekler; ben ve ev halkım yok olacağız.
34 Simeon, Levi ve onlarla birlikte olan bütün kardeşleri babaları Yakup'a şöyle cevap verdiler: "İşte biz bu ülkede yaşıyoruz, Şekem kız kardeşimize bunu mu yapacak? Şekem'in yaptıklarına neden sessiz kalıyorsun? Kız kardeşimize sokaktaki bir fahişe gibi mi davranacak?"
35 Simeon ve Levi'nin Şekem şehrinden esir aldıkları ve öldürmedikleri kadınların sayısı, erkekle ilişkiye girmemiş olan seksen beş idi.
36 Aralarında güzel görünüşlü ve alımlı bir genç kız vardı; adı Bunah idi. Simeon onu kendine eş olarak aldı. Esir aldıkları ve öldürmedikleri erkeklerin sayısı kırk yedi idi; geri kalanını öldürdüler.
37 Simeon ve Levi'nin Şekem şehrinden esir aldıkları bütün genç erkekler ve kadınlar, Yakup'un oğullarının Mısır diyarından çıkış gününe kadar Yakup'un oğullarına ve onlardan sonra gelen çocuklarına hizmetçi oldular.
38 Simeon ve Levi şehirden ayrıldıktan sonra, şehirde saklanan ve şehir halkı arasında ölmeyen iki genç adam ayağa kalktı. Bu gençler şehre girip dolaştılar ve şehri ıssız, kimsesiz ve sadece ağlayan kadınlar olarak buldular. Haykırarak şöyle dediler: “İşte, İbrani Yakup oğullarının bu şehre yaptığı kötülük budur! Bugün Kenan şehirlerinden birini yıktılar ve Kenan diyarının tamamından canlarını bile umursamadılar.”
39 Bu adamlar şehri terk edip Tapnah şehrine gittiler ve oraya vardıklarında Tapnah halkına başlarına gelen her şeyi ve Yakup oğullarının Şekem şehrine yaptıklarını anlattılar.
40 Bu haber Tapnah kralı Yaşub'a ulaştı ve o da bu gençleri görmek için Şekem şehrine adamlar gönderdi; çünkü kral onların anlattıklarına inanmadı ve şöyle dedi: "İki adam Şekem gibi büyük bir şehri nasıl yerle bir edebilir?"
41 Yakub'un elçileri geri dönüp ona şöyle dediler: "Şehre geldik, şehir yıkılmıştı. Orada tek bir erkek bile yoktu; sadece ağlayan kadınlar vardı. Ne sürü ne de büyükbaş hayvan kalmıştı. Şehirde bulunan her şeyi Yakup oğulları alıp götürdüler."
42 Ve Yakub buna hayret ederek, “İki adam böyle bir şeyi nasıl yapabilir, bu kadar büyük bir şehri nasıl yerle bir edebilir de tek bir adam bile onlara karşı koyamaz?” dedi.
43 Çünkü Nimrod zamanından beri, hatta en uzak zamanlardan beri böyle bir şey olmamıştı; Tapnah kralı Yakub halkına şöyle dedi: Cesur olun, gidip bu İbranilere karşı savaşacağız ve şehre yaptıkları gibi onlara da yapacağız ve şehir halkının intikamını alacağız.
44 Tapnah kralı Yakub bu konuda danışmanlarıyla istişare etti ve danışmanları ona şöyle dediler: "İbranilere tek başına üstün gelemezsin; çünkü bu işi bütün şehirde yapabilmek için güçlü olmaları gerekir."
45 Eğer onlardan ikisi bütün şehri yerle bir ettiyse ve kimse onlara karşı koymadıysa, sen onlara karşı harekete geçersen, hepsi birden bize karşı ayaklanıp bizi de aynı şekilde yok edeceklerdir.
46 Fakat eğer bizi çevreleyen bütün krallara haber gönderip onları bir araya getirirsen, biz de onlarla birlikte gidip Yakup oğullarına karşı savaşacağız; o zaman sen onlara karşı üstün geleceksin.
47 Ve Yakub danışmanlarının sözlerini dinledi; sözler onu ve halkını memnun etti ve öyle yaptı. Tapnah kralı Yakub, Şekem ve Tapnah'ı çevreleyen bütün Amoriler krallarına şöyle bir mesaj gönderdi:
48 Benimle birlikte yukarı çıkın ve bana yardım edin; İbrani Yakup'u ve bütün oğullarını vurup yeryüzünden sileceğiz. Çünkü o, Şekem şehrine böyle yaptı; siz bunu bilmiyor musunuz?

49 Amorilerin bütün kralları, Yakup oğullarının Şekem şehrine yaptıkları kötülüğü duydular ve onlara çok şaşırdılar.
50 Amorilerin yedi kralı, kılıçları çekilmiş yaklaşık on bin askerden oluşan ordularıyla bir araya gelip Yakup'un oğullarına karşı savaşmaya geldiler. Yakup, Amorilerin krallarının oğullarına karşı savaşmak için toplandığını duyunca çok korktu ve bu onu çok üzdü.
51 Yakup, Simeon ve Levi'ye karşı şöyle haykırdı: "Bu yaptığınız da ne? Neden bana zarar verdiniz? Beni ve ev halkımı yok etmek için bütün Kenan oğullarını üzerime mi getirdiniz? Ben ve ev halkım huzur içindeydik, siz ise bana bunu yaptınız ve bu davranışlarınızla ülkenin halkını bana karşı kışkırttınız."
52 Yahuda babasına şöyle cevap verdi: “Kardeşlerim Şimeon ve Levi'nin Şekem'in bütün halkını öldürmeleri boşuna mıydı? Şekem kız kardeşimizi alçalttığı ve Tanrı'nın Nuh ve oğullarına verdiği emri çiğnediği için öldürdüler; çünkü Şekem kız kardeşimizi zorla kaçırdı ve onunla zina etti.”
53 Şekem bütün bu kötülükleri yaptı ve şehrin sakinlerinden hiçbiri ona, “Bunu neden yapıyorsun? Çünkü kardeşlerim gidip şehri vurdular ve Rab onu onların eline teslim etti; çünkü şehir sakinleri Tanrımızın buyruklarını çiğnediler. Öyleyse bütün bunları boşuna mı yaptılar?” demedi.
54 Peki şimdi neden korkuyorsun, neden endişeleniyorsun? Kardeşlerime neden kızıyorsun? Onlara karşı neden öfken alevleniyor?
55 Şüphesiz Tanrımız, Şekem şehrini ve halkını onların eline teslim eden Tanrı, bize karşı gelen bütün Kenan krallarını da bizim elimize teslim edecektir ve biz de onlara, kardeşlerimin Şekem'e yaptıklarını yapacağız.
56 Şimdi onlara karşı sakin ol ve korkularını bir kenara bırak, fakat Rabbimiz Tanrı'ya güven ve O'na dua et ki bize yardım etsin, bizi kurtarsın ve düşmanlarımızı ellerimize teslim etsin.
57 Yahuda babasının hizmetkarlarından birini çağırdı: "Git şimdi, bize karşı gelen kralların ordularıyla nerede konuşlandıklarını gör."
58 Hizmetçi gidip uzaklara baktı, Sihon Dağı'nın karşısına çıktı ve bütün kralların ordugahlarını tarlalarda gördü. Yahuda'ya döndü ve dedi ki: "İşte krallar bütün ordugahlarıyla tarlalarda yerlerini almışlar; çok kalabalık bir halk, deniz kıyısındaki kumlar gibi."
59 Yahuda, Şimeon'a, Levi'ye ve bütün kardeşlerine şöyle dedi: "Kendinizi güçlendirin ve yiğit olun, çünkü Rabbimiz Tanrı bizimle birliktedir, onlardan korkmayın."
60 Her bir adam savaş silahlarını, yayını ve kılıcını kuşanarak öne çıksın; gidip bu sünnetsizlere karşı savaşalım; Rab Tanrımızdır, O bizi kurtaracaktır.
61 Ve büyük küçük herkes ayağa kalktı ve savaş silahlarını kuşandı; Yakup'un on bir oğlu ve Yakup'un bütün hizmetkarları da onlarla birlikteydi.
62 İshak'ın Hebron'da yanında bulunan bütün hizmetkarları, her türlü savaş aletiyle donanmış olarak onların yanına geldiler; Yakup'un oğulları ve hizmetkarları, toplamda yüz on iki kişi, bu kralların yanına gittiler; Yakup da onlarla birlikte gitti.
63 Yakup'un oğulları, İbrahim'in oğlu İshak'ı Hebron'a (Kireat-arba) göndererek şöyle dediler:
64 Rabbimiz Tanrı'ya yalvarıyoruz, bize karşı gelen Kenanlıların elinden bizi koru ve onları bize teslim et.
65 İbrahim oğlu İshak, oğulları için Rabbe dua etti ve şöyle dedi: "Ey Rab Tanrı, babama, 'Soyunu gökteki yıldızlar gibi çoğaltacağım' diye söz vermiştin. Bana da söz vermiştin ve sözünü yerine getirmiştin. Şimdi Kenan kralları, çocuklarımla savaşmak için bir araya geliyorlar, oysa onlar hiçbir şiddet uygulamadılar."
66 Şimdi, ey Rabbimiz Tanrı, bütün yeryüzünün Tanrısı, yalvarırım, bu kralların planlarını boz ki, oğullarıma karşı savaşmasınlar.
67 Ve oğullarımın korkusunu bu kralların ve halklarının yüreklerine sal, gururlarını kır ve oğullarımdan yüz çevirmelerini sağla.
68 Ve kudretli elinle ve uzattığın kolunla oğullarımı ve hizmetkârlarını onlardan kurtar; çünkü bütün bunları yapacak güç ve kudret senin elindedir.
69 Yakup'un oğulları ve hizmetkârları bu kralların yanına gittiler ve Rab Tanrılarına güvendiler. Giderken babaları Yakup da Rabbe dua etti ve şöyle dedi: Ey Rab Tanrı, kudretli ve yüce Tanrı, eski zamanlardan beri, o zamandan şimdiye ve sonsuza dek hüküm süren Tanrı;
70 Sen savaşları başlatan ve sona erdirensin; yüceltme ve alçaltma gücü ve kudreti senin elindedir; duam senin önünde kabul olsun ki, merhametinle bana yönel, bu kralların ve halklarının kalplerine oğullarımın korkusunu sal, onları ve ordularını dehşete düşür ve sana güvenen herkesi büyük iyiliğinle kurtar; çünkü halkları bizim altımıza çekebilen ve ulusları bizim gücümüz altına alabilen sensin.

BÖLÜM 35

1 Amorilerin bütün kralları gelip, Yakup oğullarıyla ne yapılacağına dair danışmanlarıyla görüşmek üzere tarlada toplandılar; çünkü hâlâ onlardan korkuyorlardı ve şöyle diyorlardı: "Bakın, içlerinden ikisi Şekem şehrinin tamamını öldürdü."
2 Rab, İshak ve Yakup'un dualarını işitti ve bütün kralların danışmanlarının yüreklerini büyük bir korku ve dehşetle doldurdu; öyle ki hepsi birden şöyle haykırdılar:
3 Bugün aklınızı mı kaçırdınız, yoksa hiç mi anlayış göstermediniz? İbranilerle savaşacaksınız ve kendi yıkımınızdan zevk alacaksınız bugün?
4 İşte onlardan ikisi korkusuzca ve dehşete kapılmadan Şekem şehrine geldiler ve şehrin bütün halkını öldürdüler; kimse onlara karşı koyamadı. Sen onlarla nasıl savaşacaksın?
5 Şüphesiz ki onların Tanrısı onlara çok düşkündür ve onlara eski zamanlardan beri yapılmamış büyük işler yapmıştır; bütün milletlerin tanrıları arasında O'nun yaptığı gibi büyük işler yapabilecek kimse yoktur.
6 Şüphesiz o, babaları İbrani İbrahim'i Nimrod'un ve onu defalarca öldürmeye çalışan bütün halkının elinden kurtardı.
7 Onu, Kral Nimrod'un attığı ateşten de kurtardı; Tanrısı da onu bu ateşten kurtardı.
8 Başka kim böyle bir şey yapabilir? Şüphesiz İbrahim, o günlerde Sodom'da yaşayan kardeşinin oğluna dokundukları zaman Elam'ın beş kralını öldürmüştü.
9 Ve evindeki sadık hizmetkarını ve adamlarından birkaçını yanına alarak, Elam krallarını bir gecede

kovalayıp öldürdüler ve kardeşinin oğluna, ondan aldıkları bütün mallarını geri verdiler.
10 Şüphesiz ki, bu İbranilerin Tanrısı onlardan çok hoşnuttur ve onlar da ondan hoşnuttur; çünkü onun kendilerini bütün düşmanlarından kurtardığını biliyorlar.
11 Ve işte, İbrahim, Tanrısına olan sevgisinden dolayı biricik ve kıymetli oğlunu alıp Tanrısına yakmalık kurban olarak sunmayı amaçladı; eğer Tanrı ona engel olmasaydı, Tanrısına olan sevgisinden dolayı bunu yapacaktı.
12 Tanrı onun bütün yaptıklarını gördü ve ona yemin ederek, oğullarını ve bütün soyunu başlarına gelecek her türlü sıkıntıdan kurtaracağına söz verdi; çünkü o bunu yapmıştı ve Tanrı'ya olan sevgisi yüzünden kendi çocuğuna olan merhametini bastırmıştı.
13 Mısır kralı Firavun'a ve Gerar kralı Abimelek'e, İbrahim'in karısını almaları yüzünden Tanrı'nın neler yaptığını duymadınız mı? İbrahim, onun yüzünden kendisini öldürmelerinden korktuğu için, "O benim kız kardeşimdir" demişti. Tanrı, onlara ve halklarına duyduklarınızın hepsini yaptı.
14 Ve biz kendi gözlerimizle gördük ki, Yakup'un kardeşi Esau, onu öldürmek niyetiyle dört yüz adamla birlikte ona doğru geliyordu; çünkü Esau, babasının kendisine verdiği kutsamayı elinden aldığı için pişmanlık duyuyordu.
15 Ve o, Suriye'den geldiğinde onu karşılamaya gitti; anneyi ve çocukları öldürmek için. Onu elinden kim kurtardı ki, güvendiği Tanrı'dan başka? Onu kardeşinin elinden de, düşmanlarının elinden de kurtardı; şüphesiz ki onları yine koruyacaktır.
16 Tanrılarının, Şekem şehrine karşı duyduğunuz bu kötülüğü yapmaları için onlara güç verdiğini kim bilmez?
17 Tanrılarına güvenmeselerdi, iki adam kendi güçleriyle Şekem gibi büyük bir şehri yıkabilir miydi? Tanrı onlara bütün bunları, şehir halkını kendi şehirlerinde öldürmek için söyledi ve yaptı.
18 Şehrinizden toplanıp onlarla savaşmak için gelenlerin hepsine karşı galip gelebilir misiniz? Bin kat daha fazla kişi size yardıma gelse bile?
19 Şüphesiz ki, onlarla savaşmaya gelmediniz, fakat onları seçen Tanrılarıyla savaşmaya geldiniz; bu yüzden bugün hepiniz yok edilmek üzere geldiniz.
20 Bu nedenle, kendi başınıza getirmeye çalıştığınız bu kötülükten vazgeçin; sayıları az olsa da onlarla savaşa girmemeniz sizin için daha iyi olur, çünkü Tanrıları onlarla birliktedir.
21 Amoriler kralları danışmanlarının bütün sözlerini işitince yürekleri korkuyla doldu; Yakup oğullarından korktular ve onlarla savaşmak istemediler.
22 Onlar da danışmanlarının sözlerine kulak verdiler ve bütün sözlerini dinlediler. Danışmanların sözleri kralların çok hoşuna gitti ve onlar da öyle yaptılar.
23 Krallar da Yakup oğullarından yüz çevirdiler ve onlarla savaşmaya cesaret edemediler; çünkü onlardan çok korkuyorlardı ve yürekleri korkudan eriyordu.
24 Çünkü bu, Rab'den onlara geldi; çünkü Rab, kulları İshak ve Yakup'un dualarını işitti, çünkü onlar Rab'be güvendiler; ve o gün bütün krallar ordularıyla kendi şehirlerine döndüler ve o zaman Yakup'un oğullarıyla savaşmadılar.
25 Yakup'un oğulları o gün akşama kadar Sihon Dağı'nın karşısında beklediler ve kralların kendilerine karşı savaşmaya gelmediklerini görünce evlerine döndüler.

BÖLÜM 36

1 O zaman Rab Yakup'a göründü ve şöyle dedi: "Kalk, Beytel'e git, orada kal ve sana görünen, seni ve oğullarını sıkıntıdan kurtaran Rabbe bir sunak yap."
2 Yakup, oğullarıyla ve bütün halkıyla birlikte kalktı ve Rabbin sözü uyarınca Beytel'e gittiler.
3 Yakup doksan dokuz yaşında iken Beytel'e çıktı. Yakup, oğulları ve onunla birlikte olan bütün halk, Luz'daki Beytel'de kaldılar ve orada kendisine görünen Rabbe bir sunak yaptılar. Yakup ve oğulları Beytel'de altı ay kaldılar.
4 O sırada Yakup'un yanında bulunan, Rebeka'nın dadısı Uz'un kızı Debora öldü; Yakup onu Bethel'in altındaki bir meşe ağacının altına gömdü.
5 Ve Yakup'un annesi Betuel'in kızı Rebeka da o zamanlar Hebron'da (şimdiki Kireat-arba) öldü ve İbrahim'in Hit oğullarından satın aldığı Makpelah mağarasına gömüldü.
6 Rebeka'nın ömrü yüz otuz üç yıldı ve öldü. Yakup annesi Rebeka'nın öldüğünü duyunca acı acı ağladı ve onun için, dadısı Debora için de meşe ağacının altında büyük bir yas tuttu. O yere de Allon-bachuth adını verdi.
7 Ve Suriyeli Laban o günlerde öldü; çünkü Tanrı onu, kendisiyle Yakup arasında olan antlaşmayı bozduğu için cezalandırdı.
8 Yakup yüz yaşındayken Rab ona göründü, onu kutsadı ve adını İsrail koydu; Yakup'un karısı Rahel o günlerde gebe kaldı.
9 O zaman Yakup ve ona ait olan herkes, babasının evi olan Hebron'a gitmek üzere Beytel'den yola çıktı.
10 Onlar yolda giderken, Efrat'a varmalarına daha az bir mesafe kala, Rahel bir oğul doğurdu; doğum sancıları çekti ve öldü.
11 Yakup onu Efrat yolunda, yani Beytlehem'de gömdü ve mezarının üzerine bir sütun dikti; bu sütun bugüne kadar orada durmaktadır. Rahel kırk beş yıl yaşadı ve öldü.
12 Yakup, Rahel'den doğan oğluna Benyamin adını verdi; çünkü o, sağ taraftaki topraklarda doğmuştu.
13 Rahel'in ölümünden sonra Yakup, onun cariyesi Bilha'nın çadırına yerleşti.
14 Bu yüzden Ruben annesi Lea'yı kıskandı ve öfkeyle doldu; öfkesinden kalkıp Bilha'nın çadırına girdi ve oradan babasının yatağını kaldırdı.
15 O zaman Ruben'in oğullarından miras hakkı, krallık ve rahiplik makamları alındı; çünkü Ruben babasının yatağını kirletmişti. Miras hakkı Yusuf'a, krallık makamı Yahuda'ya ve rahiplik makamı Levi'ye verildi; çünkü Ruben babasının yatağını kirletmişti.
16 Bunlar, Padanaram'da doğan Yakup'un soyundan gelenlerdir; Yakup'un on iki oğlu vardı.
17 Lea'nın oğulları ilk doğan Ruben, Simeon, Levi, Yahuda, İssakar, Zebulun ve kız kardeşleri Dinah idi; Rahel'in oğulları ise Yusuf ve Benyamin idi.
18 Lea'nın cariyesi Zilpa'nın oğulları Gad ve Aşer, Rahel'in cariyesi Bilha'nın oğulları ise Dan ve Naftali idi; bunlar Yakup'un Padan-aram'da doğan oğullarıdır.
19 Yakup, oğulları ve bütün ailesi yolculuk ederek Hebron'da bulunan Kireat-arba olarak da bilinen Mamre'ye

geldiler. İbrahim ve İshak da orada ikamet etmişlerdi. Yakup, oğulları ve bütün ailesiyle birlikte babasının yanında Hebron'da yaşadı.
20 Kardeşi Esau ve oğulları ile ona ait olan herkes Seir ülkesine gittiler ve orada yerleştiler; Seir ülkesinde mülk edindiler ve Esau'nun oğulları Seir ülkesinde çoğaldılar ve çok verimli oldular.
21 İşte Kenan ülkesinde doğan Esau'nun soyu: Esau'nun beş oğlu vardı.
22 Ada, Esau'ya ilk oğlu Elifaz'ı doğurdu; ayrıca Reuel'i de doğurdu; Ahlibama da ona Yeşu, Yaalam ve Korah'ı doğurdu.
23 Bunlar, Kenan diyarında doğan Esau'nun çocuklarıdır; Esau'nun oğlu Elifaz'ın oğulları Teman, Ömer, Zefo, Gatam, Kenaz ve Amaleks; Reuel'in oğulları ise Nahat, Zerak, Şamah ve Mizzah'tır.
24 Yeşus'un oğulları Timnah, Alvah ve Yithet; Yalam'ın oğulları ise Alah, Phinor ve Kenaz idi.
25 Korah'ın oğulları ise Teman, Mibzar, Magdiel ve Eram'dı; bunlar, Seir ülkesindeki beyliklerine göre Esau'nun oğullarının aileleridir.
26 Seir'in oğullarının isimleri şunlardır: Seir ülkesinde yaşayanlar, Lotan, Şobal, Zibeon, Anah, Dishan, Ezer ve Dishon; bunlar yedi oğuldur.
27 Lutan'ın oğulları Hori, Heman ve kız kardeşleri Timna idi. Timna, Yakup ve oğullarının yanına geldi, ama onlar onu dinlemediler ve gidip Esau oğlu Elifaz'ın cariyesi oldu ve ondan Amalek'i doğurdu.
28 Şobal'ın oğulları Alvan, Manahat, Ebal, Şefo ve Onam idi; Zibeon'un oğulları ise Ajah ve Anah idi. Anah, babası Zibeon'un eşeklerini beslerken çölde Yemim'i bulan Anah'tı.
29 Babasının eşeklerini beslerken, onları zaman zaman çöllere götürüp beslerdi.
30 Bir gün onları, insanların yaşadığı çölün karşısındaki deniz kıyısındaki çöllerden birine götürdü ve onları beslerken, denizin öbür tarafından çok şiddetli bir fırtına geldi ve orada otlayan eşeklerin üzerine çöktü; hepsi öylece kaldılar.
31 Ve bundan sonra denizin öte tarafındaki çölden yüz yirmi kadar büyük ve korkunç hayvan çıktı ve hepsi eşeklerin bulunduğu yere gelip oraya yerleştiler.
32 Bu hayvanların orta kısmından aşağısı insan çocuklarına benziyordu, orta kısmından yukarısı ise kimisi ayıya, kimisi de eşeklere benziyordu; omuzlarının arasından yere kadar uzanan kuyrukları vardı, tıpkı eşek kuyrukları gibi. Bu hayvanlar gelip eşeklere bindiler ve onları götürüp götürdüler; böylece bugüne kadar orada kaldılar.
33 Bu hayvanlardan biri Ana'ya yaklaştı, kuyruğuyla ona vurdu ve sonra oradan kaçtı.
34 Bunu görünce canından çok korktu ve kaçarak şehre sığındı.
35 Ve başına gelen her şeyi oğullarına ve kardeşlerine anlattı. Birçok adam eşekleri aramaya gitti, fakat onları bulamadılar. Ana ve kardeşleri o günden sonra bir daha o yere gitmediler, çünkü canlarından çok korkuyorlardı.
36 Seir oğlu Ana'nın çocukları Şişon ve kız kardeşi Ahlibame idi; Şişon'un çocukları Hemdan, Eşban, İtran ve Keran idi; Ezer'in çocukları Bilhan, Zevan ve Akan idi; Şişon'un çocukları ise Uz ve Aran idi.
37 Bunlar, Seir ülkesindeki dükalıklarına göre, Horitli Seir'in çocuklarının aileleridir.
38 Esau ve oğulları, o ülkenin sakinleri olan Horitli Seir ülkesinde yaşadılar; orada mülk sahibi oldular, çokça çoğaldılar ve verimli oldular. Yakup ve oğulları ve onlara ait olan herkes, babaları İshak ile birlikte Kenan ülkesinde yaşadılar; bu, Rabbin babaları İbrahim'e emrettiği gibiydi.

BÖLÜM 37

1 Yakup'un hayatının yüz beşinci yılında, yani Kenan diyarında çocuklarıyla birlikte yaşadığı dokuzuncu yılında, Padaram'dan geldi.
2 O günlerde Yakup, oğullarıyla birlikte Hebron'dan yola çıktı ve Şekem şehrine geri döndüler. Kendileri ve bütün malları orada yerleştiler; çünkü Yakup'un oğulları Şekem şehrinde hayvanları için iyi ve verimli otlaklar elde etmişlerdi. Şekem şehri o zaman yeniden inşa edilmişti ve içinde üç yüz kadar erkek ve kadın yaşıyordu.
3 Yakup ve çocukları ve ona ait olan herkes, Şimeon ve Levi şehri yıkmadan önce, Yakup'un Şekem'in babası Hamor'dan satın aldığı tarlanın bir bölümünde oturdular.
4 Şekem şehrini çevreleyen Kenanlı ve Amorilerin bütün kralları, Yakup'un oğullarının tekrar Şekem'e gelip orada yerleştiklerini duydular.
5 Onlar da dediler ki: "Yakub'un oğulları, şehrin halkını vurup kovduktan sonra, tekrar şehre gelip orada mı oturacaklar? Şimdi geri dönüp şehirde oturanları da kovacaklar mı, yoksa öldürecekler mi?"
6 Ve Kenan krallarının hepsi tekrar bir araya gelip Yakup ve oğullarıyla savaşmak için toplandılar.
7 Tapnah kralı Yakub da komşu kralların hepsine, Gaaş kralı Elan'a, Şilo kralı İhuri'ye, Hazar kralı Paraton'a, Sarton kralı Susi'ye, Bethoran kralı Laban'a ve Otnaymah kralı Şabir'e şöyle dedi:
8 Bana yaklaşın ve bana yardım edin; İbrani Yakup'u, oğullarını ve ona ait olan herkesi vuralım; çünkü onlar yine Şekem'e gelip orayı ele geçirmek ve halkını daha önce olduğu gibi öldürmek istiyorlar.
9 Bütün bu krallar bir araya gelip bütün ordularıyla geldiler; deniz kıyısındaki kumlar gibi son derece kalabalık bir halktı bunlar ve hepsi Tapnach'ın karşısındaydı.
10 Tapnak kralı Yakub bütün ordusuyla onlara doğru gitti ve Tapnak şehrinin karşısında, şehrin dışında onlarla birlikte kamp kurdu. Bu kralların hepsi yedi bölüme ayrıldı ve Yakup oğullarına karşı yedi kamp oluşturdu.
11 Ve Yakup'a ve oğluna şöyle bir bildiri gönderdiler: “Hepiniz yanımıza gelin, ovada bir araya gelip görüşelim ve Şekem şehrinde öldürdüğünüz adamların intikamını alalım. Şimdi tekrar Şekem şehrine dönüp orada yerleşin ve halkını daha önce olduğu gibi öldürün.”
12 Yakup oğulları bunu işittiler ve Kenan krallarının sözlerine çok öfkelendiler; Yakup oğullarından on tanesi aceleyle kalkıp her biri savaş silahlarını kuşandı; yanlarında savaş teçhizatı giymiş yüz iki hizmetkarları da vardı.
13 Yakup'un oğulları ve bütün bu adamlar, hizmetkârlarıyla birlikte bu kralların yanına gittiler; babaları Yakup da onlarla birlikteydi ve hepsi Şekem'in höyüğünün üzerinde durdular.

14 Yakup oğulları için Rabbe dua etti ve ellerini Rabbe doğru uzatarak şöyle dedi: "Ey Tanrı, sen her şeye gücü yeten bir Tanrısın, sen bizim babamızsın, bizi sen yarattın ve biz senin ellerinin eseriyiz; yalvarıyorum sana, merhametinle oğullarımı bugün onlarla savaşmaya gelen düşmanlarının elinden kurtar ve onları onların elinden koru; çünkü senin elinde güç ve kudret vardır, azı çoğunluktan kurtarırsın."
15 Ve oğullarıma, senin kullarına, düşmanlarıyla savaşmak, onları alt etmek ve düşmanlarını önlerinde yere sermek için yürek gücü ve kudret ver; oğullarımın ve kullarının Kenan oğullarının elleriyle ölmesine izin verme.
16 Fakat oğullarımın ve hizmetkarlarımın canlarını almak senin gözünde uygun görünüyorsa, onları büyük merhametinle, hizmetkarların aracılığıyla al ki, bugün Amoriler krallarının elleriyle yok olmasınlar.
17 Yakup Rabbe dua etmeyi bıraktığında, yer sarsıldı, güneş karardı ve bütün krallar dehşete kapıldılar, büyük bir korkuya düştüler.
18 Rab, Yakup'un duasını işitti ve Yakup oğullarının korkusunu ve dehşetini bütün kralların ve ordularının yüreklerine yerleştirdi.
19 Çünkü Rab onlara savaş arabalarının sesini, Yakup oğullarından gelen güçlü atların sesini ve onlara eşlik eden büyük bir ordunun sesini duyurdu.
20 Bu krallar Yakup oğullarını görünce çok korktular; daha yerlerinde dururlarken, Yakup oğulları yüz on iki adamla birlikte büyük ve korkunç bir bağırışla üzerlerine doğru ilerlediler.
21 Krallar, Yakup oğullarının kendilerine doğru ilerlediğini görünce daha da paniğe kapıldılar ve ilk başta olduğu gibi Yakup oğullarının önünden geri çekilmeye, onlarla savaşmamaya meylettiler.
22 Fakat onlar geri çekilmediler ve şöyle dediler: "İbranilerin önünden iki kez geri çekilmek bizim için utanç verici olur."
23 Yakup oğulları yaklaştılar ve bütün bu krallara ve ordularına karşı ilerlediler; baktılar ve işte, çok güçlü bir halktı, deniz kumları kadar kalabalıklardı.
24 Yakup oğulları RAB'be seslenerek şöyle dediler: "Ey RAB, bize yardım et, dualarımızı kabul et; çünkü sana güveniyoruz. Bugün bize saldıran bu sünnetsizlerin elinden ölmeyelim."
25 Yakup oğulları savaş silahlarını kuşandılar, her biri eline kalkanını ve ciritini aldı ve savaşa yaklaştılar.
26 Yakup oğlu Yahuda, kardeşlerinin önünden koşarak gitti ve yanında on hizmetkârıyla birlikte bu kralların yanına doğru ilerledi.
27 Tapnah kralı Yakub da ordusuyla birlikte önce Yahuda'nın önüne çıktı. Yahuda, Yakub ve ordusunun kendisine doğru geldiğini görünce öfkesi kabardı ve içindeki kızgınlık alevlendi. Yahuda, canını tehlikeye attığı bu savaşta Yakub'u savaşa sürükledi.
28 Ve Yakub ve bütün ordusu Yahuda'ya doğru ilerliyordu. Yakub çok güçlü ve kuvvetli bir ata binmişti ve çok cesur bir adamdı; baştan ayağa demir ve pirinç zırh giymişti.
29 At üzerinde iken, bütün savaşlarında yaptığı gibi, iki eliyle önden ve arkadan oklar attı ve oklarını hedeflediği hiçbir yeri ıskalamadı.
30 Ve Yakub, Yahuda ile savaşmaya geldiğinde ve Yahuda'ya karşı birçok ok fırlattığında, Rab Yakub'un elini bağladı ve attığı bütün oklar kendi adamlarına geri döndü.
31 Buna rağmen, Yakub oklarıyla Yahuda'ya meydan okumak için ona doğru ilerlemeye devam etti; aralarındaki mesafe yaklaşık otuz arşındı ve Yahuda, Yakub'un kendisine doğru oklarını fırlattığını görünce, öfkeyle kabaran tüm gücüyle ona doğru koştu.
32 Yahuda yerden büyük bir taş aldı; ağırlığı altmış şekeldi. Yahuda koşarak Yakub'a doğru gitti ve taşı onun kalkanına vurdu. Yakub darbenin etkisiyle sersemledi ve atından yere düştü.
33 Kalkan, Yakub'un elinden fırlayıp paramparça oldu ve darbenin şiddetiyle yaklaşık on beş arşın uzağa fırlayarak ikinci kampın önüne düştü.
34 Ve Yakup'la birlikte gelen krallar, Yakup'un oğlu Yahuda'nın gücünü ve Yakup'a yaptıklarını uzaktan gördüler ve Yahuda'dan çok korktular.
35 Ve Yaşub'un ordusunun karışıklığını görünce onun ordusunun yanına toplandılar. Yahuda kılıcını çekti ve Yaşub'un ordusundan kırk iki adamı öldürdü. Yaşub'un ordusunun tamamı Yahuda'nın önünden kaçtı; hiç kimse ona karşı koyamadı. Yaşub'u bırakıp kaçtılar ve Yaşub hâlâ yerde yere serilmiş haldeydi.
36 Ve Yakub, ordusundaki bütün adamların kendisinden kaçtığını görünce, aceleyle Yahuda'ya karşı korku içinde ayağa kalktı ve Yahuda'nın karşısında dikildi.
37 Ve Yakub, kalkanlarını Yahuda ile teke tek karşılaştırarak savaştı; Yakub'un adamları Yahuda'dan çok korktukları için kaçtılar.
38 Ve Yakub mızrağını eline alıp Yahuda'nın başına vurmak istedi, fakat Yahuda hızla kalkanını başına, Yakub'un mızrağına dayadı; böylece Yahuda'nın kalkanı Yakub'un mızrağının darbesini aldı ve kalkan da yarıldı.
39 Yahuda, kalkanının yarıldığını görünce aceleyle kılıcını çekti ve Yaşub'un ayak bileklerine vurdu, ayaklarını kesti; Yaşub yere düştü ve mızrak elinden kaydı.
40 Yahuda aceleyle Yaşub'un mızrağını aldı, onunla başını kesti ve ayaklarının dibine attı.
41 Yakup oğulları, Yahuda'nın Yakup'a yaptıklarını görünce, hepsi diğer kralların saflarına koştular ve Yakup oğulları, Yakup'un ordusuyla ve orada bulunan bütün kralların ordularıyla savaştılar.
42 Yakup oğulları ise on beş bin adamlarını öldürdüler ve onları kabak döver gibi vurdular; geri kalanlar ise canlarını kurtarmak için kaçtılar.
43 Yahuda, Yakub'un cesedinin yanında duruyordu ve Yakub'un zırhını üzerinden çıkardı.
44 Yahuda da Yakub'un üzerindeki demir ve pirinç eşyaları aldı ve işte Yakub'un komutanlarından dokuz adam Yahuda'ya karşı savaşmak üzere geldi.
45 Yahuda aceleyle yerden bir taş aldı ve onunla adamlardan birinin başına vurdu; kafatası kırıldı ve bedeni attan yere düştü.
46 Geriye kalan sekiz komutan, Yahuda'nın gücünü görünce çok korktular ve kaçtılar. Yahuda da on adamıyla onları kovaladı, yakaladı ve öldürdü.
47 Yakup oğulları kralların ordularına saldırmaya devam ediyorlardı ve birçoğunu öldürüyorlardı; fakat krallar komutanlarıyla birlikte cesurca yerlerinde duruyor, mevzilerinden geri çekilmiyorlardı. Yakup oğullarının

önünden kaçan ordularına karşı bağırıyorlardı, fakat hiçbiri onları dinlemedi; çünkü canlarından korkuyorlardı, ölmekten çekiniyorlardı.
48 Yakup'un bütün oğulları, kralların ordularını yenilgiye uğrattıktan sonra geri dönüp Yahuda'nın huzuruna geldiler. Yahuda ise hâlâ Yakup'un sekiz komutanını öldürüyor ve giysilerini soyuyordu.
49 Levi, Gaaş kralı Elon'un, onu öldürmek üzere on dört komutanıyla birlikte kendisine doğru ilerlediğini gördü; fakat Levi bunu kesin olarak bilmiyordu.
50 Elon ve komutanları yaklaştıkça, Levi arkasına baktığında savaşın arkadan kendisine verildiğini gördü ve Levi on iki hizmetkarıyla birlikte koşarak Elon'u ve komutanlarını kılıçla öldürdü.

BÖLÜM 38

1 Şilo kralı İhuri, Elon'a yardım etmek için geldi ve Yakup'a yaklaştı. Yakup elindeki yayı çekti ve bir okla İhuri'yi vurdu; bu ok onun ölümüne sebep oldu.
2 Şilo kralı İhuri öldüğünde, geriye kalan dört kral, diğer komutanlarla birlikte bulundukları yerden kaçtılar ve geri çekilmeye çalışarak şöyle dediler: "Bizden daha güçlü olan üç kralı ve komutanlarını öldürdükten sonra, İbraniler karşısında artık gücümüz kalmadı."
3 Yakup'un oğulları, diğer kralların bulundukları yerden ayrıldıklarını görünce, onları takip etmeye başladılar. Yakup da Şekem'deki bulunduğu yerden, bulunduğu yerden geldi ve kralların peşinden giderek, hizmetkârlarıyla birlikte onlara yaklaştılar.
4 Krallar, komutanlar ve ordularının geri kalanı, Yakup oğullarının kendilerine yaklaştığını görünce canlarından korktular ve Hazar şehrine kadar kaçtılar.
5 Yakup'un oğulları onları Hazar şehrinin kapısına kadar kovaladılar ve krallar ile orduları arasında büyük bir bozgun başlattılar; yaklaşık dört bin kişi öldü. Kralların ordusuna saldırdıkları sırada Yakup yayını eline alıp kralları vurmakla meşgul oldu ve hepsini öldürdü.
6 Ve Hazar şehrinin kapısında Hazar kralı Paraton'u öldürdü; sonra Sarton kralı Susi'yi, Betçorin kralı Laban'ı ve Maknayme kralı Şabir'i vurdu ve hepsini oklarla öldürdü, her birine bir ok sapladı ve hepsi öldü.
7 Yakup oğulları, bütün kralların öldüğünü, dağıldığını ve geri çekildiklerini görünce, Hazar kapısının karşısında kralların ordularıyla savaşmaya devam ettiler ve onların yaklaşık dört yüzünü öldürdüler.
8 Yakup'un hizmetkarlarından üçü o savaşta öldü. Yahuda, üç hizmetkarının öldüğünü görünce çok üzüldü ve Amorilere karşı öfkesi alevlendi.
9 Kralların ordularından geriye kalan bütün adamlar canlarından çok korktular ve kaçarak Hazar şehrinin surlarının kapısını kırdılar ve hepsi güvenliğe sığınmak için şehre girdiler.
10 Ve Hazar şehrinin ortasında saklandılar; çünkü Hazar şehri çok büyük ve geniş bir şehirdi ve bütün bu ordular şehre girince Yakup'un oğulları da onların peşinden şehre koştular.
11 Ve savaşta tecrübeli dört güçlü adam şehirden çıktı, ellerinde çekilmiş kılıçlar ve mızraklarla şehrin girişine karşı durdular ve Yakup oğullarının karşısına geçip şehre girmelerine izin vermediler.
12 Naftali koşarak aralarına girdi ve kılıcıyla ikisini vurdu, tek darbede başlarını kesti.
13 Ve diğer ikisine döndü; onların kaçmış olduklarını gördü. Onları kovaladı, yakaladı, vurdu ve öldürdü.
14 Yakup'un oğulları şehre geldiler ve gördüler ki, şehrin etrafında başka bir sur daha vardı. Surların kapısını aradılar ama bulamadılar. Yahuda surların tepesine çıktı, Şimeon ve Levi de onu izledi ve üçü birden surlardan aşağı inip şehre girdiler.
15 Simeon ve Levi, şehre sığınan bütün adamları, şehir halkını, eşlerini ve çocuklarını kılıçla öldürdüler; şehrin feryatları göklere yükseldi.
16 Dan ve Naftali, feryat seslerinin sebebini görmek için surlara çıktılar; çünkü Yakup'un oğulları kardeşleri için endişeleniyorlardı ve şehir halkının ağlayarak ve yalvararak şöyle dediklerini duydular: "Şehirdeki her şeyimizi alıp gidin, ama bizi öldürmeyin."
17 Yahuda, Şimeon ve Levi şehrin halkını vurmayı bıraktıklarında, surlara çıktılar ve surda bulunan Dan ve Naftali'ye ve diğer kardeşlerine seslendiler. Şimeon ve Levi onlara şehre girdiklerini bildirdiler ve Yakup'un bütün oğulları ganimeti almaya geldiler.
18 Yakup oğulları Hazar şehrinin ganimetini, sürüleri, büyükbaş hayvanları ve malları aldılar; ele geçirilebilecek her şeyi alıp o gün şehirden ayrıldılar.
19 Ertesi gün Yakup'un oğulları Sarton'a gittiler; çünkü Sarton şehrinde kalanların, krallarını öldürdükleri için onlarla savaşmak üzere toplandıklarını duymuşlardı. Sarton çok yüksek ve surlarla çevrili, sağlam bir şehirdi.
20 Surların direği yaklaşık elli arşın yüksekliğinde ve kırk arşın genişliğindeydi. Surların yüksekliği yüzünden şehre kimsenin girebileceği bir yer yoktu. Yakup oğulları şehrin surlarını gördüler ve içeri girmenin bir yolunu aradılar, fakat bulamadılar.
21 Şehrin girişi arka taraftaydı ve şehre girmek isteyen herkes o yoldan gelip bütün şehri dolaşır, sonra şehre girerdi.
22 Yakup oğulları şehre giriş yolunu bulamayınca öfkeleri çok arttı. Şehir halkı da Yakup oğullarının kendilerine doğru geldiğini görünce onlardan çok korktu; çünkü onların gücünü ve Hazar'a yaptıklarını duymuşlardı.
23 Sarton şehrinin halkı, Yakup oğullarıyla savaşmak için şehirde toplandıktan sonra, onların şehre girmelerinden korktukları için onlara doğru çıkamadılar. Fakat onların kendilerine doğru geldiklerini görünce, güçlerini ve Hazar'a yaptıklarını duydukları için onlardan çok korktular.
24 Böylece Sarton halkı, Yakup oğulları gelmeden önce şehrin yolundaki köprüyü hızla yerinden söküp şehre getirdiler.
25 Yakup oğulları gelip şehre giriş yolunu aradılar, ama bulamadılar. Şehrin halkı surların tepesine çıktılar ve Yakup oğullarının şehre giriş yolu aradıklarını gördüler.
26 Şehrin halkı surların tepesinden Yakup oğullarını azarladılar ve onlara lanet okudular. Yakup oğulları bu azarlamaları işittiler ve çok öfkelendiler, içlerinde kızgınlık alevlendi.
27 Yakup oğulları onlara öfkelendiler ve hepsi ayağa kalkıp güçlerinin gücüyle surların üzerinden atladılar ve kudretleriyle surların kırk arşın genişliğindeki kısmını geçtiler.

28 Surları aşıp şehrin surlarının altına geldiklerinde, şehrin bütün kapılarının demir kapılarla çevrili olduğunu gördüler.
29 Yakup oğulları şehrin kapılarını kırmak için yaklaştılar, ama şehir halkı onlara izin vermedi; çünkü onlar surların tepesinden üzerlerine taş ve ok atıyorlardı.
30 Surda bulunanların sayısı dört yüz kadardı. Yakup oğulları, şehir halkının kendilerine şehrin kapılarını açmalarına izin vermeyeceğini görünce, sıçrayıp surların tepesine çıktılar ve Yahuda önce şehrin doğu kısmına çıktı.
31 Gad ve Aşer onun ardından şehrin batı köşesine, Simeon ve Levi kuzeye, Dan ve Ruben ise güneye gittiler.
32 Surların tepesinde bulunan adamlar, yani şehir halkı, Yakup oğullarının kendilerine doğru geldiğini görünce, hepsi surlardan kaçıp şehre indiler ve şehrin ortasında saklandılar.
33 Surların altında kalan İssakar ve Naftali yaklaşıp şehrin kapılarını kırdılar ve kapılarda ateş yaktılar; demir eridi ve Yakup'un bütün oğulları, bütün adamlarıyla birlikte şehre girdiler ve Sarton şehrinin halkıyla savaştılar, onları kılıçla vurdular ve hiç kimse onlara karşı koyamadı.
34 Ve yaklaşık iki yüz adam şehirden kaçtı ve hepsi şehirdeki bir kuleye gidip saklandılar. Yahuda onları kuleye kadar takip etti ve kuleyi yıktı; kule adamların üzerine yıkıldı ve hepsi öldü.
35 Yakup oğulları o kulenin çatısının yolundan yukarı çıktılar ve gördüler ki, şehirde uzakta, tepesi göğe uzanan, güçlü ve yüksek başka bir kule daha vardı. Yakup oğulları aceleyle aşağı indiler ve bütün adamlarıyla birlikte o kuleye gittiler; kulenin yaklaşık üç yüz erkek, kadın ve çocukla dolu olduğunu gördüler.
36 Yakup'un oğulları kuledeki o adamları büyük bir yenilgiye uğrattılar ve onlar kaçıp uzaklaştılar.
37 Simeon ve Levi onları takip ederken, saklandıkları yerden on iki güçlü ve yiğit adam çıktı.
38 Ve o on iki adam Simeon ve Levi'ye karşı şiddetli bir mücadele verdiler; Simeon ve Levi onlara üstün gelemediler ve o yiğit adamlar Simeon ve Levi'nin kalkanlarını kırdılar; içlerinden biri kılıcıyla Levi'nin başına vurdu, Levi kılıçtan korkarak aceleyle elini başına götürdü ve kılıç Levi'nin eline saplandı; Levi'nin eli neredeyse kopacaktı.
39 Levi, yiğit adamın kılıcını eline aldı, zorla elinden kaptı ve onunla güçlü adamın başına vurdu, başını kesti.
40 Levililerden birinin öldürüldüğünü görünce, on bir adam Levililerle savaşmak için yaklaştı. Yakup'un oğulları savaştılar, fakat Yakup'un oğulları onlara üstünlük sağlayamadılar, çünkü o adamlar çok güçlüydüler.
41 Yakup'un oğulları onlara üstünlük sağlayamayacaklarını görünce, Şimeon yüksek ve korkunç bir çığlık attı ve on bir güçlü adam Şimeon'un çığlığının sesiyle şaşkına döndüler.
42 Yahuda uzaktan Simeon'un bağırışını duydu; Naftali ve Yahuda kalkanlarıyla Simeon ve Levi'nin yanına koştular ve onları o güçlü adamlarla savaşırken buldular; kalkanları kırıldığı için onlara üstünlük sağlayamadılar.
43 Naftali, Simeon ve Levi'nin kalkanlarının kırılmış olduğunu görünce, hizmetkarlarından iki kalkan alıp Simeon ve Levi'ye getirdi.
44 O gün Simeon, Levi ve Yahuda, gün batımına kadar on bir güçlü adama karşı hep birlikte savaştılar, fakat onlara üstünlük sağlayamadılar.
45 Bu durum Yakup'a bildirildi ve o çok üzüldü; Rabbe dua etti ve oğlu Naftali ile birlikte bu güçlü adamlara karşı yürüdü.
46 Yakup yaklaştı, yayını gerdi ve güçlü adamlara yaklaştı; okla üç adamlarını öldürdü, geriye kalan sekizi geri döndü. İşte, savaş onlara karşı önden ve arkadan başlamıştı; canlarından çok korktular ve Yakup'un oğullarının karşısında duramadılar, onların önünden kaçtılar.
47 Kaçarken Dan ve Aşer'in kendilerine doğru geldiğini gördüler ve aniden üzerlerine saldırdılar, onlarla savaştılar ve ikisini öldürdüler. Yahuda ve kardeşleri onları kovalayıp geri kalanlarını da öldürdüler.
48 Yakup'un bütün oğulları geri döndüler ve şehirde dolaşarak adam bulmaya çalıştılar. Şehrin içindeki bir mağarada yirmi kadar genç adam buldular. Gad ve Aşer hepsini öldürdüler. Dan ve Naftali ise ikinci kuleden kaçıp kurtulan diğer adamların üzerine atlayıp hepsini öldürdüler.
49 Yakup'un oğulları Sarton şehrinin bütün sakinlerini öldürdüler, ancak kadınları ve küçük çocukları şehirde bıraktılar ve öldürmediler.
50 Sarton şehrinin bütün sakinleri güçlü adamlardı; içlerinden biri bin kişiyi kovalayabilir, ikisi de on bin kişiden kaçamazdı.
51 Yakup'un oğulları Sarton şehrinin bütün sakinlerini kılıçla öldürdüler; hiç kimse onlara karşı koyamadı ve kadınları şehirde bıraktılar.
52 Yakup oğulları şehrin bütün ganimetini aldılar, istediklerini ele geçirdiler; şehirden sürüler, büyükbaş hayvanlar ve mallar aldılar. Yakup oğulları Sarton'a ve halkına, Hazar'a ve halkına yaptıkları gibi davrandılar ve oradan ayrıldılar.

BÖLÜM 39

1 Yakup oğulları Sarton şehrinden ayrılıp yaklaşık iki yüz arşın yol kat ettikten sonra, Tapnak halkıyla karşılaştılar. Tapnak halkı onlarla savaşmaya çıkmıştı, çünkü Yakup, Sarton kralını ve bütün adamlarını öldürmüştü.
2 Böylece Tapnah şehrinde kalanların hepsi Yakup oğullarıyla savaşmak için dışarı çıktılar ve Hazar ile Sarton'dan ele geçirdikleri ganimetleri geri almak istediler.
3 Tapnak'ın geri kalan adamları o yerde Yakup'un oğullarıyla savaştılar; Yakup'un oğulları onları yendiler ve onlar da kaçıp Arbelan şehrine kadar kovaladılar; hepsi de Yakup'un oğullarının önünde öldüler.
4 Yakup'un oğulları geri döndüler ve Tapnah'ın ganimetini almak için Tapnah'a geldiler. Tapnah'a vardıklarında, Arbelan halkının kardeşlerinin ganimetini kurtarmak için onları karşılamaya çıktığını duydular. Yakup'un oğulları, şehri yağmalamak için Tapnah'ta on adamlarını bıraktılar ve Arbelan halkına doğru yola çıktılar.
5 Arbelanlılar, eşleriyle birlikte Yakup oğullarıyla savaşmak üzere yola çıktılar; çünkü eşleri savaşta tecrübeliydi. Yaklaşık dört yüz erkek ve kadın savaşa katıldı.
6 Ve Yakup'un bütün oğulları yüksek sesle bağırdılar ve hep birlikte Arbelan halkına doğru koştular; çok büyük ve korkunç bir ses çıkarıyorlardı.
7 Arbelan halkı, Yakup oğullarının bağırışlarını ve aslanların kükremesi gibi, denizin ve dalgaların kükremesi gibi çığlıklarını duydular.

8 Yakup oğulları yüzünden yüreklerine korku ve dehşet doldu; onlardan çok korktular ve geri çekilip şehre kaçtılar. Yakup oğulları da onları şehrin kapısına kadar kovaladılar ve şehirde onlara rastladılar.
9 Yakup oğulları şehirde onlarla savaştılar; bütün kadınları da Yakup oğullarına karşı sapanla savaştılar ve o gün akşama kadar aralarında çok şiddetli bir çatışma yaşandı.
10 Yakup oğulları onlara üstünlük sağlayamadılar ve o savaşta neredeyse yok oldular. Yakup oğulları Rabbe yalvardılar ve akşama doğru büyük bir güç kazandılar. Yakup oğulları, Arbelan halkının bütün erkeklerini, kadınlarını ve çocuklarını kılıçla öldürdüler.
11 Sarton'dan kaçan halkın geri kalanını da Yakup'un oğulları Arbelan'da öldürdüler. Yakup'un oğulları, Arbelan ve Tapnah'a da, Hazar ve Sarton'a yaptıkları gibi davrandılar. Kadınlar bütün erkeklerin öldüğünü görünce, şehrin çatılarına çıktılar ve Yakup'un oğullarını yağmur gibi taş yağdırarak öldürdüler.
12 Yakup oğulları aceleyle şehre girdiler ve bütün kadınları yakalayıp kılıçla öldürdüler; ayrıca bütün ganimetleri, sürüleri, büyükbaş hayvanları ve sığırları ele geçirdiler.
13 Yakup oğulları, Maknayma'ya da Tapnah'a, Hazar'a ve Şilo'ya yaptıkları gibi davrandılar ve oradan ayrılıp gittiler.
14 Beşinci gün Yakup oğulları, Gaaş halkının kendilerine karşı savaşmak için toplandığını duydular; çünkü Gaaş halkı krallarını ve komutanlarını öldürmüştü. Gaaş şehrinde on dört komutan vardı ve Yakup oğulları ilk savaşta hepsini öldürmüşlerdi.
15 O gün Yakup'un oğulları savaş silahlarını kuşandılar ve Gaaş halkına karşı savaşa yürüdüler. Gaaş'ta Amoriler halkından güçlü ve kudretli bir halk vardı ve Gaaş, Amoriler şehirlerinin en güçlü ve en iyi tahkim edilmiş şehriydi ve üç duvarı vardı.
16 Yakup oğulları Gaaş'a vardıklarında şehrin kapılarının kilitli olduğunu, dış surların tepesinde yaklaşık beş yüz adamın durduğunu ve şehrin arkasından, deniz kıyısındaki kumlar kadar kalabalık bir halkın Yakup oğullarına pusu kurduğunu gördüler.
17 Yakup oğulları şehrin kapılarını açmak için yaklaştılar; yaklaşırken, şehrin arka tarafında pusuda bekleyenler yerlerinden çıkıp Yakup oğullarını kuşattılar.
18 Yakup oğulları Gaaş halkının arasında kaldılar ve savaş hem önlerinden hem de arkalarından geliyordu; surdaki bütün adamlar onlara ok ve taş atıyorlardı.
19 Yahuda, Gaaşlıların kendilerine ağır gelmeye başladığını görünce, çok tiz ve korkunç bir çığlık attı; Yahuda'nın çığlığının sesiyle Gaaşlıların hepsi dehşete kapıldı; güçlü çığlığıyla surlardan adamlar düştü ve şehrin içinden ve dışından olan herkes canından çok korktu.
20 Yakup oğulları hâlâ şehrin kapılarını kırmak için yaklaşıyorlardı; Gaaşlılar ise surların tepesinden üzerlerine taş ve ok atarak onları kapıdan kaçmaya zorladılar.
21 Yakup oğulları, şehir dışından gelen Gaaşlılara karşı geri döndüler ve onları, kabaklara vurur gibi, korkunç bir şekilde vurdular; Yahuda'nın çığlığıyla korku ve dehşete kapılan Gaaşlılar, Yakup oğullarına karşı koyamadılar.
22 Yakup oğulları şehrin dışında kalan bütün adamları öldürdüler. Yakup oğulları şehre girip surların altında savaşmak için yaklaştılar, ama başaramadılar; çünkü şehirde kalan Gaaş halkının tamamı Gaaş surlarını her yönden kuşatmıştı. Bu yüzden Yakup oğulları şehre yaklaşarak onlarla savaşamadılar.
23 Yakup oğulları savaşmak için surların dibine yaklaştılar; Gaaş halkı üzerlerine ok ve taş yağdırdılar, onlar da surların altından kaçtılar.
24 Surların üzerinde bulunan Gaaş halkı, Yakup oğullarının surların altından kendilerine üstünlük sağlayamadığını görünce, Yakup oğullarını şu sözlerle kınadılar:
25 Savaşta size ne oluyor da üstünlük sağlayamıyorsunuz? Amorilerin o kadar güçlü olmayan şehirlerine yaptığınız gibi, güçlü Gaaş şehrine ve halkına da mı yapacaksınız? Şüphesiz ki, aramızdaki o zayıflara böyle yaptınız ve onları şehrin girişinde öldürdünüz; çünkü sizin bağırışlarınızın sesiyle korkuya kapılmışlardı ve güçleri kalmamıştı.
26 Peki şimdi bu yerde savaşabilecek misiniz? Şüphesiz burada hepiniz öleceksiniz ve biz de sizin harap ettiğiniz o şehirlerin intikamını alacağız.
27 Gaaş halkı Yakup oğullarını büyük ölçüde azarladılar, tanrılarıyla onlara hakaret ettiler ve surdan üzerlerine ok ve taş atmaya devam ettiler.
28 Yahuda ve kardeşleri Gaaş halkının sözlerini işittiler ve öfkeleri çok kabardı. Yahuda bu konuda Tanrısını kıskandı ve şöyle seslendi: "Ey Rab, yardım et, bize ve kardeşlerimize yardım gönder!"
29 Ve o, elinde çekilmiş kılıcıyla, bütün gücüyle uzaktan koştu; yerden sıçradı ve kendi gücüyle surlara tırmandı; kılıcı elinden düştü.
30 Yahuda surda bağırdı ve surda bulunan bütün adamlar korkuya kapıldılar; içlerinden bazıları surdan şehre düşüp öldüler; surda kalanlar ise Yahuda'nın gücünü görünce çok korktular ve canlarını kurtarmak için şehre kaçtılar.
31 Bazıları cesaretlenip surda Yahuda ile savaşmaya kalkıştılar ve onu öldürmeye yaklaştılar. Yahuda'nın elinde kılıç olmadığını görünce onu surdan aşağı, kardeşlerinin yanına atmayı düşündüler. Şehrin yirmi adamı onlara yardım etmek için geldiler, Yahuda'yı kuşattılar, hep birlikte bağırdılar ve kılıçlarını çekerek ona yaklaştılar. Yahuda'yı çok korkuttular ve Yahuda surdan kardeşlerine seslendi.
32 Yakup ve oğulları surların altından yayı çekip surların tepesindeki üç adamı vurdular. Yahuda ise ağlamaya devam ederek, "Ey Rabbim, bize yardım et, ey Rabbim, bizi kurtar!" diye haykırdı ve surların üzerinde yüksek sesle bağırdı; bu feryat çok uzaklardan duyuldu.
33 Bu feryattan sonra tekrar bağırdı ve surların tepesinde Yahuda'yı çevreleyen bütün adamlar dehşete kapıldılar; Yahuda'nın bağırışını ve titremesini duyunca her biri kılıcını elinden atıp kaçtı.
34 Yahuda, ellerinden düşen kılıçları aldı ve onlarla savaşarak sur üzerinde yirmi adamlarını öldürdü.
35 Ve seksen kadar erkek ve kadın şehrin surlarına tırmanıp Yahuda'yı kuşattılar; Rab Yahuda halkının yüreğine korku saldı, böylece O'na yaklaşamadılar.
36 Yakup ve onunla birlikte olanların hepsi surların altından yayı çektiler ve surda on adamı öldürdüler; onlar Yakup ve oğullarının önünde surların altına düştüler.
37 Surda bulunanlar, yirmi adamlarının öldüğünü görünce, kılıçlarını çekerek Yahuda'ya doğru koşmaya başladılar; fakat Yahuda'nın gücünden çok korktukları için ona yaklaşamadılar.

38 Onların güçlü adamlarından Arud adındaki biri, kılıcıyla Yahuda'nın başına vurmak üzere yaklaştı; Yahuda ise aceleyle kalkanını başına dayadı ve kılıç kalkana çarparak onu ikiye böldü.
39 Bu güçlü adam, Yahuda'ya saldırdıktan sonra, Yahuda'nın korkusuyla canını kurtarmak için kaçtı; ayağı surda kaydı ve sur altındaki Yakup oğullarının arasına düştü. Yakup oğulları onu vurup öldürdüler.
40 Güçlü adamın darbesiyle Yahuda'nın başı çok ağrıdı ve neredeyse ölüyordu.
41 Yahuda, darbenin verdiği acıyla surda feryat etti; Dan bunu duyunca öfkesi alevlendi, o da kalkıp uzaklaştı, koştu, yerden sıçradı ve öfkesinden kabaran gücüyle surlara tırmandı.
42 Dan, Yahuda'nın yanındaki surlara vardığında, Yahuda'ya karşı duran bütün sur askerleri kaçtılar ve ikinci surlara çıktılar. Oradan Dan ve Yahuda'ya ok ve taş attılar ve onları surlardan uzaklaştırmaya çalıştılar.
43 Oklar ve taşlar Dan ve Yahuda'ya isabet etti ve surda neredeyse öldürüleceklerdi; Dan ve Yahuda surdan nereye kaçarlarsa kaçsınlar, ikinci surdan oklar ve taşlarla saldırıya uğradılar.
44 Yakup ve oğulları, şehrin girişinde, birinci surların altında duruyorlardı ve ikinci surların üzerinde oldukları için şehir halkı tarafından görülemiyorlardı ve bu yüzden oklarını şehir halkına karşı çekemiyorlardı.
45 Dan ve Yahuda, ikinci surdan üzerlerine yağan taşlara ve oklara daha fazla dayanamayınca, şehrin halkının yanına, ikinci sur üzerine sıçradılar. İkinci surda bulunan şehir halkı, Dan ve Yahuda'nın ikinci surdan kendilerine geldiğini görünce, hep birlikte bağırdılar ve surların arasından aşağıya indiler.
46 Yakup ve oğulları, şehrin girişinde bekleyen halkın bağırışlarını işittiler. Dan ve Yahuda kabileleri ise ikinci surda oldukları için endişeleniyorlardı ve onları göremiyorlardı.
47 Naftali öfkeyle kabaran gücüyle ilk surlara çıktı ve şehirde duydukları bağırış çağırışların sebebini görmek istedi. İssakar ve Zebulun da şehrin kapılarını kırmak için yaklaştılar, ama şehrin kapılarını açıp içeri girdiler.
48 Naftali birinci surdan ikinci sura atladı ve kardeşlerine yardım etmek için geldi. Surda bulunan Gaaş halkı, Naftali'nin kardeşlerine yardım etmek için gelen üçüncü kişi olduğunu görünce, hepsi kaçıp şehre indiler. Yakup ve bütün oğulları ve bütün gençleri de onların yanına şehre geldiler.
49 Yahuda, Dan ve Naftali surdan şehre indiler ve şehir halkını kovaladılar. Simeon ve Levi ise şehrin dışındaydılar ve kapının açıldığından habersizdiler; oradan surlara çıktılar ve kardeşlerinin yanına şehre indiler.
50 Şehrin sakinlerinin hepsi şehre inmişti ve Yakup'un oğulları çeşitli yönlerden onlara doğru geldiler; onlara karşı önden ve arkadan savaş açıldı ve Yakup'un oğulları onları korkunç bir şekilde vurdular ve yirmi bin kadar erkek ve kadını öldürdüler; onlardan hiçbiri Yakup'un oğullarına karşı koyamadı.
51 Şehirde kan bolca aktı, adeta bir su pınarı gibiydi; kan, şehrin dışına doğru bir pınar gibi aktı ve Betçorin çölüne kadar ulaştı.
52 Betçorin halkı uzaktan Gaaş şehrinden akan kanı gördüler ve içlerinden yetmiş kadar adam kanı görmek için koşarak oraya geldiler.
53 Ve kanın izini takip ederek Gaaş şehrinin surlarına vardılar; şehirden kanın aktığını gördüler ve Gaaş halkının feryatlarını duydular; çünkü kan göğe yükseliyordu ve bir su pınarı gibi bolca akmaya devam ediyordu.
54 Yakup'un bütün oğulları Gaaş halkına saldırmaya devam ediyorlardı ve akşama kadar yirmi bin kadar erkek ve kadını öldürüyorlardı. Korin halkı, "Şüphesiz bu İbranilerin işidir, çünkü Amorilerin bütün şehirlerinde hâlâ savaş sürüyorlar" dedi.
55 O kişiler aceleyle Betkorin'e koştular ve her biri savaş silahlarını alarak Betkorin'in bütün halkına seslendiler; onlar da savaş silahlarını kuşanıp Yakup oğullarıyla savaşmaya gitsinler diye.
56 Yakup oğulları Gaaş halkını öldürdükten sonra, öldürülenlerin hepsini soymak için şehrin etrafında dolaştılar. Şehrin en iç kısmına ve daha ilerisine geldiklerinde, ellerinde kılıç olmayan üç çok güçlü adamla karşılaştılar.
57 Yakup'un oğulları bulundukları yere geldiler; güçlü adamlar kaçtılar. İçlerinden biri, kısa boylu ve genç bir delikanlı olan Zebulun'u yakaladı ve tüm gücüyle yere serdi.
58 Yakup kılıcıyla ona doğru koştu ve kılıcıyla onu belinden vurdu, ikiye böldü ve ceset Zebulun'un üzerine düştü.
59 İkincisi yaklaştı ve Yakup'u yere devirmek için yakaladı. Yakup ona döndü ve bağırdı; bu sırada Simeon ve Levi koşarak geldiler ve kılıçlarıyla kalçasına vurup onu yere serdiler.
60 Güçlü adam öfkeyle kabarmış bir kudretle yerden kalktı; Yahuda daha ayağa kalkmadan ona yaklaştı ve kılıçla başına vurdu; başı yarıldı ve öldü.
61 Üçüncü güçlü adam, arkadaşlarının öldürüldüğünü görünce Yakup oğullarının önünden kaçtı; Yakup oğulları da onu şehirde kovaladılar. Güçlü adam kaçarken şehir halkının kılıçlarından birini buldu, onu alıp Yakup oğullarına döndü ve o kılıçla onlarla savaştı.
62 Güçlü adam, Yahuda'nın başına kılıçla vurmak için ona doğru koştu; Yahuda'nın elinde kalkan yoktu. Tam ona vurmak üzereyken, Naftali aceleyle kalkanını alıp Yahuda'nın başına dayadı. Güçlü adamın kılıcı Naftali'nin kalkanına çarptı ve Yahuda kılıçtan kurtuldu.
63 Simeon ve Levi kılıçlarıyla güçlü adamın üzerine koştular ve ona şiddetle saldırdılar; iki kılıç da güçlü adamın bedenine saplandı ve onu boylamasına ikiye böldü.
64 O sırada Yakup'un oğulları, Gaaş'ın bütün halkıyla birlikte o üç güçlü adamı öldürdüler ve gün batımı yaklaşıyordu.
65 Yakup oğulları Gaaş şehrinin etrafında dolaştılar ve şehrin bütün ganimetini aldılar; küçük çocukları ve kadınları bile sağ bırakmadılar. Yakup oğulları Gaaş şehrine, Sarton ve Şilo'ya yaptıkları gibi davrandılar.

BÖLÜM 40

1 Yakup'un oğulları Gaaş'tan aldıkları bütün ganimetleri alıp geceleyin şehirden çıktılar.

2 Onlar Bethchorin kalesine doğru yürüyüşe çıkmışlardı ve Bethchorin halkı da onları karşılamak için kaleye gidiyordu. O gece Yakup'un oğulları Bethchorin kalesinde Bethchorin halkıyla savaştılar.
3 Bethchorin'in bütün sakinleri güçlü adamlardı; içlerinden biri bin adamın karşısından kaçmazdı ve o gece kalede savaştılar; bağırışları uzaktan duyuldu ve yer sarsıldı.
4 Yakup'un bütün oğulları o adamlardan korktular; çünkü karanlıkta savaşmaya alışkın değillerdi ve çok şaşırdılar. Yakup'un oğulları Rabbe yalvararak şöyle dediler: "Ey Rab, bize yardım et, bizi kurtar ki bu sünnetsiz adamların elinden ölmeyelim."
5 Rab, Yakup oğullarının sözünü işitti ve Betkorin halkını büyük bir korku ve kargaşaya sürükledi; gece karanlığında birbirleriyle savaştılar ve birbirlerini büyük sayılarla öldürdüler.
6 Yakup oğulları, Rabbin o adamlar arasına sapkınlık ruhu getirdiğini ve her birinin kendi komşusuyla savaştığını bildikleri için, Betkorin halkının arasından ayrılıp Betkorin kalesinin yamacına kadar ve daha da ilerilere gittiler ve o gece gençleriyle birlikte orada güven içinde kaldılar.
7 Betkorin halkı bütün gece boyunca savaştı; biri kardeşiyle, diğeri komşusuyla savaştı ve kaleye doğru her yöne bağırdılar; bağırışları uzaktan duyuldu ve bütün yeryüzü onların sesiyle sarsıldı, çünkü onlar yeryüzündeki bütün halklardan daha güçlüydüler.
8 Kenanlıların, Hititlerin, Amorilerin, Hivilerin şehirlerinin bütün sakinleri, Kenan krallarının bütün halkı ve Ürdün'ün öte yakasında bulunanlar o gece bağırışların sesini duydular.
9 Onlar da dediler ki: "Şüphesiz bunlar, yedi şehre yaklaşan İbranilerin savaştığı savaşlardır; o İbranilere kim karşı koyabilir?"
10 Kenan şehirlerinin bütün sakinleri ve Ürdün'ün öte yakasında bulunanların hepsi Yakup oğullarından çok korktular; çünkü şöyle diyorlardı: "İşte, o şehirlere yapılanın aynısı bize de yapılacak; onların kudretli gücüne kim karşı koyabilir?"
11 O gece Korintlilerin feryatları çok yüksekti ve giderek arttı; sabaha kadar birbirlerini dövdüler ve birçoğu öldü.
12 Sabah oldu ve Yakup'un bütün oğulları şafak vakti kalkıp kaleye çıktılar ve Korintlilerden geriye kalanları korkunç bir şekilde öldürdüler; hepsi kalede yok edildi.
13 Altıncı gün geldi ve Kenan'ın bütün halkı uzaktan Bethchorin kalesinde Bethchorin halkının bütününün ölü yattığını, kuzu ve keçi leşleri gibi etrafa saçılmış olduklarını gördüler.
14 Yakup oğulları Gaaş'tan ele geçirdikleri bütün ganimetleri alıp Betkorin'e gittiler ve şehri deniz kumu gibi kalabalık buldular. Onlarla savaştılar ve Yakup oğulları akşama kadar orada onları yendiler.
15 Yakup oğulları, Betçorin'e, Gaaş ve Tapnak'a yaptıkları gibi, Hazar, Sarton ve Şilo'ya yaptıkları gibi davrandılar.
16 Yakup'un oğulları Betkorin'in ganimetini ve bütün şehirlerin ganimetlerini yanlarına alarak o gün Şekem'e döndüler.
17 Yakup'un oğulları Şekem şehrine döndüler ve şehrin dışında kaldılar; orada savaştan dinlendiler ve bütün gece orada kaldılar.
18 Bütün hizmetkârları ve şehirlerden aldıkları bütün ganimetlerle birlikte şehrin dışından ayrıldılar ve şehre girmediler; çünkü şöyle dediler: "Belki bize karşı daha fazla savaş çıkar ve Şekem'de bizi kuşatırlar."
19 Yakup, oğulları ve hizmetkârları o gece ve ertesi gün, Yakup'un Hamor'dan beş şekel karşılığında satın aldığı tarlanın bir bölümünde kaldılar ve ele geçirdikleri her şey onlarla birlikteydi.
20 Yakup oğullarının ele geçirdiği bütün ganimetler, deniz kıyısındaki kumlar kadar geniş olan o tarlada toplandı.
21 Ve o ülkenin halkı onları uzaktan izledi ve Yakup oğullarının bu yaptıklarından korktular; çünkü eski zamanlardan beri hiçbir kral böyle bir şey yapmamıştı.
22 Kenanlıların yedi kralı, Yakup'un oğullarıyla barış yapmaya karar verdiler; çünkü Yakup'un oğulları yüzünden canlarından çok korkuyorlardı.
23 O gün, yani yedinci gün, Hebron kralı Yafiya, Ai kralına, Gibeon kralına, Şalem kralına, Adulam kralına, Lakiş kralına, Hazar kralına ve onların egemenliği altındaki bütün Kenan krallarına gizlice bir haberci gönderdi ve şöyle dedi:
24 Benimle birlikte yukarı çıkın, yanıma gelin ki Yakup oğullarının yanına gidelim ve onlarla barış yapıp bir antlaşma imzalayayım; yoksa Yakup oğullarının kılıçlarıyla bütün topraklarınız yok olur, tıpkı Şekem'e ve çevresindeki şehirlere yaptıkları gibi, duyduğunuz ve gördüğünüz gibi.
25 Yanıma geldiğinizde, kalabalık bir grupla gelmeyin; her kral kendi üç başkomutanını, her başkomutan da kendi üç subayını getirsin.
26 Hepiniz Hebron'a gelin; birlikte Yakup oğullarının yanına gidip onlardan bizimle barış antlaşması yapmalarını rica edeceğiz.
27 Ve bütün o krallar, Hebron kralının kendilerine gönderdiği emirleri yerine getirdiler; çünkü hepsi onun öğütleri ve emri altındaydılar. Kenan krallarının hepsi de Yakup oğullarıyla barış yapmak için bir araya geldiler. Yakup oğulları ise geri dönüp Şekem'deki tarlaya gittiler; çünkü o ülkenin krallarına güvenmiyorlardı.
28 Yakup'un oğulları geri döndüler ve on gün boyunca o tarlada kaldılar; kimse onlarla savaşmaya gelmedi.
29 Yakup oğulları savaş belirtisi olmadığını görünce, hepsi toplanıp Şekem şehrine gittiler ve Yakup oğulları Şekem'de kaldılar.
30 Kırk günün sonunda, Amorilerin bütün kralları kendi yerlerinden toplanıp Hebron kralı Yafiya'nın yanına, Hebron'a geldiler.
31 Yakup oğullarıyla barış yapmak üzere Hebron'a gelen kralların sayısı yirmi bir, onlarla birlikte gelen komutanların sayısı altmış dokuz ve askerlerinin sayısı yüz seksen dokuzdu. Bütün bu krallar ve askerleri Hebron Dağı'nda dinlendiler.
32 Hebron kralı üç komutanı ve dokuz adamıyla birlikte yola çıktı ve bu krallar Yakup oğullarıyla barış yapmak üzere onlara gitmeye karar verdiler.
33 Ve Hebron kralına dediler ki: "Sen adamlarınla birlikte önümüzden git, Yakup oğullarına bizim için konuş; biz de senden sonra gelip sözlerini doğrulayacağız." Ve Hebron kralı öyle yaptı.
34 Yakup oğulları, Kenan krallarının hepsinin Hebron'da toplanıp dinlendiklerini duyunca, dört hizmetkârını casus olarak gönderip, "Gidin, bu kralları gözetleyin, adamlarını

araştırın, sayıları az mı yoksa çok mu diye inceleyin; eğer azlarsa, hepsini sayıp geri gelin" dediler.
35 Yakup'un hizmetkarları gizlice bu kralların yanına gittiler ve Yakup oğullarının kendilerine emrettiği gibi yaptılar. O gün Yakup oğullarının yanına döndüler ve onlara dediler ki: "Bu kralların yanına gittik, sayıları azdı. Hepsini saydık ve işte, krallar ve adamlar dahil olmak üzere iki yüz seksen sekiz kişiydiler."
36 Yakup oğulları, "Sayıları azdır, bu yüzden hepimiz onlara karşı gitmeyeceğiz" dediler. Sabahleyin Yakup oğulları kalkıp altmış iki adamını seçtiler ve Yakup oğullarından on tanesi de onlarla birlikte gitti. Savaş silahlarını kuşandılar, çünkü "Bizimle savaşmaya geliyorlar" dediler; oysa onların barış yapmaya geldiklerini bilmiyorlardı.
37 Yakup'un oğulları hizmetkârlarıyla birlikte Şekem kapısına, o kralların yanına gittiler; babaları Yakup da onlarla birlikteydi.
38 Onlar dışarı çıktıklarında, Hebron kralı ve üç komutanı ile birlikte dokuz adamının Yakup oğullarına karşı yolda ilerlediklerini gördüler. Yakup oğulları gözlerini kaldırdılar ve uzaktan Hebron kralı Yafiya'nın komutanlarıyla birlikte kendilerine doğru geldiğini gördüler. Yakup oğulları Şekem kapısının önünde durdular ve ilerlemediler.
39 Hebron kralı ve komutanları ilerlemeye devam ettiler, ta ki Yakup oğullarına yaklaşıncaya kadar. O ve komutanları onlara yere kadar eğildiler ve Hebron kralı komutanlarıyla birlikte Yakup ve oğullarının önünde oturdu.
40 Yakup'un oğulları ona dediler ki: "Ey Hebron kralı, sana ne oldu? Bugün neden bize geldin? Bizden ne istiyorsun?" Hebron kralı Yakup'a dedi ki: "Efendim, sana yalvarıyorum, bütün Kenan kralları bugün seninle barışmak için geldiler."
41 Yakup oğulları Hebron kralının sözlerini işittiler ve onun tekliflerini kabul etmediler; çünkü Yakup oğulları ona güvenmiyorlardı, Hebron kralının kendilerini aldattığını düşünüyorlardı.
42 Hebron kralı, Yakup oğullarının sözlerinden, onun sözlerine inanmadıklarını anladı ve Yakup'a yaklaşıp şöyle dedi: "Efendim, sana yalvarıyorum, emin ol ki bu kralların hepsi sana barışçıl şartlarla geldiler; çünkü yanlarında bütün askerlerini getirmediler, savaş silahlarını da getirmediler; efendimden ve oğullarından barış dilemeye geldiler."
43 Yakup oğulları Hebron kralına şöyle cevap verdiler: "Bütün bu krallara adam gönder. Eğer bize doğru söylüyorsan, her biri tek tek huzurumuza gelsin. Silahsız gelirlerse, o zaman bizden barış istediklerini anlarız."
44 Hebron kralı Yafiya, adamlarından birini kralların yanına gönderdi ve hepsi Yakup'un oğullarının önüne gelip yere kadar eğildiler. Bu krallar da Yakup ve oğullarının önünde oturup onlara şöyle dediler:
45 Amoriler krallarına kılıcınla ve son derece güçlü kolunla yaptıklarının hepsini duyduk; öyle ki, kimse senin karşında duramadı ve biz de onların başına gelenlerin bizim başımıza gelmesinden canımız pahasına senden korktuk.
46 Bu nedenle, aramızda bir barış antlaşması kurmak için size geldik; şimdi de bizimle barış ve doğruluk antlaşması yapın ki, biz sizinle ilgilenmediğimiz gibi siz de bizimle ilgilenmeyesiniz.
47 Yakup oğulları, onların gerçekten de kendilerinden barış dilemek için geldiklerini anladılar ve onları dinleyip onlarla bir antlaşma yaptılar.
48 Yakup oğulları onlara, onlarla ilişki kurmayacaklarına dair yemin ettiler; Kenan krallarının hepsi de onlara yemin ettiler ve Yakup oğulları o günden itibaren onlardan vergi almaya başladılar.
49 Bundan sonra bütün kralların komutanları, adamlarıyla birlikte Yakup'un ve oğullarının huzuruna geldiler; ellerinde Yakup için hediyeler vardı ve ona yere kadar eğildiler.
50 Bunun üzerine krallar Yakup oğullarını uyardılar ve Amorilerin yedi şehrinden ele geçirdikleri bütün ganimetleri geri vermelerini rica ettiler. Yakup oğulları da öyle yaptılar ve ele geçirdikleri her şeyi, kadınları, çocukları, hayvanları ve aldıkları bütün ganimetleri geri verdiler. Onları gönderdiler ve her biri kendi şehrine gitti.
51 Ve bütün bu krallar tekrar Yakup oğullarına secde ettiler ve o günlerde onlara birçok hediye gönderdiler veya getirdiler; Yakup oğulları da bu kralları ve adamlarını gönderdiler ve onlar da barış içinde kendi şehirlerine döndüler; Yakup oğulları da yurtlarına, Şekem'e döndüler.
52 O günden itibaren Yakup oğulları ile Kenan kralları arasında, İsrailoğulları Kenan topraklarını miras alıncaya kadar barış hüküm sürdü.

BÖLÜM 41

1 Yılın başında Yakup'un oğulları Şekem'den ayrılıp babaları İshak'ın yanına, Hebron'a geldiler ve orada yerleştiler. Ancak sürülerini ve büyükbaş hayvanlarını her gün Şekem'de otlatıyorlardı; çünkü o günlerde orada iyi ve verimli otlaklar vardı. Yakup, oğulları ve bütün ailesi Hebron vadisinde ikamet ettiler.
2 O günlerde, Yakup'un hayatının yüz altıncı yılında, Yakup'un Padan-aram'dan gelişinin onuncu yılında, Yakup'un karısı Lea öldü; Hebron'da öldüğünde elli bir yaşındaydı.
3 Yakup ve oğulları onu, İbrahim'in mezarlık yeri olarak Hit oğullarından satın aldığı, Hebron'da bulunan Machpelah ovasındaki mağaraya gömdüler.
4 Yakup'un oğulları babalarıyla birlikte Hebron vadisinde yaşadılar ve bütün o ülkenin halkı onların gücünü ve şöhretini biliyordu; ünleri de bütün ülkeye yayılmıştı.
5 Yakup'un oğlu Yusuf ve kardeşi Benyamin, Yakup'un karısı Rahel'in oğulları, o günlerde henüz gençtiler ve Amoriler'in bütün şehirlerindeki savaşlar sırasında kardeşleriyle birlikte dışarı çıkmadılar.
6 Yusuf kardeşlerinin gücünü ve büyüklüğünü görünce onları övdü ve yüceltti, fakat kendisini onlardan üstün gördü ve onlardan daha çok övdü. Babası Yakup da onu oğullarından daha çok sevdi, çünkü o yaşlılığında doğmuş bir oğluydu ve ona olan sevgisinden dolayı ona rengarenk bir elbise dikti.
7 Yusuf, babasının kendisini kardeşlerinden daha çok sevdiğini görünce, kendini kardeşlerinden üstün tutmaya devam etti ve babasına onlar hakkında kötü haberler getirdi.
8 Yakup oğulları Yusuf'un kendilerine karşı bütün davranışlarını ve babalarının onu kendilerinden daha çok sevdiğini görünce, ondan nefret ettiler ve bütün gün onunla barışçıl bir şekilde konuşamadılar.

9 Yusuf on yedi yaşındaydı ve hâlâ kendini kardeşlerinden üstün görüyor, onlardan daha yüksek bir mevkiye yükselmeyi düşünüyordu.
10 O sırada bir rüya gördü ve kardeşlerinin yanına gidip onlara rüyasını anlattı. Onlara dedi ki: “Bir rüya gördüm; tarlada hepimiz demet bağlıyorduk. Benim demetim yükseldi ve yere düştü. Sizin demetleriniz onu çevreledi ve önünde eğildi.”
11 Kardeşleri ona şöyle cevap verdiler: “Gördüğün bu rüya ne anlama geliyor? Bizim üzerimizde hüküm sürmeyi mi düşünüyorsun?”
12 Ve o yine geldi ve olanları babası Yakup'a anlattı. Yakup, Yusuf'un bu sözlerini duyunca onu öptü ve Yusuf'u kutsadı.
13 Yakup oğulları, babalarının Yusuf'u kutsadığını, öptüğünü ve onu çok sevdiğini görünce, ona karşı kıskançlık duymaya ve ondan daha çok nefret etmeye başladılar.
14 Bundan sonra Yusuf başka bir rüya gördü ve bu rüyayı kardeşlerinin yanında babasına anlattı. Yusuf babasına ve kardeşlerine, “Bakın, yine bir rüya gördüm; güneş, ay ve on bir yıldız bana doğru eğildiler” dedi.
15 Babası Yusuf'un sözlerini ve rüyasını işitti ve kardeşlerinin bu olaydan dolayı Yusuf'tan nefret ettiğini görünce, Yusuf'u kardeşlerinin önünde azarlayarak şöyle dedi: "Gördüğün bu rüya ne anlama geliyor? Kendinden büyük kardeşlerinin önünde kendini neden bu kadar övüyorsun?"
16. Bu sözleri söylediğine göre, benim, annenin ve on bir kardeşinin gelip sana secde edeceğini mi sanıyorsun?
17 Kardeşleri, onun sözleri ve rüyaları yüzünden onu kıskandılar ve ondan nefret etmeye devam ettiler; Yakup ise bu rüyaları yüreğinde sakladı.
18 Yakup oğulları bir gün babalarının sürüsünü otlatmak için Şekem'e gittiler; çünkü o zamanlar hâlâ çobanlık yapıyorlardı. Yakup oğulları o gün Şekem'de sürüyü otlatırken geciktiler ve sürüyü toplama vakti geçti, onlar da henüz varmamışlardı.
19 Yakup, oğullarının Şekem'de geciktiğini görünce, kendi kendine şöyle düşündü: "Belki Şekem halkı onlara karşı savaşmak için ayaklanmıştır, bu yüzden bugün gelmekte gecikmişlerdir."
20 Yakup oğlu Yusuf'u çağırdı ve ona şöyle buyurdu: "Bak, kardeşlerin bugün Şekem'de otlatılıyorlar ve henüz geri dönmediler; şimdi git, nerede olduklarını gör ve kardeşlerinin ve sürünün durumunu bana bildir."
21 Yakup oğlu Yusuf'u Hebron vadisine gönderdi. Yusuf kardeşlerini bulmak için Şekem'e geldi, ama onları bulamadı. Kardeşlerinin nereye gittiğini görmek için Şekem yakınlarındaki tarlada dolaştı, çölde yolunu şaşırdı ve hangi yöne gideceğini bilemedi.
22 Rabbin bir meleği onu tarlaya doğru yolda dolaşırken buldu. Yusuf, Rabbin meleğine, “Kardeşlerimi arıyorum; nerede otladıklarını duymadın mı?” dedi. Rabbin meleği Yusuf'a, “Kardeşlerini burada otladıklarını gördüm ve Dothan'da otlamaya gideceklerini söylediklerini duydum” dedi.
23 Yusuf, Rabbin meleğinin sesini dinledi ve Dotan'daki kardeşlerinin yanına gitti; onları Dotan'da sürü otlatırken buldu.
24 Yusuf kardeşlerinin yanına gitti; daha yanlarına varmadan onu öldürmeye karar vermişlerdi.
25 Simeon kardeşlerine şöyle dedi: “İşte, bugün rüyalarda görülen adam bize geliyor; gelin onu öldürelim ve çöldeki kuyulardan birine atalım. Babası onu bizden istediğinde, ona ‘Onu kötü bir hayvan yedi’ diyeceğiz.”
26 Ruben, kardeşlerinin Yusuf hakkındaki sözlerini işitti ve onlara şöyle dedi: “Bunu yapmayın, çünkü babamız Yakup'a nasıl saygı gösterebiliriz? Onu bu kuyuya atın, orada ölsün; ama elinizi uzatıp kanını dökmeyin.” Ruben bunu, Yusuf'u onların elinden kurtarmak ve babasına geri getirmek için söyledi.
27 Yusuf kardeşlerinin yanına geldiğinde onların önüne oturdu. Onlar da ayağa kalkıp onu yakaladılar ve yere serdiler, üzerindeki rengarenk elbisesini de üzerinden çıkardılar.
28 Onu alıp bir kuyuya attılar. Kuyuda su yoktu, ama yılanlar ve akrepler vardı. Yusuf kuyudaki yılanlardan ve akreplerden korktu. Yusuf yüksek sesle bağırdı ve Rab yılanları ve akrepleri kuyunun kenarlarına sakladı; böylece Yusuf'a zarar vermediler.
29 Yusuf kuyudan kardeşlerine seslenerek, “Size ne yaptım, ne günah işledim? Benim için neden Rabbe karşı korku duymuyorsunuz? Ben sizin kemiklerinizden ve etinizden değil miyim? Yakup da sizin babanız, benim babam değil mi? Bugün bana bunu neden yapıyorsunuz? Babamız Yakup'a nasıl saygı göstereceksiniz?” dedi.
30 Ve çukurdan kardeşlerine seslenmeye devam etti ve şöyle dedi: “Ey Yahuda, Şimeon ve Levi, kardeşlerim! Beni koyduğunuz karanlık yerden kaldırın ve bugün bana acıyın! Ey Rabbin çocukları, babam Yakup'un oğulları! Eğer size karşı günah işlediysem, siz İbrahim, İshak ve Yakup'un oğulları değil misiniz? Yetim birini gördüklerinde ona acırlardı, aç birini gördüklerinde ona ekmek verirlerdi, susamış birini gördüklerinde ona su verirlerdi, çıplak birini giydirirlerdi!”
31 Öyleyse nasıl olur da kardeşine acımazsın? Çünkü ben de senin kanındanım, kemiklerindenim. Eğer sana karşı günah işlediysem, bunu babamın hatırı için yapacaksın!
32 Yusuf bu sözleri kuyudan söyledi, ama kardeşleri onu dinlemediler, sözlerine kulak vermediler; Yusuf kuyuda ağlayıp sızlıyordu.
33 Yusuf dedi ki: "Keşke babam bugün kardeşlerimin bana yaptıkları bu iyiliği ve söyledikleri sözleri bilseydi."
34 Kardeşlerinin hepsi onun kuyudaki feryatlarını ve ağlamasını duydular ve Yusuf'un feryatlarını ve ağlamasını duymamak için kuyudan uzaklaştılar.

BÖLÜM 42

1 Onlar da gidip karşı tarafa, yaklaşık bir ok atımı mesafeye oturdular ve orada ekmek yediler. Yemek yerken, onunla ne yapacaklarına, onu öldürüp öldürmeyeceklerine ya da babasına geri götürüp götürmeyeceklerine dair kendi aralarında görüş alışverişinde bulundular.
2 Onlar istişare halindeydiler; gözlerini kaldırıp baktılar ve uzaktan Gilead yolundan Mısır'a doğru giden bir İsmailoğulları topluluğu gördüler.
3 Yahuda onlara dedi ki: "Kardeşimizi öldürürsek ne kazanırız? Belki Tanrı onu bizden isteyecektir; bu yüzden

onun hakkında size önerilen öğüt şudur: İşte Mısır'a inen bu İsmailoğulları topluluğu..."
4 Şimdi gelin, onu onlara teslim edelim; elimiz ona dokunmasın, onu yanlarında götürsünler ve o ülkenin halkı arasında kaybolsun; biz de onu kendi ellerimizle öldürmeyelim. Bu öneri kardeşlerinin hoşuna gitti ve Yahuda'nın sözüne göre hareket ettiler.
5 Onlar bu konu hakkında konuşurlarken, İsmailoğulları topluluğu yanlarına gelmeden önce, Midyanlı yedi tüccar yanlarından geçti. Geçerken susadılar ve gözlerini kaldırıp Yusuf'un hapsedildiği çukuru gördüler. Bakınca, her türden kuşun Yusuf'un üzerinde olduğunu fark ettiler.
6 Midyanlılar su içmek için kuyuya koştular; çünkü kuyuda su olduğunu sanıyorlardı. Kuyunun önüne geldiklerinde Yusuf'un kuyudan ağlayıp sızladığını duydular. Kuyuya baktılar ve orada yakışıklı ve güzel yüzlü bir genç gördüler.
7 Onlar da ona seslenip, “Sen kimsin? Seni buraya kim getirdi? Seni bu çöldeki kuyuya kim attı?” dediler. Hep birlikte Yusuf'u kaldırdılar, kuyudan çıkardılar, yanlarına alıp yola koyuldular ve kardeşlerinin yanından geçtiler.
8 Onlar da onlara, “Neden böyle yapıyorsunuz? Hizmetkârımızı bizden alıp gidiyorsunuz? Biz bu genci bize isyan ettiği için kuyuya atmıştık. Siz gelip onu çıkarıp götürüyorsunuz; o halde hizmetkârımızı bize geri verin” dediler.
9 Midyanlılar Yakup oğullarına şöyle cevap verdiler: “Bu sizin hizmetçiniz mi, yoksa bu adam mı size hizmet ediyor? Belki hepiniz onun hizmetçisisinizdir; çünkü o sizden daha yakışıklı ve güzeldir. Neden hepiniz bize yalan söylüyorsunuz?”
10 Bu nedenle artık sözlerinizi dinlemeyeceğiz, size kulak vermeyeceğiz; çünkü genci çölde bir çukurda bulduk ve onu aldık; bu yüzden yolumuza devam edeceğiz.
11 Yakup'un bütün oğulları onlara yaklaştılar, ayağa kalkıp şöyle dediler: "Kulumuzu bize geri verin, neden hepiniz kılıçtan öleceksiniz?" Midyanlılar onlara karşı bağırdılar, kılıçlarını çektiler ve Yakup'un oğullarıyla savaşmak için yaklaştılar.
12 Ve işte Simeon onlara karşı oturduğu yerden kalktı, yere sıçradı, kılıcını çekti ve Midyanlılara yaklaştı; onların önünde korkunç bir çığlık attı, öyle ki çığlığı uzaktan duyuldu ve Simeon'un çığlığıyla yer sarsıldı.
13 Midyanlılar, Simeon'un bağırışlarından ve gürültüsünden çok korktular, yüzüstü yere kapandılar ve aşırı derecede panikleldiler.
14 Simeon onlara dedi ki: "Gerçekten ben, İbrani Yakup'un oğlu Simeon'um. Kardeşimle birlikte Şekem şehrini ve Amorilerin şehirlerini yerle bir ettim. Tanrı bana ayrıca şunu yapacaktır: Midyan halkı ve Kenan kralları da sizinle birlikte gelseler bile, bana karşı savaşamazlar."
15 Şimdi, aldığınız gençleri bize geri verin; yoksa etlerinizi gökteki kuşlara ve yerdeki vahşi hayvanlara yem ederim.
16 Midyanlılar Simeon'dan daha çok korktular ve Yakup'un oğullarına dehşet ve korku içinde, acıklı sözlerle yaklaştılar ve şöyle dediler:
17 Şüphesiz siz, o gencin sizin hizmetçiniz olduğunu ve size isyan ettiğini, bu yüzden onu kuyuya attığınızı söylediniz; efendisine isyan eden bir hizmetçiye ne yapacaksınız? Şimdi onu bize satın, biz de onun için istediğiniz her şeyi size verelim; Rab bunu, Yakup oğullarının kardeşlerini öldürmemeleri için uygun gördü.
18 Midyanlılar Yusuf'un yakışıklı ve güzel bir genç olduğunu gördüler; onu gönüllerinde istediler ve kardeşlerinden satın almak için can attılar.
19 Yakup'un oğulları Midyanlıların sözünü dinlediler ve kardeşleri Yusuf'u yirmi gümüş karşılığında onlara sattılar. Kardeşleri Ruben ise yanlarında değildi. Midyanlılar Yusuf'u yanlarına alıp Gilead'a doğru yollarına devam ettiler.
20 Yolda ilerliyorlardı ve Midyanlılar, genci satın alarak yaptıkları şeyden pişman oldular; biri diğerine, "Bu genç adamı İbranilerden alarak ne yaptık biz? Hem de yakışıklı ve güzel görünüşlü bir genci!" dedi.
21 Belki bu genç İbraniler ülkesinden çalınmıştır; öyleyse neden bunu yaptık? Eğer aranıp elimizde bulunursa, onun yüzünden öleceğiz.
22 Şimdi, onu bize güçlü ve sağlam adamlar sattılar; bugün onlardan birinin gücünü gördünüz; belki de onu ülkesinden güçleriyle ve kudretli kollarıyla çaldılar ve bu yüzden onu bize verdiğimiz az bir bedelle sattılar.
23 Onlar böylece kendi aralarında konuşurlarken, baktılar ve Yakup oğullarının gördüğü, önde gelen İsmailoğulları topluluğunun Midyanlılara doğru ilerlediğini gördüler. Midyanlılar kendi aralarında şöyle dediler: "Gelin, bu genci bize doğru gelen İsmailoğulları topluluğuna satalım, onun için verdiğimiz azıcık parayı geri alalım ve böylece onun kötülüğünden kurtulalım."
24 Onlar da öyle yaptılar ve İsmailoğullarına ulaştılar. Midyanlılar Yusuf'u, kardeşlerine verdikleri yirmi gümüş karşılığında İsmailoğullarına sattılar.
25 Midyanlılar Gilead'a doğru yola koyuldular; İsmailoğulları ise Yusuf'u yakalayıp develerden birine bindirdiler ve onu Mısır'a götürüyorlardı.
26 Yusuf, İsmailoğullarının Mısır'a doğru ilerlediğini duydu ve Kenan diyarından, babasından bu kadar uzaklaştırılacak olmasına çok üzüldü ve ağladı. Deveye binmişken hıçkıra hıçkıra ağladı. Adamlarından biri onu gördü ve deveden indirip yürümesini sağladı. Buna rağmen Yusuf ağlamaya devam etti ve "Ey babam, babam!" dedi.
27 İsmailoğullarından biri kalkıp Yusuf'un yanağına vurdu, ama Yusuf ağlamaya devam etti. Yusuf yolda yorgun düştü ve yüreğindeki acıdan dolayı ilerleyemez hale geldi. Hepsi yolda ona vurup eziyet ettiler ve ağlamasını kesmek için onu korkuttular.
28 Rab, Yusuf'un hırsını ve sıkıntısını gördü ve o adamların üzerine karanlık ve karmaşa getirdi; ona vuranların her birinin eli kurudu.
29 Ve birbirlerine, “Tanrı yolda bize ne yaptı böyle?” dediler. Bunun Yusuf yüzünden başlarına geldiğini bilmiyorlardı. Adamlar yola devam ettiler ve Rahel'in gömüldüğü Efrat yolundan geçtiler.
30 Yusuf annesinin mezarına ulaştı; aceleyle annesinin mezarına koştu, mezarın üzerine kapanıp ağladı.
31 Yusuf annesinin mezarı başında yüksek sesle ağlayarak şöyle dedi: "Ey annem, ey annem, ey beni dünyaya getiren! Uyan şimdi, kalk ve oğlunu gör! Köle olarak satıldı, ona acıyan kimse yok."
32 Ey Tanrım, kalk ve oğlunu gör, sıkıntılarımdan dolayı benimle birlikte ağla ve kardeşlerimin yüreğini gör.
33 Annemi uyandır, uyan, benim için uykundan kalk ve kardeşlerime karşı savaşlarını yönlendir. Ah, nasıl da

ceketimi çıkardılar, beni iki kere köle olarak sattılar, babamdan ayırdılar ve bana acıyan kimse yok.
34 Kalk ve onlara karşı davanı Tanrı'nın önüne ser; gör ki Tanrı yargılamada kimi haklı çıkaracak, kimi mahkum edecek.
35 Kalk, ey annem, kalk, uykundan uyan ve babamın ruhunun bugün benimle nasıl olduğunu gör, onu teselli et ve yüreğini rahatlat.
36 Yusuf bu sözleri söylemeye devam etti ve annesinin mezarı başında yüksek sesle ağladı; sonra konuşmayı kesti ve yüreğindeki acıdan mezar taşı gibi hareketsiz kaldı.
37 Yusuf, yer altından kendisine seslenen bir ses duydu; bu ses, yürek burkan bir acıyla, ağlayarak ve dua ederek şu sözleri söylüyordu:
38 Oğlum, oğlum Yusuf, ağlamanın ve feryatının sesini duydum; gözyaşlarını gördüm; oğlum, sıkıntılarını biliyorum ve senin için kederleniyorum; kederime daha da büyük bir keder ekleniyor.
39 Şimdi oğlum Yusuf, Rabbe umut bağla, O'nu bekle ve korkma; çünkü Rab seninle birlikte, seni her türlü sıkıntıdan kurtaracaktır.
40 Kalk oğlum, efendilerinle birlikte Mısır'a in ve korkma, çünkü Rab seninle, oğlum. Ve o, Yusuf'a bu sözleri tekrarladı ve sustu.
41 Yusuf bunu işitti ve çok şaşırdı, ağlamaya devam etti. Bunun üzerine İsmailoğullarından biri onu mezar başında ağlarken gördü, ona karşı öfkelendi, onu oradan kovdu, dövdü ve lanetledi.
42 Yusuf adamlara, "İsterseniz beni babamın evine geri götürün, o size bolca zenginlik verecektir" dedi.
43 Onlar da ona, "Sen köle değil misin? Baban nerede? Eğer baban olsaydı, bu kadar az bir bedelle iki kere köle olarak satılmazdın" dediler. Öfkeleri daha da arttı, onu dövmeye ve cezalandırmaya devam ettiler ve Yusuf acı acı ağladı.
44 Rab, Yusuf'un çektiği sıkıntıyı gördü ve bu adamları tekrar cezalandırdı; yeryüzüne karanlık çöktürdü, şimşek çaktı, gök gürledi, gök gürlemesinin ve şiddetli rüzgarın sesiyle yer sarsıldı; adamlar dehşete kapıldılar ve nereye gideceklerini bilemediler.
45 Hayvanlar ve develer durdular, onları güdüyorlardı; ama onlar gitmek istemediler, onları dövdüler ve hayvanlar yere çömeldiler. Adamlar birbirlerine, "Tanrı bize bunu nasıl yaptı? Ne suçumuz, ne günahımız vardı da başımıza böyle bir şey geldi?" dediler.
46 Onlardan biri onlara şöyle cevap verdi: "Belki de bu köleye yaptığımız zulüm yüzünden bugün başımıza bunlar geldi; şimdi O'ndan bizi bağışlamasını rica edin, o zaman bu kötülüğün kimin yüzünden başımıza geldiğini anlayacağız ve eğer Tanrı bize merhamet ederse, o zaman bütün bunların bu köleye yaptığımız zulüm yüzünden olduğunu anlayacağız."
47 Adamlar da öyle yaptılar ve Yusuf'a yalvarıp kendilerini affetmesini istediler; şöyle dediler: "Rabbe ve sana karşı günah işledik; şimdi lütfen Tanrından aramızdan bu ölümü kaldırmasını dile."
48 Yusuf onların sözlerini yerine getirdi ve Rab Yusuf'u dinledi; Yusuf yüzünden o adamlara verdiği belayı kaldırdı; hayvanlar yerden kalkıp onları güttüler ve onlar yollarına devam ettiler; şiddetli fırtına dindi ve yeryüzü sakinleşti; adamlar Mısır'a gitmek üzere yolculuklarına devam ettiler ve adamlar bu kötülüğün Yusuf yüzünden başlarına geldiğini biliyorlardı.
49 Onlar da kendi aralarında şöyle dediler: "Bakın, biliyoruz ki bu kötülük onun çektiği sıkıntı yüzünden başımıza geldi; öyleyse neden canlarımızı bu ölüme mahkum edelim? Bu köleye ne yapacağımıza birlikte karar verelim."
50 Biri cevap verip dedi ki: "Elbette o bize onu babasına geri götürmemizi söyledi; öyleyse gelin, onu geri götürelim ve bize söyleyeceği yere gidelim, ailesinden onun için verdiğimiz bedeli alalım ve sonra gidelim."
51 Biri de karşılık verip şöyle dedi: "Bakın, bu öğüt çok güzel, ama bunu yapamayız; çünkü yol çok uzak ve yolumuzdan sapamayız."
52 Ve bir başkası onlara şöyle cevap verdi: "İşte benimsenmesi gereken öğüt budur, bundan sapmayacağız; işte bugün Mısır'a gidiyoruz ve Mısır'a vardığımızda onu orada yüksek bir fiyata satacağız ve onun kötülüğünden kurtulacağız."
53 Bu durum adamların hoşuna gitti ve onlar da öyle yaptılar; Yusuf'la birlikte Mısır'a doğru yolculuklarına devam ettiler.

BÖLÜM 43

1 Yakup oğulları kardeşleri Yusuf'u Midyanlılara sattıklarında, onun yüzünden yürekleri kahroldu; yaptıklarından pişman oldular ve onu geri getirmek için aradılar, fakat onu bulamadılar.
2 Ruben, Yusuf'u çıkarmak ve babasına geri vermek için, Yusuf'un atıldığı kuyuya geri döndü. Ruben kuyunun yanında durdu ve hiçbir şey duymadı. Yusuf! Yusuf! diye seslendi, ama kimse cevap vermedi, tek bir kelime bile etmedi.
3 Ruben, "Yusuf korkudan öldü, ya da bir yılan öldürdü" dedi. Ruben kuyuya indi, Yusuf'u aradı ama bulamadı ve tekrar çıktı.
4 Ruben elbiselerini yırttı ve dedi ki: "Çocuk orada yok, eğer ölmüşse babamla nasıl barışacağım?" Kardeşlerinin yanına gitti ve onları Yusuf yüzünden kederli, babalarıyla nasıl barışacaklarını kendi aralarında tartışırken buldu. Ruben kardeşlerine dedi ki: "Kuyuya geldim, Yusuf orada yoktu. Şimdi babamıza ne diyeceğiz? Babam çocuğu benden isteyecek."
5 Kardeşleri ona şöyle cevap verdiler: "Biz de şöyle şöyle yaptık ve bu davranışımızdan dolayı yüreklerimiz sızladı; şimdi de babamızı bu konuda nasıl barıştıracağımıza dair bir bahane arıyoruz."
6 Ruben onlara dedi ki: "Babamızın yaşlı halini keder içinde mezara indirmek için ne yaptınız? Yaptığınız şey iyi bir şey değil."
7 Ruben de onlarla birlikte oturuyordu ve hepsi ayağa kalkıp birbirlerine bu olayı Yakup'a anlatmayacaklarına yemin ettiler. Hepsi şöyle dedi: "Bunu babamıza veya ailesine anlatan ya da ülkenin oğullarından herhangi birine bildiren kimseye karşı hepimiz ayaklanıp kılıçla öldüreceğiz."
8 Yakup'un oğulları bu konuda birbirlerinden korktular; en küçüğünden en büyüğüne kadar hiçbiri bir şey söylemedi ve bu meseleyi kalplerinde gizlediler.

9 Ve bundan sonra oturup babaları Yakup'a bütün bu konularda ne söyleyeceklerini kararlaştırdılar ve uydurdular.
10 İssakar onlara dedi ki: "Eğer bu işi yapmak size uygun gelirse, Yusuf'un cübbesini alıp yırtın ve bir keçi yavrusu kesip kanına batırın."
11 Onu babamıza gönderin; o da onu görünce, "Onu kötü bir hayvan yedi!" diyecek. Bu yüzden, "Onun elbisesini yırtın, işte kanı elbisesinin üzerinde olacak. Bunu yaparak babamızın homurdanmalarından kurtulacağız."
12 İssakar'ın öğüdü onların hoşuna gitti ve onu dinlediler, İssakar'ın kendilerine öğütlediği sözü yerine getirdiler.
13 Ve aceleyle Yusuf'un cübbesini alıp yırttılar; bir keçi yavrusu kesip cübbeyi yavrunun kanına batırdılar, sonra da tozda çiğnediler. Cübbeyi Naftali'nin eliyle babaları Yakup'a gönderdiler ve ona şu sözleri söylemesini emrettiler:
14 Sığırları topladık ve Şekem yoluna kadar, oradan da daha ilerilere geldik. Çölde, yol kenarında kana ve toza bulanmış bu ceketi bulduk. Şimdi, bunun oğlunun ceketi olup olmadığını öğren.
15 Naftali gidip babasının yanına geldi, ona cübbeyi verdi ve kardeşlerinin kendisine emrettiği bütün sözleri ona söyledi.
16 Yakup Yusuf'un elbisesini gördü, tanıdı ve yüzüstü yere kapanıp taş gibi hareketsiz kaldı. Sonra doğrulup yüksek sesle, hıçkırarak şöyle dedi: "Bu oğlum Yusuf'un elbisesidir!"
17 Yakup aceleyle gidip hizmetkarlarından birini oğullarının yanına gönderdi; hizmetkarı onların yanına gitti ve onları sürüyle birlikte yoldan gelirken buldu.
18 Yakup'un oğulları akşam vakti babalarının yanına geldiler; giysilerinin yırtılmış, başlarının toz içinde olduğunu gördüler. Babalarını da yüksek sesle ağlayıp feryat ederken buldular.
19 Yakup oğullarına, “Bana bugün aniden ne kötülük getirdiniz, doğrusunu söyleyin?” dedi. Onlar da babaları Yakup'a, “Bugün sürüyü topladıktan sonra yolda ilerliyorduk. Çöl yolundan Şekem şehrine vardığımızda yerde kanla dolu bu ceketi bulduk. Onu tanıdık ve sana haber gönderdik, sen de biliyor musun?” dediler.
20 Yakup oğullarının sözlerini işitti ve yüksek sesle şöyle bağırdı: “Oğlumun giysisi parçalandı! Kötü bir hayvan onu yedi. Yusuf paramparça oldu. Onu bugün size ve sürülere bakması, sizden haber getirmesi için göndermiştim. O da emrettiğim gibi gitti. Oğlumun sizinle olduğunu sanırken, bugün başına bunlar geldi.”
21 Yakup oğulları da şöyle cevap verdiler: "O bize gelmedi, senden ayrıldığımızdan beri onu hiç görmedik."
22 Yakup onların sözlerini işitince yine yüksek sesle bağırdı, ayağa kalktı, elbiselerini yırttı, beline çuval giydi, acı acı ağladı, yas tuttu, sesini yükselterek ağladı ve şu sözleri söyledi:
23 Ey oğlum Yusuf, ey oğlum Yusuf, bugün seni kardeşlerinin iyiliği için gönderdim, işte sen paramparça edilmişsin; oğluma bu benim elimle oldu.
24 Ey oğlum Yusuf, sana çok üzülüyorum; hayattayken bana ne kadar tatlıydın, şimdi ise ölümün bana ne kadar acı geliyor.
25 0 Keşke senin yerine ben ölmüş olsaydım, ey oğlum Yusuf; çünkü senin için çok üzülüyorum, ey oğlum, ey oğlum! Ey oğlum Yusuf, neredesin, nereye çekildin? Kalk, kalk yerinden, gel ve senin için duyduğum üzüntüyü gör, ey oğlum Yusuf.
26 Şimdi gel ve yanaklarımdan aşağı akan gözyaşlarımı say, onları Rabbin önüne getir ki, öfkesi benden uzaklaşsın.
27 Ey oğlum Yusuf, dünyanın başlangıcından bugüne kadar kimsenin düşmediği birinin eliyle nasıl düştün? Düşmanın acımasızca vurduğu darbeyle öldürüldün; fakat biliyorum ki bu, benim çokluğum yüzünden başına geldi.
28 Şimdi uyan ve oğlum, senin için çektiğim acının ne kadar büyük olduğunu gör; seni ben yetiştirmedim, şekillendirmedim, sana nefes ve can vermedim; fakat seni şekillendiren, kemiklerini oluşturan, etle kaplayan, burun deliklerine hayat nefesini üfleyen ve sonra seni bana veren Tanrı'dır.
29 Şimdi, seni bana veren Tanrı, seni benden aldı; işte böyle bir durum başına geldi.
30 Yakup Yusuf hakkında bu sözleri söylemeye devam etti ve hıçkıra hıçkıra ağladı; yere düştü ve sustu.
31 Yakup'un bütün oğulları babalarının sıkıntısını görünce yaptıklarından pişman oldular ve acı acı ağladılar.
32 Yahuda kalktı, babasının başını yerden kaldırdı ve kucağına koydu; babasının gözyaşlarını yanaklarından sildi. Babasının başı kucağında taş gibi hareketsiz dururken, Yahuda çok şiddetli bir şekilde ağladı.
33 Yakup'un oğulları babalarının sıkıntısını görünce seslerini yükseltip ağlamaya başladılar; Yakup ise hâlâ yerde, taş gibi hareketsiz yatıyordu.
34 Bütün oğulları, hizmetçileri ve hizmetçilerinin çocukları kalkıp onu teselli etmek için etrafına toplandılar, ama o teselli edilmeyi reddetti.
35 Yakup'un bütün ev halkı Yusuf ve babalarının başına gelen sıkıntı yüzünden büyük bir yas tuttu. Bu haber Yakup'un babası İbrahim'in oğlu İshak'a ulaştı ve o da Yusuf için acı acı ağladı; bütün ev halkıyla birlikte Hebron'daki ikamet ettiği yerden adamlarıyla birlikte ayrıldı ve oğlu Yakup'u teselli etmeye çalıştı, ancak Yakup teselliyi kabul etmedi.
36 Bunun üzerine Yakup yerden kalktı, gözlerinden yaşlar süzülüyordu ve oğullarına şöyle dedi: “Kalkın, kılıçlarınızı ve yaylarınızı alın, tarlaya gidin ve oğlumun cesedini bulup bana getirin ki onu gömeyim.”
37 Ayrıca, lütfen vahşi hayvanlar arasında da arayın ve onları avlayın; sizden önce gelen ilkini yakalayıp bana getirin; belki bugün Rab benim çektiğim acıya acır ve oğlumu parçalayanı sizin önünüzde hazırlar ve bana getirir; ben de oğlumun intikamını alırım.
38 Oğulları da babalarının emrettiği gibi yaptılar; sabah erkenden kalkıp her biri kılıcını ve yayını eline aldı ve avlanmak üzere tarlaya çıktılar.
39 Yakup hâlâ yüksek sesle ağlıyor, evin içinde bir o yana bir bu yana yürüyor ve ellerini birbirine vurarak, "Oğlum Yusuf, oğlum Yusuf!" diyordu.
40 Yakup'un oğulları vahşi hayvanları yakalamak için çöle gittiler; işte bir kurt onlara doğru geldi, onu yakalayıp babalarına getirdiler ve ona dediler ki: "Bulduğumuz ilk kurt budur, bize emrettiğin gibi onu sana getirdik; oğlunun cesedini bulamadık."
41 Yakup canavarı oğullarının elinden aldı ve elinde canavarı tutarak yüksek sesle, ağlayarak bağırdı ve acı bir yürekle canavara şöyle dedi: "Oğlum Yusuf'u neden yedin?

Yeryüzünün Tanrısı'ndan ve oğlum Yusuf için çektiğim sıkıntıdan neden korkmadın?"
42 Oğlumu hiçbir şiddet uygulamadığı halde, sebepsiz yere yedin ve böylece onun yüzünden beni suçlu duruma düşürdün; bu yüzden Tanrı, zulüm görenlerden hesap soracaktır.
43 Rab, Yakup'u teselli etmek için canavarın ağzını açtı ve canavar Yakup'a şu sözleri söyledi:
44 Yeryüzünde bizi yaratan Tanrı'nın varlığına yemin ederim ki, ey Rabbim, senin canın da varlığına yemin ederim ki, oğlunu görmedim, onu parçalara ayırmadım da. Uzak bir diyardan gelip oğlumu aramaya koyuldum; bugün benden ayrıldı, hayatta mı ölü mü bilmiyorum.
45 Bugün oğlumu aramak için tarlaya geldim, ama oğullarınız beni bulup yakaladılar ve kederimi artırdılar; bugün beni senin huzuruna getirdiler ve ben de sana bütün sözlerimi söyledim.
46 Ey insanoğlu, şimdi ben senin elindeyim; bugün bana dilediğini yap, ama beni yaratan Tanrı'nın hayatı üzerine yemin ederim ki, oğlunu görmedim, onu parçalara ayırmadım ve ömrüm boyunca ağzıma insan eti girmedi.
47 Yakup canavarın sözlerini işitince çok şaşırdı ve canavarı elinden salıverdi; canavar da kendi yoluna gitti.
48 Yakup ise Yusuf için günlerce yüksek sesle ağlayıp sızlandı ve oğlunun yasını uzun süre tuttu.

BÖLÜM 44

1 İsmail'in oğulları, Yusuf'u Midyanlılardan satın almışlardı; Midyanlılar da Yusuf'u kardeşlerinden satın almışlardı. Onlar Yusuf'la birlikte Mısır'a gittiler ve Mısır sınırlarına vardılar. Mısır'a yaklaştıklarında, İbrahim'in oğlu Medyan oğullarından dört adamla karşılaştılar; bu adamlar Mısır diyarından yolculuk halindeydiler.
2 İsmailoğulları onlara, “Bu köleyi bizden satın almak ister misiniz?” dediler. Onlar da, “Onu bize verin” dediler. Bunun üzerine Yusuf'u onlara verdiler. Yusuf'un çok yakışıklı bir genç olduğunu gördüler ve onu yirmi şekel karşılığında satın aldılar.
3 İsmailoğulları Mısır'a doğru yolculuklarına devam ettiler ve Medenler de o gün Mısır'a döndüler. Medenler kendi aralarında şöyle dediler: "Firavun'un subaylarından, muhafız birliğinin komutanı Potifar'ın, kendisine hizmet edecek, evinin ve tüm mallarının başında duracak iyi bir hizmetçi aradığını duyduk."
4 Öyleyse gelin, onu dilediğimiz fiyata ona satalım; eğer o da bizden istediğimizi vermeye muktedirse.
5 Bu Medaniler gidip Potifar'ın evine geldiler ve ona dediler ki: "Senin sana hizmet edecek iyi bir hizmetçi aradığını duyduk. İşte sana uygun bir hizmetçimiz var. Eğer bize istediğimizi verirsen, onu sana satarız."
6 Potifar dedi ki: "Onu bana getirin, onu göreyim; eğer beni memnun ederse, onun için istediğinizi size vereceğim."
7 Medaniler gidip Yusuf'u getirdiler ve Potifar'ın önüne koydular. Potifar onu gördü ve çok hoşuna gitti. Potifar onlara, "Bu genç için ne istiyorsunuz?" dedi.
8 Onlar da, "Onun için dört yüz gümüş istiyoruz" dediler. Potifar da, "Eğer bana onun satıldığına dair belgeyi getirirseniz ve geçmişini anlatırsanız size veririm. Çünkü belki de çalınmış olabilir; bu genç ne köle ne de köle oğludur, fakat onda güzel ve yakışıklı bir görünüm görüyorum" dedi.
9 Ve Medaniler gidip, onu kendilerine satan İsmailoğullarını ona getirdiler ve ona, "O bir köledir ve biz onu onlara sattık" dediler.
10 Potifar, gümüşü Medenelere vermesi üzerine İsmailoğullarının sözlerini işitti ve Medeneler gümüşü alıp yola koyuldular; İsmailoğulları da evlerine döndüler.
11 Potifar Yusuf'u yanına alıp evine götürdü ki ona hizmet etsin. Yusuf Potifar'ın gözünde hoşnut kaldı, Potifar ona güvendi ve onu evinin başına yönetici yaptı; sahip olduğu her şeyi de ona teslim etti.
12 Rab Yusuf'la birlikteydi ve Yusuf başarılı bir adam oldu; Rab, Yusuf hatırına Potifar'ın evini bereketlendirdi.
13 Potifar, sahip olduğu her şeyi Yusuf'a bıraktı. Yusuf, işlerin giriş çıkışını düzenleyen kişiydi ve Potifar'ın evinde her şey onun isteğine göre yönetiliyordu.
14 Yusuf on sekiz yaşındaydı; güzel gözlü ve yakışıklı bir gençti ve Mısır'ın bütün topraklarında onun gibisi yoktu.
15 O sırada Yusuf, efendisinin evinde, eve girip çıkarken ve efendisine hizmet ederken, efendisinin karısı Zelika gözlerini Yusuf'a çevirdi ve ona baktı; Yusuf, yakışıklı ve güzel görünüşlü bir gençti.
16 Kadın yüreğinde Yusuf'un güzelliğini arzuladı, gönlü Yusuf'a takıldı ve onu her gün baştan çıkarmaya çalıştı. Zelika her gün Yusuf'u ikna etmeye çalıştı, ama Yusuf efendisinin karısına bakmak için gözlerini kaldırmadı.
17 Zelika ona dedi ki: "Ne kadar güzel bir görünüşün ve şeklin var! Doğrusu bütün kölelere baktım, senin kadar güzel bir köle görmedim." Yusuf da ona dedi ki: "Şüphesiz beni ana rahminde yaratan, bütün insanlığı da yaratmıştır."
18 Kadın ona, “Gözlerin ne kadar güzel! Mısır halkının, erkeklerinin ve kadınlarının hepsini büyüledin!” dedi. Adam da ona, “Gözlerimiz hayattayken ne kadar güzeldir, ama onları mezarda görsen, kesinlikle onlardan uzaklaşırsın” dedi.
19 Kadın ona, “Ne güzel ve hoş sözler bunlar! Şimdi evdeki arpı al, çal ve sözlerini dinleyelim,” dedi.
20 Adam ona, “Tanrımı ve O'nun yüceliğini övdüğüm sözlerim ne kadar güzel ve hoştur!” dedi. Kadın da ona, “Başının saçları ne kadar güzeldir! Evdeki altın tarağa bak, onu al da saçlarını kıvır!” dedi.
21 İsa ona, “Bu sözleri daha ne zamana kadar söyleyeceksin? Bana bu sözleri söylemeyi bırak, kalk ve ev işleriyle ilgilen,” dedi.
22 Kadın ona, “Evimde kimse yok, senin sözlerinden ve isteğinden başka ilgilenecek bir şey yok” dedi. Buna rağmen Yusuf'u yanına getiremedi; Yusuf da ona bakmadı, gözlerini yere dikti.
23 Zelika yüreğinde Yusuf'un kendisiyle birlikte olmasını arzuladı. Yusuf evde işini yaparken Zelika gelip onun önüne oturdu ve her gün onu kendisiyle birlikte olmaya, hatta ona bakmaya bile ikna etmeye çalıştı. Fakat Yusuf onu dinlemedi.
24 Kadın ona, “Sözlerimi yerine getirmezsen, seni ölüm cezasıyla cezalandıracağım ve başına demir bir boyunduruk takacağım” dedi.
25 Yusuf ona dedi ki: “Şüphesiz insanı yaratan Tanrı, tutsakların zincirlerini çözer; beni de senin zindanından ve yargından kurtaracak olan O'dur.”

26 Kadın onu ikna edemeyince ve gönlü hâlâ ona bağlı kalınca, arzusu onu ağır bir hastalığa sürükledi.
27 Mısır'ın bütün kadınları onu ziyarete geldiler ve ona dediler ki: "Neden bu kadar perişan haldesin? Hiçbir şeyden yoksun değilsin; kocan kralın gözünde büyük ve saygın bir prenstir, gönlünün istediği hiçbir şeyden mahrum mu kalacaksın?"
28 Zelika onlara şöyle cevap verdi: "Bugün size, beni içinde gördüğünüz bu düzensizliğin nereden kaynaklandığı açıklanacaktır." Ve hizmetçilerine bütün kadınlar için yemek hazırlamalarını emretti; onlara bir ziyafet verdi ve bütün kadınlar Zelika'nın evinde yemek yediler.
29 Ve onlara turunçları soyup yemeleri için bıçaklar verdi ve Yusuf'u pahalı elbiseler giydirmelerini ve onların önüne çıkmasını emretti. Yusuf onların gözleri önüne çıktı ve bütün kadınlar Yusuf'a baktılar ve gözlerini ondan alamadılar; hepsi ellerindeki bıçaklarla ellerini kestiler ve ellerindeki bütün turunçlar kana bulandı.
30 Onlar ne yaptıklarının farkında değillerdi, fakat Yusuf'un güzelliğine bakmaya devam ettiler ve gözlerini ondan ayırmadılar.
31 Zelika onların yaptıklarını görünce onlara, “Bu yaptığınız ne? Size limon yedirdim, siz ise ellerinizi kestiniz” dedi.
32 Bütün kadınlar ellerine baktılar ve ellerinin kan içinde olduğunu, kanın elbiselerine aktığını gördüler. Ona, “Evindeki bu köle bizi alt etti, güzelliğine hayran kaldık, gözlerimizi ondan ayıramadık” dediler.
33 Ve onlara dedi ki: “Şüphesiz bu, ona baktığınız anda başınıza geldi ve kendinizi ondan uzak tutamadınız; o halde, o sürekli evimde bulunurken ve onu her gün evime girip çıkarken görürken nasıl kendimi tutabilirim? Bu yüzden nasıl gerilemekten, hatta helak olmaktan kurtulabilirim?”
34 Onlar da ona dediler ki: "Sözler doğrudur; çünkü evde bu güzel sureti görüp de ondan uzak duran kim olabilir? O senin hizmetçin ve yardımcın değil mi? Kalbindekini ona neden söylemiyorsun ve bu mesele yüzünden canını helak ediyorsun?"
35 Kadın onlara şöyle dedi: "Her gün onu ikna etmeye çalışıyorum, ama isteklerime razı olmuyor. Ona her türlü iyiliği vaat ettim, ama karşılık alamadım. Bu yüzden gördüğünüz gibi, durumum giderek kötüleşiyor."
36 Zelika, Yusuf'a duyduğu arzu yüzünden çok hastalandı ve ona olan aşkı yüzünden şiddetli bir âşıklığa yakalandı. Zelika'nın ev halkının ve kocasının hiçbiri bu durumdan habersizdi; Zelika'nın Yusuf'a olan aşkı yüzünden hastalandığını bilmiyorlardı.
37 Ev halkının tamamı ona, “Neden hastasın, zayıflıyorsun ve hiçbir şeyden yoksun değilsin?” diye sordular. O da onlara, “Üzerime her geçen gün artan bu şeyi bilmiyorum” dedi.
38 Bütün kadınlar ve arkadaşları her gün onu görmeye geldiler ve onunla konuştular. O da onlara, “Bu ancak Yusuf’un sevgisi sayesinde olabilir” dedi. Onlar da ona, “Onu kandır ve gizlice yakala, belki seni dinler ve bu ölümden seni vazgeçirir” dediler.
39 Zelika, Yusuf'a olan sevgisinden dolayı daha da kötüleşti ve ayakta duracak gücü kalmayana kadar zayıfladı.
40 Bir gün Yusuf, efendisinin evinde işlerini yaparken, Zelika gizlice gelip aniden üzerine saldırdı. Yusuf ona karşı koydu ve ondan daha güçlüydü; onu yere serdi.
41 Zelika, ona duyduğu özlemden dolayı ağladı ve gözyaşlarıyla ona yalvardı; gözyaşları yanaklarından aşağı süzüldü ve ona yalvaran bir sesle, yüreğinde acı bir kederle şöyle dedi:
42 Benim gibi ya da benden daha güzel bir kadını hiç duydun mu, gördün mü ya da tanıdın mı? Her gün seninle konuşan, sana olan aşkı yüzünden alçalan, sana bütün bu onuru bahşeden bir kadına yine de kulak asmadın mı?
43 Eğer bu, efendinin seni cezalandırmasından korktuğun içinse; kral yaşadığı sürece efendin bu şeyden sana zarar vermeyecektir. Şimdi, lütfen beni dinle ve sana bahşettiğim şeref hatırına razı ol, bu ölümü benden uzaklaştır; neden senin uğruna öleyim ki? Ve konuşmayı kesti.
44 Yusuf ona şöyle cevap verdi: "Benden uzak dur, bu işi efendime bırak. Efendim evde benim neler yaptığımı bilmiyor, çünkü ona ait olan her şeyi bana teslim etti. Efendimin evinde bunları nasıl yapabilirim?"
45 Çünkü o da beni evinde çok onurlandırdı, beni evinin yöneticisi yaptı, beni yüceltti; bu evde benden daha büyük kimse yok ve efendim, karısı olan senden başka, benden hiçbir şeyden mahrum kalmadı. Öyleyse bana bu sözleri nasıl söyleyebilirsin? Ve ben nasıl olur da Tanrı'ya ve kocana karşı bu büyük kötülüğü ve günahı işleyebilirim?
46 Bu yüzden benden uzak dur ve artık böyle sözler söyleme; çünkü senin sözlerine kulak asmayacağım. Fakat Zelika, Yusuf bu sözleri söylediğinde onu dinlemedi, aksine her gün onu dinlemesi için ikna etmeye çalıştı.
47 Bundan sonra Mısır deresi her tarafından taştı ve Mısır halkı, kral ve prensler tef ve danslarla birlikte dışarı çıktılar; çünkü Mısır'da büyük bir sevinç ve Sihor denizinin taşması zamanında bir bayram vardı ve bütün gün orada sevinmek için gittiler.
48 Mısırlılar, adetleri gereği sevinmek için nehre çıktıklarında, Potifar'ın evinin tüm halkı da onlarla birlikte gitti; fakat Zelika onlarla gitmek istemedi, çünkü "Rahatsızım" dedi ve evde yalnız kaldı; evde onunla birlikte başka kimse yoktu.
49 Ve o kalkıp evdeki tapınağına çıktı, prenseslere yakışır giysiler giydi, başına gümüş ve altın işlemeli oniks taşları koydu, yüzünü ve tenini her türlü kadın temizleyici sıvısıyla güzelleştirdi, tapınağı ve evi tarçın ve tütsü ile güzel kokuttu, mür ve aloe serpti ve sonra tapınağın girişinde, Yusuf'un işini yapmak için geçtiği evin geçidinde oturdu. İşte Yusuf tarladan geldi ve efendisinin işini yapmak için eve girdi.
50 Geçmesi gereken yere geldiğinde Zelika'nın bütün işlerini gördü ve geri döndü.
51 Zelika, Yusuf'un kendisinden geri döndüğünü görünce ona seslenerek, "Ey Yusuf, sana ne oldu? İşine gel, sen yerine geçene kadar sana yer açacağım" dedi.
52 Yusuf geri döndü, eve geldi ve oradan oturduğu yere geçti, her zamanki gibi efendisinin işini yapmak üzere oturdu. İşte Zelika ona geldi ve prens giysileri içinde onun önünde durdu; giysilerinin kokusu uzaklara kadar yayıldı.
53 Kadın aceleyle Yusuf'u ve giysilerini tuttu ve ona, "Kralın hayatı üzerine yemin ederim ki, eğer isteğimi yerine getirmezsen bugün öleceksin!" dedi. Sonra aceleyle diğer elini uzattı ve giysilerinin altından bir kılıç çıkardı,

onu Yusuf'un boynuna dayadı ve "Kalk ve isteğimi yerine getir, yoksa bugün öleceksin!" dedi.
54 Yusuf, Zelika'nın bu davranışından korktu ve ondan kaçmak için ayağa kalktı. Zelika ise onun elbisesinin ön kısmından tuttu. Yusuf kaçışının korkusuyla Zelika'nın tuttuğu elbise yırtıldı. Yusuf elbiseyi Zelika'nın elinde bırakıp kaçtı, çünkü çok korkmuştu.
55 Zelika, Yusuf'un elbisesinin yırtılmış olduğunu ve Yusuf'un onu Zelika'nın elinde bırakıp kaçtığını görünce, bu durumun duyulmasından ve haberinin yayılmasından korktu. Bunun üzerine kalkıp kurnazca davrandı, üzerindeki elbiseleri çıkarıp başka elbiselerini giydi.
56 Ve Yusuf'un elbisesini alıp yanına koydu ve ev halkı nehre çıkmadan önce, hastalığı sırasında oturduğu yere gidip oturdu. Sonra evde bulunan genç bir oğlanı çağırdı ve ev halkını yanına çağırmasını emretti.
57 Onları görünce yüksek sesle ve feryat ederek şöyle dedi: "Bakın, efendiniz bana eve ne tür bir İbrani getirdi! Bugün benimle yatmak için geldi."
58 Çünkü sen dışarı çıktıktan sonra eve geldi ve evde kimse olmadığını görünce bana yaklaştı ve benimle yatmak niyetiyle beni yakaladı.
59 Ben de onun giysilerini yakalayıp yırttım ve yüksek sesle ona bağırdım. Sesimi yükseltince canından korktu, giysisini önümden bırakıp kaçtı.
60 Ev halkı hiçbir şey söylemedi, fakat Yusuf'a karşı öfkeleri çok kabarmıştı; gidip efendisine onun hileli sözlerini anlattılar.
61 Potifar öfkeyle eve geldi ve karısı ona şöyle bağırdı: "Bana ne yaptın böyle? Evime bir köle getirdin! Bugün benimle dalga geçmek için geldi; bugün bana böyle yaptı."
62 Potifar karısının sözlerini işitti ve Yusuf'un şiddetli bir şekilde kırbaçlanarak cezalandırılmasını emretti; ve öyle de yapıldı.
63 Onlar onu döverlerken, Yusuf yüksek sesle bağırdı, gözlerini göğe kaldırdı ve dedi ki: "Ey Rabbim, bütün bunlardan masum olduğumu biliyorsun. Neden bugün, tanıdığın bu sünnetsiz, kötü adamların eliyle, yalan yüzünden öleyim?"
64 Potifar'ın adamları Yusuf'u döverken, Yusuf ağlamaya ve feryat etmeye devam etti. Orada on bir aylık bir çocuk vardı ve Rab çocuğun ağzını açtı ve Yusuf'u döven Potifar'ın adamlarının önünde çocuk şu sözleri söyledi:
65 Bu adamdan ne istiyorsunuz ve neden ona bu kötülüğü yapıyorsunuz? Annem yalan söylüyor ve sahtekârlık yapıyor; olay böyle gerçekleşti.
66 Çocuk onlara olan biten her şeyi doğru bir şekilde anlattı ve Zelika'nın Yusuf'a her gün söylediği her sözü onlara bildirdi.
67 Bütün adamlar çocuğun sözlerini işittiler ve çocuğun sözlerine çok şaşırdılar; çocuk konuşmayı kesti ve sustu.
68 Potifar, oğlunun sözlerinden çok utandı ve adamlarına Yusuf'u bir daha dövmemelerini emretti; adamlar da Yusuf'u dövmeyi bıraktılar.
69 Potifar, Yusuf'u yanına aldı ve bu mesele hakkında yargılanması için krala bağlı yargıçlar olan rahiplerin önüne getirilmesini emretti.
70 Potifar ve Yusuf, kralın yargıçları olan rahiplerin huzuruna geldiler ve kral onlara şöyle dedi: "Lütfen, bir hizmetkâra nasıl bir hüküm verilmesi gerektiğine karar verin; çünkü o şöyle yaptı."
71 Rahipler Yusuf'a, "Efendine neden böyle yaptın?" dediler. Yusuf da onlara, "Hayır efendilerim, durum böyleydi," diye cevap verdi. Potifar Yusuf'a, "Ben bütün malımı sana emanet ettim, karım hariç hiçbir şeyi senden esirgemedim. Nasıl olur da böyle bir kötülük yapabilirsin?" dedi.
72 Yusuf da şöyle cevap verdi: "Hayır efendim, Rabbim ve senin canın üzerine yemin ederim ki, karınızdan duyduğunuz söz doğru değildir; çünkü bugün olay böyle gerçekleşti."
73 Senin evinde bulunduğumdan beri bir yıl geçti; bende herhangi bir kötülük gördün mü, ya da canımı istemene neden olabilecek bir şey?
74 Ve rahipler Potifar'a dediler ki: "Lütfen gönder, Yusuf'un yırtık elbisesini bize getirsinler, yırtığı görelim. Eğer yırtık elbisenin önündeyse, yüzü ona dönük olmalı ve kadın onu kendine çekmek için tutmuş olmalı; karın bütün bu söylediklerini hileyle yaptı."
75 Ve Yusuf'un elbisesini yargıç olan rahiplerin önüne getirdiler; baktılar ve yırtık Yusuf'un önündeydi. Yargıç olan bütün rahipler, karısının ona baskı yaptığını biliyorlardı ve dediler ki: "Bu köleye ölüm cezası verilmez, çünkü hiçbir şey yapmadı. Ama onun cezası, karına karşı onun aracılığıyla yayılan dedikodu yüzünden hapse atılmasıdır."
76 Potifar onların sözlerini işitti ve Yusuf'u kralın tutsaklarının tutulduğu hapishaneye koydu. Yusuf on iki yıl hapiste kaldı.
77 Buna rağmen, efendisinin karısı ondan yüz çevirmedi ve her gün ona yalvarıp kendisini dinlemesini istedi. Üç ay sonra Zelika, Yusuf'un tecrit evine her gün gidip onu dinlemesi için ikna etmeye devam etti ve Yusuf'a, "Bu evde daha ne kadar kalacaksın? Şimdi beni dinle, seni bu evden çıkaracağım" dedi.
78 Yusuf ona, "Tanrı'ya karşı günah işlemek üzere senin sözlerine kulak vermektense bu evde kalmak benim için daha iyidir" dedi. Kadın da ona, "İsteğimi yerine getirmezsen, gözlerini oyacağım, ayaklarına zincir vuracağım ve seni hiç tanımadığın kişilerin eline teslim edeceğim" dedi.
79 Yusuf ona şöyle cevap verdi: "İşte, bütün yeryüzünün Tanrısı, senin bana yapabileceğin her şeyden beni kurtarabilir; çünkü O, körlerin gözlerini açar, bağlı olanları çözer ve bu ülkeyi tanımayan bütün yabancıları korur."
80 Zelika, Yusuf'u kendisine kulak vermeye ikna edemeyince, onu ayartmaya gitmekten vazgeçti; Yusuf hâlâ hapis evinde tutuluyordu. Yusuf'un babası Yakup ve Kenan diyarındaki bütün kardeşleri, o günlerde Yusuf için yas tuttular ve ağladılar; çünkü Yakup oğlu Yusuf için teselli bulmayı reddetti ve Yakup bütün o günler boyunca yüksek sesle ağladı ve yas tuttu.

BÖLÜM 45

1 Ve o yılın o zamanında, Yusuf'un kardeşleri tarafından satıldıktan sonra Mısır'a indiği yıl, Yakup oğlu Ruben Timna'ya gitti ve Kenanlı Avi'nin kızı Eliuram'ı kendine eş olarak aldı ve onunla evlendi.
2 Ruben'in karısı Eliuram hamile kaldı ve ona Hanoch, Palu, Chetzron ve Carmi adında dört oğul doğurdu; kardeşi Simeon ise kız kardeşi Dinah'ı eş olarak aldı ve ona

Memuel, Yamin, Ohad, Jachin ve Zochar adında beş oğul doğurdu.
3 Ve sonra Kenanlı kadın Buna'nın yanına gitti; bu Buna, Simeon'un Şekem şehrinden esir aldığı Buna'dır. Buna, Dinah'ın yanındaydı ve ona hizmet ediyordu. Simeon onun yanına geldi ve Buna ona Saul'u doğurdu.
4 O sırada Yahuda Adulam'a gitti ve Adulamlı bir adamla karşılaştı; adı Hira idi. Yahuda orada Kenanlı bir adamın kızı olan Aliyat'ı gördü; Aliyat, Şua'nın kızıydı. Yahuda onu yanına aldı ve onunla birlikte oldu. Aliyat, Yahuda'ya Er, Onan ve Şilo adında üç oğul doğurdu.
5 Levi ve İssakar doğu ülkesine gittiler ve Yoktan oğlu Eber oğlu Jobab'ın kızlarını kendilerine eş olarak aldılar. Yoktan oğlu Jobab'ın iki kızı vardı; büyüğünün adı Adinah, küçüğünün adı ise Aridah idi.
6 Levi, Adinah'ı yanına aldı; İssakar da Aridah'ı yanına aldı ve Kenan diyarına, babalarının evine gittiler. Adinah, Levi'ye Gerşon, Kehat ve Merari adında üç oğul doğurdu.
7 Arida, İssakar'dan Tola, Puva, Job ve Şomron adında dört oğul doğurdu; Dan ise Moab ülkesine gitti ve Moablı Hamudan'ın kızı Aphaleth'i eş olarak aldı ve onu Kenan ülkesine getirdi.
8. Aflalet kısırdı, çocuğu yoktu. Sonradan Tanrı, Dan'ın karısı Aflalet'i hatırladı ve o hamile kaldı, bir oğul doğurdu ve ona Kuşim adını verdi.
9 Gad ve Naftali Haran'a gittiler ve oradan Uz oğlu Nahor oğlu Amuram'ın kızlarını kendilerine eş olarak aldılar.
10 Amuram'ın kızlarının isimleri şunlardır: Büyük kızın adı Merimah, küçük kızın adı ise Uzit'tir. Naftali Merimah'ı, Gad ise Uzit'i aldı ve onları Kenan diyarına, babalarının evine götürdü.
11 Merimah, Naftali'den Yahzeel, Guni, Jazer ve Shalem adında dört oğul doğurdu; Uzith ise Gad'dan Zephion, Chagi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi ve Arali adında yedi oğul doğurdu.
12 Aşer gidip, İsmail'in oğlu Hadad'ın oğlu Aflal'ın kızı Adon'u eş olarak aldı ve onu Kenan diyarına götürdü.
13 Aşer'in karısı Adon o günlerde öldü; çocuğu yoktu. Adon'un ölümünden sonra Aşer nehrin öte tarafına geçti ve Şem'in oğlu Eber'in oğlu Abimael'in kızı Hadura'yı kendine eş olarak aldı.
14 Genç kız güzel görünüşlü ve akıllı bir kadındı; Elam oğlu Şem'in oğlu Malkiel'in karısıydı.
15 Hadura, Malkiel'den bir kız çocuğu doğurdu ve ona Serah adını verdi. Malkiel bundan sonra öldü ve Hadura babasının evine gidip orada kaldı.
16 Aşer'de karısının ölümünden sonra gidip Hadura'yı kendine eş olarak aldı ve onu Kenan diyarına getirdi. Kızı Serah'ı da yanlarında getirdiler; Serah üç yaşındaydı ve Yakup'un evinde büyüdü.
17 Kız güzel bir görünüşe sahipti ve Yakup oğullarının kutsal yollarında yürüyordu; hiçbir şeyden yoksun değildi ve Rab ona bilgelik ve anlayış verdi.
18 Aşer'in karısı Hadura hamile kaldı ve ona Yimnah, Yishvah, Yishvi ve Beriah adında dört oğul doğurdu.
19 Zebulun Midyan'a gitti ve Midyanlı Abida oğlu Molad'ın kızı Merişa'yı eş olarak aldı ve onu Kenan diyarına getirdi.
20 Ve Meruşah Zevulun Sered'i, Elon'u ve Yachleel'i doğurdu; üç oğul.
21 Yakup, Zoba oğlu Terah'ın oğlu Aram'a haber gönderdi ve Aram'ın kızı Mehalya'yı oğlu Benyamin için eş olarak aldı. Mehalya, Yakup'un evine, Kenan diyarına geldi. Benyamin, Aram'ın kızı Mehalya'yı eş olarak aldığında on yaşındaydı.
22 Mehalya hamile kaldı ve Benyamin'e Bela, Beker, Aşbel, Gera ve Naaman adında beş oğul doğurdu; Benyamin daha sonra gidip İbrahim'in oğlu Şomron'un kızı Aribat'ı ilk karısının yanına eş olarak aldı ve on sekiz yaşındaydı; Aribat Benyamin'e Aki, Voş, Mupim, Çupim ve Ord adında beş oğul doğurdu.
23 O günlerde Yahuda, Şem'in evine gitti ve ilk oğlu Er'e eş olarak Şem'in oğlu Elam'ın kızı Tamar'ı aldı.
24 Er, karısı Tamar'ın yanına geldi ve Tamar onunla evlendi. Er, Tamar'la birlikte olunca soyunu dıştan yok etti ve bu davranışı Rabbin gözünde kötü oldu; bunun üzerine Rab onu öldürdü.
25 Yahuda'nın ilk oğlu Er'in ölümünden sonra Yahuda, Onan'a şöyle dedi: "Git, kardeşinin karısıyla evlen, en yakın akraban olarak onunla evlen ve kardeşinin soyunu devam ettir."
26 Onan, Tamar'ı eş olarak aldı ve onunla birlikte oldu. Onan da kardeşinin yaptığı gibi davrandı ve bu davranışı Rabbin gözünde kötüydü; bu yüzden onu da öldürdü.
27 Onan öldüğünde, Yahuda Tamar'a, "Oğlum Şilo büyüyüp yetişkin olana kadar babanın evinde kal" dedi. Yahuda artık Tamar'dan hoşlanmadı ve onu Şilo'ya vermek istemedi; çünkü, "Belki o da kardeşleri gibi ölür" diye düşündü.
28 Tamar kalkıp babasının evine gitti ve orada kaldı. Tamar bir süre babasının evinde kaldı.
29 Yılın başında Yahuda'nın karısı Aliyat öldü; Yahuda karısının ölümüne üzüldü ve Aliyat'ın ölümünden sonra Yahuda, arkadaşı Hirah ile birlikte koyunlarını kırkmak için Timnah'a gitti.
30 Tamar, Yahuda'nın koyunları kırkmak için Timna'ya gittiğini, Şilo'nun ise büyüdüğünü ve Yahuda'nın ondan hoşlanmadığını duydu.
31 Tamar kalktı, dul kıyafetlerini çıkardı, üzerine bir örtü taktı ve kendini tamamen örttü. Sonra gidip Timnah yolundaki işlek caddede oturdu.
32 Yahuda oradan geçerken onu gördü, yanına aldı ve onunla birlikte oldu. Kadın ondan hamile kaldı ve doğum sırasında karnında ikizler vardı. Yahuda ilkine Perez, ikincisine Zarah adını verdi.

BÖLÜM 46

1 O günlerde Yusuf hâlâ Mısır ülkesindeki hapishanede tutuluyordu.
2 O sırada Firavun'un maiyeti, Mısır kralına bağlı olan baş kâhya ve baş fırıncı onun önünde duruyordu.
3 Ve kâhya şarabı alıp kralın önüne koydu, içmesi için; fırıncı da kralın önüne ekmek koydu; kral şaraptan içti ve ekmekten yedi; kendisi, hizmetkârları ve hizmetkarları da kralın sofrasında yemek yediler.
4 Onlar yiyip içerlerken, kâhya ve fırıncı orada kaldılar ve Firavun'un hizmetkârları kâhyanın getirdiği şarapta birçok sinek buldular; fırıncının ekmeğinde ise nitrat taşları buldular.

5 Muhafız birliğinin komutanı Yusuf'u Firavun'un görevlilerinin yanına hizmetçi olarak atadı ve Firavun'un görevlileri bir yıl hapis cezasına çarptırıldı.
6 Yılın sonunda, ikisi de bulundukları tecrit yerinde bir gece rüya gördüler. Sabahleyin Yusuf her zamanki gibi onlara bakmak için yanlarına geldi ve onları görünce yüzlerinin kederli ve üzgün olduğunu gördü.
7 Yusuf onlara, "Bugün neden yüzünüz asık ve üzgün?" diye sordu. Onlar da, "Bir rüya gördük, onu yorumlayacak kimse yok" dediler. Yusuf onlara, "Lütfen rüyanızı bana anlatın, Allah size dilediğiniz gibi huzur dolu bir cevap verecektir" dedi.
8. Kâhya Yusuf'a rüyasını anlattı ve dedi ki: "Rüyamda gördüm ki, önümde büyük bir asma vardı. O asmanın üç dalı vardı. Asma hızla çiçek açtı, çok yüksek bir boya ulaştı ve salkımları olgunlaşarak üzüm oldu."
9 Ben de üzümleri alıp bir kaba sıktım ve Firavun'un eline verdim; o da içti. Yusuf ona, "Asmanın üç dalı üç günlüktür" dedi.
10 Ama üç gün içinde kral seni buradan çıkarmayı emredecek ve seni eski görevine iade edecek; krala, ilk başlarda kâhyası olduğun gibi şarabını içireceksin. Fakat bana lütuf göster ki, işlerin yoluna girdiğinde beni Firavun'a hatırlayasın, bana iyilik yapsın ve beni bu hapishaneden çıkar; çünkü ben Kenan diyarından kaçırılıp burada köle olarak satıldım.
11 Efendimin karısı hakkında sana anlatılanlar da yalandır; çünkü beni bu zindana boş yere attılar. Kâhya Yusuf'a şöyle cevap verdi: "Eğer kral bana ilk başta olduğu gibi, senin bana en son tercüme ettiğin gibi iyi davranırsa, istediğin her şeyi yapacağım ve seni bu zindandan çıkaracağım."
12 Fırıncı, Yusuf'un kâhyanın rüyasını doğru yorumladığını görünce o da yanına geldi ve rüyasının tamamını Yusuf'a anlattı.
13 Ve ona dedi ki: "Rüyamda başımın üzerinde üç beyaz sepet gördüm. Baktım ki, en üstteki sepette Firavun için her türlü pişmiş et vardı ve kuşlar onları başımdan yiyorlardı."
14 Yusuf ona dedi ki: "Gördüğün üç sepet üç günü temsil eder; üç gün içinde Firavun senin başını kesecek, seni bir ağaca asacak ve kuşlar etini yiyecek, tıpkı rüyanda gördüğün gibi."
15 O günlerde kraliçe doğum yapmak üzereydi ve o gün Mısır kralına bir oğul doğurdu. Bunun üzerine kralın ilk oğluna kavuştuğu ilan edildi ve Mısır halkı, Firavun'un memurları ve hizmetkarlarıyla birlikte büyük sevinç duydu.
16 İsa'nın doğumunun üçüncü gününde Firavun, Zoar ve Mısır halkının askerleri ve hizmetkarları için bir ziyafet verdi.
17 Mısır halkının tamamı ve Firavun'un hizmetkarları, oğlunun bayramında kral ile birlikte yemek yemeye, içmeye ve kralın sevincine ortak olmaya geldiler.
18 Kralın bütün görevlileri ve hizmetkarları o zaman sekiz gün boyunca ziyafette sevinç içindeydiler ve kralın evinde sekiz gün boyunca her türlü müzik aletiyle, teflerle ve danslarla eğlendiler.
19 Yusuf'un rüyasını yorumladığı kâhya ise Yusuf'u unuttu ve söz verdiği gibi krala ondan bahsetmedi; çünkü bu, Yusuf'un insana güvendiği için onu cezalandırmak amacıyla Tanrı tarafından gönderilmişti.
20 Yusuf bundan sonra iki yıl daha hapishanede kaldı, böylece on iki yaşına ulaşmış oldu.

BÖLÜM 47

1 İbrahim oğlu İshak o günlerde Kenan diyarında yaşıyordu; çok yaşlıydı, yüz seksen yaşındaydı. Yakup'un kardeşi oğlu Esau ise Edom diyarındaydı ve oğullarıyla birlikte Seir oğulları arasında toprakları vardı.
2 Esav, babasının ölüm vaktinin yaklaştığını duyunca, oğulları ve ev halkıyla birlikte Kenan diyarına, babasının evine geldi. Yakup ve oğulları da Hebron'daki ikamet yerlerinden ayrılıp babaları İshak'ın yanına geldiler ve Esav ile oğullarını çadırda buldular.
3 Yakup ve oğulları babaları İshak'ın önünde oturdular; Yakup hâlâ oğlu Yusuf'un yasını tutuyordu.
4 İshak Yakup'a, "Oğullarını buraya getir, onları kutsayacağım" dedi. Yakup da on bir çocuğunu babası İshak'ın huzuruna getirdi.
5 İshak ellerini Yakup'un bütün oğullarının üzerine koydu, onları kucakladı ve tek tek öptü. İshak o gün onları kutsadı ve onlara şöyle dedi: "Atalarınızın Tanrısı sizi kutsasın ve soyunuzu gökteki yıldızlar gibi çoğaltsın."
6 İshak da Esau oğullarını kutsayarak şöyle dedi: "Allah sizi gören herkese ve bütün düşmanlarınıza korku ve dehşet saçsın."
7 İshak, Yakup'u ve oğullarını çağırdı; hepsi gelip İshak'ın önüne oturdular. İshak Yakup'a şöyle dedi: "Bütün yeryüzünün Tanrısı RAB bana dedi ki: Eğer çocukların benim buyruklarımı ve yollarımı tutarlarsa, bu toprakları senin soyuna miras olarak vereceğim ve baban İbrahim'e ettiğim yemini onlara yerine getireceğim."
8 Şimdi oğlum, çocuklarına ve torunlarına Rab'den korkmayı ve Rab Tanrın'ı hoşnut edecek iyi yolda yürümeyi öğret; çünkü Rabbin yollarını ve buyruklarını tutarsanız, Rab de İbrahim'le yaptığı antlaşmayı sizinle tutacak ve sizinle ve soyunuzla her zaman iyilik edecektir.
9 İshak, Yakup'a ve çocuklarına öğütlerini verdikten sonra can verdi ve öldü; böylece halkının yanına toplandı.
10 Yakup ve Esau babaları İshak'ın yüzüne kapanıp ağladılar. İshak, Kenan diyarında, Hebron'da öldüğünde yüz seksen yaşındaydı. Oğulları onu, İbrahim'in mezarlık yeri olarak Hit oğullarından satın aldığı Machpelah mağarasına götürdüler.
11 Kenan ülkesinin bütün kralları Yakup ve Esau ile birlikte İshak'ı gömmeye gittiler ve Kenan krallarının hepsi İshak'ın ölümünde ona büyük saygı gösterdiler.
12 Yakup'un oğulları ve Esau'nun oğulları yalınayak dolaştılar, ağlayarak Kireat-arba'ya varıncaya kadar.
13 Yakup ve Esau, babaları İshak'ı Hebron'daki Kireat-arba'da bulunan Machpelah mağarasına gömdüler ve onu kralların cenaze töreninde olduğu gibi büyük bir saygıyla defnettiler.
14 Yakup ve oğulları, Esau ve oğulları ve Kenan krallarının hepsi büyük bir yas tuttular, onu gömdüler ve uzun günler boyunca onun için yas tuttular.
15 İshak öldüğünde, sığırlarını, mallarını ve kendisine ait olan her şeyi oğullarına bıraktı. Esau Yakup'a, "Bak, babamızın bıraktığı her şeyi ikiye böleceğiz, seçme hakkı bana ait olacak" dedi. Yakup da, "Öyle yapalım" dedi.

16 Yakup, İshak'ın Kenan diyarında bıraktığı her şeyi, hayvanları ve malları aldı ve bunları iki parçaya bölerek Esau ve oğullarının önüne koydu. Esau'ya, "İşte bütün bunlar önündedir, kendine almak istediğin yarısını seç," dedi.
17 Yakup, Esau'ya şöyle dedi: "Lütfen sana söyleyeceklerimi dinle: Göklerin ve yerin Tanrısı RAB, atalarımız İbrahim ve İshak'a şöyle demişti: 'Bu toprakları senin soyuna sonsuza dek miras olarak vereceğim.'"
18 İşte babamızın bıraktığı bütün miras senin önündedir; bütün ülke senin önündedir; onlardan dilediğini seç.
19 Eğer bütün ülkeyi istersen, onu kendin ve çocukların için sonsuza dek al; ben de bu zenginliği alacağım. Eğer zenginliği istersen, onu kendine al; ben de bu ülkeyi kendim ve çocuklarım için sonsuza dek miras olarak alacağım.
20 İsmail'in oğlu Nebayot o sırada çocuklarıyla birlikte ülkedeydi ve Esau o gün ona danışarak şunları söyledi:
21 Yakup bana böyle konuştu ve bana böyle cevap verdi; şimdi sen de öğüt ver, dinleyelim.
22 Nebayot dedi ki: "Yakup sana ne söyledi? İşte Kenan halkının tamamı kendi topraklarında güven içinde yaşıyorlar ve Yakup, bu toprakları kendi soyuyla sonsuza dek miras alacağını söylüyor."
23 Şimdi git, babanın bütün mallarını al ve kardeşin Yakup'u, onun söylediği gibi, ülkede bırak.
24 Esav kalkıp Yakup'un yanına döndü ve İsmail oğlu Nebayot'un öğütlediği her şeyi yaptı; Esav, İshak'ın bıraktığı bütün zenginlikleri, canları, hayvanları, büyükbaş hayvanları ve malları aldı; kardeşi Yakup'a hiçbir şey vermedi; Yakup ise Mısır deresinden Fırat nehrine kadar olan Kenan topraklarının tamamını aldı ve onu sonsuza dek kendi çocukları ve ondan sonra gelen soyu için mülk olarak aldı.
25 Yakup ayrıca kardeşi Esau'dan Hebron'da bulunan Machpelah mağarasını da aldı; bu mağarayı İbrahim, kendisi ve soyu için sonsuza dek gömülecek bir yer olması için Efron'dan satın almıştı.
26 Yakup bütün bunları satın alma defterine yazdı, imzaladı ve bütün bunları dört sadık şahitle tasdik etti.
27 Yakup'un kitapta yazdığı sözler şunlardır: Kenan diyarı ve Hititlerin, Hivilerin, Yebusilerin, Amorilerin, Perizitlerin ve Gergaşitlerin bütün şehirleri; Mısır nehrinden Fırat nehrine kadar olan yedi milletin tamamı.
28 Ve Yakup, Hebron Kireat-arba şehrini ve içindeki mağarayı, bütün olarak, kardeşi Esau'dan bedel karşılığında, mülk olarak ve kendisinden sonra gelen soyuna sonsuza dek miras olarak satın aldı.
29 Yakup, satın alma senedini, imzayı, emri, kanunları ve vahyedilmiş kitabı aldı ve uzun süre saklansınlar diye toprak bir kaba koydu; sonra da onları çocuklarının eline verdi.
30 Esau, babasının ölümünden sonra kendisine bıraktığı her şeyi kardeşi Yakup'tan aldı; insan, hayvan, deve, eşek, öküz, kuzu, gümüş, altın, taş, bedelyum ve İbrahim oğlu İshak'a ait olan bütün zenginliği aldı. İshak'ın ölümünden sonra bıraktığı her şeyden Esau kendine almadığı hiçbir şey kalmadı.
31 Esau bütün bunları aldı ve çocuklarıyla birlikte kardeşi Yakup ve çocuklarından ayrılarak Horitli Seir ülkesine geri döndü.
32 Esau, Seir oğulları arasında mülk sahibi oldu ve o günden sonra Kenan diyarına geri dönmedi.
33 Kenan topraklarının tamamı İsrailoğullarına sonsuza dek miras kaldı ve Esau ile bütün çocukları Seir dağını miras aldılar.

BÖLÜM 48

1 O günlerde, İshak'ın ölümünden sonra, Rab emretti ve bütün yeryüzüne kıtlık getirdi.
2 O zamanlar Mısır kralı Firavun, Mısır ülkesinde tahtında oturuyordu ve yatağında uzanıp rüyalar görüyordu. Rüyasında Mısır nehrinin kıyısında durduğunu gördü.
3 Ve o ayakta dururken, nehirden yedi tane semiz ve güzel görünümlü ineğin çıktığını gördü.
4 Onlardan sonra yedi tane daha zayıf ve çirkin sığır geldi; çirkin olan yedi sığır, güzel olan sığırları yedi. Yine de görünümleri ilk baştaki gibi çirkin kaldı.
5 Ve uyandı, sonra tekrar uyudu ve ikinci kez rüya gördü; gördü ki, bir sap üzerinde yedi tane gür ve iyi buğday başağı çıkmıştı; onların ardından da doğu rüzgarıyla kurumuş yedi tane cılız başak çıkmıştı ve cılız başaklar gür olanları yutmuştu. Ve Firavun rüyasından uyandı.
6 Sabahleyin kral rüyalarını hatırladı ve rüyaları yüzünden çok üzüldü. Hemen Mısır'ın bütün büyücülerini ve bilge adamlarını çağırdı; onlar da gelip Firavun'un huzuruna çıktılar.
7 Kral onlara, “Rüyalar gördüm, bunları yorumlayacak kimse yok” dedi. Onlar da krala, “Rüyalarını kullarına anlat, biz de dinleyelim” dediler.
8 Kral onlara rüyasını anlattı; hepsi bir ağızdan krala şöyle dediler: "Kral sonsuza dek yaşasın; işte rüyanın yorumu budur."
9 Gördüğün yedi iyi inek, son günlerde sana doğacak yedi kız çocuğunu simgeler; onların ardından gelip onları yiyen yedi inek ise, sana doğacak kız çocuklarının hepsinin kralın hayatta olduğu süre içinde öleceğinin işaretidir.
10 İkinci rüyada gördüğün, tek bir sap üzerinde yedi tane olgun ve iyi buğday başağının çıkması, son günlerde Mısır topraklarında kendine yedi şehir kuracağına dair bir işarettir; ve onların ardından yedi tane kurumuş buğday başağının çıkıp onları yutması, onları gözlerinle görürken kuracağın şehirlerin hepsinin son günlerde, kralın ömrü boyunca yıkılacağına dair bir işarettir.
11 Onlar bu sözleri söylediklerinde kral kulak vermedi, kalbini de onlara bağlamadı; çünkü kral, bilgeliğiyle, rüyaların doğru yorumunu yapmadıklarını biliyordu. Onlar kralın önünde konuşmayı bitirince, kral onlara şöyle cevap verdi: “Bana söylediğiniz bu şey de ne? Şüphesiz yalan söylediniz, yanlış söylediniz; şimdi rüyalarımın doğru yorumunu yapın ki ölmeyesiniz.”
12 Bunun üzerine kral, başka bilge adamları tekrar çağırtıp gönderdi. Onlar da gelip kralın huzuruna geldiler. Kral onlara rüyasını anlattı ve hepsi ilk yorumlarına göre cevap verdiler. Bunun üzerine kralın öfkesi kabardı ve çok kızdı. Kral onlara, “Şüphesiz yalan söylüyorsunuz ve söylediklerinizde yanlış beyanlarda bulunuyorsunuz” dedi.
13 Kral, Mısır topraklarında şöyle bir duyuru yapılmasını emretti: "Kral ve ileri gelenleri tarafından kararlaştırılmıştır ki, rüyaların yorumunu bilen ve anlayan her bilge kişi, bugün kralın huzuruna gelmezse ölecektir."

14 Ve krala rüyalarının doğru yorumunu bildiren adama, kraldan isteyeceği her şey verilecektir. Mısır ülkesinin bütün bilge adamları, Mısır'da, Goşen'de, Ramses'te, Tachpanches'te, Zoar'da ve Mısır'ın sınır bölgelerindeki bütün yerlerde bulunan bütün büyücüler ve sihirbazlarla birlikte kralın huzuruna geldiler ve hepsi kralın önünde durdular.
15 Bütün soylular, prensler ve krala ait hizmetkarlar Mısır'ın bütün şehirlerinden bir araya gelip kralın önüne oturdular. Kral, gördüğü rüyaları bilgelere ve prenslere anlattı. Kralın önünde oturanların hepsi bu görümler karşısında hayrete düştüler.
16 Kralın huzurunda bulunan bütün bilgeler, onun rüyalarının yorumu konusunda büyük ölçüde farklı görüşlere sahiptiler; içlerinden bazıları krala şöyle yorumladılar: "Yedi iyi sığır, Mısır'a kralın soyundan gelecek yedi kraldır."
17 Yedi kötü sığır, son günlerde onlara karşı çıkıp onları yok edecek olan yedi prensi temsil eder; yedi buğday başağı ise Mısır'a ait olan yedi büyük prensi temsil eder; bunlar, efendimiz kralın savaşlarında düşmanlarının yedi daha az güçlü prensinin eline düşeceklerdir.
18 Onlardan bazıları krala şöyle tercüme ettiler: "Yedi iyi sığır, Mısır'ın güçlü şehirleridir; yedi kötü sığır ise Kenan diyarının yedi milletidir. Bunlar son günlerde Mısır'ın yedi şehrine saldıracak ve onları yok edeceklerdir."
19 İkinci rüyada gördüğün, yedi tane iyi ve yedi tane kötü buğday başağı, Mısır yönetiminin ilk başta olduğu gibi tekrar senin soyuna döneceğinin bir işaretidir.
20 Ve onun hükümdarlığı döneminde Mısır şehirlerinin halkı, kendilerinden daha güçlü olan Kenan'ın yedi şehrine karşı dönecek ve onları yıkacak; Mısır yönetimi de senin soyuna geri dönecektir.
21 Onlardan bazıları krala şöyle dediler: "Rüyanın yorumu şudur: Yedi iyi inek, son günlerde kendine eş olarak alacağın yedi kraliçedir; yedi kötü inek ise bu kadınların hepsinin kralın ömrü boyunca öleceğini gösterir."
22 İkinci rüyada gördüğün yedi iyi ve yedi kötü buğday başağı on dört çocuktur ve son günlerde bunlar ayağa kalkıp kendi aralarında savaşacaklar ve içlerinden yedisi kendilerinden daha güçlü olan yedisini alt edecek.
23 Onlardan bazıları krala şöyle dediler: "Yedi iyi inek, sana yedi çocuk doğacağını ve bu çocukların son günlerde senin çocuklarının yedisini öldüreceğini gösterir; ikinci rüyada gördüğün yedi iyi buğday başağı ise, son günlerde yedi daha güçsüz prensin onlarla savaşıp onları yok edeceğini ve çocuklarının intikamını alacağını, yönetimin de tekrar senin soyuna döneceğini simgeler."
24 Kral, Mısır'ın bilginlerinin bütün sözlerini ve rüyalarının yorumlarını dinledi; ama hiçbiri kralı memnun etmedi.
25 Kral, bilgeliğiyle, bu sözlerin tamamının doğru olmadığını biliyordu; çünkü bu, Mısır'ın bilge adamlarının sözlerini boşa çıkarmak, Yusuf'un hapis evinden çıkmasını sağlamak ve Mısır'da büyük bir mevkiye gelmesini sağlamak için Rab tarafından gönderilmişti.
26 Kral, Mısır'ın bütün bilginleri ve büyücüleri arasında hiç kimsenin kendisine doğru düzgün konuşmadığını görünce öfkesi kabardı ve kızgınlığı içinde alevlendi.
27 Kral, bütün bilginlerin ve sihirbazların huzurundan ayrılmalarını emretti ve hepsi utanç ve rezalet içinde kralın huzurundan ayrıldılar.
28 Kral, Mısır'da bulunan bütün büyücülerin öldürülmesi ve hiçbirinin sağ kalmaması için Mısır genelinde bir duyuru yapılmasını emretti.
29 Kralın maiyetindeki muhafızların komutanları ayağa kalktılar, her biri kılıcını çekti ve Mısır'ın büyücülerine ve bilginlerine saldırmaya başladılar.
30 Bunun üzerine kralın baş kâhyası Merod geldi, kralın önünde eğildi ve onun önüne oturdu.
31 Ve kâhya krala şöyle dedi: "Kral sonsuza dek yaşasın ve yönetimi ülkede yücelsin."
32 İki yıl önce, o günlerde kuluna kızmıştın ve beni hapishaneye kapatmıştın; ben ve fırıncıların başı bir süre hapishanede kaldık.
33 Bizimle birlikte muhafız birliğinin komutanına bağlı İbrani bir hizmetçi de vardı; adı Yusuf'tu, çünkü efendisi ona kızmış ve onu tecrit evine koymuştu; o da orada bize hizmet etti.
34 Bundan bir süre sonra, koğuşta olduğumuz sırada, bir gece ben ve fırıncıların başı ikimiz de rüyalar gördük; her birimiz rüyamızın yorumunu kendimize göre gördük.
35 Sabahleyin oraya gittik ve rüyalarımızı o hizmetçiye anlattık; o da rüyalarımızı bize, her birimize, rüyasını doğru yorumladı.
36 Ve bize anlattığı gibi oldu; sözlerinden hiçbiri yere düşmedi.
37 Bu nedenle efendim ve kralım Mısır halkını boş yere öldürmüyor; bakın, o köle hâlâ muhafız birliğinin komutanı tarafından efendisinin evinde, hapis evinde tutuluyor.
38 Kral uygun görürse, onu çağırsın ki huzuruna gelsin ve sana gördüğün rüyanın doğru yorumunu bildirsin.
39 Kral, baş kâhyanın sözlerini işitti ve Mısır'ın bilginlerinin öldürülmemesi emrini verdi.
40 Kral, hizmetkârlarına Yusuf'u huzuruna getirmelerini emretti ve onlara, "Ona gidin, onu korkutmayın; yoksa kafası karışır ve doğru düzgün konuşamaz," dedi.
41 Kralın hizmetkarları Yusuf'un yanına gittiler, onu aceleyle zindandan çıkardılar; kralın hizmetkarları onun sakalını kestiler, o da hapishane giysisini değiştirdi ve kralın huzuruna çıktı.
42 Kral, kraliyet tahtında, altın bir efodla beline bağlanmış prensvari bir kıyafet içinde oturuyordu; efod üzerindeki ince altın parıldıyordu ve kralın başındaki yakut, zümrüt ve diğer tüm değerli taşlar göz kamaştırıyordu; Yusuf krala çok hayran kaldı.
43 Kralın oturduğu taht altın ve gümüşle, oniks taşlarıyla kaplıydı ve yetmiş basamağı vardı.
44 Mısır topraklarında, krala konuşmaya gelen her adamın, eğer prens veya kralın gözünde saygın biri ise, kralın tahtının otuz birinci basamağına kadar çıkması ve kralın da otuz altıncı basamağa kadar inip onunla konuşması adeti vardı.
45 Eğer o sıradan halktan biriyse, üçüncü basamağa çıkardı ve kral dördüncü basamağa iner, onunla konuşurdu; ayrıca, yetmiş dilin hepsini konuşabilen herhangi bir adamın yetmiş basamağı çıkıp, krala ulaşana kadar konuşması da adetleri arasındaydı.
46 Yetmiş adımı tamamlayamayan kimse, bildiği dil sayısı kadar basamak çıktı.
47 O günlerde Mısır'da, yetmiş dili konuşmayı bilmeyen kimsenin başlarına yöneticilik yapmaması adeti vardı.

48 Yusuf kralın huzuruna geldiğinde yere kadar eğildi ve üçüncü basamağa çıktı. Kral ise dördüncü basamağa oturup Yusuf ile konuştu.
49 Kral Yusuf'a dedi ki: "Bir rüya gördüm, onu doğru düzgün yorumlayacak bir tercüman yok. Bugün Mısır'ın bütün büyücülerini ve bilginlerini huzuruma çağırdım ve onlara rüyamı anlattım, ama hiçbiri bana doğru düzgün yorumlayamadı."
50 Bundan sonra bugün senin hakkında şunu duydum: Sen bilge bir adamsın ve duyduğun her rüyayı doğru yorumlayabiliyorsun.
51 Yusuf Firavun'a şöyle cevap verdi: "Firavun gördüğü rüyaları anlatsın; şüphesiz ki yorumlar Allah'a aittir." Firavun da Yusuf'a inek rüyasını ve buğday başakları rüyasını anlattı ve kral konuşmayı kesti.
52 Yusuf, kralın önünde Tanrı'nın ruhuna büründü ve o günden itibaren kralın başına gelecek her şeyi biliyordu; kralın rüyasının doğru yorumunu da biliyordu ve kralın önünde konuştu.
53 Yusuf kralın gözünde lütuf buldu; kral kulaklarını ve kalbini ona verdi ve Yusuf'un bütün sözlerini dinledi. Yusuf krala şöyle dedi: "Bunların iki ayrı rüya olduğunu sanmayın; çünkü bu tek bir rüyadır. Tanrı'nın ülkenin her yerinde yapmayı seçtiği şeyi krala rüyasında göstermiştir. İşte rüyanın doğru yorumu şudur:"
54 Yedi iyi inek ve yedi mısır başağı yedi yıl demektir, yedi kötü inek ve yedi mısır başağı da yedi yıl demektir; bu bir rüyadır.
55 İşte önümüzdeki yedi yıl boyunca ülke genelinde büyük bir bolluk olacak; ondan sonra da yedi yıl sürecek bir kıtlık, çok şiddetli bir kıtlık gelecek. Bolluk ülke üzerinde unutulacak ve kıtlık ülke halkını yiyip bitirecek.
56 Kral bir rüya gördü ve bu rüya Firavun'a tekrarlandı; çünkü bu iş Allah tarafından belirlenmiştir ve Allah bunu kısa süre içinde gerçekleştirecektir.
57 Şimdi sana öğüt vereceğim ve canını ve ülke halkının canlarını kıtlığın kötülüğünden kurtaracağım: Krallığın boyunca, devlet işlerinin her tarafını bilen, çok akıllı ve bilge bir adam ara ve onu Mısır ülkesinin başına ata.
58 Mısır'ın başına atadığın adam, yanına görevliler atasın; onlar gelecek bereketli yıllarda bütün yiyecekleri toplasınlar, buğdayı depolasınlar ve senin belirlediğin ambarlara koysunlar.
59 Ve o yiyecekleri yedi yıllık kıtlık dönemi için saklasınlar ki, sana, halkına ve bütün ülkeme bulunsun ve sen ve ülken kıtlıktan mahvolmasın.
60. Ülkenin bütün sakinlerine de emredilsin ki, her biri yedi bereketli yıl boyunca tarlalarının ürünlerini, her çeşit yiyeceği toplasın ve depolarına koysun; böylece kıtlık günlerinde bunlar kendilerine bulunsun ve bunlardan geçinebilsinler.
61 Bu, rüyanın doğru yorumudur ve bu, senin canını ve bütün tebaanın canlarını kurtarmak için verilen öğüttür.
62 Kral Yusuf'a, "Kim söylüyor ve kim biliyor ki senin sözlerin doğru?" diye sordu. Yusuf da krala, "Bu, bütün sözlerimin doğru olduğuna ve öğütlerimin senin için faydalı olduğuna dair bir işaret olacaktır." dedi.
63 İşte, karın bugün doğum sandalyesinde oturuyor ve sana bir oğul doğuracak; onunla sevineceksin. Çocuğun annesinin rahminden çıktığı zaman, iki yıl önce doğan ilk oğlun ölecek ve bugün sana doğacak olan çocukla teselli bulacaksın.
64 Yusuf bu sözleri krala söyledikten sonra, kralın önünde eğildi ve oradan ayrıldı. Yusuf kralın huzurundan ayrıldıktan sonra, Yusuf'un krala söylediği mucizeler o gün gerçekleşti.
65 O gün kraliçe bir oğul doğurdu ve kral oğluna dair müjdeli haberi duyunca çok sevindi. Haberci kralın huzurundan ayrıldıktan sonra, kralın hizmetkarları kralın ilk doğan oğlunu yerde ölü buldular.
66 Kralın sarayında büyük bir feryat ve gürültü oldu. Kral bunu duydu ve, "Evde duyduğum bu gürültü ve feryat nedir?" dedi. Ona ilk doğan oğlunun öldüğünü söylediler. Bunun üzerine kral, Yusuf'un söylediği her şeyin doğru olduğunu anladı ve Yusuf'un dediği gibi o gün doğan çocuk sayesinde oğlunun kaybından teselli buldu.

BÖLÜM 49

1 Bunun üzerine kral, bütün memurlarını, hizmetkarlarını, prensleri ve soyluları toplayıp huzuruna çağırdı.
2 Kral onlara dedi ki: "Bakın, bu İbrani adamın bütün sözlerini gördünüz ve işittiniz; bildirdiği bütün işaretlerin gerçekleştiğini gördünüz; sözlerinden hiçbiri yere düşmedi."
3 Biliyorsunuz ki o, rüyayı doğru yorumlamıştır ve bu mutlaka gerçekleşecektir; bu nedenle şimdi istişare edin, ne yapacağınızı ve ülkenin kıtlıktan nasıl kurtarılacağını öğrenin.
4 Şimdi arayın ve bakın, kalbinde bilgelik ve bilgi olan birini bulun; onu ülkenin başına atayacağım.
5 Çünkü İbrani adamın bu konuda, ülkeyi kıtlıktan kurtarmak için verdiği tavsiyeyi duydunuz; biliyorum ki, ülke ancak İbrani adamın, yani bana tavsiye veren adamın tavsiyesiyle kıtlıktan kurtulacaktır.
6 Ve hepsi krala cevap verip şöyle dediler: "İbranilerin bu konuda verdiği öğüt iyidir; ey efendimiz ve kralımız, işte bütün ülke senin elindedir, gözüne hoş gelen şeyi yap."
7. Sen kimi seçersen, ki sen de kendi hikmetinle onun bilge olduğunu ve bilgeliğiyle ülkeyi kurtarabileceğini bilirsen, kral onu ülkenin başına, kendi emrine atayacaktır.
8 Kral bütün görevlilere şöyle dedi: "Tanrı, İbrani adamına söylediği her şeyi bildirdiğinden beri, onun kadar akıllı ve bilge birinin bütün ülkede bulunmadığını düşündüm; eğer sizin gözünüzde uygun görünürse, onu ülkenin başına getireceğim, çünkü o bilgeliğiyle ülkeyi kurtaracaktır."
9 Bütün görevliler krala cevap verip şöyle dediler: "Ama Mısır yasalarında yazılıdır ve çiğnenmemelidir ki, Mısır'da kralın yardımcısı veya yöneticisi, insanların bütün dillerini bilen kimse olmalıdır."
10 Şimdi efendimiz ve kralımız, bakın bu İbrani adam sadece İbranice konuşabiliyor; öyleyse dilimizi bile bilmeyen bu adam nasıl olur da ikinci yönetici olarak bizim üzerimizde olabilir?
11 Şimdi senden rica ediyoruz, onu çağırt ve huzuruna getir. Onu her konuda sına ve uygun gördüğün gibi davran.
12 Kral, "Yarın yapılacak, söylediğiniz şey doğru," dedi ve bütün görevliler o gün kralın huzuruna geldiler.
13 O gece Rab, hizmet meleklerinden birini gönderdi; o melek Mısır diyarına, Yusuf'un yanına geldi. Rabbin meleği Yusuf'un üzerinde durdu ve Yusuf, efendisinin

evinde, zindanda yatağında yatıyordu; çünkü efendisi, karısı yüzünden onu tekrar zindana atmıştı.
14 Melek onu uykusundan uyandırdı; Yusuf doğrulup ayağa kalktı ve işte Rabbin meleği karşısında duruyordu. Rabbin meleği Yusuf'la konuştu ve o gece ona bütün insan dillerini öğretti. Melek ona Yehosef adını verdi.
15 Rabbin meleği ondan ayrıldı ve Yusuf geri dönüp yatağına uzandı; Yusuf gördüğü rüyaya çok şaşırdı.
16 Sabahleyin kral bütün memurlarını ve hizmetkarlarını çağırdı; hepsi gelip kralın huzuruna oturdular. Kral Yusuf'un getirilmesini emretti ve kralın hizmetkarları gidip Yusuf'u Firavun'un huzuruna getirdiler.
17 Kral öne çıktı ve tahtın basamaklarına çıktı. Yusuf krala her dilde konuştu ve yetmişinci basamağa varıncaya kadar kralın yanına gidip onunla konuştu ve kralın önüne oturdu.
18 Kral, Yusuf'tan dolayı çok sevindi; kralın bütün görevlileri de Yusuf'un sözlerini işitince kralla birlikte çok sevindiler.
19 Kral ve görevliler, Yusuf'u Mısır'ın bütün topraklarında kralın yardımcısı olarak atamayı uygun gördüler ve kral Yusuf'a şöyle dedi:
20 Sen bana Mısır ülkesini kıtlıktan kurtarmak için bilge bir adamı başa geçirmem konusunda öğüt vermiştin; şimdi ise Tanrı bütün bunları ve söylediğin bütün sözleri sana bildirdiğine göre, bütün ülkede senin gibi akıllı ve bilge bir adam yok.
21 Artık adın Yusuf olmayacak, Zafnat Paaneah olacak; sen benden sonra ikinci adam olacaksın ve yönetimimin bütün işleri senin sözüne göre olacak, halkım senin sözünle girip çıkacak.
22 Ayrıca, hizmetkârlarım ve memurlarım aylık olarak kendilerine verilen maaşlarını senin elinden alacaklar; bütün ülke halkı sana secde edecek; ancak tahtımda senden üstün olan ben olacağım.
23 Kral yüzüğünü elinden çıkarıp Yusuf'un eline taktı; Yusuf'a prens gibi bir elbise giydirdi, başına altın bir taç, boynuna da altın bir zincir taktı.
24 Kral, hizmetkârlarına emretti ve onu kralın arabasının karşısında giden, krala ait ikinci arabaya bindirdiler; kralın atlarından iri ve güçlü bir ata bindirdi ve Mısır topraklarının sokaklarında gezdirilmesini sağladı.
25 Kral, tef, arp ve diğer müzik aletlerini çalanların hepsinin Yusuf'la birlikte gitmesini emretti; bin tef, bin arp ve bin telli çalgı onun peşinden gitti.
26 Beş bin adam, ellerinde parıldayan kılıçlarıyla Yusuf'un önünde yürüyüp eğleniyorlardı; kralın ileri gelenlerinden yirmi bin kişi, altın işlemeli deri kemerler takmış olarak Yusuf'un sağında, yirmi bin kişi de solunda yürüyorlardı; bütün kadınlar ve genç kızlar ise çatılara çıkıp ya da sokaklarda durup Yusuf'u alkışlayıp eğleniyor, onun görünüşüne ve güzelliğine hayran kalıyorlardı.
27 Kralın adamları onun önünde ve arkasında yürüdüler, yolu tütsü, tarçın ve her türlü güzel kokuyla kokulandırdılar, yol boyunca mür ve aloe serptiler; yirmi adam da onun önünde, bütün ülkede yüksek sesle şu sözleri ilan ettiler:
28 Kralın yardımcısı olarak seçtiği bu adamı görüyor musun? Bütün devlet işleri onun tarafından yönetilecek; onun emirlerine karşı gelen veya önünde yere eğilmeyen ölecek, çünkü o krala ve yardımcısına isyan etmiş olacak.
29 Haberciler haber vermeyi bitirince, Mısır halkının tamamı Yusuf'un önünde yere kapanıp, "Kral yaşasın, yardımcısı da yaşasın!" dediler. Mısır halkının tamamı yol boyunca eğildi; haberciler yaklaşınca onlar da eğildiler ve Yusuf'un önünde her türlü tef, çakmak ve nebal çalgılarıyla sevinçle bağırdılar.
30 Yusuf atının üzerinde gözlerini göğe kaldırdı ve şöyle seslendi: “O, yoksulu topraktan kaldırır, muhtaçı çöplükten çıkarır. Ey orduların Rabbi, sana güvenen ne mutlu insana!”
31 Yusuf, Firavun'un hizmetkarları ve görevlileriyle birlikte Mısır ülkesini dolaştı ve ona Mısır'ın bütün ülkesini ve kralın bütün hazinelerini gösterdiler.
32 Yusuf geri döndü ve o gün Firavun'un huzuruna çıktı. Kral Yusuf'a Mısır topraklarında tarlalar ve bağlar içeren bir mülk verdi; ayrıca Yusuf'a üç bin talent gümüş, bin talent altın, oniks taşları, bdelyum ve birçok hediye verdi.
33 Ertesi gün kral, Mısır halkının tamamına Yusuf'a adaklar ve hediyeler getirmelerini emretti ve kralın emrine karşı gelenin öleceğini söyledi. Şehrin caddesinde yüksek bir yer yaptılar ve oraya giysiler serdiler; Yusuf'a bir şey getiren herkes onu bu yüksek yere koydu.
34 Mısır halkının tamamı kutsal yere bir şeyler attı; kimisi altın bir küpe, diğerleri yüzükler ve küpeler, altın ve gümüşten yapılmış çeşitli kaplar, oniks taşları ve bdelium taşları attı; herkes sahip olduğundan bir şey verdi.
35 Yusuf bunların hepsini alıp hazinesine koydu ve kralın maiyetindeki bütün memurlar ve soylular Yusuf'u yücelttiler ve ona birçok hediye verdiler; çünkü kral onu yardımcısı olarak seçmişti.
36 Kral, On şehrinin rahibi Ahiram'ın oğlu Potifera'yı gönderdi; Potifera onun genç kızı Osnat'ı alıp Yusuf'a eş olarak verdi.
37 Kız çok güzeldi, bakireydi, daha önce erkekle birlikte olmamıştı ve Yusuf onu eş olarak aldı. Kral Yusuf'a, "Ben Firavun'um ve senden başka hiç kimse Mısır topraklarında halkımı yönetmek için elini veya ayağını kaldırmaya cesaret edemez" dedi.
38 Yusuf, Firavun'un huzuruna çıktığında otuz yaşındaydı. Yusuf kralın huzurundan ayrıldı ve Mısır'da kralın yardımcısı oldu.
39 Kral Yusuf'a evinde kendisine hizmet etmeleri için yüz hizmetçi verdi; Yusuf da birçok hizmetçi daha gönderip satın aldı ve bunlar Yusuf'un evinde kaldılar.
40 Yusuf, kralın sarayının avlusunun önünde, kralların evlerine benzeyen çok görkemli bir ev yaptırdı ve evin içine, görünüşü çok şık ve ikamet etmesi için uygun büyük bir tapınak inşa ettirdi; Yusuf bu evi inşa etmekte üç yıl geçirdi.
41 Yusuf kendine bol miktarda altın ve gümüşten çok gösterişli bir taht yaptırdı; onu oniks taşları ve bdelium ile kapladı; üzerine Mısır ülkesinin ve Mısır ülkesini sulayan Mısır nehrinin suretini yaptı. Yusuf evinde tahtına güvenle oturdu ve Rab Yusuf'un bilgeliğini artırdı.
42 Mısır halkının tamamı, Firavun'un hizmetkarları ve prensleri Yusuf'u çok sevdiler; çünkü bu, Rab'bin Yusuf'a verdiği bir şeydi.
43 Yusuf'un da savaşa çıkan bir ordusu vardı; kırk bin altı yüz kişiden oluşan, silah taşıyabilecek güçte, krala ve Yusuf'a düşmana karşı yardım etmek üzere yola çıkan bir orduydu bu. Ayrıca kralın subayları, hizmetkarları ve sayısız Mısırlı da orduda yer alıyordu.

44 Yusuf da güçlü adamlarına ve bütün ordusuna kalkanlar, mızraklar, miğferler, zırhlar ve sapan taşları verdi.

BÖLÜM 50

1 O zaman Tarşişoğulları İsmailoğullarına karşı geldiler ve onlarla savaştılar; Tarşişoğulları İsmailoğullarını uzun süre yağmaladılar.
2 O günlerde İsmail'in oğulları sayıca azdı ve Tarşiş oğullarına üstünlük sağlayamadılar, çok büyük zulüm gördüler.
3 İsmailoğullarının ileri gelenleri Mısır kralına bir rapor göndererek şöyle dediler: "Lütfen, Tarşiş oğullarına karşı savaşmamıza yardım etmeleri için hizmetkârlarına subaylar ve ordular gönder; çünkü uzun zamandır yok oluyoruz."
4 Firavun da Yusuf'u, kendi yanındaki güçlü adamları ve ordusuyla birlikte, ayrıca kralın sarayından da güçlü adamlarıyla gönderdi.
5 Ve İsmail oğullarına Tarşiş oğullarına karşı yardım etmek için Havilah ülkesine, İsmail oğullarının yanına gittiler. İsmail oğulları Tarşiş oğullarıyla savaştılar ve Yusuf Tarşişlileri yendi ve bütün topraklarını ele geçirdi. İsmail oğulları o topraklarda bugüne kadar yaşamaktadırlar.
6 Tarşiş ülkesi fethedilince, bütün Tarşişliler kaçıp kardeşleri Yavan oğullarının sınırına geldiler ve Yusuf bütün güçlü adamları ve ordusuyla birlikte Mısır'a döndü; onlardan tek bir adam bile eksik olmadı.
7 Ve yılın dönüşünde, Yusuf'un Mısır'da hükümdarlığının ikinci yılında, Rab Yusuf'un sözünde olduğu gibi, yedi yıl boyunca tüm ülkeye büyük bir bolluk verdi; çünkü Rab o günlerde yedi yıl boyunca yeryüzünün bütün ürünlerini bereketlendirdi ve insanlar yiyip doydular.
8 O zamanlar Yusuf'un emrinde görevliler vardı ve bunlar bereketli yılların bütün yiyeceklerini topluyor, her yıl buğday yığınları hazırlayıp Yusuf'un hazinesine koyuyorlardı.
9 Ve Yusuf, hasat zamanı her geldiğinde, başakları ve tarlanın toprağından da bir kısmını getirmelerini, böylece toprağın bozulmamasını emretti.
10 Yusuf da bunu her yıl aynen uyguladı ve deniz kumları gibi bol miktarda buğday biriktirdi; çünkü depoları çok büyüktü ve sayılmayacak kadar çoktu.
11 Mısır halkının tamamı da yedi bereketli yıl boyunca her türlü yiyeceği bolca depoladılar, fakat Yusuf'un yaptığı gibi yapmadılar.
12 Yusuf ve Mısırlıların yedi bolluk yılında topladıkları bütün yiyecekler, yedi kıtlık yılı için ülke genelinde depolandı ve bütün ülkenin geçimini sağlamak üzere saklandı.
13 Mısır halkı, kıtlık zamanında geçimlerini sağlamak için her birinin ambarını ve gizli yerini tahılla doldurdu.
14 Yusuf topladığı bütün yiyecekleri Mısır'ın bütün şehirlerine dağıttı, bütün depoları kapattı ve başlarına nöbetçiler yerleştirdi.
15 Yusuf'un karısı Potifera'nın kızı Osnat, ona Manasse ve Efraim adında iki oğul doğurdu. Yusuf onları doğurduğunda otuz dört yaşındaydı.
16 Oğlanlar büyüdüler ve onun yolundan, onun öğretilerinden yürüdüler; babalarının kendilerine öğrettiği yoldan ne sağa ne de sola sapmadılar.
17 Rab, gençlerle birlikteydi; büyüdüler, anlayış ve beceri kazandılar, her türlü bilgeliği ve devlet işlerini öğrendiler. Kralın bütün memurları ve Mısır halkının ileri gelenleri gençleri yücelttiler ve onlar kralın çocukları arasında büyüdüler.
18 Ve ülkenin her yerinde hüküm süren yedi yıllık bolluk dönemi sona erdi ve Yusuf'un söylediği gibi, ondan sonra yedi yıllık kıtlık dönemi geldi ve kıtlık tüm ülkeye yayıldı.
19 Mısır halkının tamamı, ülkede kıtlığın başladığını gördü ve kıtlık baş gösterdiğinden, bütün Mısır halkı tahıl ambarlarını açtı.
20 Ve depolarındaki bütün yiyeceklerin haşerelerle dolu olduğunu ve yenmez halde olduğunu gördüler; böylece ülke genelinde kıtlık baş gösterdi ve Mısır'ın bütün halkı Firavun'un huzuruna gelip feryat etti, çünkü kıtlık onlara çok ağır gelmişti.
21 Onlar da Firavun'a dediler ki: "Kullarına yiyecek ver, biz ve çocuklarımız senin gözlerin önünde açlıktan öleceğiz?"
22 Firavun onlara şöyle cevap verdi: “Neden bana feryat ediyorsunuz? Yusuf, bolluk yıllarındaki buğdayın kıtlık yılları için saklanmasını emretmemiş miydi? Neden onun sözüne kulak vermediniz?”
23 Mısır halkı krala şöyle cevap verdi: “Efendimiz, sana yemin ederim ki, kulların Yusuf'un emrettiği her şeyi yaptılar; çünkü kulların yedi bolluk yılı boyunca tarlalarının bütün ürünlerini topladılar ve bugüne kadar depolarda sakladılar.”
24 Ve kıtlık kullarınızın başına gelince, ambarlarımızı açtık ve bütün ürünlerimizin haşerelerle dolu olduğunu, yenmeyecek halde olduğunu gördük.
25 Kral, Mısır halkının başına gelen bütün bunları duyunca, kıtlık yüzünden çok korktu ve dehşete düştü. Kral, Mısır halkına şöyle cevap verdi: “Bütün bunlar başınıza geldiğine göre, Yusuf'un yanına gidin, ne derse onu yapın, emirlerine karşı gelmeyin.”
26 Mısır halkının tamamı Yusuf'un yanına gidip ona şöyle dediler: "Bize yiyecek ver, neden açlıktan ölelim ki? Yedi yıl boyunca, senin emrettiğin gibi, ürünlerimizi topladık ve depoladık; işte böyle oldu."
27 Yusuf, Mısır halkının söylediklerini ve başlarına gelenleri işitince, bütün ürünlerini ambarından çıkarıp Mısır halkına sattı.
28 Ve kıtlık bütün ülkede baş gösterdi; kıtlık bütün ülkelerde vardı, fakat Mısır ülkesinde satılacak ürünler vardı.
29 Mısır'ın bütün halkı Yusuf'a buğday almaya geldi; çünkü kıtlık baş göstermişti ve bütün buğdayları bozulmuştu. Yusuf da her gün bütün Mısır halkına buğday sattı.
30 Kenan ve Filistliler ülkesinin bütün halkı, Ürdün ötesindekiler, doğudakiler ve uzak ve yakın diyarların bütün şehirlerindekiler, Mısır'da buğday olduğunu duyunca, kıtlık baş gösterdiği için hepsi buğday almak üzere Mısır'a geldiler.
31 Yusuf tahıl ambarlarını açtı ve başlarına görevliler atadı; onlar da her gün gelen herkese satış yaptılar.
32 Yusuf, kardeşlerinin de kıtlığın tüm yeryüzünde hüküm sürdüğü bir dönemde, mısır almak için Mısır'a geleceklerini biliyordu. Yusuf, tüm halkına, Mısır topraklarında şöyle ilan etmelerini emretti:

33 Kralın, vekilinin ve ileri gelenlerinin isteği şudur ki, Mısır'dan tahıl almak isteyen kimse, hizmetkarlarını Mısır'a gönderemez; ancak oğullarını gönderebilir. Ayrıca, Mısır'dan tahıl alıp ülke genelinde satmaya çalışan herhangi bir Mısırlı veya Kenanlı da ölecektir; çünkü kimse kendi ailesinin geçimini sağlamaktan başka bir amaçla tahıl satın almayacaktır.
34 İki veya üç hayvanı güden her kimse ölecektir; çünkü bir insan ancak kendi hayvanını güdebilir.
35 Yusuf Mısır kapılarına nöbetçiler yerleştirdi ve onlara şöyle buyurdu: "Kim tahıl almaya gelirse gelsin, adı, babasının adı ve babasının babasının adı yazılıncaya kadar içeri girmesine izin vermeyin. Gündüz yazılanları akşamleyin bana bildirin ki, adlarını bileyim."
36 Yusuf, Mısır topraklarının her yerine görevliler atadı ve onlara bütün bunları yapmalarını emretti.
37 Yusuf bütün bunları yaptı ve bu kanunları koydu ki, kardeşlerinin ne zaman Mısır'a buğday almaya geleceklerini bilsin; Yusuf'un adamları da her gün bu sözleri ve kanunları Yusuf'un emrettiği gibi Mısır'da ilan ettirdiler.
38 Doğu ve batı ülkelerinin ve bütün yeryüzünün halkı, Yusuf'un Mısır'da koyduğu kanun ve düzenlemeleri duydular ve dünyanın en uzak yerlerindeki halk gelip her gün Mısır'dan tahıl satın aldılar ve sonra geri döndüler.
39 Mısır'ın bütün görevlileri Yusuf'un emrettiği gibi yaptılar ve Mısır'a tahıl almaya gelenlerin hepsinin adlarını ve babalarının adlarını yazıp her akşam Yusuf'un önüne getirdiler.

BÖLÜM 51

1 Yakup daha sonra Mısır'da buğday olduğunu duydu ve oğullarını Mısır'a gidip buğday almaya çağırdı; çünkü orada da kıtlık hüküm sürüyordu. Yakup oğullarını çağırarak şöyle dedi:
2 Bakın, Mısır'da buğday olduğunu duyuyorum ve bütün yeryüzü halkı oradan buğday almaya gidiyor. Öyleyse siz neden bütün yeryüzünün önünde kendinizi memnun gösteriyorsunuz? Siz de Mısır'a gidin ve oraya gelenler arasından bize biraz buğday alın ki ölmeyelim.
3 Yakup'un oğulları babalarının sözünü dinlediler ve Mısır'a gidip oradaki diğerlerinin arasından buğday satın almak için kalktılar.
4 Babaları Yakup onlara şöyle buyurdu: "Şehre girdiğinizde, şehrin halkı yüzünden aynı kapıdan birden girmeyin."
5 Yakup'un oğulları yola çıktılar ve Mısır'a gittiler. Yakup'un oğulları babalarının kendilerine emrettiği her şeyi yaptılar. Yakup, Benyamin'i göndermedi; çünkü "Kardeşi gibi yolda başına bir şey gelmesin diye" dedi. Yakup'un on oğlu yola çıktı.
6 Yakup oğulları yolda giderken Yusuf'a yaptıklarından pişman oldular ve birbirlerine şöyle dediler: "Kardeşimiz Yusuf'un Mısır'a gittiğini biliyoruz. Şimdi onu gittiğimiz her yerde arayacağız. Eğer onu bulursak, efendisinden fidye karşılığında alacağız; bulamazsak da zorla alacağız ve onun için canımızı vereceğiz."
7 Yakup oğulları bu konuda anlaştılar ve Yusuf'u efendisinin elinden kurtarmak için güçlendiler. Yakup oğulları Mısır'a gittiler; Mısır'a yaklaştıklarında birbirlerinden ayrıldılar ve Mısır'ın on kapısından geçtiler. Kapı bekçileri o gün onların isimlerini yazıp akşamleyin Yusuf'a getirdiler.
8 Yusuf, şehrin kapı bekçilerinin ellerinden isimleri okudu ve kardeşlerinin şehrin on kapısından da girdiklerini gördü. Bunun üzerine Yusuf, Mısır topraklarında şöyle ilan edilmesini emretti:
9 Ey bütün ambar bekçileri, çıkın gidin, bütün tahıl ambarlarını kapatın; yalnızca bir tanesini açık bırakın ki gelenler oradan alışveriş yapabilsinler.
10 O sırada Yusuf'un bütün görevlileri de aynı şeyi yaptı ve bütün dükkanları kapatıp sadece birini açık bıraktılar.
11 Yusuf, kardeşlerinin isimlerini yazıp açık deponun başındaki adama verdi ve adam ona, "Kim sana buğday almaya gelirse, adını sor. Bu isimlerden adamlar sana geldiklerinde onları yakalayıp gönder," dedi. Onlar da öyle yaptılar.
12 Yakup'un oğulları şehre geldiklerinde, kendilerine buğday almadan önce Yusuf'u aramak için şehirde bir araya geldiler.
13 Ve fahişelerin surlarına gittiler ve Yusuf'u üç gün boyunca surların içinde aradılar; çünkü Yusuf'un fahişelerin surlarına geleceğini düşünüyorlardı. Yusuf çok yakışıklı ve güzel görünüşlüydü ve Yakup'un oğulları Yusuf'u üç gün aradılar ama bulamadılar.
14 Açık deponun başına getirilen adam, Yusuf'un kendisine verdiği isimleri aradı, ama bulamadı.
15 Ve Yusuf'a haber göndererek, "Üç gün geçti ve bana verdiğin adamlar gelmediler" dedi. Bunun üzerine Yusuf, adamları Mısır'ın her yerinde arayıp huzuruna getirmeleri için hizmetkarlar gönderdi.
16 Yusuf'un hizmetkarları Mısır'a gittiler, ama onları bulamadılar; Goşen'e gittiler, orada da yoklardı; sonra Ramses şehrine gittiler, orada da onları bulamadılar.
17 Yusuf, kardeşlerini aramak için on altı hizmetçi gönderdi; onlar da gidip şehrin dört köşesine dağıldılar. Hizmetçilerden dördü fahişelerin evine girdi ve orada kardeşlerini arayan on adamı buldular.
18 Ve o dört adam onları alıp O'nun önüne getirdiler; onlar da O'nun önünde yere kadar eğildiler. Yusuf, tapınağında tahtında oturuyordu, prens giysileri giymişti ve başında büyük bir altın taç vardı; bütün güçlü adamlar da O'nun etrafında oturuyorlardı.
19 Yakup oğulları Yusuf'u görünce, onun görünüşü, güzelliği ve asil yüzü gözlerinde hayret uyandırdı ve tekrar yere kapanarak önünde eğildiler.
20 Yusuf kardeşlerini gördü ve onları tanıdı, fakat onlar onu tanımadılar; çünkü Yusuf onların gözünde çok büyüktü, bu yüzden onu tanımadılar.
21 Yusuf onlara, "Nereden geliyorsunuz?" diye sordu. Onlar da, "Kulların Kenan diyarından buğday almaya geldiler; çünkü yeryüzünde kıtlık hüküm sürüyor. Kulların Mısır'da buğday olduğunu duyunca, geçimlerini sağlamak için diğer gelenlerin arasına buğday almaya geldiler" dediler.
22 Yusuf onlara şöyle cevap verdi: "Eğer dediğiniz gibi satın almaya geldiyseniz, neden şehrin on kapısından geçiyorsunuz? Ancak ülkeyi gözetlemeye gelmiş olmalısınız."
23 Ve hepsi birden Yusuf'a cevap verip şöyle dediler: "Hayır efendim, biz haklıyız. Hizmetkârlarınız casus değil,

buğday almaya geldik. Çünkü hizmetkârlarınızın hepsi kardeş, Kenan diyarında yaşayan aynı adamın oğullarıdır. Babamız bize şöyle buyurmuştu: 'Şehre geldiğinizde, o diyarın halkı yüzünden aynı kapıdan birlikte girmeyin.'"
24 Yusuf onlara tekrar cevap verip şöyle dedi: "Size söylediğim şey buydu; ülkeyi gözetlemek için geldiniz, bu yüzden şehrin on kapısından geçtiniz; ülkenin çıplaklığını görmek için geldiniz."
25 Şüphesiz ki, buğday almaya gelen herkes kendi yoluna gider. Siz ise üç gündür bu topraklarda bulunuyorsunuz ve üç gündür içinde bulunduğunuz fahişelerin surlarında ne yapıyorsunuz? Casuslar bu tür işlere bayılırlar.
26 Onlar da Yusuf'a dediler ki: "Efendimizin böyle konuşması asla söz konusu olamaz! Biz on iki kardeşiz, babamız Yakup'un oğullarıyız, Kenan diyarındayız, İshak'ın oğlu, İbrahim'in oğlu, İbraniyiz. İşte en küçüğümüz bugün babamızla birlikte Kenan diyarındadır, bir tanesi ise bizden kaybolmuştur. Belki bu diyardadır diye düşündük ve onu bütün diyarda aradık, hatta onu bulmak için fahişelerin evlerine bile girdik."
27 Yusuf onlara dedi ki: "Onu bütün yeryüzünde aradınız mı, yoksa sadece Mısır mı kaldı? Kardeşiniz Mısır'da olsa bile, fahişelerin evlerinde ne yapacaktı? Siz, 'İshak'ın, İbrahim'in oğullarındansınız' dememiş miydiniz? Yakup'un oğulları fahişelerin evlerinde ne yapacaklardı?"
28 Onlar da ona dediler ki: "İsmailoğullarının onu bizden çaldığını duyduk ve Mısır'da sattıklarını öğrendik. Hizmetkarın, kardeşimiz, çok yakışıklı ve güzel bir adamdır. Bu yüzden onun fahişelerin evinde olduğunu düşündük. Hizmetkarların onu bulmak ve fidye vermek için oraya gittiler."
29 Yusuf onlara şöyle cevap verdi: "Şüphesiz siz yalan söylüyorsunuz, kendinizi İbrahim'in oğulları olarak tanıtarak sahtekarlık ediyorsunuz. Firavun'un şahitliğinde yemin ederim ki siz casussunuz; bu yüzden tanınmamak için fahişelerin evlerine geldiniz."
30 Yusuf onlara, "Şimdi onu bulursanız ve efendisi sizden çok para isterse, onu verir misiniz?" dedi. Onlar da, "Vereceğiz" dediler.
31 İsa onlara, "Efendisi onu çok yüksek bir bedel karşılığında bile vermeye razı olmazsa, siz onun için ne yapacaksınız?" dedi. Onlar da, "Eğer onu bize vermezse, onu öldürüp kardeşimizi alıp gideceğiz" diye cevap verdiler.
32 Yusuf onlara dedi ki: "Size söylediğim şey budur; siz casussunuz, çünkü ülkenin halkını öldürmeye geldiniz. Çünkü kardeşlerinizden ikisinin, kız kardeşiniz yüzünden Kenan diyarındaki Şekem halkının tamamını öldürdüğünü duyduk. Şimdi siz de erkek kardeşiniz yüzünden Mısır'da aynısını yapmaya geldiniz."
33 Ancak bundan sonra sizin dürüst insanlar olduğunuzu anlayacağım; eğer aranızdan birini eve gönderip en küçük kardeşinizi babanızdan alıp buraya, bana getirirseniz, bunu yaptığınız takdirde doğru yolda olduğunuzu anlayacağım.
34 Yusuf yetmiş güçlü adamını çağırdı ve onlara, "Bu adamları alın ve koğuşa getirin" dedi.
35 Güçlü adamlar on adamı yakalayıp tuttular ve onları hapishaneye hapsettiler; üç gün boyunca hapishanede kaldılar.
36 Üçüncü gün Yusuf onları koğuştan çıkardı ve onlara şöyle dedi: "Eğer dürüst adamlar iseniz, yaşayasınız diye bunu yapın. Siz Kenan diyarına gidip eviniz için tahıl alırken, kardeşlerinizden biri koğuşta kalacak. En küçük kardeşinizi de getirip bana getirin ki, bunu yaptığınızda dürüst adamlar olduğunuzu anlayayım."
37 Yusuf onların yanından ayrılıp odaya girdi ve onlara acıdığı için hıçkıra hıçkıra ağladı. Yüzünü yıkadı ve tekrar yanlarına döndü. Simeon'u yanlarından alıp bağlanmasını emretti, fakat Simeon çok güçlü bir adam olduğu için ve onu bağlayamayacakları için bağlanmak istemedi.
38 Yusuf, güçlü adamlarını çağırdı ve ellerinde çekilmiş kılıçlarla yetmiş yiğit adam onun önüne geldi; Yakup oğulları onlardan çok korktular.
39 Yusuf onlara, "Bu adamı yakalayın ve kardeşleri gelinceye kadar hapsedin" dedi. Yusuf'un yiğit adamları aceleyle gidip Simeon'u bağlamak için hep birlikte onu tuttular. Simeon yüksek ve korkunç bir çığlık attı ve bu çığlık uzaktan duyuldu.
40 Yusuf'un bütün yiğit adamları bu çığlığı duyunca dehşete kapıldılar, yüzüstü yere düştüler, çok korkup kaçtılar.
41 Yusuf'un yanındaki bütün adamlar canlarından çok korktukları için kaçtılar; orada sadece Yusuf ve oğlu Manasseh kaldı. Yusuf'un oğlu Manasseh, Simeon'un gücünü görünce çok öfkelendi.
42 Yusuf oğlu Manasah ayağa kalkıp Şimeon'un yanına gitti ve yumruğuyla Şimeon'un ensesine sert bir darbe indirdi; Şimeon'un öfkesi dindi.
43 Manasah, Simeon'u yakaladı, onu zorla tuttu ve hapsedildiği eve götürdü. Yakup'un bütün oğulları bu gence hayret ettiler.
44 Simeon kardeşlerine şöyle dedi: "Hiçbiriniz bunun bir Mısırlının saldırısı olduğunu söylemesin; bu babamın evinin saldırısıdır."
45 Bunun üzerine Yusuf, ambarın sorumlusunu çağırarak, çuvallarını taşıyabilecekleri kadar tahılla doldurmasını, her birinin parasını çuvalına geri koymasını ve yolculuk için erzak vermesini emretti ve onlara bunları yaptı.
46 Yusuf onlara şöyle buyurdu: "Size söylediğim gibi kardeşinizi getirmek için emirlerimi çiğnemeyin. Kardeşinizi bana getirdiğiniz zaman, dürüst insanlar olduğunuzu anlayacağım ve ülke ticaretine devam edebileceksiniz. Kardeşinizi size geri vereceğim ve babanızın yanına barış içinde döneceksiniz."
47 Onlar da hep birlikte, "Efendimiz ne derse, onu yapacağız" dediler ve yere kadar eğildiler.
48 Herkes eşeğinin üzerine buğdayını yükledi ve babalarının yanına, Kenan diyarına gitmek üzere yola çıktılar. Hana vardılar ve Levi eşeğine yem vermek için çuvalını açtı; o sırada çuvalında hâlâ bütün parasının durduğunu gördü.
49 Adam çok korktu ve kardeşlerine, "Param geri verildi, işte çuvalımda!" dedi. Adamlar da çok korktular ve "Tanrı bize bunu nasıl yaptı?" dediler.
50 Ve hepsi şöyle dedi: "Rabbin atalarımız İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a olan iyiliği nerede kaldı? Rab bugün bizi Mısır kralının eline teslim etti ki, bize karşı planlar kursun."
51 Yahuda onlara dedi ki: "Şüphesiz biz, öz kardeşimizi, canımızı satarak Tanrımız RAB'bin önünde suçlu günahkârlarız. Öyleyse neden 'Atalarımıza karşı RAB'bin iyiliği nerede?' diyorsunuz?"

52 Ruben onlara dedi ki: “Size, ‘Oğlana karşı günah işlemeyin’ dememiş miydim? Beni dinlemediniz. Şimdi Tanrı onu bizden istiyor. Siz nasıl olur da, ‘Rabbin atalarımıza olan iyiliği nerede?’ diyebilirsiniz? Oysa siz Rabbe karşı günah işlediniz.”
53 Ve orada geceyi geçirdiler, sabah erken kalkıp eşeklerine tahıllarını yüklediler, onları götürüp yola koyuldular ve Kenan ülkesindeki babalarının evine geldiler.
54 Yakup ve ev halkı oğullarını karşılamaya çıktılar. Yakup, kardeşleri Şimeon'un aralarında olmadığını gördü. Yakup oğullarına, "Şimeon nerede? Onu göremiyorum!" dedi. Oğulları da ona Mısır'da başlarına gelen her şeyi anlattılar.

BÖLÜM 52

1 Ve evlerine girdiler; her biri çuvalını açtı ve baktılar; her birinin para destesi oradaydı. Bunun üzerine hem onlar hem de babaları çok korktular.
2 Yakup onlara, “Bana ne yaptınız böyle? Kardeşiniz Yusuf'u halinizi sorması için gönderdim, siz de bana, 'Onu bir vahşi hayvan yedi' dediniz.” dedi.
3 Simeon sizinle birlikte yiyecek almaya gitti ve siz Mısır kralının onu hapse attığını söylüyorsunuz; ayrıca Benyamin'i de öldürtmek istiyorsunuz ve Benyamin ile kardeşi Yusuf yüzünden benim de ak saçlı halimi kederle mezara indirmek istiyorsunuz.
4 Bu nedenle oğlum sizinle birlikte aşağıya inmeyecek; çünkü kardeşi öldü ve o yalnız kaldı. Gittiğiniz yolda, kardeşinin başına geldiği gibi, onun da başına kötülük gelebilir.
5 Ruben babasına, “Oğlunu getirip önüne koymazsam iki oğlumu da öldüreceksin” dedi. Yakup da oğullarına, “Burada kalın, Mısır'a gitmeyin; çünkü oğlum sizinle Mısır'a gitmeyecek ve kardeşi gibi ölmeyecek” dedi.
6 Yahuda onlara, “Mısır bitinceye kadar ondan uzak durun; o zaman, kıtlık yüzünden kendi canı ve ev halkının canı tehlikeye girince, ‘Kardeşinizi öldürün’ diyecektir” dedi.
7 O günlerde ülke genelinde kıtlık çok şiddetliydi; bütün halklar yiyecek almak için Mısır'a gittiler, çünkü kıtlık aralarında çok büyük bir hal almıştı. Yakup oğulları ise tahılları bitinceye kadar bir yıl iki ay Kenan'da kaldılar.
8 Ve tahıl hasadı bittikten sonra, Yakup'un bütün ev halkı açlıktan perişan oldu. Yakup'un oğullarının bütün çocukları bir araya gelip Yakup'un yanına geldiler, etrafını sardılar ve ona dediler ki: "Bize ekmek ver, yoksa senin huzurunda açlıktan öleceğiz?"
9 Yakup, oğlunun çocuklarının sözlerini işitti ve hıçkıra hıçkıra ağladı; onlara acıdı. Yakup oğullarını çağırdı ve hepsi gelip önüne oturdular.
10 Yakup onlara dedi ki: “Çocuklarınızın bugün benim için nasıl ağladıklarını görmediniz mi? ‘Bize ekmek verin!’ diyorlar, ama ekmek yok! Şimdi geri dönün ve bize biraz yiyecek alın.”
11 Yahuda babasına şöyle cevap verdi: “Eğer kardeşimizi bizimle gönderirsen, gidip senin için buğday satın alacağız; ama onu göndermezsen, gitmeyeceğiz. Çünkü Mısır kralı özellikle bize şöyle buyurmuştu: ‘Kardeşiniz yanınızda olmadıkça yüzümü görmeyeceksiniz.’ Çünkü Mısır kralı güçlü ve kudretli bir kraldır. Eğer kardeşimiz olmadan ona gidersek, hepimiz öldürüleceğiz.”
12 Bu kralın çok güçlü ve bilge olduğunu, yeryüzünde onun gibisinin olmadığını bilmiyor musun, duymadın mı? İşte, yeryüzündeki bütün kralları gördük ve Mısır kralı gibisini görmedik; şüphesiz ki, yeryüzündeki bütün krallar arasında Filistliler kralı Abimelek'ten daha büyük biri yoktur, oysa Mısır kralı ondan daha büyük ve daha güçlüdür ve Abimelek ancak onun subaylarından biriyle kıyaslanabilir.
13 Baba, onun sarayını, tahtını ve önünde duran bütün hizmetkârlarını görmedin; o kralı tahtında, ihtişamıyla, kraliyet kıyafetleri içinde, başında büyük altın bir taçla görmedin; Tanrı'nın ona verdiği şeref ve yüceliği görmedin, çünkü yeryüzünde onun gibisi yoktur.
14 Baba, sen Tanrı'nın yüreğinde verdiği bilgeliği, anlayışı ve bilgiyi görmedin; O'nun bize konuştuğu tatlı sesini de duymadın.
15 Baba, adlarımızı ve başımıza gelenleri ona kimin bildirdiğini bilmiyoruz; yine de o, senin hakkında da sordu: Baban hâlâ yaşıyor mu, durumu iyi mi?
16 Sen, efendisi Firavun'a danışmadan Mısır'ın yönetiminin onun tarafından nasıl düzenlendiğini görmedin; onun bütün Mısırlılar üzerinde uyandırdığı saygı ve korkuyu görmedin.
17 Ayrıca, ondan ayrıldığımızda, Mısır'a Amorilerin diğer şehirlerine yaptığımız gibi yapacağımızı söylemiştik ve casus olarak hakkımızda söylediği bütün sözlerine karşı son derece öfkelenmiştik. Şimdi tekrar onun huzuruna geldiğimizde, onun korkusu hepimizi saracak ve hiçbirimiz ona küçük ya da büyük bir şey söyleyemeyeceğiz.
18 "Baba, lütfen şu oğlanı da bize gönder; aşağı inip sana yiyecek alalım, açlıktan ölmeyelim." Yakup dedi ki: "Bana neden bu kadar kötü davrandın? Krala bir kardeşin olduğunu söyledin. Bana yaptığın bu şey de nedir?"
19 Yahuda babası Yakup'a dedi ki: "Çocuğu bana bırak, biz kalkıp Mısır'a inip buğday alalım, sonra geri dönelim. Eğer döndüğümüzde çocuk bizimle olmazsa, o zaman senin suçunu sonsuza dek ben üstleneyim."
20 Bütün çocuklarımızın açlıktan sana ağladığını ve onları doyuracak gücünün olmadığını görmedin mi? Şimdi onlara acı ve merhametini göster, kardeşimizi de bizimle gönder, biz de gidelim.
21 Çünkü sen Mısır kralının oğlunu alacağını söylediğin halde, Rabbin atalarımıza gösterdiği iyiliği sana nasıl gösterecek? Rab yaşıyor ki, onu sana getirip huzuruna koyıncaya kadar bırakmayacağım; fakat bizim için Rabbe dua et ki, bize iyilik etsin, Mısır kralı ve adamları önünde bizi iyi ve saygılı bir şekilde karşılasın; çünkü gecikmeseydik, oğlunu ikinci kez getirmiş olacaktık.
22 Yakup oğullarına, “Tanrı'ya güveniyorum ki, sizi kurtaracak ve Mısır kralının ve bütün adamlarının gözünde size lütuf verecektir” dedi.
23 Şimdi kalk, o adamın yanına git ve ona ülkede bulunabilecek şeylerden bir hediye al ve onu önüne getir. Yüce Tanrı sana merhamet etsin ki, kardeşlerin Benyamin ve Simeon'u da seninle birlikte göndersin.
24 Bütün adamlar ayağa kalktılar, kardeşleri Benyamin'i yakaladılar ve ellerine ülkenin en iyi ganimetlerinden oluşan büyük bir hediye aldılar; ayrıca iki kat gümüş de aldılar.
25 Yakup, oğullarına Benyamin konusunda kesin bir emir verdi: “Giderken yolda ondan sakının, ne yolda ne de Mısır'da ondan ayrılmayın.”

26 Yakup oğullarının yanından kalktı, ellerini açarak Rabbe oğulları için dua etti ve şöyle dedi: “Ey göklerin ve yerin Tanrısı Rab, babamız İbrahim ile yaptığın antlaşmayı hatırla, babamız İshak ile yaptığın antlaşmayı hatırla ve oğullarıma merhamet et, onları Mısır kralının eline teslim etme; ey Tanrım, merhametin uğruna bunu yap ve bütün çocuklarımı kurtar, onları Mısır'ın elinden kurtar ve onlara iki kardeşlerini geri gönder.”
27 Yakup oğullarının bütün eşleri ve çocukları gözlerini göğe kaldırdılar ve hep birlikte Rabbin önünde ağlayarak, atalarını Mısır kralının elinden kurtarması için O'na yalvardılar.
28 Yakup Mısır kralına bir tutanak yazdı ve onu Yahuda'nın ve oğullarının eline vererek Mısır kralına şöyle dedi:
29 Tanrı'nın prensi, İbrani İbrahim'in oğlu İshak'ın oğlu kulun Yakup'tan, güçlü ve bilge krala, sırları açığa çıkaran Mısır kralına selam olsun.
30 Mısır kralı efendime bildireyim ki, Kenan diyarında kıtlık çok şiddetliydi ve geçimimizi sağlamak için oğullarımı senden biraz yiyecek satın alman için sana gönderdim.
31 Çünkü oğullarım etrafımı sarmışlardı ve ben çok yaşlı olduğum için gözlerimle göremiyordum; yaşlılıktan gözlerim çok ağırlaşmıştı, ayrıca benden uzaklaşan oğlum Yusuf için her gün ağlıyordum. Bu yüzden oğullarıma, Mısır'a vardıklarında, o ülkenin halkı yüzünden şehrin kapılarından içeri girmemelerini emrettim.
32 Ben de onlara, oğlum Yusuf'u aramak için Mısır'ı dolaşmalarını emrettim; belki onu orada bulurlardı. Onlar da öyle yaptılar ve sen onları ülkenin casusları olarak gördün.
33 Senin Firavun'un rüyasını yorumladığını ve ona doğruyu söylediğini duymadık mı? O halde oğullarımın casus olup olmadığını nasıl bilemezsin?
34 Şimdi, efendim ve kralım, işte oğlumu senden önce gönderdim, tıpkı oğullarıma söylediğin gibi; yalvarıyorum, o bana kardeşleriyle birlikte barış içinde dönene kadar onu gözetin.
35 Çünkü Tanrımızın annem Sara'yı esir alan Firavun'a ne yaptığını, onun yüzünden Filistlilerin kralı Abimelek'e ne yaptığını ve babamız İbrahim'in Elam'ın dokuz kralına nasıl davrandığını, yanındaki az sayıda adamla hepsini nasıl öldürdüğünü bilmiyor musun, duymadın mı?
36 Ayrıca, iki oğlum Simeon ve Levi'nin Amorilerin sekiz şehrine ne yaptıklarını, kız kardeşleri Dinah yüzünden onları nasıl yerle bir ettiklerini de anlatayım.
37 Ayrıca, kardeşleri Benyamin'in kaybı yüzünden, onun adına kardeşleri Yusuf'u teselli ettiler; peki, onun uğruna herhangi bir halkın kendilerine üstün geldiğini gördüklerinde, onun için ne yapacaklar?
38 Ey Mısır kralı, bilmiyor musun ki Tanrı'nın gücü bizimledir ve Tanrı dualarımızı her zaman işitir ve bizi asla yalnız bırakmaz?
39 Oğullarım senin onlarla olan davranışlarını bana anlattıklarında, senin yüzünden Rabbe yalvarmadım; çünkü o zaman oğlum Benyamin huzuruna gelmeden önce sen ve adamların yok olurdunuz. Fakat oğlum Şimeon senin evinde olduğu için belki ona iyilik edersin diye düşündüm, bu yüzden sana bunu yapmadım.
40 İşte oğlum Benyamin, oğullarımla birlikte sana geliyor; ona dikkat et, gözünü ona dik. O zaman Tanrı da gözünü senin ve bütün krallığının üzerine dikecektir.
41 Sana yüreğimde olan her şeyi anlattım. İşte oğullarım kardeşleriyle birlikte sana geliyorlar. Onların hatırı için bütün yeryüzünü araştır ve onları kardeşleriyle birlikte barış içinde geri gönder.
42 Yakup bu belgeyi oğullarına, Mısır kralına iletmesi için Yahuda'nın himayesine verdi.

BÖLÜM 53

1 Yakup'un oğulları kalkıp Benyamin'i ve bütün hediyeleri aldılar, gidip Mısır'a vardılar ve Yusuf'un önünde durdular.
2 Yusuf, aralarında kardeşi Benyamin'i de görünce onlara selam verdi ve bu adamlar Yusuf'un evine geldiler.
3 Yusuf, evinin yöneticisine kardeşlerine yemek vermesini emretti ve o da onlara öyle yaptı.
4 Öğle vakti Yusuf, adamlarını Benyamin ile birlikte huzuruna çağırdı. Adamlar, çuvallarında kendilerine iade edilen gümüşler hakkında Yusuf'un evinin yöneticisine bilgi verdiler. Yönetici onlara, "Sizin için her şey yolunda olacak, korkmayın," dedi ve kardeşleri Simeon'u yanlarına getirdi.
5 Simeon kardeşlerine şöyle dedi: “Mısırlıların efendisi bana çok iyi davrandı; beni esir tutmadı, gözlerinizle gördünüz zaten. Şehirden çıktığınızda beni serbest bıraktı ve evinde bana iyi davrandı.”
6 Yahuda, Benyamin'in elinden tutarak Yusuf'un önüne geldiler ve yere kadar eğildiler.
7 Adamlar hediyeyi Yusuf'a verdiler ve hepsi onun önüne oturdular. Yusuf onlara, "İyi misiniz, çocuklarınız iyi mi, yaşlı babanız iyi mi?" diye sordu. Onlar da, "İyiyiz," dediler. Yahuda, Yakup'un gönderdiği belgeyi alıp Yusuf'un eline verdi.
8 Yusuf mektubu okudu ve babasının yazısını tanıdı; ağlamak istedi ve bir odaya gidip hıçkıra hıçkıra ağladı; sonra da dışarı çıktı.
9 Ve gözlerini kaldırıp kardeşi Benyamin'i gördü ve dedi ki: "Bana bahsettiğin kardeşin bu mu?" Benyamin Yusuf'a yaklaştı; Yusuf elini onun başına koydu ve ona dedi ki: "Allah sana lütfetsin oğlum."
10 Yusuf, annesinin oğlu olan kardeşini görünce yine ağlamak istedi. Odaya girdi, orada ağladı, yüzünü yıkadı, dışarı çıktı ve ağlamayı kesti. Sonra, “Yemek hazırlayın” dedi.
11 Yusuf'un içtiği bir kadehi vardı; bu kadeh gümüşten yapılmış, oniks ve bdelyum taşlarıyla güzelce işlenmişti. Yusuf, kardeşleri onunla birlikte yemek yerken, onların gözü önünde kadehe vurdu.
12 Yusuf adamlara dedi ki: “Bu kadehten anlıyorum ki, ilk doğan Ruben, Şimeon, Levi, Yahuda, İssakar ve Zebulun aynı anneden doğmuş çocuklardır. Doğum sırasına göre yerlerinize oturup yiyin.”
13 Ve diğerlerini de doğum sıralarına göre yerleştirdi ve dedi ki: "Biliyorum ki, bu en küçük kardeşinizin erkek kardeşi yok, benim de onun gibi erkek kardeşim yok; bu yüzden o da benimle birlikte yemek yiyecektir."
14 Benyamin Yusuf'un huzuruna çıktı ve tahta oturdu. Adamlar Yusuf'un yaptıklarını görünce hayrete düştüler. O sırada Yusuf'la birlikte yiyip içtiler ve Yusuf onlara

hediyeler verdi. Yusuf Benyamin'e bir hediye verdi. Manasse ve Efraim de babalarının yaptıklarını görünce ona hediyeler verdiler. Osnat da ona bir hediye verdi. Böylece Benyamin'in elinde beş hediye oldu.
15 Yusuf onlara içmek için şarap getirdi, ama içmek istemediler ve dediler ki: "Yusuf'un kaybolduğu günden beri ne şarap içtik ne de lezzetli yemekler yedik."
16 Yusuf onlara yemin etti ve onları sıkıştırdı; o gün onunla birlikte bol bol içki içtiler. Yusuf daha sonra kardeşi Benyamin'le konuşmak için yanına döndü; Benyamin hâlâ Yusuf'un önündeki tahtta oturuyordu.
17 Yusuf ona, "Çocuğun var mı?" diye sordu. O da, "Kulunuzun on oğlu var. İsimleri şunlardır: Bela, Beker, Aşbal, Gera, Naaman, Aki, Roş, Mupim, Çupim ve Ord. İsimlerini, görmediğim kardeşimin adlarından koydum." dedi.
18 Ve onlara, Yusuf'un bütün zamanları bildiği yıldız haritasını getirmelerini emretti. Yusuf, Benyamin'e, "İbranilerin bütün bilgeliğe sahip olduklarını duydum, sen bundan bir şey biliyor musun?" dedi.
19 Benyamin dedi ki: "Kulunuz da babamın bana öğrettiği bütün bilgeliği biliyor." Yusuf da Benyamin'e dedi ki: "Şimdi şu alete bak ve Mısır'a indiğini söylediğin kardeşin Yusuf'un nerede olduğunu anla."
20 Benyamin gökteki yıldızların haritasını gösteren o aleti gördü ve akıllı olduğu için kardeşinin nerede olduğunu anlamak için ona baktı. Benyamin Mısır topraklarını dört bölüme ayırdı ve önündeki tahtta oturanın kardeşi Yusuf olduğunu gördü. Benyamin çok şaşırdı. Yusuf, kardeşi Benyamin'in bu kadar şaşırdığını görünce Benyamin'e, "Ne gördün ve neden bu kadar şaşırdın?" dedi.
21 Benyamin Yusuf'a, "Bundan anlıyorum ki kardeşim Yusuf burada benimle birlikte tahtta oturuyor" dedi. Yusuf da ona, "Ben senin kardeşin Yusuf'um, bunu kardeşlerine söyleme. Onlar gittiklerinde seni de onlarla birlikte göndereceğim. Onları şehre geri getirmelerini emredeceğim ve seni onlardan ayıracağım" dedi.
22 Eğer onlar canlarını tehlikeye atıp senin için savaşırlarsa, o zaman bana yaptıklarından pişman olduklarını anlayacağım ve kendimi onlara tanıtacağım. Eğer seni yanıma aldığım halde seni terk ederlerse, o zaman sen benimle kalacaksın ve ben onlarla çekişeceğim, onlar gidecekler ve ben onlara kendimi tanıtmayacağım.
23 Bunun üzerine Yusuf, subayına onların çuvallarını yiyecekle doldurmasını, her adamın parasını kendi çuvalına koymasını, bardağı Benyamin'in çuvalına koymasını ve onlara yolculuk için erzak vermesini emretti; subaylar da onların isteklerini yerine getirdiler.
24 Ertesi gün adamlar sabah erkenden kalktılar, eşeklerine buğdaylarını yüklediler ve Benyamin ile birlikte yola koyuldular; kardeşleri Benyamin ile birlikte Kenan diyarına gittiler.
25 Mısır'dan çok uzaklaşmamışlardı ki Yusuf, evinin sorumlusuna şöyle buyurdu: "Kalk, bu adamları Mısır'dan çok uzaklaşmadan önce yakala ve onlara de ki: 'Efendimin kadehini neden çaldınız?'"
26 Yusuf'un hizmetlisi kalkıp onların yanına gitti ve onlara Yusuf'un bütün sözlerini söyledi. Bunu duyunca çok öfkelendiler ve dediler ki: "Efendinizin kadehi kimin elinde bulunursa ölecek, biz de köle olacağız."
27 Ve aceleyle yola koyuldular; her biri eşeğinden çuvalını indirdi ve çuvallarına baktılar. Kupa, Benyamin'in çuvalında bulundu. Hepsi elbiselerini yırttılar ve şehre döndüler. Benyamin'i yolda dövdüler, şehre girinceye kadar sürekli dövdüler. Yusuf'un önünde durdular.
28 Yahuda'nın öfkesi kabardı ve dedi ki: "Bu adam beni sadece Mısır'ı yok etmek için buraya getirdi."
29 Adamlar Yusuf'un evine geldiler ve Yusuf'u tahtında otururken, bütün güçlü adamların da sağında ve solunda ayakta durduğunu gördüler.
30 Yusuf onlara, "Ne yaptınız siz? Gümüş kadehimi alıp gittiniz! Biliyorum ki, kardeşinizin ülkenin hangi bölgesinde olduğunu öğrenmek için kadehimi aldınız" dedi.
31 Yahuda dedi ki: "Efendimize ne diyeceğiz, ne konuşacağız, kendimizi nasıl savunacağız? Tanrı bugün bütün kullarının suçunu buldu, bu yüzden bugün bize bunu yaptı."
32 Yusuf kalkıp Benyamin'i yakaladı ve onu kardeşlerinin arasından zorla aldı. Eve geldi ve kapıyı onların yüzüne kilitledi. Yusuf, evinin sorumlusuna, onlara şöyle demesini emretti: "Kral şöyle diyor: Babanızın yanına barış içinde gidin, işte kadehimi elinde bulduğum adamı yakaladım."

BÖLÜM 54

1 Yahuda, Yusuf'un onlara karşı davranışlarını görünce, ona yaklaştı, kapıyı kırdı ve kardeşleriyle birlikte Yusuf'un huzuruna çıktı.
2 Yahuda Yusuf'a dedi ki: "Efendimin huzurunda ağır bir yük olmasın, kulun olarak sana bir söz söylememe izin verir misin?" Yusuf da ona, "Söyle" dedi.
3 Yahuda, Yusuf'un önünde konuştu; kardeşleri de orada, onların önünde duruyorlardı. Yahuda Yusuf'a dedi ki: "Efendimize yiyecek almaya ilk geldiğimizde, bizi ülkenin casusları sanmıştın. Benyamin'i de senin huzuruna getirmiştik ve sen bugün bile bizimle alay ediyorsun."
4 Bu nedenle, kral sözlerimi dinlesin ve lütfen kardeşimizi de bizimle birlikte babamızın yanına gönder; yoksa bugün senin canın, Mısır halkının bütün canlarıyla birlikte helak olabilir.
5 Kardeşlerimden Simeon ve Levi'nin, kız kardeşimiz Dinah yüzünden Şekem şehrine ve Amorilerin yedi şehrine neler yaptıklarını ve kardeşleri Benyamin uğruna neler yapacaklarını bilmiyor musun?
6 Ve ben, onlardan daha büyük ve daha güçlü olan gücümle, eğer kardeşimizi göndermeye razı olmazsanız, bugün size ve ülkenize geleceğim.
7 Tanrımız, bizi seçen Tanrımızın, babamızdan aldığı annemiz Sara yüzünden Firavun'a neler yaptığını duymadın mı? Firavun, onu ve ev halkını ağır felaketlerle cezalandırdı; Mısırlılar bu mucizeyi bugüne kadar birbirlerine anlatırlar. Tanrımız, bugün babasından aldığın Benyamin yüzünden ve bugün ülkenizde üzerimize yığdığın kötülükler yüzünden sana da aynısını yapacaktır. Çünkü Tanrımız, babamız İbrahim ile yaptığı antlaşmayı hatırlayacak ve babamızın canını bugün üzdüğün için sana kötülük getirecektir.
8 Şimdi sana bugün söylediğim sözlerimi dinle ve kardeşimizi gönder ki gitsin; yoksa sen ve ülkenizin halkı kılıçla öleceksiniz, çünkü hepiniz bana üstün gelemezsiniz.

9 Yusuf, Yahuda'ya şöyle cevap verdi: "Neden ağzını bu kadar açtın ve neden bizim üzerimizde övünüyorsun, 'Güç seninle!' diyorsun? Firavun'un hayatı üzerine yemin ederim ki, bütün yiğitlerimi sana karşı savaşmaya göndersem, sen ve bu kardeşlerin kesinlikle çamura gömülürsünüz."
10 Yahuda Yusuf'a dedi ki: "Şüphesiz sen ve halkın benden korkmalısınız; Tanrı şahit olsun ki, kılıcımı bir kere çektiğimde, bugün bütün Mısır'ı yok edene kadar onu kınından çıkarmayacağım; seninle başlayıp efendin Firavun'la bitireceğim."
11 Yusuf ona şöyle cevap verdi: "Şüphesiz güç yalnız sana ait değildir; ben senden daha güçlü ve kudretliyim. Eğer kılıcını çekersen, onu senin ve bütün kardeşlerinin boyunlarına dayayacağım."
12 Yahuda ona dedi ki: "Şüphesiz bugün sana karşı ağzımı açarsam seni yutarım, yeryüzünden silinirsin ve krallığından bugün yok olursun." Yusuf dedi ki: "Şüphesiz ağzını açarsan, ağzını bir taşla kapatıp bir kelime bile söyleyemez hale getirecek güce ve kudrete sahibim; önümüzde ne kadar çok taş var, gerçekten bir taş alıp ağzına sokup çeneni kırabilirim."
13 Yahuda dedi ki: "Allah şahittir ki, şimdiye kadar seninle savaşmayı arzu etmedik; bize kardeşimizi ver, senden ayrılalım." Yusuf da cevap verip dedi ki: "Firavun'un hayatı üzerine yemin ederim ki, Kenan krallarının hepsi seninle bir araya gelse bile, onu elimden alamazsınız."
14 Şimdi sen babanın yanına git, kardeşin de bana köle olsun; çünkü o kralın evini soydu. Yahuda dedi ki: Sana veya kralın itibarına ne? Kral, ülkesinde gümüş ve altın dağıtıyor, ya hediye olarak ya da masraf olarak. Sen ise hâlâ kardeşinin çantasına koyduğun kadehten bahsediyor ve onu senden çaldığını söylüyorsun?
15 Allah korusun ki, kardeşimiz Benyamin veya İbrahim soyundan herhangi biri senden veya başkasından, ister kral olsun, ister prens olsun, ister sıradan bir insan olsun, hırsızlık yapmasın.
16 Bu suçlamayı bırak artık, yoksa bütün dünya senin sözlerini duyup, 'Mısır kralı azıcık gümüş için adamlarla çekişti, onları suçladı ve kardeşlerini köle olarak aldı' derler.
17 Yusuf da karşılık olarak, "Bu kadehi al, yanımdan ayrıl ve kardeşini köle olarak bırak; çünkü hırsızın cezası köle olmaktır" dedi.
18 Yahuda dedi ki: "Kardeşimizi bırakıp kadehini almaya karar vermene neden utanmıyorsun? Kadehini bize versen de, bin katını versen de, kardeşimizi hiçbir insanın elinde bulunan gümüş için bırakmayız, onun uğruna ölmeyiz."
19 Yusuf da şöyle cevap verdi: "Kardeşini neden terk edip onu yirmi gümüş karşılığında sattın, bugün bile öyle yapmadın? Öyleyse neden bu kardeşine de aynısını yapmıyorsun?"
20 Yahuda dedi ki: "RAB şahittir ki, seninle savaşmak istemiyoruz; şimdi bize kardeşimizi ver, kavga etmeden senden ayrılacağız."
21 Yusuf cevap verip dedi ki: "Ülkenin bütün kralları toplansa bile, kardeşini elimden alamazlar." Yahuda ise dedi ki: "Kardeşimizin bizimle gelmediğini gören babamıza ne diyeceğiz? O da onun için üzülecektir."
22 Yusuf da cevap verip şöyle dedi: "Babana şunu söyleyeceksin: İp kovanın peşinden gitti."
23 Yahuda dedi ki: "Şüphesiz sen bir kralsın, neden böyle şeyler söylüyorsun, yalan hüküm veriyorsun? Senin gibi bir kralın vay haline!"
24 Yusuf cevap verip dedi ki: "Kardeşiniz Yusuf yüzünden söylediğim sözde hiçbir yanlış hüküm yoktur; çünkü hepiniz onu Midyanlılara yirmi gümüş karşılığında sattınız ve hepiniz babanıza bunu inkâr edip, 'Onu kötü bir hayvan yedi, Yusuf parçalandı' dediniz."
25 Yahuda dedi ki: "İşte Şem'in ateşi yüreğimde yanıyor, şimdi bütün ülkenizi ateşle yakacağım." Yusuf da cevap verip dedi ki: "Şüphesiz ki, oğullarınızı öldüren baldızın Tamar, Şekem'in ateşini söndürdü."
26 Yahuda dedi ki: "Eğer bedenimden tek bir kıl koparsam, Mısır'ın tamamını kanıyla doldururum."
27 Yusuf cevap verip dedi ki: "Sizin adetiniz böyledir. Sattığınız kardeşinize yaptığınız gibi, onun yeleğine kan bulayıp babanıza getirdiniz ki, 'Onu kötü bir hayvan yedi, işte kanı' desin."
28 Yahuda bunu duyunca çok öfkelendi ve kızgınlığı alevlendi. Orada, önünde, ağırlığı yaklaşık dört yüz şekel olan bir taş vardı. Yahuda'nın öfkesi daha da arttı; taşı bir eliyle alıp göğe fırlattı ve sol eliyle yakaladı.
29 Sonra onu ayaklarının altına koydu ve bütün gücüyle üzerine oturdu; Yahuda'nın gücüyle taş toz haline geldi.
30 Yusuf, Yahuda'nın bu davranışını görünce çok korktu; oğlu Manasşa'ya da emretti ve o da Yahuda'nın yaptığı gibi başka bir taşla aynı şeyi yaptı. Yahuda kardeşlerine, "Hiçbiriniz, 'Bu adam Mısırlıdır' demesin; bu davranışıyla babamızın soyundandır" dedi.
31 Yusuf dedi ki: "Güç yalnız sana verilmedi; biz de güçlü adamlarız. Neden hepimizle övünüyorsun?" Yahuda da Yusuf'a dedi ki: "Lütfen kardeşimizi gönder ve bugün ülkeni mahvetme."
32 Yusuf onlara şöyle cevap verdi: "Gidin ve babanıza söyleyin, tıpkı kardeşiniz Yusuf hakkında söylediğiniz gibi, kötü bir hayvan onu yedi."
33 Yahuda kardeşi Naftali'ye şöyle dedi: "Çabuk git, Mısır'ın bütün sokaklarını say ve bana gel." Simeon ise ona şöyle dedi: "Bu sana zahmet olmasın; şimdi dağa gideceğim, dağdan büyük bir taş alıp Mısır'daki herkesin başına koyacağım ve oradakilerin hepsini öldüreceğim."
34 Yusuf, kardeşlerinin önünde söyledikleri bütün bu sözleri işitti; ama onlar Yusuf'un bunları anladığını bilmiyorlardı, çünkü onun İbranice bilmediğini sanıyorlardı.
35 Yusuf, kardeşlerinin Mısır'ı yıkacaklarından çok korktu ve oğlu Manasse'ye şöyle buyurdu: "Hemen git, acele et ve Mısır'ın bütün halkını, bütün yiğitleri topla; atlılarla, yayalarla ve her türlü müzik aletiyle bana gelsinler." Manasse de gidip öyle yaptı.
36 Naftali, Yahuda'nın emrettiği gibi gitti; çünkü Naftali, hızlı geyikler gibi çevikti ve başakların üzerine çıktığında başakların kırılmadığını görürdü.
37 Ve gidip Mısır'ın bütün sokaklarını saydı ve on iki tane olduğunu buldu. Aceleyle gidip Yahuda'ya haber verdi. Yahuda da kardeşlerine, "Acele edin, her biriniz kılıcınızı belinize takın, Mısır'ı ele geçirelim, hepsini yok edelim, tek bir kalıntı bile kalmasın" dedi.
38 Yahuda dedi ki: "İşte, ben kendi gücümle üç sokağı yıkacağım, siz de her biriniz bir sokağı yıkacaksınız." Yahuda bunu söylerken, Mısır halkı ve bütün güçlü

adamlar her türlü müzik aletiyle ve yüksek sesle bağırarak onlara doğru geldiler.
39 Onların sayısı beş yüz süvari, on bin piyade ve kılıç ya da mızrak kullanmadan, sadece elleriyle ve güçleriyle savaşabilen dört yüz adamdan oluşuyordu.
40 Bütün güçlü adamlar büyük bir gürültü ve bağırışla geldiler ve Yakup oğullarını kuşatıp onları korkuttular; bağırışlarının sesiyle yer sarsıldı.
41 Yakup oğulları bu askerleri görünce canlarından çok korktular. Yusuf da Yakup oğullarını korkutup sakinleştirmek için böyle yaptı.
42 Yahuda, kardeşlerinden bazılarının korktuğunu görünce onlara, "Tanrı'nın lütfu bizimle iken neden korkuyorsunuz?" dedi. Yahuda, Yusuf'un emriyle Mısır halkının tamamının onları korkutmak için çevrelediğini görünce, sadece Yusuf onlara, "Onlardan hiçbirine dokunmayın" diye emretti.
43 Bunun üzerine Yahuda aceleyle kılıcını çekti, yüksek ve acı bir çığlık attı, kılıcıyla vurdu, yere sıçradı ve bütün halka karşı bağırmaya devam etti.
44 Ve o bunu yaptığında, Rab Yahuda'nın ve kardeşlerinin korkusunu yiğitlerin ve onları çevreleyen bütün halkın üzerine saldı.
45 Ve hepsi bağırışları duyunca kaçtılar, korkuya kapılıp birbirlerinin üzerine düştüler ve düşenlerin çoğu öldü; hepsi Yahuda'nın, kardeşlerinin ve Yusuf'un önünden kaçtılar.
46 Onlar kaçarken, Yahuda ve kardeşleri onları Firavun'un evine kadar kovaladılar; hepsi kurtuldu. Yahuda yine Yusuf'un önüne oturdu ve ona aslan gibi kükredi, çok yüksek ve korkunç bir çığlık attı.
47 Çığlık uzaktan duyuldu ve Sukkot'un bütün halkı bunu duydu; bütün Mısır çığlığın sesiyle sarsıldı; Mısır'ın ve Goşen ülkesinin surları yer sarsıntısından yıkıldı; Firavun da tahtından yere düştü; Mısır ve Goşen'deki bütün hamile kadınlar da sarsıntının sesini duyunca çok korktukları için düşük yaptılar.
48 Firavun haber göndererek, "Mısır ülkesinde bugün olan bu şey nedir?" diye sordu. Gelenler her şeyi baştan sona anlattılar. Firavun dehşete düştü, şaşırdı ve çok korktu.
49 Bütün bunları duyunca korkusu daha da arttı ve Yusuf'a haber göndererek şöyle dedi: "Mısır'ı yıkmak için bana İbranileri getirdin; o hırsız köleye ne yapacaksın? Onu gönder, kardeşleriyle birlikte gitsin; onların kötülüğünden biz, sen ve bütün Mısır helak olmayalım."
50 Eğer bunu yapmak istemiyorsan, bütün değerli eşyalarımı yanından at ve onların ülkesine git, eğer bundan hoşlanıyorsan; çünkü onlar bugün bütün ülkemi yıkacak ve bütün halkımı öldürecekler; Mısır'ın bütün kadınları çığlıklarından dolayı düşük yaptılar; bakın, sadece bağırıp çağırarak neler yaptılar; üstelik kılıçla savaşırlarsa ülkeyi yerle bir edecekler; şimdi dilediğini seç, ister beni ister İbranileri, ister Mısır'ı ister İbranilerin ülkesini.
51 Ve gelip Yusuf'a Firavun'un onun hakkında söylediği bütün sözleri anlattılar. Yusuf Firavun'un sözlerinden çok korktu. Yahuda ve kardeşleri hâlâ Yusuf'un önünde öfkeli ve kızgın bir şekilde duruyorlardı ve Yakup'un bütün oğulları Yusuf'a denizin ve dalgalarının kükremesi gibi kükrediler.
52 Yusuf kardeşlerinden ve Firavun'dan çok korkuyordu ve Mısır'ın tamamını yok etmelerinden korktuğu için kardeşlerinin yanına kendini tanıtmak için bir bahane aradı.
53 Yusuf oğlu Manasse'ye buyurdu; Manasse gidip Yahuda'ya yaklaştı, elini omzuna koydu ve Yahuda'nın öfkesi dindi.
54 Yahuda kardeşlerine, "Hiçbiriniz bunun Mısırlı bir gencin işi olduğunu söylemesin; bu babamın evinin işidir" dedi.
55 Yusuf, Yahuda'nın öfkesinin dindiğini görüp anlayınca, Yahuda'ya yumuşak bir dille konuşmak için yaklaştı.
56 Yusuf, Yahuda'ya şöyle dedi: "Şüphesiz doğru söylüyorsun ve bugün gücün hakkındaki iddialarını doğruladın. Senden hoşnut olan Tanrın, refahını artırsın. Fakat bana doğruyu söyle, bütün kardeşlerin arasında neden bu çocuk yüzünden benimle çekişiyorsun? Çünkü onlardan hiçbiri onun hakkında bana tek bir kelime bile söylemedi."
57 Yahuda Yusuf'a şöyle cevap verdi: "Şüphesiz biliyorsun ki, ben oğlunu babasına teslim etmek için kefil oldum; 'Eğer onu ona teslim etmezsem, onun suçunu sonsuza dek ben üstleneceğim' dedim."
58 Bu nedenle, bütün kardeşlerim arasından sana yaklaştım; çünkü onun senden ayrılmasına izin vermek istemediğini gördüm. Şimdi, onun bizimle gitmesi için onu göndermen için senden lütuf bulmamı diliyorum. İşte, onun yerine ben kalacağım ve dilediğin her işte sana hizmet edeceğim. Beni nereye gönderirsen, büyük bir gayretle sana hizmet etmek için oraya gideceğim.
59 Şimdi beni sana isyan eden güçlü bir krala gönder; ona ve ülkesine ne yapacağımı bileceksin; süvarileri, piyadeleri veya çok güçlü bir halkı olsa bile, hepsini öldüreceğim ve kralın başını senin önüne getireceğim.
60 Bilmiyor musun, duymadın mı ki, babamız İbrahim kulu Eliyzer ile birlikte Elam krallarının hepsini ordularıyla birlikte bir gecede yok etti, tek bir kişi bile sağ kalmadı? Ve o günden beri babamızın gücü bize miras olarak verildi, bize ve soyumuza sonsuza dek.
61 Yusuf da şöyle cevap verdi: "Doğru söylüyorsun, ağzında yalan yok. Çünkü bize de İbranilerin güçlü oldukları ve Rab Tanrı'nın onlardan çok hoşnut olduğu bildirilmişti. Öyleyse kim onların karşısında durabilir?"
62 Ancak, eğer annesinin oğlu olan ve Mısır'a gittiğini söylediğiniz kardeşini bana getirirseniz, kardeşinizi göndereceğim. Kardeşini bana getirdiğinizde onu onun yerine alacağım; çünkü babanıza onun için hiçbiriniz kefil olmadınız. O bana geldiğinde, sizin kefil olduğunuz kardeşini sizinle birlikte göndereceğim.
63 Yusuf bu sözleri söylediğinde Yahuda'nın öfkesi kabardı; gözlerinden öfkeden kan aktı ve kardeşlerine şöyle dedi: "Bu adam bugün nasıl olur da hem kendi yıkımını hem de bütün Mısır'ın yıkımını arar!"
64 Simeon Yusuf'a şöyle cevap verdi: "Baştan sana onun nereye gittiğini, ölü mü diri mi olduğunu bilmediğimizi söylememiş miydik? Efendim neden böyle konuşuyor?"
65 Yusuf, Yahuda'nın yüzüne bakarak, ona, "Bu kardeşin yerine diğer kardeşini getir" dediğinde öfkesinin kabarmaya başladığını anladı.
66 Yusuf kardeşlerine dedi ki: "Kardeşinizin ya öldüğünü ya da kaybolduğunu söylemiştiniz. Şimdi onu bugün çağırsam ve o size gelse, onu kardeşinin yerine bana verir misiniz?"

67 Yusuf konuşmaya ve seslenmeye başladı: “Yusuf, Yusuf, bugün huzuruma gel, kardeşlerinin karşısına çık ve onların önünde otur.”
68 Yusuf bu sözü onların önünde söylediğinde, Yusuf'un nereden geleceğini görmek için her biri farklı bir yöne baktı.
69 Yusuf onların bütün yaptıklarını gözlemledi ve onlara dedi ki: “Neden oraya buraya bakıyorsunuz? Ben Mısır'a sattığınız Yusuf'um. Beni sattığınız için üzülmeyin; çünkü kıtlık zamanında size destek olsun diye Tanrı beni önünüze gönderdi.”
70 Yusuf'un sözlerini işiten kardeşleri ondan çok korktular; Yahuda ise ondan son derece korktu.
71 Benyamin, Yusuf'un sözlerini işitince, onların önünde, evin iç tarafındaydı. Hemen kardeşi Yusuf'a koştu, ona sarıldı, boynuna sarıldı ve birlikte ağladılar.
72 Yusuf'un kardeşleri, Benyamin'in kardeşinin boynuna sarılıp onunla birlikte ağladığını görünce, onlar da Yusuf'un yanına koşup ona sarıldılar ve Yusuf'la birlikte hıçkıra hıçkıra ağladılar.
73 Yusuf'un evinde, bunların Yusuf'un kardeşleri olduğu haberi duyuldu. Bu durum Firavun'u çok memnun etti; çünkü onların Mısır'ı yıkmasından korkuyordu.
74 Firavun, Yusuf'a gelen kardeşleri için onu tebrik etmek üzere hizmetkârlarını gönderdi. Mısır'daki bütün ordu ve birlik komutanları Yusuf'la birlikte sevinmeye geldiler ve bütün Mısır Yusuf'un kardeşleri için büyük sevinç duydu.
75 Firavun da Yusuf'a hizmetkârlarını göndererek, "Kardeşlerine söyle, bütün mallarını toplayıp bana getirsinler, ben de onları Mısır ülkesinin en iyi yerine yerleştireyim" dedi. Onlar da öyle yaptılar.
76 Yusuf, evinin başındaki adama kardeşlerine hediyeler ve giysiler getirmesini emretti. Adam da onlara krallara ait birçok giysi, elbise ve birçok hediye getirdi ve Yusuf bunları kardeşleri arasında paylaştırdı.
77 Ve kardeşlerinin her birine altın ve gümüşten yapılmış birer giysi ve üç yüz gümüş para verdi. Yusuf da hepsine bu giysileri giyip Firavun'un huzuruna getirilmelerini emretti.
78 Firavun, Yusuf'un bütün kardeşlerinin yiğit ve yakışıklı olduklarını görünce çok sevindi.
79 Bunun üzerine Firavun'un huzurundan ayrılıp Kenan diyarına, babalarının yanına gittiler; kardeşleri Benyamin de onlarla birlikteydi.
80 Yusuf kalkıp Firavun'dan onlara on bir savaş arabası verdi; ayrıca Yusuf, Mısır'da taç giydiği gün babasını Mısır'a getirmek için bindiği savaş arabasını da onlara verdi. Yusuf, kardeşlerinin çocuklarına sayılarına göre giysiler ve her birine yüz gümüş para gönderdi; ayrıca kralın eşlerinin giysilerinden kardeşlerinin eşlerine de giysiler gönderdi.
81 Ve kardeşlerinin her birine, Kenan diyarına giderken onlara, çocuklarına ve Mısır'a vardıklarında onlara hizmet edecek onar adam verdi.
82 Yusuf, kardeşi Benyamin aracılığıyla on oğlu için on takım elbise gönderdi; bu, Yakup'un oğullarının geri kalanından daha fazla bir paydı.
83 Ve her birine elli gümüş para ve Firavun'un hesabına on savaş arabası gönderdi; babasına da Mısır'ın bütün lüks eşyalarıyla dolu on eşek ve babası için ve yanında bulunan herkese yolculuk için erzak olarak tahıl, ekmek ve yiyecek yüklü on dişi eşek gönderdi.
84 Ve kız kardeşi Dinah'a gümüş ve altından giysiler, tütsü, mür, öd ağacı otu ve bol miktarda kadın süsü gönderdi; aynı şeyleri Firavun'un karılarından Benyamin'in karılarına da gönderdi.
85 Ve bütün kardeşlerine ve eşlerine her çeşit oniks taşı ve bdelium verdi; Mısır'ın ileri gelenleri arasında bulunan bütün değerli eşyalardan, Yusuf'un babasının evine gönderdiği dışında hiçbir şey kalmadı.
86 Kardeşlerini gönderdi ve onlar gittiler; o da kardeşi Benyamin'i onlarla birlikte gönderdi.
87 Yusuf da onlarla birlikte Mısır sınırlarına kadar olan yolda onlara eşlik etmek üzere yola çıktı ve babası ile ev halkı hakkında onlara Mısır'a gelmelerini emretti.
88 Ve onlara dedi ki: “Yolda kavga etmeyin; çünkü bu, büyük bir halkı açlıktan korumak için Rab tarafından yapılmıştır; zira ülkede daha beş yıl sürecek bir kıtlık olacaktır.”
89 Ve onlara şöyle buyurdu: “Kenan diyarına vardığınızda, bu konuda babamın huzuruna aniden gelmeyin, akıllıca davranın.”
90 Yusuf onlara emir vermeyi bıraktı, döndü ve Mısır'a gitti; Yakup'un oğulları ise sevinç ve neşe içinde babaları Yakup'un yanına, Kenan diyarına gittiler.
91 Ve ülkenin sınırlarına geldiler ve birbirlerine şöyle dediler: “Babamızın önünde bu konuda ne yapmalıyız? Eğer aniden yanına gidip bu durumu ona anlatırsak, sözlerimizden çok korkacak ve bize inanmayacaktır.”
92 Ve evlerine yaklaşıncaya kadar yürüdüler; Aşer'in kızı Serah'ı onları karşılamaya çıkarken buldular. Kız çok iyi ve kurnazdı, arp çalmayı da biliyordu.
93 Onlar da onu çağırdılar; o da onların önüne geldi, onları öptü. Onlar da onu yanlarına alıp eline bir arp verdiler ve dediler ki: "Şimdi babamızın huzuruna git, önünde otur, arpı çal ve şu sözleri söyle."
94 Onlar da ona evlerine gitmesini emrettiler; o da arpını alıp aceleyle onların önüne gitti ve Yakup'un yanına oturdu.
95 Ve o da güzelce çaldı, şarkı söyledi ve tatlı sözlerle şöyle dedi: "Amcam Yusuf yaşıyor, Mısır topraklarında hüküm sürüyor ve ölmedi."
96 Ve o, bu sözleri tekrarlamaya ve söylemeye devam etti; Yakup onun sözlerini işitti ve bunlar ona hoş geldi.
97 Kadın sözlerini iki üç kez tekrarlarken Yakup onu dinledi; sözlerinin tatlılığı Yakup'un yüreğine sevinç doldu, Tanrı'nın ruhu onun üzerine indi ve kadının bütün sözlerinin doğru olduğunu anladı.
98 Yakup, Serah bu sözleri kendisine söylediğinde onu kutsadı ve ona şöyle dedi: “Kızım, ölüm sana asla galip gelmesin, çünkü sen benim ruhumu canlandırdın; lütfen bana daha önce söylediğin gibi konuşmaya devam et, çünkü bütün sözlerinle beni sevindirdin.”
99 Ve o bu sözleri söylemeye devam etti; Yakup dinledi ve hoşuna gitti, sevindi ve Tanrı'nın ruhu onun üzerine indi.
100 Adam daha onunla konuşurken, oğulları atlarla, savaş arabalarıyla, kraliyet giysileriyle ve önlerinde koşan hizmetkârlarla birlikte yanına geldiler.
101 Yakup onları karşılamak için ayağa kalktı ve oğullarını kraliyet giysileri içinde, Yusuf'un onlara gönderdiği bütün hazineleri gördü.

102 Onlar da ona dediler ki: "Bil ki, kardeşimiz Yusuf yaşıyor ve Mısır topraklarında hüküm süren odur; sana söylediğimiz gibi bizimle konuşan da odur."
103 Yakup oğullarının bütün sözlerini işitti ve yüreği onların sözlerinden dolayı hızla çarpmaya başladı; çünkü Yusuf'un onlara verdiği ve gönderdiği her şeyi ve Yusuf'un onlara söylediği bütün işaretleri görmeden onlara inanamazdı.
104 Onlar da onun önünde her şeyi açıp Yusuf'un gönderdiği her şeyi ona gösterdiler; Yusuf'un gönderdiklerini herkese verdiler ve o da onların doğru söylediklerini anladı ve oğlunun durumundan dolayı çok sevindi.
105 Yakup dedi ki: "Oğlum Yusuf'un hâlâ yaşıyor olması bana yeter; ölmeden önce gidip onu göreceğim."
106 Oğulları ona başlarına gelen her şeyi anlattılar ve Yakup, "Oğlumu ve soyunu görmek için Mısır'a ineceğim" dedi.
107 Yakup kalktı, Yusuf'un kendisine gönderdiği giysileri giydi, yıkandıktan ve saçlarını tıraş ettikten sonra Yusuf'un kendisine gönderdiği sarığı başına taktı.
108 Yakup'un ev halkının tamamı ve eşleri, Yusuf'un kendilerine gönderdiği giysileri giydiler ve Yusuf'un hâlâ hayatta olduğunu ve Mısır'da hüküm sürdüğünü öğrenince çok sevindiler.
109 Kenan halkının tamamı bunu duydu ve Yakup'un hâlâ hayatta olduğunu öğrenince onunla birlikte çok sevindiler.
110 Yakup onlara üç gün boyunca bir ziyafet verdi ve Kenan kralları ile ülkenin ileri gelenleri Yakup'un evinde yiyip içip sevindiler.

BÖLÜM 55

1 Bundan sonra Yakup, “Mısır'a gidip oğlumu göreceğim, sonra da Tanrı'nın İbrahim'e söylediği Kenan diyarına döneceğim; çünkü doğduğum topraklardan ayrılamam” dedi.
2 İşte Rab ona şöyle dedi: “Bütün ev halkınla birlikte Mısır'a git ve orada kal. Mısır'a gitmekten korkma, çünkü seni orada büyük bir ulus yapacağım.”
3 Yakup kendi kendine, “Gidip oğluma bakacağım, Mısır halkının arasında Tanrı korkusu hâlâ yüreğinde mi?” dedi.
4 Rab Yakup'a şöyle dedi: "Yusuf için korkma, çünkü o hâlâ bana hizmet etme konusunda dürüstlüğünü koruyor; bu senin gözünde de iyi görünecektir." Yakup oğlu için çok sevindi.
5 O zaman Yakup, Rabbin kendisine verdiği söz üzerine oğullarına ve ev halkına Mısır'a gitmelerini emretti. Yakup, oğulları ve bütün ev halkıyla birlikte kalkıp Kenan diyarından, Beerşeba'dan, büyük bir sevinç ve neşe içinde ayrıldı ve Mısır diyarına gitti.
6 Mısır'a yaklaştıkları zaman Yakup, Yusuf'a Mısır'da bir yer göstermesi için Yahuda'yı önceden gönderdi. Yahuda babasının sözünü dinledi, aceleyle koşarak Yusuf'un yanına geldi ve onlara Goşen ülkesinde bütün ailesi için bir yer tahsis ettiler. Yahuda da geri döndü ve babasının yanına geldi.
7 Yusuf savaş arabasını koştu ve babası Yakup'u karşılamaya gitmek üzere bütün güçlü adamlarını, hizmetkarlarını ve Mısır'ın bütün görevlilerini topladı. Yusuf'un emri Mısır'da ilan edildi: "Yakup'u karşılamaya gitmeyenlerin hepsi ölecektir."
8 Ertesi gün Yusuf, bütün Mısırlılarla birlikte büyük ve güçlü bir orduyla yola çıktı. Hepsi ince keten ve mor giysiler giymiş, gümüş ve altın aletler taşımış ve savaş aletlerini de yanlarında getirmişlerdi.
9 Ve hepsi, her türlü müzik aletiyle, davullarla, teflerle Yakup'u karşılamaya gittiler; yola mür ve öd ağacı yaprakları serptiler ve hep birlikte böyle yürüdüler; bağırışlarıyla yer sarsıldı.
10 Mısır'ın bütün kadınları Yakup'u karşılamak için Mısır'ın çatılarına ve surlarına çıktılar; Yusuf'un başında ise Firavun'un kraliyet tacı vardı; çünkü Firavun, babasıyla buluşmaya giderken onu giymesi için Yusuf'a göndermişti.
11 Yusuf babasının yanına elli arşın kadar yaklaşınca arabadan indi ve babasına doğru yürümeye başladı. Mısır'ın bütün subayları ve ileri gelenleri Yusuf'un babasına doğru yaya olarak gittiğini görünce onlar da arabadan inip Yakup'a doğru yaya olarak yürümeye başladılar.
12 Yakup Yusuf'un ordusuna yaklaştığında, Yusuf'la birlikte kendisine doğru gelen orduyu gördü ve bu durum Yakup'u memnun etti; Yakup buna çok şaşırdı.
13 Yakup Yahuda'ya, "Mısır ordusunda krallık kıyafetleri giymiş, üzerinde kıpkırmızı bir elbise ve başında kraliyet tacı olan, arabasından inmiş ve bize doğru gelen şu adam kimdir?" dedi. Yahuda babasına, "O, senin oğlun Kral Yusuf'tur" diye cevap verdi. Yakup oğlunun görkemini görünce çok sevindi.
14 Yusuf babasının yanına yaklaştı ve babasının önünde eğildi; ordunun bütün adamları da onunla birlikte Yakup'un önünde yere kapandılar.
15 Ve işte Yakup koşarak oğlu Yusuf'un yanına gitti, boynuna sarılıp onu öptü ve ikisi de ağladı. Yusuf da babasına sarılıp onu öptü ve ikisi de ağladı; Mısır halkının tamamı da onlarla birlikte ağladı.
16 Yakup Yusuf'a dedi ki: "Senin yüzünü, hâlâ hayatta ve yüce olduğunu gördükten sonra, sevinçle öleceğim."
17 Yakup'un oğulları, eşleri, çocukları, hizmetçileri ve Yakup'un bütün ev halkı Yusuf'la birlikte hıçkıra hıçkıra ağladılar, onu öptüler ve onunla birlikte çok ağladılar.
18 Yusuf ve bütün halkı daha sonra Mısır'a döndüler; Yakup, oğulları ve ev halkının bütün çocukları da Yusuf'la birlikte Mısır'a geldiler ve Yusuf onları Mısır'ın en iyi yerinde, Goşen diyarında bir yere yerleştirdi.
19 Yusuf babasına ve kardeşlerine dedi ki: “Firavun'a gidip şöyle diyeceğim: Kardeşlerim, babamın ailesi ve onlara ait olan herkes bana geldiler ve işte Goşen ülkesindeler.”
20 Yusuf da öyle yaptı ve kardeşleri Ruben, İssakar, Zebulun ve Benyamin'i alıp Firavun'un önüne koydu.
21 Yusuf Firavun'a şöyle dedi: "Kardeşlerim, babamın ailesi ve onlara ait olan herkes, sürüleri ve büyükbaş hayvanlarıyla birlikte Kenan diyarından Mısır'a, bana geldiler; çünkü orada kıtlık çok şiddetliydi."
22 Firavun Yusuf'a dedi ki: "Babanı ve kardeşlerini ülkenin en iyi yerine yerleştir, onlara iyi olan her şeyi esirgeme, ülkenin bereketinden yedir."
23 Yusuf da şöyle cevap verdi: “İşte, onları Goşen diyarına yerleştirdim; çünkü onlar çobandırlar. Bu yüzden Mısırlılardan uzakta, Goşen'de kalıp sürülerini otlatsınlar.”
24 Firavun Yusuf'a, "Kardeşlerin sana ne derlerse onu yap" dedi. Yakup'un oğulları Firavun'un önünde eğildiler ve

ondan barış içinde ayrıldılar. Yusuf da daha sonra babasını Firavun'un huzuruna getirdi.
25 Yakup geldi ve Firavun'un önünde eğildi, Firavun'u kutsadı ve sonra oradan ayrıldı; Yakup, bütün oğulları ve bütün ailesi Goşen ülkesinde yaşadılar.
26 İkinci yılda, yani Yakup'un hayatının yüz otuzuncu yılında, Yusuf babasını, kardeşlerini ve babasının bütün ev halkını kıtlık günleri boyunca çocuklarının her birine yetecek kadar ekmekle besledi; hiçbir şeyden yoksun kalmadılar.
27 Yusuf onlara bütün ülkenin en iyi kısmını verdi; Yusuf'un yaşadığı süre boyunca Mısır'ın en iyilerine sahip oldular; Yusuf ayrıca onlara ve babasının bütün ev halkına her yıl giysi ve elbise verdi; ve Yakup'un oğulları kardeşlerinin yaşadığı süre boyunca Mısır'da güven içinde kaldılar.
28 Yakup her zaman Yusuf'un sofrasında yemek yerdi; Yakup ve oğulları, Yakup'un çocuklarının evlerinde yedikleri hariç, gece gündüz Yusuf'un sofrasından ayrılmazlardı.
29 Kıtlık günlerinde bütün Mısırlılar Yusuf'un evinden ekmek yediler; çünkü Mısırlılar kıtlık yüzünden bütün mallarını sattılar.
30 Yusuf, Firavun adına Mısır'ın bütün topraklarını ve tarlalarını ekmek karşılığında satın aldı ve kıtlık günleri boyunca bütün Mısır'a ekmek sağladı. Ayrıca, ülkenin her yerinden satın aldıkları tahıllar karşılığında kendisine gelen bütün gümüş ve altını topladı ve çok miktarda altın ve gümüşün yanı sıra, paraları tükendiğinde ülkenin her yerinden Yusuf'a getirdikleri muazzam miktarda oniks taşı, bdellium ve değerli giysiler biriktirdi.
31 Yusuf eline geçen bütün gümüşü ve altını, yaklaşık yetmiş iki talent altın ve gümüşü, ayrıca bol miktarda oniks taşı ve bdelium'u aldı ve bunları dört parçaya ayırıp sakladı. Bir parçasını Kızıldeniz yakınlarındaki çölde, bir parçasını Perat nehri kıyısında, üçüncü ve dördüncü parçalarını ise İran ve Med çölünün karşısındaki çölde sakladı.
32 Geriye kalan altın ve gümüşün bir kısmını alıp bütün kardeşlerine, babasının ev halkına ve babasının ev halkındaki bütün kadınlara verdi; geri kalanını ise Firavun'un evine götürdü; bu miktar yaklaşık yirmi talent altın ve gümüştü.
33 Yusuf, geriye kalan bütün altın ve gümüşü Firavun'a verdi; Firavun da bunları hazineye koydu. Bunun üzerine ülkede kıtlık günleri sona erdi; bütün ülke ekin ekti, biçti ve her yıl alıştıkları miktarda ürün aldılar; hiçbir şeyden yoksun kalmadılar.
34 Yusuf Mısır'da güven içinde yaşadı ve bütün ülke onun yönetimi altındaydı; babası ve bütün kardeşleri ise Goşen ülkesinde yaşadılar ve orayı ele geçirdiler.
35 Yusuf çok yaşlıydı, ömrü ilerlemişti; iki oğlu Efraim ve Manasse ise, Yakup'un oğullarının çocuklarıyla birlikte, Rabbin yollarını ve yasasını öğrenmek için sürekli Yakup'un evinde kaldılar.
36 Yakup ve oğulları Mısır topraklarında, Goşen diyarında yaşadılar; orayı mülk edindiler, orada çoğaldılar ve verimli oldular.

BÖLÜM 56

1 Yakup Mısır diyarında on yedi yıl yaşadı ve ömrü yüz kırk yedi yıl oldu.
2 O sırada Yakup, ölümüne yol açacak bir hastalığa yakalandı ve Mısır'dan oğlu Yusuf'u çağırdı. Yusuf Mısır'dan geldi ve babasının yanına geldi.
3 Yakup Yusuf'a ve oğullarına şöyle dedi: "İşte ben ölüyorum ve atalarınızın Tanrısı sizi ziyaret edecek ve sizi, Rabbin size ve sizden sonraki çocuklarınıza vermeye yemin ettiği topraklara geri getirecektir. Şimdi, ben öldüğümde, beni atalarımın yanına, Kenan diyarındaki Hebron'da bulunan Machpelah mağarasına gömün."
4 Yakup oğullarından kendisini Hebron'daki Machpelah'a gömmeleri için yemin ettirdi ve oğulları da bu konuda ona yemin ettiler.
5 Ve onlara şöyle buyurdu: “Tanrınız Rabbe kulluk edin; çünkü atalarınızı kurtaran, sizi de her türlü sıkıntıdan kurtaracaktır.”
6 Yakup, “Bütün çocuklarınızı yanıma çağırın” dedi. Yakup'un oğullarının bütün çocukları gelip onun önüne oturdular. Yakup onları kutsadı ve onlara, “Atalarınızın Tanrısı Rab, size bin kat daha fazlasını versin ve sizi kutsasın; babanız İbrahim'in bereketini size bahşetsin” dedi. Yakup onları kutsadıktan sonra, oğullarının bütün çocukları o gün dışarı çıktılar.
7 Ertesi gün Yakup yine oğullarını çağırdı; hepsi toplandı, yanına geldi ve önünde oturdu. Yakup o gün ölümünden önce oğullarını kutsadı; her birini kutsadığı gibi kutsadı. İşte bu, İsrail'e ait olan Rabbin kanun kitabında yazılıdır.
8 Yakup Yahuda'ya dedi ki: "Oğlum, biliyorum ki sen kardeşlerin için güçlü bir adamsın; onların üzerinde hüküm sür, oğulların da onların oğulları üzerinde sonsuza dek hüküm sürsünler."
9 Oğullarına yalnızca yay ve bütün savaş silahlarını öğret ki, düşmanlarına hükmedecek olan kardeşlerinin savaşlarında yer alabilsinler.
10 Yakup o gün oğullarına tekrar şöyle buyurdu: “İşte bugün halkımın yanına toplanacağım; beni Mısır'dan çıkarın ve size emrettiğim gibi Makpelah mağarasına gömün.”
11 Ancak, lütfen dikkat edin, oğullarınızdan hiçbiri beni taşımasın, yalnızca siz taşıyın. Beni gömmek üzere Kenan diyarına götüreceğiniz bedenimi taşırken bana şöyle davranacaksınız:
12 Yahuda, İssakar ve Zebulun benim tabutumu doğudan taşıyacaklar; Ruben, Simeon ve Gad güneyden; Efraim, Manasse ve Benyamin batıdan; Dan, Aşer ve Naftali kuzeyden.
13 Levi'nin yanınızda taşımasına izin vermeyin; çünkü o ve oğulları, İsrailoğullarıyla birlikte orduda Rabbin antlaşma sandığını taşıyacaklardır. Oğlum Yusuf da taşımasın; çünkü onun şanı bir kral gibi olsun. Ancak onların yerine Efraim ve Manasse geçeceklerdir.
14 Beni götürdüğünüz zaman bana şöyle yapacaksınız: Size buyurduğum her şeyden hiçbirini ihmal etmeyin; bunu bana yaptığınız zaman, Rab sizi ve sizden sonra gelen çocuklarınızı sonsuza dek iyilikle hatırlayacaktır.
15 Ey oğullarım, siz de kardeşinize ve akrabanıza saygı gösterin ve çocuklarınıza ve torunlarınıza, atalarınızın Tanrısı RAB'be bütün günler boyunca hizmet etmelerini emredin.

16 Böylece siz, çocuklarınız ve çocuklarınızın çocukları sonsuza dek bu ülkede uzun ömürlü olasınız; Rab Tanrınızın gözünde iyi ve doğru olanı yapın, O'nun bütün yollarında yürüyün.
17 Ey oğlum Yusuf, lütfen kardeşlerinin sana yaptıkları kötülükleri ve tüm günahlarını bağışla; çünkü Tanrı bunu senin ve çocuklarının iyiliği için tasarlamıştı.
18 Ey oğlum, kardeşlerini Mısır halkına bırakma, onların duygularını incitme; çünkü onları Tanrı'nın eline ve senin eline emanet ediyorum ki, Mısırlılardan koruyasın. Yakup'un oğulları babalarına şöyle cevap verdiler: Ey babamız, bize buyurduğun her şeyi yapacağız; Tanrı bizimle olsun.
19 Yakup oğullarına dedi ki: “Tanrı sizinle olsun; O’nun bütün yollarını tutun; O’nun gözünde iyi ve doğru olanı yaparken, O’nun yolundan ne sağa ne de sola sapmayın.”
20 Çünkü biliyorum ki, son günlerde ülkede, çocuklarınız ve torunlarınız da dahil olmak üzere, birçok ve ağır sıkıntı başınıza gelecek. Sadece Rabbe kulluk edin, O sizi her türlü sıkıntıdan kurtaracaktır.
21 Tanrı'nın peşinden gidip O'na hizmet ettiğiniz ve çocuklarınıza, torunlarınıza da Rab'bi tanımayı öğrettiğiniz zaman, Rab size ve çocuklarınıza kendi çocuklarınız arasından bir hizmetçi gönderecek ve Rab sizi kendi eliyle her türlü sıkıntıdan kurtaracak, sizi Mısır'dan çıkarıp atalarınızın topraklarına geri getirecek ve orayı güvenle miras almanızı sağlayacaktır.
22 Yakup oğullarına emir vermeyi bıraktı, ayaklarını yatağa çekti, öldü ve halkının yanına toplandı.
23 Yusuf babasının üzerine düştü, ağlayarak onu öptü ve acı bir sesle, "Ey babam, ey babam!" diye haykırdı.
24 Oğlunun karıları ve bütün ev halkı gelip Yakup'un üzerine çöktüler, onun için ağladılar ve Yakup hakkında çok yüksek sesle feryat ettiler.
25 Ve Yakup'un bütün oğulları bir araya gelip kalktılar, elbiselerini yırttılar, bellerine çuval bezi sardılar, yüzüstü yere kapandılar ve başlarına toprak serptiler, göklere doğru.
26 Bu olay Yusuf'un karısı Osnat'a bildirildi; o da kalkıp bir çuval giydi ve yanındaki bütün Mısırlı kadınlarla birlikte gelip Yakup için yas tuttular ve ağladılar.
27 Yakup'u tanıyan bütün Mısır halkı da bu haberi duyunca o gün geldiler ve bütün Mısır halkı günlerce ağladı.
28 Kenan ülkesinden kadınlar da Yakup'un öldüğünü duyunca Mısır'a geldiler ve yetmiş gün boyunca Mısır'da onun için ağladılar.
29 Bundan sonra Yusuf, hizmetkârları olan bilginlere babası Yakup'u mür, günlük ve her türlü tütsü ve güzel kokuyla mumyalamalarını emretti ve bilginler Yusuf'un emrettiği gibi Yakup'u mumyaladılar.
30 Mısır halkının tamamı, ileri gelenler ve Goşen ülkesinin bütün sakinleri Yakup için ağlayıp yas tuttular; oğulları ve ev halkının çocukları da babaları Yakup için uzun günler boyunca yas tuttular.
31 Ağlama günleri geçtikten sonra, yetmiş günün sonunda, Yusuf Firavun'a şöyle dedi: "Gidip babamı Kenan diyarına gömeceğim, bana yemin ettirdiği gibi, sonra da geri döneceğim."
32 Firavun Yusuf'u göndererek, "Git, babanı onun dediği ve sana yemin ettirdiği gibi göm" dedi. Yusuf da bütün kardeşleriyle birlikte, babaları Yakup'u gömmek üzere Kenan diyarına gitti.
33 Firavun, Mısır'ın her yerinde şu ilanın yayınlanmasını emretti: "Yusuf ve kardeşleriyle birlikte Yakup'u gömmek için Kenan diyarına gitmeyen herkes ölecektir."
34 Bütün Mısır Firavun'un bu duyurusunu duydu ve hepsi birlikte ayağa kalktılar. Firavun'un bütün hizmetkarları, sarayının ileri gelenleri ve Mısır ülkesinin bütün ileri gelenleri Yusuf'la birlikte gittiler. Firavun'un bütün memurları ve soyluları da Yusuf'un hizmetkarları gibi gidip Yakup'u Kenan diyarına gömdüler.
35 Yakup'un oğulları, babalarının kendilerine emrettiği her şeyi ona göre yerine getirerek, yattığı tabutu taşıdılar.
36 Tabut saf altındandı ve etrafı oniks ve bdelyum taşlarıyla işlenmişti; tabutun örtüsü ise ipliklerle birleştirilmiş altın dokuma işiydi ve bunların üzerinde oniks ve bdelyum taşlarından kancalar vardı.
37 Yusuf babası Yakup'un başına büyük bir altın taç koydu ve eline altın bir asa verdi; kralların hayatları boyunca adet ettikleri gibi cenaze tabutunun etrafını çevrelediler.
38 Ve Mısır'ın bütün askerleri bu düzen içinde onun önünde yürüdüler; önde Firavun'un bütün güçlü adamları, sonra Yusuf'un güçlü adamları, onların ardından da Mısır halkının geri kalanı. Hepsi kılıç kuşanmış, zırh giymiş ve savaş teçhizatlarıyla donanmışlardı.
39 Ağlayanlar ve yas tutanlar, cenaze tabutunun karşısında uzaktan gidip ağlayıp feryat ettiler; halkın geri kalanı ise tabutun arkasından yürüdü.
40 Yusuf ve ev halkı yalınayak ve ağlayarak tabutun yanına gittiler; Yusuf'un diğer hizmetkarları da onun etrafında toplandılar; her birinin üzerinde süsleri vardı ve hepsi savaş silahlarıyla donanmışlardı.
41 Yakup'un elli hizmetkârı cenaze arabasının önünde yürüdüler ve yola mür, öd ağacı yağı ve her türlü güzel koku serptiler. Cenaze arabasını taşıyan Yakup'un bütün oğulları bu güzel kokuların üzerinde yürüdüler ve Yakup'un hizmetkârları da onların önünden giderek yola güzel kokular serptiler.
42 Yusuf ağır bir orduyla yola çıktı ve Kenan diyarına varıncaya kadar her gün bu şekilde devam ettiler. Ürdün'ün öte yakasında bulunan Atad harman yerine geldiler ve orada çok büyük ve ağır bir yas tuttular.
43 Kenan krallarının hepsi bunu duydu ve her biri evinden çıktı; Kenan'ın otuz bir kralı, adamlarıyla birlikte Yakup için yas tutmaya ve ağlamaya geldiler.
44 Bütün bu krallar Yakup'un tabutuna baktılar; tabutun üzerinde Yusuf'un tacı vardı. Onlar da taçlarını tabutun üzerine koydular ve tabutu taçlarla çevrelediler.
45 Ve bütün bu krallar, Yakup'un ve Mısır'ın oğullarıyla birlikte o yerde büyük ve ağır bir yas tuttular; çünkü Kenan krallarının hepsi Yakup'un ve oğullarının cesaretini biliyorlardı.
46 Ve Esau'ya şu haber ulaştı: Yakup Mısır'da öldü; oğulları ve bütün Mısır halkı onu gömmek için Kenan diyarına götürüyorlar.
47 Esau bunu duydu; Seir dağında oturuyordu. Oğulları, bütün halkı ve bütün ev halkıyla birlikte, çok kalabalık bir topluluk halinde kalkıp Yakup için yas tutmaya ve ağlamaya geldi.
48 Ve Esav gelip kardeşi Yakup için yas tuttuğunda, bütün Mısır ve bütün Kenan halkı yeniden ayağa kalkıp Esav ile birlikte Yakup için büyük bir yas tuttular.

49 Yusuf ve kardeşleri babaları Yakup'u oradan alıp Hebron'a gittiler ve Yakup'u atalarının yanındaki mağaraya gömdüler.
50 Ve Kireat-arba'daki mağaraya geldiler. Geldiklerinde Esau, oğullarıyla birlikte Yusuf'a ve kardeşlerine karşı mağarada engel olmak için durdu ve şöyle dedi: "Yakup oraya gömülmeyecek, çünkü orası bize ve babamıza aittir."
51 Yusuf ve kardeşleri, Esav'ın oğullarının sözlerini işittiler ve çok öfkelendiler. Yusuf Esav'a yaklaşıp, "Bu söyledikleri de ne? Babam Yakup, İshak'ın ölümünden sonra, yirmi beş yıl önce, bunu senden büyük bir servet karşılığında satın aldı. Ayrıca Kenan diyarının tamamını da senden, oğullarından ve senden sonra gelen soyundan satın aldı." dedi.
52 Yakup onu oğulları ve ondan sonra gelen soyu için sonsuza dek miras olarak satın aldı. Sen ise bugün neden bu şeyleri söylüyorsun?
53 Esau ise şöyle cevap verdi: "Sen yalan söylüyorsun, yalan beyanlarda bulunuyorsun; çünkü senin dediğin gibi, bu topraklarda bana ait hiçbir şeyi satmadım, kardeşim Yakup da bu topraklarda bana ait hiçbir şey satın almadı."
54 Esau, Yusuf'u sözleriyle aldatmak için bunları söyledi; çünkü Esau, Kenan diyarındaki tüm mallarını Yakup'a sattığı günlerde Yusuf'un orada olmadığını biliyordu.
55 Yusuf, Esau'ya dedi ki: "Babam bunları seninle birlikte satın alma belgesine ekledi ve şahitler huzurunda tasdik etti; işte bunlar Mısır'da bizde bulunuyor."
56 Esav ona şöyle cevap verdi: "Kayıtları getir, kayıtlarda ne bulursan onu getireceğiz."
57 Yusuf kardeşi Naftali'yi çağırdı ve ona dedi ki: "Çabuk ol, durma, lütfen Mısır'a koş ve bütün kayıtları getir; satın alma kaydını, mühürlü kaydı, açık kaydı ve ayrıca miras hakkına ilişkin bütün işlemlerin yazılı olduğu bütün ilk kayıtları getir."
58 Onları bize buraya getireceksin ki, Esau ve oğullarının bugün söyledikleri bütün sözleri onlardan öğrenelim.
59 Naftali, Yusuf'un sözünü dinledi ve aceleyle Mısır'a doğru koştu. Naftali, çölde bulunan geyiklerden daha çevikti; çünkü başakları ezmeden üzerlerinden geçiyordu.
60 Esav, Naftali'nin kayıtları getirmeye gittiğini görünce, oğulları ile birlikte mağaraya karşı direnişlerini artırdılar ve Esav ile bütün halkı Yusuf ve kardeşlerine karşı savaşa girdiler.
61 Yakup'un bütün oğulları ve Mısır halkı Esau ve adamlarıyla savaştılar; Esau'nun oğulları ve adamları Yakup'un oğullarının önünde yenilgiye uğradılar; Yakup'un oğulları Esau'nun adamlarından kırk kişiyi öldürdüler.
62 O sırada Yakup'un oğlu Dan'ın oğlu Kuşim, Yakup'un oğullarıyla birlikteydi; fakat savaş yerinden yaklaşık yüz arşın uzaktaydı, çünkü Yakup'un cenazesini korumak için Yakup'un oğullarıyla birlikte Yakup'un tabutunun yanında kalmıştı.
63 Kuşim dilsiz ve sağırdı, yine de insanlar arasındaki dehşet dolu sesleri anladı.
64 Ve sordu: "Ölüleri neden gömüyorsunuz? Bu büyük telaş da neyin nesi?" Onlar da ona Esau ve oğullarının sözlerini anlattılar; bunun üzerine savaşın ortasında Esau'nun yanına koştu ve Esau'yu kılıçla öldürdü. Başını kesti ve başı uzaklara fırladı, Esau savaşanların arasına düştü.
65 Kuşim bunu yaptığında, Yakup'un oğulları Esau'nun oğullarına üstün geldiler ve Yakup'un oğulları babaları Yakup'u zorla mağaraya gömdüler; Esau'nun oğulları da bunu gördüler.
66 Yakup, İbrahim'in mezarlık yeri olarak Hit oğullarından satın aldığı Makpelah mağarasında, Hebron'da gömüldü ve çok değerli giysiler içinde defnedildi.
67 Hiçbir krala, Yusuf'un babasının ölümünde gösterdiği kadar büyük bir saygı gösterilmemişti; çünkü Yusuf, babasını kralların gömülmesi gibi büyük bir saygıyla gömdü.
68 Yusuf ve kardeşleri babaları için yedi gün yas tuttular.

BÖLÜM 57

1 Bundan sonra Esav'ın oğulları Yakup'un oğullarıyla savaşa girdiler ve Esav'ın oğulları Hebron'da Yakup'un oğullarıyla savaştılar; Esav hâlâ ölüydü ve gömülmemişti.
2 Aralarında şiddetli bir savaş çıktı ve Esau'nun oğulları Yakup'un oğulları karşısında yenilgiye uğradılar. Yakup'un oğulları Esau'nun oğullarından seksen kişiyi öldürdüler, Yakup'un oğullarından ise tek bir kişi bile ölmedi. Yusuf, Esau'nun oğullarının hepsine üstün geldi ve Esau'nun oğlu Elifaz'ın oğlu Zefo'yu ve elli adamını esir aldı, onları demir zincirlerle bağladı ve Mısır'a götürmeleri için hizmetkârlarına teslim etti.
3 Yakup'un oğulları Zefo ve halkını esir aldıklarında, Esau'nun evinden geriye kalanların hepsi canlarından çok korktular; kendilerinin de esir alınmasından endişe ettiler ve Esau'nun oğlu Elifaz ve halkıyla birlikte, Esau'nun cesediyle birlikte kaçarak Seir Dağı'na doğru yola koyuldular.
4 Ve Seir Dağı'na geldiler ve Esau'yu Seir'de gömdüler; fakat başını Seir'e getirmediler, çünkü başı Hebron'daki savaş yerinde gömülmüştü.
5 Esau'nun oğulları Yakup'un oğullarının önünden kaçınca, Yakup'un oğulları onları Seir sınırlarına kadar kovaladılar; fakat kovalama sırasında içlerinden tek bir adam bile öldürmediler, çünkü yanlarında taşıdıkları Esau'nun cesedi onların kafasını karıştırmıştı. Bu yüzden kaçtılar ve Yakup'un oğulları onlardan geri dönerek kardeşlerinin bulunduğu Hebron'a geldiler ve o gün ve ertesi gün savaştan dinleninceye kadar orada kaldılar.
6 Üçüncü gün, Horlu Seir'in bütün oğullarını ve doğunun bütün oğullarını, deniz kumu kadar kalabalık bir topluluğu topladılar ve kardeşlerini kurtarmak için Yusuf ve kardeşleriyle savaşmak üzere Mısır'a indiler.
7 Yusuf ve Yakup'un bütün oğulları, Esau'nun oğullarının ve doğudan gelenlerin kardeşlerini kurtarmak için savaşa geldiklerini duydular.
8 Yusuf ve kardeşleri ile Mısır'ın güçlü adamları Ramses şehrine gidip savaştılar ve Yusuf ile kardeşleri Esau'nun oğulları ile doğudakiler arasında büyük bir yenilgiye uğrattılar.
9 Onlardan altı yüz bin kişiyi öldürdüler; aralarından Seir (Horitli) oğullarının bütün güçlü adamlarını da öldürdüler; onlardan sadece birkaç kişi kaldı. Ayrıca doğuluların ve Esau oğullarının da büyük bir kısmını öldürdüler. Esau oğlu Elifaz ve doğuluların hepsi Yusuf ve kardeşlerinin önünden kaçtılar.

10 Yusuf ve kardeşleri onları Sukkot'a gelinceye kadar takip ettiler ve Sukkot'ta otuz adamlarını öldürdüler; geri kalanlar ise kaçıp kendi şehirlerine gittiler.
11 Yusuf ve kardeşleri ile Mısır'ın güçlü adamları, düşmanlarının hepsini yenmiş oldukları için sevinç ve neşe içinde onlardan geri döndüler.
12 Elifaz oğlu Zefo ve adamları, Mısır'da Yakup oğullarının kölesiydiler ve çektikleri acılar giderek arttı.
13 Esau ve Seir oğulları kendi ülkelerine döndüklerinde, Seir oğulları Esau oğullarının savaşı yüzünden hepsinin Yakup oğullarının ve Mısır halkının eline düştüğünü gördüler.
14 Seir oğulları Esau oğullarına şöyle dediler: “Gördünüz ve anladınız ki bu ordu sizin için kurulmuştu ve geriye ne güçlü bir adam ne de savaşta usta bir kişi kaldı.”
15 Şimdi, ülkemizden ayrılın, bizden uzaklaşıp Kenan diyarına, atalarınızın yurtlarına gidin; çünkü gelecek günlerde sizin çocuklarınız bizim çocuklarımızın mirasına sahip olacaklar?
16 Esav'ın oğulları Seir'in oğullarını dinlemediler ve Seir'in oğulları onlarla savaşmayı düşündüler.
17 Ve Esau'nun oğulları, Afrika kralı Angeas'a (aynı zamanda Dinhabah'tır) gizlice haber göndererek şöyle dediler:
18 Bize adamlarından bazılarını gönder, yanımıza gelsinler; biz de Horitli Seir oğullarıyla birlikte savaşalım, çünkü onlar bizi bu topraklardan kovmak için bizimle savaşmaya karar verdiler.
19 Dinhabah kralı Angeas da öyle yaptı; çünkü o günlerde Esau oğullarına dosttu ve Angeas, Esau oğullarına beş yüz yiğit piyade ve sekiz yüz süvari gönderdi.
20 Seir oğulları doğudaki ve Midyanlı oğulları'na şöyle haber gönderdiler: "Esau oğullarının bize neler yaptığını gördünüz; Yakup oğullarıyla yaptıkları savaşta neredeyse hepimiz onların yüzünden yok olduk."
21 Şimdi gelin bize, bize yardım edin; birlikte onlarla savaşacağız, onları ülkeden kovacağız ve Yakup oğullarıyla olan savaşlarında onların uğruna ölen kardeşlerimizin intikamını alacağız.
22 Doğudaki bütün çocuklar Seir oğullarını dinlediler ve onlara karşı kılıçlarını çekmiş sekiz yüz kadar adam geldi. O sırada Esau oğulları, Paran çölünde Seir oğullarıyla savaştılar.
23 Seir oğulları, Esau oğullarına üstün geldiler ve o günkü savaşta, Dinhabah kralı Angeas'ın halkından Esau oğullarından yaklaşık iki yüz kişiyi öldürdüler.
24 İkinci gün ise Esau'nun oğulları Seir'in oğullarıyla ikinci kez savaşmak için tekrar geldiler ve bu ikinci savaş Esau'nun oğulları için çok çetin geçti; Seir'in oğulları yüzünden büyük sıkıntı çektiler.
25 Esau oğulları, Seir oğullarının kendilerinden daha güçlü olduğunu görünce, Esau oğullarından bazıları dönüp düşmanları olan Seir oğullarına yardım ettiler.
26 İkinci savaşta, Esav'ın oğullarından Dinhabah kralı Angeas'ın yanında elli sekiz adam daha öldü.
27 Üçüncü gün, Esau'nun oğulları kardeşlerinden bazılarının ikinci savaşta kendilerine karşı savaşmak için taraf değiştirdiklerini duydular; Esau'nun oğulları bunu duyunca yas tuttular.
28 Onlar da, “Bizden yüz çevirip düşmanımız Seir oğullarına yardım eden kardeşlerimize ne yapacağız?” dediler. Bunun üzerine Esau oğulları, Dinhabah kralı Angeas'a tekrar haber göndererek şunları söylediler:
29 Bize başka adamlar gönder ki, onlarla birlikte Seir oğullarıyla savaşalım; çünkü onlar bizden iki kat daha ağır oldular.
30 Angeas, Esau oğullarına tekrar altı yüz kadar yiğit adam gönderdi ve onlar Esau oğullarına yardım etmek için geldiler.
31 On gün sonra Esav'ın oğulları, Paran çölünde Seir oğullarıyla tekrar savaşa girdiler. Savaş Seir oğulları için çok şiddetli geçti ve Esav'ın oğulları bu sefer Seir oğullarına üstün geldiler. Seir oğulları Esav'ın oğulları önünde yenilgiye uğradılar ve Esav'ın oğulları onlardan yaklaşık iki bin kişiyi öldürdüler.
32 Seir oğullarının bütün güçlü adamları bu savaşta öldüler; şehirlerinde yalnızca küçük çocukları kaldı.
33 Bütün Midyanlılar ve doğulular savaştan kaçtılar; Seirlileri bırakıp kaçtılar, çünkü savaşın onlar için çok şiddetli geçtiğini gördüler. Esau'nun oğulları da bütün doğuluları ülkelerine ulaşana kadar kovaladılar.
34 Ve Esau'nun oğulları onlardan iki yüz elli kadar adamı öldürdüler ve Esau'nun oğullarının halkından o savaşta otuz kadar adam öldü. Fakat bu felaket, kardeşlerinin Horitli Seir'in oğullarına yardım etmek için onlardan yüz çevirmeleri yüzünden başlarına geldi ve Esau'nun oğulları kardeşlerinin kötü işlerini tekrar duyup bu yüzden tekrar yas tuttular.
35 Savaştan sonra Esau'nun oğulları geri dönüp Seir'e geldiler ve Seir'de kalanları öldürdüler; eşlerini ve küçük çocuklarını da öldürdüler, elli genç oğlan ve kız dışında kimse sağ kalmadı. Esau'nun oğulları onları öldürmediler, oğlanları köle yaptılar ve kızları da kendilerine eş olarak aldılar.
36 Ve Esau'nun oğulları, Seir oğullarının yerinde, Seir'de ikamet ettiler; onların topraklarını miras aldılar ve oraya sahip oldular.
37 Ve Esau'nun oğulları, Seir oğullarına ait olan bütün toprakları, sürülerini, boğalarını ve mallarını aldılar; Seir oğullarına ait olan her şeyi Esau'nun oğulları aldı ve Esau'nun oğulları, Seir oğullarının yerinde, bugüne kadar ikamet ettiler ve Esau'nun oğulları, toprakları Esau'nun beş oğluna ailelerine göre paylaştırdılar.
38 O günlerde, Esau'nun oğulları, ele geçirdikleri topraklarda kendilerine bir kral taçlandırmaya karar verdiler. Ama birbirlerine, "Hayır, o bizim ülkemizde hüküm sürecek, onun öğütlerine uyacağız ve düşmanlarımıza karşı savaşlarımızı o yapacak" dediler ve öyle de yaptılar.
39 Ve Esau'nun bütün oğulları yemin ederek, "Kardeşlerimizden hiçbiri üzerimize hüküm sürmeyecek, ancak kardeşlerimizden olmayan yabancı bir adam hüküm sürecek" dediler. Çünkü Esau'nun bütün oğullarının yüreği, Seir oğullarıyla savaşırken kardeşlerinden gördükleri kötülük yüzünden, her birinin kendi oğluna, kardeşine ve arkadaşına karşı kinle dolmuştu.
40 Bu nedenle Esau'nun oğulları yemin ederek şöyle dediler: "O günden itibaren kendi kardeşlerinden kral seçmeyecekler, yabancı bir ülkeden kral seçecekler ve bu karar bugüne kadar değişmedi."
41 Orada, Dinhabah kralı Angeas'ın halkından bir adam vardı; adı Beor oğlu Bela idi; çok cesur, yakışıklı, bilge,

akıllı ve nasihat sahibi bir adamdı; Angeas halkından onun gibisi yoktu.
42 Ve Esau'nun bütün oğulları onu yakalayıp meshettiler, kral olarak taçlandırdılar ve önünde eğilerek, "Kral yaşasın, kral yaşasın!" dediler.
43 Ve çarşafı serdiler; her birine altın ve gümüş küpeler, yüzükler veya bilezikler verdiler; onu gümüş ve altın, oniks taşları ve bdelyum bakımından çok zengin ettiler; ona kraliyet tahtı yaptılar, başına kraliyet tacı koydular; ona bir saray inşa ettiler ve o orada oturdu; böylece Esau'nun bütün oğullarının kralı oldu.
44 Angeas halkı, Esau oğullarından savaş ücretlerini aldılar ve o sırada gidip efendileri Dinhabah'a geri döndüler.
45 Bela, Esau'nun oğulları üzerinde otuz yıl hüküm sürdü ve Esau'nun oğulları, Seir'in oğullarının yerine o ülkede yaşadılar ve bugüne kadar onların yerinde güven içinde ikamet ettiler.

BÖLÜM 58

1 İsrailoğullarının Mısır'a inişinin otuz ikinci yılında, yani Yusuf'un yetmiş birinci yılında, Mısır kralı Firavun öldü ve yerine oğlu Magron geçti.
2 Firavun ölümünden önce Yusuf'a oğlu Magron'a babalık yapmasını, Magron'un Yusuf'un gözetimi ve danışmanlığı altında olmasını emretti.
3 Ve bütün Mısırlılar Yusuf'un kendilerine kral olmasını kabul ettiler; çünkü bütün Mısırlılar Yusuf'u eskiden olduğu gibi seviyorlardı. Sadece Firavun'un oğlu Magron babasının tahtında oturuyordu ve o günlerde babasının yerine kral olmuştu.
4 Magron, tahta çıktığında kırk bir yaşındaydı ve kırk yıl Mısır'da hüküm sürdü. Mısır halkı, babasının adından dolayı ona Firavun adını verdi; bu, Mısır'da her hükümdara verilen gelenekti.
5 Firavun babasının yerine tahta geçtiğinde, babasının emrettiği gibi Mısır'ın yasalarını ve bütün devlet işlerini Yusuf'un eline verdi.
6 Ve Yusuf Mısır'ın kralı oldu; çünkü bütün Mısır'ı yönetiyordu ve bütün Mısır onun gözetimi ve danışmanlığı altındaydı. Çünkü Firavun'un ölümünden sonra bütün Mısır halkı Yusuf'a yöneldi ve onun kendilerine hükmetmesini çok sevdiler.
7 Fakat aralarında onu sevmeyenler vardı ve şöyle diyorlardı: "Hiçbir yabancı bizim üzerimizde hüküm sürmesin." Yine de Firavun'un ölümünden sonra o günlerde Mısır'ın tüm yönetimi Yusuf'a geçti; o, ülkenin her yerinde dilediği gibi davranan, kimsenin müdahalesine izin vermeyen bir yöneticiydi.
8 Bütün Mısır Yusuf'un himayesi altındaydı ve Yusuf çevresindeki bütün düşmanlarıyla savaştı ve onları alt etti; ayrıca bütün ülkeyi ve Kenan sınırlarına kadar olan bütün Filistlileri de Yusuf boyun eğdirdi ve hepsi onun egemenliği altındaydı ve Yusuf'a yıllık vergi veriyorlardı.
9 Mısır kralı Firavun, babasının yerine tahtına oturdu, fakat başlangıçta babasının denetimi ve öğütleri altında olduğu gibi, artık Yusuf'un denetimi ve öğütleri altındaydı.
10 O, sadece Mısır ülkesinde değil, Yusuf'un öğütleriyle de hüküm sürdü; o zamanlar Yusuf, Mısır'dan büyük Perat nehrine kadar olan bütün ülkeye hükmediyordu.
11 Yusuf bütün işlerinde başarılı oldu ve Rab onunla birlikteydi; Rab Yusuf'a daha fazla bilgelik, şeref, yücelik ve Mısırlıların ve bütün ülkenin kalbinde ona karşı sevgi verdi ve Yusuf kırk yıl boyunca bütün ülkeye hükmetti.
12 Filistliler, Kenan ve Sidon ülkeleri ile Ürdün'ün öte yakasındaki bütün halk, Yusuf'a bütün yaşamı boyunca hediyeler getirdi. Bütün ülke Yusuf'un elindeydi ve ona her yıl belirlenen vergiyi ödüyorlardı. Çünkü Yusuf, çevresindeki bütün düşmanlarıyla savaşmış ve onları alt etmişti. Bütün ülke Yusuf'un elindeydi ve Yusuf Mısır'daki tahtında güvenle oturuyordu.
13 Yusuf'un yaşadığı süre boyunca Yakup'un bütün kardeşleri, yani oğulları da o ülkede güven içinde yaşadılar; çoğaldılar, çok verimli oldular ve babaları Yakup'un kendilerine emrettiği gibi, ömürleri boyunca Rabbe hizmet ettiler.
14 Ve aradan uzun günler ve yıllar geçtikten sonra, Esau oğulları kralları Bela ile birlikte ülkelerinde huzur içinde yaşarken, Esau oğulları ülkede çoğaldılar ve Yakup oğulları ve bütün Mısır halkıyla savaşmaya, kardeşleri Elifaz oğlu Zefo'yu ve adamlarını kurtarmaya karar verdiler; çünkü o günlerde onlar Yusuf'un köleleriydiler.
15 Ve Esau'nun oğulları doğudaki bütün halklara haber gönderdiler; onlar da doğudaki halklarla barış yaptılar ve doğudaki bütün halklar Esau'nun oğullarıyla birlikte savaşmak üzere Mısır'a gitmek için yanlarına geldiler.
16 Angeas'ın, Dinhabah kralının adamlarından da onlar geldiler; onlar da İsmail oğullarına haber gönderdiler ve onlar da onlara geldiler.
17 Bütün bu halk toplanıp Seir'e geldi, Esau oğullarına savaşlarında yardım etmek için. Bu ordu çok büyük ve kalabalıktı, deniz kumları kadar çoktu, yaklaşık sekiz yüz bin adam, piyade ve süvari vardı. Bütün bu birlikler Yakup oğullarıyla savaşmak için Mısır'a indiler ve Ramses'in yanına kamp kurdular.
18 Yusuf kardeşleriyle birlikte, Mısır'ın güçlü adamlarıyla, yaklaşık altı yüz kişiyle birlikte yola çıktı ve Ramses ülkesinde onlarla savaştı; Yakup'un oğulları o zaman yine Esau'nun oğullarıyla savaştılar; bu, Yakup'un oğullarının Mısır'a inişlerinin ellinci yılı, yani Bela'nın Seir'de Esau'nun oğulları üzerinde hüküm sürmesinin otuzuncu yılıydı.
19 Rab, Esau'nun ve doğuluların bütün güçlü adamlarını Yusuf'un ve kardeşlerinin eline verdi; Esau'nun ve doğuluların halkı Yusuf'un önünde yenilgiye uğradı.
20 Esau'nun ve doğuluların halkından öldürülenlerden Yakup'un oğullarının önünde yaklaşık iki yüz bin kişi öldü; kralları Beor oğlu Bela da onlarla birlikte savaşta öldü. Esau'nun oğulları krallarının savaşta öldüğünü görünce, elleri savaşta güçsüzleşti.
21 Yusuf ve kardeşleri ve bütün Mısır halkı, Esau'nun ev halkını hâlâ dövüyorlardı; Esau'nun bütün halkı Yakup'un oğullarından korkup onların önünden kaçtılar.
22 Yusuf ve kardeşleri ile bütün Mısır halkı onları bir günlük yolculuk boyunca takip etti ve yolda onlara saldırmaya devam ederek yaklaşık üç yüz adam öldürdüler; daha sonra onlardan geri döndüler.
23 Yusuf ve bütün kardeşleri Mısır'a döndüler; içlerinden hiç kimse eksik kalmadı, ama Mısırlılardan on iki kişi öldü.

24 Yusuf Mısır'a döndüğünde Zefo ve adamlarını daha da bağlamalarını emretti; onları demir prangalarla bağladılar ve böylece acılarını daha da artırdılar.
25 Esau oğullarının ve doğuluların bütün halkı, aralarındaki bütün güçlü adamların savaşta ölmesi nedeniyle utanç içinde kendi şehirlerine döndüler.
26 Esau'nun oğulları krallarının savaşta öldüğünü görünce aceleyle doğu halkından birini, Zerh oğlu Yobab'ı, Botzra ülkesinden birini alıp kralları Bela'nın yerine geçirdiler.
27 Ve Eyüp, Bela'nın tahtına onun yerine kral olarak oturdu ve Eyüp, Edom'da Esau'nun bütün oğullarının üzerinde on yıl hüküm sürdü ve Esau'nun oğulları o günden sonra Yakup'un oğullarıyla bir daha savaşmaya gitmediler; çünkü Esau'nun oğulları Yakup'un oğullarının cesaretini biliyorlardı ve onlardan çok korkuyorlardı.
28 Fakat o günden itibaren Esau'nun oğulları Yakup'un oğullarından nefret ettiler ve aralarındaki nefret ve düşmanlık, bugüne kadar bütün günler boyunca çok şiddetli bir şekilde devam etti.
29 Bundan sonra, on yıl sonra, Botzra'lı Zarakh oğlu Jobab öldü ve Esau'nun oğulları Teman ülkesinden Chusham adında bir adamı alıp Jobab'ın yerine kral yaptılar ve Chusham yirmi yıl boyunca Edom'da Esau'nun bütün oğulları üzerinde hüküm sürdü.
30 O günlerde Mısır kralı Yusuf, kardeşleri ve bütün İsrailoğulları, Yusuf'un ve kardeşlerinin bütün çocuklarıyla birlikte, hiçbir engel veya kötü olay yaşamadan Mısır'da güven içinde yaşadılar ve Yusuf ile kardeşlerinin zamanında Mısır ülkesi savaşlardan uzak, huzurlu bir haldeydi.

BÖLÜM 59

1 Mısır'da oturan ve Yakup'la birlikte gelen İsrail oğullarının isimleri şunlardır: Yakup'un bütün oğulları, her biri ailesiyle birlikte Mısır'a geldi.
2 Lea'nın oğulları Ruben, Simeon, Levi, Yahuda, İssakar ve Zebulun ile kız kardeşleri Dinah idi.
3 Rahel'in oğulları Yusuf ve Benyamin idi.
4 Lea'nın cariyesi Zilpa'nın oğulları Gad ve Aşer idi.
5 Rahel'in cariyesi Bilha'nın oğulları Dan ve Naftali idi.
6 Bunlar, babaları Yakup ile birlikte Mısır'a gelmeden önce Kenan diyarında doğan çocuklarıydı.
7 Ruben'in oğulları Hanok, Pallu, Çetzron ve Karmi idi.
8 Simeon'un oğulları ise Yeruel, Jamin, Ohad, Yakin, Zokar ve Kenanlı kadının oğlu Saul idi.
9 Levi'nin oğulları Gerşon, Kehat ve Merari ile Mısır'a inişleri sırasında doğan kız kardeşleri Yokebed idi.
10 Yahuda oğulları ise Er, Onan, Şelah, Perez ve Zarakh idi.
11 Er ve Onan Kenan ülkesinde öldüler; Perez'in oğulları ise Kezron ve Çamul idi.
12 İssakar'ın oğulları ise Tola, Puva, Eyüp ve Şomron idi.
13 Zebulun'un oğulları Sered, Elon ve Jachleel idi; Dan'ın oğlu ise Chushim idi.
14 Naftali'nin oğulları ise Yakzeel, Guni, Jetzer ve Şilam idi.
15 Gad'ın oğulları ise Ziphion, Chaggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi ve Areli idi.
16 Aşer'in oğulları Jimnah, Jişvah, Jişvi, Beriah ve kız kardeşleri Serah idi; Beriah'ın oğulları ise Cheber ve Malchiel idi.
17 Benyamin'in oğulları ise Bela, Beker, Aşbel, Gera, Naaman, Aki, Roş, Mupim, Çupim ve Ord idi.
18 Yusuf'un Mısır'da doğan oğulları Manasse ve Efraim idi.
19 Yakup'un soyundan gelen yetmiş can vardı; bunlar babaları Yakup ile birlikte Mısır'a yerleşmek üzere gelenlerdi. Yusuf ve bütün kardeşleri Mısır'da güven içinde yaşadılar ve Yusuf'un ömrü boyunca Mısır'ın en iyi yiyeceklerinden yediler.
20 Yusuf Mısır ülkesinde doksan üç yıl yaşadı ve seksen yıl boyunca bütün Mısır'ı yönetti.
21 Yusuf'un ölüm günü yaklaşınca, kardeşlerini ve babasının ev halkının hepsini çağırdı; hepsi bir araya gelip onun huzurunda oturdular.
22 Yusuf kardeşlerine ve babasının bütün ev halkına şöyle dedi: "İşte ben ölüyorum, Allah sizi mutlaka ziyaret edecek ve sizi bu diyardan, atalarınıza vermeye yemin ettiği diyara götürecektir."
23 Tanrı sizi buradan alıp atalarınızın ülkesine götürmek için ziyaret edeceği zaman, benim kemiklerimi de sizinle birlikte buradan götürecektir.
24 Yusuf, İsrailoğullarına kendilerinden sonra gelen nesilleri için yemin ettirdi ve şöyle dedi: "Allah sizi mutlaka ziyaret edecek ve kemiklerimi buradan yanınızda getireceksiniz."
25 Bundan sonra, İsrailoğullarının Mısır'a inişi sırasında, yetmiş birinci yılda Yusuf öldü.
26 Yusuf Mısır diyarında öldüğünde yüz on yaşındaydı. Bütün kardeşleri ve bütün hizmetkarları kalkıp, adetleri gereği Yusuf'u mumyaladılar ve kardeşleri ile bütün Mısır halkı yetmiş gün boyunca onun için yas tuttular.
27 Yusuf'u baharat ve her türlü güzel kokuyla dolu bir tabuta koydular ve onu Sihor nehri kenarına gömdüler. Oğulları, bütün kardeşleri ve babasının tüm ailesi onun için yedi gün yas tuttular.
28 Yusuf'un ölümünden sonra, o günlerde bütün Mısırlılar İsrailoğulları üzerinde hüküm sürmeye başladılar ve babasının yerine geçen Mısır kralı Firavun, Mısır'ın bütün yasalarını aldı ve Mısır'ın bütün yönetimini kendi danışmanlığı altında yürüttü ve halkı üzerinde güven içinde hüküm sürdü.

BÖLÜM 60

1 Ve yıl gelince, İsrailoğullarının Mısır'a inişinden yetmiş ikinci yıl olmuştu; Yusuf'un ölümünden sonra, Esau'nun oğlu Elifaz'ın oğlu Zefo, adamlarıyla birlikte Mısır'dan kaçtı ve gittiler.
2 Ve Afrika'ya, yani Dinhabah'a, Afrika kralı Angeas'ın yanına geldi; Angeas onları büyük bir saygıyla karşıladı ve Zepho'yu ordusunun komutanı yaptı.
3 Zefo, Angeas'ın ve halkının gözünde itibar kazandı ve uzun süre Afrika kralı Angeas'ın ordusunun komutanı oldu.
4 Zefo, Afrika kralı Angeas'ı, ordusunun tamamını toplayıp Mısırlılarla ve Yakup oğullarıyla savaşmaya ve kardeşlerinin intikamını almaya teşvik etti.
5 Fakat Angeas, Zefo'nun bu isteğini dinlemedi; çünkü Angeas, Yakup oğullarının gücünü ve Esau oğullarıyla yaptıkları savaşta ordusuna neler yaptıklarını biliyordu.

6 O günlerde Zefo, Angeas'ın ve bütün halkının gözünde çok büyük bir mevkideydi ve sürekli olarak onları Mısır'a karşı savaşa kışkırtıyordu, fakat onlar bunu kabul etmiyorlardı.
7 O günlerde, Kittim ülkesinde, Puzimna şehrinde Uzu adında bir adam vardı. Kittim oğulları bu adamı tanrılaştırdılar ve adamın oğlu olmadı, sadece Jania adında bir kızı oldu.
8 Ve o genç kız son derece güzel, alımlı ve zekiydi; güzellik ve bilgelik bakımından bütün ülkede ona benzer kimse görülmemişti.
9 Afrika kralı Angeas'ın halkı onu gördüler ve gelip onu Angeas'ın önünde övdüler. Angeas, Kittim oğullarına haber göndererek onu kendisine eş olarak almak istediğini bildirdi ve Kittim halkı da onu Angeas'a eş olarak vermeyi kabul etti.
10 Angeas'ın elçileri Kittim ülkesinden yola çıkmak üzereyken, Bibentu kralı Turnus'un elçileri Kittim'e geldiler. Çünkü Bibentu kralı Turnus da Janya'yı kendisine eş olarak almak için elçilerini göndermişti; çünkü bütün adamları da Janya'yı ona övmüşlerdi, bu yüzden bütün hizmetkarlarını ona gönderdi.
11 Turnus'un hizmetkarları Kittim'e gelip, Kral Turnus'a eş olarak alınmak üzere Jania'yı istediler.
12 Kittim halkı onlara şöyle dedi: "Onu veremeyiz, çünkü Afrika kralı Angeas, siz gelmeden önce onu kendine eş olarak almak istemişti ve onu ona vermemizi istemişti. Şimdi ise Angeas'ı kızdan mahrum bırakıp Turnus'a veremeyiz."
13 Çünkü Angeas'tan çok korkuyoruz; savaşa gelip bizi yok etmesinden, efendiniz Turnus'un bizi onun elinden kurtaramamasından endişe ediyoruz.
14 Turnus'un elçileri Kittim oğullarının bütün sözlerini işitince, efendilerine dönüp Kittim oğullarının bütün sözlerini ona anlattılar.
15 Kittim oğulları Angeas'a bir haber gönderdiler ve şöyle dediler: "İşte Turnus, Janya'yı kendine eş olarak almak için çağırdı ve biz de ona şöyle cevap verdik; ayrıca bütün ordusunu toplayıp sana karşı savaşmaya hazırlandığını, önce Sardunya yolundan geçip kardeşin Lukus'la, sonra da seninle savaşmaya geleceğini duyduk."
16 Angeas, Kittim oğullarının kendisine gönderdikleri haberde söylediklerini işitti; öfkesi kabardı, ayağa kalktı, bütün ordusunu topladı ve deniz adaları üzerinden, Sardunya kralı kardeşi Lukus'un yanına, Sardunya yoluna geldi.
17 Lucus'un oğlu Niblos, amcası Angeas'ın geldiğini duyunca, onu karşılamak için büyük bir orduyla dışarı çıktı, onu öptü ve kucakladı. Niblos, Angeas'a şöyle dedi: "Turnus'la savaşmaya seninle birlikte gittiğimde, babamın halini hatırını sorduğunda, ondan beni ordusunun komutanı yapmasını iste." Angeas da öyle yaptı ve kardeşinin yanına geldi; kardeşi de onu karşılamaya geldi ve Niblos, kardeşinin halini hatırını sordu.
18 Angeas, kardeşi Lucus'tan hal hatırını sordu ve oğlu Niblos'u ordusunun komutanı yapmasını istedi. Lucus da öyle yaptı ve Angeas ile kardeşi Lucus kalkıp Turnus'a savaşa doğru gittiler. Yanlarında büyük bir ordu ve kalabalık bir halk vardı.
19 Ve gemilerle geldiler ve Aştorash eyaletine vardılar; işte Turnus onlara doğru geliyordu, çünkü Sardunya'ya gitmeyi, orayı yıkmayı ve daha sonra oradan Angeas'la savaşmak için geçmeyi planlıyordu.
20 Angeas ve kardeşi Lucus, Canopia vadisinde Turnus ile karşılaştılar ve orada aralarında şiddetli ve çetin bir savaş oldu.
21 Sardunya kralı Lukus'un başına gelen savaş çok şiddetli oldu ve ordusunun tamamı öldü; oğlu Niblos da o savaşta hayatını kaybetti.
22 Amcası Angeas hizmetkârlarına emretti ve Niblos için altın bir tabut yaptılar ve onu içine koydular. Angeas tekrar Turnus'a doğru savaşa girdi ve ondan daha güçlüydü, onu öldürdü ve bütün halkını kılıçla yok etti. Angeas, kardeşinin oğlu Niblos'un ve kardeşi Lucus'un ordusunun intikamını aldı.
23 Turnus öldüğünde, savaştan sağ kurtulanların elleri güçsüzleşti ve Angeas ile kardeşi Lucus'un önünden kaçtılar.
24 Angeas ve kardeşi Lucus onları Alphanu ile Romah arasındaki ana yola kadar takip ettiler ve Turnus'un bütün ordusunu kılıçla öldürdüler.
25 Sardunya kralı Lukus, hizmetkârlarına tunçtan bir tabut yapmalarını ve oğlu Niblos'un cesedini içine koymalarını emretti; ve onu oraya gömdüler.
26 Ve orada, ana yol üzerinde yüksek bir kule inşa ettiler ve ona Niblos'un adını verdiler, bu isim bugüne kadar kaldı. Ayrıca Bibentu kralı Turnus'u da Niblos'la birlikte o yere gömdüler.
27 Ve işte, Alfanu ile Roma arasındaki ana yolda, bir tarafta Niblos'un mezarı, diğer tarafta Turnus'un mezarı vardır ve aralarında bugüne kadar bir kaldırım bulunmaktadır.
28 Niblos gömüldükten sonra, babası Lucus ordusuyla birlikte ülkesi Sardunya'ya döndü ve Afrika kralı olan kardeşi Angeas da halkıyla birlikte Bibentu şehrine, yani Turnus şehrine gitti.
29 Bibentu halkı onun şöhretini duyunca ondan çok korktular ve ağlayarak, yalvararak onu karşılamaya çıktılar. Bibentu halkı Angeas'tan kendilerini öldürmemesini ve şehirlerini yıkmamasını rica ettiler; Angeas da öyle yaptı, çünkü Bibentu o günlerde Kittim oğullarının şehirlerinden biri olarak kabul ediliyordu; bu yüzden şehri yıkmadı.
30 Fakat o günden itibaren Afrika kralının askerleri Chittim'e yağma ve talan için gideceklerdi ve ne zaman gitseler, Angeas'ın ordusunun komutanı Zepho da onlarla birlikte gidecekti.
31 Bundan sonra Angeas ordusuyla birlikte geri döndü ve Puzimna şehrine geldiler. Oradan Uzu'nun kızı Janya'yı eş olarak aldı ve onu Afrika'daki şehrine getirdi.

BÖLÜM 61

1 O zaman Mısır kralı Firavun, bütün halkına Mısır'da kendisi için sağlam bir saray inşa etmelerini emretti.
2 Ayrıca Yakup oğullarına Mısırlılara inşaatta yardım etmelerini emretti ve Mısırlılar kral için güzel ve zarif bir saray yaptılar; o da orada oturdu, yönetimini yeniledi ve güven içinde hüküm sürdü.
3 Ve Yakup'un oğlu Zebulun o yıl, yani İsrailoğullarının Mısır'a inişinin yetmiş ikinci yılında öldü. Zebulun yüz on dört yaşında öldü ve bir tabuta konularak çocuklarının eline verildi.

4 Yetmiş beşinci yılda kardeşi Simeon öldü; öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı ve o da bir tabuta konuldu ve çocuklarının eline verildi.
5 Ve Esav'ın oğlu Elifaz'ın oğlu Zefo, Dinhabah kralı Angeas'ın ordusunun komutanı, Angeas'ı her gün Mısır'da Yakup'un oğullarıyla savaşmak için hazırlık yapmaya teşvik ediyordu. Angeas ise bunu yapmak istemiyordu, çünkü hizmetkârları ona Yakup'un oğullarının tüm gücünü, Esav'ın oğullarıyla yaptıkları savaşta onlara neler yaptıklarını anlatmışlardı.
6 O günlerde Zefo, Angeas'ı her gün Yakup'un oğullarıyla savaşmaya kışkırtıyordu.
7 Bir süre sonra Angeas, Zefo'nun sözlerini dinledi ve onunla birlikte Mısır'da Yakup oğullarıyla savaşmaya razı oldu. Angeas, deniz kıyısındaki kumlar kadar çok olan halkını topladı ve Mısır'a savaşa gitmeye karar verdi.
8 Angeas'ın hizmetkârları arasında on beş yaşında bir genç vardı; adı Beor oğlu Balaam'dı. Bu genç çok bilgeydi ve büyücülük sanatını biliyordu.
9 Angeas, Balaam'a şöyle dedi: "Lütfen bize büyücülükle kehanette bulun ki, şu anda gitmekte olduğumuz savaşta kimin galip geleceğini bilelim."
10 Balaam, kendisine balmumu getirilmesini emretti ve ondan Angeas'ın ordusunu ve Mısır ordusunu temsil eden savaş arabaları ve atlıların suretlerini yaptı. Bunları, bu amaçla özenle hazırladığı sulara koydu ve eline mersin ağaçlarının dallarını alıp, ustalığını kullanarak, onları suyun üzerine birleştirdi. Suda, Angeas'ın ordusunun suretlerinin, Mısırlıların ve Yakup oğullarının suretlerinin önünde yere serildiğini gördü.
11 Balaam bunu Angeas'a anlattı ve Angeas ümidini bozarak Mısır'a savaşa gitmek için silahlanmadı ve şehrinde kaldı.
12 Elifaz oğlu Zefo, Angeas'ın Mısırlılarla savaşa çıkmaktan umudunu kestiğini görünce, Angeas'tan kaçarak Afrika'dan ayrıldı ve Kittim'e gitti.
13 Kittim halkının tamamı onu büyük bir saygıyla karşıladı ve onu bütün günler boyunca savaşlarında savaşması için tuttular. Zefo o günlerde çok zengin oldu ve Afrika kralının orduları o günlerde hâlâ yayılmış durumdaydı. Kittim oğulları, Afrika kralı Angeas'ın kendilerine doğru ilerleyen orduları yüzünden toplanıp Kuptizya Dağı'na gittiler.
14 Bir gün Zefo genç bir düvesini kaybetti ve onu aramaya gitti; dağın etrafında böğürdüğünü duydu.
15 Zefo gitti ve baktı; dağın eteğinde büyük bir mağara vardı ve mağaranın girişinde büyük bir taş vardı. Zefo taşı yardı ve mağaraya girdi. Bakınca, büyük bir hayvanın bir öküzü yediğini gördü; orta kısmından yukarısı insana, orta kısmından aşağısı ise hayvana benziyordu. Zefo hayvana karşı çıktı ve onu kılıçlarıyla öldürdü.
16 Kittim halkı bunu duyunca çok sevindiler ve şöyle dediler: "Hayvanlarımızı yiyen bu hayvanı öldüren bu adama ne yapacağız?"
17 Ve hepsi bir araya gelip yılın bir gününü ona adadılar ve o güne onun adından esinlenerek Zefo adını verdiler; her yıl o günde ona içki sunuları getirdiler ve hediyeler sundular.
18 O sırada Kral Angeas'ın karısı Uzu'nun kızı Jania hastalandı. Hastalığı Angeas ve görevlileri tarafından çok ağır hissedildi. Angeas, bilge adamlarına, "Jania'ya ne yapacağım, onu nasıl iyileştireceğim?" diye sordu. Bilge adamları ona, "Çünkü bizim ülkemizin havası Çittim ülkesinin havasına benzemez, suyumuz da onların suyuna benzemez; bu yüzden kraliçe hastalandı" dediler.
19 Çünkü hava ve suyun değişmesinden dolayı hastalandı; ayrıca ülkesinde sadece atalarının köprülerle getirdiği Purmah'tan gelen suyu içtiği için de hastalandı.
20 Angeas hizmetkârlarına emretti ve onlar da ona Kittim'e ait Purmah sularından kaplarla getirdiler. Bu suları Afrika ülkesinin bütün sularıyla tarttılar ve bu suların Afrika sularından daha hafif olduğunu gördüler.
21 Angeas bunu görünce bütün subaylarına binlerce, on binlerce taş yontucuyu toplamalarını emretti. Sayısız taş yonttular ve inşaatçılar gelip son derece sağlam bir köprü inşa ettiler. Su kaynağını Kittim ülkesinden Afrika'ya taşıdılar. Bu sular Kraliçe Janya ve bütün maiyeti içindi; içmek, ekmek pişirmek, yıkanmak, banyo yapmak ve ayrıca yiyecek elde edilebilecek bütün tohumları ve toprağın bütün meyvelerini sulamak için kullanılacaktı.
22 Kral, Kittim topraklarından büyük gemilerle getirilmesini emretti; ayrıca inşaat için taşlar da getirdiler ve inşaatçılar Kraliçe Janya için saraylar inşa ettiler ve kraliçe hastalığından iyileşti.
23 Yılın devriminde Afrika birlikleri her zamanki gibi yağma yapmak için Kittim ülkesine gelmeye devam ettiler. Elifaz oğlu Zefo onların haberini duydu ve onlara emir verdi, onlarla savaştı ve onlar onun önünden kaçtılar. Zefo da Kittim ülkesini onlardan kurtardı.
24 Kittim oğulları Zefo'nun cesaretini gördüler ve Zefo'yu kendilerine kral yapmaya karar verdiler; Zefo onların kralı oldu ve krallığı döneminde Tubal oğullarını ve çevredeki bütün adaları boyun eğdirmeye gittiler.
25 Kral Zefo önderliğinde Tubal ve adalarla savaştılar ve onları boyun eğdirdiler. Savaştan döndüklerinde onun yönetimini yenilediler ve ona kraliyet ikametgahı ve tahtı için çok büyük bir saray inşa ettiler ve ona büyük bir taht yaptılar. Zefo, elli yıl boyunca Chittim ve İtalya topraklarının tamamına hükmetti.

BÖLÜM 62

1 O yıl, İsrailoğullarının Mısır'a inişinin yetmiş dokuzuncu yılında, Yakup oğlu Ruben Mısır diyarında öldü. Ruben öldüğünde yüz yirmi beş yaşındaydı. Onu bir tabuta koydular ve çocuklarına teslim ettiler.
2 Sekseninci yılında kardeşi Dan öldü; öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı ve o da bir tabuta konulup çocuklarının eline verildi.
3 O yıl Edom kralı Kuşam öldü ve ondan sonra Bedad oğlu Hadad otuz beş yıl hüküm sürdü; seksen birinci yılda ise Yakup oğlu İssakar Mısır'da öldü. İssakar öldüğünde yüz yirmi iki yaşındaydı ve Mısır'da bir tabuta konuldu ve çocuklarına teslim edildi.
4 Seksen ikinci yılda kardeşi Aşer öldü; öldüğünde yüz yirmi üç yaşındaydı ve Mısır'da bir tabuta konularak çocuklarının eline verildi.
5 Seksen üçüncü yılda Gad öldü; öldüğünde yüz yirmi beş yaşındaydı ve Mısır'da bir tabuta konuldu ve çocuklarının eline verildi.
6 Ve Edom kralı Bedad oğlu Hadad'ın hükümdarlığının seksen dördüncü yılında, yani ellinci yılında, Hadad Esau'nun bütün oğullarını topladı, bütün ordusunu, yaklaşık

dört yüz bin kişiyi, hazır hale getirdi ve Moab ülkesine doğru yola koyuldu; Moab'la savaşmak ve onları kendisine vergiye bağlamak için gitti.
7 Moablılar bunu duyunca çok korktular ve Edom kralı Bedad oğlu Hadad'la savaşmak için Midyanlılardan yardım istediler.
8 Hadad, Moab ülkesine geldi; Moab ve Midyan oğulları onu karşılamak için çıktılar ve Moab ovasında ona karşı savaş düzeni aldılar.
9 Hadad, Moab ile savaştı ve Moablılardan ve Midyanlılardan çok sayıda, yaklaşık iki yüz bin kişi öldürüldü.
10 Moab'a karşı savaş çok şiddetli geçti ve Moablılar savaşın kendilerine ağır geldiğini görünce güçlerini kaybettiler, sırtlarını döndüler ve savaşı Midyanlılara bıraktılar.
11 Midyanlılar Moab'ın niyetini bilmiyorlardı; bunun yerine savaşta güçlenip Hadad ve ordusuyla savaştılar ve bütün Midyan onun önünde yenilgiye uğradı.
12 Hadad, Midyan halkının tamamını şiddetli bir saldırıyla vurdu ve onları kılıçla öldürdü; Moab'a yardım etmeye gelenlerden hiçbiri sağ kalmadı.
13 Midyanlıların bütün oğulları savaşta öldükten ve Moablılar kurtulduktan sonra, Hadad o zamanlar bütün Moablıları kendisine vergiye bağladı ve onlar da onun egemenliği altına girdiler; emredildiği gibi yıllık vergi verdiler. Bunun üzerine Hadad geri dönüp kendi ülkesine gitti.
14 Yılın devriminde, Midyan halkının geri kalanı, kardeşlerinin tamamının Hadad'la Moab uğruna savaşta öldüğünü, çünkü Moab oğullarının savaşta sırtlarını dönüp Midyan'ı savaşa terk ettiklerini duyunca, Midyan prenslerinden beşi, geri kalan kardeşleriyle birlikte, kardeşlerinin intikamını almak için Moab'la savaşmaya karar verdiler.
15 Midyanlılar doğudaki bütün kardeşlerine, Ketura'nın bütün kardeşlerine haber gönderdiler ve bütün Ketura oğulları Midyanlılara Moab'la savaşta yardım etmek için geldiler.
16 Moab oğulları bunu duyunca çok korktular; doğudan gelen bütün halkların kendilerine karşı savaşmak için bir araya geldiğini düşündüler ve Edom ülkesine, Bedad oğlu Hadad'a şöyle bir haber gönderdiler:
17 Şimdi bize gelin ve bize yardım edin, Midyanlıları vuralım; çünkü onlar bütün kardeşleri, doğudaki oğullarıyla birlikte toplanıp bize karşı savaşa geldiler, savaşta ölen Midyanlıların intikamını almak için.
18 Bedad oğlu Edom kralı Hadad, bütün ordusuyla birlikte Midyanlılarla savaşmak üzere Moab ülkesine gitti. Midyanlılar ve doğulular, Moab ovasında Moablılarla savaştılar ve aralarındaki savaş çok şiddetli oldu.
19 Hadad, Midyan ve doğu halklarının hepsini kılıçla öldürdü ve o sırada Moab'ı Midyan'ın elinden kurtardı. Midyan ve doğu halklarından geriye kalanlar Hadad ve ordusunun önünden kaçtılar. Hadad onları kendi topraklarına kadar kovaladı ve çok ağır bir katliamla öldürdü; öldürülenler yolda yere serildi.
20 Hadad, Moab'ı Midyanlıların elinden kurtardı; çünkü Midyanlıların bütün halkı kılıçtan geçirilmişti. Hadad da dönüp kendi ülkesine gitti.
21 O günden itibaren Midyanlılar, Moablılardan nefret ettiler; çünkü Moablılar onların uğruna savaşta ölmüşlerdi. Aralarında bütün günler boyunca büyük ve şiddetli bir düşmanlık vardı.
22 Ve Midyanlıların hepsi Moab ülkesi yolunda Moab'ın kılıcıyla yok edildi; Moablıların hepsi de Midyan ülkesi yolunda Midyan'ın kılıcıyla yok edildi; böylece Midyan Moab'a, Moab da Midyan'a uzun süre böyle davrandı.
23 O zamanlar, Yakup'un Mısır'a inişinin seksen altıncı yılında, Yakup'un oğlu Yahuda Mısır'da öldü. Yahuda öldüğünde yüz yirmi dokuz yaşındaydı. Onu mumyalayıp bir tabuta koydular ve çocuklarına teslim ettiler.
24 Seksen dokuzuncu yılda Naftali öldü; o yüz otuz iki yaşındaydı. Bir tabuta konuldu ve çocuklarının eline verildi.
25 İsrailoğullarının Mısır'a inişi 91. yılında, yani Esau oğlu Elifaz oğlu Zefo'nun Kittim oğulları üzerindeki hükümdarlığının otuzuncu yılında, Afrika oğulları her zamanki gibi Kittim oğullarını yağmalamak için üzerlerine geldiler; fakat on üç yıldır onlara saldırmamışlardı.
26 O yıl, onlar da onlara geldiler. Elifaz oğlu Zefo, adamlarından bazılarıyla birlikte onlara doğru çıktı ve onları şiddetli bir şekilde vurdu. Afrika birlikleri Zefo'nun önünden kaçtılar ve öldürülenler onun önünde yere serildi. Zefo ve adamları onları kovalayıp, Afrika'ya yaklaşıncaya kadar onları vurmaya devam ettiler.
27 Afrika kralı Angeas, Zepho'nun yaptıklarını duydu ve bu onu çok kızdırdı; Angeas bütün gün Zepho'dan korktu.

BÖLÜM 63

1 Doksan üçüncü yılda Yakup'un oğlu Levi Mısır'da öldü. Levi öldüğünde yüz otuz yedi yaşındaydı. Onu bir tabuta koydular ve çocuklarına teslim ettiler.
2 Levi'nin ölümünden sonra, bütün Mısır halkı Yakup'un oğulları, Yusuf'un kardeşlerinin öldüğünü görünce, bütün Mısırlılar Yakup'un oğullarına eziyet etmeye, o günden Mısır'dan çıkış günlerine kadar hayatlarını acılaştırmaya başladılar. Yusuf'un onlara verdiği bütün bağları ve tarlaları, İsrail halkının yaşadığı bütün güzel evleri ve Mısır'ın bütün zenginliklerini ellerinden aldılar. Mısırlılar o günlerde Yakup'un oğullarından her şeyi aldılar.
3 O günlerde Mısır'ın eli İsrailoğullarına karşı daha da acımasızlaştı ve Mısırlılar İsrailoğullarına zulmettiler; öyle ki İsrailoğulları Mısırlılar yüzünden canlarından yoruldular.
4 O günlerde, İsrailoğullarının Mısır'a inişinin yüz ikinci yılında, Mısır kralı Firavun öldü ve yerine oğlu Melol geçti; o günlerde Mısır'ın bütün güçlü adamları ve Yusuf'u ve kardeşlerini tanıyan bütün nesil öldü.
5 Onların yerine başka bir nesil çıktı; bu nesil Yakup oğullarını ve onların kendilerine yaptıkları bütün iyilikleri ve Mısır'daki bütün güçlerini tanımamıştı.
6 Bu nedenle, o günden itibaren bütün Mısır, Yakup oğullarının canlarını acılaştırmaya ve onları her türlü ağır işle eziyet etmeye başladı; çünkü onlar, kıtlık günlerinde kendilerini kurtaran atalarını tanımamışlardı.
7 Bu da İsrailoğulları için, son günlerinde onlara fayda sağlamak amacıyla, Rab'den gelmiştir; böylece İsrailoğullarının tamamı Rab Tanrılarını tanısınlar.
8 Ve Rabbin, halkı İsrail için Mısır'da yapacağı işaretleri ve mucizeleri bilmek için; böylece İsrail oğulları atalarının Tanrısı Rab'den korksunlar ve O'nun bütün yollarında

yürüsünler; kendileri ve onlardan sonra gelen nesilleri de bütün günler boyunca.
9 Melol, tahta çıktığında yirmi yaşındaydı ve doksan dört yıl hüküm sürdü. Mısır halkı, babasının adından dolayı ona Firavun adını verdi; bu, Mısır'da hüküm süren her krala yapılan gelenekti.
10 O zaman Afrika kralı Angeas'ın bütün askerleri, her zamanki gibi yağma yapmak üzere Chittim topraklarına yayıldılar.
11 Ve Esau oğlu Elifaz oğlu Zefo onların haberini duydu ve ordusuyla birlikte onları karşılamaya çıktı ve yolda onlarla savaştı.
12 Zefo, Afrika kralının askerlerini kılıçla öldürdü ve onlardan hiçbiri sağ kalmadı; tek bir kişi bile efendisine Afrika'ya geri dönmedi.
13 Ve Angeas, Elifaz oğlu Zefo'nun bütün askerlerine yaptıklarını, onları yok ettiğini duydu ve bütün askerlerini, Afrika ülkesinin bütün adamlarını, deniz kıyısındaki kumlar kadar çok sayıda olan halkı topladı.
14 Angeas, kardeşi Lukus'a şöyle dedi: "Bütün adamlarınla birlikte bana gel ve benim adamlarımı yok eden Zefo ve Kittim oğullarını alt etmeme yardım et." Lukus da, Angeas'a Zefo ve Kittim oğullarıyla savaşmada yardım etmek için çok büyük bir orduyla geldi.
15 Zefo ve Kittim oğulları bunu duyunca çok korktular ve yüreklerine büyük bir dehşet çöktü.
16 Zefo da Edom ülkesine, Edom kralı Bedad oğlu Hadad'a ve Esau'nun bütün oğullarına şöyle bir mektup gönderdi:
17 Afrika kralı Angeas'ın kardeşiyle birlikte bize karşı savaşmak için geldiğini duydum ve ondan çok korkuyoruz; çünkü ordusu çok büyük, özellikle de kardeşi ve ordusuyla birlikte bize karşı geldiği için.
18 Bu nedenle siz de benimle birlikte yukarı gelin ve bana yardım edin; Angeas ve kardeşi Lucus'a karşı birlikte savaşalım ve bizi onların elinden kurtarın. Ama eğer bunu yapmazsanız, bilin ki hepimiz öleceğiz.
19 Esau oğulları, Kittim oğulları ve kralları Zefo'ya bir mektup göndererek şöyle dediler: "Angeas ve halkıyla savaşamayız, çünkü aramızda uzun yıllardır, ilk kral Bela'nın zamanından ve Mısır kralı Yakup oğlu Yusuf'un zamanından beri bir barış antlaşması vardır. Yusuf'la, babasını gömdüğü zaman Ürdün'ün öte yakasında savaşmıştık."
20 Zefo, Esau'nun oğulları olan kardeşlerinin sözlerini işitince onlardan vazgeçti ve Angeas'tan çok korktu.
21 Angeas ve kardeşi Lucus, sekiz yüz bin kadar askerden oluşan bütün ordularını Kittim oğullarına karşı saf tuttular.
22 Kittim'in bütün oğulları Zefo'ya şöyle dediler: "Atalarının Tanrısı'na bizim için dua et; belki bizi Angeas ve ordusunun elinden kurtarır. Çünkü onun büyük bir Tanrı olduğunu ve kendisine güvenen herkesi kurtardığını duyduk."
23 Zefo onların sözlerini işitti ve Rabbe yalvardı ve şöyle dedi:
24 0 Ey İbrahim ve İshak'ın, atalarımın Tanrısı Rab, bugün anladım ki sen gerçek Tanrısın ve diğer milletlerin bütün tanrıları boş ve yararsızdır.
25 Atalarımızın bize anlattığı, babamız İbrahim ile yaptığın antlaşmayı bugün bana hatırla; İbrahim ve İshak'ın hatırı için bugün bana lütufkâr davran ve bizi savaşa gelen Afrika kralının elinden beni ve Kittim oğullarını kurtar.
26 Rab, Zefo'nun sözünü dinledi ve İbrahim ile İshak'ın hatırına ona merhamet gösterdi; Zefo'yu ve Kittim oğullarını Angeas ve halkının elinden kurtardı.
27 O gün Zefo, Afrika kralı Angeas ve bütün halkıyla savaştı ve Rab, Angeas'ın bütün halkını Kittim oğullarının eline verdi.
28 Angeas'ın savaşı şiddetli geçti ve Zefo, Angeas'ın ve kardeşi Lucus'un bütün adamlarını kılıçla öldürdü; o günün akşamına kadar yaklaşık dört yüz bin adam öldü.
29 Angeas, bütün adamlarının öldüğünü görünce, Afrika'nın bütün halkına savaşta kendisine yardım etmeleri için bir mektup gönderdi ve mektupta şöyle yazdı: "Afrika'da bulunan on yaşından büyük herkes bana gelsin; hepsi bana gelsin. Gelmeyen ölecek ve bütün mal varlığına, bütün ailesine kral el koyacaktır."
30 Angeas'ın sözlerinden Afrika'nın geri kalan bütün halkı dehşete kapıldı ve on yaş ve üzeri üç yüz bin kadar erkek ve çocuk şehirden ayrılıp Angeas'ın yanına geldi.
31 On günün sonunda Angeas, Zepho ve Kittim oğullarına karşı savaşı yeniden başlattı ve aralarındaki savaş çok büyük ve şiddetli oldu.
32 Angeas ve Lucus'un ordusundan Zepho, yaralılardan birçoğunu, yaklaşık iki bin kişiyi, onun eline gönderdi ve Angeas'ın ordusunun komutanı Sosiphtar o savaşta öldü.
33 Sosiphtar'ın düşüşü üzerine, Afrikalı birlikler arkalarını dönüp kaçtılar; Angeas ve kardeşi Lucus da onlarla birlikteydi.
34 Zefo ve Kittim oğulları onları kovaladılar ve yolda yaklaşık iki yüz kişiyi ağır şekilde öldürdüler. Babasıyla birlikte kaçmış olan Angeas oğlu Azdrubal'ı da kovaladılar ve yolda yirmi adamını öldürdüler. Azdrubal, Kittim oğullarının elinden kurtuldu ve onu öldürmediler.
35 Angeas ve kardeşi Lucus, diğer adamlarıyla birlikte kaçtılar ve korku ve dehşet içinde Afrika'ya geldiler. Angeas, Elifaz oğlu Zefo'nun kendisine savaş açmasından bütün gün korktu.

BÖLÜM 64

1 O sırada Beor oğlu Balaam, Angeas ile birlikte savaştaydı ve Zefo'nun Angeas'ı yendiğini görünce oradan kaçıp Kittim'in yanına geldi.
2 Zefo ve Kittim oğulları onu büyük bir saygıyla karşıladılar; çünkü Zefo, Balaam'ın bilgeliğini biliyordu ve ona birçok hediye verdi ve onunla birlikte kaldı.
3 Zefo savaştan döndüğünde, kendisiyle birlikte savaşa giden Kittim oğullarının hepsini saydırdı ve bakın, hiçbiri eksik değildi.
4 Zefo bu duruma çok sevindi, krallığını yeniledi ve bütün tebaasına bir ziyafet verdi.
5 Fakat Zefo, RAB'bi hatırlamadı ve RAB'bin savaşta kendisine yardım ettiğini, kendisini ve halkını Afrika kralının elinden kurtardığını düşünmedi; yine de Kittim oğullarının ve Esau'nun kötü oğullarının yolundan gitti ve Esau'nun oğulları olan kardeşlerinin kendisine öğrettiği başka tanrılara tapındı; bu yüzden 'Kötülerden kötülük çıkar' denir.
6 Zefo, Kittim oğullarının tamamı üzerinde güvenle hüküm sürdü, fakat kendisini ve bütün halkını Afrika kralının elinden kurtaran RAB'bi tanımadı; Afrika askerleri artık eskisi gibi yağma yapmak için Kittim'e gelmediler, çünkü

Zefo'nun gücünü biliyorlardı; Zefo onları kılıçtan geçirmişti. Bu yüzden Angeas, Elifaz oğlu Zefo'dan ve Kittim oğullarından bütün günler boyunca korktu.
7 O zaman Zefo savaştan döndüğünde ve Afrika halkının tamamına nasıl üstün geldiğini ve onları kılıçla nasıl yendiğini gördüğünde, Zefo, Kittim oğullarıyla birlikte Mısır'a gidip Yakup'un oğulları ve Mısır kralı Firavun ile savaşmaya karar verdi.
8 Çünkü Zefo, Mısır'ın güçlü adamlarının öldüğünü, Yusuf'un ve Yakup'un oğullarının da öldüğünü ve İsrailoğullarının bütün çocuklarının Mısır'da kaldığını duydu.
9 Zefo, kardeşleri Esau'nun oğullarının intikamını almak için onlara ve bütün Mısır'a karşı savaşmaya gitmeyi düşündü. Yusuf, kardeşleri ve bütün Mısır, Yakup'u Hebron'da gömmeye gittikleri sırada Kenan diyarında Esau'nun oğullarını öldürmüşlerdi.
10 Zefo, Edom kralı Bedad oğlu Hadad'a ve Esau'nun oğullarından olan bütün kardeşlerine haberciler göndererek şunları söyledi:
11 Afrika kralına karşı savaşmayacağınızı, çünkü onun sizin antlaşmanızın bir üyesi olduğunu söylememiş miydiniz? İşte ben onunla savaştım ve onu ve bütün halkını yok ettim.
12 Bu nedenle, Mısır'a ve orada bulunan Yakup oğullarına karşı savaşmaya karar verdim ve Yusuf'un, kardeşlerinin ve atalarının Kenan diyarında babalarını Hebron'da gömmeye gittiklerinde bize yaptıkları şeyin intikamını alacağım.
13 Eğer siz de bana gelip onlarla ve Mısır'la savaşmada bana yardım etmek isterseniz, kardeşlerimizin davasının intikamını alacağız.
14 Esau oğulları Zefo'nun sözlerini dinlediler ve çok büyük bir topluluk halinde bir araya gelerek Zefo'ya ve Kittim oğullarına savaşta yardım etmeye gittiler.
15 Zefo, doğudaki bütün çocuklara ve İsmail oğullarına bu sözlere benzer sözler gönderdi; onlar da toplanıp Mısır savaşında Zefo'ya ve Kittim oğullarına yardım etmeye geldiler.
16 Ve bütün bu krallar, Edom kralı, doğudakiler, İsmail'in bütün çocukları ve Kittim kralı Zefo, Hebron'da ordularını saf tuttular.
17 Kamp çok kalabalıktı, üç günlük yolculuk mesafesi kadar uzanıyordu; halk ise deniz kıyısındaki kumlar kadar çoktu, sayılamayacak kadar çoktu.
18 Bütün bu krallar ve orduları aşağı inip bütün Mısır'a karşı savaşa girdiler ve Pathros vadisinde bir araya gelip kamp kurdular.
19 Bütün Mısır onların haberini duydu ve Mısır topraklarından ve Mısır'a bağlı bütün şehirlerden bütün halk, yaklaşık üç yüz bin kişi, bir araya toplandı.
20 Mısırlılar da o günlerde Goşen ülkesinde bulunan İsrailoğullarına haberciler göndererek, bu krallarla savaşmak üzere yanlarına gelmelerini emrettiler.
21 İsrailoğulları toplandılar, sayıları yüz elliye ulaştı ve Mısırlılara yardım etmek için savaşa gittiler.
22 İsrail ve Mısırlılar yaklaşık üç yüz bin ve yüz elli kişi çıktılar ve bu krallara karşı savaşmak üzere ilerlediler; Goşen ülkesinin dışından Pathros'un karşısına yerleştiler.
23 Mısırlılar, İsrailoğullarının savaş için kendi ordularına katılacağına inanmadılar; çünkü bütün Mısırlılar, "Belki İsrailoğulları bizi Esau ve İsmail oğullarının eline teslim ederler, çünkü onlar onların kardeşleridir" diyorlardı.
24 Bütün Mısırlılar İsrailoğullarına şöyle dediler: “Siz burada, yerinizde kalın; biz gidip Esau ve İsmail oğullarına karşı savaşacağız. Eğer bu krallar bize üstün gelirse, hep birlikte onlara karşı savaşın ve bize yardım edin.” İsrailoğulları da öyle yaptılar.
25 Ve Kittim kralı Esau oğlu Elifaz oğlu Zefo, Edom kralı Bedad oğlu Hadad ve bütün orduları, bütün doğulular ve İsmail oğulları, kum gibi kalabalık bir halk, Pathros vadisinde, Tachpanches'in karşısında bir araya gelerek kamp kurdular.
26 Beor oğlu Suriyeli Balaam da Zefo'nun ordusundaydı; çünkü o da Kittim oğullarıyla birlikte savaşa gelmişti ve Balaam, Zefo ve adamlarının gözünde çok saygın bir adamdı.
27 Zefo, Balaam'a dedi ki: "Bizim için kehanetle dene ki, savaşta kimin galip geleceğini, biz mi yoksa Mısırlılar mı, bilelim."
28 Balaam kalkıp falcılık sanatını denedi ve bu konuda bilgi sahibiydi, fakat aklı karıştı ve yaptığı iş elinde yok oldu.
29 Balaam bunu tekrar denedi, fakat yine başaramadı. Bunun üzerine Balaam umudunu kesti, işi bırakmadı ve tamamlamadı. Çünkü bu, Zefo ve halkının, savaşlarında atalarının Tanrısı olan Rabbe güvenen İsrailoğullarının eline düşmesini sağlamak için Rab tarafından yapılmıştı.
30 Zefo ve Hadad da ordularını savaş düzenine soktular ve bütün Mısırlılar, yaklaşık üç yüz bin kişi, tek başlarına onlara karşı yürüdüler; İsrailoğullarından ise tek bir kişi bile aralarında yoktu.
31 Ve bütün Mısırlılar, Pathros ve Tachpanches'in karşısında bu krallarla birlikte savaştılar ve savaş Mısırlılar için şiddetli oldu.
32 O savaşta krallar Mısırlılardan daha güçlüydüler ve o gün Mısır'dan yaklaşık yüz seksen adam öldü; kralların ordusundan da yaklaşık otuz adam öldü ve Mısır'ın bütün adamları kralların önünden kaçtı. Bunun üzerine Esau ve İsmail'in oğulları Mısırlıları kovalayıp, İsrailoğullarının kampının bulunduğu yere kadar onlara saldırmaya devam ettiler.
33 Bütün Mısırlılar İsrailoğullarına şöyle seslendiler: "Çabuk bize gelin, bize yardım edin ve bizi Esau'nun, İsmail'in ve Kittim oğullarının elinden kurtarın!"
34 İsrailoğullarından yüz elli kişi bulundukları yerden kaçarak bu kralların ordugahlarına gittiler ve İsrailoğulları, kendilerini kurtarması için Rab Tanrılarına yalvardılar.
35 Rab İsrail'in duasını işitti ve bütün kralların adamlarını onların eline verdi. İsrailoğulları bu krallara karşı savaştılar ve kralların adamlarından yaklaşık dört binini öldürdüler.
36 Rab kralların ordusunda büyük bir korku yarattı; İsrailoğulları korkuya kapıldılar.
37 Bütün kralların orduları İsrailoğullarının önünden kaçtılar ve İsrailoğulları onları Kuş ülkesinin sınırlarına kadar kovalayıp vurmaya devam ettiler.
38 İsrailoğulları yolda onlardan iki bin kişiyi öldürdüler, ama İsrailoğullarından tek bir kişi bile ölmedi.
39 Mısırlılar, İsrailoğullarının krallara karşı çok az adamla savaştığını ve savaşın onlar için çok şiddetli geçtiğini görünce,

40 Bütün Mısırlılar, şiddetli savaş nedeniyle canlarından çok korktular ve bütün Mısır halkı kaçtı; herkes saf tutmuş orduların arasından saklandı, yollara gizlendiler ve İsrailoğullarını savaşmaya bıraktılar.
41 İsrailoğulları kralın adamlarına korkunç bir darbe indirdiler ve onları Kuş ülkesinin sınırına kadar sürdükten sonra geri döndüler.
42 Bütün İsrail, Mısırlıların kendilerine yaptıklarını, savaşta onlardan kaçıp onları tek başlarına savaşmaya bıraktıklarını biliyordu.
43 İsrailoğulları da kurnazlık yaparak, savaştan dönerken yolda Mısırlılardan bazılarını bulup orada öldürdüler.
44 Onları öldürürken onlara şu sözleri söylediler:
45 Neden bizden ayrılıp, bizleri, yani az sayıdaki halkı, büyük bir orduya sahip olan bu krallara karşı savaşmak için gittiniz ki, böylece kendi canlarınızı kurtarasınız?
46 İsrailoğulları yolda karşılaştıkları bazılarından, birbirlerine, "Vurun, vurun! Çünkü o bir İsmailoğullarından, Edomlu'dan veya Kittimoğullarındandır!" dediler. Onun üzerine çullanıp öldürdüler; onun Mısırlı olduğunu biliyorlardı.
47 İsrailoğulları, Mısırlıların savaşta onları terk edip kaçmaları yüzünden, onlara karşı bu işleri kurnazca yaptılar.
48 İsrailoğulları yolda Mısırlılardan yaklaşık iki yüz kişiyi öldürdüler.
49 Mısır'ın bütün adamları İsrailoğullarının kendilerine yaptıkları kötülüğü gördüler; bu yüzden bütün Mısır İsrailoğullarından çok korktu, çünkü onların büyük gücünü görmüşlerdi ve içlerinden tek bir adamın bile düşmediğini fark etmişlerdi.
50 Böylece İsrailoğullarının hepsi sevinçle Goşen yoluna döndüler ve Mısır'ın geri kalanı da herkes kendi yerine geri döndü.

BÖLÜM 65

1 Bundan sonra, Mısır kralı Firavun'un bütün danışmanları ve bütün Mısır ileri gelenleri toplandılar, kralın huzuruna geldiler, yere kadar eğildiler ve onun önünde oturdular.
2 Mısır'ın danışmanları ve ileri gelenleri krala şöyle dediler:
3 İşte İsrailoğulları bizden daha büyük ve daha güçlüdür; sen de onların savaştan dönüş yolunda bize yaptıkları bütün kötülükleri biliyorsun.
4 Onların kudretli gücünü de gördün; çünkü bu güç atalarından gelmektedir. Kum gibi kalabalık bir halka karşı sadece birkaç kişi karşı koydu, onları kılıçla vurdu ve kendilerinden tek bir kişi bile ölmedi. Eğer kalabalık olsalardı, onları tamamen yok ederlerdi.
5 Şimdi, onları aramızdan yavaş yavaş yok edene kadar onlarla ne yapacağımız konusunda bize öğüt ver; yoksa ülkede sayıları bize çok fazla artacak.
6 Çünkü İsrailoğulları ülkede çoğalırsa, bize engel olurlar; eğer bir savaş çıkarsa, büyük güçleriyle düşmanımıza katılıp bize karşı savaşırlar, bizi ülkeden kovup oradan uzaklaşırlar.
7 Bunun üzerine kral Mısır ileri gelenlerine şöyle cevap verdi: “İsrail’e karşı önerilen plan budur; biz bundan ayrılmayacağız.”
8 İşte ülkede Pithom ve Ramses adlı, savaşa karşı surlarla güçlendirilmemiş şehirler var; onları inşa edip surlarla çevirmek sana ve bize düşen bir iştir.
9 Şimdi siz de gidin ve onlara karşı kurnazca davranın; kralın emriyle Mısır'da ve Goşen'de şöyle bir ses duyurun:
10 Ey Mısır, Goşen, Pathros ve bütün halkı! Kral bize Pithom ve Rameses'i inşa etmemizi ve savaş için tahkim etmemizi emretti; Mısır'ın bütün halkından, İsrailoğullarından ve şehirlerin bütün sakinlerinden kim bizimle birlikte inşa etmek isterse, her birine kralın emriyle günlük ücreti verilecektir; öyleyse önce siz gidin, kurnazca davranın, toplanın ve Pithom ile Rameses'e gelip inşa edin.
11 İnşaat devam ederken, kralın emriyle her gün Mısır'ın her yerinde şu tür bir duyuru yapılmasını sağlayın.
12 İsrailoğullarından bazıları sizinle birlikte inşaat yapmak için geldiklerinde, onlara birkaç gün boyunca günlük ücretlerini vereceksiniz.
13 Onlar sizinle günlük ücret karşılığında inşaat yaptıktan sonra, her gün birer birer gizlice onlardan uzaklaşın, sonra kalkıp onların baş efendisi ve yöneticisi olun ve onları daha sonra ücret almadan inşaat yapmaya bırakın; eğer reddederlerse, tüm gücünüzle onları inşaat yapmaya zorlayın.
14 Eğer bunu yaparsanız, İsrailoğullarına karşı ülkemizi güçlendirmek bizim için iyi olur; çünkü inşaat ve çalışma yorgunluğundan İsrailoğulları azalacak, çünkü onları her gün eşlerinden mahrum bırakacaksınız.
15 Mısır'ın bütün ileri gelenleri kralın öğütlerini dinlediler ve bu öğütler hem onların hem de Firavun'un hizmetkarlarının ve bütün Mısır halkının gözünde iyi göründü; böylece kralın sözüne göre hareket ettiler.
16 Bütün hizmetkârlar kralın yanından ayrılıp, Mısır'ın her yerinde, Tehpanç'ta, Goşen'de ve Mısır'ı çevreleyen bütün şehirlerde şöyle bir duyuru yaptırdılar:
17 Esau ve İsmail oğullarının bize neler yaptığını gördünüz; onlar bize savaş açtılar ve bizi yok etmek istediler.
18 Bunun üzerine kral bize ülkeyi tahkim etmemizi, Pithom ve Ramses şehirlerini inşa etmemizi ve eğer tekrar bize saldırırlarsa savaşmak için onları güçlendirmemizi emretti.
19 Mısır'ın ve İsrailoğullarının her birinden gelip bizimle birlikte inşaat yapmaya gelen herkese, kralın bize emrettiği gibi, günlük ücreti verilecektir.
20 Mısır ve bütün İsrailoğulları, Firavun'un hizmetkârlarının söylediklerini işitince, Mısırlılardan ve İsrailoğullarından bazıları Firavun'un hizmetkârları Pitom ve Ramses ile birlikte inşaata başladılar; fakat Levioğullarından hiçbiri kardeşleriyle birlikte inşaata gelmedi.
21 Firavun'un bütün hizmetkarları ve prensleri başlangıçta hileyle İsrail'in tamamıyla birlikte günlük ücretli işçi olarak inşaat yapmaya geldiler ve başlangıçta İsrail'e günlük ücretlerini verdiler.
22 Firavun'un hizmetkarları bütün İsrail halkıyla birlikte inşaat yaptılar ve bu işte İsrail halkıyla birlikte bir ay çalıştılar.
23 Ayın sonunda, Firavun'un bütün hizmetkarları her gün gizlice İsrail halkından uzaklaşmaya başladılar.
24 İsrail o zaman da işe devam etti, fakat o zaman günlük ücretlerini aldılar; çünkü o zamanlar Mısırlılardan bazıları hâlâ İsrail ile birlikte çalışıyorlardı; bu nedenle Mısırlılar o

günlerde İsrail'e ücretlerini verdiler ki, iş arkadaşları olan Mısırlılar da emeklerinin karşılığını alsınlar.
25 Bir yıl dört ay sonra bütün Mısırlılar İsrailoğullarından ayrıldılar; böylece İsrailoğulları tek başlarına çalışmaya devam ettiler.
26 Bütün Mısırlılar İsrailoğullarından çekildikten sonra geri döndüler ve onlara zulüm edip üzerlerinde yönetici oldular; hatta bazıları İsrailoğullarının başında efendi gibi durup, emeklerinin karşılığı olarak onlardan bütün paralarını aldılar.
27 Mısırlılar da İsrailoğullarına her gün bu şekilde davrandılar, böylece onların işlerini zorlaştırdılar.
28 İsrailoğullarının hepsi tek başlarına bu işte çalıştılar ve Mısırlılar o zamandan itibaren İsrailoğullarına hiçbir ücret ödemediler.
29 İsrailoğullarından bazıları, kendilerine ücret verilmemesi nedeniyle çalışmayı reddettiklerinde, Firavun'un vergi tahsildarları ve hizmetkarları onlara zulmettiler, ağır darbelerle dövdüler ve onları zorla kardeşleriyle birlikte çalışmaya geri döndürdüler; Mısırlıların hepsi İsrailoğullarına bütün günler boyunca böyle davrandılar.
30 Bu konuda İsrailoğullarının hepsi Mısırlılardan çok korktular ve hepsi geri dönüp tek başlarına, karşılıksız çalıştılar.
31 İsrailoğulları Pitom ve Ramses'i inşa ettiler ve bütün İsrailoğulları bu işte çalıştılar; kimisi tuğla yaptı, kimisi inşaat yaptı. İsrailoğulları Mısır topraklarının tamamını ve surlarını inşa edip güçlendirdiler ve İsrailoğulları uzun yıllar bu işte çalıştılar; ta ki Rab onları hatırlayıp Mısır'dan çıkarana kadar.
32 Ancak Levililer, Mısır'dan çıkış günlerine kadar İsrail kardeşleriyle birlikte bu işte çalışmadılar.
33 Çünkü Levioğullarının hepsi Mısırlıların İsrailoğullarına bu sözleri yalan söyleyerek söylediklerini biliyorlardı; bu yüzden Levioğulları kardeşleriyle birlikte çalışmaya yaklaşmaktan kaçındılar.
34 Mısırlılar, Levi oğullarını daha sonra çalıştırmaya tenezzül etmediler; çünkü onlar başlangıçta kardeşleriyle birlikte değillerdi. Bu yüzden Mısırlılar onları kendi hallerine bıraktılar.
35 Mısırlılar, o işte İsrailoğullarına karşı sürekli ve şiddetle baskı uyguladılar ve İsrailoğullarını ağır işlerde çalıştırdılar.
36 Mısırlılar ise İsrailoğullarının hayatını harç ve tuğla yapımında, ayrıca tarlalarda her türlü işte ağır işlerle zorlaştırdılar.
37 İsrailoğulları, Mısır kralı Melol'a "Mısır kralı Meror" diye seslendiler; çünkü onun zamanında Mısırlılar her türlü işle hayatlarını zorlaştırmışlardı.
38 Mısırlılar, İsrailoğullarına yaptırdıkları her işte, İsrailoğullarını sıkıntıya sokmak için, büyük bir titizlikle ücret aldılar. Fakat onlara ne kadar çok sıkıntı çektirdilerse, İsrailoğulları o kadar çoğaldı ve büyüdü; Mısırlılar da İsrailoğulları yüzünden üzüldüler.

BÖLÜM 66

1 O zamanlar Edom kralı Bedad'ın oğlu Hadad öldü ve yerine doğu oğulları ülkesinden Mesrekahlı Samlah tahta geçti.
2 Mısır kralı Firavun'un hükümdarlığının on üçüncü yılında, İsrailoğullarının Mısır'a girişinin yüz yirmi beşinci yılında, Samlah Edom'da on sekiz yıldır hüküm sürüyordu.
3 Ve o tahta geçtiğinde, ordularını Elifaz oğlu Zefo ve Kittim oğullarına karşı savaşmaya gönderdi; çünkü onlar Afrika kralı Angeas'a savaş açmış ve onun bütün ordusunu yok etmişlerdi.
4 Fakat Esau'nun oğulları, "O bizim kardeşimizdir" diyerek onu engellediler ve Samlah da Esau'nun oğullarının sözünü dinleyerek bütün ordusuyla Edom ülkesine geri döndü ve Elifaz oğlu Zefo'ya karşı savaşmaya girişmedi.
5 Mısır kralı Firavun bunu duyunca şöyle dedi: "Edom kralı Samlah, Kittim oğullarıyla savaşmaya karar verdi ve daha sonra Mısır'a karşı savaşmaya gelecek."
6 Mısırlılar bunu duyunca, İsrailoğullarının, Hadad zamanında Esau oğullarıyla yaptıkları savaşta kendilerine yaptıkları gibi kendilerine de aynı şeyi yapmalarından korktukları için, İsrailoğullarının yükünü artırdılar.
7 Bunun üzerine Mısırlılar İsrailoğullarına şöyle dediler: “Çabuk olun, işinizi bitirin, görevinizi tamamlayın ve ülkeyi sağlamlaştırın; yoksa kardeşleriniz Esau’nun oğulları size karşı savaşmaya gelirler. Çünkü onlar sizin yüzünüzden bize karşı gelecekler.”
8 İsrailoğulları her gün Mısırlıların yaptığı işleri yaptılar ve Mısırlılar, İsrailoğullarını ülkede zayıflatmak için onlara eziyet ettiler.
9 Fakat Mısırlılar İsrailoğullarının yükünü artırdıkça, İsrailoğulları da çoğaldı ve Mısır'ın tamamı İsrailoğullarıyla doldu.
10 İsrailoğullarının Mısır'a inişinin yüz yirmi beşinci yılında, bütün Mısırlılar İsrailoğullarına karşı planlarının işe yaramadığını, aksine İsrailoğullarının çoğalıp büyüdüğünü ve Mısır topraklarının ve Goşen topraklarının İsrailoğullarıyla dolduğunu gördüler.
11 Böylece Mısır'ın bütün ileri gelenleri ve bilginleri kralın huzuruna geldiler, önünde eğildiler ve oturdular.
12 Mısır'ın bütün ileri gelenleri ve bilge adamları krala şöyle dediler: "Kral sonsuza dek yaşasın; İsrailoğullarına karşı bize öğüt verdin ve biz de kralın sözüne göre hareket ettik."
13 Fakat emeğin artmasıyla birlikte, işçiler de ülkede çoğalıp çoğalıyorlar; işte bütün ülke onlarla dolup taşıyor.
14 Bu nedenle, efendimiz ve kralımız, bütün Mısır'ın gözleri sana çevrilmiş durumda; onlara bilgeliğinle öğüt ver ki, İsrail'e üstün gelip onları yok etsinler veya ülkeden silsinler. Kral da onlara şöyle cevap verdi: "Bu konuda bize öğüt ver ki, onlara ne yapacağımızı bilelim."
15 Kralın danışmanlarından biri olan, Uz ülkesinden, Mezopotamya'lı Eyüp adındaki bir subay krala şöyle cevap verdi:
16 Kral dilerse, hizmetkarının öğüdünü dinlesin; kral da ona, "Konuş!" dedi.
17 Eyüp, kralın, prenslerin ve Mısır'ın bütün ileri gelenlerinin önünde şöyle dedi:
18 Kralın İsrailoğullarının emeği konusunda daha önce verdiği öğüt çok iyidir ve onları sonsuza dek yalnız bırakmamalısınız.
19 Fakat kralın onları cezalandırmayı uygun gördüğü durumlarda, bu cezaları azaltmanız için size şu tavsiye verilir.

20 İşte biz uzun zamandır savaştan korkuyorduk ve diyorduk ki: "İsrail bu topraklarda verimli olunca, savaş çıkarsa bizi bu topraklardan kovacaklardır."
21 Kral uygun görürse, Mısır yasalarına, İsrailoğullarından doğan her erkek çocuğun kanının yere dökülmesi gerektiği, geri alınamayacak şekilde yazılı bir ferman çıkarılsın.
22 Ve bunu yapmanızla, İsrail'in bütün erkek çocukları öldüğünde, savaşlarının kötülüğü sona erecektir; kral bunu yapsın ve bütün İbrani ebelerini çağırsın ve onlara bu işi yapmalarını emretsin; böylece kral ve prensler bundan hoşnut oldular ve kral Eyüp'ün sözüne göre hareket etti.
23 Kral, İbrani ebeleri çağırmasını istedi; bunlardan birinin adı Şefra, diğerinin adı ise Puah idi.
24 Ebe kadınlar kralın huzuruna geldiler ve onun önünde durdular.
25 Kral onlara şöyle dedi: "İbrani kadınlara ebelik yaparken, eğer erkek çocuk olursa onu öldürün; kız çocuk olursa yaşasın."
26 Ama bunu yapmazsanız, sizi ve bütün evlerinizi ateşe vereceğim.
27 Fakat ebeler Tanrı'dan korktular ve Mısır kralının sözlerine kulak vermediler; İbrani kadınlar ebeye bir erkek ya da bir kız çocuğu doğurduğunda, ebe çocuğa gereken her şeyi yaptı ve çocuğun yaşamasına izin verdi; ebeler bütün günler boyunca böyle yaptılar.
28 Bu durum krala bildirildi ve kral ebeleri çağırdı ve onlara, "Bunu neden yaptınız da çocukları sağ bıraktınız?" dedi.
29 Ebeler de kralın huzurunda hep birlikte şöyle cevap verdiler:
30 Kral, İbrani kadınlarının Mısırlı kadınlar gibi olduğunu sanmasın; çünkü İsrail oğullarının hepsi sağlıklıdır ve ebe gelmeden önce doğum yaparlar. Biz cariyelere gelince, uzun zamandır hiçbir İbrani kadını bizden doğum yapmadı; çünkü bütün İbrani kadınları kendi kendilerine doğum yaparlar, sağlıklıdırlar.
31 Firavun onların sözlerini işitti ve bu konuda onlara inandı; ebeler kralın yanından ayrıldılar ve Tanrı onlara iyilik etti; halk çoğaldı ve çok arttı.

BÖLÜM 67

1 Mısır ülkesinde Levi soyundan Amram adında bir adam vardı; Kehat oğlu, Levi oğlu, İsrail oğluydu.
2 Bu adam gidip bir eş aldı; babasının kız kardeşi Levi'nin kızı Yokebed'i. Yokebed yüz yirmi altı yaşındaydı ve adam onun yanına geldi.
3 Kadın hamile kaldı ve bir kız çocuğu doğurdu; ona Miriam adını verdi, çünkü o günlerde Mısırlılar İsrailoğullarının canını acılaştırmışlardı.
4 Ve tekrar gebe kaldı ve bir oğul doğurdu; adını Harun koydu, çünkü hamile kaldığı günlerde Firavun İsrail'in erkek çocuklarının kanını dökmeye başlamıştı.
5 O günlerde, Kittim kralı Esau'nun oğlu Elifaz'ın oğlu Zefo öldü ve yerine Janeas tahta geçti.
6 Zefo, Kittim oğulları üzerinde elli yıl hüküm sürdü ve öldü, Kittim ülkesindeki Nabna şehrine gömüldü.
7 Ve ondan sonra, Kittim oğullarının güçlü adamlarından biri olan Yeşayas tahta geçti ve elli yıl hüküm sürdü.
8 Kittim kralının ölümünden sonra Beor oğlu Balaam Kittim ülkesinden kaçarak Mısır'a, Mısır kralı Firavun'un yanına gitti.
9 Firavun onu büyük bir saygıyla karşıladı; çünkü onun bilgeliğini duymuştu. Ona hediyeler verdi, onu danışmanı yaptı ve onu yüceltti.
10 Balaam Mısır'da kralın bütün soyluları arasında saygın bir şekilde yaşadı ve soylular onu yücelttiler, çünkü hepsi onun bilgeliğini öğrenmeyi arzuluyordu.
11 İsrailoğullarının Mısır'a inişinin yüz otuzuncu yılında Firavun, krallık tahtında oturduğunu, gözlerini kaldırıp karşısında yaşlı bir adam durduğunu ve adamın elinde tüccarların kullandığı türden bir terazi olduğunu rüyasında gördü.
12 Yaşlı adam teraziyi alıp Firavun'un önüne astı.
13 Yaşlı adam Mısır'ın bütün ileri gelenlerini, bütün soylularını ve büyüklerini topladı, onları birbirine bağladı ve bir terazinin kefesine koydu.
14 Ve bir süt keçisi alıp diğer terazinin kefesine koydu; keçi diğerlerinden daha ağır geldi.
15 Firavun bu korkunç görüntü karşısında hayrete düştü; oğlağın her şeyin üzerinde bu kadar büyük olmasına şaşırdı. Firavun uyandı ve bunun bir rüya olduğunu anladı.
16 Firavun sabah erkenden kalkıp bütün hizmetkârlarını çağırdı ve onlara rüyayı anlattı; adamlar çok korktular.
17 Kral bütün bilge adamlarına şöyle dedi: "Lütfen gördüğüm rüyayı yorumlayın ki, anlamını kavrayayım."
18 Beor oğlu Balaam krala şöyle cevap verdi: "Bu, son günlerde Mısır'ın başına gelecek büyük bir kötülükten başka bir şey değildir."
19 Çünkü İsrail'e, Mısır'ı ve halkını yok edecek ve İsrailoğullarını Mısır'dan güçlü bir el ile çıkaracak bir oğul doğacak.
20 Ey kral, şimdi bu konuda bir araya gelip istişarede bulun ki, bu kötülük Mısır'a gelmeden önce İsrailoğullarının umudunu ve beklentisini yok edesin.
21 Kral Balaam'a dedi ki: "İsrail'e ne yapacağız? İlk başta onlara karşı bir şekilde plan yaptık, ama onlara üstün gelemedik."
22 Şimdi size de onlara karşı bir tavsiye vereyim ki, böylece onlara üstün gelelim.
23 Balaam krala şöyle cevap verdi: "Şimdi iki danışmanını çağır, bu konuda onların tavsiyelerini dinleyelim, ondan sonra da kulun konuşacak."
24 Kral, Midyanlı Reuel ve Uzitli Job adlı iki danışmanını çağırdı; onlar da gelip kralın huzuruna oturdular.
25 Kral onlara dedi ki: "Bakın, hem benim gördüğüm rüyayı hem de onun yorumunu işittiniz; şimdi birbirinizle fikir alışverişinde bulunun, İsrailoğullarına karşı ne yapılması gerektiğini öğrenin ve görün ki, kötülükleri bize karşı doğmadan önce onlara üstün gelelim."
26 Midyanlı Reuel krala şöyle cevap verdi: "Kral yaşasın, kral sonsuza dek yaşasın!"
27 Eğer kral uygun görürse, İbranilerden uzak dursun, onları yalnız bıraksın ve onlara karşı elini uzatmasın.
28 Çünkü bunlar, Rabbin eski zamanlarda seçtiği ve yeryüzündeki bütün milletler ve krallar arasından kendi miras payı olarak aldığı kişilerdir; ve onlara karşı elini uzatan ve cezasız kalan kimse yoktur ki, Tanrıları onlardan intikam almamış olsun?

29 Şüphesiz ki, İbrahim Mısır'a indiğinde, Mısır'ın eski kralı Firavun, karısı Sara'yı gördü ve onu kendine eş olarak aldı. Çünkü İbrahim, "O benim kız kardeşimdir" demişti; zira Mısırlıların karısı yüzünden onu öldürmelerinden korkuyordu.
30 Mısır kralı Sara'yı esir aldığında, Tanrı onu ve ev halkını ağır felaketlerle cezalandırdı; ta ki İbrahim'e karısı Sara'yı geri verene kadar. Ondan sonra İbrahim iyileşti.
31 Ve Tanrı, İbrahim'in karısı Sara'nın, insandan hayvana kadar her rahmi tıkaması yüzünden, Filistliler kralı Gerarlı Abimelek'i cezalandırdı.
32 Tanrıları gece rüyasında Abimelek'e göründü ve onu korkuttu ki, İbrahim'in aldığı Sara'yı ona geri versin. Bunun üzerine Sara yüzünden Gerar halkının tamamı cezalandırıldı. İbrahim onlar için Tanrısına dua etti ve Tanrı ona yalvardı, onları iyileştirdi.
33 Abimelek, kendisine ve halkına gelen bu kötülüklerden korktu ve karısı Sara ile birlikte İbrahim'in yanına döndü ve ona birçok hediye verdi.
34 Tanrı, İshak'ı Gerar'dan kovduğunda da ona aynı şeyi yaptı ve ona harika şeyler gösterdi; Gerar'ın bütün su kaynakları kurudu ve verimli ağaçları ürün vermedi.
35 Gerarlı Abimelek, arkadaşlarından Ahuzzath ve ordusunun komutanı Pichol onun yanına gittiler ve önünde yere kadar eğilip secde ettiler.
36 Onlar da ondan kendileri için dua etmesini istediler; o da onlar için Rabbe dua etti ve Rab ondan yalvardı, o da onları iyileştirdi.
37 Sade bir adam olan Yakup da, dürüstlüğü sayesinde kardeşi Esau'nun ve annesinin kardeşi Suriyeli Laban'ın elinden kurtarıldı; Laban onun canına kastetmişti. Aynı şekilde, kendisini ve çocuklarını yok etmek için bir araya gelen Kenan krallarının elinden de kurtarıldı. Rab onları onların elinden kurtardı, çünkü onlar Yakup'a saldırdılar ve onu öldürdüler. Çünkü kim onlara karşı cezasız bir şekilde el uzatmıştı ki?
38 Şüphesiz ki, babanın babası olan eski Firavun, Yakup oğlu Yusuf'u Mısır ülkesinin bütün yöneticilerinin üstüne yükseltti; çünkü onun bilgeliğini görmüştü. Zira Yusuf, bilgeliği sayesinde ülkenin bütün halkını kıtlıktan kurtarmıştı.
39 Bunun üzerine Yakup'a ve çocuklarına Mısır'a inmelerini emretti; böylece onların erdemi sayesinde Mısır ve Goşen toprakları kıtlıktan kurtulacaktı.
40 Eğer bu sana uygun görünüyorsa, İsrailoğullarını yok etmekten vazgeç; fakat eğer Mısır'da kalmalarını istemiyorsan, onları buradan çıkarıp atalarının yaşadığı Kenan diyarına gönder.
41 Firavun Yitro'nun sözlerini işitince ona çok kızdı; Yitro utanç içinde kralın huzurundan kalkıp memleketi Midyan'a gitti ve Yusuf'un sopasını da yanına aldı.
42 Kral, Uzitli Eyüp'e, "Eyüp, İbraniler hakkında ne diyorsun? Ne öğüt veriyorsun?" dedi.
43 Bunun üzerine Eyüp krala şöyle dedi: “İşte, bütün bu ülkenin halkı senin elindedir; kral dilediği gibi davransın.”
44 Kral, Balaam'a dedi ki: "Balaam, ne diyorsun? Söyle ki, işitelim."
45 Balaam krala şöyle dedi: “Kralın İbranilere karşı verdiği tüm öğütleri yerine getirecek ve kral hiçbir öğüdüyle onlara üstün gelemeyecektir.”
46 Çünkü eğer onları alevli ateşle zayıflatmayı düşünürsen, onlara üstün gelemezsin; çünkü Tanrıları, babaları İbrahim'i Kildanilerin Ur kentinden kurtarmıştı; eğer onları kılıçla yok etmeyi düşünürsen, babaları İshak bundan kurtulmuş ve yerine bir koç konmuştu.
47 Eğer onları ağır ve zorlu bir çalışmayla azaltmayı düşünürsen, bunda bile başarılı olamazsın; çünkü babaları Yakup, Laban'a her türlü ağır işte hizmet etmiş ve başarılı olmuştur.
48 Ey Kral, sözlerimi dinle; çünkü onlara karşı önerilen plan budur; bu planla onlara üstün geleceksin ve bundan ayrılmamalısın.
49 Kral dilerse, bugünden itibaren doğacak bütün çocuklarının suya atılmasını emretsin; çünkü ancak bu şekilde onların adını silebilirsin; zira ne onlardan ne de babalarından hiçbiri bu şekilde yargılanmamıştır.
50 Kral, Balaam'ın sözlerini işitti ve bu durum kralı ve prensleri memnun etti; kral da Balaam'ın sözüne göre hareket etti.
51 Kral, Mısır topraklarında bir bildiri yayınlanmasını ve bir yasa çıkarılmasını emretti ve şöyle dedi: "Bugünden itibaren İbranilerin doğacak her erkek çocuğu suya atılacaktır."
52 Firavun bütün hizmetkârlarını çağırdı ve şöyle dedi: “Gidin, İsrailoğullarının yaşadığı Goşen ülkesinde her yeri arayın ve İbranilerin doğan bütün erkek çocuklarını nehre atın, bütün kız çocuklarını ise yaşatın.”
53 İsrailoğulları, Firavun'un erkek çocuklarını nehre atmalarını emrettiği bu sözü duyunca, bazıları karılarından ayrıldı, bazıları ise onlara bağlı kaldı.
54 O günden itibaren, kocalarıyla birlikte kalan İsrailli kadınların doğum vakti geldiğinde, tarlaya gidip orada doğum yaptılar, çocuklarını tarlada bırakıp evlerine döndüler.
55 Atalarına onları çoğaltacağına yemin etmiş olan Rab, gökteki hizmetkâr meleklerinden birini göndererek her çocuğu suyla yıkadı, meshetti, kundakladı ve ellerine birinden süt, diğerinden bal emebileceği iki pürüzsüz taş verdi; ayrıca dizlerine kadar saçlarını uzattı ki, kendini örtebilsin; ona olan şefkatiyle onu teselli etti ve ona yakınlaştı.
56 Tanrı onlara acıdı ve onları yeryüzünde çoğaltmayı diledi; bu yüzden yeryüzüne onları almasını ve büyümeleri zamanı gelinceye kadar orada muhafaza etmelerini emretti. Bunun üzerine yeryüzü ağzını açtı ve onları kustu; onlar da şehrin dışına, yeryüzünün otu ve ormanın çimenleri gibi filizlendiler ve her biri ailesine, babasının evine döndü ve onlarla birlikte kaldılar.
57 İsrailoğullarının çocukları, Tanrı'nın lütfu sayesinde, kırda yetişen otlar gibi yeryüzünde yeşermişlerdi.
58 Bütün Mısırlılar bunu görünce, her biri öküzlerini ve sabanlarını alıp tarlasına gittiler ve ekim zamanında toprağı süren gibi tarlalarını sürdüler.
59 Tarlayı sürdükleri zaman İsrailoğullarının bebeklerine zarar veremediler; böylece halk çoğaldı ve çok arttı.
60 Firavun da görevlilerine her gün Goşen'e gidip İsrailoğullarının bebeklerini aramalarını emretti.
61 Ve arayıp birini bulduklarında, onu annesinin kucağından zorla alıp nehre attılar; kız çocuğu ise annesinin yanında bıraktılar. Mısırlılar İsrailoğullarına bütün günler boyunca böyle davrandılar.

BÖLÜM 68

1 O sırada Tanrı'nın ruhu, Harun'un kız kardeşi Amram'ın kızı Miriam'ın üzerine indi ve Miriam dışarı çıkıp ev hakkında peygamberlik etti ve şöyle dedi: "İşte bu sefer babamdan ve annemden bir oğul doğacak ve o İsrail'i Mısır'ın elinden kurtaracak."
2 Amram kızının sözlerini işitince, Firavun Yakup'un erkek çocuklarının hepsinin suya atılmasını emrettiği sırada karısını evden kovduktan sonra, onu alıp eve geri götürdü.
3 Böylece Amram, karısı Yokebed'i üç yıl önce kovduktan sonra tekrar yanına aldı ve Yokebed hamile kaldı.
4 Yedi aylık gebeliğin sonunda bir oğul doğurdu ve bütün ev, güneşin ve ayın en parlak zamanındaki ışığı gibi parlak bir ışıkla doldu.
5 Kadın çocuğu görünce, onun güzel ve hoş göründüğünü anladı ve onu üç ay boyunca evin içindeki bir odada sakladı.
6 O günlerde Mısırlılar oradaki bütün İbranileri yok etmek için komplo kurdular.
7 Mısırlı kadınlar, İsrailoğullarının bulunduğu Goşen'e gittiler ve henüz konuşamayan bebeklerini omuzlarında taşıdılar.
8 O günlerde İsrailoğulları kadınları çocuk doğurduklarında, her kadın oğlunu Mısırlılardan saklardı ki, Mısırlılar onların doğum yaptığını bilmesinler ve onları ülkeden yok etmesinler.
9 Mısırlı kadınlar Goşen'e geldiler; konuşamayan çocukları omuzlarındaydı. Bir Mısırlı kadın bir İbrani kadının evine girdiğinde, bebeği ağlamaya başladı.
10 Ve o ağlayınca, iç odada bulunan çocuk ona cevap verdi; bunun üzerine Mısırlı kadınlar gidip Firavun'un evine bunu anlattılar.
11 Firavun da memurlarını göndererek çocukları yakalayıp öldürmelerini emretti; Mısırlılar İbrani kadınlarına bütün günler boyunca böyle yaptılar.
12 Yokebed'in oğlunu saklamasından yaklaşık üç ay sonra, bu olay Firavun'un sarayında duyuldu.
13 Kadın, görevliler gelmeden önce oğlunu alıp götürmek için acele etti; onun için sazdan bir sandık yaptı, onu çamur ve ziftle sıvayıp çocuğu içine koydu ve nehrin kıyısındaki sazlıkların arasına bıraktı.
14 Kız kardeşi Miriam ise, ona ne yapılacağını ve sözlerinin akıbetinin ne olacağını görmek için uzaktan bekliyordu.
15 O zaman Tanrı Mısır ülkesine korkunç bir sıcaklık gönderdi; bu sıcaklık, güneşin kendi ekseni etrafında dönmesi gibi insan bedenini yaktı ve Mısırlıları çok büyük bir sıkıntıya soktu.
16 Bütün Mısırlılar, bedenlerini yakan kavurucu sıcaktan dolayı yıkanmak için nehre indiler.
17 Firavun'un kızı Batya da kavurucu sıcaktan dolayı nehre girip yıkanmaya gitti; hizmetçi kızları ve Mısır'ın bütün kadınları da nehir kıyısında yürüdüler.
18 Batya gözlerini nehre kaldırdı ve sandığı suyun üzerinde gördü; hizmetçisini onu getirmeye gönderdi.
19 Kadın kutuyu açtı ve çocuğu gördü; çocuk ağlıyordu. Kadın ona acıdı ve dedi ki: "Bu, İbrani çocuklarından biridir."
20 Nehir kıyısında yürüyen Mısır'ın bütün kadınları onu emzirmek istediler, fakat o emmek istemedi; çünkü bu, onu annesinin memesine geri döndürmek için Rab tarafından yapılmıştı.
21 O sırada kız kardeşi Miriam, nehir kenarında Mısırlı kadınlar arasındaydı ve bunu görünce Firavun'un kızına, "Gidip İbrani kadınlarından bir dadı getireyim mi, o da senin için çocuğu emzirsin?" dedi.
22 Firavunun kızı ona, “Git!” dedi. Genç kadın da gidip çocuğun annesini çağırdı.
23 Firavunun kızı Yokebed'e, "Bu çocuğu alıp benim için emzir, sana günlük iki gümüş sikke ücretini ödeyeceğim" dedi. Kadın çocuğu alıp emzirdi.
24 İki yıl sonra, çocuk büyüdüğünde, onu Firavun'un kızına götürdü; çocuk ona oğul gibi oldu ve adını Musa koydu, çünkü şöyle dedi: "Onu sudan ben çıkardım."
25 Amram babası ona Chabar adını verdi; çünkü şöyle dedi: "Onun için, reddettiği karısıyla yeniden bir araya geldi."
26 Annesi Yokebed, oğluna Yekutiel adını verdi. Çünkü, dedi ki, "Onu Yüce Tanrı'dan ummuştum ve Tanrı onu bana geri verdi."
27 Kız kardeşi Miriam ise ona Jered adını verdi; çünkü onun sonunun ne olacağını öğrenmek için nehre kadar inmişti.
28 Kardeşi Harun ise adını Abi Zanuh koydu ve şöyle dedi: "Babam annemi terk edip onun hatırına ona geri döndü."
29 Amram'ın babası Kehat, oğlunun adını Abigdor koydu; çünkü Tanrı onun sayesinde Yakup'un evinin gediklerini onardı ve artık erkek çocuklarını suya atamaz hale geldiler.
30 Ve dadıları ona Abi Socho diye seslenerek, "Ham'ın oğulları yüzünden üç ay boyunca çadırında saklandı" dedi.
31 Bütün İsrail ona Netanel oğlu Şemaya adını verdiler; çünkü şöyle diyorlardı: "Onun zamanında Tanrı onların yakarışlarını işitti ve onları zalimlerinden kurtardı."
32 Musa, Firavun'un sarayındaydı ve Firavun'un kızı Batiya için bir oğul gibiydi; Musa kralın çocukları arasında büyüdü.

BÖLÜM 69

1 Edom kralı o günlerde, hükümdarlığının on sekizinci yılında öldü ve Edom ülkesinde kendi kraliyet ikametgahı olarak inşa ettirdiği tapınağına gömüldü.
2 Esau'nun oğulları nehir kıyısındaki Pethor'a adamlar gönderdiler ve oradan güzel gözlü, yakışıklı bir genç getirdiler; adı Saul'du. Onu Samla'nın yerine kral yaptılar.
3 Ve Saul, Edom ülkesinde Esau'nun bütün oğullarının üzerinde kırk yıl hüküm sürdü.
4 Mısır kralı Firavun, Balaam'ın İsrailoğulları hakkında verdiği öğütlerin işe yaramadığını, aksine onların Mısır topraklarında çoğalıp, verimli olduklarını görünce,
5 Bunun üzerine Firavun o günlerde Mısır'ın her yerinde İsrailoğullarına şu duyurunun yapılmasını emretti: "Hiç kimse günlük emeğinden hiçbir şey eksiltmesin."
6. Harç veya tuğla yapımında günlük işinde eksiklik gösteren adamın yerine en küçük oğlu geçirilecektir.
7 O günlerde Mısır'ın İsrailoğulları üzerindeki yükü daha da arttı; bakın, eğer birinin günlük çalışmasında bir tuğla eksik kalırsa, Mısırlılar onun en küçük oğlunu annesinden zorla alıp, babasının eksik bıraktığı tuğlanın yerine binaya koyuyorlardı.

8 Mısırlılar da İsrailoğullarının hepsine bunu her gün, uzun bir süre boyunca yaptılar.
9 Fakat Levi kabilesi o zamanlar kardeşleri İsrailoğullarıyla baştan beri işbirliği yapmadı; çünkü Levi oğulları, Mısırlıların İsrailoğullarına karşı ilk başta uyguladıkları hilekarlığı biliyorlardı.

BÖLÜM 70

1 Musa'nın doğumundan üç yıl sonra, Firavun bir ziyafette oturuyordu. Kraliçe Alparanit sağında, Batya solunda oturuyordu; genç Musa onun kucağında yatıyordu. Beor oğlu Balaam iki oğluyla birlikte ve krallığın bütün prensleri kralın huzurunda sofrada oturuyorlardı.
2 Oğlan elini kralın başına uzattı, kralın başından tacı aldı ve kendi başına koydu.
3 Kral ve prensler çocuğun yaptığı işi görünce dehşete kapıldılar; adamlardan biri yanındakine şaşkınlığını anlattı.
4 Kral, sofrada önünde bulunan prenslere şöyle dedi: “Ey prensler, bu konuda ne diyorsunuz ve bu davranışından dolayı oğlan hakkında nasıl bir hüküm verilecek?”
5 Büyücü Beor oğlu Balaam, kral ve prenslerin önünde şöyle dedi: "Ey efendim ve kralım, birkaç gün önce gördüğünüz rüyayı ve kulunuzun size yorumladığı şeyi hatırlayın."
6 Bu çocuk, içinde Tanrı'nın ruhu olan İbrani çocuklarından biridir; efendim kral, bu gencin bunu bilmeden yaptığını sanmasın.
7 Çünkü o, İbrani bir oğlandır; henüz çocuk olmasına rağmen, bilgelik ve anlayışa sahiptir; bilgelikle hareket ederek Mısır krallığını kendine seçti.
8 Çünkü bütün İbranilerin adeti, kralları ve soylularını aldatmak, bütün bunları kurnazca yapmak ve böylece yeryüzünün krallarını ve adamlarını titretmektir.
9 Şüphesiz ki, onların babası İbrahim'in de böyle davrandığını biliyorsun; o, Babil kralı Nimrod'un ve Gerar kralı Abimelek'in ordularını aldattı ve Hit oğullarının topraklarını ve Kenan'ın bütün krallıklarını ele geçirdi.
10 Ve Mısır'a indi ve Mısır halkını ve kralını yanıltmak için karısı Sara hakkında, "O benim kız kardeşimdir" dedi.
11 Oğlu İshak da Gerar'a gidip orada yerleştiğinde aynı şeyi yaptı ve Filistliler kralı Abimelek'in ordusuna karşı üstünlük sağladı.
12 Ayrıca, Filistlilerin krallığını da tökezletmeyi düşündü ve karısı Rebeka'nın kız kardeşi olduğunu söyledi.
13 Yakup da kardeşine ihanet etti ve onun miras hakkını ve bereketini elinden aldı.
14 Sonra annesinin erkek kardeşi Laban'ın evine, Padan-aram'a gitti ve ondan kızını, hayvanlarını ve tüm mal varlığını hileyle ele geçirdi, sonra kaçıp babasının yanına, Kenan diyarına döndü.
15 Oğulları, kardeşleri Yusuf'u sattılar; Yusuf Mısır'a gitti ve köle oldu, on iki yıl hapis yattı.
16 Eski Firavun rüyalar gördü ve onu hapishaneden çıkardı; rüyalarını kendisine yorumladığı için onu Mısır'daki bütün prenslerin üstüne çıkardı.
17 Tanrı, ülke genelinde kıtlık baş gösterince, babasını, bütün kardeşlerini ve babasının tüm ev halkını çağırtıp getirdi ve onlara hiçbir bedel veya ödül vermeden geçimlerini sağladı; Mısırlıları da köle olarak satın aldı.
18 İşte efendim kralım, bakın, bu çocuk Mısır'da onların yerine geçti; onların yaptıklarını yapıyor ve her kral, prens ve yargıçla alay ediyor.
19 Eğer kral hoşuna giderse, şimdi onun kanını yere dökelim; yoksa büyüyüp yönetimi elinden alır ve onun hükümdarlığı bittikten sonra Mısır'ın umudu yok olur.
20 Balaam krala şöyle dedi: "Mısır'ın bütün yargıçlarını ve bilge adamlarını çağıralım ve senin dediğin gibi bu oğlanın ölüm cezasına çarptırılıp çarptırılmayacağını öğrenelim, sonra da onu öldürelim."
21 Firavun Mısır'ın bütün bilge adamlarını çağırdı ve onlar kralın huzuruna geldiler. Rabbin bir meleği de onların arasına geldi ve Mısır'ın bilge adamlarından birine benziyordu.
22 Kral, bilgelere şöyle dedi: “Evde bulunan bu İbrani çocuğun ne yaptığını mutlaka duymuşsunuzdur; Balaam da bu konuda şöyle hüküm vermiştir.”
23 Şimdi siz de yargılayın ve oğlanın işlediği fiilden dolayı ona ne kadar ceza verilmesi gerektiğini görün.
24 Firavun'un bilge adamlarından birine benzeyen melek, Mısır'ın bütün bilge adamlarının, kralın ve prenslerin önünde şöyle cevap verdi:
25 Kral dilerse, kendisine bir oniks taşı ve bir ateş koru getirecek adamlar göndersin ve bunları çocuğun önüne koysun. Eğer çocuk elini uzatıp oniks taşını alırsa, o zaman gencin bütün yaptıklarını akıllıca yaptığını anlayacağız ve onu öldürmemiz gerekecek.
26 Fakat eğer elini kömürün üzerine uzatırsa, o zaman bunu bilerek yapmadığını anlayacağız ve yaşayacaktır.
27 Bu durum kralın ve prenslerin gözünde iyi göründü; bu yüzden kral, Rabbin meleğinin sözüne göre hareket etti.
28 Kral, oniks taşının ve kömürün getirilip Musa'nın önüne konulmasını emretti.
29 Ve çocuğu önlerine koydular; çocuk elini siyah taşa uzatmaya çalıştı, fakat Rabbin meleği elini tuttu ve kömürün üzerine koydu; kömür elinde söndü; çocuk onu kaldırıp ağzına götürdü ve dudaklarının ve dilinin bir kısmı yandı; ağzı ve dili ağırlaştı.
30 Kral ve prensler bunu görünce, Musa'nın kralın başından tacı çıkarmakla akıllıca davranmadığını anladılar.
31 Böylece kral ve prensler çocuğu öldürmekten vazgeçtiler; Musa Firavun'un evinde kaldı, büyüdü ve Rab onunla birlikteydi.
32 Oğlan kralın evinde iken mor bir elbise giydirildi ve kralın çocukları arasında büyüdü.
33 Musa kralın evinde büyüdüğünde, Firavun'un kızı Batya onu oğlu gibi kabul etti; Firavun'un bütün maiyeti ona saygı gösterdi ve Mısır'ın bütün erkekleri ondan korktu.
34 Ve o her gün dışarı çıkıp kardeşleri İsrailoğullarının bulunduğu Goşen ülkesine gidiyordu ve Musa onları her gün nefes darlığı ve ağır iş yükü altında görüyordu.
35 Musa onlara, “Bu günlük yük size neden bu kadar fazla?” diye sordu.
36 Onlar da ona başlarına gelen her şeyi ve Firavun'un doğumundan önce kendilerine koyduğu bütün buyrukları anlattılar.
37 Ve ona, Beor oğlu Balaam'ın kendilerine karşı kurduğu bütün planları ve kralın tacını başından aldığında onu öldürmek için kendisine karşı kurduğu planları anlattılar.
38 Musa bunları duyunca Balaam'a karşı öfkesi kabardı ve onu öldürmek için her gün pusu kurdu.

39 Balaam Musa'dan korktu ve iki oğluyla birlikte kalkıp Mısır'dan çıktılar, canlarını kurtarıp Kuş ülkesine, Kuş kralı Kikianus'un yanına sığındılar.
40 Musa kralın sarayında girip çıkarken, Rab ona Firavun'un, bütün hizmetkarlarının ve bütün Mısır halkının gözünde lütuf verdi ve onlar Musa'yı çok sevdiler.
41 Musa kardeşlerini görmek için Goşen'e gittiği gün geldi; İsrailoğullarını yük altında ve ağır işlerde çalışırken gördü ve Musa onların durumuna üzüldü.
42 Musa Mısır'a döndü ve Firavun'un evine gitti, kralın huzuruna çıktı ve kralın önünde eğildi.
43 Musa Firavun'a dedi ki: "Efendim, senden küçük bir ricam var, beni yüzümden çevirme." Firavun da ona dedi ki: "Söyle."
44 Musa Firavun'a dedi ki: "Goşen'de bulunan İsrailoğullarına, orada bir gün dinlenmeleri için izin ver."
45 Kral Musa'ya şöyle cevap verdi: "İşte, bu konuda senin isteğini yerine getirmek için sana yöneldim."
46 Firavun, Mısır ve Goşen'in her yerine şu duyurunun yapılmasını emretti:
47 Ey İsrailoğulları, kral şöyle diyor: Altı gün boyunca işlerinizi ve çalışmalarınızı yapacaksınız, yedinci gün ise dinleneceksiniz ve hiçbir iş yapmayacaksınız. Kralın ve Batya oğlu Musa'nın emrettiği gibi, bütün günler boyunca böyle yapacaksınız.
48 Musa, kralın kendisine verdiği bu ayrıcalığa çok sevindi ve İsrailoğullarının hepsi Musa'nın emrettiği gibi yaptılar.
49 Çünkü bu, İsrail oğullarına Rab tarafından gönderilmişti; çünkü Rab, atalarının hatırı için İsrail oğullarını kurtarmaya başlamıştı.
50 Rab Musa ile birlikteydi ve onun şöhreti Mısır'ın her yerine yayıldı.
51 Musa, bütün Mısırlıların ve bütün İsrailoğullarının gözünde büyük bir saygınlık kazandı; halkı İsrail için iyilik aradı ve krala onlar hakkında barış sözleri söyledi.

BÖLÜM 71

1 Musa on sekiz yaşına geldiğinde, babasını ve annesini görmek istedi ve Goşen'e gitti. Musa Goşen'e yaklaştığında, İsrailoğullarının çalıştığı yere geldi ve onların yüklerini gördü; bir Mısırlının İbrani kardeşlerinden birini dövdüğünü gördü.
2 Dövülen adam Musa'yı görünce yardım istemek için ona koştu; çünkü Musa Firavun'un evinde çok saygın bir adamdı. Adam Musa'ya, "Efendim, bana yardım edin! Bu Mısırlı geceleyin evime geldi, beni bağladı, karımın yanına geldi ve şimdi de canımı almaya çalışıyor" dedi.
3 Musa bu kötü şeyi duyunca Mısırlıya karşı öfkesi kabardı; bir o yana bir bu yana döndü, orada kimsenin olmadığını görünce Mısırlıyı vurup kuma gömdü ve İbraniyi onu vuranın elinden kurtardı.
4 İbrani adam evine gitti, Musa da evine döndü, sonra dışarı çıktı ve kralın evine geri döndü.
5 Adam eve döndüğünde karısını boşamayı düşündü; çünkü Yakup'un evinde, bir kadın kirletildikten sonra bir erkeğin onunla birlikte olması doğru değildi.
6 Kadın gidip kardeşlerine durumu anlattı; kadının kardeşleri onu öldürmeye kalkıştılar, ama o evine kaçıp kurtuldu.
7 İkinci gün Musa kardeşlerinin yanına gitti ve iki adamın kavga ettiğini gördü. Kötü olana, "Komşunu neden dövüyorsun?" dedi.
8 Ve o da ona şöyle cevap verdi: "Seni kim başımız ve yöneticimiz olarak atadı? Mısırlıyı öldürdüğün gibi beni de öldürmeyi mi düşünüyorsun?" Musa korktu ve dedi ki: "Elbette bu iş biliniyor."
9 Firavun bu olayı duyunca Musa'nın öldürülmesini emretti. Bunun üzerine Tanrı meleğini gönderdi ve melek Firavun'a muhafız birliğinin komutanı kılığında göründü.
10 Rabbin meleği, muhafız birliğinin komutanının elinden kılıcı aldı ve onunla birlikte başını da kesti; çünkü muhafız birliğinin komutanının sureti Musa'nın suretine dönüşmüştü.
11 Rabbin meleği Musa'nın sağ elinden tuttu ve onu Mısır'dan çıkardı; Mısır sınırlarının dışına, kırk günlük yolculuk mesafesine götürdü.
12 Kardeşi Harun Mısır diyarında yalnız kaldı ve İsrailoğullarına şöyle peygamberlik etti:
13 Atalarınızın Tanrısı Rab şöyle diyor: Her biriniz gözünüzün iğrenç bulduğu şeyleri atın ve kendinizi Mısır putlarıyla kirletmeyin.
14 İsrailoğulları o zaman isyan ettiler ve Harun'u dinlemediler.
15 Rab onları yok etmeyi düşündü, ama İbrahim, İshak ve Yakup ile yaptığı antlaşmayı hatırlamasaydı.
16 O günlerde Firavun'un eli İsrailoğullarına karşı acımasız olmaya devam etti ve Tanrı sözünü gönderip onları fark edene kadar onları ezdi ve zulmetti.

BÖLÜM 72

1 O günlerde Kuş oğulları ile doğu ve Aram oğulları arasında büyük bir savaş çıktı ve Kuş kralına karşı isyan ettiler.
2 Böylece Kuş kralı Kikianus, kumlar kadar kalabalık olan Kuş halkının tamamıyla birlikte Aram ve doğu halklarına karşı savaşmaya ve onları boyun eğdirmeye gitti.
3 Kikianus dışarı çıktığında, şehri ve halkın en alt tabakasını korumak için büyücü Balaam'ı iki oğluyla birlikte bıraktı.
4 Böylece Kikianus Aram'a ve doğudakilere gitti, onlarla savaştı ve onları yendi; hepsi Kikianus ve adamlarının önünde yaralı olarak yere düştüler.
5 Onlardan birçoğunu esir aldı ve onları ilk başta olduğu gibi boyunduruk altına aldı; her zamanki gibi onlardan vergi almak için topraklarında kamp kurdu.
6 Beor oğlu Balaam, Kuş kralı onu şehri ve şehrin yoksullarını korumakla görevlendirdiğinde, ayağa kalktı ve halkıyla birlikte kral Kikianus'a karşı isyan etmeye, onun eve döndüğünde şehre girmesine izin vermemeye çağırdı.
7 Ve ülke halkı onu dinledi, ona yemin etti ve onu kendilerine kral, iki oğlunu da ordu komutanı yaptılar.
8 Bunun üzerine kalkıp şehrin iki köşesine surlar ördüler ve son derece sağlam bir yapı inşa ettiler.
9 Üçüncü köşede ise, şehir ile Kuş topraklarının tamamını çevreleyen nehir arasında sayısız hendek kazdılar ve nehrin sularının oradan taşmasına neden oldular.
10 Dördüncü köşede, büyü ve tılsımlarıyla çok sayıda yılan topladılar, şehri surlarla çevirdiler ve orada yerleştiler; kimse onların önünden girip çıkamadı.

11 Kikianus, Aram ve doğudakilerle savaştı ve onları daha önce olduğu gibi yenilgiye uğrattı; onlar da ona her zamanki vergilerini verdiler ve o da ülkesine geri döndü.
12 Kuş kralı Kikianus ve onunla birlikte olan bütün ordu komutanları şehre yaklaştıklarında, gözlerini kaldırdılar ve şehrin surlarının çok yüksekte inşa edilmiş olduğunu gördüler; bu durum onları hayrete düşürdü.
13 Onlar da birbirlerine şöyle dediler: “Bizim savaşta geciktiğimizi gördüler ve bizden çok korktular; bu yüzden bunu yaptılar, şehrin surlarını yükselttiler ve tahkim ettiler ki Kenan kralları onlara karşı savaşa gelmesinler.”
14 Bunun üzerine kral ve askerleri şehrin kapısına yaklaştılar ve yukarı baktılar; şehrin bütün kapıları kapalıydı. Nöbetçilere seslenerek, "Bize kapıları açın, şehre girelim!" dediler.
15 Fakat muhafızlar, büyücü kralları Balaam'ın emriyle kapıları onlara açmayı reddettiler ve şehre girmelerine izin vermediler.
16 Bunun üzerine şehir kapısının karşısında onlarla çatışmaya girdiler ve o gün Kikianus'taki ordudan yüz otuz adam öldü.
17 Ertesi gün de savaşmaya devam ettiler ve nehir kıyısında savaştılar; karşıya geçmeye çalıştılar ama başaramadılar, bu yüzden bazıları çukurlara düşüp öldüler.
18 Bunun üzerine kral, onlara yanlarına geçmek için ağaç kesip sal yapmalarını emretti ve onlar da öyle yaptılar.
19 Hendeklerin bulunduğu yere vardıklarında, sular girdap gibi dönüyordu ve on sal üzerinde bulunan iki yüz adam boğuldu.
20 Üçüncü gün yılanların bulunduğu tarafa savaşmaya geldiler, fakat oraya yaklaşamadılar; çünkü yılanlar onlardan yüz yetmiş kişiyi öldürmüştü. Böylece Kuş'a karşı savaşmayı bıraktılar ve Kuş'u dokuz yıl kuşattılar; kimse çıkıp giremedi.
21 O zamanlar Kuş'a karşı savaş ve kuşatma vardı. Musa, Mısırlıyı öldürdüğü için kendisini öldürmek isteyen Firavun'dan kaçarak Mısır'dan ayrıldı.
22 Musa, Firavun'un huzurundan kaçarak Mısır'dan ayrıldığında on sekiz yaşındaydı ve o sırada Kuş şehrini kuşatan Kikianus'un ordusuna sığındı.
23 Musa, Kuş kralı Kikianus'un ordusunda dokuz yıl kaldı; Kuş kuşatması boyunca Musa onlarla birlikte gidip geldi.
24 Kral, prensler ve bütün savaşçılar Musa'yı çok sevdiler; çünkü o büyük ve değerliydi, boyu asil bir aslan gibiydi, yüzü güneş gibiydi, gücü de bir aslanınki gibiydi ve kralın danışmanıydı.
25 Dokuz yılın sonunda Kikianus ölümcül bir hastalığa yakalandı ve hastalığı onu yendi; yedinci günde öldü.
26 Bunun üzerine hizmetkârları onu mumyalayıp taşıdılar ve Mısır topraklarının kuzeyinde, şehir kapısının karşısına gömdüler.
27 Ve onun üzerine güzel, sağlam ve yüksek bir yapı inşa ettiler ve altına büyük taşlar yerleştirdiler.
28 Kralın kâtipleri o taşlara kral Kikianus'un bütün kudretini ve yaptığı bütün savaşları kazıdılar; işte bunlar bugün hala orada yazılıdır.
29 Kuş kralı Kikianus'un ölümünden sonra, savaş nedeniyle askerleri ve birlikleri büyük üzüntüye boğuldu.
30 Bunun üzerine birbirlerine şöyle dediler: “Dokuz yıldır evlerimizden uzakta, çölde yaşıyoruz; şimdi ne yapmamız gerektiği konusunda bize öğüt verin.”
31 Eğer şehre karşı savaşacağımızı söylersek, birçoğumuz yaralanacak veya ölecek; eğer burada kuşatma altında kalırsak, biz de öleceğiz.
32 Çünkü Aram ve doğudaki bütün krallar, kralımızın öldüğünü duyacaklar ve bize aniden, düşmanca saldıracaklar; bizimle savaşacaklar ve bizden hiçbir şey bırakmayacaklar.
33 Öyleyse gidip kendimize bir kral atayalım ve şehir bize teslim edilinceye kadar kuşatmada kalalım.
34 O gün Kikianus'un ordusundan kendilerine kral olacak birini seçmek istediler, ama Musa gibi kendilerine hükmedecek birini bulamadılar.
35 Ve hemen gidip her biri kendi giysisini çıkardı ve yere attı; büyük bir yığın yaptılar ve Musa'yı onun üzerine koydular.
36 Onlar da ayağa kalkıp borazanlarla üfleyerek önünde şöyle bağırdılar: "Kral yaşasın, kral yaşasın!"
37 Bütün halk ve soylular ona Kikianus'un karısı Kuşlu kraliçe Adonya'yı eş olarak vereceklerine yemin ettiler ve o gün Musa'yı kendilerine kral yaptılar.
38 O gün Kuş halkının tamamı şöyle bir bildiri yayınladı: "Herkes elinde bulunanlardan Musa'ya bir şeyler versin."
39 Ve yığının üzerine bir çarşaf serdiler ve her biri sahip olduğu şeylerden birini, kimisi altın bir küpeyi, kimisi de bir madeni parayı, onun içine attı.
40 Ayrıca Kuş oğulları, Musa'nın önüne siyah taş, bdellium, inci ve mermerden oluşan bir yığın attılar; ayrıca bol miktarda gümüş ve altın da getirdiler.
41 Musa, Kuş oğullarının kendisine verdikleri bütün gümüşü, altını, bütün kapları, bdelium ve oniks taşlarını aldı ve hazinelerinin arasına koydu.
42 Ve Musa o gün Kuş kralı Kikianus'un yerine Kuş oğulları üzerinde hükümdar oldu.

BÖLÜM 73

1 Mısır kralı Firavun'un hükümdarlığının elli beşinci yılında, yani İsrailoğullarının Mısır'a inişinin yüz elli yedinci yılında, Musa Kuş'ta hüküm sürdü.
2 Musa, Kuş şehrinin başına geçtiğinde yirmi yedi yaşındaydı ve kırk yıl hüküm sürdü.
3 Rab, Musa'ya Kuş oğullarının gözünde lütuf ve itibar verdi; Kuş oğulları da onu çok sevdiler. Böylece Musa, Rab ve insanlar tarafından sevildi.
4 Hükümdarlığının yedinci gününde, Kuş oğulları hep birlikte toplanıp Musa'nın huzuruna geldiler ve yere kapanarak ona secde ettiler.
5 Bütün çocuklar kralın huzurunda hep birlikte şöyle dediler: "Bize bu şehir için ne yapılması gerektiğine dair öğüt verin."
6 Çünkü dokuz yıldır şehri kuşatıyoruz ve çocuklarımızı ve eşlerimizi göremiyoruz.
7 Bunun üzerine kral onlara şöyle cevap verdi: “Eğer size emredeceğim her şeyde sözüme kulak verirseniz, Rab şehri elimize verecek ve biz de onu ele geçireceğiz.”
8 Çünkü eğer onlarla, Kikianus'un ölümünden önce onlarla yaptığımız önceki savaşta olduğu gibi savaşırsak, birçoğumuz yine yaralanarak yere düşeceğiz.
9 İşte size bu konuda bir öğüt: Eğer sözüme kulak verirseniz, şehir elimize teslim edilecektir.

10 Bunun üzerine bütün ordular krala şöyle cevap verdi: "Efendimizin emrettiği her şeyi yapacağız."
11 Musa onlara dedi ki: "Geçin ve bütün ordugâhta, bütün halka yüksek sesle şöyle duyurun:
12 Kral şöyle dedi: "Ormana gidin ve her biriniz eline bir leylek yavrusu alın."
13 Kralın sözünü çiğneyen ve çocuğunu getirmeyen kimse ölecek ve kral onun bütün malına el koyacaktır.
14 Onları getirdiğinizde, onlar sizin gözetiminizde olacaklar; büyüyüp yetişkin olana kadar onları yetiştireceksiniz ve onlara, şahin yavrularının yaptığı gibi, hızla uçmayı öğreteceksiniz.
15 Bunun üzerine Kuş oğullarının hepsi Musa'nın sözlerini işittiler ve ayağa kalkıp, ordugâhın her tarafına şu duyuruyu yaptırdılar:
16 Ey Kuş oğulları, kralın emri şudur: Hepiniz birlikte ormana gidin ve orada genç leylekleri yakalayın, her biriniz kendi yavrusunu eline alın ve onları evinize getirin.
17 Kralın emrini çiğneyen herkes ölecek ve kral ona ait olan her şeyi alacaktır.
18 Bütün halk da öyle yaptı; ormana gittiler, çam ağaçlarına tırmandılar ve her biri eline birer leylek yavrusu yakaladı. Onları çöle götürdüler ve kralın emriyle büyüttüler. Onlara, genç şahinler gibi hızla uçmayı öğrettiler.
19 Leylekler büyütüldükten sonra, kral onları üç gün aç bırakmalarını emretti ve bütün halk da öyle yaptı.
20 Üçüncü gün kral onlara, “Kendinizi güçlendirin, yiğit olun; her biriniz zırhınızı giyin, kılıcınızı kuşanın, atınıza binin ve her biriniz elinize genç leyleğinizi alın” dedi.
21 Ve biz de kalkıp yılanların bulunduğu yerde şehre karşı savaşacağız; ve bütün halk kralın emrettiği gibi yaptı.
22 Her biri kendi yavrusunu eline aldı ve yola koyuldu. Yılanların bulunduğu yere vardıklarında kral onlara, “Herkes kendi leyleğini yılanların üzerine göndersin” dedi.
23 Kralın emri üzerine her biri kendi leyleğini gönderdi; leylekler yılanların üzerine atlayıp hepsini yediler ve o yeri yok ettiler.
24 Kral ve halk, o yerde bütün yılanların yok edildiğini görünce, bütün halk büyük bir sevinç çığlığı attı.
25 Ve şehre yaklaştılar, şehre karşı savaştılar, şehri ele geçirdiler ve boyun eğdirdiler, sonra da şehre girdiler.
26 O gün, şehrin halkından, yani şehirde yaşayanların hepsinden bin yüz kişi öldü; kuşatanlardan ise hiç kimse ölmedi.
27 Böylece Kuş'un bütün oğulları, her biri kendi evine, karısına, çocuklarına ve tüm mal varlığına gitti.
28 Büyücü Balaam, şehrin ele geçirildiğini görünce kapıyı açtı ve iki oğlu ile sekiz kardeşiyle birlikte kaçarak Mısır kralı Firavun'un yanına, Mısır'a döndü.
29 Bunlar, yasa kitabında adı geçen büyücüler ve sihirbazlardır; Rab Mısır'a felaketleri getirdiğinde Musa'ya karşı duranlardır.
30 Böylece Musa, bilgeliği sayesinde şehri ele geçirdi ve Kuş oğulları onu Kuş kralı Kikianus'un yerine tahta geçirdiler.
31 Ve başına kraliyet tacını koydular ve ona Kikianus'un karısı Kuşlu kraliçe Adonya'yı eş olarak verdiler.
32 Musa, atalarının Tanrısı RAB'den korktuğu için ona yaklaşmadı, gözlerini de ona çevirmedi.
33 Çünkü Musa, İbrahim'in hizmetkârı Eliyzer'e yemin ettirdiği sözü hatırladı: "Oğlum İshak için Kenan kızlarından bir kadın almayacaksın."
34 Yakup kardeşinden kaçtığında İshak'ın yaptığı da şuydu: "Kenan kızlarından birini eş olarak almayacaksın, Ham'ın oğullarından hiçbiriyle de ittifak kurmayacaksın."
35 Çünkü Rabbimiz Tanrı, Nuh'un oğlu Ham'ı, çocuklarını ve bütün soyunu Şem'in ve Yafet'in çocuklarına ve onlardan sonra gelen soylarına sonsuza dek köle olarak verdi.
36 Bu nedenle Musa, Kuş'ta hüküm sürdüğü bütün günler boyunca Kikianus'un karısına ne kalbini ne de gözlerini yöneltti.
37 Musa, ömrü boyunca Tanrısı Rab'den korktu ve bütün yüreğiyle, bütün canıyla Rabbin önünde doğruluk içinde yürüdü; ömrü boyunca doğru yoldan sapmadı; İbrahim, İshak ve Yakup'un yürüdüğü yoldan ne sağa ne de sola sapmadı.
38 Musa, Kuş oğullarının krallığında kendini güçlendirdi ve Kuş oğullarını her zamanki bilgeliğiyle yönetti; Musa krallığında başarılı oldu.
39 O zaman Aram ve doğudakiler, Kuş kralı Kikianus'un öldüğünü duydular; bu yüzden Aram ve doğudakiler o günlerde Kuş'a karşı ayaklandılar.
40 Musa, çok güçlü bir halk olan Kuş oğullarının hepsini, yaklaşık otuz bin kişiyi topladı ve Aram ile doğudakilerle savaşmak üzere yola çıktı.
41 Önce doğudakilerin yanına gittiler; doğudakiler onların haberini duyunca onları karşılamaya gittiler ve onlarla savaşa girdiler.
42 Doğululara karşı savaş çok şiddetliydi; bu yüzden Rab, doğululuların bütün oğullarını Musa'nın eline verdi ve yaklaşık üç yüz kişi öldürüldü.
43 Doğudan gelen bütün çocuklar geri döndüler ve kaçtılar; Musa ve Kuş oğulları da onları takip edip boyun eğdirdiler ve adetleri olduğu üzere onlardan vergi aldılar.
44 Böylece Musa ve onunla birlikte olan bütün halk, savaşmak üzere oradan Aram ülkesine gittiler.
45 Aram halkı da onları karşılamaya gitti ve onlarla savaştı. Rab onları Musa'nın eline teslim etti ve Aramlıların çoğu yaralanarak yere düştü.
46 Aram da Musa ve Kuş halkı tarafından boyun eğdirildi ve onlar da her zamanki vergilerini verdiler.
47 Musa, Aram'ı ve doğudakileri Kuş oğullarının egemenliğine soktu ve Musa ile birlikte olan bütün halk Kuş ülkesine döndü.
48 Musa, Kuş oğullarının krallığında kendini güçlendirdi; Rab onunla birlikteydi ve Kuş oğullarının hepsi ondan korkuyordu.

BÖLÜM 74

1 Yılların sonunda Edom kralı Saul öldü ve yerine Achbor oğlu Baal Chanan tahta geçti.
2 Musa'nın Kuş üzerindeki hükümdarlığının on altıncı yılında, Achbor oğlu Baal Chanan, Edom ülkesinde Edom halkının tamamı üzerinde otuz sekiz yıl hüküm sürdü.
3 Onun zamanında Moab, Edom'un gücüne karşı isyan etti. Moab, Bedad oğlu Hadad'ın zamanından beri Edom'un egemenliği altındaydı; Hadad onları ve Midyan'ı vurmuş ve Moab'ı Edom'un boyunduruğu altına almıştı.

4 Ve Achbor oğlu Baal Chanan Edom'a hükmettiği zaman, bütün Moab oğulları Edom'a olan bağlılıklarını geri çektiler.
5 O günlerde Afrika kralı Angeas öldü ve yerine oğlu Azdrubal geçti.
6 O günlerde Kittim oğullarının kralı Janeas öldü ve onu, ikametgahı olarak Kanopia ovasında kendisi için inşa ettiği tapınağına gömdüler; yerine Latinus tahta geçti.
7 Musa'nın Kuş oğulları üzerindeki hükümdarlığının yirmi ikinci yılında, Latinus, Kittim oğulları üzerinde kırk beş yıl hüküm sürdü.
8 Ve o da kendisi için büyük ve görkemli bir kule yaptırdı ve içinde, adet olduğu üzere, yönetimini yürütmek üzere, ikametgahı olarak kullanacağı zarif bir tapınak inşa ettirdi.
9 Hükümranlığının üçüncü yılında, tüm yetenekli adamlarına bir duyuru yaptırdı ve onlar da kendisi için birçok gemi inşa ettiler.
10 Latinus bütün ordusunu topladı ve gemilerle gelerek Afrika kralı Angeas oğlu Azdrubal ile savaşmaya koyuldu. Afrika'ya vardıklarında Azdrubal ve ordusuyla savaştılar.
11 Latinus, Azdrubal'ı yendi ve babasının Kittim oğullarından aldığı su kemerini Azdrubal'dan aldı; Azdrubal, Uzi'nin kızı Yanya ile evlenmişti. Böylece Latinus su kemerinin köprüsünü yıktı ve Azdrubal'ın bütün ordusuna ağır bir darbe indirdi.
12 Azdrubal'ın geri kalan güçlü adamları kendilerini güçlendirdiler, yürekleri kıskançlıkla doldu ve ölüme meydan okuyarak tekrar Kittim kralı Latinus ile savaşa girdiler.
13 Savaş, Afrika'nın bütün erkekleri için şiddetli geçti ve hepsi Latinus ve adamlarının önünde yaralı olarak yere düştüler; Kral Azdrubal da o savaşta öldü.
14 Kral Azdrubal'ın Ushpezena adında çok güzel bir kızı vardı ve Afrika'daki bütün erkekler, onun büyük güzelliği ve hoş görünüşü nedeniyle, onun suretini giysilerine işlediler.
15 Latinus'un adamları Azdrubal'ın kızı Ushpezena'yı gördüler ve onu kralları Latinus'a övdüler.
16 Latinus, Ushpezena'yı yanına getirtmelerini emretti ve Ushpezena'yı eş olarak aldı ve Chittim'e doğru yoluna geri döndü.
17 Angeas oğlu Azdrubal'ın ölümünden sonra, Latinus savaştan ülkesine döndüğünde, Afrika'nın bütün halkı ayaklandı ve Azdrubal'ın küçük kardeşi Angeas oğlu Anibal'ı yakalayıp, ağabeyinin yerine Afrika'nın bütün topraklarına kral yaptılar.
18 Ve tahta geçtiğinde, kardeşi Azdrubal'ın ve Afrika halkının intikamını almak için Kittim oğullarıyla savaşmak üzere Kittim'e gitmeye karar verdi ve öyle de yaptı.
19 Ve birçok gemi yaptırdı ve bütün ordusuyla birlikte onlarla gelip Kittim'e gitti.
20 Böylece Anibal, Kittim oğullarıyla savaştı ve Kittim oğulları Anibal ve ordusunun önünde yaralı olarak yere düştüler; Anibal da kardeşinin intikamını aldı.
21 Anibal, on sekiz yıl boyunca Kittim oğullarıyla savaştı ve Kittim ülkesinde uzun süre konakladı.
22 Anibal, Kittim oğullarını çok şiddetli bir şekilde cezalandırdı; ileri gelenlerini ve prenslerini öldürdü; halkın geri kalanından ise yaklaşık seksen bin kişiyi öldürdü.
23 Günlerin ve yılların sonunda Anibal, Afrika ülkesine döndü ve kardeşi Azdrubal'ın yerine güven içinde hüküm sürdü.

BÖLÜM 75

1 O zamanlar, İsrailoğullarının Mısır'a inişilerinin yüz sekseninci yılında, Mısır'dan otuz bin yiğit asker çıktı; bunlar İsrailoğullarındandı ve hepsi Yusuf oğlu Efraim'in soyundandı.
2 Çünkü onlar, Rabbin eski zamanlarda İsrailoğulları için belirlediği ve İbrahim'e söylediği dönemin tamamlandığını söylediler.
3 Ve bu adamlar kuşaklarını bağladılar, her biri kılıcını yanına aldı, zırhını da üzerine giydi ve güçlerine güvenerek hep birlikte Mısır'dan çıktılar.
4 Fakat yanlarında yolculuk için hiçbir yiyecek getirmediler; sadece gümüş ve altın getirdiler, o gün için ekmek bile almamışlardı. Çünkü Filistlilerden ücret karşılığında yiyeceklerini almayı düşünüyorlardı, almazlarsa da zorla alacaklardı.
5 Bu adamlar çok güçlü ve cesur adamlardı; biri bin kişiyi kovalayabilir, iki kişi on bin kişiyi bozguna uğratabilirdi. Bu yüzden güçlerine güvendiler ve oldukları gibi birlikte yürüdüler.
6 Ve yollarını Gat ülkesine çevirdiler; oraya indiler ve Gat çobanlarının Gat oğullarının sığırlarını otlattıklarını gördüler.
7 Çobanlara dediler ki: "Bize ücret karşılığında koyunlardan verin, yiyelim; çünkü açız, bugün hiç ekmek yemedik."
8 Çobanlar, "Bunlar bizim koyunlarımız mı, yoksa büyükbaş hayvanlarımız mı ki, onları size ücret karşılığında bile verelim?" dediler. Bunun üzerine Efraim oğulları onları zorla almak için yaklaştılar.
9 Gat çobanları onların üzerine öyle yüksek sesle bağırdılar ki, çığlıkları uzaktan duyuldu; böylece Gat'ın bütün çocukları onların yanına çıktılar.
10 Gatlılar, Efraimlilerin kötü işlerini görünce geri döndüler, Gatlıları topladılar, her biri zırhını giydi ve savaşmak üzere Efraimlilerin yanına gittiler.
11 Onlarla Gat vadisinde savaştılar ve savaş şiddetli oldu; o gün birbirlerinden çok sayıda adam öldü.
12 İkinci gün Gat oğulları, Filistlilerin bütün şehirlerine yardım çağırmak için haberciler gönderdiler ve şöyle dediler:
13 Bize yaklaşın ve bize yardım edin ki, Mısır'dan gelip hayvanlarımızı çalmaya ve sebepsiz yere bize karşı savaşmaya çalışan Efraim oğullarını alt edelim.
14 Efraim oğullarının canları açlıktan ve susuzluktan bitkin düşmüştü; çünkü üç gündür ekmek yememişlerdi. Filist şehirlerinden kırk bin adam, Gat halkına yardım etmek için yola çıktı.
15 Bu adamlar Efraim oğullarıyla savaş halindeydiler ve Rab, Efraim oğullarını Filistlilerin eline teslim etti.
16 Ve Mısır'dan çıkmış olan Efraim oğullarının hepsini öldürdüler; savaştan kaçan on adamdan başka kimse sağ kalmadı.
17 Çünkü bu kötülük, Rabbin Efraim oğullarına karşı getirdiği bir kötülüktü; çünkü onlar, Rabbin eski

zamanlarda İsrail için belirlediği süre gelmeden Mısır'dan çıkmakla Rabbin sözünü çiğnediler.
18 Filistlilerden de çok sayıda, yirmi bin kadar adam öldü; kardeşleri onları alıp şehirlerinde gömdüler.
19 Efraim oğullarından öldürülenler Gat vadisinde günlerce ve yıllarca terk edilmiş halde kaldılar, gömülmediler ve vadi insan kemikleriyle doldu.
20 Savaştan kurtulan adamlar Mısır'a geldiler ve İsrailoğullarına başlarına gelen her şeyi anlattılar.
21 Babaları Efraim onların yasını uzun süre tuttu; kardeşleri de onu teselli etmeye geldiler.
22 Ve karısının yanına geldi; karısı bir oğul doğurdu ve ona Beriah adını verdi, çünkü karısı evinde mutsuzdu.

BÖLÜM 76

1 O günlerde Amram oğlu Musa, Kuş ülkesinde hâlâ kraldı ve krallığında refah içindeydi; Kuş oğullarını adalet, doğruluk ve dürüstlük içinde yönetiyordu.
2 Kuş oğulları, Musa'nın hüküm sürdüğü günler boyunca onu çok sevdiler; Kuş ülkesinin bütün halkı ise ondan çok korktu.
3 Musa'nın Kuş üzerindeki hükümdarlığının kırkıncı yılında, Musa kral tahtında oturuyordu; önünde kraliçe Adonya vardı ve bütün soylular da onun etrafında oturuyorlardı.
4 Kraliçe Adonya, kralın ve prenslerin önünde, “Ey Kuş oğulları, bunca zamandır yaptığınız bu şey nedir?” dedi.
5 Şüphesiz biliyorsunuz ki, bu adam kırk yıldır Kuş'ta hüküm sürüyor ve bana yaklaşmadı, Kuş oğullarının tanrılarına da tapmadı.
6 Ey Kuş oğulları, şimdi dinleyin! Bu adam artık sizin üzerinizde hüküm sürmesin; çünkü o bizim özümüzden değildir.
7 Bakın, oğlum Menakrus büyüdü; bırakın o sizin üzerinize hüküm sürsün. Çünkü efendinizin oğluna hizmet etmeniz, Mısır kralının kölesi olan bir yabancıya hizmet etmenizden daha iyidir.
8 Kuş oğullarının bütün halkı ve soyluları, kraliçe Adonya'nın kulaklarına fısıldadığı sözleri işittiler.
9 Bütün halk akşama kadar hazırlık yaptı ve sabahleyin erkenden kalkıp Kikianus'un oğlu Menakrus'u kendilerine kral yaptılar.
10 Kuşoğullarının hepsi Musa'ya karşı el uzatmaya korktular; çünkü Rab Musa'yla birlikteydi ve Kuşoğulları Musa'ya ettikleri yemini hatırladılar, bu yüzden ona zarar vermediler.
11 Fakat Kuş oğulları Musa'ya birçok hediye verdiler ve onu büyük bir saygıyla yanlarından gönderdiler.
12 Böylece Musa Kuş ülkesinden ayrıldı, evine döndü ve Kuş üzerindeki egemenliğini bıraktı. Musa Kuş ülkesinden ayrıldığında altmış altı yaşındaydı; çünkü bu, Rab'bin takdiriydi; çünkü O'nun eski zamanlarda belirlediği, İsrail'i Ham oğullarının çektiği sıkıntıdan kurtarma dönemi gelmişti.
13 Musa, Firavun yüzünden Mısır'a dönmekten korktuğu için Midyan'a gitti ve Midyan'daki bir su kuyusunun başına oturdu.
14 Midyanlı Reuel'in yedi kızı babalarının sürüsünü otlatmaya gittiler.
15 Kuyuya gidip babalarının sürüsünü sulamak için su çektiler.
16 Bunun üzerine Midyan çobanları gelip onları kovdular; Musa da kalkıp onlara yardım etti ve sürüyü suladı.
17 Onlar da babaları Reuel'in yanına döndüler ve Musa'nın kendileri için yaptıklarını ona anlattılar.
18 Onlar da, “Mısırlı bir adam bizi çobanların elinden kurtardı; bize su çıkardı ve sürüyü suladı” dediler.
19 Reuel kızlarına, “O nerede? Adamı neden bıraktınız?” dedi.
20 Reuel onu çağırtıp getirdi ve evine götürdü; onunla birlikte ekmek yedi.
21 Musa, Reuel'e Mısır'dan kaçtığını, kırk yıl Kuş'ta hüküm sürdüğünü, daha sonra yönetimi elinden aldıklarını ve onu barış içinde, şeref ve hediyelerle birlikte gönderdiklerini anlattı.
22 Reuel, Musa'nın sözlerini işitince kendi kendine, "Bu adamı hapishaneye atacağım; böylece Kuş oğullarını yatıştıracağım, çünkü o onlardan kaçtı," dedi.
23 Onu yakalayıp hapishaneye attılar ve Musa on yıl hapiste kaldı. Musa hapisteyken, Reuel'in kızı Zippora ona acıdı ve ona sürekli ekmek ve su verdi.
24 İsrailoğullarının tamamı o zamanlar Mısır topraklarındaydı ve Mısırlılara her türlü ağır işte hizmet ediyorlardı; Mısır'ın eli o günlerde İsrailoğulları üzerinde acımasızca hüküm sürüyordu.
25 O zaman Rab, Mısır kralı Firavun'u cezalandırdı ve onu ayak tabanından başının tepesine kadar cüzzam hastalığıyla azaplandırdı; İsrailoğullarının acımasız muamelesi yüzünden bu hastalık o zaman Rab tarafından Mısır kralı Firavun'un üzerine geldi.
26 Çünkü Rab, halkı İsrail oğullarının duasını işitmişti ve onların gayretleri sayesinde yakarışları kendisine ulaşmıştı.
27 Ama O'nun öfkesi onlardan dinmedi ve Firavun'un eli İsrailoğullarına karşı hâlâ uzanmış haldeydi; Firavun Rabbin önünde boynunu sertleştirdi, İsrailoğulları üzerindeki boyunduruğu artırdı ve hayatlarını her türlü ağır işle acılaştırdı.
28 Rab, Mısır kralı Firavun'a veba hastalığını gönderdikten sonra, Firavun bilge adamlarından ve büyücülerinden onu iyileştirmelerini istedi.
29 Bilge adamları ve büyücüleri ona, "Yaralarına küçük çocukların kanı sürülürse iyileşir" dediler.
30 Firavun onları dinledi ve küçük çocuklarını almak üzere İsrailoğullarının yanına, Goşen'e adamlarını gönderdi.
31 Firavun'un hizmetkarları gidip İsrailoğullarının bebeklerini annelerinin kollarından zorla aldılar ve her gün bir çocuğu Firavun'a getirdiler; hekimler de onları öldürüp vebaya sürdüler; bunu bütün günler boyunca yaptılar.
32 Firavun'un öldürdüğü çocukların sayısı üç yüz yetmiş beşti.
33 Fakat Rab Mısır kralının hekimlerinin sözlerini dinlemedi ve veba hızla yayılmaya devam etti.
34 Firavun on yıl boyunca bu veba salgınıyla boğuştu, yine de Firavun'un kalbi İsrailoğullarına karşı daha da katılaştı.
35 On yılın sonunda Rab, Firavun'u yıkıcı veba salgınlarıyla cezalandırmaya devam etti.
36 Rab onu midesinde kötü bir tümör ve hastalıkla vurdu ve bu hastalık şiddetli bir çıbana dönüştü.
37 O sırada Firavun'un iki veziri, İsrailoğullarının bulunduğu Goşen ülkesinden gelip Firavun'un evine gittiler

ve ona şöyle dediler: "İsrailoğullarının işlerinde gevşediklerini ve emeklerinde ihmalkâr davrandıklarını gördük."
38 Firavun, hizmetkârlarının sözlerini işitince, İsrailoğullarına karşı öfkesi çok arttı; çünkü bedensel acılarından dolayı çok üzülmüştü.
39 O da şöyle cevap verdi: “İsrailoğulları hasta olduğumu öğrenince bize dönüp alay ediyorlar. Şimdi bana arabamı koşumlayın, Goşen'e gideyim ve İsrailoğullarının bana yönelttikleri alayları göreyim.” Bunun üzerine hizmetkârları ona arabayı koşumladılar.
40 Ve onu bir ata bindirdiler, çünkü kendi başına ata binemezdi;
41 Ve yanına on süvari ve on piyade alarak İsrailoğullarının yanına, Goşen'e gitti.
42 Mısır sınırına vardıklarında, kralın atı, bağın çukur kısmında bulunan, iki tarafı çitlerle çevrili, dar ve yüksek bir yere girdi; diğer tarafta ise alçak, düz bir arazi vardı.
43 Ve o yerde atlar hızla koşup birbirlerini sıkıştırdılar; diğer atlar da kralın atını sıkıştırdılar.
44 Kralın atı, kral binerken alçak ovaya düştü; kral düştüğünde araba kralın üzerine devrildi ve at kralın üzerine yığıldı; kral acıdan kıvranarak bağırdı.
45 Kralın bedeni parçalandı, kemikleri kırıldı ve artık ata binemez hale geldi; çünkü bu, Rab'bin ona olan takdiriydi. Rab, halkı İsrail oğullarının feryatlarını ve çektikleri sıkıntıları işitmişti.
46 Hizmetkârları onu omuzlarında, yavaş yavaş taşıyarak Mısır'a geri getirdiler; onunla birlikte olan süvariler de Mısır'a döndüler.
47 Onu yatağına yatırdılar ve kral ölümünün geldiğini anladı. Bunun üzerine kraliçe karısı Aparanith gelip kralın önünde ağladı ve kral da onunla birlikte hıçkıra hıçkıra ağladı.
48 O gün bütün soyluları ve hizmetkarları geldiler, kralı o sıkıntılı halde gördüler ve onunla birlikte hıçkıra hıçkıra ağladılar.
49 Kralın prensleri ve bütün danışmanları, krala, oğullarından dilediği birini ülkede kendi yerine yönetici olarak atamasını tavsiye ettiler.
50 Kralın, karısı Kraliçe Aparanith'ten doğurduğu üç oğlu ve iki kızı vardı; ayrıca kralın cariyelerinden de çocukları vardı.
51 Ve onların adları şunlardı: ilk doğan Othri, ikinci Adikam ve üçüncü Morion; kız kardeşlerinin adları ise büyük olan Bathia ve diğer Acuzi idi.
52 Kralın ilk oğlu Othri ise akıl hastasıydı, sözlerinde aceleci ve düşüncesizdi.
53 Fakat Adikam kurnaz ve bilge bir adamdı, Mısır'ın bütün bilgeliğini biliyordu; fakat görünüşü çirkin, şişman ve boyu çok kısaydı; boyu bir arşındı.
54 Kral, oğlu Adikam'ı her konuda zeki ve bilgili görünce, ölümünden sonra onun kendi yerine kral olmasını istedi.
55 Ve Abilot'un kızı Gedude'yi kendine eş olarak aldı; o zaman on yaşındaydı ve ondan dört oğlu oldu.
56 Sonra gidip üç kadınla evlendi ve sekiz oğlu ile üç kızı oldu.
57 Kralın başına büyük bir kargaşa geldi ve bedeni, yazın güneşin altında tarlaya atılmış bir leşin eti gibi koktu.
58 Kral, hastalığının çok şiddetlendiğini görünce, oğlu Adikam'ı yanına getirttirdi ve onu babasının yerine kral yaptılar.
59 Üç yılın sonunda kral utanç, rezalet ve tiksinti içinde öldü; hizmetkarları onu taşıyıp Zoan Mizraim'deki Mısır krallarının mezarına gömdüler.
60 Fakat krallar için alışıldığı gibi onu mumyalamadılar; çünkü bedeni çürümüştü ve kötü kokusu yüzünden ona yaklaşamadılar, bu yüzden aceleyle gömdüler.
61 Çünkü bu kötülük, Rab'den ona gelmişti; çünkü Rab, onun zamanında İsrail'e yaptığı kötülüğe karşılık olarak ona kötülükle karşılık vermişti.
62 Ve o, dehşet ve utanç içinde öldü ve yerine oğlu Adikam tahta geçti.

BÖLÜM 77

1. Adikam Mısır'ı yönetmeye başladığında yirmi yaşındaydı ve dört yıl hüküm sürdü.
2 İsrail'in Mısır'a inişinin iki yüz altıncı yılında Adikam Mısır'da hüküm sürdü, fakat atalarının hüküm sürdüğü kadar uzun süre hüküm sürmedi.
3 Babası Melol Mısır'da doksan dört yıl hüküm sürdü, fakat on yıl hasta kaldı ve öldü; çünkü Rabbin gözünde kötü davranmıştı.
4 Ve bütün Mısırlılar, Mısır'da adet olduğu üzere, Firavun Adikam'ın adını atalarının adıyla aynı şekilde çağırdılar.
5 Firavun'un bütün bilge adamları Adikam'a Ahuz adını verdiler; bu isim Mısır dilinde kısaca Ahuz olarak bilinir.
6 Adikam son derece çirkindi; boyu bir arşın ve bir karıştı, sakalı ise ayak tabanlarına kadar uzanıyordu.
7 Firavun babasının tahtına oturarak Mısır'ı yönetmeye başladı ve Mısır'ın yönetimini bilgeliğiyle yürüttü.
8 Hükümranlığı süresince babasından ve ondan önceki bütün krallardan daha fazla kötülük yaptı ve İsrailoğulları üzerindeki boyunduruğunu artırdı.
9 Ve hizmetkârlarıyla birlikte İsrailoğullarının yanına, Goşen'e gitti; onlara işlerinde ağırlaştırıcı bir üslup kullanarak şöyle dedi: “İşinizi, her günün görevini tamamlayın; babamın zamanında yaptığınız gibi, bugünden itibaren işlerimizde ellerinizi gevşetmeyin.”
10 Ve İsrailoğulları arasından onların başına görevliler atadı; bu görevlilerin başına da kendi hizmetkârları arasından yöneticiler getirdi.
11 Ve onlara, her gün o sayıya göre inşa etmeleri için bir ölçü tuğla koydu ve sonra geri dönüp Mısır'a gitti.
12 O zaman Firavun'un görevlileri, Firavun'un emri doğrultusunda İsrailoğullarının subaylarına şöyle emrettiler:
13 Firavun şöyle dedi: Her gün işinizi yapın, görevinizi tamamlayın ve günlük tuğla ölçüsüne uyun; hiçbir şeyi eksiltmeyin.
14 Günlük tuğlalarınızda eksiklik olursa, yerlerine küçük çocuklarınızı koyacağım.
15 O günlerde Mısır'ın yöneticileri, Firavun'un emrettiği gibi yaptılar.
16 İsrailoğullarının günlük tuğla miktarında bir eksiklik bulunduğunda, Firavun'un görevlileri İsrailoğullarının eşlerine gider, eksik tuğla sayısı kadar İsrailoğullarının bebeklerini annelerinin kucağından zorla alır ve tuğlaların yerine binaya koyarlardı.

17 Babaları ve anneleri, binanın duvarından gelen bebeklerinin ağlama seslerini duyunca ağlayıp sızladılar.
18 Ve işverenler İsrailoğullarına, çocuklarını binaların içine yerleştirmeleri konusunda üstünlük sağladılar; öyle ki bir adam oğlunu duvarın içine yerleştirdi ve üzerine harç sürdü; gözleri yaşlarla doluydu ve gözyaşları çocuğunun üzerine aktı.
19 Mısır'ın yöneticileri İsrail oğullarına uzun günler boyunca böyle davrandılar ve hiç kimse İsrail oğullarının çocuklarına acımadı, onlara merhamet göstermedi.
20 Binada öldürülen bütün çocukların sayısı iki yüz yetmiş idi; bunlardan bazılarını babalarının eksik bıraktığı tuğlaların yerine inşa etmişlerdi, bazılarını da binadan ölü olarak çıkarmışlardı.
21 Adikam döneminde İsrailoğullarına yüklenen iş, babasının döneminde yaptıkları işten daha zordu.
22 İsrailoğulları ise ağır işlerinden dolayı her gün iç çekiyorlardı; çünkü kendi kendilerine, "Bakın, Firavun öldüğünde oğlu ortaya çıkacak ve işlerimizi hafifletecek!" demişlerdi.
23 Fakat onlar ikinci işi birincisinden daha fazla artırdılar ve İsrailoğulları buna iç çektiler; emeklerinin ağırlığı yüzünden feryatları Tanrı'ya yükseldi.
24 O günlerde Tanrı, İsrailoğullarının sesini ve feryatlarını işitti ve onlara İbrahim, İshak ve Yakup ile yaptığı antlaşmayı hatırladı.
25 Tanrı, İsrailoğullarının yükünü ve o günlerdeki ağır işlerini gördü ve onları kurtarmaya karar verdi.
26 Amram oğlu Musa o günlerde hâlâ Midyanlı Reuel'in evindeki zindanda tutuluyordu ve Reuel'in kızı Zippora ona her gün gizlice yiyecek sağlıyordu.
27 Musa, Reuel'in evindeki zindanda on yıl hapsedildi.
28 Ve Firavun'un babasının yerine Mısır'ı yönetmeye başlamasının birinci yılı olan on yılın sonunda,
29 Zipporah babası Reuel'e dedi ki: "On yıldır hapiste tuttuğun İbrani adamı kimse aramıyor, sormuyor da."
30 Bu nedenle, eğer senin gözünde uygunsa, gönderip onun hayatta mı yoksa ölü mü olduğunu görelim. Fakat babası onun kendisine destek olduğunu bilmiyordu.
31 Babası Reuel ona şöyle cevap verdi: "Hiç kimse on yıl boyunca yiyeceksiz bir şekilde hapishaneye kapatılıp da hayatta kalmış mıdır?"
32 Ve Zippora babasına şöyle cevap verdi: "Eminim İbranilerin Tanrısı'nın büyük ve korkunç olduğunu ve onlara her zaman harikalar yarattığını duymuşsundur."
33 İbrahim'i Kildanilerin Ur kentinden, İshak'ı babasının kılıcından ve Yakup'u Yabbuk geçidinde onunla güreşen Rabbin meleğinden kurtaran O'ydu.
34 Bu adamla da birçok şey yaptı; onu Mısır'daki nehirden, Firavun'un kılıcından ve Kuş oğullarından kurtardı; aynı şekilde onu kıtlıktan da kurtarıp yaşatabilir.
35 Bu durum Reuel'in de hoşuna gitti ve kızının sözünü dinleyerek Musa'nın başına ne geldiğini öğrenmek için zindana adamlar gönderdi.
36 Ve İsa, Musa'nın zindanda yaşadığını, ayakta durduğunu, atalarının Tanrısına övgüler sunup dua ettiğini gördü.
37 Reuel, Musa'nın zindandan çıkarılmasını emretti; bunun üzerine Musa'nın saçları tıraş edildi, hapishane giysileri değiştirildi ve ekmek yedi.
38 Ve bundan sonra Musa, evin arkasında bulunan Reuel bahçesine gitti ve orada kendisine büyük mucizeler yapmış olan Tanrısı RAB'be dua etti.
39 İsa dua ederken, karşısına baktı ve bahçenin ortasına dikilmiş, toprağa saplanmış bir safir çubuk gördü.
40 Ve adam değneğe yaklaştı ve baktı; değneğin üzerinde, orduların Tanrısı RAB'bin adının kazınmış, yazılmış ve belirgin bir şekilde işlenmiş olduğunu gördü.
41 Ve onu okudu, elini uzattı ve onu orman ağacı gibi çalılıktan kopardı; sopa elindeydi.
42 Tanrımız, göğü ve yeri, bütün gök cisimlerini, denizleri, nehirleri ve bütün balıklarını yarattıktan sonra, bütün işlerini bu değnekle yaptı.
43 Tanrı, Âdem'i cennet bahçesinden kovduktan sonra, Âdem eline bir sopa alıp, alındığı yere gidip toprağı işlemeye başladı.
44 Ve o sopa Nuh'a indi ve Şem'e ve onun soyundan gelenlere verildi, sonunda İbrani İbrahim'in eline geçti.
45 İbrahim, sahip olduğu her şeyi oğlu İshak'a verdikten sonra, ona bu sopayı da verdi.
46 Yakup Padaram'a kaçtığında onu eline aldı ve babasının yanına döndüğünde onu geride bırakmadı.
47 Ayrıca Mısır'a indiğinde onu eline aldı ve kardeşlerinden bir pay fazla olarak Yusuf'a verdi; çünkü Yakup onu kardeşi Esau'dan zorla almıştı.
48 Yusuf'un ölümünden sonra Mısır'ın ileri gelenleri Yusuf'un evine geldiler ve o asa Midyanlı Reuel'in eline geçti. Mısır'dan çıkınca onu eline aldı ve bahçesine dikti.
49 Kinitlerin bütün güçlü adamları, Zipporah'ın kızını ele geçirmek için onu koparmaya çalıştılar, ama başaramadılar.
50 Böylece o çubuk, Reuel'in bahçesinde dikili kaldı; ta ki ona hakkı olan gelip onu alana kadar.
51 Reuel, Musa'nın elindeki sopayı görünce hayrete düştü ve ona kızı Zippora'yı eş olarak verdi.

BÖLÜM 78

1 O zamanlar Edom kralı Achbor'un oğlu Baal Channan öldü ve Edom ülkesindeki evine gömüldü.
2 İsa'nın ölümünden sonra, Esau'nun oğulları Edom ülkesine adamlar gönderdiler ve oradan Edom'da yaşayan Hadad adında bir adamı alıp, kralları Baal Channan'ın yerine kral yaptılar.
3 Hadad, Edom oğulları üzerinde kırk sekiz yıl hüküm sürdü.
4 Ve tahta geçtiğinde, Moab oğullarına karşı savaşmaya ve onları daha önce olduğu gibi Esau oğullarının egemenliği altına almaya karar verdi; fakat bunu başaramadı, çünkü Moab oğulları bunu duydular ve ayaklanıp kendi aralarından bir kral seçmek için acele ettiler.
5 Ve bundan sonra büyük bir topluluk topladılar ve Edom kralı Hadad'a karşı savaşmak için Ammon oğullarından kardeşlerini yardıma çağırdılar.
6 Hadad, Moab oğullarının yaptıklarını işitti ve onlardan çok korktu; onlarla savaşmaktan vazgeçti.
7 O günlerde, Amram oğlu Musa, Midyan'da, Midyanlı Reuel'in kızı Zippora'yı kendine eş olarak aldı.
8 Ve Zippora, Yakup'un kızlarının yolundan gitti; Sara, Rebeka, Rahel ve Lea'nın doğruluğundan hiç de aşağı kalmadı.

9 Ve Zipporah hamile kaldı ve bir oğul doğurdu; ona Gershom adını verdi, çünkü “Ben yabancı bir ülkede yabancıydım” dedi. Fakat kayınpederi Reuel'in emriyle sünnet olmadı.
10 Kadın tekrar gebe kaldı ve bir oğul doğurdu, fakat oğlunun sünnetini yaptırdı ve adını Eliezer koydu; çünkü Musa, “Atalarımın Tanrısı bana yardım etti ve beni Firavun'un kılıcından kurtardı” demişti.
11 O günlerde Mısır kralı Firavun, İsrailoğullarının işini çok artırdı ve boyunduruğunu İsrailoğullarının üzerinde daha da ağırlaştırdı.
12 Ve Mısır'da şöyle bir duyuru yapılmasını emretti: "Halka artık tuğla yapmak için saman vermeyin; buldukları samanı kendileri toplasınlar."
13 Yapacakları tuğlaların sayısını da her gün versinler ve onlardan hiçbir şey eksiltmesinler; çünkü işlerinde tembel değillerdir.
14 İsrailoğulları bunu duyunca yas tuttular, içlerinden bir ah çektiler ve canlarının acısından dolayı RAB'be yalvardılar.
15 Rab İsrailoğullarının feryatlarını işitti ve Mısırlıların onlara uyguladığı zulmü gördü.
16 Rab halkını ve mirasını kıskandı, onların sesini işitti ve onları Mısır'ın sıkıntısından kurtarmaya, onlara Kenan diyarını miras olarak vermeye karar verdi.

BÖLÜM 79

1 O günlerde Musa, kayınpederi Midyanlı Reuel'in sürüsünü Sin çölünün ötesinde otlatıyordu ve kayınpederinden aldığı sopa elindeydi.
2 Bir gün, keçilerden bir yavru sürüden ayrıldı; Musa onu takip etti ve yavru Horeb'deki Tanrı dağına geldi.
3 Horeb'e vardığında, Rab ona orada çalılıkta göründü ve çalılığın alevler içinde yandığını gördü; fakat ateşin çalılığı yakma gücü yoktu.
4 Musa bu manzaraya çok şaşırdı; çünkü çalı yanıp kül olmamıştı. Musa bu muhteşem şeyi görmek için yaklaştı ve Rab ateşin içinden Musa'yı çağırdı ve ona Mısır'a, Mısır kralı Firavun'a gidip İsrailoğullarını hizmetinden azat etmesini emretti.
5 Rab Musa'ya şöyle dedi: "Git, Mısır'a dön; çünkü sana kastedenlerin hepsi öldü. Firavun'a da söyle, İsrailoğullarını ülkesinden çıkarsın."
6 Ve Rab, Firavun'un ve tebaasının gözleri önünde Mısır'da mucizeler ve harikalar yapmasını ona gösterdi; böylece onlar Rabbin onu gönderdiğine inansınlar.
7 Musa, Rabbin kendisine buyurduğu her şeyi dinledi ve kayınpederinin yanına dönüp durumu ona anlattı. Reuel de ona, "Esenlikle git," dedi.
8 Musa Mısır'a gitmek üzere kalktı; karısını ve oğullarını da yanına aldı. Yolda bir handa konaklıyordu. Orada Tanrı'nın bir meleği indi ve ona karşı bir fırsat kolladı.
9 Ve o, ilk doğan oğlu yüzünden onu öldürmek istedi; çünkü oğlunu sünnet etmemişti ve Rabbin İbrahim'le yaptığı antlaşmayı çiğnemişti.
10 Çünkü Musa, kayınpederinin kendisine söylediği, ilk doğan oğlunu sünnet etmemesi yönündeki sözünü dinlemişti; bu yüzden onu sünnet etmedi.
11 Zippora, Rabbin meleğinin Musa'ya karşı bir fırsat kolladığını gördü ve bunun, Musa'nın oğlu Gerşom'u sünnet etmemesinden kaynaklandığını anladı.
12 Ve Zipporah aceleyle oraya gidip sivri taşlardan birini aldı, oğlunu sünnet etti ve kocasını ve oğlunu Rabbin meleğinin elinden kurtardı.
13 O gün Musa'nın kardeşi Amram oğlu Harun, Mısır'da nehir kenarında yürüyordu.
14 Rab o yerde ona göründü ve ona, “Şimdi çölde Musa’nın yanına git” dedi. O da gitti ve Tanrı’nın dağında onunla buluştu ve onu öptü.
15 Harun gözlerini kaldırdı ve Musa'nın karısı Zippora'yı ve çocuklarını gördü ve Musa'ya, "Bunlar senin için kim?" dedi.
16 Musa ona dedi ki: "Bunlar, Tanrı'nın bana Midyan'da verdiği karım ve oğullarımdır." Bu durum, Harun'u kadın ve çocukları yüzünden üzdü.
17 Harun Musa'ya, "Kadını ve çocuklarını babalarının evine gönder" dedi. Musa Harun'un sözünü dinledi ve öyle yaptı.
18 Ve Zippora çocuklarıyla birlikte geri döndü ve Reuel'in evine gittiler ve Rab halkını ziyaret edip onları Firavun'un elinden Mısır'dan kurtarıncaya kadar orada kaldılar.
19 Musa ve Harun, İsrailoğullarının topluluğunun yanına, Mısır'a geldiler ve onlara Rabbin bütün sözlerini bildirdiler; halk da çok büyük bir sevinç duydu.
20 Ertesi gün Musa ve Harun erkenden kalkıp Firavun'un evine gittiler ve ellerine Tanrı'nın asasını aldılar.
21 Kralın kapısına vardıklarında, orada demir aletlerle bağlanmış iki genç aslan vardı ve kralın gelmelerini emrettiği kişiler dışında kimse onların önünden çıkıp girmiyordu. Büyücüler gelip büyüleriyle aslanları dışarı çıkardılar ve böylece aslanlar kralın huzuruna getirildi.
22 Musa aceleyle gidip sopayı aslanların üzerine kaldırdı ve onları serbest bıraktı. Musa ve Harun kralın sarayına girdiler.
23 Aslanlar da sevinçle onlarla birlikte geldiler ve onları takip ederek, efendisi tarladan döndüğünde köpeğin sevinci gibi sevindiler.
24 Firavun bunu görünce hayrete düştü ve duyduklarından çok korktu; çünkü onların görünüşü Tanrı'nın çocuklarının görünüşüne benziyordu.
25 Firavun Musa'ya, "Ne istiyorsunuz?" diye sordu. Onlar da ona, "İbranilerin Tanrısı RAB bizi sana gönderdi ve şöyle dedi: 'Halkımı gönder ki bana kulluk etsinler.'" dediler.
26 Firavun onların sözlerini işitince çok korktu ve onlara, “Bugün gidin, yarın geri gelin” dedi. Onlar da kralın sözünü yerine getirdiler.
27 Onlar gittikten sonra Firavun, büyücü Balaam'ı, oğulları Jannes ve Jambres'i ve krala ait bütün büyücüleri, sihirbazları ve danışmanları çağırdı; hepsi gelip kralın huzuruna oturdular.
28 Kral, Musa ve kardeşi Harun'un kendisine söyledikleri bütün sözleri onlara anlattı. Büyücüler krala, "Kapıda hapsedilmiş aslanlar yüzünden adamlar sana nasıl geldiler?" dediler.
29 Kral dedi ki: "Çünkü onlar aslanlara karşı sopalarını kaldırdılar, onları çözdüler ve bana geldiler; aslanlar da onlara, efendisiyle karşılaşan bir köpek gibi sevindiler."

30 Ve büyücü Beor oğlu Balaam krala şöyle cevap verdi: "Bunlar da bizim gibi büyücülerden başka bir şey değiller."
31 "Şimdi onları çağırın, gelsinler, onları yargılayalım." dedi kral ve öyle yaptı.
32 Sabahleyin Firavun, Musa ve Harun'u kralın huzuruna çağırdı. Onlar da Tanrı'nın asasını alıp kralın yanına geldiler ve ona şöyle dediler:
33 İbranilerin Tanrısı RAB şöyle dedi: "Halkımı gönder ki bana hizmet etsinler."
34 Kral onlara dedi ki: “Ama siz Allah’ın elçileri olduğunuza ve O’nun emriyle bana geldiğinize kim inanacak?”
35 Bu konuda bir mucize veya işaret gösterin, o zaman söylediğiniz sözler inanılacaktır.
36 Harun aceleyle elindeki değneği Firavun'un ve hizmetkarlarının önüne attı ve değnek yılana dönüştü.
37 Büyücüler bunu görünce, her biri elindeki asayı yere attı ve asalar yılana dönüştü.
38 Ve Harun'un asasının yılanı başını kaldırdı ve sihirbazların asalarını yutmak için ağzını açtı.
39 Büyücü Balaam da cevap verip şöyle dedi: "Bu, eski zamanlardan beri olan bir şeydir; yılanın kendi hemcinsini yutması ve canlıların birbirini yemesi."
40 Şimdi onu ilk halindeki gibi bir çubuk haline getir; biz de çubuklarımızı ilk halindeki gibi yerine koyacağız. Eğer senin çubuğun bizim çubuklarımızı yutarsa, o zaman Tanrı'nın ruhunun sende olduğunu anlayacağız; eğer yutmazsa, sen de bizim gibi bir zanaatkârsın demektir.
41 Harun aceleyle elini uzattı ve yılanın kuyruğunu yakaladı; kuyruk elinde bir değnek oldu. Büyücüler de değnekleriyle aynı şeyi yaptılar; her biri kendi yılanının kuyruğunu yakaladı ve değnekler ilk baştaki gibi değneklere dönüştü.
42 Ve onlara tekrar sopa verildiğinde, Harun'un sopası onların sopalarını yuttu.
43 Kral bunu görünce, Mısır krallarına ait kayıtların bulunduğu kitabı getirmelerini emretti. Onlar da Mısır krallarının tarihçelerini içeren kitabı getirdiler; bu kitapta Mısır'ın bütün putları yazılıydı. Çünkü orada Yehova'nın adını bulmayı umuyorlardı, fakat bulamadılar.
44 Firavun Musa ve Harun'a dedi ki: "Bakın, bu kitapta Tanrınızın adını yazılı bulamadım ve O'nun adını bilmiyorum."
45 Danışmanlar ve bilgeler krala şöyle cevap verdiler: "İbranilerin Tanrısı'nın bilgelerin oğlu, eski kralların oğlu olduğunu duyduk."
46 Firavun Musa ve Harun'a dönerek, "Sizin tanıttığınız Rab'bi tanımıyorum, onun halkını da göndermeyeceğim" dedi.
47 Onlar da krala şöyle cevap verdiler: “Tanrıların Tanrısı RAB’dir. O, atalarımızın günlerinden beri adını üzerimize ilan etmiş ve bizi şöyle göndermiştir: ‘Firavun’a git ve ona de ki: Halkımı gönder ki bana kulluk etsinler.’”
48 Bu nedenle bizi gönder ki, çölde üç gün yolculuk edelim ve orada ona kurban sunalım; çünkü Mısır'a indiğimiz günlerden beri, bizden ne yakmalık kurban, ne sunu, ne de kurban kabul etmedi. Eğer bizi göndermezsen, sana karşı öfkesi alevlenecek ve Mısır'ı ya veba ile ya da kılıçla vuracaktır.
49 Firavun onlara, “Şimdi bana O’nun gücünü ve kudretini söyleyin” dedi. Onlar da ona, “Göğü ve yeri, denizleri ve bütün balıkları yarattı; ışığı ve karanlığı yarattı; yeryüzüne yağmur yağdırdı ve suladı; otları ve çimenleri filizlendirdi; insanı, hayvanları ve orman hayvanlarını, gökteki kuşları ve denizdeki balıkları yarattı; O’nun ağzıyla yaşar ve ölürler” dediler.
50 Şüphesiz O, seni annenin rahminde yarattı, sana hayat nefesini verdi, seni büyüttü ve Mısır'ın kraliyet tahtına oturttu; ve O, senden nefesini ve canını alacak ve seni alındığın toprağa geri döndürecektir.
51 Kral onların sözlerine öfkelendi ve onlara şöyle dedi: “Bütün ulusların tanrıları arasında kim bunu yapabilir? Nehrim benimdir, onu kendim yarattım.”
52 Ve onları kendisinden uzaklaştırdı ve İsrail'in üzerindeki iş yükünün dünden ve öncekinden daha ağır olmasını emretti.
53 Musa ve Harun kralın huzurundan ayrılıp İsrailoğullarını çok kötü bir durumda buldular; çünkü işverenler onlara çok ağır işler vermişlerdi.
54 Musa RAB'be döndü ve dedi ki: "Neden halkına kötü davrandın? Çünkü beni gönderdiğin görevi Firavun'a bildirmek için geldiğimden beri, İsrailoğullarına çok kötü davrandı."
55 Rab Musa'ya şöyle dedi: "Bak, göreceksin ki, Firavun uzattığı eliyle ve ağır felaketlerle İsrailoğullarını ülkesinden sürecek."
56 Musa ve Harun, kardeşleri İsrailoğulları ile birlikte Mısır'da yaşadılar.
57 İsrailoğullarına gelince, Mısırlılar onlara ağır işler yükleyerek hayatlarını acılaştırdılar.

BÖLÜM 80

1 İki yılın sonunda Rab, İsrailoğullarını Mısır diyarından çıkarmak için Musa'yı tekrar Firavun'a gönderdi.
2 Musa gidip Firavun'un evine vardı ve ona kendisini gönderen Rabbin sözlerini bildirdi; fakat Firavun Rabbin sözlerine kulak vermedi. Bunun üzerine Tanrı, Mısır'da Firavun ve tebaası üzerine gücünü harekete geçirdi ve Firavun'u ve halkını çok büyük ve şiddetli felaketlerle vurdu.
3 Ve Rab, Harun'un eliyle Mısır'ın bütün sularını, bütün derelerini ve nehirlerini kana çevirdi.
4 Bir Mısırlı su içmek ve su çekmek için geldiğinde, testisine baktı ve suyun bütün kana dönüştüğünü gördü; bardağından içmek için geldiğinde ise bardaktaki su da kana dönüştü.
5 Kadın hamurunu yoğurup yemeğini pişirdiğinde, yaptıkları şey kan gibi görünüyordu.
6 Ve Rab tekrar adam gönderdi ve bütün sulara kurbağalar gönderdi; bütün kurbağalar Mısırlıların evlerine girdi.
7 Mısırlılar su içtiklerinde karınları kurbağalarla doldu ve nehirde dans ederlermiş gibi karınlarının içinde dans ettiler.
8 İçme suları ve yemek pişirme sularının hepsi kurbağaya dönüştü; yataklarında yatarken terlerinden de kurbağalar üredi.
9 Bütün bunlara rağmen Rabbin öfkesi onlardan dinmedi ve eli bütün Mısırlılara uzanarak onları her türlü ağır felaketle cezalandırdı.
10 Ve o, adamlarını gönderip onların tozlu topraklarını bitlere dönüştürdü; bitler Mısır'da yeryüzünde iki arşın yüksekliğe ulaştı.

11 Bitler de insan ve hayvanların bedeninde, Mısır'ın bütün halkının arasında çok sayıdaydı; Rab bitleri kral ve kraliçenin üzerine gönderdi ve bitler yüzünden Mısır çok üzüldü.
12 Buna rağmen, Rabbin öfkesi dinmedi ve eli Mısır üzerinde hâlâ uzanmış haldeydi.
13 Rab, Mısır'a her türden kır hayvanını gönderdi; bunlar gelip bütün Mısır'ı, insanları, hayvanları, ağaçları ve Mısır'da bulunan her şeyi yok ettiler.
14 Rab, ateş saçan yılanlar, akrepler, fareler, gelincikler, kurbağalar ve toz içinde sürünen diğer hayvanları gönderdi.
15 Sinekler, eşek arıları, pireler, böcekler ve sivrisinekler; her biri kendi türüne göre sürüler halinde toplanır.
16 Bütün sürüngenler ve kanatlı hayvanlar türlerine göre Mısır'a geldiler ve Mısırlıları çok üzdüler.
17 Ve pireler ve sinekler Mısırlıların gözlerine ve kulaklarına girdi.
18 Ve eşekarısı üzerlerine geldi ve onları kovdu; onlar da ondan kurtulup iç odalarına çekildiler, ama eşekarısı onları kovaladı.
19 Mısırlılar hayvan sürüsünden dolayı saklandılar ve kapılarını arkalarından kilitlediler. Bunun üzerine Tanrı, denizde bulunan Sulanut'a Mısır'a gidip orada bulunmasını emretti.
20 Kolları uzundu, bir insanın arşınlığı kadar, yani on arşın uzunluğundaydı.
21 Ve o, çatılara çıktı, kirişleri ve döşemeleri açtı, onları kesti ve kolunu evin içine uzatarak kilidi ve sürgüyü söktü ve Mısır evlerinin kapılarını açtı.
22 Bundan sonra hayvan sürüsü Mısır evlerine girdi ve Mısırlıları perişan etti; bu da onları çok üzdü.
23 Buna rağmen Rabbin öfkesi Mısırlılardan dinmedi ve eli onlara karşı uzanmaya devam etti.
24 Tanrı veba hastalığını gönderdi ve veba Mısır'a yayıldı; atlarda, eşeklerde, develerde, öküz ve koyun sürülerinde ve insanlarda görüldü.
25 Mısırlılar sabah erkenden kalkıp hayvanlarını otlatmaya götürdüklerinde, bütün hayvanlarının ölü olduğunu gördüler.
26 Mısırlıların sığırlarından onda biri kaldı; Goşen'deki İsraillilere ait sığırlardan ise hiçbiri ölmedi.
27 Tanrı Mısırlıların bedenlerine yakıcı bir iltihap gönderdi; bu iltihap derilerini yırttı ve ayak tabanlarından başlarının tepesine kadar bütün Mısırlılarda şiddetli bir kaşıntıya dönüştü.
28 Vücutlarında çok sayıda çıban çıktı ve etleri eriyip çürüdü, kokuştu.
29 Buna rağmen Rabbin öfkesi dinmedi ve eli hâlâ bütün Mısır'ın üzerinde uzanmış haldeydi.
30 Rab çok şiddetli bir dolu gönderdi; bu dolu onların üzüm bağlarını vurdu, meyve ağaçlarını kırdı ve kuruttu, böylece meyveler üzerlerine devrildi.
31 Ayrıca, dolu ile birlikte karışık bir ateş indiği için bütün yeşil otlar kuruyup yok oldu; dolu ve ateş her şeyi tüketti.
32 Ayrıca, dışarıda bulunan insanlar ve hayvanlar alevler ve dolu yüzünden helak oldular; bütün genç aslanlar da bitkin düştüler.
33 Rab Mısır'a çok sayıda çekirge gönderdi; bunlar Hasel, Salom, Chargol ve Chagole çekirgeleriydi ve her birinden farklı türlerdi. Bu çekirgeler, dolu yağışından geriye kalan her şeyi yiyip bitirdiler.
34 Mısırlılar çekirgelerden sevindiler, çünkü çekirgeler tarladaki ürünleri yiyip bitirmişti; bol miktarda çekirge yakalayıp tuzlayarak yediler.
35 Ve Rab denizden güçlü bir rüzgâr gönderdi; bu rüzgâr bütün çekirgeleri, hatta tuzlanmış olanları bile alıp Kızıldeniz'e attı; Mısır sınırları içinde tek bir çekirge bile kalmadı.
36 Ve Tanrı Mısır'ın üzerine karanlık gönderdi; Mısır ve Patros topraklarının tamamı üç gün boyunca karanlığa gömüldü, öyle ki insan elini ağzına götürdüğünde kendi elini göremezdi.
37 O zaman, Rabbe isyan eden, Musa ve Harun'u dinlemeyen ve Tanrı'nın onları gönderdiğine inanmayan İsrail halkından birçok kişi öldü.
38 Ve kim, “Issız bir çölde açlıktan ölmekten korktuğumuz için Mısır'dan çıkmayacağız” demişti ve Musa'nın sözüne kulak vermemişti?
39 Rab onları üç gün süren karanlıkta cezalandırdı ve İsrailoğulları onları o günlerde gömdüler; Mısırlılar bundan haberdar olmadılar ve sevinmediler.
40 Ve Mısır'da üç gün boyunca çok büyük bir karanlık oldu; karanlık çöktüğünde ayakta duran herkes olduğu yerde ayakta kaldı, oturan oturmaya devam etti, yatan yatmaya devam etti ve yürüyen de aynı yerde yerde oturmaya devam etti; ve bu durum, karanlık geçinceye kadar bütün Mısırlıların başına geldi.
41 Karanlık günler geçti ve Rab Musa'yı ve Harun'u İsrailoğullarına göndererek şöyle dedi: "Bayramınızı kutlayın, Fısıh bayramınızı yapın; çünkü ben gece yarısı bütün Mısırlıların arasına geliyorum ve insanoğlunun ilk doğanından hayvanın ilk doğanına kadar bütün ilk doğanlarını öldüreceğim. Fısıh bayramınızı görünce sizi es geçeceğim."
42 İsrailoğulları, Rabbin Musa ve Harun'a buyurduğu her şeyi yaptılar; o gece de böyle yaptılar.
43 Gece yarısı, Rab Mısır'ın ortasına çıktı ve insanoğlunun ilk doğanından hayvanın ilk doğanına kadar bütün Mısırlıların ilk doğanlarını öldürdü.
44 Firavun geceleyin kalktı, bütün hizmetkârları ve bütün Mısırlılar da onunla birlikteydi. O gece Mısır'ın her yerinde büyük bir feryat koptu; çünkü içinde ceset olmayan bir ev yoktu.
45 Ayrıca Mısır'da doğan ilk çocukların evlerinin duvarlarına oyulmuş olan suretleri de yıkılıp yere düştü.
46 O gece Mısır köpekleri, daha önce ölmüş ve evlerinde gömmüş olan ilk doğanlarının kemiklerini bile söküp Mısırlıların önüne sürükledi ve onların önüne attılar.
47 Bütün Mısırlılar, başlarına aniden gelen bu kötülüğü gördüler ve hep birlikte yüksek sesle bağırdılar.
48 O gece Mısır'ın bütün aileleri ağladı; her erkek ilk doğan oğlu ve kızı için ağladı. O gece Mısır'ın gürültüsü uzaktan duyuldu.
49 Firavun'un kızı Batya o gece kralla birlikte Musa ve Harun'u evlerinde aramaya çıktı ve onları evlerinde, bütün İsrail halkıyla birlikte yiyip içip sevinirken buldular.
50 Batya Musa'ya dedi ki: "Sana yaptığım tüm iyiliklerin, seni büyütüp geliştirdiğimin karşılığı bu mu? Bana ve babamın evine bu kötülüğü mü getirdin?"
51 Musa ona dedi ki: "Şüphesiz RAB Mısır'a on bela getirdi; bunlardan herhangi birinden sana bir kötülük geldi

mi? Bunlardan biri seni etkiledi mi?" Kadın da "Hayır" dedi.
52 Musa ona dedi ki: “Annenin ilk çocuğu olsan da ölmeyeceksin ve Mısır'ın ortasında hiçbir kötülük sana ulaşmayacak.”
53 Ve o dedi ki: "Kardeşim olan kralı, bütün ailesini ve tebaasını bu kötülük içinde görürken, benim için ne faydası var? Onların ilk doğanları, Mısır'ın bütün ilk doğanlarıyla birlikte helak oluyor."
54 Musa ona dedi ki: “Şüphesiz ki, kardeşin ve ailesi, Mısır halkı, Rabbin sözlerine kulak vermediler; bu yüzden başlarına bu kötülük geldi.”
55 Mısır kralı Firavun, Musa'ya, Harun'a ve orada bulunan İsrailoğullarından bazılarına yaklaştı ve onlara şöyle dua etti:
56 Kalk ve kardeşlerini, ülkedeki bütün İsrail oğullarını, koyunlarını, sığırlarını ve onlara ait her şeyi al; hiçbir şey bırakmasınlar, sadece Rab Tanrınıza benim için dua edin.
57 Musa Firavun'a dedi ki: "Bak, annenin ilk çocuğu olsan da korkma, çünkü ölmeyeceksin; Rab, sana büyük kudretini ve uzattığı güçlü kolunu göstermek için yaşamanı emretti."
58 Firavun İsrailoğullarının gönderilmesini emretti ve bütün Mısırlılar onları göndermek için güçlerini topladılar; çünkü "Hepimiz helak oluyoruz" diyorlardı.
59 Ve bütün Mısırlılar, Rabbin kendisiyle atamız İbrahim arasında ettiği yemine göre, İsrailoğullarını büyük zenginliklerle, koyunlarla, sığırlarla ve kıymetli eşyalarla birlikte gönderdiler.
60 İsrailoğulları geceleyin dışarı çıkmakta geciktiler ve Mısırlılar onları dışarı çıkarmak için yanlarına geldiklerinde, onlara, “Biz hırsız mıyız ki geceleyin dışarı çıkıyoruz?” dediler.
61 İsrailoğulları Mısırlılardan gümüş kaplar, altın kaplar ve giysiler istediler ve Mısırlıları soydular.
62 Musa aceleyle kalkıp Mısır nehrine gitti ve oradan Yusuf'un sandığını getirip yanına aldı.
63 İsrailoğulları da her biri babasının tabutunu ve kabilesinin tabutlarını yanlarında getirdiler.

BÖLÜM 81

1 İsrailoğulları Rameses'ten Sukkot'a doğru yola koyuldular; altı yüz bin kadar erkek yaya olarak yürüyordu, çocukları ve eşleri hariç.
2 Onlarla birlikte karışık bir kalabalık da yükseldi; sürüler ve büyükbaş hayvanlar, hatta çok sayıda sığır da vardı.
3 İsrailoğullarının Mısır diyarında ağır işlerde çalışarak geçirdikleri süre iki yüz on yıldı.
4 İki yüz on yılın sonunda Rab, İsrailoğullarını Mısır'dan güçlü eliyle çıkardı.
5 İsrailoğulları Mısır'dan, Goşen'den ve Rameses'ten ayrılıp, birinci ayın on beşinci günü Sukkot'ta kamp kurdular.
6 Ve Mısırlılar, Rabbin öldürdüğü bütün ilk doğanlarını gömdüler; bütün Mısırlılar da üç gün boyunca öldürdüklerini gömdüler.
7 İsrailoğulları Sukkot'tan ayrılıp çölün sonundaki Etom'da kamp kurdular.
8 Mısırlılar ilk doğanlarını gömdükten üç gün sonra, Mısır'dan birçok adam kalkıp İsrailoğullarını Mısır'a geri döndürmek için peşlerinden gittiler; çünkü İsrailoğullarını kölelikten kurtardıklarına pişman olmuşlardı.
9 Adamlardan biri yanındakine, “Musa ve Harun Firavun’a şöyle demişlerdi: ‘Çölde üç gün yolculuk edip Tanrımız RAB’be kurban sunacağız.’” dedi.
10 Öyleyse şimdi sabah erken kalkıp onları geri getirelim. Eğer bizimle birlikte Mısır'a, efendilerinin yanına dönerlerse, onlarda iman olduğunu anlarız. Ama dönmezlerse, onlarla savaşırız ve onları büyük bir güç ve kuvvetle geri getiririz.
11 Firavun'un bütün ileri gelenleri sabahleyin kalktılar ve onlarla birlikte yedi yüz bin kadar adam da Mısır'dan ayrılıp İsrailoğullarının bulunduğu yere geldiler.
12 Bütün Mısırlılar gördüler ve işte Musa, Harun ve bütün İsrailoğulları Pi-hahiroth'un önünde oturmuş, yiyip içiyor ve Rabbin bayramını kutluyorlardı.
13 Bütün Mısırlılar İsrailoğullarına dediler ki: “Şüphesiz siz, ‘Üç gün çölde yolculuk edip Tanrımıza kurban sunacağız ve geri döneceğiz’ demiştiniz.”
14 Öyleyse bugün, gidişinizin üzerinden beş gün geçti; neden efendilerinizin yanına dönmüyorsunuz?
15 Musa ve Harun onlara şöyle cevap verdiler: “Çünkü Rabbimiz Tanrı bizim aracılığımızla şöyle buyurmuştur: ‘Artık Mısır'a dönmeyeceksiniz, fakat biz süt ve bal akan bir diyara gideceğiz; çünkü Rabbimiz Tanrı atalarımıza bunu vereceğine yemin etmişti.’”
16 Mısır ileri gelenleri, İsrailoğullarının Mısır'a dönme çağrılarını dinlemediklerini görünce, İsrailoğullarıyla savaşmak için hazırlık yaptılar.
17 Ve Rab, İsrailoğullarının Mısırlılara karşı olan yüreklerini güçlendirdi; böylece onlara şiddetli bir yenilgi yaşattılar ve savaş Mısırlılar için çok ağır geçti; bütün Mısırlılar İsrailoğullarının önünden kaçtılar, çünkü birçoğu İsrailoğulları tarafından öldürüldü.
18 Firavun'un ileri gelenleri Mısır'a gidip Firavun'a, "İsrailoğulları kaçtılar ve artık Mısır'a dönmeyecekler" dediler. Musa ve Harun da bize bu şekilde haber verdiler.
19 Firavun bunu işitti ve yüreği ve bütün tebaasının yüreği İsrail'e karşı döndü; İsrail'i gönderdikleri için pişman oldular. Bütün Mısırlılar Firavun'a İsrailoğullarını takip edip onları eski hallerine döndürmesini tavsiye ettiler.
20 Ve her biri kardeşine, “İsrail’i kölelikten kurtararak yaptığımız bu şey nedir?” dedi.
21 Rab, Mısırlıların yüreklerini İsrailoğullarını takip etmeleri için güçlendirdi; çünkü Rab, Mısırlıları Kızıldeniz'de yenilgiye uğratmayı arzuluyordu.
22 Firavun kalktı, savaş arabasını koştu ve bütün Mısırlıları bir araya topladı; küçük çocuklar ve kadınlar dışında tek bir erkek bile kalmadı.
23 Bütün Mısırlılar, İsrailoğullarını takip etmek üzere Firavun'la birlikte yola çıktılar; Mısır ordusu son derece büyük ve kalabalık bir orduydu, yaklaşık on yüz bin kişiden oluşuyordu.
24 Bu ordunun tamamı İsrailoğullarını Mısır'a geri getirmek için peşlerinden gitti ve Kızıldeniz kıyısında kamp kurmuş olan İsrailoğullarına ulaştılar.
25 İsrailoğulları gözlerini kaldırdılar ve bütün Mısırlıların kendilerini kovaladığını gördüler. İsrailoğulları onlardan çok korktular ve RAB'be yalvardılar.

26 Mısırlılar yüzünden İsrailoğulları dört gruba ayrıldılar ve görüş ayrılığına düştüler; çünkü Mısırlılardan korkuyorlardı. Musa her birine konuştu.
27 Ruben, Simeon ve İssakar oğullarından oluşan ilk grup, Mısırlılardan çok korktukları için kendilerini denize atmaya karar verdi.
28 Musa onlara, "Korkmayın, yerinizde durun ve Rabbin bugün sizin için gerçekleştireceği kurtuluşu görün" dedi.
29 Zebulun, Benyamin ve Naftali oğullarından oluşan ikinci grup ise Mısırlılarla birlikte Mısır'a dönmeye karar verdi.
30 Musa onlara, "Korkmayın, çünkü bugün Mısırlıları nasıl gördüyseniz, bir daha asla onları görmeyeceksiniz" dedi.
31 Üçüncü bölük ise Yahuda ve Yusuf oğullarından oluşuyordu ve Mısırlılarla savaşmak için onların yanına gitmeye karar verdiler.
32 Musa onlara, "Yerlerinizde kalın; çünkü RAB sizin için savaşacak, siz ise sessiz kalacaksınız" dedi.
33 Dördüncü bölük ise Levi, Gad ve Aşer oğullarından oluşuyordu ve Mısırlıları şaşırtmak için aralarına girmeye karar verdiler. Musa onlara, "Yerlerinizde kalın, korkmayın; sadece Rabbe yalvarın ki, sizi onların elinden kurtarsın" dedi.
34 Bunun üzerine Musa halkın arasından kalktı, Rabbe dua etti ve şöyle dedi:
35 Ey bütün yeryüzünün Tanrısı Rab, Mısır'dan çıkardığın halkını kurtar; Mısırlılar güç ve kudretin kendilerine ait olduğunu övünmesinler.
36 Bunun üzerine Rab Musa'ya şöyle dedi: "Neden bana yalvarıyorsun? İsrailoğullarına söyle, geçsinler; asanı denize doğru uzat, onu ikiye ayır; İsrailoğulları ondan geçsinler."
37 Musa da öyle yaptı; asasını denizin üzerine kaldırdı ve denizi ikiye ayırdı.
38 Denizin suları on iki parçaya ayrıldı ve İsrailoğulları, ayakkabılarıyla, hazırlanmış bir yoldan geçer gibi, yaya olarak oradan geçtiler.
39 Rab, Musa ve Harun aracılığıyla İsrailoğullarına Mısır'da ve denizde mucizelerini gösterdi.
40 İsrailoğulları denize girdiklerinde, Mısırlılar da onların ardından geldiler ve denizin suları tekrar üzerlerine yükseldi; hepsi suya gömüldüler ve Firavun hariç tek bir adam bile sağ kalmadı. Firavun Rabbe şükretti ve O'na iman etti; bu yüzden Rab onu o zaman Mısırlılarla birlikte yok etmedi.
41 Rab bir meleğe onu Mısırlılar arasından almasını emretti; melek onu Ninova ülkesine bıraktı ve o da orada uzun süre hüküm sürdü.
42 O gün Rab İsrail'i Mısır'ın elinden kurtardı ve İsrailoğullarının hepsi Mısırlıların yok olduğunu gördüler; Rabbin Mısır'da ve denizde yaptığı işlerde O'nun büyük elini gördüler.
43 Bunun üzerine Musa ve İsrailoğulları, Rab'bin Mısırlıları önlerinde yere serdiği gün, Rabbe şu şarkıyı söylediler.
44 Bütün İsrail halkı hep bir ağızdan şöyle şarkı söyledi: "RAB'be şarkı söyleyeceğim, çünkü O çok yücedir; atı ve binicisini denize attı; işte bu, Tanrı'nın kanun kitabında yazılıdır."
45 Bundan sonra İsrailoğulları yolculuklarına devam ettiler ve Mara'da kamp kurdular. Rab, Mara'da İsrailoğullarına kanunlar ve hükümler verdi ve İsrailoğullarına bütün yollarında yürümelerini ve kendisine hizmet etmelerini emretti.
46 Ve Mara'dan yola çıkıp Elim'e vardılar. Elim'de on iki su kaynağı ve yetmiş hurma ağacı vardı; çocuklar suların kenarında kamp kurdular.
47 Ve Mısır'dan ayrılışlarının ikinci ayının on beşinci gününde Elim'den yola çıkıp Sin çölüne vardılar.
48 O zaman Rab İsrailoğullarına manna verdi ve her gün gökten İsrailoğulları için yiyecek yağdırdı.
49 İsrailoğulları, çölde kaldıkları kırk yıl boyunca, Kenan diyarına varıp orayı ele geçirinceye kadar manna yediler.
50 Ve Sin çölünden ayrılıp Aluş'ta kamp kurdular.
51 Ve Aluş'tan ayrılıp Refidim'de kamp kurdular.
52 İsrailoğulları Refidim'de iken, Zefo'nun kardeşi Esau'nun oğlu Elifaz'ın oğlu Amalek, İsrail'le savaşmak için geldi.
53 Ve yanına sekiz yüz bir bin adam, büyücüler ve sihirbazlar getirdi ve Refidim'de İsrail'le savaşmak için hazırlık yaptı.
54 Ve İsrail'e karşı büyük ve şiddetli bir savaş başlattılar; Rab ise Amalek'i ve halkını Musa'ya, İsrailoğullarına ve Musa'nın hizmetkârı, Efratlı Nun oğlu Yeşu'ya teslim etti.
55 İsrailoğulları Amalek'i ve halkını kılıç zoruyla yendiler; fakat savaş İsrailoğulları için çok ağır geçti.
56 Rab Musa'ya şöyle dedi: "Bunu senin için bir hatıra olarak bir kitaba yaz ve onu kulun Nun oğlu Yeşu'nun eline ver. İsrailoğullarına da şöyle buyur: Kenan diyarına vardığınızda, Amalek'in hatırasını gök altından tamamen silin."
57 Musa da öyle yaptı ve kitabı alıp üzerine şu sözleri yazdı:
58 Mısır'dan çıkarken yolda Amalek'in sana yaptıklarını hatırla.
59 Yolda seni karşılayanlar ve arkandan vuranlar, sen bitkin ve yorgun iken arkanda güçsüzce ilerleyenlerdi.
60 Bu nedenle, Rab Tanrın seni etrafındaki bütün düşmanlarından kurtarıp, sana miras olarak verdiği ve sahip olacağın topraklarda huzura kavuşturduğu zaman, Amalek'in hatırasını gök altından sileceksin, onu unutmayacaksın.
61 Amalek'e, onun hatırasına veya soyuna acıyan kraldan bunu hesap soracağım ve onu halkının arasından yok edeceğim.
62 Musa bütün bunları bir kitaba yazdı ve İsrailoğullarına bütün bu konularda emir verdi.

BÖLÜM 82

1 İsrailoğulları Refidim'den ayrılıp, Mısır'dan çıkışlarının üçüncü ayında Sina çölünde kamp kurdular.
2 O sırada, Musa'nın kayınpederi Midyanlı Reuel, kızı Zippora ve iki oğluyla birlikte geldi; çünkü Rabbin İsrail'e yaptığı harikaları, onları Mısır'ın elinden kurtardığını duymuştu.
3 Ve Reuel, Musa'nın kamp kurduğu çöle, Tanrı Dağı'na geldi.
4 Musa büyük bir şerefle kayınpederini karşılamaya çıktı ve bütün İsrail onunla birlikteydi.
5 Reuel ve çocukları uzun süre İsrailoğulları arasında kaldılar ve Reuel o günden itibaren Rab'bi tanıdı.

6 İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışından üç ay sonra, altıncı günde, Rab Sina Dağı'nda İsrailoğullarına on emri verdi.
7 Bütün İsrail bu buyrukların hepsini işitti ve o gün Rabbe karşı büyük bir sevinç duydu.
8 Rabbin görkemi Sina Dağı'na indi ve Musa'yı çağırdı; Musa da bir bulutun içinde gelip dağa çıktı.
9 Musa kırk gün kırk gece dağda kaldı; ekmek yemedi, su içmedi ve RAB ona kanunları ve hükümleri öğretti ki, İsrail oğullarına öğretsin.
10 Rab, İsrailoğullarına emrettiği on emri iki taş levha üzerine yazdı ve bunları Musa'ya İsrailoğullarına emretmesi için verdi.
11 Kırk gün kırk gece sonra, Rab Sina Dağı'nda Musa ile konuşmasını bitirdiğinde, Tanrı'nın parmağıyla yazılmış taş levhaları Musa'ya verdi.
12 İsrailoğulları, Musa'nın dağdan inmekte geciktiğini görünce Harun'un etrafına toplandılar ve şöyle dediler: "Bu Musa'ya gelince, onun başına ne geldiğini bilmiyoruz."
13 Şimdi kalk, bize önümüzde yürüyecek bir tanrı yap ki, sen ölmeyelim.
14 Harun halktan çok korktu ve onlara altın getirmelerini emretti; o da altından erittiği bir buzağıyı halk için yaptı.
15 Rab, Musa dağdan inmeden önce ona şöyle dedi: "İn aşağı, çünkü Mısır'dan çıkardığın halkın kendilerini yoldan çıkardı."
16 Kendilerine eritilmiş bir buzağı yaptılar ve ona tapındılar; şimdi beni bırakın da onları yeryüzünden yok edeyim, çünkü onlar inatçı bir kavimdir.
17 Musa Rabbin lütfunu diledi ve yaptıkları buzağı yüzünden halk için Rabbe dua etti. Sonra dağdan indi ve elinde Tanrı'nın İsrailoğullarına emir vermesi için kendisine verdiği iki taş levha vardı.
18 Musa ordugaha yaklaştığında halkın yaptığı buzağıyı görünce öfkelendi ve dağın altındaki levhaları kırdı.
19 Musa ordugaha geldi, buzağıyı aldı, ateşte yaktı ve ince toz haline gelene kadar öğüttü, suyun üzerine serpti ve İsrailoğullarına içirdi.
20 Buzağıyı yapanlardan yaklaşık üç bin kişi kendi kılıçlarıyla birbirlerinin kılıçlarını çekerek öldü.
21 Ertesi gün Musa halka, “Rabbin huzuruna çıkacağım; belki de Rabbe karşı işlediğiniz günahlarınızın kefaretini ödeyebilirim” dedi.
22 Musa yine Rabbin yanına çıktı ve kırk gün kırk gece Rabbin yanında kaldı.
23 Musa kırk gün boyunca İsrailoğulları adına RAB'be yalvardı; RAB de Musa'nın duasını işitti ve Musa İsrail adına RAB'be yalvardı.
24 Bunun üzerine Rab Musa'ya iki taş levha yontup onları Rabbe getirmesini, Rab'bin de onlara on emri yazmasını söyledi.
25 Musa da öyle yaptı; aşağı indi, iki levha yonttu ve Rabbin huzuruna, Sina Dağı'na çıktı. Rab de on emri levhalara yazdı.
26 Musa kırk gün kırk gece daha Rabbin yanında kaldı ve Rab ona İsrail'e iletmesi gereken kanunları ve hükümleri öğretti.
27 Rab, İsrailoğullarına, kendisi için bir kutsal yer yapmalarını, adının orada kalmasını emretti ve ona kutsal yerin suretini ve bütün eşyalarının suretini gösterdi.
28 Kırk günün sonunda Musa dağdan indi ve iki levha elindeydi.
29 Musa İsrailoğullarının yanına geldi ve onlara Rabbin bütün sözlerini anlattı; Rabbin kendisine öğrettiği kanunları, hükümleri ve uygulamaları onlara öğretti.
30 Musa da İsrailoğullarına Rabbin sözünü bildirdi: Kendisi için bir kutsal yer yapılacak ve İsrailoğulları arasında ikamet edecekti.
31 Ve halk, Rabbin Musa aracılığıyla kendilerine bildirdiği bütün iyilikleri duyunca çok sevindi ve şöyle dediler: "Rabbin sana söylediği her şeyi yapacağız."
32 Ve halk bir adam gibi ayağa kalktı ve Rabbin mabedine bol bol adaklar sundular; her biri mabedin yapımı ve tüm hizmetleri için Rabbin adaklarını getirdi.
33 İsrail oğullarının her biri, sahip oldukları her şeyi, altını, gümüşü, tuncu ve tapınak için kullanılabilecek her şeyi Rabbin mabedi yapımına getirdi.
34 Ve bütün bilge adamlar, işlerinde deneyimli olanlar, gelip Rabbin buyurduğu her şeye göre, her biri kendi uzmanlık alanında olmak üzere, Rabbin mabedini yaptılar; ve bütün bilge adamlar da Rabbin Musa'ya buyurduğu gibi mabedi, eşyalarını ve kutsal hizmet için gerekli bütün kapları yaptılar.
35 Ve çadırın kutsal yerinin yapımı beş ayın sonunda tamamlandı ve İsrailoğulları, Rabbin Musa'ya emrettiği her şeyi yerine getirdiler.
36 Ve kutsal yeri ve bütün eşyalarını Musa'ya getirdiler; İsrailoğulları, Rabbin Musa'ya gösterdiği tasvire benzer şekilde davrandılar.
37 Musa yapılan işi gördü ve Rabbin kendisine emrettiği gibi yaptıklarını anladı. Bunun üzerine Musa onları kutsadı.

BÖLÜM 83

1 On ikinci ayın yirmi üçüncü gününde Musa, Harun'u ve oğullarını yanına aldı, onları giydirdi, meshetti ve Rabbin kendisine emrettiği gibi yaptı. Musa, Rabbin o gün kendisine emrettiği bütün kurbanları getirdi.
2 Musa daha sonra Harun'u ve oğullarını yanına alıp onlara şöyle dedi: "Yedi gün boyunca çadırın kapısında kalacaksınız; çünkü bana böyle emredildi."
3 Harun ve oğulları, Rabbin Musa aracılığıyla kendilerine buyurduğu her şeyi yaptılar ve yedi gün boyunca çadırın kapısında kaldılar.
4 İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışından iki yıl sonra, birinci ayın birinci günü olan sekizinci günde, Musa kutsal yeri kurdu; çadırın ve kutsal yerin bütün eşyalarını yerleştirdi ve Rabbin kendisine emrettiği her şeyi yaptı.
5 Musa, Harun'u ve oğullarını çağırdı ve onlar, Rabbin Musa'ya emrettiği gibi, kendileri ve İsrailoğulları için yakmalık kurbanı ve günah kurbanını getirdiler.
6 O gün Harun'un iki oğlu Nadab ve Abihu, kendilerine emretmemiş olan yabancı bir ateş alıp Rabbin huzuruna getirdiler. Rabbin huzurundan bir ateş çıktı ve onları yaktı; o gün Rabbin önünde öldüler.
7 Musa tapınağın yapımını tamamladığı gün, İsrail oğullarının ileri gelenleri sunağı kutsamak için Rabbin huzuruna sunularını getirmeye başladılar.
8 Ve her bir prens bir gün için kurbanlarını getirdiler; böylece on iki gün boyunca her gün bir prens kurbanlarını sundu.
9 Ve getirdikleri bütün sunularda, her adam kendi gününde, yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş tepsi ve tapınak

şekeline göre yetmiş şekel ağırlığında bir gümüş kase getirdi; her ikisi de et sunusu için kullanılan yağla karıştırılmış ince unla doluydu.
10. On şekel altın ağırlığında, tütsü dolu bir kaşık.
11 Yakmalık kurban olarak bir genç boğa, bir koç ve bir yaşında bir kuzu.
12. Günah sunusu olarak da bir oğlak kurban edildi.
13 Barış kurbanı olarak ise iki öküz, beş koç, beş erkek keçi ve bir yaşında beş kuzu kesildi.
14 İsrail'in on iki prensi de gün be gün, her biri kendi gününde böyle yaptı.
15 Bundan sonra, ayın on üçüncü gününde, Musa İsrailoğullarına Fısıh bayramını kutlamalarını emretti.
16 İsrailoğulları, Rabbin Musa'ya emrettiği gibi, Fısıh bayramını ayın on dördüncü gününde, yani zamanında kutladılar.
17 İkinci ayın birinci gününde Rab Musa'ya şöyle dedi:
18 İsrail oğullarının yirmi yaşından yukarı olan bütün erkeklerinin başlarını say; sen, kardeşin Harun ve İsrail'in on iki prensi.
19 Musa da öyle yaptı; Harun da İsrail'in on iki ileri geleniyle birlikte geldi ve Sina çölünde İsrailoğullarını saydı.
20 İsrailoğullarının babalarının evlerine göre, yirmi yaşından yukarı olanların sayısı altı yüz üç bin beş yüz elli idi.
21 Ancak Levi oğulları, kardeşleri İsrail oğulları arasında sayılmadılar.
22 İsrailoğullarının bir aylık ve daha büyük erkek çocuklarının toplam sayısı yirmi iki bin iki yüz yetmiş üçtü.
23 Levili oğullarının bir aylık ve daha büyük olanlarının sayısı yirmi iki bin idi.
24 Musa da, Rabbin Musa'ya emrettiği gibi, rahipleri ve Levilileri, her birini kendi hizmetine ve görevine, çadırın kutsal yerinde hizmet etmeye atadı.
25 Ayın yirminci gününde, şahitlik çadırının üzerinden bulut kaldırıldı.
26 O sırada İsrailoğulları Sina çölünden yolculuklarına devam ediyorlardı ve üç gün yolculuk ettikten sonra bulut Paran çölüne indi; orada RAB'bin öfkesi İsrailoğullarına karşı alevlendi, çünkü onlar RAB'bi kızdırarak O'ndan yiyecek istemişlerdi.
27 Rab onların duasını işitti ve onlara bir ay boyunca yiyebilecekleri yiyecek verdi.
28 Bunun üzerine Rab onlara karşı öfkelendi ve onları büyük bir katliamla yok etti; orada gömüldüler.
29 İsrailoğulları o yere Kebroth Hattaavah adını verdiler; çünkü orada bedensel arzulara düşkün olanları gömdüler.
30 Ve Kebroth Hattaavah'tan ayrılıp Paran çölündeki Hazeroth'a yerleştiler.
31 İsrailoğulları Hazerot'ta iken, Musa yüzünden Rab Miriam'a öfkelendi ve Miriam kar gibi beyaz bir cüzzam hastalığına yakalandı.
32 Ve cüzzamından iyileşip tekrar kabul edilinceye kadar yedi gün boyunca kampın dışında tutuldu.
33 İsrailoğulları daha sonra Hazerot'tan ayrılıp Paran çölünün ucunda kamp kurdular.
34 O zaman Rab Musa'ya, İsrailoğullarından on iki adam göndermesini, her kabileden bir adam olmak üzere, Kenan diyarını keşfetmelerini söyledi.
35 Musa on iki adamı gönderdi; onlar Kenan diyarına gidip orayı araştırıp incelediler ve Sin çölünden Rechob'a, yani senin Hamoth'a geldiğin yere kadar bütün ülkeyi araştırdılar.
36 Kırk günün sonunda Musa ve Harun'un yanına geldiler ve içlerinden geçenleri anlattılar. On adam, İsrailoğullarına, keşfettikleri ülke hakkında kötü bir haber getirdiler ve şöyle dediler: "Mısır'a dönmek, bu ülkeye gitmekten daha iyidir; çünkü bu ülke halkını tüketiyor."
37 Fakat ülkeyi keşfetmekle görevli olan Nun oğlu Yeşu ve Yefun oğlu Kaleb, "Bu ülke son derece verimli" dediler.
38 Eğer Rab bizden hoşnut olursa, bizi bu diyara götürecek ve bize verecektir; çünkü bu diyar süt ve bal akan bir diyardır.
39 Fakat İsrailoğulları onları dinlemediler ve ülke hakkında kötü haberler getiren on adamın sözlerine kulak verdiler.
40 Rab İsrailoğullarının homurdanmalarını işitti ve öfkelenerek şöyle yemin etti:
41 Şüphesiz bu kötü nesilden, Yefuneh oğlu Kaleb ve Nun oğlu Yeşu hariç, yirmi yaşını geçip yeryüzünü görecek kimse olmayacak.
42 Fakat şüphesiz bu kötü nesil bu çölde helak olacak, çocukları ise o ülkeye gelecek ve orayı miras alacaklar. Böylece RAB İsrail'e karşı öfkesini alevlendirdi ve onları kırk yıl boyunca çölde dolaştırdı, çünkü onlar RAB'bin sözünü dinlemediler.
43 Ve halk uzun süre Paran çölünde yaşadı ve daha sonra Kızıldeniz yoluyla çöle gittiler.

BÖLÜM 84

1 O zaman Levi oğlu Kehat oğlu Jetzer oğlu Kora, İsrailoğullarından birçok adamı yanına alarak ayaklandı ve Musa, Harun ve bütün cemaatle tartışmaya başladı.
2 Rab onlara öfkelendi ve yer ağzını açtı, onları, evlerini ve mallarının hepsini, Korah'a ait bütün adamları yuttu.
3 Bundan sonra Tanrı, halkı uzun süre Seir Dağı yolundan dolaştırdı.
4 O zaman Rab Musa'ya şöyle dedi: "Esau oğullarına karşı savaş başlatma; çünkü onlardan sana hiçbir şey vermeyeceğim, ayak basabileceğin kadarını bile. Çünkü Seir Dağı'nı Esau'ya miras olarak verdim."
5 Bu nedenle, geçmişte Esau oğulları Seir oğullarına karşı savaştılar ve Rab, Seir oğullarını Esau oğullarının eline teslim etti ve onları gözlerinden uzaklaştırdı; Esau oğulları da bugüne kadar onların yerine yerleştiler.
6 Bu nedenle Rab İsrail oğullarına şöyle dedi: “Kardeşleriniz Esau'nun oğullarıyla savaşmayın; çünkü onların topraklarında size ait hiçbir şey yok, ancak onlardan para karşılığında yiyecek satın alıp yiyebilirsiniz, onlardan para karşılığında su satın alıp içebilirsiniz.”
7 İsrailoğulları da Rabbin sözüne göre hareket ettiler.
8 İsrailoğulları çölde dolaştılar, Sina Dağı yolundan uzun süre geçtiler ve Esau oğullarına dokunmadılar; on dokuz yıl o bölgede kaldılar.
9 O zaman, Kittim oğullarının kralı Latinus, hükümdarlığının kırk beşinci yılında, yani İsrail oğullarının Mısır'dan çıkışının on dördüncü yılında öldü.
10 Ve onu, Kittim ülkesinde kendisi için inşa ettiği yere gömdüler ve Abimnas onun yerine otuz sekiz yıl hüküm sürdü.

11 İsrailoğulları o günlerde, on dokuz yılın sonunda, Esau oğullarının sınırını geçtiler ve Moab çölünün yolundan geçtiler.
12 Rab Musa'ya şöyle dedi: "Moab'ı kuşatma, onlarla savaşma; çünkü onların topraklarından sana hiçbir şey vermeyeceğim."
13 İsrailoğulları on dokuz yıl boyunca Moab çölü yolundan geçtiler ve onlarla savaşmadılar.
14 İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışının otuz altıncı yılında Rab, Amoriler kralı Sihon'un yüreğine darbe indirdi ve o da savaşa çıktı, Moab oğullarına karşı savaşmaya gitti.
15 Ve Sihon, Mısır kralının danışmanı Balaam oğlu Janeas oğlu Beor'a ve onun oğlu Balaam'a haberciler göndererek Moab'ı lanetlemelerini ve böylece Moab'ın Sihon'un eline teslim edilmesini istedi.
16 Ve haberciler gidip Mezopotamya'daki Pethor'dan Beor oğlu Janeas'ı ve oğlu Balaam'ı getirdiler; böylece Beor ve oğlu Balaam Sihon şehrine geldiler ve Amoriler kralı Sihon'un huzurunda Moab'ı ve krallarını lanetlediler.
17 Böylece Sihon bütün ordusuyla birlikte Moab'a gitti ve onlarla savaştı, onları yenilgiye uğrattı ve Rab onları onun eline teslim etti; Sihon da Moab kralını öldürdü.
18 Ve Sihon, savaşta Moab'ın bütün şehirlerini ele geçirdi; ayrıca Heşbon'u da onlardan aldı, çünkü Heşbon Moab şehirlerinden biriydi ve Sihon prenslerini ve soylularını Heşbon'a yerleştirmişti ve o günlerde Heşbon Sihon'a aitti.
19 Bu nedenle, Beor ve oğlu Balaam adlı mesel anlatıcıları şu sözleri söylediler: "Heşbon'a gelin, Sihon şehri orada kurulacak ve yerleşecektir."
20 Ey Moab, sana yazıklar olsun! Ey Kemoş halkı, yok oldun! İşte bu, Tanrı'nın kanun kitabında yazılıdır.
21 Sihon, Moab'ı fethettiğinde, Moab'dan aldığı şehirlere muhafızlar yerleştirdi ve Moab oğullarından önemli bir kısmı savaşta Sihon'un eline düştü; Sihon onların oğullarını ve kızlarını esir aldı ve krallarını öldürdü; böylece Sihon kendi ülkesine geri döndü.
22 Sihon, Beor ve oğlu Balaam'a çok sayıda gümüş ve altın hediye verdi ve onları gönderdi; onlar da yurtlarına, Mezopotamya'ya gittiler.
23 O zaman İsrailoğullarının hepsi Moab çölü yolundan ayrılıp geri döndüler ve Edom çölünü kuşattılar.
24 Böylece bütün topluluk, Mısır'dan ayrılışlarının kırkıncı yılının ilk ayında Sin çölüne geldi ve İsrailoğulları orada, Sin çölündeki Kadeş'te yaşadılar; Miriam orada öldü ve orada gömüldü.
25 O zaman Musa, Edom kralı Hadad'a elçiler göndererek şöyle dedi: "İsrail kardeşin şöyle diyor: Lütfen ülkenizden geçmeme izin verin; tarlalardan veya bağlardan geçmeyeceğiz, kuyunun suyundan içmeyeceğiz; kralın yolundan yürüyeceğiz."
26 Edom ona, "Ülkemden geçmeyeceksin" dedi ve Edom, İsrailoğullarını karşılamak üzere güçlü bir orduyla yola çıktı.
27 Esau'nun oğulları İsrailoğullarının topraklarından geçmesine izin vermediler; bu yüzden İsrailoğulları onlardan ayrıldılar ve onlarla savaşmadılar.
28 Çünkü bundan önce Rab İsrailoğullarına, "Esau oğullarıyla savaşmayacaksınız" diye buyurmuştu; bu yüzden İsrailoğulları onlardan uzaklaştılar ve onlarla savaşmadılar.
29 Böylece İsrailoğulları Kadeş'ten ayrıldılar ve bütün halk Hor Dağı'na geldi.
30 O zaman Rab Musa'ya şöyle dedi: "Kardeşin Harun'a söyle ki, o orada ölecek; çünkü İsrail oğullarına verdiğim bu topraklara girmeyecek."
31 Ve Harun, Rabbin emriyle, kırkıncı yılın beşinci ayının birinci gününde Hor Dağı'na çıktı.
32 Harun, Hor Dağı'nda öldüğünde yüz yirmi üç yaşındaydı.

BÖLÜM 85

1 Güneyde oturan Kenanlı kral Arad, İsrailoğullarının casuslar yoluyla geldiklerini duydu ve İsrailoğullarına karşı savaşmak için ordularını hazırladı.
2 İsrailoğulları ondan çok korktular, çünkü onun büyük ve ağır bir ordusu vardı; bu yüzden İsrailoğulları Mısır'a dönmeye karar verdiler.
3 İsrailoğulları Arad kralından çok korktukları için, üç günlük yolculuk mesafesindeki Maserath Beni Jaakon'a geri döndüler.
4 İsrailoğulları yerlerine dönmek istemediler ve otuz gün boyunca Beni Jaakon'da kaldılar.
5 Levililer, İsrailoğullarının geri dönmeyeceklerini görünce, Rab adına kıskançlık duydular ve kardeşleri İsrailoğullarına karşı ayaklanıp savaştılar, onlardan büyük bir orduyu öldürdüler ve onları Hor Dağı'ndaki yerlerine geri dönmeye zorladılar.
6 Onlar geri döndüklerinde, Kral Arad hâlâ İsrailoğullarına karşı savaşmak için ordusunu hazırlıyordu.
7 İsrail şöyle bir adak adadı: "Eğer bu halkı benim elime teslim edersen, şehirlerini tamamen yok edeceğim."
8 Rab İsrail'in sözünü işitti ve Kenanlıları onların eline teslim etti; onları ve şehirlerini tamamen yok etti ve o yere Horma adını verdi.
9 İsrailoğulları Hor Dağı'ndan yola çıktılar ve Obot'ta konakladılar; Obot'tan da yola çıkıp Moab sınırındaki İyebarim'de konakladılar.
10 İsrailoğulları Moablılara, "Şimdi sizin ülkenizden geçip kendi yerimize gidelim" diye haber gönderdiler. Fakat Moablılar, İsrailoğullarının kendi ülkelerinden geçmesine izin vermediler; çünkü İsrailoğullarının, Amoriler kralı Sihon'un kendilerine yaptığı gibi, yani topraklarını ele geçirip birçoğunu öldürmesinden çok korkuyorlardı.
11 Bu nedenle Moab, İsrailoğullarının topraklarından geçmesine izin vermedi ve Rab İsrailoğullarına, Moab'la savaşmamaları gerektiğini emretti; böylece İsrailoğulları Moab'dan ayrıldılar.
12 İsrailoğulları Moab sınırından yola çıktılar ve Arnon'un öte tarafına, Moab ile Amoriler arasındaki Moab sınırına geldiler ve Amoriler kralı Sihon'un sınırında, Kedemot çölünde konakladılar.
13 İsrailoğulları, Amoriler kralı Sihon'a elçiler göndererek şunları söylediler:
14 Ülkenizden geçelim, tarlalara veya bağlara girmeyelim, kral yolundan ilerleyelim, ta ki sınırınızı geçene kadar. Fakat Sihon, İsrailoğullarının geçmesine izin vermedi.
15 Böylece Sihon bütün Amorileri topladı ve İsrailoğullarıyla karşılaşmak üzere çöle gitti ve Yahaz'da İsrailoğullarına karşı savaştı.

16 Rab, Amoriler kralı Sihon'u İsrailoğullarının eline teslim etti ve İsrail, Sihon halkının tamamını kılıçla öldürdü ve Moab'ın davasının intikamını aldı.
17 İsrailoğulları, Aram'dan Yabuk'a kadar olan Sihon topraklarını Ammon oğulları tarafına geçirdiler ve şehirlerin bütün ganimetlerini aldılar.
18 İsrail bütün bu şehirleri ele geçirdi ve Amorilerin bütün şehirlerinde yerleşti.
19 İsrailoğullarının hepsi Ammon oğullarına karşı savaşmaya ve onların topraklarını da ele geçirmeye karar verdiler.
20 Bunun üzerine Rab İsrailoğullarına, "Ammon oğullarını kuşatmayın, onlara karşı savaş çıkarmayın; çünkü onların topraklarından size hiçbir şey vermeyeceğim" dedi. İsrailoğulları Rabbin sözüne kulak verdiler ve Ammon oğullarına karşı savaşmadılar.
21 İsrailoğulları döndüler ve Başan yolundan Başan kralı Og'un ülkesine gittiler. Başan kralı Og, İsrailoğullarıyla savaşmak için çıktı ve yanında birçok yiğit adam ve Amoriler halkından çok güçlü bir ordu vardı.
22 Başan kralı Og çok güçlü bir adamdı, fakat oğlu Naaron ondan çok daha güçlüydü, hatta ondan bile daha güçlüydü.
23 Ve Og içinden şöyle dedi: "İşte İsrail ordusunun bütün ordusu üç parsalık bir alanı kaplıyor; şimdi onları kılıç veya mızrak kullanmadan bir anda vuracağım."
24 Og, Yahaz Dağı'na çıktı ve oradan üç parsa uzunluğunda büyük bir taş aldı, onu başına koydu ve İsrailoğullarının ordusunun üzerine atıp bütün İsrailoğullarını o taşla vurmaya karar verdi.
25 Rabbin meleği geldi ve Og'un başına taşı sapladı; taş Og'un boynuna düştü ve Og, boynundaki taşın ağırlığı yüzünden yere yığıldı.
26 O zaman Rab İsrailoğullarına şöyle dedi: "Ondan korkmayın; çünkü onu, bütün halkını ve bütün topraklarını sizin elinize verdim. Ona, Sihon'a yaptığınız gibi davranacaksınız."
27 Musa, İsrailoğullarından küçük bir grupla birlikte onun yanına gitti ve Musa, Og'un ayak bileklerine bir sopayla vurarak onu öldürdü.
28 Bunun üzerine İsrailoğulları, Og'un oğullarını ve bütün halkını kovalayıp, onları dövüp yok ettiler; geriye hiçbir şey kalmadı.
29 Musa daha sonra İsrailoğullarından bazılarını Jaazer'i gözetlemek üzere gönderdi; çünkü Jaazer çok ünlü bir şehirdi.
30 Casuslar Jaazer'e gidip orayı araştırdılar ve Rabbe güvendiler; Jaazer halkına karşı savaştılar.
31 Bu adamlar Yaşar'ı ve köylerini ele geçirdiler; Rab onları onların eline teslim etti ve orada bulunan Amorileri kovdular.
32 İsrailoğulları, Ürdün'ün öte yakasında, Arnon deresinden Herman Dağı'na kadar olan altmış şehri, Amorilerin iki kralının topraklarını ele geçirdiler.
33 İsrailoğulları yolculuk ederek Ürdün'ün bu tarafında, Eriha yakınlarında bulunan Moab ovasına geldiler.
34 Moablılar, İsrailoğullarının Amorilerin iki kralı Sihon ve Og'a yaptıkları bütün kötülükleri işittiler; bu yüzden bütün Moablılar İsrailoğullarından çok korktular.
35 Moab ileri gelenleri şöyle dediler: "İşte, yeryüzündeki bütün krallardan daha güçlü olan Amorilerin iki kralı Sihon ve Og, İsrailoğullarına karşı koyamadılar; öyleyse biz onlara karşı nasıl durabiliriz?"
36 Şüphesiz ki onlar daha önce bize, yollarında topraklarımızdan geçmemiz için haber göndermişlerdi; biz de buna izin vermemiştik. Şimdi ise ağır kılıçlarıyla bize saldıracaklar ve bizi yok edecekler. Moab, İsrailoğulları yüzünden sıkıntıya düştü ve onlardan çok korktu. İsrailoğullarına ne yapılacağı konusunda kendi aralarında istişare ettiler.
37 Moab ileri gelenleri karar verip, adamlarından Moablı Zippor'un oğlu Balak'ı seçtiler ve onu o zaman için kral yaptılar. Balak çok bilge bir adamdı.
38 Moab ileri gelenleri kalkıp Midyan oğullarına barış teklifinde bulundular; çünkü Edom kralı Bedad oğlu Hadad'ın Midyanlıları Moab ovasında yenilgiye uğrattığı günden bugüne kadar Moab ile Midyan arasında büyük bir savaş ve düşmanlık vardı.
39 Moablılar Midyanlılara haber gönderdiler ve Midyanlılar onlarla barış yaptılar; Midyan ileri gelenleri de Midyanlılar adına barış yapmak üzere Moab ülkesine geldiler.
40 Moab ileri gelenleri, İsrail'den canlarını kurtarmak için ne yapmaları gerektiği konusunda Midyan ileri gelenleriyle istişarede bulundular.
41 Moab oğulları Midyan ileri gelenlerine şöyle dediler: "İsrail oğulları, etrafımızdakilerin hepsini, öküzün tarladaki otları yaladığı gibi yalasınlar; çünkü bizden daha güçlü olan Amorilerin iki kralına da böyle yapmışlardı."
42 Midyan ileri gelenleri Moab'a şöyle dediler: "Amorluların kralı Sihon sizinle savaşırken, size üstün gelip topraklarınızı ele geçirdiğinde, Mezopotamya'dan Janeas oğlu Beor'u ve oğlu Balaam'ı gönderdiğini, onların da gelip sizi lanetlediklerini duyduk. Bu yüzden Sihon'un eli size üstün geldi ve topraklarınızı ele geçirdi."
43 Bu yüzden, hâlâ ülkesinde bulunan oğlu Balaam'ı da yanına gönder; ona ücretini ver ki, gelip korktuğunuz bütün halkı lanetlesin. Böylece Moab ileri gelenleri bunu işittiler ve Beor oğlu Balaam'ı yanına göndermeye karar verdiler.
44 Bunun üzerine Moab kralı Zippor oğlu Balak, Balaam'a elçiler göndererek şunları söyledi:
45 İşte Mısır'dan çıkan bir halk var; yeryüzünü kaplıyorlar ve benim karşımda oturuyorlar.
46 Şimdi gel ve bu halkı benim için lanetle; çünkü onlar benden çok daha güçlüler. Belki onlarla savaşmayı başarır ve onları kovarım. Çünkü duydum ki, kutsadığın kutsanmış, lanetlediğin ise lanetlenmiştir.
47 Bunun üzerine Balak'ın elçileri Balaam'a gittiler ve Balaam'ı, Moab halkına karşı savaşmaları için lanet etmesi için getirdiler.
48 Balaam, İsrail'i lanetlemek için Balak'ın yanına geldi. Rab Balaam'a, "Bu halkı lanetleme, çünkü o kutsanmıştır" dedi.
49 Balak, her gün Balaam'ı İsrail'i lanetlemeye teşvik etti; fakat Balaam, Rabbin kendisine söylediği söz yüzünden Balak'ı dinlemedi.
50 Balak, Balaam'ın isteğini kabul etmeyeceğini görünce kalkıp evine gitti; Balaam da kendi ülkesine döndü ve oradan Midyan'a gitti.
51 İsrailoğulları Moab ovasından yola çıktılar ve Ürdün kıyısında, Beth-jesimoth'tan Moab ovasının sonundaki Abel-shittim'e kadar konakladılar.

52 İsrailoğulları Şittim ovasında kaldıkları zaman, Moab kızlarıyla zina etmeye başladılar.
53 İsrailoğulları Moab'a yaklaştılar ve Moablılar çadırlarını İsrailoğullarının kampının karşısına kurdular.
54 Moablılar İsrailoğullarından korktular ve İsrailoğulları bütün kızlarını ve güzel görünüşlü eşlerini alıp altın, gümüş ve pahalı elbiselerle giydirdiler.
55 Moablılar o kadınları çadırlarının kapısına oturttular ki, İsrailoğulları onları görsün, onlara dönsün ve Moablılarla savaşmasınlar.
56 Bütün Moablılar İsrailoğullarına böyle yaptılar; her adam karısını ve kızını çadırının kapısına koydu. Bütün İsrailoğulları Moablıların bu davranışını gördüler ve Moablı kızlara yönelip onları arzuladılar ve onlara gittiler.
57 Bir İbrani, Moab çadırının kapısına geldiğinde, Moablı bir kızı gördü ve yüreğinde ona karşı bir arzu duydu. Çadırın kapısında onunla arzuladığı şeyleri konuştular. Onlar konuşurlarken, çadırın adamları dışarı çıkıp İbrani'ye şu sözleri söylediler:
58 Şüphesiz biliyorsunuz ki biz kardeşiz, hepimiz Lut'un ve onun kardeşi İbrahim'in soyundan geliyoruz. Öyleyse neden bizimle kalmıyorsunuz, neden ekmeğimizi ve kurbanımızı yemiyorsunuz?
59 Moab oğulları onu sözleriyle etkileyip, yaltaklanarak kandırdıktan sonra, onu çadıra oturttular, yemek pişirip kurban kestiler ve o da onların kurbanından ve ekmeklerinden yedi.
60 Sonra ona şarap verdiler, o da içti ve sarhoş oldu. Önüne güzel bir genç kız koydular, o da onunla dilediği gibi davrandı; çünkü çok fazla şarap içtiği için ne yaptığının farkında değildi.
61 Böylece Moab oğulları Şittim ovasında İsrail'e saldırdılar ve bu olay yüzünden RAB İsrail'e öfkelendi; aralarına bir salgın gönderdi ve İsrailoğullarından yirmi dört bin kişi öldü.
62 Simeon oğullarından, Salu oğlu Zimri adında bir adam vardı; bu adam, İsrailoğullarının gözü önünde Midyan kralı Zur'un kızı Midyanlı Kosbi ile ilişki kurdu.
63 Ve rahip Harun'un oğlu Elazer'in oğlu Feniyes, Zimri'nin yaptığı bu kötü şeyi gördü; bir mızrak alıp kalktı, onların peşine düştü ve ikisini de mızrakla vurarak öldürdü; böylece İsrailoğullarından veba kalktı.

BÖLÜM 86

1 Salgın hastalıktan sonra, Rab Musa'ya ve rahip Harun'un oğlu Elazer'e şöyle dedi:
2 İsrailoğulları topluluğunun yirmi yaş ve üstü olanlarının, orduda yer alanların tümünün önderlerini say.
3 Musa ve Elazer, İsrailoğullarını ailelerine göre saydı ve bütün İsrail'in sayısı yedi yüz bin yedi yüz otuz oldu.
4 Levi oğullarının, bir aylıktan büyük olanların sayısı yirmi üç bin idi ve bunların arasında Musa ve Harun'un Sina çölünde saydıkları kişilerden hiçbiri yoktu.
5 Çünkü Rab onlara çölde öleceklerini söylemişti; bu yüzden hepsi öldü ve Yefuneh oğlu Kaleb ile Nun oğlu Yeşu'dan başka kimse sağ kalmadı.
6 Bundan sonra Rab Musa'ya şöyle dedi: "İsrailoğullarına de ki, kardeşleri İsrailoğullarının intikamını Midyan'dan alsınlar."
7 Musa da öyle yaptı ve İsrailoğulları kendi aralarından her kabileden bin kişi olmak üzere on iki bin adam seçtiler ve Midyan'a gittiler.
8 İsrailoğulları Midyanlılara karşı savaştılar ve bütün erkekleri öldürdüler; Midyanlıların beş prensini ve Beor oğlu Balaam'ı da kılıçla öldürdüler.
9 İsrailoğulları Midyanlıların kadınlarını, çocuklarını, hayvanlarını ve onlara ait her şeyi esir aldılar.
10 Ve bütün ganimetleri ve yağmaları alıp Musa'ya ve Elazer'e, Moab ovalarına getirdiler.
11 Musa, Elazer ve bütün cemaat ileri gelenleri onları karşılamak için sevinçle dışarı çıktılar.
12 Ve Midyan'dan alınan bütün ganimetleri aralarında paylaştılar; İsrailoğulları, kardeşleri İsrailoğulları'nın davası yüzünden Midyan'dan intikamlarını aldılar.

BÖLÜM 87

1 O zaman Rab Musa'ya şöyle dedi: "Bak, günlerin sona yaklaşıyor; şimdi kulun Nun oğlu Yeşu'yu al ve onu çadıra koy; ben ona emredeceğim." Musa da öyle yaptı.
2 Rab, çadırda bir bulut sütunu içinde göründü; bulut sütunu çadırın girişinde duruyordu.
3 Rab, Nun oğlu Yeşu'ya şöyle buyurdu: "Güçlü ve cesur ol, çünkü İsrail oğullarını onlara vermeye yemin ettiğim topraklara götüreceksin ve ben de seninle olacağım."
4 Musa, Yeşu'ya şöyle dedi: "Güçlü ve cesur ol, çünkü İsrail oğullarına bu toprakları miras bırakacaksın; Rab seninle olacak, seni terk etmeyecek, seni yalnız bırakmayacak; korkma ve cesaretini kaybetme."
5 Musa İsrailoğullarının hepsini çağırdı ve onlara şöyle dedi: “Rabbiniz Tanrı'nın çölde sizin için yaptığı bütün iyilikleri gördünüz.”
6 Bu nedenle, bu yasanın bütün sözlerine uyun ve Tanrınız Rab'bin yolunda yürüyün; Rabbin size buyurduğu yoldan ne sağa ne de sola sapmayın.
7 Musa da İsrailoğullarına, Rabbin kendisine emrettiği gibi, ülkede uygulanacak kanunları, hükümleri ve yasaları öğretti.
8 Ve onlara Rabbin yolunu ve yasalarını öğretti; işte bunlar, Tanrı'nın Musa aracılığıyla İsrail oğullarına verdiği yasa kitabında yazılıdır.
9 Musa İsrailoğullarına buyruğunu verdikten sonra Rab ona şöyle dedi: “Abarim Dağı'na çık ve orada öl; kardeşin Harun gibi sen de halkının arasına katıl.”
10 Musa, Rabbin kendisine emrettiği gibi oraya gitti ve İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışından kırk yıl sonra, Rabbin emriyle Moab ülkesinde öldü.
11 İsrailoğulları, Musa için otuz gün boyunca Moab ovalarında ağladılar ve Musa için ağlama ve yas tutma günleri tamamlandı.

BÖLÜM 88

1 Musa'nın ölümünden sonra Rab, Nun oğlu Yeşu'ya şöyle dedi:
2 Kalk ve Ürdün'ü geçip İsrail oğullarına verdiğim topraklara git; o toprakları İsrail oğullarına miras bırakacaksın.

3 Ayaklarınızın bastığı her yer size ait olacak; Lübnan çölünden büyük Perat nehrine kadar olan bölge sizin sınırınız olacak.
4 Ömrün boyunca kimse sana karşı çıkamayacak; Musa ile nasıl birlikteysem, seninle de öyle birlikte olacağım. Sadece güçlü ve cesur ol, Musa'nın sana emrettiği bütün kanunlara uy, yoldan ne sağa ne de sola sapma ki, yaptığın her şeyde başarılı olasın.
5 Yeşu İsrail subaylarına şöyle buyurdu: “Ordunun içinden geçin ve halka şöyle deyin: Kendinize yiyecek hazırlayın; çünkü üç gün sonra Ürdün'ü geçip ülkeyi ele geçireceksiniz.”
6 İsrailoğullarının subayları da öyle yaptılar; halka emir verdiler ve Yeşu'nun emrettiği her şeyi yerine getirdiler.
7 Yeşu, Eriha ülkesini gözetlemek için iki adam gönderdi; adamlar gidip Eriha'yı gözetlediler.
8 Yedi günün sonunda ordugâhta Yeşu'nun yanına geldiler ve ona dediler ki: "RAB bütün ülkeyi elimize teslim etti; halkı bizden korkudan eridi."
9 Bundan sonra Yeşu sabahleyin kalktı ve bütün İsrail onunla birlikte Şittim'den yola koyuldular; Yeşu ve bütün İsrail onunla birlikte Ürdün'ü geçtiler. Yeşu, İsrail ile birlikte Ürdün'ü geçtiğinde seksen iki yaşındaydı.
10 Ve halk, birinci ayın onuncu günü Ürdün'den çıktı ve Eriha'nın doğu köşesindeki Gilgal'da kamp kurdu.
11 İsrailoğulları, Musa'nın yasasında yazıldığı gibi, Fısıh bayramını Eriha ovasındaki Gilgal'da, ayın on dördüncü gününde kutladılar.
12 O zaman Fısıh bayramının ertesi günü manna kesildi ve İsrailoğulları artık manna yemedi; Kenan diyarının ürünlerinden yediler.
13 Eriha, İsrailoğullarına tamamen kapalıydı; kimse dışarı çıkmıyor, kimse içeri girmiyordu.
14 İkinci ayın birinci gününde Rab Yeşu'ya şöyle dedi: "Kalk, işte Eriha'yı bütün halkıyla birlikte senin eline verdim; bütün savaşçıların her gün bir kez şehri dolaşsınlar, bunu altı gün boyunca yapmalısın."
15. Rahipler borazanları üfleyecekler; borazan sesini duyduğunuzda bütün halk büyük bir çığlık atacak, şehrin surları yıkılacak; bütün halk, her biri kendi rakibine karşı savaşmak üzere sahaya çıkacak.
16 Yeşu da Rabbin kendisine buyurduğu her şeyi yaptı.
17 Yedinci gün ise şehri yedi kez dolaştılar ve rahipler borazan çaldılar.
18 Yedinci raundda Yeşu halka, “Haykırın! Rab bütün şehri ellerimize teslim etti!” dedi.
19 Yalnızca şehir ve içindekilerin tamamı Rabbe lanetli olacaktır; kendinizi bu lanetli şeyden uzak tutun ki, İsrail ordusunu lanetleyip ona bela açmayasınız.
20 Fakat bütün gümüş, altın, tunç ve demir Rabbe adanacak, Rabbin hazinesine girecek.
21 Halk borazanları üfleyip büyük bir bağırış çıkardı ve Eriha surları yıkıldı; bütün halk, herkes doğruca önüne çıktığı yoldan şehre çıktı ve şehri ele geçirip içindeki her şeyi, erkek kadın kadın, genç yaşlı, öküz koyun koyun eşek demeden, kılıçla tamamen yok ettiler.
22 Ve bütün şehri ateşe verdiler; ancak gümüş, altın, tunç ve demir kapları Rabbin hazinesine koydular.
23 Yeşu o zaman yemin ederek şöyle dedi: "Yeriko'yu kuran adam lanetli olsun; temelini ilk doğan oğluyla atacak, kapılarını da en küçük oğluyla kuracak."
24 Achan, Carmi oğlu, Zabdi oğlu, Zerah oğlu, Yahuda oğlu, lanetli şeyde hainlik etti ve lanetli şeyden alıp çadıra sakladı; bunun üzerine Rabbin öfkesi İsrail'e karşı alevlendi.
25 İsrailoğulları Eriha'yı yakıp yıktıktan sonra geri döndüklerinde, Yeşu da Ai şehrini gözetlemek ve ona karşı savaşmak için adamlar gönderdi.
26 Adamlar gidip Ai şehrini gözetlediler ve geri dönüp şöyle dediler: "Bütün halk seninle Ai'ye gitmesin, sadece üç bin kadar adam gitsin ve şehri vursun; çünkü oradaki adamlar çok az."
27 Yeşu da öyle yaptı ve İsrailoğullarından üç bin kadar adam onunla birlikte çıktı ve Ai halkına karşı savaştılar.
28 İsrail'e karşı savaş şiddetli oldu ve Ai halkı İsrail'den otuz altı kişiyi öldürdü; İsrailoğulları Ai halkının önünden kaçtılar.
29 Yeşu bunu görünce, elbiselerini yırttı ve İsrail'in ileri gelenleriyle birlikte Rabbin önünde yüzüstü yere kapandı; başlarına toprak serptiler.
30 Yeşu dedi ki: "Ey Rab, bu halkı Ürdün'ün ötesine neden geçirdin? İsrailoğulları düşmanlarına sırtlarını döndükten sonra ben ne diyeceğim?"
31 Bunun üzerine bütün Kenanlılar, o ülkenin sakinleri, bunu duyacaklar ve bizi kuşatıp adımızı yok edecekler.
32 Rab Yeşu'ya şöyle dedi: "Neden yüzüstü yere düşüyorsun? Kalk, kalk buradan! Çünkü İsrailoğulları günah işlediler ve lanetli şeyden aldılar. Eğer o lanetli şeyi aralarından yok etmezlerse, artık onlarla birlikte olmayacağım."
33 Yeşu kalkıp halkı topladı ve Rabbin emriyle Urim'i getirdi; Yahuda kabilesi ve Karmi oğlu Ahan esir alındı.
34 Yeşu, Ahan'a, "Oğlum, bana ne yaptığını söyle," dedi. Ahan, "Gazetelerin arasında Şinar'ın güzel bir elbisesini, iki yüz şekel gümüşü ve elli şekel ağırlığında bir altın külçesi gördüm. Onlara göz diktim ve aldım; işte, hepsi çadırın ortasında, toprağın altında saklı," dedi.
35 Yeşu adamlar gönderdi ve onları Ahan'ın çadırından alıp Yeşu'nun yanına getirdiler.
36 Yeşu, Ahan'ı ve bu eşyaları, oğullarını, kızlarını ve ona ait olan herkesi alıp Ahor vadisine götürdü.
37 Yeşu onları orada ateşle yaktı ve bütün İsrailoğulları Ahan'ı taşlarla taşladılar ve onun üzerine bir taş yığını yükselttiler; bu yüzden o yere Ahor Vadisi adını verdi. Böylece Rabbin öfkesi yatıştı ve Yeşu daha sonra şehre gelip onunla savaştı.
38 Rab Yeşu'ya şöyle dedi: "Korkma, yılma; işte Ai'yi, kralını ve halkını senin eline verdim. Onlara, Eriha'ya ve kralına yaptığın gibi davranacaksın; ancak ganimetlerini ve hayvanlarını kendinize alacaksın. Şehrin arkasına bir pusu kur."
39 Bunun üzerine Yeşu, Rabbin sözüne göre hareket etti ve savaşçı oğulları arasından otuz bin yiğit adam seçti, onları gönderdi ve şehir için pusu kurdular.
40 Ve onlara şöyle buyurdu: “Bizi gördüğünüzde, kurnazlıkla onların önünden kaçacağız; onlar da bizi kovalayacaklar. O zaman pusudan çıkıp şehri ele geçirin.” Ve öyle yaptılar.
41 Yeşu savaştı ve şehrin adamları İsrail'e doğru çıktılar; İsrail'in şehrin arkasında kendilerine pusu kurduğunu bilmiyorlardı.

42 Yeşu ve bütün İsrailoğulları onların önünde yorgun düşmüş gibi yaparak kurnazca çöle kaçtılar.
43 Ve Ai halkı, İsrailoğullarını takip etmek için şehirdeki bütün halkı topladı; İsrailoğulları şehirden çıktılar ve şehirden uzaklaştırıldılar, tek bir kişi bile kalmadı; şehri açık bırakıp İsrailoğullarını takip ettiler.
44 Pusuda bekleyenler yerlerinden kalkıp şehre doğru koştular, şehri ele geçirip ateşe verdiler. Ay halkı geri döndüler ve şehrin dumanı göklere yükseldi; ne bir yöne ne de diğer yöne geri çekilme imkanları kalmadı.
45 Ve bütün Ai halkı İsrailoğullarının ortasındaydı; kimisi bu tarafta, kimisi de diğer taraftaydı. Onları öyle bir vurdular ki, tek bir kişi bile sağ kalmadı.
46 İsrailoğulları, Ai kralı Melos'u sağ olarak yakalayıp Yeşu'nun huzuruna getirdiler ve Yeşu onu bir ağaca astı; Melos öldü.
47 İsrailoğulları şehri yakıp yıktıktan sonra şehre geri döndüler ve içindekilerin hepsini kılıçla öldürdüler.
48 Ai halkının erkek ve kadınlarından ölenlerin sayısı on iki bin idi; Rabbin Yeşu'ya verdiği söze göre, yalnızca hayvanları ve şehrin ganimetini kendilerine aldılar.
49 Ürdün'ün bu yakasındaki bütün krallar, Kenan'ın bütün kralları, İsrailoğullarının Eriha ve Ai'ye yaptıkları kötülükleri duydular ve İsrail'e karşı savaşmak için bir araya toplandılar.
50 Sadece Gibeon halkı İsrailoğullarına karşı savaşmaktan ve yok olmaktan çok korkuyordu; bu yüzden kurnazca davrandılar ve Yeşu'ya ve bütün İsrail halkına gelip şöyle dediler: "Biz uzak bir diyardan geldik, şimdi bizimle bir antlaşma yapın."
51 Gibeon halkı İsrailoğullarına kadar ulaştı ve İsrailoğulları onlarla bir antlaşma yaptı, onlar da onlarla barıştı ve cemaatin ileri gelenleri onlara yemin etti. Fakat İsrailoğulları daha sonra onların komşuları olduklarını ve aralarında yaşadıklarını anladılar.
52 Fakat İsrailoğulları onları öldürmediler; çünkü onlar Rab adına yemin etmişlerdi ve odun kesici ve su taşıyıcı oldular.
53 Yeşu onlara, “Bize bunu yaparak neden bizi aldattınız?” dedi. Onlar da ona, “Amorilerin bütün krallarına yaptıklarınızın hepsi kullarınıza anlatıldı ve biz de canımızdan çok korktuk, bu yüzden bunu yaptık” diye cevap verdiler.
54 Yeşu o gün onları odun kesmek ve su çekmek için görevlendirdi ve İsrail'in bütün kabilelerine köle olarak dağıttı.
55 Yeruşalim kralı Adonizedek, İsrailoğullarının Eriha ve Ai'ye yaptıklarının hepsini duyunca, Hebron kralı Hoham'a, Jarmut kralı Piram'a, Lakiş kralı Yafiya'ya ve Eglon kralı Deber'e şöyle bir haber gönderdi:
56 Bana yaklaşın ve bana yardım edin ki, İsrailoğullarını ve İsrailoğullarıyla barış yapmış olan Gibeon halkını vuralım.
57 Ve onlar bir araya toplandılar; Amorilerin beş kralı bütün ordularıyla birlikte yukarı çıktılar; deniz kıyısındaki kumlar kadar kalabalık, güçlü bir halktı bu.
58 Bütün bu krallar gelip Gibeon'un önünde kamp kurdular ve Gibeon halkına karşı savaşmaya başladılar. Gibeon'un bütün adamları Yeşu'ya haber göndererek, "Çabuk yanımıza gel ve bize yardım et, çünkü Amorilerin bütün kralları bize karşı savaşmak için toplandılar" dediler.
59 Yeşu ve bütün savaşçılar Gilgal'dan yukarı çıktılar ve Yeşu aniden yanlarına gelerek bu beş kralı büyük bir katliamla öldürdü.
60 Ve Rab onları İsrailoğullarının önünde şaşkına çevirdi; İsrailoğulları onları Gibeon'da korkunç bir katliamla yok ettiler ve Beth Horon'a çıkan yoldan Makkedah'a kadar kovaladılar; onlar da İsrailoğullarının önünden kaçtılar.
61 Onlar kaçarken, Rab gökten üzerlerine dolu yağdırdı; dolu yüzünden ölenlerin sayısı, İsrailoğullarının öldürülmesinden daha fazlaydı.
62 İsrailoğulları onları kovaladılar ve yolda ilerleyerek onları vurmaya devam ettiler.
63 Ve onlar saldırırken, gün batmaya doğru yaklaşıyordu ve Yeşu bütün halkın önünde şöyle dedi: "Ey Güneş, Gibeon'un üzerinde dur, ey Ay, Ajalon vadisinde kal; millet düşmanlarından intikamını alıncaya kadar."
64 Rab Yeşu'nun sözünü işitti ve güneş göklerin ortasında durdu; otuz altı dakika boyunca öylece kaldı. Ay da öylece kaldı ve bir gün boyunca batmaya acele etmedi.
65 Bundan önce veya sonra, Rabbin bir insanın sözüne kulak verdiği hiçbir gün olmamıştı; çünkü Rab İsrail için savaştı.

BÖLÜM 89

1 Bunun üzerine Yeşu, RAB'bin Amorileri Yeşu'ya ve İsrailoğullarına teslim ettiği gün, bütün İsrail halkının önünde şu şarkıyı söyledi:
2 Ey Rab, sen büyük işler başardın, büyük işler yaptın; sana kim benzer? Dudaklarım senin adını övecek.
3 Ey iyiliğim ve sığınağım, yüce kulem, sana yeni bir şarkı söyleyeceğim, sana şükranla şarkı söyleyeceğim, sen benim kurtuluşumun gücüsün.
4 Yeryüzünün bütün kralları seni övecek, dünyanın hükümdarları sana şarkılar söyleyecek, İsrailoğulları senin kurtuluşuna sevinecek, senin gücünü övüp yüceltecekler.
5 Ey Rab, sana güvendik; dedik ki: "Sen bizim Tanrımızsın, çünkü sen düşmanlarımıza karşı sığınağımız ve güçlü kalemizsin."
6 Sana yalvardık ve utanmadık, sana güvendik ve kurtulduk; sana yalvardığımızda sesimizi işittin, canlarımızı kılıçtan kurtardın, bize lütfunu gösterdin, bize kurtuluşunu verdin, yüreklerimizi gücünle sevindirdin.
7 Sen bizim kurtuluşumuz için yola çıktın, kolunla halkını kurtardın; kutsallığının göklerinden bize cevap verdin, bizi on binlerce insandan kurtardın.
8 Güneş ve ay gökte durmuş haldeydi, sen ise zalimlerimize karşı öfkenle durup, onların üzerine hükümlerini indirdin.
9 Yeryüzünün bütün prensleri ayağa kalktı, milletlerin kralları bir araya toplandı; senin huzurunda sarsılmadılar, senin savaşlarını istediler.
10 Sen onlara karşı öfkenle ayaklandın, gazabını üzerlerine indirdin; öfkenle onları yok ettin ve yüreğinden sildin.
11 Uluslar senin gazabınla yanıp kül oldu, krallıklar senin öfken yüzünden çöktü, öfkenin gününde kralları yaraladın.
12 Sen de öfkeni onların üzerine boşalttın, gazabın onları sardı; kötülüklerini onlara geri çevirdin ve onları kötülükleri içinde yok ettin.
13 Onlar bir tuzak kurdular, tuzağa düştüler, saklandıkları ağda ayakları yakalandı.

14 Senin elin, "Kılıçlarıyla ülkeyi ele geçirdiler, silahlarıyla şehirde yaşadılar" diyen bütün düşmanlarına hazırdı; sen onların yüzlerini utançla doldurdun, boynuzlarını yere indirdin, onları gazabınla korkuttun ve öfkenle yok ettin.
15 Yeryüzü, üzerlerine gönderdiğin fırtınanın sesiyle sarsıldı; sen onların ruhlarını ölümden alıkoymadın, canlarını mezara indirdin.
16 Onları fırtınanda kovaladın, kasırganda yok ettin, yağmurlarını doluya çevirdin, derin çukurlara düştüler ve bir daha çıkamadılar.
17 Cesetleri, sokakların ortasına atılmış çöpler gibiydi.
18 Onlar senin öfkenle yok edildiler, sen ise halkını kudretinle kurtardın.
19 Bu nedenle kalplerimiz sende sevinç duyar, ruhlarımız senin kurtuluşunla coşar.
20 Dillerimiz senin kudretini anlatacak, senin harika işlerini övgüyle dile getireceğiz.
21 Çünkü sen bizi düşmanlarımızdan kurtardın, bize karşı ayaklananlardan bizi özgürleştirdin, onları önümüzden yok ettin ve ayaklarımızın altına serdin.
22 Ey Rab, böylece bütün düşmanların yok olacak; kötüler rüzgârda savrulan saman çöpü gibi, sevdiklerin ise su kenarına dikilmiş ağaçlar gibi olacak.
23 Böylece Yeşu ve onunla birlikte bütün İsrail, bütün kralları yenilgiye uğrattıktan sonra Gilgal'daki ordugaha döndüler; krallardan hiçbiri kalmadı.
24 Beş kral savaştan yaya olarak kaçtılar ve bir mağaraya saklandılar. Yeşu onları savaş alanında aradı, ama bulamadı.
25 Sonra Yeşu'ya şöyle bildirildi: "Krallar bulundu; bir mağarada saklanıyorlar."
26 Yeşu, “Mağaranın ağzına adamlar koyun, onları korusunlar ki, kendilerini oradan kaçırmasınlar” dedi. İsrailoğulları da öyle yaptılar.
27 Yeşu bütün İsrail halkını çağırdı ve savaş subaylarına, “Ayaklarınızı bu kralların boyunlarına koyun” dedi. Yeşu ayrıca, “RAB bütün düşmanlarınıza böyle yapacaktır” dedi.
28 Yeşu daha sonra kralları öldürüp mağaraya atmalarını ve mağaranın ağzına büyük taşlar koymalarını emretti.
29 Yeşu, o gün yanında bulunan bütün halkıyla birlikte Makkedah'a gitti ve şehri kılıçla yerle bir etti.
30 Ve şehrin tüm sakinlerini ve halkını tamamen yok etti; krala ve halkına da Eriha'ya yaptığı gibi davrandı.
31 Ve oradan Libnah'a geçti ve onunla savaştı; Rab şehri onun eline teslim etti ve Yeşu şehri kılıçla öldürdü, bütün canlarını yok etti ve onlara ve kralına, Eriha'ya yaptığı gibi yaptı.
32 Oradan Lakiş'e geçti ve orada savaştı. Gaza kralı Horam da Lakişlilere yardım etmek için oraya gitti ve Yeşu onu ve halkını yok edene kadar vurdu.
33 Yeşu, Lakiş'i ve bütün halkını yanına aldı ve Libna'ya yaptığı gibi onlara da yaptı.
34 Yeşu oradan Eglon'a geçti ve orayı da ele geçirdi; orayı ve bütün halkını kılıçla öldürdü.
35 Oradan Hebron'a geçti, orada savaştı, şehri ele geçirdi ve tamamen yok etti. Sonra bütün İsrail halkıyla birlikte Debir'e döndü, orada savaştı ve şehri kılıçla vurdu.
36 Ve oradaki bütün canlıları yok etti, hiç kimseyi sağ bırakmadı; hem oraya hem de kralına, Eriha'ya yaptığı gibi yaptı.
37 Yeşu, Kadeş-barnea'dan Azah'a kadar bütün Amoriler krallarını vurdu ve ülkelerini hemen ele geçirdi; çünkü Rab İsrail için savaşmıştı.
38 Yeşu ve bütün İsrail halkı Gilgal'deki ordugaha geldiler.
39 O sırada Hazor kralı Yabin, Yeşu'nun Amoriler krallarına yaptıklarının hepsini duyunca, Midyan kralı Eyüpat'a, Şimron kralı Laban'a, Ahşaf kralı Yefal'a ve bütün Amoriler krallarına şöyle bir mesaj gönderdi:
40 Çabuk bize gelin ve bize yardım edin ki, İsrailoğulları bize saldırmadan ve Amorilerin diğer krallarına yaptıkları gibi bize yapmadan önce onları vuralım.
41 Bütün bu krallar Hazor kralı Yabin'in sözlerini dinlediler ve bütün ordularıyla birlikte yola çıktılar; on yedi kral ve halkları deniz kıyısındaki kumlar kadar kalabalıktı, sayısız at ve savaş arabaları da vardı. Merom sularının kıyısında kamp kurup İsrail'e karşı savaşmak üzere toplandılar.
42 Rab Yeşu'ya şöyle dedi: "Onlardan korkma, çünkü yarın bu saatlerde hepsini senin önüne öldürüp teslim edeceğim; atlarını parçalayacak ve savaş arabalarını ateşte yakacaksın."
43 Yeşu, bütün savaşçılarıyla birlikte aniden üzerlerine geldi ve onları vurdu; böylece İsrailoğulları onların eline düştüler, çünkü Rab onları İsrailoğullarının eline teslim etmişti.
44 Böylece İsrailoğulları bütün bu kralları ordularıyla birlikte kovaladılar ve hepsini yok edinceye kadar vurdular. Yeşu da Rabbin kendisine söylediği gibi onlara davrandı.
45 Ve Yeşu o zaman Hazor'a döndü, kılıçla şehri vurdu, içindeki bütün canlıları öldürdü ve şehri ateşe verdi. Hazor'dan Şimron'a geçti, orayı da vurdu ve tamamen yok etti.
46 Oradan Achshaph'a geçti ve Şimron'a yaptığı gibi oraya da yaptı.
47 Oradan Adulam'a geçti ve oradaki bütün halkı öldürdü; Adulam'a da Achshaph ve Şimron'a yaptığı gibi yaptı.
48 Ve onlardan ayrılıp daha önce vurduğu bütün kralların şehirlerine gitti; geriye kalan bütün halkı vurdu ve onları tamamen yok etti.
49 İsrailoğulları, ganimet olarak yalnızca onların mallarını ve hayvanlarını aldılar; öldürdükleri her insandan tek bir cana bile izin vermediler.
50 Rabbin Musa'ya emrettiği gibi Yeşu ve bütün İsrail de öyle yaptı; hiçbir konuda başarısız olmadılar.
51 Böylece Yeşu ve bütün İsrailoğulları, Rabbin kendilerine emrettiği gibi Kenan topraklarının tamamını vurdular ve otuz bir kralın hepsini öldürdüler; İsrailoğulları bütün ülkeyi ele geçirdiler.
52 Ürdün'ün öte yakasında bulunan Sihon ve Og krallıklarının yanı sıra, Musa'nın birçok şehrini yerle bir ettiği ve onları Rubenlilere, Gadlılara ve Manasse kabilesinin yarısına verdiği şehirler de vardı.
53 Yeşu, Ürdün'ün batısındaki bütün kralları öldürdü ve onları dokuz kabileye ve İsrail'in yarım kabilesine miras olarak verdi.
54 Yeşu beş yıl boyunca bu krallarla savaştı ve şehirlerini İsrailoğullarına verdi; Amoriler ve Kenanlıların şehirlerinde savaşlar sona erdi ve ülke huzura kavuştu.

BÖLÜM 90

1 İsrailoğulları Ürdün'ü geçtikten beş yıl sonra, Kenanlılarla olan savaşlarından sonra dinlendikleri sırada, Edom ile Kittim oğulları arasında büyük ve şiddetli savaşlar çıktı ve Kittim oğulları Edom'a karşı savaştılar.
2 Ve o yıl, yani hükümdarlığının otuz birinci yılında, Kittim kralı Abianaus, Kittim oğullarından güçlü adamlardan oluşan büyük bir orduyla birlikte Esau oğullarına karşı savaşmak üzere Seir'e gitti.
3 Edom kralı Hadad bu haberi duydu ve kalabalık bir orduyla onu karşılamaya çıktı ve Edom ovasında onunla savaşa girdi.
4 Kittim'in eli Esau oğullarına üstün geldi ve Kittim'in oğulları Esau oğullarından yirmi iki bin kişiyi öldürdüler ve Esau oğullarının hepsi onların önünden kaçtılar.
5 Kittim oğulları onları kovaladılar ve önlerinden kaçmakta olan Edom kralı Hadad'a ulaştılar; onu sağ yakalayıp Kittim kralı Abianas'ın yanına getirdiler.
6 Abianas onun öldürülmesini emretti ve Edom kralı Hadad, hükümdarlığının kırk sekizinci yılında öldü.
7 Ve Kittim oğulları Edom'u takip etmeye devam ettiler ve onları büyük bir katliamla vurdular; böylece Edom, Kittim oğullarının egemenliği altına girdi.
8 Ve Kittim oğulları Edom'a hükmettiler ve Edom, Kittim oğullarının yönetimi altına girdi ve o günden itibaren tek bir krallık oldu.
9 O zamandan itibaren artık başlarını kaldıramadılar ve krallıkları Kittim oğullarının krallığıyla birleşti.
10 Abianus Edom'a memurlar yerleştirdi ve Edom'un bütün oğulları Abianus'a bağlı ve vergi ödeyen kişiler oldular. Abianus da kendi ülkesi Kittim'e geri döndü.
11 Ve geri döndüğünde yönetimini yeniledi ve kendisi için geniş ve müstahkem bir saray inşa ettirdi; böylece Kittim oğulları ve Edom üzerinde güven içinde hüküm sürdü.
12 O günlerde, İsrailoğulları bütün Kenanlıları ve Amorileri kovduktan sonra, Yeşu yaşlı ve ileri yaşta idi.
13 Rab Yeşu'ya şöyle dedi: "Sen yaşlısın, ömrün ilerledi ve ülkenin büyük bir kısmı henüz ele geçirilmeyi bekliyor."
14 Şimdi bu toprakları dokuz kabileye ve Manasse kabilesinin yarısına miras olarak paylaştırın. Yeşu kalkıp Rabbin kendisine söylediği gibi yaptı.
15 Ve bütün ülkeyi İsrail kabilelerine, bölgelerine göre miras olarak paylaştırdı.
16 Ama Levi kabilesine miras vermedi; Rabbin Musa aracılığıyla bildirdiği gibi, onların mirası Rabbin sundukları olacaktır.
17 Ve Yeşu, Musa aracılığıyla Rabbin bildirdiği gibi, Hebron Dağı'nı Yefuneh oğlu Kaleb'e kardeşlerinden üstün bir pay olarak verdi.
18 Bu nedenle Hebron, Caleb ve çocuklarına bugüne kadar miras olarak kaldı.
19 Ve Yeşu, Rabbin kendisine emrettiği gibi, bütün ülkeyi İsrail'in her bir üyesine miras olarak kura ile paylaştırdı.
20 İsrailoğulları, Rabbin Musa'ya emrettiği gibi, Levililere kendi miraslarından şehirler, hayvanları için banliyöler ve mülkler verdiler ve toprakları büyük küçük demeden kura ile paylaştırdılar.
21 Ve onlar, sınırlarına göre toprakları miras almak üzere gittiler ve İsrailoğulları, Nun oğlu Yeşu'ya aralarından bir miras verdiler.
22 Rabbin sözüyle, istediği şehri, Efraim Dağı'ndaki Timnat-serak'ı ona verdiler; o da şehri inşa edip orada oturdu.
23 Bunlar, rahip Elazer ile Nun oğlu Yeşu ve kabile reislerinin Şilo'da, Rabbin huzurunda, çadırın kapısında kura çekerek İsrail oğullarına paylaştırdıkları miraslardır; ve toprakları bölüştürmeyi bıraktılar.
24 Rab, o toprakları İsrailoğullarına verdi ve onlar da Rabbin kendilerine söylediği ve atalarına yemin ettiği gibi o topraklara sahip oldular.
25 Rab İsrailoğullarını çevrelerindeki bütün düşmanlarından kurtardı ve onlara karşı kimse ayaklanmadı; Rab bütün düşmanlarını onların ellerine teslim etti ve Rabbin İsrailoğullarına söylediği bütün iyiliklerden hiçbiri gerçekleşmeden kalmadı, evet Rab her şeyi yerine getirdi.
26 Yeşu bütün İsrail oğullarını çağırdı, onları kutsadı ve Rabbe kulluk etmelerini emretti. Sonra onları gönderdi ve her biri kendi şehrine, her biri kendi miras alanına gitti.
27 İsrailoğulları Yeşu'nun zamanında Rabbe kulluk ettiler ve Rab onlara her yönden gelen tehlikelerden kurtuluş verdi; şehirlerinde güven içinde yaşadılar.
28 O günlerde, Kittim kralı Abianus, hükümdarlığının otuz sekizinci yılında, yani Edom üzerindeki hükümdarlığının yedinci yılında öldü ve kendisi için yaptırdığı yere gömüldü; yerine Latinus elli yıl hüküm sürdü.
29 Hükümranlığı sırasında bir ordu topladı ve Britanya ile Kernania halkına, Yavan oğlu Elişa'nın çocuklarına karşı savaştı; onlara üstün geldi ve onları vergiye bağladı.
30 Bunun üzerine Latinus, Edom'un Kittim'in elinden isyan ettiğini duydu ve Edom'u vurup boyun eğdirdi ve Kittim oğullarının yönetimine verdi. Böylece Edom, Kittim oğullarıyla birlikte bir krallık oldu ve sonsuza dek bu birliktelik devam etti.
31 Ve uzun yıllar boyunca Edom'da kral yoktu ve yönetimleri Kittim oğulları ve krallarının elindeydi.
32 İsrailoğulları Ürdün'ü geçtikten yirmi altıncı yılda, yani İsrailoğulları Mısır'dan ayrıldıktan altmış altıncı yılda, Yeşu yaşlıydı, o günlerde yüz sekiz yaşındaydı.
33 Ve Rab, bütün İsrailoğullarını çevrelerindeki bütün düşmanlarından kurtardıktan sonra, Yeşu bütün İsrailoğullarını, ileri gelenlerini, yargıçlarını ve görevlilerini çağırdı ve İsrail ileri gelenlerine ve yargıçlarına şöyle dedi: "Bakın, ben yaşlandım, ileri yaştayım ve Rabbin önünüzden kovduğu bütün uluslara neler yaptığını gördünüz; çünkü sizin için savaşan Rab'dir."
34 Bu nedenle, Musa'nın yasasının bütün sözlerini tutmaya ve yerine getirmeye kendinizi güçlendirin; ondan sağa veya sola sapmayın ve ülkede kalan ulusların arasına girmeyin; tanrılarının adını da anmayın, fakat bugüne kadar yaptığınız gibi Rab Tanrınıza bağlı kalın.
35 Yeşu ise İsrailoğullarını ömürleri boyunca Rabbe hizmet etmeye şiddetle teşvik etti.
36 Bütün İsrailoğulları şöyle dediler: "Ömrümüz boyunca, biz, çocuklarımız, torunlarımız ve soyumuzun tamamı sonsuza dek Rabbimiz Tanrı'ya kulluk edeceğiz."
37 O gün Yeşu halkla bir antlaşma yaptı ve İsrailoğullarını gönderdi; her biri kendi miras alanına ve şehrine gitti.
38 O günlerde, İsrailoğulları şehirlerinde güven içinde yaşarken, Mısır'dan getirdikleri atalarının kabilelerinin tabutlarını gömdüler; her biri kendi çocuklarının mirası

olarak, Yakup'un on iki oğlunu da gömdüler; her biri kendi çocuklarının mülkiyetindeydi.
39 İsrailoğullarının Mısır'dan getirdikleri Yakup'un on iki oğlunu gömdükleri şehirlerin adları şunlardır.
40 Ve Ruben ile Gad'ı Ürdün'ün bu yakasında, Musa'nın çocuklarına verdiği Romya'da gömdüler.
41 Simeon ve Levi, Mauda şehrine gömüldüler; bu şehri Simeon'un oğullarına vermişti, şehrin banliyösü ise Levi'nin oğullarına kalmıştı.
42 Ve Yahuda'yı Beytlehem'in karşısındaki Benyamin şehrinde gömdüler.
43 İssakar ve Zebulun'un kemiklerini ise, çocuklarına düşen toprak parçası olan Sidon'a gömdüler.
44 Dan, çocuklarının şehri olan Eshtael'e gömüldü; Naftali ve Aşer ise Kadeş-naftali'ye gömüldüler; her biri çocuklarına verdiği yere gömüldü.
45 Yusuf'un kemiklerini ise Şekem'de, Yakup'un Hamor'dan satın aldığı ve Yusuf'a miras kalan tarlanın bir bölümüne gömdüler.
46 Benyaminoğullarını Yeruşalim'de, Yebusilerin karşısına gömdüler; bu yer Benyaminoğullarına verilmişti. İsrailoğulları da babalarını kendi çocuklarının şehrine gömdüler.
47 İki yılın sonunda, Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü. Yeşu'nun İsrail'i yönetme süresi yirmi sekiz yıldı ve İsrail ömrü boyunca RAB'be hizmet etti.
48 Yeşu'nun diğer işleri, savaşları, İsrail'i azarladığı sözleri, onlara emrettiği her şey ve İsrailoğullarının onun zamanında sahip oldukları şehirlerin isimleri, işte bunlar Yeşu'nun İsrailoğullarına söylediği sözler kitabında ve Musa, Yeşu ve İsrailoğullarının yazdığı Rabbin savaşları kitabında yazılıdır.
49 İsrailoğulları Yeşu'yu, kendisine miras olarak verilen Efraim Dağı'ndaki Timnat-serak'ta, yani miras alanının sınırında gömdüler.
50 O günlerde Harun'un oğlu Elazer öldü ve onu, oğlu Feniyes'e verilen, Efraim Dağı'ndaki bir tepeye gömdüler.

BÖLÜM 91

1 O zamanlar, Yeşu'nun ölümünden sonra Kenanlılar hâlâ o topraklardaydı ve İsrailoğulları onları oradan kovmaya karar verdiler.
2 İsrailoğulları RAB'be sordular: "Kenanlılara karşı savaşmak için ilk kim gidecek?" RAB de şöyle dedi: "Yahuda gidecek."
3 Yahuda oğulları Simeon'a, "Bizimle birlikte bizim payımıza düşen bölgeye git, Kenanlılara karşı savaşacağız; biz de seninle birlikte senin payımıza düşen bölgeye gideceğiz" dediler. Böylece Simeon oğulları Yahuda oğullarıyla birlikte gittiler.
4 Yahuda oğulları gidip Kenanlılara karşı savaştılar; böylece Rab Kenanlıları Yahuda oğullarının eline teslim etti ve Bezek'te on bin kişi Kenanlıları öldürdü.
5 Bezek'te Adonibezek ile savaştılar; o da onların önünden kaçtı. Peşinden koştular, yakaladılar ve başparmaklarını ve ayak başparmaklarını kestiler.
6 Adonibezek dedi ki: "Yetmiş kral başparmakları ve ayak başparmakları kesilmiş halde soframın altında etlerini topladılar, tıpkı benim yaptığım gibi; işte Tanrı bana böyle karşılık verdi." Ve onu Kudüs'e getirdiler ve orada öldü.
7 Simeon'un oğulları Yahuda oğullarıyla birlikte gittiler ve Kenanlıları kılıçla öldürdüler.
8 Rab Yahuda oğullarıyla birlikteydi ve dağa sahip oldular; Yusuf oğulları da Beytel'e (diğer adıyla Luz) çıktılar ve Rab onlarla birlikteydi.
9 Yusuf'un oğulları Beytel şehrini gözetlediler ve nöbetçiler şehirden çıkan bir adam gördüler, onu yakalayıp şöyle dediler: "Şimdi bize şehrin girişini göster, biz de sana iyilik edelim."
10 O adam onlara şehrin girişini gösterdi ve Yusuf'un oğulları gelip şehri kılıçla vurdular.
11 Ve o adamı ailesiyle birlikte gönderdiler; o Hititlere gitti ve orada bir şehir kurdu ve adını Luz koydu. Böylece bütün İsrailoğulları onların şehirlerinde yaşadılar; İsrail oğulları da kendi şehirlerinde yaşadılar ve İsrail oğulları, Yeşu'nun ve Yeşu'dan sonra yaşamış olan ve Rabbin İsrail için yaptığı büyük işi görmüş olan ileri gelenlerin tüm günleri boyunca Rabbe hizmet ettiler.
12 Ve ihtiyarlar, Yeşu'nun ölümünden sonra on yedi yıl boyunca İsrail'i yönettiler.
13 Bütün ileri gelenler de İsrail'in Kenanlılara karşı savaşlarında yer aldılar ve Rab, İsrailoğullarını kendi topraklarına yerleştirmek için Kenanlıları İsrailoğullarının önünden kovdu.
14 Ve İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a söylediği bütün sözleri ve ettiği yemini yerine getirdi; Kenan topraklarını onlara ve çocuklarına verdi.
15 Rab, atalarına yemin ettiği gibi, Kenan topraklarının tamamını İsrail oğullarına verdi; onları çevrelerindekilerden kurtardı ve İsrail oğulları şehirlerinde güven içinde yaşadılar.
16 Rabbimiz sonsuza dek mübarek olsun, amin, amin.
17 Kendinizi güçlendirin ve Rabbe güvenenlerin yürekleri cesaret dolu olsun. Son.